Zoidée

dívka z planety
Bardžá

ING. VÁCLAV SEMERÁD

Václav Semerád

ZOIDÉE

dívka z planety Bardžá

(GSMB 1)

(C) 1990 ing Václav Semerád

Veškeré připomínky jsou vítány:

ing. Václav Semerád
U Rybářství 1001
149 00 Praha 4 - Háje

Tel. 7951081
VSemerad@cpoj.cz

Věnováno památce všech, kdo se
příchodu Bardžanů nedožili.

Zapřel jsem se hlavou do opěrek a očekával náraz.

Nečekal jsem dlouho. Jakmile na displeji naskočila nula, letoun sebou trhl a za tlumeného rachotu způsobeného během planetárních motorů a přenášeného jenom páteřní konstrukci, se rozjel vpřed. Řízení měl program KATAPULT, v první chvíli jsem neměl nic na práci a mohl jsem jen pozorovat obrazovky.

Na zadních se pomalu zmenšovala otevřená vrata hangáru číslo čtyři. Masivní ocelové segmenty se zavíraly pomalu a jejich ostré barvy, uspořádané do bíločervené šachovnice, byly ozařovány ohněm motorů mého letadla.

Letoun se postavil bokem k obrovské šedé hrušce kosmické lodi. Hlavní atomové motory se zapnuly automaticky, ale jen na nevelký tah, nutný, aby se letoun udržoval na úrovni vrat hangárů. Kdyby se některému letounu nezapnuly motory, musela by hvězdná loď své motory vypnout, aby se letoun nedostal do kužele atomových plamenů za ní, ale atomové motory zabraly bez problémů a mohl jsem si oddechnout.

„Majk Dušanovi, reaktor mi spadl na nulu, budu se muset vrátit," ozvalo se najednou v rádiu rozmrzelé hlášení.

A je to tady, pomyslel jsem si. To nám to pěkně začíná..!

„Dušan Majkovi, jaká je příčina?"

„Majk Dušanovi, příčinu nevidím, všechno jako kdyby bylo v normálu, ale reaktor nereaguje. Je mi moc líto, ale vracím se na planetární, aspoň ty že jdou..."

A ještě že to je tak blízko lodi, pomyslel jsem si. Teď to ještě zvládne Majk sám, ale kdyby se taková nehoda stala u planety, bylo by to podstatně horší.

„Dušan volá Pradéše, převezměte Majka na palubu a trochu zvedněte morálku technikům, já pořád říkám, že nás to jejich flákání může přijít po čertech draho! Majku, vrať se pomalu, planetárním šetři, teď už nic nedoženeš. Nedá se nic dělat, poletíme bez tebe," rozhodl Dušan, velitel průzkumné letky.

Tady máme ty jejich mejdany, pomyslel jsem si, ale nebylo to

moc škodolibé. Souběžně jsem si uvědomoval, že i já sedím v mašině, připravované těmi samými techniky, co se podepsali na Majkově stroji. Bez reaktoru samosebou nemá smysl letět dál. Teoreticky by se dalo doletět na planetární palivo, ale tím jsme už museli šetřit. Raději jsem přelétl očima nejprve obrazovky, pak i všech dvě stě padesát osm přímoukazujících měřičů, ale nikde jsem nezpozoroval nic varovného. Reaktor byl skoro na volnoběhu, ale zdálo se, že nemá oscilace. Byl tedy zatím v pořádku. Pochopitelně to ještě nic neznamenalo, vždyť jsem teprve před třemi minutami opustil hangár a kromě malého tahu vyrovnávajícího akceleraci velké lodi, si motory skoro ani neškrtly.

Obrovská hruška hvězdné lodi Perseus, největšího a zatím nejdokonalejšího kosmického výtvoru Země, visela zdánlivě nehnutě nad mléčně bílou planetou. Pětice našich stříbřitých okřídlených raketoplánů se po dlouhé době mezihvězdného letu připravovala na další průzkum. Ale něco nebylo v pořádku, cítil jsem to jasně. V mém hangáru selhaly katapulty, musel jsem vyletět na planetární motory, což i při minimálním tahu jistě pořádně opálilo vnitřek. A teď zase - Majkovi vysadil reaktor. Na dohled od lodi to bylo možná k smíchu. Miliony kilometrů od Persea by to představovalo problém podstatně vážnější. Vlastně bylo cosi nezdravého už v tom, že nám pro průzkum připravili jen pět mašin. Ostatní prý nešly nahonem opravit. Aby se po osmi letech poměrně klidné cesty vesmírem ukázalo, že výsadková letadla nejsou schopná provozu? To tu také ještě nebylo. Co asi všichni dělali po celou tu dobu? Kdybyste se jich zeptali, tvrdili by, že udržovali v chodu hvězdolet. Ale na velké lodi nebylo tolik poruch, aby si na údržbu výsadkových raketoplánů nenašli ani chvilku. Všichni přece dobře věděli, v jakém stavu byly, když jsme opouštěli Ridigio. Když k tomu připočtu, že technici neopravovali za letu ani vnější pancíř lodi a nakonec to za ně museli udělat výsadkoví piloti, tak toho opravdu moc neudělali. Po Ridigio jsme se s nimi dohodli, že za ně budeme opravovat povrchové betony, aby oni měli více času na ty naše rachotiny. Nebyla to maličkost. Sebenepatrnější prášek získával tou obrovskou rychlostí na průraznosti; drobné kamínky působily při dopadu dojmem granátu. Za letu těsně podsvětelnou rychlostí musel být hvězdolet stále obrácen hlavním pancířem dopředu a výlet na jeho povrch by se za těch podmínek rovnal sebevraždě. Žádný skafandr by tuto kosmickou erozi nevydržel. Podobný pancíř představoval motorový úsek na opačném konci lodě, ale let s lodí otočenou motory dopředu byl mysli-

telný pouze v brzdné fázi. Na čelní pancíř stále dopadaly mikrometeority a každý zanechal v betonech citelnou prohlubeň. Větším jsme se sice vyhýbali, ale malé mikrometeority jsme zjišťovali s obtížemi a vyhnout se někdy prostě nešlo. Nebezpečná byla i fáze před zahájením brzdění, kdy se celá loď otáčela proti dosavadnímu směru letu. Muselo se to provést co nejrychleji a během otáčecího manévru se členové posádky přemisťovali do odvrácených úseků.

Teprve ve fázi brzdění jsme si mohli poněkud oddechnout. Atomové motory, opět pracující na plný výkon, totiž prostor před lodí vždycky dokonale zametly.

Opravovat jámy na povrch lodi jsme se však mohli odvážit teprve tehdy, když rychlost klesla na pouhý zlomek rychlosti světla. Ani potom to nebylo bez nebezpečí, uklouznout totiž znamenalo spadnout do atomového ohně „dole“, před lodí.

Vždycky jsme proto chodili ven ve skupince a jeden z nás nepracoval, pouze sledoval ostatní, neustále připravený dát rádiem pokyn k vypnutí hlavních motorů. To by však znamenalo beztížný stav v lodi a později naopak zvýšení přetížení, aby se srovnala odchylka v harmonogramu letu.

Samo záplatování lodi připomínalo spravování asfaltových silnic, až na to, že jsme to museli vykonávat bez automatů, o které jsme dávno přišli. Každá z jam znamenala ověřit, jak hluboko sahá, odstranit rozrušenou hmotu na stěnách kráteru, pak donést pár kbelíků rychle tuhnoucí hmoty, co nejrychleji ji vyklopit a udusat těžkými botami skafandru. Vylámané kusy pancíře, silně zvětralé kosmickou erozí, jsme nosili zpátky do lodi a po přetavení se opět používaly. Žádnou hmotou jsme nikdy zbůhdarma neplýtvali.

Některé jámy byly široké dva metry a stejně tak hluboké, takže jsme po jejich zaházení padli na lůžka únavou. Ostatní nám říkali Banda asfaltérů a dělali na náš účet dobromyslné i škodolibé vtipy, ale dělali jsme to nakonec rádi, protože to byla konečně nějaká změna.

Jenže teď se najednou ukázalo, že naše výsadková letadla v pořádku nejsou. Připadalo nám to jako podvod. Pradéš si to s techniky nechtěl rozházet a snažil se jim vyhovět i v těch případech, kdy je měl pořádně setřít. Být já na jeho místě, honil bych techniky od rána do večera jako štvanou zvěř! Pět letadel je přece na průzkum neznámé planety málo - a jak se zdá, budeme dokonce čtyři. Jeden musí zůstat na nízké oběžné dráze, takže dolů půjdeme ve třech - no, ještě by to

šlo, já jsem měl být v prvním sledu a to bylo dobré. Nejzajímavější na každé planetě bylo právě to první přistání. Když už jsme potom věděli, že to tam stojí za houbeles, byl další průzkum otravný, ale první přistání bylo na každé planetě napínavé. Zatím jsem se zúčastnil všech.

Majkův raketoplán teď pomalu a nemotorně manévroval, aby se dostal pokud možno přesně proti otevřeným segmentům vrat svého hangáru. Byly jasně vidět i krátké zášlehy z bočních trysek, jedenatřicet tun těžký kolos se však pohyboval dosti pomalu. Jasně, Majk šetřil planetárním, i když mu asi nebude k ničemu, když dolů nepůjde.

„Pradéš Dušanovi - chcete letět bez Majka? Není to trochu riskantní?“ staral se velitel celé expedice.

„Riskantní je už jenom posadit se do letadla, které není pořádně připraveno - a to nebude ani jedno,“ zavrčel Dušan. „Já jsem ti to přece říkal nejmíň desetkrát, jenomže tobě to bylo jedno. Tady to máš - pět minut po startu a jedna mašina už je neschopná letu - já jsem to skoro čekal!“

„Kecá jako vždycky...“ ozval se v éteru hlas Dana, našeho šéftechnika. „Když jsme ty mašiny testovali, byly absolutně v pořádku.“

„Nepleť se nám do komunikace, Dane!“ zpražil šéftechnika (ó konečně!) Pradéš. „O tom si ještě pohovoříme! Dušane, nebylo by lepší, kdybyste se vrátili všichni? Když technici ještě jednou otestují mašiny...“

„...tak zase na nic nepřijdou, jak je jejich blahobytným zvykem,“ vzdychl si Dušan. „Měli na to více než dva měsíce. To chceš čekat další měsíc, než se jim uráčí dát do pořádku, co zaspali? My si je otestujme sami, rovnou za letu. Bude to skoro totéž, my přitom přijdeme na všechno. Pochopitelně že s vadnou mašinou dolů nepůjdeme, nejsme sebevrazi. K planetě se snad podle mého projeví všechno a dokud jsme v prostoru, můžeme si vzájemně pomoci. Nebylo by to poprvé!“

„Stejně jste žabaři!“ zamumlal Dan - sice polohlasem, ale naprosto zřetelně.

„Dane! Kolikrát ti mám říkat, aby ses nám teď nepletl do komunikace? Nejsem proti tomu, aby si poslouchal každý kdo nemá co dělat, ale míchat se nám do hovorů s letouny nemůžeš a ty to dobře víš. A kromě toho - máte snad práci, ne? Právě před chvilinkou se vám rozsypala mašina, koukejte připravit náhradní stroj - a to okamžitě!“

rozkřikl se Pradéš.

„Snad bude stačit, když trochu pošolícháme ten Majkův krám, ne?“ namítal Dan.

„Nedělej ze mě troubu, Dane!“ vybuchl Pradéš. „Myslíš si, že ti teď přikývnu a za půl hodiny mi přijdete oznámit, že to nejde? Reaktor už pracoval, takže bude uvnitř jaksepatří radioaktivní a musí půl roku odpočívat, než se dovnitř někdo podívá. Pokud vím, protiradiační automaty už nemáme, či snad ano? Nekoukejte kde co lítá a fofrem vybalujte další mašinu, snad tam ještě nějaké máme! Za chvíli se osobně přesvědčím, zdali se neflákáte. Začínám opravdu věřit Dušanovi, že jste práci na strojích jeho letky odbyli a víte dobře, že pilotům jde o krk i když je všechno v pořádku.“

„No jó, dyť už jdeme,“ bručel Dan neochotně.

Když jsme si na Dana stěžovali, že se nejenom fláká, ale vede k vlažnému přístupu i ostatní, přijal nás Pradéš ve své rezidenci, jak jsme říkali jeho oddělené sekci, a sáhodlouze nám vysvětloval, že Dan vytrpěl na Ridigio těžký psychický šok a může poněkud vybočovat z normálu. Musíme ho chápat, ztratil tam svého nejlepšího kamaráda Mikyho, sám byl ozářen a málem přišel o život. To se na člověku projeví...

Byla to sice pravda, ale já jsem tam dostal dvakrát větší dávku záření a přišel jsem o svého jediného krajana, Evžena Poláčka. Evžen byl málem jako můj starší bratr a byl jediný, s kým jsem si mohl občas poklábosit česky. A přesto jsem se nechtěl vrátit od první hvězdy, zvlášť ne s takovým fiaskem, jaké nás tam potkalo. Souhlasil jsem s Dušanem, že by takový nezdar první mezihvězdné výpravy naprosto spolehlivě potopil pozemskou kosmonautiku možná na několik dalších staletí. Ale když jsme to takhle Danovi naservírovali, vyhodil nás, že on snad má právo na svůj názor a nemůže za to, že je jiný než náš. Proč se ale ksakru na tuhle výpravu hlásil? Místo něho mohl letět někdo jiný, však bylo zájemců dost! Zajímavé bylo i to, že rejpalové jako Dan byli zpočátku v menšině, ale po Ridigio se k nim pomalu přidávali další, až nás ostatní pak málem přehlasovali. Z nás pilotů, kterým šlo o krk nejvíce, se k nim zatím nedal žádný.

„A my si trochu procvičíme kostru, mládenci,“ pokračoval už zase klidným hlasem Dušan. „Dáme tam tradiční program pro všeobecné testování motorů, ten by mohl stačit. Není dlouhý, moc nás nezdrží.“

Nesouhlasil bych s ním tak docela, mně se všeobecné testy zdály

dlouhé až příliš... na druhé straně bude lépe, když na nějaký podraz přijdeme hned a ne někde daleko od hvězdoletu. Raději jsem mlčky vyvolal program a současně jsem pečlivě zkontroloval, zdali jsem pevně připoután. Všechny testy jsou naprogramovány, aby posádka neutrpěla úhonu, ale také aby vyzkoušely co se dá, včetně nejdivočejších obratů, maximální akcelerace i brzdění. Ačkoliv se to dá snést, je to pořádná valcha pro tělo. K tomu je potřeba pořád hlídat alespoň pár nejdůležitějších přístrojů na panelech a navíc čekat, kdy se projeví nějaká chyba. Není to sice nad lidské síly, ale je to asi jako vylézt po půlhodinovém plavání z bazénu a dokud je člověk slabý, dát si pořádný výšlap - nejméně na Sněžku.

Dobře jsem věděl, že ostatní piloti teď dělají to samé co já. Černovlasý kudrnatý krasavec Dušan Bukotič od Beogradu, velitel letky, nejzkušenější pilot výpravy a většinu naší cesty obletovaný nejméně pěti děvčaty najednou. Menší, ale také hezký blonďák Robert Gernala z Bernu, nejmladší z nás pilotů, což neznamenalo, že by už nebyl pořádně ostřílený. Vysoký, modrooký Švéd Jalsson Nikyitaanen - navzdory svému poněkud finskému jménu rodem z Göteborgu - byl zamlklý jako vždycky, ale pro kamaráda by udělal všechno. Majk Morris z Texasu, robustní Američan, teď zřejmě pořádně naštvaný, protože vadný reaktor znamená konec letu a nucené zahálení. Čert aby vzal předpisy, podle nichž se piloti nesmějí vrtat ve svých mašinách! Majk by si určitě dovedl mašinu spravit sám a líp než celá Danova parta. No a nakonec já, Vojtěch Karas, nepříliš výrazný typ, kosmonaut z Polabí. Kamarádi o mně tvrdili, že si vím rady, ať se dostanu do jakékoliv šlamastiky - no, zatím mi to vždycky nějak vyšlo. Dokonce i při havárii Evžena na Ridigio. Našel jsem ho, na poslední chvíli jsem ho na zádech přinesl ke svému letadlu a podařilo se mi odstartovat z houpající se půdy dvacet sekund předtím, než tam dorazila řeka rozžhavené radioaktivní lávy. Bohužel pro Evžena už bylo pozdě, ale v té chvíli jsem ještě nemohl vědět, že mu nebude pomoci.

Takhle si tedy Dušan vybral první partu pro tuto planetu. Výsadkoví piloti byli bez přehánění elita výpravy. Jinak to totiž ani nešlo, protože kdybychom ani my nedrželi pospolu, neobstáli bychom v pekle některých planet, kam jsme se během naší cesty ke hvězdám spouštěli.

Mrzelo mě nejvíc, že jsme se v poslední době už nemohli spolehnout na naše techniky, jako tomu bylo ještě u Ridigio, zákeřné plane-

ty, nacházející se u předchozí hvězdy.

Pravda, kdo by věřil na stoprocentní spolehlivost strojů, určitě by se brzy divil. S nějakým rizikem se prostě musí počítat. Jenže ještě u Ridigio se všichni předháněli v tom, kdo lépe připraví stroje, každou sebemenší chybičku mašiny brali jako osobní pohanu - a dnes? Hanba povídat. Reaktor se zničeho nic zastaví ačkoliv přístroje ukazují, že je všechno v pořádku - a šéf techniků dělá, jako by se ho to netýkalo. Jako kdybychom to hlásili naschvál, aby měl nepříjemnosti.

Kam se podělo to úžasné nadšení, s nímž jsme odlétali ze Země? To krásné kamarádství, které dříve vládlo po celém hvězdoletu od velitelství přes piloty až po kuchaře, děvčata ze spojsálu a správce skladišť? Psycholog Jeremy se to sice snažil vysvětlit jako docela normální ponorkovou nemoc, ale já bych to tak neodbýval. Možná měl pravdu, jsme zavření na malém prostoru už příliš dlouho, ale to jsme přece věděli od začátku! Tolik let to bylo v pohodě, ale teď?

Původně měl Perseus obletět několik nejbližších hvězd; žádná nebyla od Slunce vzdálená více než dvanáct světelných let. Trasa byla vybrána, aby Slunce oblétla obloukem a nikde se od něho příliš nevzdalovala; letoun se mohl od kterékoliv hvězdy vrátit nejkratší cestou domů. Měli jsme ovšem doletět tak daleko, až kam to půjde.

Prvním cílem byla dvojhvězda Sírius v souhvězdí Velkého Psa, sotva osm a půl světelného roku od Slunce. Tato hvězda je dvakrát větší než Slunce a mnohem žhavější, ale hvězdáře zajímal spíš jeho menší průvodce, bílý trpaslík. Našli jsme tam planety, dokonce čtyři, ale všechny mrtvé, bez nejmenší stopy života. Zjistili jsme, že planety u dvojhvězd nejspíš nikdy nebudou medové. Nejhorší je, když jejich oběžná dráha protíná spojnici obou hvězd, jako tomu bylo i u Síria. Mezi blízkými hvězdami teče neustále proud částic, který vyvolává na planetě přídavné horko a sekundární radioaktivitu. Povrch planet se pak ze všeho nejvíce podobá starodávným představám o peklu. A to nemluvím o slapových vlnách, které vyvolávají pravidelná období zemětřesení.

Opustili jsme je a přeletěli jsme dalších osm světelných let k Epsilonu Eridana, což je menší a chladnější hvězda než Slunce. Druhý let směřoval šikmo ke směru první části cesty. Uletěli jsme opět osm světelných let, ale od Slunce jsme se vzdálili jen něco přes deset let. Podle maximálního plánu by mělo následovat šest let k Tau Velryby, potom nejdelší trasa jedenáct a třetinu roku k Epsilonu Indí a na závěr

devět let k trojhvězdí Alfa-A,B a Proximy Kentaura.

To měla být poslední zastávka na cestě k Zemi, neboť od Kentaura je to domů jen něco přes čtyři světelné roky.

Nejdelší trasa by obnášela čtyřicet sedm světelných let, což by nám trvalo zhruba stejně tolik roků. Relativistické zkrácení času by totiž v průměru pouze vyrovnávalo pomalejší fáze rozjezdů a brzdění, jakož i pobyt na planetách. Původně jsme měli letět opačně, od Proximy Kentaura, ale astronomové nám nakonec doporučili Sírius, kde jsme podle jejich výpočtů měli objevit planety - u hvězd Kentaura se neměly vyskytovat žádné planety a to by nás mohlo odradit od pokračování.

Po pravdě řečeno nám nikdo nedával za úkol proletět trasu celou. Počítalo se s tím, že se vrátíme od Tau Ceti - to by znamenalo tři hvězdné soustavy, třicet čtyři světelných let cesty - a dosud největší hvězdný skok pro lidstvo, jak už se v kosmonautice tradičně uvádí.

Druhá pozemská výprava měla proletět zbytek trasy, jenže v opačném směru. Začala by Proximou Centauri a skončila tam, kde bychom přestali. Počítalo se, že jí ponecháme trojhvězdí Kentaura a Epsilon Indí, odkud by mohla navštívit nejméně jednu další hvězdu. Třetí výprava by se měla vrhnout dál než první dvě, plánovalo se do dvaceti světelných let od Slunce, jenže čím delší výprava, tím méně hvězd by mohla navštívit. My jsme měli největší výběr. Všeobecně se říkalo, že to bude pro první mezihvězdnou výpravu Země veliká výhoda.

Dušan brzy po startu přišel na geniální nápad, jak proti ponorkové nemoci bojovat. Vytvořil z nás výsadkových pilotů partu zabývající se sebevzděláváním. Palubní knihovna Persea byla plná všech možných údajů, měli jsme k dispozici veškeré vědomosti lidstva, mnohé už přehledně uspořádané do učebnic. Trávili jsme celé týdny ve společenských místnostech. Mohli bychom se vzdělávat i ve svých kajutách, ale pohromadě nám to šlo mnohem lépe. Ostatní nám sice říkali banda profesorů, ale místo planého pošklebování měli raději následovat našeho příkladu. Protože my jediní jsme si nešli na nervy ani teď, kdy hádky a rvačky byly na lodi na denním pořádku a k běžným lékařským zákrokům poslední doby patřilo ošetřování krevních podlitin a natržených obočí.

Podle mě za to může ta prokletá planeta Ridigio. Všechny problémy začaly tam a od ní to bylo čím dál horší. Cožpak je normální,

aby si dospělí lidé dělali stále schválnosti?

Uslyšel jsem synchronizační písknutí; ihned jsem se pevně vzepřel hlavou. Všeobecné testy motorů začínají vždy drtivým lisem hlavních kosmických motorů, což obvykle pořádně ohřeje reaktor, ale také znemožní jakoukoliv akci posádce. Když vás do křesla tlačí pár tun vlastní váhy, máte sílu dívat se jen přímo vpřed - a to jenom chvilku, než se začnou před očima dělat kruhy. V té chvíli programy sice vypnou hlavní motory, ale o mnoho nepřijdete, následují kopance zleva i zprava od všech manévrovacích trysek, co jich mašina má... no a jako bych to přivolal! Pískot spolu s červení displeje - porucha!

„Vojtěch Dušanovi," ohlásil jsem se s nechutí, když jsem vyhodnotil situaci. „Mám nestabilní manévrovací - přesněji šestku. Blokuju ji a jedu dál."

„Dušan Pradéšovi!" slyšel jsem naštvanou reakci velitele. „Dvě mašiny během deseti minut provozu, říká ti to něco?"

Vypadalo to, jako by Dušan každé slovo vyrážel ve vzteku, ale moc dobře jsem věděl, že Dušanovým slovům dávají zlostný nádech v hlase jenom pracující motory jeho letounu. Dušan se nedal jen tak vyvést z rovnováhy.

„Ba ne, už dokonce tři mašiny," přisadil si i Jalsson. „Mám to samé co Vojta, jenomže manévrovací osmičku. Blokuju to taky a jedu dál."

Odblokoval jsem program, aby pokračoval v testech. Ani šestka, ani osmička nemusí být naprosto nezbytné na letounu, který má trysek kolem dokola plno. I bez těchto dvou se dá docela dobře manévrovat, snad jen během brzdění by to mohlo být trochu obtížnější, protože jak šestka, tak osmička patří do věnce brzdicích trysek. Když to nebude nic horšího, pořád bychom letět mohli. Pradéš také mlčel. Ale tentokrát jsem byl i já přesvědčen, že to pánům technikům neprojde, jako až doposud. I Dušan mlčel a to bylo dobře. Kdyby se rozhodl vrátit, už bychom otáčeli. Takhle byla naděje, že přece jen poletíme.

Konečně se motory vypnuly a na obrazovce jsem si mohl prohlédnout výsledek testů. Na jedničku nedopadly, ale... Já vím, snížená schopnost manévrování, to už mi došlo. Ale my jsme se už dávno naučili riskovat trochu víc, než jak stálo v předpisech, vymyšlených na naší staré dobré Zemi.

Podle těch předpisů jsme se teď měli vracet všichni, já a Jalsson pro poruchu, Dušan a Robert proto, že by zůstali sami dva - a to je pro

průzkum neznámé planety opravdu málo. To by ale na druhé straně znamenalo další odložení průzkumu - tak o tři až pět dní - a dovedu si představit, jak by byli všichni znechucení. A určitě by nebručeli na techniky, kteří to vlastně zavinili, ale spíš na nás piloty.

„Dušan Vojtovi," vytrhl mne z úvah hlas v rádiu. „Chceš letět dál?"

„Mám vadnou jenom šestku - a bez té to půjde," ujistil jsem Dušana rychle, aby si to přece jenom nerozmyslel.

„Jalsson Dušanovi, jenomže já se vracím," ozval se mrzutý hlas. „O tu nešťastnou osmičku nejde, ale nemůžu už dostat z reaktoru víc než čtvrtinu výkonu a pořád to klesá. Navíc mám podezřelý únik radioaktivity, vypadá to na chlazení, asi prasklo potrubí. Radši zacouvu, než se mašina rozsype úplně. Je mi líto, ale nejde to."

„Dušan Pradéšovi!" vybuchl velitel. „Vrací se mi druhá mašina a zase reaktor! Nemusím dodávat nic, nebo snad ano?"

Pradéš opět mlčel.

„Dušan Vojtěchovi," ozval se už zase klidným hlasem velitel. „Vrátíme se všichni, nebo to přece jenom risknem?"

„Já jsem pro pokračování," vyhrkl jsem. „Pořád jsme aspoň tři! I tři si vystačíme."

„Kdyby nás bylo míň, už by to ani nešlo," odvětil Dušan. „Co ty na to, Roberte?"

„Já jsem s Vojtou pro let," přidal se Robert.

„Dobrá, pojedeme. Myslím si, že bychom měli mít všechnu smůlu za sebou a teď by to mělo jít jako po másle. Nafixujte se na mě, poletíme ve formaci," rozhodl Dušan.

„Hodně štěstí, mládenci!" popřál nám Pradéš.

„To tedy budeme opravdu potřebovat, Pradéši!" řekl Dušan kysele. „Jen bys neměl jako pokaždé skončit u přání všeho nejlepšího a nechat nás přitom létat na takových vracích, jaké nám páni technici předávají. Na každém průzkumu jde do tuhého, i když je všechno v pořádku!"

K ostatním jsem se připojil jako poslední, ale nebyla to moje vina. Během té doby, co jsem analyzoval poruchu, stačil letoun nekontrolovaně letět stranou, zatímco Dušan spolu s Robertem letěli i během testů vlastně na dosah jeden od druhého. Ale nakonec jsem přece spustil program FORMACE, aby udržoval moji polohu vzhledem k veliteli. Od té chvíle bych nemusel sáhnout na řízení ani na klávesnici,

neboť můj palubní počítač bezpečně zopakuje všechny pohyby velitelova stroje. Dušan už měl jistě předem připraven program sestupu k planetě. Tam jsme měli jako vždy poslední zastávku - dolů jsme měli letět opět individuálně.

Nemusel jsem se ani ptát, jakou variantu sestupu Dušan zvolil. Samozřejmě tu časově nejkratší, i když energeticky nejnáročnější. Atomovým palivem jsme šetřit nemuseli, toho bylo naštěstí nadbytek. Motory si aspoň pořádně zapracují, kdyby v nich byla ještě nějaká skrytá vada, ať se projeví raději dřív než později. Dole na planetě to bude o pěkných pár procent horší. Sestup k planetě byl vlastně jakýmsi pokračováním testů, i když už se netestovaly všechny motory, ale jen hlavní atomové.

„Dušan Pradéšovi," promluvil velitel, jak mu přikazovala povinnost. „Zahájili jsme sestup k planetě. Program končí na oběžné dráze za dvě hodiny. Do té doby máme odpočinek."

„Ještě nezačali a už by odpočívali, žabaři!" ozval se v éteru opět hlas šéftechnika, podbarvený výsměchem.

„Ty jsi ani nezačal?" zahulákal Pradéš opravdu naštvaně. Tak jsem ho v životě neslyšel. Pradéš byl Ind, obdivovatel Gándhího, mírný jako on - což podle mě nebyla zrovna vhodná vlastnost pro velitele mezihvězdné expedice. Ale tentokrát bych ho opravdu rád viděl - Dan zřejmě překročil i míru jeho nebetyčné trpělivosti.

„Co děláš u rádia, když se ti dva letouny z pěti vrací pro poruchu reaktorů? Už toho mám právě po krk. Teď už ani nechci, abys něco začínal, právě jsi totiž skončil! Za půl hodiny budeš hlásit předání funkce Michaelu Jougainovi, ten bude jistě jako šéftechnik lepší. Michael po převzetí funkce zajistí důkladnou prohlídku všech strojů, vracejících se na loď. Na každý letoun půjdou přesně podle předpisů technici, co jsou za stroj zodpovědní a navíc jeden další. Dostanu na stůl perfektní reklamační protokol, jasné? A ostatní, aby se nenudili, budou vybalovat pět dalších mašin, protože až se vrátí Dušanova letka, dám vyměnit všechny stroje. A jestli uvidím, jak se někdo fláká, ať si mě nepřeje!"

Pane - to to vzalo obrat! Že by pánům technikům skončila lehárna? Michael býval dlouhou dobu parťákem jedné skupiny, ale po Ridigio ho Dan z této funkce odvolal, protože si jeho parta začala neustále na něho stěžovat. Michael byl morous a metr, nikdy moc oblíben nebyl, ale jeho parta byla až do Ridigio nejlepší ze všech a bylo na ni

spolehnutí. Vrátí Michael mezi techniky pořádek, kázeň a zodpovědnost? Řekl bych, že byl jediný, kdo by to dokázal. Jenom aby mezitím nebylo pozdě - například pro někoho z nás tří.

*****

Přistáli jsme v naprostém pořádku. Všechny tři stroje stály ve velkých prohlubních, jenom špice trochu vyčnívaly nad terén.

„Dušan Pradéšovi!“ podával velitel povinné hlášení na hvězdolet. Odpověď - nepřišla.

„Dušan Pradéšovi! Odpovězte!“ trochu znervózněl Dušan. „Sakra, že by mi vysadilo rádio? To bych se opravdu smíchy neudržel, u čerta!“

„Vojtěch Dušanovi,“ ohlásil jsem rychle, „já tě slyším velice jasně, v tom to asi nebude.“

„Robert Dušanovi,“ vmísil se mezi nás Robík. „Řekl bych, že vím, proč se spojení přerušilo.“

„Povídej!“ vybídl ho Dušan. „Ale honem!“

„Podívejte se, čím jsme to prolétávali dvacet kilometrů od povrchu! Ta zrzavá oblaka obsahují železo! Kromě stop asi dvaceti prvků jsou v tom převážně oxidy křemíku, železa a niklu. Zkrátka Faradayova klec.“

„Jo, už to taky vidím,“ broukl Dušan. „Nějak jsem opomněl sledovat všechno. Sakra, jak se to v té výšce může udržet?“

„To se mě neptej, to předložíme jako zajímavost fyzikům, ti to určitě nějak přijatelně vysvětlí,“ mávl rukou Robert.

„Co takhle sopečný prach?“ zkusil jsem plácnout první co mě napadlo. „Dušane, já mám pocit, že jsme se posadili každý do jednoho kráteru a jenom čekáme, až to pod námi bouchne. Mezi námi, je to tu opravdu samý kráter, jestli to je od sopek, bouchá to tu moc často na můj vkus.“

„Blbost, tohle vůbec nevypadá na sopky,“ namítl Dušan. „Kdekoliv jsem viděl nějakou sopku, vždycky byla navršená do výšky. Tady je to jeden dolík vedle druhého, ale do výšky nic. Sopky neberu.“

„Pak by to mohly být ještě impakty - ale i v tom případě je jich tu na můj vkus nějak moc,“ trval jsem na kráterové hypotéze.

„Myslíš od meteorů?“ zamyslel se Dušan. „No, to by už vypadalo líp, ono se to trochu impaktům podobá, ale bylo by jich tu nějak moc i

na mě. Člověče, tohle přece není holá planeta, nad námi je dobrých šedesát kilometrů atmosféry a k tomu pěkně husté! Tady dole to má víc než tři čtvrtiny pozemského tlaku, kdyby v tom bylo víc kyslíku a míň jedů, dalo by se to i dýchat - a ty přijdeš s meteory! Tady musí většina meteorů spořádaně shořet ještě v horních řídkých vrstvách... Sakra, tam je opravdu železa, niklu a křemíku, co hrdlo ráčí... Ale že by toho dolů prorazilo tolik?“

„Je to strašně málo pravděpodobné,“ přidal se nedůvěřivě Robert. „Na Zemi toho až dolů dopadne jen mizivé procento i v dobách velkých rojů, a i to se obvykle úslužně zabrzdí o atmosféru a spadne leda volným pádem - zato tady to vypadá jako po bombardování!“

„Já vím, je to dost nepříjemné, ale zejména - nedá se to vyloučit,“ souhlasil jsem.

„Na takové domněnky ti kašlu,“ vybuchl Robert. „Půjdu ven a podívám se na to zblízka, nemáte-li něco proti tomu. Aspoň to bude jasné hned!“

„Kluci!“ vmísil se mezi nás Dušan. „Nechte toho! Pořádek velí poslat ven nejprve roboty! Nebuďte jako malé děti!“

„Máš sice pravdu, ale taky kliku, že ještě pořád věřím na disciplínu,“ zavrčel Robert kysele. „Takže jako obvykle přes roboty... Ach jo!“

„Já bych měl ještě něco,“ pokračoval jsem neodbytně.

„Co to bude?“ zeptal se Dušan bez nadšení.

„Měli bychom snad přece jenom uvědomit Persea, co jsme tu našli,“ pokračoval jsem.

„Já jsem proti,“ okamžitě opáčil Robert. „Jen ať se teď chvíli starají, co s námi je! Páni technici se budou určitě pár hodin pěkně smažit ve vlastní šťávě. Ne že bych jim to přál - ale konec konců, oni nám také nepřejí nic dobrého!“

„Uvědomit, to se ti snadno řekne, jenomže jak?“ uvažoval nahlas Dušan. „Rádiem to skrz tu Faradayovu klec nejspíš neprotlačíme, leda bychom vzlétli nahoru. A to by znamenalo zbytečnou spotřebu planetárního.“

„Nemusíme všichni,“ nadhodil jsem. „Stačilo by, aby na to šel jen jeden. Vyletět dvacet kilometrů kolmo vzhůru, dvě minuty vysílat a volným pádem zpátky, to by mi trvalo nejvýš půl hodiny. Vy tu zatím můžete pozorovat okolí. Jenom byste neměli vycházet z letounů, abych se někomu z vás neposadil omylem na hlavu.“

„Teď to ještě rozhodně nestojí za to," uvažoval Dušan nahlas. „Ledaže to spojíme ještě s jednou akcí. Osobně se mi to tu také nelíbí. Víš jak to uděláme? Mám nápad: poletíš nahoru a odvysíláš co můžeš. Hlavně jim kromě fonie přehraj všechna data, ať mají co dělat. Jenomže až se budeš vracet, posadíš se asi tak třicet kilometrů na sever, v těch horách, vidíš je ze svého místa také? Tady na téhle poďobané pláni toho k průzkumu podle mne moc není."

„Neměli bychom se dělit!" podotkl Robert mírněji.

„Vždyť to nebude tak zlé," uklidňoval ho Dušan. „Třicet kilometrů je nepatrný kousek, to nic neznamená, slyšet se jistě budeme dobře a kdyby to u těch hor bylo zajímavější, třeba bychom tam pak přeletěli za Vojtou."

„Jdu na to, souhlasíš?" vyhrkl jsem.

„Leť - a šťastnou cestu!" přál mi Dušan.

Takový krátký skok mi skoro nestál za to, abych zadával program pro palubní počítač. Rozhodl jsem se, že to přeletím na ruční řízení. Tak jednoduchý manévr by ostatně zvládl i nováček v pilotní škole po pár hodinách na trenažéru. Horší bylo, jak správně uvažoval Dušan, že na to asi padne příliš mnoho planetárního paliva. Příkaz nepoužívat atomové motory na planetách, pokud tu nebyla bezpečně zjištěna velká přírodní radioaktivita, byl jasný a dodržovali jsme jej bez diskusí. Nám by také nebylo příjemné, kdyby se nám začal někdo producírovat po naší staré matičce Zemi se zapnutými radioaktivními motory.

Mrkl jsem na obrazovku palubního počítače, kde byly, jako v každé pauze, zobrazovány výsledky průběžného testování všech agregátů letounu. Všechno v pořádku - tak jedeme!

Můj start samozřejmě zvířil mračno prachu, ale radiové signály tím nijak neutrpěly.

„Díky, Vojto!" slyšel jsem Roberta. „Rozfoukal jsi to tu pořádně, analyzátory mají co dělat, aby to vyhodnotily."

„Zatím tě slyším dobře," ujišťoval jsem.

„Řekl bych, že nás budeš slyšet perfektně i v těch horách," přemýšlel nahlas Dušan. „Tady dole v ovzduší žádné železo není."

Tři kilometry výšky.

„Začínají tu nějaké mraky," komentoval jsem. „Vodní pára a čpavek. Ještě mě slyšíte?"

„Perfektně," ujišťoval mne Dušan. Určitě nelhal, já jsem ho slyšel tak dobře, jako bych pořád stál pár set metrů od něho.

„Osm kilometrů. Jsem nad první vrstvou mraků.“

„Vsadím se, že ta klec je až kolem dvaceti kilometrů,“ uslyšel jsem jasně Roberta. „Tam toho bylo nejvíc.“

„Mám šestnáct kilometrů,“ oznamoval jsem po chvíli. „A tady už začíná to železo!“

„Je to tak!“ slyšel jsem ještě Dušana. Jeho rádio sláblo a sláblo, ačkoliv automatika pohotově šroubovala zesílení na maximum, až všechno zaniklo v atmosférickém šumu.

„Vojtěch volá Persea!“ zkusil jsem navázat spojení s hvězdoletem.

„VOJTĚCH VOLÁ PERSEA!“ opakoval teď za mě robot každou půlminutu do omrzení. Nic...

Výška - dvaadvacet kilometrů.

Třiadvacet.

Pětadvacet.

Třicet.

„Perseus volá Dušana! Ozvěte se!“ uslyšel jsem konečně slabý hlas.

„Vojtěch volá Persea!“ opakoval jsem už sám, bez robota.

„No konečně!“ poznal jsem hlas Pradéše. „Co je s vámi, že se nehlásíte ani jeden?“

„Letím nahoru jenom na skok, abyste se o nás nebáli,“ uklidňoval jsem všechny. „Pošlu vám údaje z dosavadního průzkumu na kanálu pro data. Za chvíli začnu padat nazpět a jakmile se ponořím do mraků, rádio zmlkne. Vrchní vrstvy atmosféry nepropouštějí radiové vlny žádné vlnové délky, takže nás nemůžete slyšet, ale nemusíte se o nás obávat. Dole to vypadá zatím nejpříjemněji ze všech planet, kde jsem byl - tedy kromě Země.“

Můj letoun zatím letěl vzhůru, ale s vypnutými motory se jeho rychlost neustále snižovala.

„To vám gratuluji!“ ozval se Pradéš.

„Nevím - něco se mi tam přece jen nelíbilo,“ svěřil jsem se mu se svou domněnkou o meteorickém původu tisíců kráterů na povrchu planety.

„Neblázni - víš co by to znamenalo?“ okamžitě reagoval někdo, koho jsem nepoznal po hlase. Nejspíš to byl jeden z vědců, kdo poslouchal naši korespondenci tak jako mnoho jiných. „Tolik impaktů, když jsou tak málo pravděpodobné?“

„Já je viděl," urazil jsem se.

„Radary neukazují ani smítko, kam až dosáhnou," ujišťoval Mayer od radaristů. „Za to ručím krkem. A nevím, proč tak fantazíruješ. Asi by sis měl dát obklad."

„Já říkám jenom to, co jsem viděl. Každý jsme se posadili do jiného kráteru a ne že bychom se domluvili. Tam prostě nebylo místečko, aby tam nebyla díra," opakoval jsem. „Nemám nejmenší důvod fantazírovat, říkám vám holá fakta."

„Dobře, bereme to v úvahu," připustil Pradéš. „Jak dlouho chcete zůstat dole? Nemáte snad v úmyslu utrácet planetární palivo jenom kvůli pravidelnému hlášení?"

„Planetárního máme každý na dva starty," ušklíbl jsem se. „Spíš to vypadá, že o nás teď týden neuslyšíte. Máte snad něco proti tomu?"

„Aspoň bude od vás pokoj," zavrčel kdosi do rádia, ale nerozeznal jsem, kdo to byl. Určitě někdo od techniků.

„Dobře, ale po týdnu se ozvěte, rozumíš?" nedal se tím Pradéš vyrušovat. „Kromě jiného chci za vámi poslat Majka, Jalssona a Igora, jsou tu ze všech nejžhavější."

„Díky, Pradéši," pokrčil jsem rameny. To by byla docela dobrá zpráva, jen jestli se technikům podaří dát během týdne aspoň tři mašiny do pořádku. Měli na to osm let a viděli jsme, jak uspěli.

Rychlost letounu klesla na nulu a pak změnila znaménko, letoun začal opět padat. Slabý zážeh motorů nasměroval pád do pohoří, kde bych měl přistát.

Výška dvacet devět kilometrů. Signály z Persea najednou zeslábly a vymizely.

Dvacet osm kilometrů. Kolem letounu vzplála jasná záře mihotavého zeleného světla. Viděl jsem několikrát na Zemi polární záři - tohle bylo něco podobného. Mrkl jsem na obrazovku - kdyby v tom bylo něco škodlivého, už by to bylo v podobě varování právě tady. Ale přístroje nic varovného nesignalizovaly.

Dvacet pět kilometrů. Polární záře ustala. Jen husté mraky kolem dokola.

Šestnáct kilometrů.

„Dušan Vojtěchovi! Ozvi se!" uslyšel jsem slabý hlas.

„Vojtěch Dušanovi! Vracím se!" zavolal jsem vesele. „Pískněte mi, ať si vás zaměřím!"

„Není třeba, vidíme tě. Jdeš rovnou do hor, máš to dobré. Mraky

jsou pryč, je vidět do dálky skoro jako na Zemi. Jenže obzor tu není do modra, ale do zrzava," sděloval mi Robert.

„Mám osm kilometrů, jsem pod mraky," souhlasil jsem. „Zkusím trochu manévrovat, snad tu najdu nějaké místečko bez dolíků."

„Šetři planetárním!" napomenul mě starostlivě Dušan.

„Zkusím to bez motorů, máme přece také křídla, ne? A když už je atmosféra dost hustá, proč ji nevyužít?" opáčil jsem.

„Dobře, ale přistávej kolmo, ať si nenatlučeš!"

„Rozumím," potvrdil jsem rozkaz.

S těmi křídly to zase tak slavné nebylo, na nějaké dlouhé plachtění byla křídla našich raketoplánů příliš krátká. Ale stačila na to, abych mohl srovnat pád do téměř vodorovného letu a mohl si tak vybrat, kam se posadit. V nouzi bychom mohli přistát klouzavým letem, ale tady bych to po trpkých zkušenostech z Ridigio ani nepokoušel. Pode mnou teď ostatně byly hory, ale ne zcela stejnorodé. Z jedné strany byly samý kráter, tady se to ještě více podobalo sopkám, ale z opačné strany to vypadalo úplně jinak, mnohem přívětivěji.

Přistál jsem proto na opačné straně hor, v údolí, které vypadalo skoro jako některá údolí u nás, na Zemi. Okamžik jsem se k tomu odhodlával, nebylo totiž jisté, že mi hory nebudou vadit v komunikaci. Pak bych to od Dušana schytal. Možná v tom byla klukovina, možná nepřekonatelná touha vidět konečně něco podobnějšího krajině u nás, na děsivě vzdálené Zemi, ale tohle rozhodnutí mělo brzy nedozírné následky. Ne pro ostatní, jenom pro mě samotného.

*****

Kolem mého druhého přistání teď vypadala krajina mnohem přívětivěji, skoro pozemsky, až na nedostatek jakékoliv vegetace. Viditelnost byla dobrá, pomocí dalekohledné optiky se dalo pozorovat okolí až do dvaceti kilometrů. Ačkoliv jsem na letouny Dušana a Roberta neviděl, neboť byly oba za hřebenem hor, slyšel jsem je docela zřetelně. Robert navrhl vyzkoušet také televizní spojení a k mému údivu se mu to podařilo. Jak je to možné, objevil Robert. Vrchní vrstva téhle atmosféry nám sice zabraňovala ve spojení s Perseem, ale zato sloužila jako kvalitní odrazová plocha, takže bychom se mohli bezvadně domlouvat málem kolem celé planety. Mohli jsme si teď předávat i obrazy, takže mi ani Dušan, ani Robert nemuseli závidět

moje okolí. Proto se Dušan nakonec rozhodl, že on s Robertem prozatím zůstanou tam, kde jsou. Bylo to tak logické, že jsem si nikdy v pozdější době nemohl vyčítat, že jsem je nepřemluvil, aby se ke mně připojili.

Viditelnost se zatím pomalu ale jistě zhoršovala. Mraky klesly níž a na mé straně hor začal pršet déšť se čpavkem. Automaty v letounu pořídily několik desítek analýz a začaly se zabývat biologickými pokusy. V tomto bodě jsem nemusel čekat tak dlouho jako jindy, neboť Dušan s Robertem začali dřív než já a o to dřív měli i výsledky.

„Vypadá to tu opravdu pěkně," pochvaloval si Robert, „ani bych se moc nedivil, kdybychom tady objevili život."

„Mně testy nevyloučily přítomnost alespoň jednodušších bakterií," přidal se Dušan. „Na to pozor, až budeme chodit ven! Nechci zjistit obcházení předpisů, mohlo by to špatně dopadnout!"

„Jen se nestrachuj, Dušane," ujišťoval Robert. „Byl jsem přece na obou dosavadních planetách, ale nikde to nevypadalo tak pěkně, jako tady. To víš, že si dáme pozor!"

Nejraději bych ihned vyšel ven z letounu, ale Dušan nám připomínal předpisy právě proto - ostatně i jemu se asi chtělo ven z útulné, ale k omrzení známé kabiny. Jak jsme změřili při přistávání, otáčela se planeta kolem své osy více než dvakrát pomaleji, než Země. Do zdejšího večera zbývalo skoro čtyřicet hodin, ale Dušan rozhodl ještě nejméně dvanáct hodin počkat, než poprvé zkusíme vystoupit z letounů. Po zkušenostech z Ridigio neměl nikdo z nás chuť překračovat pravidla - tam to stálo několik lidí život.

Nezůstali jsme ovšem nečinně sedět v kabinách. Dva naši průzkumní pásoví roboti PPR, Robertův i Dušanův, objížděli okolí a tak jsem také spustil navijákem svého Ferdíka, aby se poohlédl kolem. V místě, kde dosedne jedenatřicetitunový letoun, je nejbližší okolí vypálené a testy tu z toho důvodu těžko co najdou. Ale i když Robert s Dušanem začali dřív, nezaznamenali nic pozoruhodného. Můj robot se však najednou zastavil před něčím, co zaujalo pozornost jeho programů.

Viděl jsem na obrazovce totéž co můj průzkumník, ale jeho programy dlouho důkladně obraz vyhodnocovaly, kdežto já jsem byl doma na první pohled.

„Vojtěch Dušanovi!" vykřikl jsem radostně. „Kluci, už je to tady, podívejte se! Je tu život!"

V okamžiku jsme všichni tři viseli očima na obrazovkách a jako u vytržení jsme se dívali na drobounkou rostlinku, schovanou v úzkém dolíku mezi dvěma velkými balvany.

„Kluci, vidíte?“ jásal jsem. „Na tohle jsem čekal jako děcko na pohádku! Život na planetě!“

„Hurá!“ křičel Robert. „Dušane, poletíme tam také?“

„No tak, kluci, neblázněte,“ protestoval naoko Dušan, ale i v jeho hlase bylo právě takové nadšení, jako u nás. „Jsme tu teprve pár hodin a už jsme narazili na život, určitě toho tu bude víc, mnohem víc! Vojta má sice kliku jako vždycky, já nevím, jak to dělá, ale měl zas na to čich, že chtěl prve přeletět z téhle pouště. Ale i on je v horách a já myslím, že na planetě bude takových míst víc a možná ještě lepších. Nebudeme přece plýtvat vzácným planetárním palivem na to, abychom u Vojty zničili všechno, co tam je. Já bych řekl, že zkusíme vyslat naše létající sondy a zvedneme se až podle toho, kde to bude nejnadějnější. Uvidíš, Robe, že pak zase bude Vojta závidět nám, protože on určitě vyplýtval všechny rezervy planetárního a teď má leda na start k Perseu!“

„To vůbec nic nemění na tom, že Vojta je už zase první!“ vrčel Robert naoko. „Považ - život! Já byl taky na všech planetách, na Orianě i na Ridigio, ale nikde jsme nenašli ani bakterii. A teď - hned rostliny! Vojta má prostě kliku! Málo platné, já mu ji závidím!“

„Heleďte, kluci, já jsem se přece na něco takového také těšil jako děcko, jenže právě v téhle chvíli musíme zachovat rozum,“ pokračoval Dušan. „Kdyby se měli i výsadkoví piloti změnit v nedisciplinovanou bandu, můžeme to rovnou zabalit a vrátit se na Zem - pokud by se nám to v takovém případě vůbec povedlo.“

„Zkusím najít ještě jednu takovou rostlinku,“ navrhl jsem. „Tuhletu už mám okouknutou kolem dokola a nic víc si stejně nesmím dovolit.“

„Dobře, porozhlédni se,“ souhlasil Dušan.

„POZOR!“ ozval se v té chvíli strojový hlas robota a jeho přenosová obrazovka začala rudě blikat. „BIOPROGRAM HLÁSÍ VYŠŠÍ FORMU ŽIVOTA. PRAVDĚPODOBNOST OSMDESÁTI ŠESTI PROCENT - VYŠŠÍ ROSTLINA. NA PLANETĚ JE ŽIVOT. VAROVÁNÍ - JE TŘEBA ZVÝŠIT OPATRNOST PŘI OPOUŠTĚNÍ LETADEL!“

„To už víme dávno, Ferdíku,“ ušklíbl jsem se šťastně. „Popoje-

deme, stejně ti tvé programy tuhle rostlinku nedovolí poškodit.“ Právě tyto programy nedovolí zničit žádný první exemplář každého objeveného druhu.

„NEKOREKTNÍ PŘÍKAZ!“ ohlásil robot. Samozřejmě - poznal, že jsem vyslovil jeho jméno, ale to ostatní už dekódovat nedokázal, ono to také jako příkaz nebylo míněno.

„Tak dobrá: Ferdíku, metr zpět, obrat čtyřicet pět stupňů vlevo a pak pomalu vpřed!“ vyslovil jsem zřetelně příkaz, který by měl dekódovat bez problémů. Ferda ihned poslušně couvl, obrátil se do přikázaného směru a pomalu se rozjel.

„A my si zatím připravíme Lóru,“ usmál jsem se. „Letecký průzkum také bude mít budoucnost.“

Jenže k leteckému průzkumu jsme se dnes nedostali. Jenom Robertova PLS - Průzkumná Létající Sonda trochu zakroužila nad místem našeho prvního stanoviště, ale i tu brzy Robert zavolal zpátky na přistání. Blížil se večer na této planetě, mraky se spustily níž a začalo pršet. Čpavkový déšť omýval půdu pod letounem a pokrýval přistávací vzpěry kapkami bláta a vzápětí je zase splavoval. Chvíli jsem pozoroval očima Ferdíka déšť jako u vytržení - po tolika letech v kosmu! Ale brzy mi z deště bylo smutno, zvláště když se okolo ze všech stran udělala mléčná mlha a viditelnost klesla až na nulu. Letecký průzkum za těchto okolností nepřipadal v úvahu, v takovém lijáku a mlze bychom o sondy mohli přijít. Kromě toho v této části planety začínala noc a nakonec jsme byli rádi, že budou pracovat aspoň naši tři roboti. Ale jenom můj Ferdík měl opět úspěch. Objevil celý trs rostlin, stejných jako ta, kterou nalezl jako první. Požádal jsem Dušana o svolení a pak jsem poručil Ferdovi, aby jeden list odřízl a použil k rozborům.

Ferda vysunul svůj manipulátor, jeden výrůstek uchopil a ostrou čepelí lodyhu odřízl. Vystříkla z něj jasně zelená tekutina - a pak jsem se nestačil divit. Všechny rostliny sebou prudce trhly, vzápětí se začaly rychle svinovat a než bys mrknul, vtáhly se do puklin mezi kameny, byly zřejmě mezi sebou nějakým způsobem propojené. Výrůstek v robotových manipulátorech se rovněž pokusil svinout a vtisknout alespoň mezi harmoniky manipulátoru, ale robot ihned vysunul další chapadlo a unikající výrůstek zachytil. Najednou začala z rány prýštit jiná tekutina, bezbarvá a kouřící - a spolu s Dušanem a Robertem jsem viděl, jak se titanové čelisti chapadla začínají pokrývat jakousi šedou

houbovitou vrstvou. Robot ji opatrně seškrábl a vtáhl si ji dovnitř, do své miniaturní laboratoře.

„Lidi, viděli jste to?“ uslyšel jsem Robertův hlas.

„Obranná reakce je vlastní všem živým organismům - pokud ovšem chtějí přežít,“ řekl zamyšleně Dušan. „Ale já mám pro vás něco mnohem zajímavějšího.“

„Také něco živého?“ vyhrkl Robert nedočkavě. „Sem s tím!“

„Živé to není, ale důležité to rozhodně je,“ povzdychl si Dušan. „Můj Vučko vrtá ve druhém kráteru - a zase našel to samé. Jen pár metrů pod povrchem leží veliký železoniklový meteorit. Vojta měl pravdu. Zdá se, že všechny tyhle krátery jsou opravdu regulérní impakty, čili zásahy meteoritů.“

„No potěš - tak přece?“ vyhrkl nedůvěřivě Robert.

„Moment - to ještě není všechno,“ pokračoval Dušan. „Já jsem sice nechtěl Vojtově meteorické teorii věřit, ale také jsem si nemohl dovolit pustit ji ze zřetele, třeba proto, že by její potvrzení znamenalo velké nebezpečí pro celou naši výpravu. Proto mě také napadlo srovnat si hustotu prachu, jímž jsme prolétávali před přistáním. Kdyby to opravdu bylo ze spálených meteoritů, pak by to sice odpovídalo, ale bylo by toho tam moc i na můj vkus. Jenomže pak Vojta prolétával tou vrstvou podruhé a já jsem získal další údaje.“

„Na to ses mě neptal,“ opáčil jsem zaraženě.

„Nechal jsem, aby si to vykorespondovaly mezi sebou naše počítače,“ vysvětlil klidně Dušan. „Takže jsem měl údaje ze dvou různých časových bodů a mohl jsem je srovnat navzájem.“

„A co ti vyšlo?“ zeptali jsme se oba naráz.

„Samozřejmě jsem očekával, tak jako vy teď, že se nic nezměnilo, protože časový úsek je příliš malý. Budete se asi divit stejně jako já, ale mění se to dost rychle. Pokles koncentrace prachových částic je měřitelný už při odstupu pár hodin. Sice ne příliš velký, ale přece jenom existuje. Nevím, podle jakých závislostí koncentrace prachu klesá, ale dovolil jsem si aspoň přibližnou aproximaci. Stačí to právě k tomu, abychom získali jakousi představu. A teď se něčeho přidržte! Vyšlo mi, že zhruba před půl rokem musel na této planetě doslova sněžit popílek. Když sem dosadíte Vojtovu domněnku o kosmickém bombardování, vyjde vám inferno, jaké bych nechtěl vidět ani z dálky, natož zažít.“

To ovšem byla zpráva, která opravdu stála za uvažování. Zamys-

leli jsme se nad tím všichni, i když každý asi z trochu jiného hlediska.

„Radaristi tvrdili, že v dosahu radarů Persea není ani smítko," řekl jsem opatrně. „Já už jsem to o těch meteorech pro jistotu nahlásil Pradéšovi, ale nezdálo se mi, že by mě někdo bral vážně."

„Uvažujte trochu, kluci!" pokračoval Dušan, ale už ne tak vesele. „Co jsme tady, byl klídek. Radaristi Persea neviděli nic, kam až sahá dosah radarů. Přitom to kolem vypadá jako po kobercovém náletu - kdo víte, co to vůbec bylo. Z toho kouká dvojí možnost. Buďto se nám to všem zdá, ale to raději hned zkraje škrtnu, protože by se to muselo zdát i robotům. Nebo se tato planeta poměrně nedávno setkala s rojem řádných kalibrů, když toho tolik proniklo až na povrch. A vidím, že máme další úlohu pro počítač. Jaká by asi mohla být vzájemná rychlost planety a meteorů, když to dole na povrchu udělalo takové a takové krátery při hmotě nalezených zbytků tolik a tolik - program na to máme v palubní knihovně programů, já vám sdělím rovnou výsledek. Osmadvacet kilometrů za sekundu, plus mínus třicet procent. Oběžná rychlost planety je asi čtrnáct, takže je to právě dvojnásobek. Co z toho vyplývá?"

„Buďto se jedná o roj, který ani nepatří do téhle hvězdné soustavy, nebo si tu lítá v protisměru," řekl jsem.

„To první bych asi bral raději, ale to druhé se mi zdá, bohužel, pravděpodobnější," dodal Robert.

„Správně," souhlasil Dušan. „Já jsem první možnost dál nezkoumal, protože by nám nevadila. Ale dejme tomu, že se zdejší nálety opakují pravidelně jednou za půl zdejšího roku. Oběžná dráha planety je zhruba dva a půl pozemského roku, takže rok a čtvrt je tu klid."

„Teď jde o to, jestli jsme na začátku období klidu, nebo těsně před dalším krupobitím," uvažoval pro sebe Robert, ale díky rádiu jsme ho slyšeli, jako kdyby nám bručel do ucha. „Mám dojem, že bychom si měli pospíšit s průzkumem, dokud tu je co zkoumat."

„Blázníš?" vyjelo ze mne dotčeně. „Zrovna když jsme tu našli ŽIVOT? První život mimo Sluneční soustavu?"

„Jestliže tu budeme okolkovat, můžeme se tu dočkat pěkné apokalypsy," pokračoval Dušan. „Když se dívám kolem sebe, začínám pochybovat, že by se dalo přežít peklo, jaké tu bylo nedávno. Když si navíc odmyslím šedesát kilometrů ochranného pancíře atmosféry, vyjde mi - příšerné řešeto, jaké by mohlo zůstat místo Persea!"

„To snad ne," zkusil jsem namítnout. „Radaristi mi přece tvrdi-

li...“

„...že nic nepozorují, kam až daleko vidí,“ pokračoval trochu smutně Dušan. „Jde ještě o to, jak daleko oni opravdu vidí a kolik času budou mít, aby vyhlásili poplach. A také jestli vůbec dávají pozor, víte přece, že oni a technici se každý týden předhánějí v mejdanech. Kdo ví, jak vážně berou služby! Jak víte, s Perseem se moc hbitě manévrovat nedá. Při vzájemné rychlosti přes osmadvacet kilometrů jim už moc času nezbyde, ani když je varujeme hned teď.“

„Dobrá - co tedy myslíš?“ zkrátil jsem jeho úvahy. Bylo mi také jasné, že z náhlého meteorického roje by se mohlo vyklubat největší nebezpečí pro expedici Perseus.

„Kluci, jistě chápete, že mi není lehké dávat některé rozkazy, ale jako velitel průzkumu musím především pamatovat na Perseus. Zjistili jsme tak závažné informace o nebezpečí, které by se mohlo stát hrobem všech, že mi vlastně nezbývá nic jiného, než nařídit okamžitý návrat. Tady nemůžeme zůstat, dokud nebudeme mít čisté svědomí, že jsme udělali všechno, co jsme pro varování výpravy udělat mohli.“

„Já už jsem to přece Pradéšovi říkal!“ opakoval jsem.

„Jenomže formou nejasné domněnky a navíc jsi přiznal, že tě nikdo ani nebral vážně. Teď víme mnohem víc a zdá se mi, že buďto s Perseem urychleně opustíme oběžnou dráhu planety, nebo si zahráváme, že sem brzy dorazí rychlostí osmadvaceti kilometrů roj meteorů, schopný šeredně kropit planetu i přes ochranu šedesáti kilometry ovzduší. Zkrátka, opravdu mi ani nezbývá nic jiného, než nařídit všem zkrácenou přípravu na start a návrat na Persea.“

„Že by se mi obzvlášť chtělo, to bych neřekl,“ zabručel Robert. „Ale máš asi pravdu, Dušane. Vracím robota a dávám zkrácené předstartovní.“

Také jsem vyvolal komplex předstartovních testů a odvolal zpátky Ferdíka.

„Ty jsi neslyšel, Vojto?“ ozval se netrpělivě Dušan.

„Ále slyšel - už testuji a robot jede zpátky k letadlu,“ zavrčel jsem ne právě nadšeně.

„Nic si z toho nedělej, Vojto, však my se sem vrátíme,“ utěšoval mě Dušan. „Jenže už budeme vědět jak je to s tím rojem a budeme bez starostí o osud ostatních, rozumíš?“

„Vždyť já to chápu - ale snad nečekáš všeobecný jásot, nebo ano?“ přerušil jsem jeho utěšování. „Chápeš, že mohu být v téhle situ-

aci naštvaný? Neříkej mi, že ty nejsi!“

„Jsem, to se rozumí samo sebou,“ ujišťoval mě Dušan. „Kdybychom měli aspoň čtyři stroje, kdyby byl s námi aspoň Majk nebo Jalsson nebo nejraději oba... To bych mohl poslat dva stroje nahoru a zbytek letky by tu mohl zůstat, ale takhle opravdu nezbývá nic jiného...“

„Jakože jsem nikdy nikomu nerozbil hubu bez příčiny, bude to mít u mě Dan schované,“ vztekal jsem se. „Nejdřív proti nám agitoval k návratu a teď - vždyť on nás sabotuje!“

„Já tě chápu, Vojto, taky mě mrzí přerušit tak zajímavý průzkum, ale vždyť se sem vrátíme... Moment, něco si musím napsat na počítač...“

Překvapením jsem zmlkl. Protože se muselo něco stát, aby Dušan přerušoval hovor. On totiž dokázal psát na klávesnici aniž by zpomalil tempo řeči. Tohle muselo být něco extra, když na to i Dušan, který snad dokázal přemýšlet o třech věcech najednou, musel plně soustředit pozornost.

„Já jsem připraven,“ oznámil do ticha Robert.

„Startuj první!“ nařídil Dušan nepřítomným hlasem. „Je ti jasné, co musíš udělat? Přesvědčit Pradéše, aby okamžitě opustil s Perseem oběžnou dráhu planety, je-li mu milý osud expedice. Teď, hned, okamžitě!“

„Mám na vás počkat na parkovací dráze?“

„Ovšem - nebudeš čekat dlouho, letíme hned za tebou,“ zavrčel Dušan.

„Jedu,“ oznámil Robert řízně a zapnul motory.

Zatímco Robertův stroj stoupal do mraků, nikdo neřekl ani slovo. Všem nám bylo líto opustit takhle slibně vyhlížející planetu; ovšem v této chvíli bylo přece důležitější varování Persea než cokoliv jiného. Mlčeli jsme spolu s Dušanem i pak, když monotónní pípání Robertova radiomajáku zeslábloa zmlklo v kovových mračnech planety.

„Už jsi hotov, Vojto?“ ozval se Dušan.

„Moment, teprve nakládám Ferdíka, sotva mi stačil dojet k letounu,“ namítal jsem.

„Dobrá, tedy startuji já,“ oznámil najednou Dušan k mému nebetyčnému překvapení.

Jestli jsem něco nečekal, pak to, že bych tu měl zůstat poslední. Dušan byl příliš dobrý kapitán, než aby ve chvíli nějakého nebezpečí

opouštěl planetu dřív než všichni ostatní.

„Poslyš, ale nedělej tu skopičiny, rozumíš?“ pokračoval. „Perseus je mi samozřejmě přednější a věřím, že s tou tvou klikou se ti tu nic nestane, ale jak nebudeš do deseti minut nahoře, tak si mě nepřej! Ani kdyby ti tady místní planeťani připravili oficiální uvítání!“

„Neboj, Dušane,“ zabručel jsem.

Spojení sláblo, poslední Dušanova slova jsem slyšel jako z velké dálky. Kdoví, jestli slyšel mou odpověď. Zůstal jsem na pusté planetě sám...

A v té chvíli jsem pocítil otřes, jako by mi do letadla narazilo nějaké obrovské zvíře.

Tma, která před chvílí zahalila okolí letounu, byla náhle přerušena jasným zábleskem. Zdrojem světla byla jasná ohnivá čára, nakreslená na obloze jako podle pravítka, zakončená rozpraskem gigantického ohňostroje. Vzápětí, ještě první čára nestačila zrudnout a pohasnout, byly stranou narýsovány dvě další, obě jako podle pravítka a obě naprosto rovnoběžné s první. Znovu se zahoupala půda pod letounem a za hřebenem hor vzplála ohnivá záře.

Meteory!

Dušanovo inferno!

Perseus!

Vymrštil jsem obě ruce ke klávesám palubního počítače, ale v té chvíli se nade mnou rozpoutalo pravé peklo. Ohnivé čáry se teď míhaly tak hustě, že by bylo šílenstvím do toho ohňostroje vletět. Přitom sem do údolí, kde stál můj letoun, nepřiletělo nic, všechno neškodně přelétávalo nade mnou. Meteory letěly se strany a mě kryl horský hřbet, takže jsem zase spustil ruce a rozhodl se počkat. Nemohl jsem dělat nic jiného. Ke všemu vypuklo zemětřesení, půda se pod letounem začala vlnit jako moře. Byl jsem naštěstí dobře připoután v sedadle, jinak bych snad poletoval po kabině. Hydraulika přistávacích vzpěr to částečně stihla vyrovnávat, ale kdyby se letoun položil, už ho odtud nedostaneme!

A pak najednou všechno utichlo. Poslední ohnivé čáry na nočním nebi ztmavly a krajina se opět ponořila do tmy. Také půda se konečně přestala houpat - zemětřesení zřejmě nějak těsně souviselo s tou nebeskou kanonádou - no nazdar, když to dokázalo rozhoupat kůru planety... Byl jsem naživu, ale přijal jsem to jako fakt a víc mě to nezajímalo. Mnohem víc mě opanovala starost o Persea.

Dušan předpokládal, že roj, který právě skropil planetu, bude schopen udělat z Persea řešeto a ukončit naši expedici. Ale teď bych věřil, že to může být ještě horší. Jestli totiž Perseus neuhnul z cesty téhle smršti, pak nebyl prostřílen, ale úplně smeten!

Stihli Dušan s Robertem Perseus varovat? Vzlétli tak krátce před infernem, že na to neměli moc času, ale aspoň mohli vyburcovat Mayerovy radaristy a ti by mohli zachránit výpravu, pokud by spatřili tu sprškу včas... Měli dost času, aby úhybný manévr vyvedl Persea do bezpečí? Jak veliký mohl roj být a na jakou vzdálenost jej mohli spatřit? Zadal jsem jednoduchý dotaz na palubní počítač. Jak dlouho trvalo to inferno? Třicet dvě minuty... Krát dvacet osm kilometrů za sekundu... to jsou padesát čtyři tisíce kilometrů. To by ale znamenalo, že se roj rozměrově podobal planetě, byl velice sevřený a musel se tedy na obrazovkách zjevit skoro stejně jasně. Něco tak velkého by snad nepřehlédl nikdo!

Ale co Robert s Dušanem? Jako pilot jsem bohužel měl dost věrohodnou představu, co se mohlo stát na oběžné dráze kolem planety. Snad jedině Robert měl šanci zpozorovat, co se na něho žene, dát plný tah motorů a dostat se mimo nebezpečí. Dušan se však musel dostat přímo doprostřed roje! Dalo se to vykličkovat? To by byl zázrak a ty se, jak známo, nekonají často. Takže Dušanovo rozhodnutí varovat Perseus za každou cenu způsobilo, že jsem já zůstal naživu, zatímco on...

Předstartovní testy byly O.K., takže krátce poté vyšlehla z trysek planetárních motorů smršť ohně a letoun se zdvihl vzhůru. Sbohem, nešťastná planeto!

*****

Hluboký rachot planetárních motorů se odrazil od skal a pomalu se spolu s letounem přenesl vzhůru. Mraky, mraky a zase jen mraky. Palubní radary ukazovaly ve všech směrech totéž - jednolitou mlhu. Ještě že pro start nejsou radary nutné a gyroskopům mlha nevadí. Kdyby tu teď ale letěl někdo jiný a naše dráhy se křižovaly, tak se srazíme a ani si to nestačíme uvědomit, napadlo mě. Ještě že něco takového není pravděpodobné a vlastně ani možné.

Třicet kilometrů výšky...

Tady se předtím už dalo navázat spojení s Perseem - a teď tu bylo ticho. Dostal jsem hlášení, že brzy dojde palivo do planetárních motorů.

Padesát kilometrů...

Konečně se letoun vyhoupl z mračen. Sahala mnohem výš než prve a bylo v nich mnohem víc železa. Možná to byla příčina zvýšené spotřeby planetárního paliva - to mi najednou došlo, ale už jsem byl dost vysoko a mohl jsem přepnout na atomové.

Šedesát kilometrů výšky...

Špice letounu se začala sklánět stranou, letoun zamířil na nejnižší oběžnou dráhu.

„VOJTĚCH VOLÁ PERSEA...“ volal marně můj palubní počítač. Konečně letoun dosáhl výšky osmdesáti kilometrů. Teď už jsem byl nad posledními vrstvami atmosféry, které mi mohly bránit v radiovém spojení. Ale ať jsem dělal co chtěl, odpověď stále nepřicházela.

„VOJTĚCH VOLÁ PERSEA...“ opakoval počítač do omrzení.

Výška sto osmnáct kilometrů. Letoun se začal ustalovat na parkovací oběžné dráze. Tady bych už ale spojení měl mít, u všech čertů! Ledaže by byl Perseus právě na opačné straně planety. I to by bylo možné, zejména v případě nenadálého a prudkého úhybného manévru. Musím udělat čtvrtoblouk kolem planety, naštěstí mi bude stačit dvacet minut.

A najednou jsem se podíval, jako bych nevěřil svým očím. Přelétával jsem terminátor, místo, kde dole pode mnou na planetě končila noc a začínal den. Vycházející slunce jasně ozářilo oblaka v těch mís-

tech, nad nimiž jsem právě letěl. Ale nebyla to ta tvář planety, jakou jsme poznali, když jsme se k planetě blížili. Místo bělavých obláčků tu byly zrzavé cáry, v nichž nepřevažovala voda a čpavek, ale podle spektrometru nikl, kysličníky křemíku a železa. Ale ovšem - vždyť to přece bylo pochopitelné. Meteorické bombardování trvalo krátce a všechno to nadělení přišlo z jedné strany, takže půlka planety zůstala nedotčena - alespoň za tohoto setkání planety s rojem. Jaké to ale musely být síly, když takhle dokázaly změnit tvář planety za pouhou půlhodinu?

„VOJTĚCH VOLÁ PERSEA!“ opakoval počítač každých deset sekund. Pohlédl jsem maně na trajektoměr. A polil mě mráz.

Skoro polovina obletu planety - a žádná odpověď. Vysílač mého letounu by teď měl být slyšitelný dokonce i na opačné straně planetární soustavy. Proč Perseus neodpovídá?

A v té chvíli jsem jej spatřil na radaru.

Nejdříve se cosi krátce mihlo na obrazovce. Ihned jsem nařídil sledování a radarový paprsek okamžitě dostihl svůj cíl. Tento objekt měl oběžnou dráhu stejnou jako Perseus před naším odletem. Také velikost by odpovídala velikosti hvězdné lodi. Natáhl jsem ruku a odklopil kryt z tlačítka tísňového signálu. Jenom na okamžik jsem zaváhal. Tísňový signál není volání o pomoc a v mé situaci jsem měl právo způsobit pořádný poprask.

Tísňový signál okamžitě naskočil a začal vysílat impulsy nemodulovanou nosnou vlnou. Takové vysílání se dá zachytit i na opačném konci hvězdné soustavy, pokud není přijímač za hvězdou, planetou nebo nějakou podobnou překážkou, ale někdy je možné i to, když vlny překážku obejdou.

Objekt na obrazovce radaru však neodpovídal. Takže to buďto není Perseus, nebo...

Převzal jsem řízení a vyrazil přímo k objektu.

Podle radaru to bylo ode mne zhruba sto tisíc kilometrů. Vyrazil jsem na čtyři Gé a rychle jsem počítal. Vyšlo mi, že budu potřebovat třicet minut akcelerace a právě tak dlouhé brzdění. Mohl bych čas k setkání zkrátit až na polovinu, ale musel bych se k lodi přibližovat na plný výkon s rozpálenými atomovými motory - a to by určitě byly řeči.

Totiž - pokud ten objekt je opravdu Perseus. Protože teď jsem vysílal tísňový signál skoro nepřetržitě, ale pořád se nikdo neozýval. Co

když objekt, k němuž právě letím, není Perseus? Může to přece být i nějaká jiná mrtvá součást této planetární soustavy. Já se ženu jako blázen a Perseus je zatím někde úplně jinde...

Zvýšil jsem akceleraci na osm Gé a zadal jsem výpočet přibližování za těchto nových podmínek. Minuty se vlekly a měl jsem toho pomalu dost, ale nepolevil jsem. Letoun jsem však otočil proti původnímu výpočtu trochu dřív. Musel jsem si připomenout, že nemám planetární palivo a budu muset asi žádat o dotankování v prostoru. Pak bude lépe, když poslední část letu pojedu jenom na malý tah a vypálím tím co nejvíc radioaktivitu reaktoru. Ale teď už by se letoun rozhodně přehlédnout nedal, ostrý plamen atomových motorů září na padesát tisíc kilometrů víc než dost. A pořád nic...

Je to Perseus, nebo není? Když posádka nesleduje, co se děje kolem lodi, tak to znamená, že uvnitř se odehrává něco mnohem důležitějšího. Ale co může být důležitějšího než sledování okolí, když nedávno přeletěla kolem sprška kamení schopná z hvězdné lodi udělat jen horu mrtvé hmoty?

Horu mrtvé hmoty...

Zamrazilo mě. Horu, ke které se řítím teď, uvidím zblízka už za pouhých padesát kilometrů, což odpovídá minutě letu.

Šest kilometrů, čili za dvacet sekund. Motory teď jedou jen aby spalovaly radioaktivitu, než kvůli tahu...

Obrovská kamenná hrouda, k níž jsem se teď pomalu blížil, zdálky ani nevypadala, jako by byla vyrobena lidmi. Zvenku byla na Perseovi vidět jen vrstva absorpčního betonu, silná od několika metrů až po dvanáctimetrový čelní pancíř. Musela pohltit většinu mikrometeoritů, s nimiž se loď může setkat v prostoru. Aby mohl čelní štít kromě meteoritů zachycovat i smrtonosné záření hvězd, byl prokládán silnými vrstvami olova. Vzadu to nebylo třeba a když jsme se obrátili motory dopředu, chránilo nás těžké stínění reaktorů i konstrukce motorů. Přístavy našich letadel byly pochopitelně z boku.

Ale ten tvar! Takhle přece opravdu vypadá Perseus! Jenže na boku by měla být desítka majáků, jasně osvětlujících loď i přibližující se letouny. A zatím tu byla jen tma.

V té chvíli se však ve mně málem zastavilo srdce.

Uviděl jsem na obrazovce červenobílý naváděcí terč vrat hangáru s velikou číslicí 2, druhý hangár Persea, Dušanův. Současně jsem však nedaleko od něho směrem k motorové části lodi spatřil - obrovskou

rozšklebenou jámu s rozervanými okraji, vedoucí hluboko do nitra lodi - zásah meteorem!

Velká část kinetické energie se zpravidla při nárazu mění v teplo, což se projeví prudkým ohřátím hmoty a výbuchem. Většinou zůstává u tohoto efektu a po meteoritech zůstávají v absorpční zóně nepříliš hluboké krátery - ale tentokrát na loď narazil mnohem větší kalibr, navíc trochu zešikma, kde jsou pancíře slabší - a vnějším obalem pronikl. Titanové pláty pod betonovou vrstvou se zčásti vypařily a jejich zbytky byly vyrvány a vykrouceny směrem ven. Podle průměru průstřelu musel mít meteor, pokud byl ze železa, něco mezi padesáti až sto padesáti tunami. Nepotřeboval jsem se ptát počítače, jaký úder představuje sto tun železa vynásobených dvaceti osmi kilometry za sekundu. Představil jsem si živě, co se dělo pod povrchem lodi v okamžiku srážky. Kinetická energie vzájemného pohybu se částečně promění v deformační práci, ale mnohem větší podíl připadá na teplo. Kov plátů se mění v páry a reaguje s kyslíkem, obsaženým ve vzduchu pod ním. Následný požár obvykle netrvá dlouho, jen dokud vzduch spolu s rozžhavenými kovovými párami neunikne do vesmíru.

Nechtěl bych ale být v místech, kam dopadla tahle bomba, pomyslel jsem si a otřásl jsem se. Právě tady by však lidé být neměli, meteor dopadl šikmo ze strany a tady jsou - nebo spíš byly - pohonné reaktory a motorové úseky.

Proboha! Reaktory!

Kdyby loď zůstala bez energie a bez pohonu, byla by to zkáza! Jestli teď uvnitř zachraňují co se dá, je to nejspíš právě tady. Jenomže reaktorové úseky jsou nejvíce rozdělené vrstvami těžkého betonu proti pronikání záření. Úder mezi reaktory by neměl proniknout daleko, vždyť tady jsou každých pár metrů další a další masivní stěny z betonu.

Ale co ta tma kolem lodi, mlčení v rádiu, nepřítomnost radarových signálů?

Možná bych měl co možná nejrychleji raketoplánem obletět těleso hvězdné lodi ke svému hangáru, čtyřce, ale už jsem se nemínil zdržovat. Dušanův letoun uvnitř nebude, mohu si to s ním vyměnit, je přece stav nouze. Otočil jsem letoun proti vratům a vyslal kódový příkaz k otevření. Těžká vrata se ale neotevřela, místo toho se rozsvítilo červené světlo zákazu a současně se objevilo hlášení, které převzal můj palubní počítač na kanále pro přenos dat.

„POZOR - PORUCHA HERMETIČNOSTI HANGÁRU! POUŽIJTE HANGÁRU ČÍSLO TŘI!“

No sláva, aspoň některé automaty jsou v pořádku! Pomalu jsem se přesouval stranou krátkými zášlehy atomových motorů. Ty mne však k sousednímu hangáru, Robertově trojce, donesly za necelou minutu. Zde se na kódovanou žádost začaly všechny čtyři segmenty vrat pomalu otevírat a za nimi se rozsvítilo slabé světlo nouzového osvětlení. Segmenty vrat se otevíraly pomalu a neochotně - takže je otevíral jenom nouzový agregát - ale hlavně že jsem se mohl dostat dovnitř.

Totiž - pokud se mi to podaří.

Zatím si mě pořád nikdo z posádky Persea nevšiml - a já jsem bez planetárního paliva! Už - už jsem se rozhodoval, že vystoupím z letounu a přeletím pomocí reaktivních nárameníků skafandru, ale pak jsem si to rozmyslel a rozhodl jsem se vletět dovnitř pomocí hlavních atomových motorů. Byla by to hra o pouhé setinky sekund, ale dalo by se to naprogramovat, takže bych mohl svěřit tento manévr palubnímu počítači.

Poodletěl jsem dál od letounu a sestavil program. Tak - uvidíme! Letoun se rozjel proti otevřeným vratům, pak jej krátký zášleh začal otáčet. Otáčení bylo pomalé, ale letoun se k hangáru přibližoval jen zvolna, takže to nakonec klaplo a křídla spolu s naváděcími lyžinami přistávacího zařízení srovnala letoun přímo do kleští držáků katapultu.

Byl jsem na Perseu - ale pořád jsem neměl jedinou známku, že tu jsou lidé. Musí to být opravdu vážné, když posádka ani nezpozoruje návrat letounu z neznámé planety! Panebože, kde zase vězí radaristé, když přehlédli něco tak výrazného, jako výsadkový raketoplán? Jak chtějí zachytit roj mnohem menších meteoritů, který by mohl znenadání přiletět? Že jeden roj už proletěl, přece neznamená, že nemůže každou chvíli přiletět druhý - a třeba z jiného směru!

Vystoupil jsem, ani jsem nečekal na hermetizaci hangáru. Ale sotva jsem v přechodové komoře otevřel přílbu skafandru, zarazil mě zvláštní zápach ve vzduchu. Jako kdyby delší dobu nepracovaly čističky vzduchu - ale to by byl vzduch určitě vydýchanější. Na informační obrazovce jsem viděl zlověstnou červenou barvu naléhavého hlášení:

„POZOR! NEBEZPEČÍ - VŠICHNI NA SVÁ MÍSTA!“

Rychle jsem stiskl tlačítko pod obrazovkou. Automat hned sma-

zal povšechnou výzvu a umístil na obrazovku první stránku havarijních hlášení.

Přelétl jsem očima prvních pár řádek - a zatmělo se mi před očima, jako kdybych dostal ránu palicí.

VÝSTRAHA! PRADÉŠ, VELITEL LODI, MRTEV NA SVÉM STANOVIŠTI. NENÍ NÁHRADA.

VÝSTRAHA! ČCHIEN-JÜ-TSIEN, PRVNÍ PILOT PERSEA, MRTEV NA SVÉM STANOVIŠTI.

NÁHRADNÍK HIERONYM LAVARÉ, DRUHÝ PILOT PERSEA, MRTEV NA SVÉM STANOVIŠTI.

VÁŽNÁ VÝSTRAHA - PILOTNÍ KABINA JE BEZ OBSLUHY!

...KABINA RADARISTŮ BEZ OBSLUHY...

...ELEKTROCENTRÁLA BEZ OBSLUHY...

Rychle jsem očima přelétl zbytek stránky. Samá hlášení o lidech pro řízení lodi nejdůležitějších - a všichni byli mrtví... Stiskl jsem opět tlačítko a na obrazovce naskočila další stránka havarijních zpráv. A opět samá jména, funkce - a u všech stejný dodatek: mrtev na svém stanovišti. Nejprv piloti, energetici a radaristé - v jejich centrále byly všechny tři směny a všechny mrtvé - pak radistky... Jejich seznam pokračoval na další straně, poté následovali palubní inženýři ze sekce pohonu lodi. A další jména: mechanici, lékaři, sestry - vlastně celé zdravotní oddělení! Tiskl jsem tlačítko znovu a znovu - a seznam mrtvých pokračoval. Jak je to možné? Kdyby byla loď prostřílená jako řešeto, snad bych se tomu ani tak nedivil, ale zvenku to tak přece nevypadalo! Viděl jsem jen jeden průstřel, i když větším kalibrem! Vždyť tu byl vzduch - a přitom pouhých pár metrů odtud měli být na svém stanovišti všichni výsadkoví piloti - a všichni také na seznamu mrtvých!

Seznam havarijních hlášení jsem neprohlížel až do konce. Přeručkoval jsem podél „beztížného zábradlí“ k pohotovostní kabině pilotů. Tady bylo nejbližší místo, kde jsem se mohl dozvědět, co se stalo. Nebo jsem si to bláhově myslel.

Věděl jsem že neuvidím nic příjemného, ale na to, co jsem spatřil, když se přede mnou otevřely dveře, nezapomenu do smrti. Těla osmi pilotů se v místnosti vznášela bez hnutí. Všichni byli zalití zčernalou krví, která prosakovala oděvy a místy obalovala tlustou vrstvou jejich obličeje, ruce, kombinézy... Poznat kdo je kdo bylo najednou skoro

nemožné, i když jsem přece všechny dobře znal - ale takhle změněné?

Tenhle veliký, to je přece Jalsson! Byl vždycky největší ze všech pilotů - ale kdybych nepřečetl jeho identifikační štítek, nebyl bych si tím jist. Jalsson měl slámově žluté vlasy, teď měl hlavu obalenou černou sraženou krví... Tohle je přece Majk... a tohle Imre, náš malý Imre...

Jedině Imre neměl obličej pokrytý krví - ale ten strašný, bolestný škleb... Rozhlížel jsem se zoufale po místnosti, co asi mohlo způsobit smrt všech mých kamarádů, ale dlouho jsem nic nezpozoroval. Vzduch tu byl a nic nenasvědčovalo tomu, že by tu někdy chyběl. Na zařízení kabiny nebyla ani stopa po poškození nárazem, odpočívací křesla nebyla poškozena, pomocný radiový panel byl rovněž v pořádku, ani krev jsem tu nikde neviděl, ačkoliv těla pilotů byla sraženou krví přímo obalena. Jenom na stropě... na stropě a na horní polovině boční stěny bylo několik skvrn, některé rozmazané, jiné jako kdyby tam někdo chrstl trochu červené barvy. Nebyla to však barva - byla to zaschlá krev.

Zažil jsem několik menších srážek s mikrometeority, můj letoun byl kvůli nim dokonce dvakrát v opravě, ale nikdy jsem nepocítil náraz. Jen jednou jsem si toho všiml, ale to jsem neměl zapnuté motory. Ostatně i na hvězdolet dopadlo už několik tisíc drobných střel, s tak velkým strojem se hůře manévruje, ale nikdy to nebylo vážné a pochybuji, že si toho v lodi všimli, obvykle se ani pořádně nezachvěla podlaha. Na čelním pancíři vybuchovaly menší meteority a zanechávaly po sobě krátery, že by se do nich člověk snadno schoval, ale my jsme nepociťovali ani záchvěv.

Tady však do lodi narazilo sto až sto padesát tun železa rychlostí dvacet osm kilometrů - dalo by se spočítat, jak se po takovém nárazu změnila její rychlost. Meteor mohl mít hmotu sto tun a rychlost dvacet osm tisíc metrů za sekundu, změna rychlosti Persea mohla být - no nazdar, třináct metrů za sekundu! Zdánlivě nic moc, padesát kilometrů za hodinu. To se dokonce neprojevilo ani na parametrech oběžné dráhy, ale změna proběhla během setiny sekundy, čili naráz.

Všechno co v lodi nebylo připoutáno, vzneslo se ke stropu a narazilo tam rychlostí padesáti kilometrů za hodinu.

Když touto rychlostí najede auto do betonové zdi, nejprve se deformuje předek vozu. Brzdění se roztáhne až na metrovou vzdálenost, posádku přibrzdí bezpečnostní pásy - to už se dá přežít, i když ani to

není jisté.

Stropy ani stěny však polštářované nejsou. Když na ně lidé narazili, jako kdyby na Zemi vypadli ze čtvrtého patra na tvrdou dlažbu.

Vzápětí se asi vypnuly motory, které do té chvíle v lodi udržovaly aspoň malou umělou gravitaci - a v beztížném stavu ti, kdo nebyli mrtví okamžitě, pomalu, bez pomoci, umírali. V celé lodi nebyl nikdo, kdo by mohl raněným pomoci. Lékaři, zdravotní sestry i velitel, všichni na tom byli stejně nebo velmi podobně. Přežít mohl jedině ten, kdo by byl v okamžiku nárazu připoután v křesle bezpečnostními pásy, anebo kdo by se v daném okamžiku nacházel v jedoucí kabině pneumatického výtahu. Jedině tak by se náhlá změna rychlosti lodi protáhla aspoň na onu metrovou dráhu a účinky nárazu by se rozložily na neškodnou míru.

Na lodi se však už dlouhá léta nikdo nepřipoutával, takže se to skoro všichni odnaučili. I na oběžných dráhách kolem planet bylo zvykem nechávat hlavní motory hvězdoletu puštěné aspoň na desetinu Gé - už proto, aby mohla fungovat palubní elektrárna. Počítač přitom lodí pomalu otáčel, aby se tah motorů rovnoměrně rozptýlil dokola a neměl vliv na střední dráhu lodi. Malá umělá gravitace byla nutná i pro některé provozy lodi - či jen proto, že některým členům posádky se navzdory tréninkům začalo dělat v beztížném stavu špatně. Bezpečnostní pásy byly sice u každého křesla i lůžka, ale většinou pečlivě složené, aby nepřekážely. Jaký by to musel být náraz, aby byly co platné pásy?

Jenže teď takový náraz přišel. A ukázalo se, že popruhy neměli na sobě ani výsadkoví piloti, kteří přece jenom byli zvyklí se ve svých letounech připoutávat.

Když ani piloti - kdo ještě mohl přežít?

Umíněně jsem pohodil hlavou a rozhodl jsem se podívat se k Pradéšovi. Věděl jsem, že také není naživu, ale jen z jeho rezidence jsem mohl získat přehled o celém hvězdoletu.

Opatrně jsem vyplul z místnosti pilotů, zavřel za sebou dveře a doručkoval ke spojovací šachtě. Pneumatický výtah kupodivu fungoval. Jakmile jsem stiskl přivolávací tlačítko, rozsvítil se nápis „ČEKEJ!“ a za několik okamžiků se dveře kabinky otevřely. Výtah mě dovezl do velitelského úseku. Půl minuty poté jsem opatrně vplouval do kabiny velitele lodi.

Pradéš byl mrtev jako všichni ostatní. Vznášel se ve své místnosti

s obličejem zalitým krví a také tady jsem spatřil na stropě šikmo nad jeho křeslem stopu nárazu - rozmazanou krvavou skvrnu...

Opatrně jsem se přitáhl do velitelského křesla a připnul se popruhem. Ne že bych se obával dalšího nárazu, prostě jen proto, abych při prvním pohybu v beztížném stavu neodlétl.

Přede mnou byla šedivá klávesnice Pradéšova velitelského počítače a tři jeho hlavní obrazovky. Na lodi nebylo mnoho lidí, kteří se vyznali v Pradéšově rezidenci a měli aspoň mlhavou představu o jeho možnostech. My výsadkoví piloti jsme k té hrstce patřili, i když až sem, do samého mozkového centra lodi, se za poslední dva roky málokdo z nás dostal. Pradéš o výjimečnosti svého postavení na lodi moc nemluvil, ale byla skutečnost, že on by odtud mohl řídit loď i bez nás všech, dokonce i proti naší vůli.

Málokdo z posádky například věděl, že v každé místnosti je nad dveřmi malá televizní kamera s takovou citlivostí, že mohla ukazovat i ve tmě nebo skoro ve tmě. Tyto kamery byly napojeny na Pradéšův počítač. Ten je stále vyhodnocoval, ale mohl jejich obraz i posílat na některou z obrazovek v této místnosti. Pradéš jako jediný měl právo nahlížet do všech kabin - včetně soukromých, kam jinak bez svolení majitele neměl nikdo jiný přístup. Pomocí velitelského počítače mohl také otevřít jakékoliv dveře na lodi, i chráněné osobním heslem. Naopak mohl kterékoliv dveře i uzavřít a zablokovat. Někdo taková práva mít musel, ale Pradéš je, jak se zdálo, nepoužíval po celou dobu našeho letu. Jen jednou, to když se mechaniku Gruberovi udělalo ve své kabině nevolno, Pradéš mu poslal na pomoc lékaře, ale jestli jim otevíral dveře, nebo jestli neměl Gruber zavřeno, to se už asi nikdo nedozví.

Pradéš byl teď mrtev a jeho pravomoci měly přejít na jeho zástupce. Tím měl být první pilot Čchien-jü-tsien - ale ten byl rovněž mrtev. Po pilotech by převzali velení navigátoři a hned po nich piloti výsadkových letounů. A protože nikdo kromě mne v prostorách Pradéšovy rezidence nebyl, cítil jsem se oprávněný položit několik otázek Pradéšovu velitelskému počítači. Pomalu jsem na klávesnici napsal heslo, které jsem znal jako prostředek pro nezasvěcené. Věděl jsem, že toto heslo velitelský počítač odmítne, pokud má jiného velitele, ale kdybych měl právo, poskytne mi informace, připravené pro zástupce v případě velitelovy smrti.

Na obrazovce se neobjevil odmítavý text, ale nápis, jímž mě počí-

tač vyzýval, abych oznámil svoje jméno. Bylo to snad zbytečné, vždyť o mně musel vědět, ale pravděpodobně tu byly programy dvojnásobně jištěny před zneužitím. Splnil jsem ten požadavek - a text, který jsem vzápětí spatřil, mě udeřil jako palicí.

VAROVÁNÍ : NEDOSTATEČNÁ OBSLUHA LODI !
POČET LIDÍ NA LODI PERSEUS.....1
POČET LIDÍ NA PRŮZKUMU PLANETY.....2
POČET MRTVÝCH LIDÍ NA LODI LODI PERSEUS....159

Zatočila se mi hlava, ale nebylo to z beztíží. To tedy znamenalo - že jsem poslední z celé výpravy. Ačkoliv hvězdná loď byla těžce poškozená, nebyla zničena natolik, aby z ní unikl vzduch. Přesto všichni lidé uvnitř v okamžiku srážky zahynuli. Setrvačnost je potvora, neměla by se podceňovat!

Dušana s Robertem počítač uváděl na průzkumu planety, ale měl je za živé. Nevěděl, že z planety vzlétli? Odstartovali nejspíš rovnou do inferna, ale cožpak nikdo na hvězdné lodi nezachytil ani jejich vysílání? Nebyl nakonec Perseus zničen ještě před příletem hlavního roje?

Zeptal jsem se počítače - a ten mi to potvrdil. Stotunový balvan meteoritického železa naplno udeřil do hvězdné lodi o plné čtyři hodiny dříve, než hlavní roj dorazil k planetě. Inferno, které pak rozstřílelo polovinu planety a nejspíš i Dušana s Robertem prolétlo kupodivu daleko od lodi a už jen pár menších kamenů uvázlo v jejím betonovém plášti.

Většina z posádky asi zahynula okamžitě, když narazila do ocelových stěn a stropů. Byl někdo naživu i po katastrofě? Počítač mi odpověděl, že ano. Osmnáct lidí žilo nějakou dobu po nárazu, ale bylo to jenom pomalé umírání. Kdo nezahynul hned, byl na tom hůř, protože umíral bez naděje na pomoc. Podle počítače projevovala nejdéle známky života světlovlasá zdravotní sestřička Monika Raini. Znal jsem ji, byla taková veselá... Žila ještě skoro pět hodin a byla asi i nejdéle ze všech při vědomí - pro ni tedy ta hrůza bez naděje a bez pomoci trvala nejdéle.

Hvězdolet Perseus se sto padesáti členy posádky doletěl na konečnou stanici, kde na všechny čekala zubatá s kosou v podobě šedivé železné hroudy, řítící se rychlostí dvaceti osmi kilometrů za sekundu proti lodi. Zůstal jsem sám a sám - skoro dvanáct světelných let od Země.

Jediný člověk pochopitelně nemůže sám řídit hvězdnou loď. Jsou tu desítky agregátů, které navzdory veškeré automatice vyžadují občasný dohled člověka a pravidelnou údržbu. Bez mechaniků, motorářů, reaktorových inženýrů a elektrikářů se žádná loď nemůže obejít, alespoň ne nadlouho. Znamená to, že jsem odsouzen spolu s ostatními, jen je možná o nějakou dobu přežiji. O jakou dobu? Záleží na tom?

*****

V Pradéšově rezidenci jsem strávil pár neveselých hodin. Nejjednodušší by asi bylo - i to mě v jedné chvíli napadlo - najít si v nemocničním oddělení ampuli s jedem. Expedice Perseus už tak jako tak skončila katastrofou. Jestli přežiji o pár týdnů, nejspíš nehraje žádnou roli. V krajním případě bych mohl doufat na půl roku, než se sem opět přiřítí sprška meteorů na pravidelné cestě kolem zdejšího slunce a rozbije nepohyblivý hvězdolet definitivně.

Co mohu dělat jiného?

No, něco přece ano. Musím trochu uvažovat do budoucnosti. Jednou sem jistě přiletí další hvězdná loď ze Země. Kdy to přesně bude, to mě už asi nebude zajímat. Může mi být jedno, zda se sem dostane za deset nebo za dvacet let. Že bych tu tak dlouho vydržel, na to není v žádném případě pomyšlení. Důležité je jen jedno - jednou přiletí.

Co tu však najde? Zkázu a smrt, jako Perseus? Tomu bych se měl pokusit zabránit, ačkoliv mám velmi omezený výběr, jak to udělat. Nejlépe by bylo uvést do chodu mezihvězdný vysílač a vyslat k Zemi zprávu o konci naší výpravy.

Jak to udělám, bylo ve hvězdách. Mezihvězdná vysílačka má takovou spotřebu, že se zapíná jenom v předem plánovaných relacích nebo v případě nějakého opravdu velice závažného sdělení, pokud by je bylo nutné předat na Zem bez ohledu na energetické požadavky. Což o to, úplná zkáza expedice snad bude dostatečný důvod k mimořádné relaci, ale je otázka, zda seženu dost energie, když nejdou reaktory. Najednou jsem měl před sebou alespoň nějaký cíl a jeho splnění se mi stalo tím nejdůležitějším v životě.

Nevěděl jsem jen, jak to udělám.

K tomu, abych poznal svoje možnosti, mi stačilo dvacet minut u velitelského počítače. Kdosi už tam dávno na Zemi předvídal, že i velitel lodi může náhle zemřít, aniž stihne zasvětit svého nástupce do

tajů velitelství. Pro tyto účely byly připraveny programy, schopné i docela neznalého člověka naučit všemu, co bylo třeba k řízení všech agregátů hvězdné lodi. I když si nedovedu představit, že by samostatně s lodí někam doletěl některý z kuchařů či radistek.

Že jsou všechny ovládací a diagnostické prvky na lodi propojeny do různých počítačů, věděl na lodi každý. Každý také věděl, že jednotlivé řídící počítače jsou propojeny s několika centrálními. Ty své menší kolegy nejen ovládají, ale poskytují jim i podporu v podobě koordinace a předávají pak jejich informace lidem. Tak jsem to znal i já. Teď jsem se však s údivem dozvěděl, že velitelský počítač Pradéše může komunikovat nejen s těmi velkými centrálními počítači, ale pomocí vlastních kanálů i se všemi menšími a to na plně nadřízené úrovni, takže se dá z Pradéšovy rezidence ovládat loď efektivněji, než ze všech ostatních pracovišť dohromady. Když jsem se tuto možnost dozvěděl, bylo mi přece jen lépe. Pokud je zařízeno, aby se loď dala ovládat jedním člověkem, měl bych to dokázat. Hned jsem se dal do zjišťování, jak je na tom vysílačka pro dálkové spojení.

Do této chvíle jsem se domníval, že taková vysílačka je jediná a obával jsem se, aby nebyla poškozena k nepotřebě. Ukázalo se však, že mezihvězdné vysílačky má Perseus čtyři, stejně mohutné, stejně vybavené - a všechny v naprostém pořádku, jak jejich řídící počítače ohlásily. Každá z nich by mohla dopravit na Zem potřebnou zprávu, pokud aspoň pro jednu zajistím dostatek energie. Což byl ovšem problém.

Že fungují nouzové zdroje, to už jsem věděl. Malá část nouzových zdrojů však byla tvořena izotopovými bateriemi, jejichž životnost je téměř neomezená. Většina nouzových zdrojů byly akumulátory, které se pomalu ale jistě vybíjejí a pokud nenajdu cestu jak je obnovit, některé funkce lodi nakonec ustanou úplně. Ani čerstvě nabité akumulátory však v žádném případě nestačí zásobit mezihvězdnou vysílačku. A to ani kdyby měly být jedním krátkým zábleskem vybity. Já jsem potřeboval megawatty - a ty mohly dodat jedině atomové reaktory. Přesněji... a další překvapení! Podle Pradéšova počítače by k tomu měl stačit i jediný fungující reaktor! Přikázal jsem velitelskému počítači spustit všechny možné testy reaktorů a ostatních energetických zařízení. Počítač sice ohlásil jejich spuštění, ale skoro současně mi nabídl výsledky testů, spuštěných krátce po havárii. Měl to kdesi v programech jako svou samozřejmou povinnost. Jenomže mě tím moc

nepotěšil.

Náraz meteoru udělal v reaktorovém úseku strašnou paseku. To jsem ostatně věděl. Už zvenčí z letadla bylo vidět, že část reaktorů je nejspíš na kaši a další budou pošramoceny tak, že jejich řídící automatika odmítne jejich spuštění jako kvalifikovaný pokus o sebevraždu. Doufal jsem však, že alespoň jeden z reaktorů na opačném boku lodi by měl být schopen spuštění.

Velitelský počítač však situaci viděl černě. Fungovalo mu sice propojení s několika řídícími počítači reaktorů - ale všechny signalizovaly fatální poruchy. V okolí dvou z nich byla ke všemu radioaktivita - na úrovni pro člověka smrtelně nebezpečné. S několika reaktory bylo úplně přerušeno spojení a jestli jsou vyřazeny reaktory, akumulátory také moc dlouho nevydrží. Až dojdou akumulátory, stane se hvězdolet jenom bezmocnou mrtvou horou, vznášející se v blízkosti bezejmenné planety u jedné z tisíců hvězd.

Co teď? Dlouho jsem pomalu uvažoval. Mohl bych rozložit nouzové sluneční baterie a zajistit jimi trvalé dobíjení akumulátorů, ale tím bych jenom udržel dosavadní stav, nic víc. Opravit reaktory, zvláště s unikající radioaktivitou, nebylo v silách jednoho člověka. Jeden z nich byl, pokud vím, nouzově odstaven krátce po odletu ze Země, ale ztráta jednoho reaktoru nehrála v celkové bilanci lodi podstatnou roli. Jenže teď nefungoval žádný - a to byla katastrofa.

Reaktory, které hlásily poruchu hermetičnosti, nebo jiné katastrofální poruchy, jsem si mohl rovnou odškrtnout. Mohl bych nanejvýš zkusit zjistit stav těch, které se nehlásily vůbec. Nemělo by ovšem cenu zkoušet něco takového v úseku C, kam udeřil meteor! Co však úsek G, právě na opačné straně lodi? Zeptal jsem se na zjištěné závady, ale dozvěděl jsem se jen, že jsou přerušené světlovody k řídícím počítačům, což mi nic neříkalo o stavu reaktorů. Mohla by tam být další díra do vesmíru, vrstva silně radioaktivního popela, mohlo by však jít jen o přerušené světlovody, zatímco reaktory by byly v pořádku. Možná by stačilo natáhnout tam jen nějaké náhradní spojení.

Rozhodl jsem se brzy. Je-li to jediná šance, nezbývá, než se o ni pokusit. Skafandr jsem měl na sobě - tak tedy stavit se ve skladech pro světlovod - a vzhůru do jámy lvové!

Výlet do reaktorového úseku by se v žádném případě nedal srovnávat s procházkou parkem. Dalo se tam očekávat vakuum i záření. Když do prázdné chodby před sebou vstříknete ze spreje fluorescenční

barvu a ona se rozzáří, nezbývá než rychle vycouvat a zkusit to jinudy. Naštěstí se mi to stalo jen jednou. Vedlejší chodbou jsem se přece jen dostal až do minivelínu a podařilo se mi propojit tři vypadlé světlovodné řídící kabely, zřejmě uvolněné nárazem. Dva ze tří reaktorů, odstavených místními komputery, se tak spojily s centrálními počítači - a začaly najíždět na volnoběh. No - nic moc, ale aspoň to, pomyslel jsem si.

Z reaktorového úseku jsem se dostal v pořádku. Za sebou jsem pečlivě zavíral všechny dveře. Radioaktivita je prevít, snadno pronikne do těch nejnemožnějších míst a kdo ji má pak odtud dostávat do rozumných mezí? V minivelínu také neměla co dělat - a přece jsem viděl, jak na panelu měřiče nervózně poskakují číslice. Za normálních okolností by z nich obsluha šedivěla starostmi, co s tím průšvihem bude dál. Ovšem když se celá loď změnila v hromadu šrotu, na nějakém tom rentgenu navíc asi záležet nebude, pomyslel jsem si.

Ve velitelské kabině mi Pradéšův počítač ohlásil, že oba dva reaktory už dodávají elektřinu, zatím aspoň na pomocné generátory. Situace v lodi se tím pochopitelně zlepšila, ale na vysílání to pořád nestačilo. Hlavní generátory fungují teprve tehdy, když jsou v činnosti motory. Mohl bych je sice spustit, ale včas jsem si to rozmyslel. Bylo mi jasné, že nejprve budu muset projít všechny úseky a upevnit všechno, co se kde v lodi volně vznáší. Především - mrtvá těla členů posádky.

Myslel jsem, že si nechám poradit od Pradéšova počítače. A teprve teď jsem poprvé narazil na takovou situaci, kdy si ani velitelský počítač nevěděl rady. Statisíce programových modulů bylo kdysi dávno na Zemi vymyšleno pro všechny možné i nemožné případy. V programech bylo ukryto řešení mnoha a mnoha situací - ale snad nikoho nenapadlo, že by najednou zahynula skoro celá posádka hvězdoletu. A pokud to někoho přece jen napadlo, zřejmě nad dalším osudem výpravy právem pokrčil rameny.

Pravda, hvězdolet by se snad dal nouzově řídit i jediným člověkem. Autoři programů mlčky předpokládali, že může být některé centrum vyřazeno, dokonce i to, že velitel bude moci řídit loď nějakou dobu sám. Co si ale počít se sto padesáti mrtvými, ne, na tohle programy připraveny nebyly.

Při takovém podniku, jako je mezihvězdná výprava, se musí počítat i se smrtí některých členů její posádky. V mnohých případech -

zejména u pilotů průzkumných letounů - není v té chvíli žádná starost, co s mrtvým tělem. Na Ridigio zmizeli čtyři lidé, aniž by se po nich našla sebemenší stopa. Tři další zahynuli na následky ozáření během velice krátké doby a jejich těla byla proto uložena tam, kde našli smrt. Jenom jeden člen posádky zemřel v době letu mezi hvězdami. Kdo by se na to nepamatoval, bylo to ještě před Síriem. Někde na hvězdoletu by měly být pro tyto případy hermetické kovové schránky. Ale aby jich bylo sto padesát?

Na dlouhé uvažování jsem však neměl dost času. Prozatím jsem se rozhodl dopravit všechny mrtvé do palubní tělocvičny a nastavit klimatizaci, aby udržovala co nejnižší teplotu, takže se z celé místnosti stala provizorní chladnička. I tak mě čekala hrozná práce... Musel jsem všechny mrtvé odtahat ručně, protože všichni MPR - Mobilní Palubní Roboti - byli zničeni - byl to přece náraz, jako když auto najede do zdi!

Vyšly přitom najevo věci, které mi sice nebyly neznámé, ale o jejich skutečném rozsahu jsem přece jen neměl správnou představu. Nejhorší podívaná mě čekala v kabině radaristů. Tady byla totiž nepochybně příčina zkázy expedice Perseus. Nemusel jsem ji dlouho hledat, přímo bila do očí. Pradéši, Pradéši, cožpak jsi o tomhle nevěděl?

V kabině bylo kromě obvyklé směny dalších čtyřicet lidí, z nichž většina tu pochopitelně neměla co dělat. Kromě všech radaristů tu byla většina palubních techniků v čele se svým bývalým šéfem Danem - jak vidět, ani Michael Jougain s nimi nic nepořídil - dále lékaři, většina zdravotních sestřiček, všechny kuchařky, farmářky, i obě naše krásné tělocvikářky. Klimatizace byla nastavena na teplotu třiceti pěti stupňů Celsia, asi proto, aby se přítomní snadno obešli bez oděvů, jak tomu také převážně bylo. Byl tu nepředstavitelný zápach ze zkažených jídel a nápojů. Kromě mrtvých se tu vznášela i spousta střepů, částečně z nádobí, především z velikého množství láhví, ale i ze tří rozbitých obrazovek. Ty nebyly zničeny při nárazu meteorem, ležely stranou mimo směr úderu, ale byly podle všeho rozbité už předtím. I když drogy měly být vydávány jen ve zvláštních případech, tady bylo všeho dost. Alkohol, psychofarmaka, dokonce i pokoutně vyrobené silnější preparáty. Vypadalo to na to, že někdo zdrogovaný vymlátil všechny radarové obrazovky - následky byly ovšem příšerné. Zničená loď, mrtvá posádka, prakticky úplná zkáza expedice.

Že se na lodi pořádají divoké mejdany, to se všeobecně vědělo.

Odbývaly se ponejvíce u techniků, kteří pak kašlali na svou práci a právem jsme si na ně stěžovali. Výtky se ale míjely účinkem a jak je vidět, ani pozdní výměna šéftechnika nepomohla. Ale tohle bylo přece jen moc! Mejdan ve služební místnosti, na jejímž chodu závisí životy lidí? A zničené obrazovky? Navíc po mé výstraze? Tenhle odvaz páni radaristi přehnali trochu moc, až na to doplatili životem - jenomže s nimi i všichni ostatní.

Pradéši - jestlipak jsi věděl o tomhle mejdanu? Což jsme tě nevarovali? Ale ano - mockrát! Říkali jsme ti, že na to jednou někdo doplatí? Ano - ale že to budou všichni, to bylo přece jen kruté. Sliboval jsi, že s tím něco uděláš, jenomže tuto možnost jsi promeškal a už to nikdy nebudeš mít možnost napravit.

Na okamžik mi bleskla hlavou poslední slova velitele od radaristů Mayera, jak jsem je slyšel v rádiu:

„Radary neukazují ani smítko, kam až dosáhnou. Za to ručím krkem. A nevím, proč tak fantazíruješ. Asi by sis měl dát obklad...“

Nebyly už tou dobou radary zničené? Pak by ovšem nemohly ukázat ani smítko, ačkoliv se proti lodi řítil sevřený roj o rozměrech planety.

Mayer za to ručil krkem - a přišel o něj. Právem. Takové chyby se ve vesmíru nepromíjejí. Hvězdy neznají podmínečně odložené tresty, ani pojem amnestie.

Neznají však ani spravedlnost.

Jak k tomu přijdou ti, kteří svoje úkoly svědomitě plnili a zahynuli kvůli nezodpovědnosti druhých? Proč zemřely naše radistky, některé ještě se sluchátky na uších? Zahynuli také inženýři a mechanici ze sekce motorů a generátorů, kde bylo všechno stále pečlivě udržované, bez závad. Piloti, kteří se nemohli vydat na průzkum planety jen proto, že technici pro ně neměli v pořádku letadla...

Pořídil jsem dokumentární záznamy o tom všem, ale už když jsem natáčel první minuty, začal jsem pochybovat o smyslu svého počínání. Co si asi pomyslí ten, komu se takový záznam dostane do rukou? Ne, tahle expedice dopadla tak, jak by už žádná jiná dopadnout neměla. Ale právě proto jsem musel dokončit i tohle natáčení.

*****

Jedenáct dní uplynulo od mého příletu na hvězdolet, než jsem

mohl konečně dát počítačům příkaz spustit na zkoušku motory a s nimi hlavní generátory.

Vysílání pro Zem nebo pro lodě Země jsem měl připraveno. Text zprávy byl krátký a stručný, hlavní část připadala na určení parametrů meteorického roje, který se stal příčinou konce expedice. Měl jsem v úmyslu opakovat tento krátký text tak dlouho, jak jen to bude možné, aby byl určitě zachycen. Teprve pak bude čas doplnit další podrobnosti. Hlavně aby další výprava, pokud se sem dostane, neskončila jako naše.

Dva reaktory mohly při plném výkonu dodávat jen tolik energie, že celá loď mohla akcelerovat se zrychlením sotva čtvrt Gé, ale i to stačilo, aby přitom generátory vyrobily víc elektřiny, než kolik jí bylo potřeba k mezihvězdnému vysílání. Spustil jsem program, který měl od této chvíle vysílat za mne - a mohl jsem začít uvažovat o tom, co dál. Ponechat hvězdolet na oběžné dráze kolem této planety jako pomník? Ten by asi neměl dlouhého trvání, za pár let by byl na kusy. Měl bych loď alespoň přemístit na nějaké vhodnější místo, dokud fungují motory a jdou aspoň dva reaktory. Na jiné, bezpečnější oběžné dráze bych snad mohl rozvinout plachty slunečních baterií a udělat z lodi maják, schopný vysílat i několik desítek let.

Směl jsem však opustit tuto planetu? Mohl bych, kdybych měl jistotu, že jsou mrtví i Robert s Dušanem. Vlétli sice rovnou do meteorického roje, ale to byla moje domněnka, ne jistota. Jak by k tomu přišli, kdyby se přece jen vynořili z kovových oblaků planety - a marně hledali mateřskou loď? Takový strašný pocit jsem zažil - nepřál bych jej už nikomu.

Ale nemusel bych tu zůstávat s Perseem. Postačí nechat tu jako maják některý z průzkumných letounů. Bez posádky, jenom s vhodným programem, aby mohl jakýkoliv letoun informovat, co se stalo. Dokonce by mu mohl podle potřeby přijít na pomoc a posloužit jako záchranný prostředek.

Pečlivě jsem zkontroloval letoun, u něhož jsem nalezl mrtvé techniky Michaela Jougaina a Alberta Grosse. Ti dva jediní pokračovali v práci, když ostatní odešli na mejdan... Letoun už byl zbaven konzervace a kupodivu ani neměl mnoho závad. Opravil jsem všechno co se dalo a sestavil program pro jeho palubní počítač. Pak jsem opustil hangár osmičku a z Pradéšovy rezidence jsem letoun vypustil a navedl na oběžnou dráhu, aby se podle výpočtů nekřížila s nebezpeč-

ným rojem alespoň po dobu několika let. Což jsem ovšem nemohl zaručit - vždyť i Perseus byl zasažen mimo trajektorii roje. Ale aspoň jsem se snažil, abych nemusel mít výčitky svědomí, že jsem něco opomněl.

Teprve pak jsem se mohl dát do určování další trajektorie letu. Loď pomalu, líně opustila oběžnou dráhu kolem planety a začala se přibližovat blíž ke hvězdě.

Teď, když antény Persea vyslaly zprávu na Zem už nejméně po sté, jsem měl zase chvíli klidu na přemýšlení.

Planeta, kde nalezla hrob expedice Perseus, se pomalu zmenšovala v dálce. Před odletem jsem si ji stačil důkladně prohlédnout elektronickými dalekohledy, ale za těch pár dní se zrzavé mraky ze spálených meteorů rozprostřely po celé planetě a přistání by bylo nejspíš pokusem o sebevraždu. Tam dole na planetě teď asi všude padá železoniklový popílek, v němž se rozpíjejí radarové vlny jako ve vatě... Jen jeden opuštěný letoun bez posádky tu zůstal jako pomník hvězdné lodi Perseus - dokud i ten něco nesmete z jeho dráhy.

Hvězdolet teď kreslil po mapě hvězdné soustavy zmenšující se spirálu a pomalu klesal blíž a blíž ke hvězdě.

Přál jsem si, aby měla alespoň ještě jednu planetu.

Stačila by mi malá, třeba ve velikosti Měsíce, ale aby se na ni dalo postavit oběma nohama. Uvnitř hvězdoletu může být tíže jen dokud pracují motory - a to samozřejmě nebude trvat dlouho. Jsou-li v chodu pouze dva reaktory a chybí-li navíc údržba, je další porucha už jen otázkou času.

Usilovně jsem zkoumal všechny prostory hvězdné soustavy pomocí elektronických dalekohledů a používal jsem všechny vyhledávací programy. A tak se stalo, že vytouženou druhou planetu našly počítače zrovna v době, kdy jsem spal přímo v Pradéšově velitelské kabině.

Druhá planeta byla o něco blíž ke hvězdě, ale byla větší než první a ležela na trase výhodné pro další let Persea. K tomu, aby se dráha planety s dráhou Persea proťala právě v době, kdy bude hvězdolet i planeta poblíž toho bodu, by stačila nevelká korekce tahu. Nařídil jsem počítači vést loď tak, aby zůstala na vhodné parkovací dráze kolem planety. Přibližování mělo trvat skoro tři měsíce a to bylo hodně času. Navíc jsem byl zbaven starostí s vyhledáváním planety a mohl jsem všechen svůj volný čas věnovat něčemu jinému.

Nejprve jsem se rozhodl, že se pokusím na lodi opravit všechno, co se dá opravit zevnitř. Spravovat plášť lodi už nemělo smysl, takovou ránu bych stejně opravit nemohl. Mohl jsem ale vyklidit poškozené úseky a vybrat z nich všechno, co se ještě dá použít.

Ve skladech, částečně poškozených meteorem, byl celkem pochopitelný zmatek: zprohýbané stěny, rozvrácené skříně, vysypaný materiál, částečně zničený nárazem nebo působením vakua. Ale většinou tam byl pořádek a i rozsah poškození souhlasil s předpovědí programů, zodpovědných za sklady. Ale obraz dokonalé zkázy se mi naskytl ve farmách.

Jediné zvíře nezůstalo naživu. Farmářky už dávno zvířata neumisťovaly do ochranných postrojů, takže náraz pozabíjel všechna. Snad by se dalo zachránit aspoň maso, kdyby se tím někdo zabýval včas. Ale když jsem vstoupil do úseku farem, bylo už všechno v rozkladu.

Část rostlin byla zničena vakuem, neboť skleníky patřily do dehermetizované části lodi. Zbytek byl vytrhán z kořenů a uschl, když vysadilo zavlažování. Naštěstí alespoň část rostlin katastrofu přečkala a už se zase vesele zelenala. Nakonec se podařilo obnovit desetinu produkce skleníků, ale pro jednoho člověka to bylo víc než jsem mohl spotřebovat.

Několik týdnů jsem se ještě zabýval obnovováním pořádku ve skladech. Nejhorší to bylo v úseku D a E, bylo tam totiž vakuum a přes přechodovou komoru se materiál špatně stěhuje. Nemohl jsem v poškozených skladech nic ponechat; postrádaly ochranu betonových vrstev pláště lodi a za chvilku by se tam zničilo všechno.

Osm desetin skladů bylo zničeno, ale nakonec jsem mohl být spokojen s tím, co se mi podařilo zachránit. Pro jednoho člověka by to mohlo vystačit na dlouho - každopádně do konce jednoho - teď už skoro zbytečného - života...

Byl jsem teď den co den unaven k smrti, ale často jsem se ze spánku budil hroznými sny. Nebylo divu - sám v lodi, plné mrtvých. Krev... krev... A do toho se mi ve snech přimíchala oranžová řeka lávy, utíkal jsem před ní, ale snažila se mě oddělit, zahnat od raketoplánu a nakonec obklíčit, sežehnout ohněm i smrtícím zářením...

Raketoplán Evžena Poláčka přistával na Ridigio na pěknou, rovnou plošinu. Bylo to v období klidu, Evžen tedy frajersky dosedl vodorovně. Mělo to jedinou výhodu. Ušetřil tím trochu planetárního pa-

liva. Jenže pak musel pochopitelně vodorovně i startovat. Jedenatřicetitunový kolos nezvednete do svislé polohy bez pořádného jeřábu a ten jsme pochopitelně neměli.

Mezitím vypuklo zemětřesení.

Tu krásnou rovnou plošinu to začalo lámat na kusy jako se led na rybníce láme na jednotlivé kry. Evžen utrhl podvozek, letoun se s ním chvíli smýkal po břiše, až keramika pancířů létala do všech stran, ale on vyvázl bez škrábnutí. Slyšeli jsme ho v rádiu křičet, že se na něho valí žhavá láva, takže musí opustit letoun.

Byl jsem ze všech nejblíž a bylo na mně, abych mu pomohl. Nikdo jiný by to už nestihl, ale i kdybych nebyl jediný, pro Evžena bych šel za všech okolností. Měl jsem sice v letadle dva planetology, právě vytažené z pekla základny číslo šest, na kterou se sesypalo krupobití sopečných pum, ale když jsem prohlásil, že musím přistát ještě jednou, abych mohl vzít na palubu kamaráda, nikdo z nich ani nešpitl. Dobře věděli, že jsem před chvílí za podobných podmínek přistával právě kvůli nim - a byli jsme rádi, že jsme zachránili holou kůži.

Dna členové Šesté základny tam zůstali. Svištící hroudy rozžhavené radioaktivní lávy je na místě zabily. Nebyl ani čas je pohřbívat. Materiál, domky, zásoby, vybavení, všechno vzal čert. Dva kusy té lávy dopadly i na můj raketoplán, ale byly příliš měkké aby prorazily pancíř. Odstartovali jsme.

A teď jsme se museli do toho pekla vrátit s poloprázdnými nádržemi planetárního paliva. Ani jsem nikomu neřekl, že na ten poslední start palivo nemáme. Věděl jsem, že budu muset zapnout hlavní atomové motory - a že do toho ohně kolem nás nějaký olej ještě přilejeme.

Strefil jsem se skoro přesně. Před přistáním jsem zahlédl obrovský hřib kouře. Planetární palivo hořícího raketoplánu, ke kterému už dorazila řeka lávy. Nemohl jsem dosednout blíž než dva kilometry, všude dole tekly oranžové řeky lávy, ale Evžena jsem navzdory strašlivému hučení a praskotu poruch v rádiu slyšel. Sděloval mi, že mu selhala klimatizace skafu a dusí se horkem, ale ještě mi stačil sdělit, kterým směrem se nachází, vidí nás přistávat a ujišťoval mě, že běží přímo k nám. Pak náhle v půli slova umlkl. Vysadil i nosný signál, takže to bylo rádiem. Nevydrželo, když vysadila klimatizace. O Evženovi samotném jsem přestal dostávat informace. Běží, anebo někde upadl na horké kameny a z posledních sil lapá po dechu? Skafandr bez

klimatizace v tom horku připomíná gril, kde se člověk peče jako nebohé kuře.

Půda se houpala, z trhlin vystupovala zrzavá pára a černý dým. Maharashi ztratil nervy první a začal křičet, ať ihned odstartujeme, ale já jsem to odmítl. Mičikoti byl klidnější, ale kdovíjak se tvářil; ve skafandru jsem mu pochopitelně do obličeje neviděl. Oba planetologové krátce předtím prošli peklem sopečných pum, dva jejich kamarády to stálo život, mohli už být trochu vyšinutí - co kdyby se pokusili odletět beze mne? Kdyby se na mě vrhli oba, neměl bych velkou šanci. Ale jedenatřicetitunový výsadkový letoun není žádné rogallo, amatér jeho řízení nezvládne. Bez planetárních motorů to asi bude problém i pro mě, to mi bylo jasné. Atomové nejsou dost obratné, u těch je důležitější výkon. Kdyby je zapnuli oni, havarovali by - ale když člověk šílí hrůzou, může se pokusit o nemožné - i proti zdravému rozumu.

Pro jistotu jsem zablokoval řízení heslem - kdyby mě něco zabilo, měli by smůlu i oni, ale jinak to nešlo. Suše jsem jim to řekl. Oni beze mne neodletí a já neodletím bez Evžena - i kdybychom tu měli zůstat všichni. Nevím, jak se tvářili. Nezáleželo mi na tom. Naštěstí seděli oba jako sochy, jen mě sledovali jako ostříži, tím jsem si byl jist.

Čekal jsem ještě minutku, déle jsem to nevydržel.

V zrzavé páře, která se kolem nás vinula a zakrývala nám okolí vzdálenější než padesát metrů, nebyl znát žádný pohyb. Musím ven, uvědomil jsem si. Je tam sice peklo, ale je v něm kamarád. Když se potkáme, nic se nestane, poběžíme spolu.

Sklouzl jsem po žebřících na horkou půdu planety. Geiger ve skafu mi ťukal jako o závod, ale dalo se tím proběhnout. Běžel jsem co mi skafandr dovoloval tím směrem, odkud jsem naposledy zaměřil Evženovo rádio - a našel jsem brzy Evžena. Ležel na horké půdě pouhých stopadesát metrů od raketoplánu, dva kilometry od místa jeho havárie. Tak daleko uběhl v tom děsném vedru s poškozenou klimatizací - a až tady, kousek od záchrany, ho srazil k zemi kámen, vymrštěný nově vyrůstající sopkou, vzdálenou necelých deset kilometrů odtud.

Měl prostě smůlu. Kameny tady nelétaly příliš hustě, ale ve skafandru nemáte pořádný rozhled a když navíc posloucháte praskot a řev v rádiu, nevaruje vás ani blížící se svištění.

Evženovo tělo bylo bezvládné, jistě byl v bezvědomí. Skla skafandrů jsou zvenčí zrcadlová a otevřít přilbu na místě by v jedovaté

atmosféře planety nešlo. Nezbývalo než ho nejprve dostat do letadla. Tam snad...

Převalil jsem si ho na záda a vstal jsem. Půda se houpala čím dál víc, připadal jsem si jako námořník za bouře na malé kocábce, ale neupadl jsem s ním. Nejspíš by mě to zakopnutí stálo život, ale měl jsem zkrátka opět kliku. Nedaleko přede mnou se tyčila kymácející se silueta raketoplánu - přistihl jsem se, jak fandím hydraulice široce rozkročených vzpěr. Stále vyrovnávala svislici jako já - naštěstí také úspěšně.

Pak jsem zahlédl oranžovou valící se řeku. Mířila rovněž k raketoplánu, ale ze strany. Kdo tam bude dřív? Kráčel jsem co nejrychlejším krokem, s takovou zátěží to rychleji nešlo, Ridigio měla slabší gravitaci než Země, ale na zádech jsem nesl kamaráda a také naše skafandry měly hmotnost po dvaceti kilogramech, takže klus ani nepřipadal v úvahu. Dorazil jsem na poslední chvíli. Vytáhl jsem Evžena jenom do přechodové komory, kde byl v bezpečí, rychle jsem uzavřel vnější dveře, pak úzkou chodbičkou po žebříku nahoru, heslo a pryč...

Ohnivý jazyk žhavé lávy se valil už sotva dvacet metrů od raketoplánu, když zahřměly atomové motory a my se zvedli do dýmu, pokrývajícího celou oblohu...

Poprvé a naposledy jsem tenkrát zapnul atomové motory na povrchu planety. Přistával jsem na planetární palivo, jinak bych ani nemohl ven z letounu, ale paliva bylo právě na to jedno jediné přistání. Na Ridigio nám přestalo záležet, zda startujeme planetárními, nebo atomovými motory. Na nějaké radioaktivitě navíc nezáleželo - když přirozené zamoření ze sopek bylo tak silné, že ničilo i chráněné roboty.

Sotva jsme se dostali nad atmosféru, ubral jsem a prosil oba planetology, aby došli do přechodové komory pro Evžena. Nemohl jsem ještě své místo opustit, ale právem jsem se bál o Evžena. Mičikoti se zvedl a za malou chvilku ho přivlekl. Když mu však otevřel přílbu, vyvalila se z ní krev...

Doktoři pak usoudili, že Evžen byl mrtvý, už když jsem ho nesl. Zasáhl ho kámen a i když to skafandr vydržel, Evženovi to rozdrtilo hrudník. Udusil se vlastní krví. Od té doby už uplynulo osm let - a pořád mě to strašilo ve snech...

Perseus byl teď řízen počítači. Neustále sledovaly okolí lodi a byly připravené vyhlásit poplach při sebemenší známce nebezpečí. Po-

malu, ale s matematickou přesností se zmrzačený hvězdolet přibližoval k místu, kde se měl setkat s druhou planetou této hvězdné soustavy. Ve volném čase - což bylo prakticky pořád, jsem začal testovat agregáty všech letounů, které by mohly být schopné letu. Bylo na čase připravit je na průzkum planety.

Bude to však poprvé a naposledy, co bude neznámou planetu zkoumat jeden jediný letoun s jediným pilotem na palubě.

Jaké to tam asi bude?

Jestli je to tam jako na Ridigio, pak se možná ještě rád vrátím umřít na hvězdolet - i když je otázka, zdali se mi to v takovém případě podaří.

*****

Planeta se tak podobala Zemi, že jsem měl tisíc chutí na nic nečekat, skočit do letounu a přistát kdekoliv, třebas na malém ostrůvku v moři nebo uprostřed pouště, jenom abych byl co nejdříve dole! Tato bláznivá myšlenka mě napadla a pak se mě držela jako klíště.

Ještě že nakonec převládl smysl pro povinnost. Nabádal mě pokud možno všestranně zabezpečit hvězdolet. Dobře jsem si uvědomoval, že když půjdu dolů sám, je velice pravděpodobné, že tu Perseus zůstane na stacionární oběžné dráze jenom jako mrtvý pomník naší expedice. Průzkum neznámé planety jediným člověkem se příliš neliší od sebevraždy.

Neměl bych raději zůstat na hvězdoletu?

Co jsem mohl dělat jiného, když veškerá pozorování z této výšky potvrzovala úžasnou podobu planety se Zemí?

Spektrální rozbory vykazovaly totéž složení vzduchu, snad jen na větší podíl oxidu uhličitého, oblaka obsahovala vodní páry a ne metan a čpavek, ale největším překvapením asi bylo velké množství něčeho, co se ve spektru podivuhodně podobalo chlorofylu, zelenému rostlinnému barvivu.

Jestli se někde dal očekávat život, pak právě tady.

V jedné věci se však tato planeta od Země lišila velice podstatně. Za celou dobu přibližování jsem tu nezjistil ani sebemenší stopu po emisi radiových vln - s výjimkou poruch, prokazatelně způsobených bouřkami. Jen na dvou místech noční polokoule zachytily citlivé kamery jakési světelné záblesky, ale ani ty nevypadaly umělého původu. Spíše se mohlo jednat o přírodní požáry nebo sopečnou činnost. Očekávat na planetě rozumné bytosti by bylo příliš. Nejsem Däniken, abych viděl činnost mimozemšťanů v jakémkoliv neobvyklém přírodním jevu. Absence radiových vln popírala existenci technicky vyspělých obyvatel; na druhé straně nevyvracela existenci takových, co radio neznají. Vždyť donedávna ani Země kolem sebe nešířila jiné radiové signály, než ty způsobené přírodními blesky.

Svědomí mi však nedalo opustit loď dokud jsem nezajistil, co zajistit šlo. Nemělo jít jen o zabezpečení v tom smyslu, abych tu Persea

našel, až se budu vracet z planety. To bych si musel být jist, že se vrátím. Samozřejmě jsem se v duchu spoléhal na své příslovečné štěstí, jenomže jsem byl povinen počítat i se smůlou. Bylo by ode mě nezodpovědné, kdyby moje smůla měla přinést smůlu ještě někomu jinému. Perseus se měl stát majákem pro další lodě ze Země - pokud se sem dostanou. Musel jsem se tedy postarat, aby byl co nejdéle v jakž-takž provozuschopném stavu, aby byl schopen vysílat a aby na něm zůstalo aspoň několik nejnutnějších, fungujících automatů. Ale jak to zajistit, nezůstane-li na lodi ani jediný člověk, schopný opravit vzniklé poruchy?

Zničené MPR - mobilní palubní roboty - opraváře, jsem nahradil PPR - průzkumnými roboty, upravenými tak, aby se mohli pohybovat i v beztížném stavu a dovedli se podřídit řízení centrálních počítačů. Průzkumní roboti byli mnohem odolnější než palubní. Nebyli sice k pohybu v beztížném stavu uzpůsobení už z výroby, ale měli chapadla a naučit je novému druhu pohybu nebylo tak těžké. Průzkumní roboti byli sice trochu zavalitější než palubní opraváři a těžko by se protáhli všemi možnými průchody, to by však tolik nevadilo. Dal jsem si ověřit, zda projdou aspoň tam, kde budou nutně zapotřebí pro zabezpečení nejdůležitějších míst lodi. Nemělo by smyslu používat těchto robotů na práce jako je spravování pláště - to už ostatně nemělo naději na úspěch. Také některé jiné práce, například v reaktorovém úseku, bylo lépe předem vyškrtnout z repertoáru. Tito roboti by měli být používáni jen k takovým účelům, kde by nehrozilo jejich zničení. Jako poslední možnost by se dalo uvažovat, že jejich vysílačky a neveliké elektronické mozečky z nich udělají sice nouzový, ale přitom dostatečný maják, který může být vypuštěn z lodi třeba k jedinému životně důležitému vysílání v době, kdy sem bude přilétat druhý hvězdolet.

Tohle všechno jsem do této chvíle stačil nejen promyslet, ale zčásti i zanést do programů pro centrální počítače lodi. Kromě jiného jsem stačil prověřit a opravit svůj průzkumný letoun i dva další do rezervy. Chtěl jsem jeden stroj nechat na samostatné oběžné dráze, aby byl pohotovější. Další stroj jsem chtěl mít v bezpečnějším úkrytu uvnitř hvězdoletu. Řídící počítač každého letounu byl přece schopen samostatně uskutečnit i tak náročnou operaci, jako přistání na planetě, zvláště když dostane předem podrobný plán, kam má přistát. Ten bych měl odvysílat přednostně hned po přistání. Musel jsem se ovšem podívat, zda bude technicky možné si takovou pomoc vyžádat. Shora s

oběžné dráhy to nevypadalo špatně. Oblačnost planety nebyla nikde souvislá, v mracích byly časté trhliny. Jimi by bylo možné poslat paprsek laserového spojení i tehdy, kdyby selhalo rádio. Ale i to muselo být uloženo počítačům do pamětí v podobě trvalého příkazu, aby Perseus stále sledoval planetu a byl připraven moje nouzové volání zachytit. Pokud bych ovšem měl štěstí a přežil zkázu svého letounu.

Nesměl jsem zapomenout ještě na jednu povinnost. Co kdyby na Zemi nezachytili volání naší mezihvězdné stanice? Vysílal jsem sice skoro celou dobu, co jsem se blížil k planetě, ale s vypnutím motorů muselo vysílání skončit. Co ale když ani tak dlouhé vysílání nikdo nezachytí?

Pradéšův velitelský počítač proto dostal ještě jeden program. Jen určitou část roku jsou totiž dobré podmínky pro mezihvězdné spojení. Pro počítač nebyl problém pořídit si tabulku všech období, kdy je planeta orientována tak, aby mezi ní a Zemí nebyla žádná větší překážka. Ty by mohly být hned dvě. Epsílon Eridani, hvězda kolem níž kroužila tato planeta, nebo Slunce. To by bylo jako zdroj rušení nejhorší. Vyšlo mi sice, že v současné době příhodná situace právě kulminuje, protože zdejší hvězda je právě kolmo na spojnici Země a této planety a Slunce bude stejně příhodně postavené, až k němu radiové vlny dorazí, ale rozhodl jsem se, že si to trochu pojistím. Jakmile se bude příznivé postavení planet opakovat, musí počítače Persea, pokud toho v té době budou ještě schopné, spustit motory, opakovat mezihvězdné vysílání - a pak ještě vrátit Persea na parkovací dráhu, odkud během toho vysílání vyletí. Podle propočtů by to mělo být za dva roky - to snad Perseus vydrží.

Tohle všechno jsem promýšlel už když se hvězdolet blížil k planetě. Ale dokud byly v činnosti motory, mnoho programů jsem nerealizoval. Tíže, i když slabá, se dala využít lépe - a také jsem ji využil.

Tak důkladně připravená letadla neměl hvězdolet nejméně dva roky. Vše, co se dalo zkontrolovat, bylo zkontrolováno. Co bylo třeba vyměnit, bylo vyměněno. V letounech byly plné nádrže planetárního paliva - nač šetřit! Zásoby potravin, vody a vzduchu byly doplněny na maximum.

Ještě že velkou část starostí s přibližovacím manévrem převzaly počítače. Nemohl jsem být na více místech najednou, naštěstí to nebylo nutné. V pamětech centrálních i palubních počítačů se sešly všechny informace, získané ze stacionární i z nízké oběžné dráhy. Mapa

kontinentů, radarová sondáž hor a snímky ve všech oborech spektra, zpracované počítači...

A tak konečně nastal okamžik, kdy jsem naposledy přehlédl všechny prostory Persea, až jsem skončil v přechodové komoře hangáru. Obléknout kosmický skafandr - a hurá do letounu!

Čtyři segmenty hangárových vrat se otevřely jako okvětní plátky a krátké trhnutí planetárních motorů vyneslo letoun pomalu z hvězdné lodi.

Vrata se pomalu zavírala.

Měj se tu dobře, Persee, snad se ještě vrátím!

Zadunění kdesi v konstrukci letounu - to atomové motory odstrčily kolos hvězdoletu stranou. Odplouval zprvu pomalu, jakoby se jen nerad loučil se svým malým průzkumným strojem, ale pak rychleji a rychleji, až se z něho stala jenom jasná hvězdička na obloze. Hvězdička, která bude neustále viset nad tímtéž místem na obloze planety, na rozdíl od všech těch tisíců ostatních.

Planeta pomalu rostla.

Musel jsem přistát na takovém místě, aby leželo v kuželi stále stejně zaměřených antén Persea. Proto jsem nejprve musel přejít na mnohem nižší oběžnou dráhu, kde již byl trochu znát odpor atmosféry, obletět část planety a teprve tak se dostat nad vyhlédnuté místo.

Konečně se přede mnou objevila charakteristická skupina ostrovů a za nimi pevnina. První část přistávání měl řídit program, proto jsem se připravil jen na silné brzdění. Mělo se při něm co nejvíce využít atomové palivo, aby zbylo dost planetárního. To je při každém přistání nejvíce limitujícím prvkem, i když tady jsem skoro najisto počítal i s možností přisávání atmosférického kyslíku.

Burácení atomových motorů se kostrou letounu přeneslo do pilotní kabiny, drtivý lis mě zamáčkl do sedadla. Po dlouhém pobytu v beztížném stavu to bylo kruté, ale sám jsem si to naprogramoval a nezbývalo než vydržet. Musel jsem pořádně vyjít ze cviku, těch šest Gé mi připadalo nesnesitelných. Naštěstí to trvalo jenom pár minut, přesněji dvě a čtvrt. Oběžná rychlost za tu dobu klesla na něco přes kilometr za sekundu - to znamenalo skoro pád.

Třicet kilometrů výšky. Křídla letounu, ve vzduchoprázdnu neúčinná, začala nabírat vztlak.

Dvacet kilometrů výšky...

Deset kilometrů...

Program začal vyrovnávat let do horizontály, či spíše do méně strmého klesání. Teď byly pod letounem nepříliš vysoké hory, jen osm set metrů nad úrovní moří. Přímo za nimi mělo být místo, vybrané k přistání - rozsáhlá pláň bez překážek viditelných z oběžné dráhy. Podle snímků tam mraky nebyly, bude se tam dobře přistávat.

Šest kilometrů výšky. Nad letounem je obloha modrá jako na Zemi. A v dálce se krásně do modra rýsují hory. Ano, jako na Zemi!

Cinknutí ve sluchátkách.

Analyzátory skončily první etapu rozboru vzorků ovzduší. Podle doprovodného textu pocházejí z výšky dvacet kilometrů. Hlavní složkou atmosféry je jako na Zemi dusík, i když je ho tu trochu méně. Zato je tu více kyslíku, síry, argonu. Tohle by se určitě dalo dýchat - samozřejmě bych to ani nezkoušel přímo, ale po důkladném sterilizování přes žhavicí filtry.

Ale pozor, žádné rozptylování, letoun má sotva kilometr výšky a rychle klesá. Motory nepracují a krátká delta křídla raketoplánů nejsou stavěná k plachtění. Jestli chci šetřit palivem, pak není čas na dlouhé manévrování a musím okamžitě vybrat místo, kde postavím letoun! Na prohlížení analýz bude dost času potom!

Naštěstí tu nejsou žádné mraky, viditelnost je báječná až dolů, rozprostírá se tam veliká písečná pláň, na ní se místo k přistání jistě najde.

Hrome, to modrozelené dole, to je přece vegetace, stromy! Nejen osamělé ostrůvky zeleně, ale souvislejší pásy, vypadá to na... nějaké palmy s vějíři zelených... listů?

Hvízdavý rachot planetárních motorů se rozléhá atmosférou planety, letoun zvedá nos do výše, křídla sice ještě trochu nesou, ale rychlost klesá a výška také.

Tři sta metrů.

Vyklápím přistávací vzpěry, jejich kryty se současně mění v aerodynamické brzdy. Nos letounu se staví kolmo do výše, planetární motory hvízdají ještě o oktávu výš, ještě šedesát metrů... Venkovní optika oslepla od uragánu prachu a písku, zvířeného ostrými plameny planetárních motorů, ale spodní radar ukazuje dobře - a zhoupnutí...

Jedenatřicet tun letounu se opřelo o hydrauliku tlumičů. Žádná vzpěra se neboří více než ostatní. Stojíme.

Tenzometry vzpěr hlásí rovnoměrné rozložení váhy letounu, gyroskopy také potvrzují, že letoun stojí pevně a stabilně, takže uzávěry

přívodů paliva. Hvízdání planetárních motorů postupně klesá - a pak je najednou kolem ticho - a to přece znamená, že jsem na další planetě!

Ano, na planetě!

Je to už šestá planeta, na které dosud přistály průzkumné letouny či alespoň sondy expedice Perseus.

Je to přece jen neobvyklé přistání.

Místo nutné trojice pozemských raketoplánů tady stojí jen jeden jediný černý obrys, ale i tak to znamená, že pozemská hvězdná expedice Perseus přistála na další planetě - a jak se zdá, už nejspíš na poslední.

Ovšem rozhodně na nejkrásnější, protože nejvíce podobné naší nepředstavitelně vzdálené Zemi.

Ano, i tenhle pocit jsem už jednou zažil, ale tenkrát to byl strašlivý omyl. Prvním cílem mezihvězdné výpravy Perseus byl Sírius. Je to dvojhvězda, jedna je dvakrát větší než Slunce, druhá je bílý trpaslík, obě jsou mnohem žhavější než na co jsme zvyklí, ale našli jsme tam čtyři planety, z nichž dvě byly dost daleko od obou hvězd, takže nebyly rozpálené jako dvě vnitřní. Tam jsme poslali jen ohnivzdorné sondy; přistání raketoplány jsme si museli rozmyslet. Obě sondy tam ostatně zůstaly - jedna se nejspíš hned po přistání utopila ve žhavé lávě, druhá vysílala asi hodinu a pak rovněž umlkla - to už jsme ovšem věděli, že je kolem ní žár pět set stupňů Celsia a že planeta nebude zajímavá. Podobala se Venuši, ta je skoro stejně nepříjemná.

Třetí planetu jsme nazvali Oriana.

Také ona byla poněkud horká, průměrnou teplotu na povrchu měla osmdesát stupňů Celsia, navíc neměla pořádnou atmosféru a rotovala příliš rychle, za šest hodin kolem dokola, ale to už se dalo snést. Přistáli jsme v chladnější oblasti blízko pólu, bylo to obtížnější při manévrování, ale zato tam bylo sotva kolem padesáti stupňů. Nijak nadšení jsme však nebyli. Kromě teploty tam všechno připomínalo pustiny na Marsu. Její krvavě rudá půda, z níž jako kouř stoupal jemný rudý prach, příliš připomínala peklo - ostatně i horko tomu odpovídalo. Prozkoumali jsme co se dalo, odebrali tuny vzorků a pak jsme ji s ulehčením opustili.

Další planeta, Ridigio, nás uvítala tmavou zelení. Nebyla to zeleň biologického původu, nýbrž od měďnatých sloučenin, nicméně se nejvíce podobala Zemi. Kroužila nejdále od obou hvězd, průměrná

teplota na jejím povrchu byla kolem šedesáti stupňů. Když jsem se po ní poprvé procházel, měl jsme také tento nádherný pocit, že jsem někde doma na Zemi.

Ale hned po týdnu jsme poznali, jak je Ridigio zrádná. Od samého začátku tam po troškách pršela radioaktivita, ale nic moc, počítali jsme ji mezi přijatelná rizika. Uvnitř letadel jsme byli v bezpečí a i venku skafandr dostatečně zeslaboval její působení. Pak však doslova přes noc vyrostla pouhých dvacet kilometrů od naší základny sopka, která na nás spolu se žhavým popelem naráz vychrlila veliké množství pronikavě zářících izotopů. Rázem bylo po idylce. Silná radioaktivita vyřazovala roboty, přestávaly fungovat i palubní počítače letounů a než jsme to stačili zabalit, dostali někteří lidé takové dávky záření, že jsme je ani nedovezli živé nahoru do hvězdné lodi.

Přestěhovali jsme základnu jinam, ale ukázalo se, že za všecko může slapové působení bílého trpaslíka. Astrofyzikové potom spočítali, že se k této planetě jednou za sto padesát let přiblíží natolik, že to může narušit kůru planety. Měli jsme smůlu, že takové období právě začínalo. Brzy jsme totiž poznali, co to znamená.

Během týdne kolem nás vyrostl sopek celý řetěz a zakrátko byla celá planeta tak radioaktivní, že nám nezbylo nic než ji s hanbou opustit. Aby to nebylo jednoduché, slapové síly vyvolaly kromě sopek i permanentní zemětřesení - a to už šlo o krk všem. Nakonec jsme byli rádi, že jsme z toho pekla zachránili alespoň něco. Pár lidí zmizelo beze stopy, vůbec jsme je nenašli. Na hvězdné lodi nastal nářek, zejména když přiletěly poslední, pořádně pomuchlané stroje. Všem bylo jasné, že mrtvým ani nezvěstným už nikdo nepomůže. Vracet se na planetu by byla sebevražda. Asi bychom to přece zkusili, jenže nikdo nevěděl, kde nezvěstné hledat. Jakmile vyhasly v tom pekle signály jejich rádia, znamenalo to konec. Zřejmě jsme narazili na kosmické přírodní jevy, vymykající se našim dosavadním zkušenostem.

Mysleli jsme si tenkrát, že tolik smůly by mělo stačit až do konce výpravy, ale ukázalo se, že jsme pořád ještě byli nezdravě optimističtí. Nejhorší nebezpečí pro výpravu totiž nepřišlo zvenku, ale zevnitř. Hádky, bitky, alkohol, drogy. Hned po Síriu se chtěli někteří vrátit s tím, že už stejně nic víc neobjevíme. Astrofyzikové marně pořádali přednášky, dokazovali, že Sírius byla dvojhvězda, kdežto následující hvězda ne, že bude podobnější Slunci - jako kdyby mluvili do dubových fošen. Pak jsme tam přece zamířili. Byla by jistě nebetyčná ostu-

da vrátit se po prvním nezdaru. Vida - tahle planeta odpovídala slibům astrofyziků nejlépe. Jestli jsou tu rostliny, pak je to kolosální úspěch - škoda, že se toho nedožili ostatní!

Vrchní kamery se konečně dostaly z prachu.

Ne že by se sám tak rychle usazoval, ale čerstvý větřík přemístil temné mračno stranou a odnášel jeho kotouče pryč. Konečně nastala chvíle, kdy si v klidu prohlédnu okolí!

Písečné přesypy, typické pro pouště na Zemi. Jejich vznik je spojen s větrem, proto nejsou ani na Měsíci ani na Marsu, nenašli jsme je dosud ani na žádné planetě.

V dálce několik osamělých skalisek, trčících z písku. Ani to by asi nevybočovalo z prostředí dejme tomu na Sahaře. Ale proti směru, odkud jsem přiletěl, se krčilo několik slabých, neduživých keříků, prvních vyslanců života na kraji písečné pláně - a dále byly i větší stromovité rostliny, palmy nebo aspoň rostliny palmy připomínající. Dál na obzoru byly vidět celé rozsáhlé lesíky stromů s vějíři tmavozelených listů, až odtuh se dalo rozeznat, jak se k sobě tisknou, snad aby se vzájemně chránily před větrem, v němž poletovala drobounká zrníčka písku. Vnější mikrofony zaznamenávaly jen jeho suché šelestění, stromy byly trochu daleko na to, aby se od nich zvuky donesly až sem.

Cinknutí palubního počítače však odvrátilo moji pozornost od nenasytného pohledu na venkovní obrazovky a přinutilo mě aspoň se mrknout na obrazovku pro zprávy.

Načež jsem zkoprněl úžasem.

„NOSNÁ VLNA NA KANÁLU PRO PŘENOS DAT," oznamoval počítač. Na tuto zprávu jsem se díval dost dlouho nechápavě. Co to má znamenat - holá nosná vlna na kanálu přenosu dat?

„FONIE NA KANÁLU PŘENOSU DAT. NEKOREKTNÍ PŘÍKAZ."

Palubní počítač rozpoznal na radiovém kanálu něco, co mu jako data nedávalo smysl. Ve snaze analyzovat toto vysílání stůj co stůj zařadil všechno jako fonii, tedy řeč. Aniž by mu to i poté dávalo smysl. Co to ale může být? Praskot od vzdálené bouřky? Ojedinělé poruchy by snad eliminoval.

„Reprodukuj!" vyhrkl jsem.

„SOMUNI, VMAŽOŽPI, SOMUNI, UTSUZIP," uslyšel jsem hlasový výstup palubního počítače. Tohle opravdu nedává smysl. Ale

co to tedy je?

„Přímou reprodukci!“ vzpomněl jsem si. Ano, musím vyřadit dekódování hlasu a zpětnou strojovou syntézu, pak uslyším přesně to, co vstupuje do antén letounu!

„Somuni, šahactula!“ uslyšel jsem zřetelný výkřik.

Zamrazilo mě - jako kdyby po mně sáhla smrt. Melodický dívčí hlas na pusté planetě! Mohl by patřit některé z našich radistek? Nemohl. Bezpečně jsem věděl jen jedno - všechny jsou mrtvé!

„Gigij kezic pegi neta ... vravof pí?“

Dívčí hlas, vábící staré germánské bojovníky do Valhaly, písně Sirén, které beztrestně slyšel snad jen Odyséus? Podle intonace bych řekl, že je to otázka. Že tahle slova nebudou v žádné pozemské řeči - to byla snad jediná jistota, kterou jsem v té chvíli měl. Ostatně to vysílání je samo tak silné, uvědomil jsem si, že to nemůže být z Persea. Tahle vysílačka musí být přímo zde, na této planetě!

Nemůže to být blábolení poškozeného robota?

Nemůže. Jednak jsem žádného neaktivoval a ostatně, roboti nemají lidskou intonaci hlasu - z důvodů jasné identifikace, či spíše možnosti záměny.

Lidský hlas je zkrátka lidský hlas.

Jenomže hlas dívky v rádiu na pusté planetě, sice podobné Zemi, ale vzdálené bezmála dvanáct světelných let od Slunce? To je ovšem gól!

Než jsem si v hlavě srovnal těch pár souvislostí, radiové vysílání umlklo.

Na průzkumného pilota jsem ukázal šíleně pomalou reakci. Teprve minutu poté, co se ztratila jakákoliv stopa po emisi, mě napadlo, co jsem měl zjistit hned na začátku - zaměřit si zdroj vysílání. Stačilo stisknout příslušný knoflík. Veškeré příkazy se dají napsat na klávesnici palubního počítače, ale některé důležité funkce mají vlastní ovládání, páčky, pedály nebo tlačítka - zejména kvůli rychlosti. Uchopit řídící páku je mnohem jistější, než psát příkaz.

Nebylo však už co zaměřovat. Rádio mlčelo, jako kdyby tu nikdy žádné vlny nebyly. V éteru planety bylo ticho, podivné ticho. Ještě před čtvrthodinou bych je chápal jako naprosto samozřejmé, jenže teď bylo o to větší záhadou.

A co když zrovna teď někdo zase vysílá na jiné vlně nežli právě poslouchám?

Okamžitě jsem dal příkaz, aby můj palubní počítač jedním ze svých přijímačů plynule projížděl všechna dostupná pásma a kdyby v některém objevil sebeslabší stopy rádiových emisí, aby zdroj okamžitě zaměřil.

Napsat krátký program bylo v tomto případě nutné. Na to žádné předem připravené tlačítko nebylo.

Uplynulo však pět minut, pak deset, nic...

Na druhý nápad jsem přišel ještě později. Jestli vysílání bylo určeno pro mne, neměl bych odpovědět?

Ale jakou řečí - a co bych měl říci? Ačkoliv - ono na tom vůbec nesejde, nejde přece ani o slova, ani o jejich obsah, jde tu především o odpověď samotnou!

Natočil jsem na záznam několik vět a nechal je vysílat opakovaně tak dlouho, dokud by nepřišla jakákoliv odpověď. Nejprve jsem nařídil vysílat svůj hlas na té vlně, kde bylo prve zachyceno ono záhadné vysílání, pak jsem svůj příkaz ještě rozšířil na všechny rozsahy, které měl palubní počítač k dispozici.

Marně.

Nezdálo se mi to nakonec?

Znovu jsem si nechal zopakovat všechno, co si pamatoval počítač. Moc toho nebylo, jen několik slov, ale tato slova byla skutečně zanesena do pamětí, nezdálo se mi to tedy. Škoda jen, že si počítač pamatoval už jen pouhá holá slova, dekódováním zbavená původního melodického dívčího hlasu a zejména jeho naléhavosti.

Mohu však měřit nepozemská slova svými pozemskými pocity?

Co když ten měkký hlas patřil nějaké místní inteligentní chobotnici - a slova obsahují jen strohou vyhrůžku, něco jako: „Okamžitě zmizte, nebo bude zle!“

Anebo - co když nebylo toto vysílání určeno pro mne, ale bylo to varování pro ostatní obyvatele planety - „POZOR, je tu nepřítel, skryjte se a ticho!“ Kdybych nezachytil tuhle krátkou relaci - a to bych určitě nezachytil, kdyby volání náhodou neleželo v zapnutém kanálu - asi bych si myslel, že planeta obydlená není a teď bych asi svědomitě zkoumal první vzorky, získané pomocí Ferdíka. Což bych měl udělat i tak, místo toho nečinného vyčkávání...

Vydal jsem příkazy a o několik minut poté se můj Ferda, jinak PPR - Průzkumný Pásový Robot dotkl písku planety svými pásy. Hned jsem ho nasměroval ven z kruhu, v němž ostrý oheň planetár-

ních motorů bezpečně vypálil všechno živé, a dál už jsem ho nechal pracovat podle obvyklého schématu. Nejprve vzorek půdy... Schválně, jak dlouho mu bude trvat než zjistí přítomnost života, o kterém jsem věděl už hodnou chvíli?

Ale ačkoliv můj průzkumný robot analyzoval první vzorky z planety plné života, což bylo něco, o čem jsme snili celou cestu, sledoval jsem jeho počínání jen tak mimochodem. Bylo mi předem jasné, že mi bioprogramy brzy ohlásí přítomnost života a jeho první analýzy, za jiných okolností bych skákal radostí nad každým rozborem, ale poté, co jsem slyšel hlas v rádiu, nešlo mi o nějaké místní kytičky.

„POZOR! BIOPROGRAM HLÁSÍ OBJEVENÍ NIŽŠÍ FORMY EXISTENCE. PRAVDĚPODOBNOST DEVADESÁT PROCENT - ŽIVÉ BAKTERIE. VÝSTRAHA PRO BEZPEČNOST POSÁDKY: NA PLANETĚ JE ŽIVOT, BUDE TŘEBA ZVLÁŠTNÍ OPATRNOSTI!“

To už vím, ale i tak díky, Ferdíku, pomyslel jsem si v duchu. Na to, že jsi zatím zkoumal pouhý písek, to zase není tak špatné. Uvidíme, co řekneš na vyšší rostliny.

Nasměroval jsem robota přímo proti nejbližšímu keři. Jak dlouho mu bude trvat tohle?

Trochu jsem Ferdíka podcenil. Jakmile se do zorného pole jeho kamer dostal první list, objevila se na informační obrazovce zpráva o nalezení vyšší formy existence.

Ještě pár vzorků a hlavně se podíváme na metabolismus těchto rostlin, pomyslel jsem si. Jenomže budu muset nechat Ferdíka popojet k dalšímu keři, protože jeho programy mu v žádném případě nedovolí poškodit první exemplář od každého nalezeného druhu - co kdyby právě ten byl obzvlášť vzácný? Takže musím robota nasměrovat ... třeba támhle ...

No nazdar!

První den pobytu na neznámé planetě - a další překvapení, které mi málem vyrazilo dech!

Dalo se přece očekávat, že na planetě budou kromě rostlin také živočichové, ale že budou mít... odhadem dobrých deset metrů na délku a pět na výšku?

A jako kdybych sám slyšel to strašlivé zaskřípění desítek půlmetrových zubů na hřbetním titanovém pancíři Ferdíka!

Robota napadl veleještěr!

„POZOR! BIOPROGRAMY HLÁSÍ NAPADENÍ PRŮZKUMNÉHO ROBOTA VYŠŠÍ FORMOU EXISTENCE! PROGRAMY SEBEZÁCHOVY INICIALIZUJÍ OBRANU!“

Obluda jako by vypadla z filmu o pravěku Země. Znenadání vyskočila zpoza písečné duny a rázně zaútočila na robota. Měla pískově žlutou barvu, i její tlama byla uvnitř žlutá, jen světlejšího odstínu. Viděl jsem, že nemá jazyk. Lemovaly ji však zuby - a ty stály za to! Nejdelší byly dlouhé nejmíň půl metru a u kořene měly průměr deseti centimetrů. Takový plot ze sloních klů - a v čelistech, podobajících se nejspíš hydraulickému lisu. Viděl jsem, jak na mnoha místech pláty Ferdíkova pancíře povolily a promačkly se dovnitř - naštěstí ne natolik, aby uvnitř něco zničily. Obluda robota nadzvedla jako pírko - ale vzápětí ho překvapením pustila z tlamy, až jeho pásy při dopadu zarachotily. Vztekle zamávala šupinatým ocasem, vyrvala přitom ze země pár keříků, znovu se sklonila a znovu její zuby sklouzly po pancíři.

Opět však sebou trhla a odskočila. Ferdíkův pancíř totiž začal dávat elektrické rány; nejprve slabé, ale pak silnější a silnější, až obludička něco tak nepříjemného nevydržela a domněle snadnou kořist upustila.

Budete si muset, pane Tyrannosaurus, či jak bych vás měl vlastně titulovat, najít jinou oběť, Ferdík je poněkud méně stravitelný, než si myslíte!

Trochu mě pochopitelně zamrazilo, když jsem si najednou představil sám sebe, jak stojím proti téhle obludě s holýma rukama... Ani tahle překrásná planeta nebude tak jednoduchá, jak jsem si doposud představoval, pomyslel jsem si. Mám zase z pekla štěstí, že jsem přesně podle předpisů nejprve poslal ven robota! Než se vydám z letounu, budu si muset zjistit něco o zbraních. Doposud jsme je nepotřebovali, jenže to se právě radikálním způsobem změnilo.

Veleještěr, nebo co to bylo, se však nemínil spokojit jen elektrickou ránou do zubů. Nešlo to shora, zkusil to jinak. Kopnutí silných pařátů opatřených strašnými drápy převrátilo Ferdíka na hřbet - a vzápětí zase sklouzly dlouhé ostré zuby po titanovém pancíři. Asi byl zvyklý tím způsobem postupovat při setkání s podobně pancéřovanými protivníky. Překvapující útok však skončil stejně neslavně jako předchozí. Ani břišní titanové pláty Ferdíka nebyly tenčí než hřbetní; a ovšemže dávaly právě tak nepříjemné elektrické rány.

Oddechl jsem si. Ba ne, pane veleještěr! Z hostiny nebude nic!

Jestli doufáte, že se váš protivník časem unaví a jeho elektrické rány budou slábnout, pak nic nevíte o životnosti izotopových baterií robotů typu PPR!

Napadlo mě, že bych měl tohle zajímavé zvíře pojmenovat, ale nenapadlo mě nic než začít mu v duchu říkat Vojtosaurus, ačkoliv by mi nemělo být milé, že by zrovna takové monstrum mělo nosit jméno po mně. Řekl bych, že by mohl být bráškou pravěkého pozemského Tyrannosaura Rexe. Ještěr mezitím kolem převráceného robota kroužil jako psík kolem svinutého ježka, ale už si na něj netroufal. Občas po něm jen tak na zkoušku hrábl pařátem, ale pokaždé dostal další ťafku a zase ucukl.

Bylo zřejmé, že Ferdíkovi neublíží.

Až nakonec mě napadlo zapnout vnější mikrofony a natočit si zvukový doprovod této potyčky. Hrome, vždyť to bude první zvukový záznam nepozemského života v historii lidstva, budu to muset odvysílat k Zemi spolu s obrázky, dokud to půjde!

Co jsem uslyšel, mě dost překvapilo. Zlostné zasyčení, to bych ještě očekával. Podrážděné krákání už podle mě nebylo tak samozřejmé, ale kdoví jaké zvuky vydávaly podobné obludy v dávnověku na Zemi? Psí vrčení, havraní krákání, poté hadí sykot...

Digitalizované zvuky se v podobě megabytů nesmazatelně ukládaly na holografické desky pamětí počítače. Tohle budu muset za každou cenu odvysílat na Zem, to bude bomba!

Náhle jsem sebou trhl. Dvojité ostré prásknutí, vzdáleně podobné ráně bičem do bubnu mě přinutilo opět zvednout oči na obrazovku. Pak už jsem na ni jen civěl nevěřícíma očima.

V ještěrově žlutém břichu byla - široce rozevřená veliká díra, z níž stříkala jasně červená krev.

A znovu ten dvojitý práskavý zvuk!

Tentokrát jsem jasně zpozoroval na ještěrově hrudi žlutý záblesk - a další rána, další gejzír krve! Ještěr se nejprve zapotácel, pak se rozhlédl kolem - a odrazil se k mohutnému skoku. To však už byl jeho poslední úmyslný pohyb. Současně s jeho odrazem se ozvalo třetí dvojité prásknutí, na krku zvířete se zablesklo a otevřela se třetí krvavá rána, která hlavu vyvrátila na stranu a málem odtrhla od krku.

Ještěr sice dopadl na nohy, ale ty ho už neudržely.

Převrátil se na bok a začal se křečovitě zmítat. Ohromné čelisti sice ještě klapaly, ale hlava visela na krku trochu ke straně - zřejmě

přeražená páteř...

Rozhlédl jsem se po ostatních obrazovkách - a v té chvíli jsem se musel k jedné z nich naklonit - a přesto jsem nemohl uvěřit tomu, co jsem spatřil.

Středem písečné pláně rychlým poklusem přibíhala postava, velikosti i tvaru člověka. Dívka s obrovskou kouřící puškou v ruce. Její pískově žlutá šupinatá kůže se na slunci leskla matným kovovým hadím leskem, ale kolem hlavy jí větrem vlály dlouhé, úplně černé vlasy. Snad půl minuty jsem nevěřil svým očím, ačkoliv jsem věděl o neuvěřitelném faktu, že na této planetě vysílá rádio a že pravděpodobnost setkání s cizí civilizací nebude tak směšně nepatrná, jak jsme si mysleli po celou dobu letu.

Nebo se mi to přece jenom zdá? To by ale bylo hloupé probuzení!

Ostré písknutí mě opět přinutilo pohlédnout na obrazovky. Tentokrát rudě blikala hlavní informační palubního počítače.

„POZOR! MIMOŘÁDNÁ SITUACE!“ vyskakovala a zase zhasínala zpráva psaná velkými písmeny, vyhrazenými pouze pro sdělení obzvláštní důležitosti.

„NA ŠESTÉ A SEDMÉ OBRAZOVCE NALEZEN OBRYS ČLOVĚKA, KTERÝ NEPATŘÍ DO POSÁDKY PERSEA,“ hlásil počítač, jako by mě musel přesvědčovat, že nejsem sám, kdo sleduje prvního obyvatele planety. Ovšem - tentýž obraz, jako jsem pozoroval já, měly v digitalizované podobě k dispozici i dešifrovací programy, ukryté hluboko v pamětech palubního počítače. Jeden krátký pohled mi stačil a uvědomil jsem si, že vidím na vlastní oči prvního nepozemšťana - nebo nepozemšťanku? Programy však na totéž zjištění nepotřebovaly o mnoho více.

„PROGRAMY PRO KONTAKT S MIMOZEMSKOU CIVILIZACÍ JSOU DOSUD ULOŽENY POUZE V KNIHOVNÁCH NA PERSEU. ČEKEJ!“

Vida! Pravděpodobnost setkání s mimozemskou civilizací byla našimi odborníky oceněna na jednu miliontinu, ale i pro tuto příležitost byly kdysi dávno, ještě na Zemi, připraveny programy. Navzdory chmurným předpovědím si lidstvo v sobě neustále neslo touhu po setkání s někým sobě podobným - a ta pradávná touha se teď naplnila!

Nepozemská dívka mezitím doběhla volným klusem až přímo k zastřelenému ještěru, ale nevšímala si ho víc než asi bylo nezbytné. Oběhla sice dodělávající obludu velkým obloukem mimo dosah kře-

čovitě se škubajících pařátů s mohutnými drápy i nebezpečného ocasu. Vyhnula se i krví zalitému písku, ale tím byl pro ni ještěr zřejmě odbytý.

Nevypadalo to, že by se s tím tvorem nebo s jemu podobným setkala poprvé. Celou svou pozornost soustředila výlučně na převráceného Ferdíka.

Nejprve nehybný stroj opatrně obešla kolem dokola. Když se nic nedělo, přiblížila se víc a dříve než jsem se nadál, sáhla si znenadání holou rukou na pancíře, nabité napětím, které předtím dokázalo odradit útočícího veleještěra!

Ale nestalo se nic, jenom mě leknutím zamrazilo. Programy byly naštěstí rychlejší, než bych mohl být já sám, a stačily elektrickou ochranu vypnout, aby cizí bytosti neublížily.

Dívka mezitím znovu obešla převrácený stroj a puškou chvíli opatrně poklepávala na pancíře, trochu zprohýbané od půlmetrových zubů veleještěra. Vypadalo to, jako by hledala, kudy dovnitř... nebo zda někdo zevnitř neodpoví.

Skafandr jsem měl naštěstí na sobě.

Krátký pohled na skafandrové kontrolky - takový navyklý reflex pilotů - a zacvaknutí přilby. Zapnout předžhavení přechodové komory, rozepnutí pásů a vztyk...

Trochu jsem podcenil gravitaci této planety a zejména to, že jsem poslední dobou pobýval v Perseovi skoro úplně bez přetížení, ani cvičení jsem nedodržoval... Tady jsem vážil o něco více než bych vážil na Zemi - a k tomu dalších dvacet kilogramů skafandru - málem jsem se ani nenadzvedl.

Skoro deset sekund mi trvalo, než jsem se konečně otočil na všechny čtyři a vstal. Dalších deset sekund mi zabraly bajonetové uzávěry spojovací chodbičky - i když pochybuji, že by to někdo na mém místě dokázal rychleji.

Sklouznutí po žebříku - nebudu se přece zdržovat příčlemi - a náraz na podlahu. Brzdil jsem sice podle svého odhadu dost a na náraz jsem se podvědomě připravil, ale dopadl jsem tvrdě, tak na hranici únosnosti...

Ale dopadlo to dobře - tak dál! Dvě páky dveří přechodové komory, první... druhá... hej rup! A teď pozor! Tyhle dveře musím za sebou pořádně zajistit, odtud se mi nesmí dovnitř letounu dostat ani jediná bakterie; planeta má svůj vlastní život a ten nám nemusí být

zrovna přátelský!

Červená kontrolka předžhavení svítí - v pořádku, tak tedy plný výkon! Jako se já musím obávat zdejšího života, tak se naopak musím postarat, aby se ani jediná pozemská bakterie nedostala naživu z letounu - kdyby se ukázalo, že je zdejší život méně odolný než náš, mohl bych nechtěně zničit třebas celou planetu! Dvě minuty pobytu v rozežhaveném vzduchu by měly stačit k bezpečné sterilizaci... jak se ten čas dokáže pomalu vléci!

Konečně na závěr poslední tepelný šok, prudké ochlazení kapalným vzduchem, načerpaným už z vnějšího prostředí. A teď rychle k uzávěru venkovních dveří!

Zajišťovací páky - jedna, druhá, to by šlo ještě dobře. Hej rup! Samozřejmě se ani nehnuly, tyhle dveře budou zvenku trochu připečené. To nic, hydraulika je tu přece právě kvůli tomu.

Praskání, slyšitelné i skrz izolační vlastnosti skafandru - no sláva, dveře se vyklopily, teď žebřík a ven! Pohled na vnější teploměr - sedmadvacet Celsia, to je jako na Zemi!

Počkal jsem, až se výsuvný žebřík pevně opře o sklovitý, spečený písek. Pozor, tady budu muset sestupovat opatrněji. Nejen proto, že je ten žebřík delší než žebřík mezi pilotní kabinou a přechodovou komorou, ale venku už je přece jenom cizí svět s málo přátelskými obyvateli... Pořád nemám nic, co bych mohl proti nějaké obludě venku použít. Mohu se vůbec spolehnout na to, že si místní obyvatelé budou se zdejšími dravci vědět rady?

Jakmile jsem však položil ruku na zábradlí, kterým žebřík nahoře končil, pocítil jsem i přes rukavice skafandru rychlé otřesy. Žebřík se rytmicky chvěl - a vzápětí jsem zděšeně poznal proč.

V otvoru dveří se najednou objevila rozesmátá tvář dívky, lemovaná rozcuchanou hřívou lesklých černých vlasů...

Že se setkám s opravdovým nepozemšťanem, s tím už jsem se jakž-takž vyrovnal. Ostatně - od chvíle, kdy jsem v rádiu poprvé zaslechl ten cizí a přece tak měkký hlas, uplynuly již skoro dvě hodiny.

Že bude nepozemšťan vypadat tak pozemsky - no i to bych ještě přenesl přes srdce celkem snadno, ačkoli to právě dalo pořádnou ránu učeným teoriím, podle nichž měla taková shoda nemožně nepatrnou pravděpodobnost. Uvítal bych setkání snad i s těmi inteligentními chobotnicemi, natož setkání s téměř pozemsky vypadající dívkou.

Ještěří kůže nebyla její vlastní. Byla to kůže nějakého místního

plaza, přetvořená do podoby obleku. Podle velikosti šupin rozhodně nešlo o žádnou ještěrku.

Možná to bylo předčasné uvažovat o této bytosti v ženském rodě, jenomže - když ona měla všechny podstatné znaky, jimiž se vyznačují samice savců rodu Homo - i když zaručeně nejde o druh Homo Sapiens.

Že mi však nepozemšťanka sama od sebe vleze až do letounu sotva otevřu dveře, to jsem opravdu nečekal. A co se potom dělo, byl pro mě málem další šok.

I přes izolaci skafandru jsem uslyšel radostný výkřik, jakmile se dívka objevila ve dveřích. Honem jsem zapnul vnější mikrofon, ale jenom proto, abych slyšel její hlas. Že bych rozuměl co mi řekne, to snad nepřipadalo v úvahu. Dívka vpadla do přechodové kabiny jako velká voda, jako by tu byla doma ona a ne já, aniž by ještě ztrácela čas rozhlížením, vrhla se mi kolem krku a začala brebentit.

„Somuni navogepi tu gibesu vim, tilamco vua uvnengo...“, drmolila rychle. Položila mi hlavu na rameno a pořád mluvila a mluvila. Pak se trochu odtáhla, jako by si mě chtěla lépe prohlédnout, ale pusu přitom nezavřela a povídala dál. Pořád se usmívala tak šťastným úsměvem, že mi to nedalo a také jsem se začal usmívat, ačkoliv mi nemohla vidět do obličeje, zrcadlové sklo přilby bylo průhledné jenom z jedné strany.

Poprvé v životě jsem se díval do očí mimozemšťanky - a ke všemu takhle zblízka! Ale čím déle jsem se na dívku díval, tím více pozemsky na mě působila.

Byla o trochu vyšší než já, no, málem o hlavu, ale bylo to pořád ještě v lidských rozměrech. Tvář měla tmavě hnědou, orámovanou dlouhými, kovově se lesknoucími černými vlasy. Ruce měla tmavohnědé od odkrytých ramenou po konečky prstů. Zdálo se, že je mladší než já. Na Zemi bych jí hádal zhruba pětadvacet let a její domov bych umístil někam do Malajsie, nebo ještě lépe - na jih Indie. Rysy jejího obličeje by se totiž nejvíce hodily na Indický subkontinent. Ale mohla by být z naší Evropy, pak bych ji považoval za pořádně opálenou cikánku. I oči měla lidské - dvě tmavá kukadla jako dvě studánky. Nos měla poněkud užší, než jak by odpovídalo barvě pleti, také pusa vypadala normálně, i když rty měla tenké a tmavohnědé, skoro do černa. V levé ruce držela pušku ráže aspoň pětadvacet milimetrů, takový menší kanón s podlouhlými válci tlumičů po obou stranách hlavně. S tímhle si vskutku mohla troufnout

si vskutku mohla troufnout na veleještěra zvící deseti metrů. Jen bych nechtěl navzdory těm tlumičům držet zpětný náraz při každém takovém výstřelu.

A pusu nezavřela a pořád povídala a povídala.

Konečně mě napadlo, že bych měl také alespoň něco při tak historické příležitosti prohodit, ale co? Vlastně - ono je to jedno, stejně mi nebude rozumět. Půjde o to, aby uslyšela tón naší řeči. Zamrzelo mě, že je to trochu - nerovnoprávné. Já ji vidím, ona mě ne.

Naladěný do slavnostního jsem už byl, nadechl jsem se jen o něco víc a obřadně spustil:

„Buď zdráva, dívko z hvězd!“

Účinek těchto slov byl právě tak nečekaný, jako všechno předtím. Dívka v tom okamžiku ztuhla do naprosté nehybnosti. Její úsměv se změnil na tak vyděšený kukuč, až mi zatrnulo. Trhla sebou a bleskem se rozhlédla kolem. Přelétla očima po jednotlivých detailech přechodové komory, pak se její pohled zastavil na nápisu na dveřích do spojovací chodby. Oči jako by se jí ještě více rozšířily údivem.

„Na gicvo jmuzir, ši mene...“ řekla pomalu. Její hlas byl najednou tichý, i když pořád mluvila docela zřetelně.

„Tak tě tu tedy vítám,“ odpověděl jsem jí s úsměvem.

A bylo to.

První kontakt dvou odlišných civilizací - a obešel se bez programové podpory palubních počítačů.

Pak se ale stalo něco, co jsem čekal ze všeho nejméně.

Dívka se otočila a mžikem byla venku. Prolétla otevřeným vchodem a bleskově sjela dolů po kovovém žebříku. Aniž by se na mě ještě jednou podívala.

Aniž by řekla jedno jediné slovíčko...

*****

Rozhodně jsem si nemohl stěžovat, že bych snad vynechal jedinou planetu, navštívenou výpravou Persea, ani že bych se na některé z těchto planet nudil.

Ovšem tato planeta, vlastně jsem jí ani nedal jméno, byla vrcholem. V tom dobrém - ve zlém vedla Ridigio. Katastrofu expedice samozřejmě nezavinila planeta, ale mejdan v kabině radaristů.

Tahle jako by se rozhodla, že mi v rychlosti předvede co nejvíce

kotrmelců - dívej se a div se, pozemšťane! Předvedla mi toho v několika hodinách víc než všechny předchozí, takže jsem se ani nestačil divit.

Že tu je život, tomu jsem se ani nedivil, navzdory všem pesimistickým odhadům vědátorů na Zemi. Odhadovali to podle naší Sluneční hvězdné soustavy, kde jsme s pozemským životem strašlivě osamoceni. Sírius na tom byl ještě hůř. Měl jenom čtyři planety a všechny mrtvé. Tady byl naopak život dokonce na dvou planetách, přitom na jedné byli lidé, a navíc nám tak neuvěřitelně podobní - no to přece stálo za tu dlouhou cestu a snad i za všechny oběti!

Vypravili jsme se hledat život aspoň v nějaké primitivní podobě. Všichni určitě v koutku duše doufali, že se v dosahu našich hvězdných lodí přece jenom setkáme s nějakou cizí, nepozemskou civilizací. Ačkoliv se to odhadovalo jako málo pravděpodobné, přece jen se lidé na takové setkání třásli jako dítě na bonbon, o čemž svědčí třeba programy v palubní knihovně Persea. A teď se - i když zatím jen ve svém jediném zástupci - s takovou civilizací setkali. A hned s lidmi, ne s nějakými monstry!

Až se tohle dozvědí lidé na Zemi!

Dovedu si vůbec představit poprask, jaký na Zemi vypukne, až k pozemským anténám dorazí zpráva o tomto setkání? Nevím - ale že to bude bomba, o tom není nejmenších pochyb!

A ke všemu taková podoba!

I když... existovaly tu kontrasty, tím větší, čím více se zdejší lidé podobali nám, lidem Země.

Vedle sebe tu žili lidé - a současně obludy, jaké na Zemi existovaly pouze dávno předtím, než se první opice pokusila uchopit klacek a použít jej jako nástroj.

Perfektně propracovaná zbraň, s níž dívka úspěšně složila desetimetrového dravého veleještěra - a k tomu její oděv a obuv, vyrobené z ještěří kůže tak nějak podomácku.

Civilizace těchto lidí znala rádio a uměla je používat - ale dokázala po celé dlouhé hodiny zachovávat absolutní ticho v éteru... Proč se aspoň nepokusila vyslat do vesmíru nějaké signály? Země je odtud třetí nejbližší hvězda a kdyby něco vysílali, mohli jsme je už dávno zachytit. Naopak mohli zaslechnout oni něco od nás - vysíláme toho do vesmíru dost a dost už pěknou řádku let.

Odvaha této dívky byla také podivného druhu. Nejprve před mý-

ma očima zastřelila obludu, která by si k snídani klidně dala pozemského slona. Pak si celkem bez bázně prohlížela pozemského průzkumného robota, ačkoliv něco takového viděla jistě poprvé v životě - a korunu tomu nasadila, když klidně vstoupila do pozemského letounu, jako kdyby se s cizinci oblečenými ve skafandrech setkávala ob den.

A najednou... no, podle pozemských měřítek bych řekl, že se strašlivě vyděsila...

Proč tak najednou přerušila kontakt? Napadlo mě dokonce i to, že si mě mohla splést. Očekávala své kamarády a teprve když poznala svůj omyl, lekla se...

Jenže to by snad poznala mnohem dřív a navíc by tu musela být tak jako já s nějakou jinou kosmickou výpravou, aby jí nevadil můj skafandr. Nejspíš by pak měla skafandr i ona! A navíc, aby si mě takhle spletla, museli by mít stejná nebo podobná letadla, roboty, skafandry a všechno ostatní!

V první chvíli jsem samozřejmě dostal chuť vyběhnout ven za ní a už-už jsem se chystal spustit se po vnějším žebříku, ale včas jsem si uvědomil, že to nemá smysl.

Dveřmi jsem spatřil jen její stín, mizící v husté zelené vegetaci daleko od letounu. Proti ní by asi neměl šanci ani mistr světa ve sprintu, natož já ve skafandru a navíc bez pořádné aklimatizace - i tak jsem se sotva vlekl.

A navíc, jen slepý by přehlédl zastřelenou desetimetrovou obludu, do jejíž zubaté tlamy, trochu se ještě cukající, se asi člověk vejde vcelku. Běhat ztřeštěně po planetě, kde se prohánějí takové obludičky, to si opravdu mohou dovolit leda nebojsové. Musí však být vyzbrojeni velkorážnými puškami s výbušnými trhavými střelami typu dum-dum, jinak to nejsou nebojsové, ale sebevrazi. Neměl jsem nejmenší chuť nechat se degradovat na pouhou lovnou zvěř.

Takže - co teď, pilote?

Kontakt s nepozemskou civilizací, dávný sen miliard lidí, a pak jenom prázdné ruce?

Ba ne, zaplašil jsem truchlivé myšlenky. Neměl bych tak podceňovat odvahu zdejších lidí. Kdo se nebojí v situaci, jaké dívka přešla bez mrknutí oka, ten se snad nepoleká pár slov v cizí řeči, zvlášť když jsem se snažil o co možná nejpřívětivější tón.

Dejme tomu, že ke svému jednání měla důvody, které zatím ne-

znám. Já bych na jejím místě neutíkal, ale co mohu soudit o ní? Mohu si o tom myslet cokoliv, stejně mi nezbývá nic než vrátit se do pilotní kabiny a čekat. A také hned navázat spojení s Perseem. Teď budu mít na pořadu dva úkoly. První - zajistit odeslání mimořádné zprávy na Zem, tohle je snad ještě důležitější než zpráva o katastrofě výpravy. Druhý - přehrát do pamětí palubního počítače vše, co kdysi na Zemi odborníci připravili pro kontakt s cizími civilizacemi. Nikdo na to sice oficiálně příliš nevěřil, ale schválně, kolik toho bude...

A teprve teď mi začalo pořádně docházet, co se to vlastně stalo. Panebože, to bude gól! Jsou tu opravdu nejen nějaké neduživé rostliny, ale dokonce lidem podobné inteligentní bytosti! Škoda, že se už asi nedozvím, jak na to bude celé naše lidstvo reagovat.

Pár metrů výstupu po žebříku mi ale dalo zabrat víc než jsem si myslel. Zatrápená gravitace! Co se dá dělat, index proti Zemi asi tak jedna celá, dvě desetiny, to znamená, že tady budu vážit o dvacet procent více než doma. Když k tomu připočtu dlouhý pobyt v beztíží a navíc bez cvičení.

Před očima mi na okamžik vyvstal obraz tělocvičny Persea, plné mrtvých těl všech členů jeho posádky.

Dovalil jsem se do svého místečka a ihned jsem začal psát zprávu pro lidi Země. Přikázal jsem palubnímu počítači, aby navázal spojení s Perseem a vyžádal si chybějící programy. Ukázalo se, že to už všechno stihl udělat, takže teď šlo jen o tu mimořádnou zprávu. Počítače Persea dostaly příkaz okamžitě zapnout reaktory a pomocí mezihvězdných vysílaček ji odeslat na Zem - tam ale nastane poprask, i když až po jedenácti letech, až radiové vysílání dorazí na místo určení - ani rychlost světla není dost velká.

Dobrá - ale co teď? Upřímně řečeno, do nějaké činnosti se mi ani moc nechtělo. Mohl bych sice připravit „Lóru“ čili PLS - Průzkumnou Létající Sondu a pokračovat v průzkumu, ale zdálo se mi to teď zbytečné plýtvání časem. Setkání s cizí civilizací - a já budu na jejich planetě provádět nějaké elementární výzkumy?

*****

Když přišla dívka podruhé, obracel jsem právě Ferdíka za pomoci palubního navijáku do jeho přirozené polohy.

Byl jsem venku jen krátce, ale měl jsem toho dost a jenom jsem

toužil vrátit se zase do pohodlí kabiny. Bylo ode mě samozřejmě nezodpovědné pobývat tak dlouho v beztížném stavu bez cvičení, ale co už jsem pokazil, nedalo se za pár hodin napravit. Byl jsem utahaný, sotva jsem se vlekl. Dalo mi moc přemáhání přinutit se aspoň k nějaké činnosti.

Dívku jsem zpozoroval okamžik poté, co vyšla z nízkého lesíka, kde před necelou půlhodinou zmizela. Tentokrát totiž nebyla oblečená v pískově žluté kůži z ještěra. V ruce pořád držela svou velkorážnou pušku s tlumiči, ale vystrojená byla jako na slavnost. Měla na sobě cosi jako overall, ale sešitý z různobarevných plíšků. Převládala zlatá barva, i když měla na sobě asi od každé barvy něco. Paprsky zapadajícího slunce se na ní odrážely v tisících záblesků, přehlédnout ji bylo prostě nemožné.

V téže chvíli jsem spatřil netvora.

Vynořil se z lesa sice poněkud stranou, ale ani on nemohl přehlédnout blýskající se postavičku dívky. Vyrazil proti ní jako závodní kůň. Byl to opět stejný druh ještěra jako prve, vzpřímený Vojtosaur na velkých rozkročených nohou, s dlouhým ocasem, dvoumetrovou tlamou plnou zubů a malinkýma předníma pračičkama.

V dalším okamžiku jsem se už na něho díval skrze optiku mého fotometu. Skafandr mi sice dost překážel, musel jsem přitisknout tvář skoro až ke sklu, ale podařilo se mi dostat oranžovou skvrnku laserového zaměřovače v dalekohledu na ještěrův silný krk. Spatřil jsem ještě, jak dívka udělala obrátku, poklekla a pozdvihla svou zbraň, ale to už jsem měl odjištěno a stiskl jsem odpalovací tlačítko.

Zbraň se znatelně zachvěla. V návodu stálo, že zpětný účinek zbraně je nepatrný a projevuje se až od určité, dosti velké vypálené energie - i tlak světelného záření může být patrný, když je ho hodně - a tohle musela být pořádná dávka! Fotomet, jak někdo zkráceně do mé mateřštiny přeložil název Photons gun, byl prý na Zemi vyvinutý už dávno, na sklonku jedné z mnoha lokálních válek. Místo do opravdových bojů se naštěstí dostal jenom do tajných armádních skladů. Kdosi měl přece jen rozum a správně usoudil, že by tahle zbraň mohla být vojenskými primitivy s khaki-mozky zneužita mnohem více, než obyčejné samopaly.

Měl jsem teď příležitost nad účinky těchto nic neváţících částic trochu zatrnout. Po masívním krku veleještěra totiž na okamžik zatancovalo sluníčko a vyrazila z něj bílá pára spolu s tmavším dýmem.

Voda všech tělních tekutin se tam v nepatrně krátkém okamžiku zahřála k bodu varu, změnila se v páru, horkem se silně stlačila a protože nestačila unikat, vzápětí úplně odtrhla hlavu veleještěra od trupu. Obrovská hlava s děsivými zuby odlétla velikým obloukem a zaryla se stranou do písku, následovaná gejzírem jasně červené krve. Bezhlavé tělo se zřítilo za okamžik poté - a pak už byly v dalekohledu zbraně vidět jen smrtelné křeče silných nohou, vířících písek ve velkých obloucích.

Návod k fotometu tedy nepřeháněl. Tahle hračka snad měla cosi společného s našimi starými dobrými zaměřovacími nebo komunikačními lasery, jenomže byla schopná složit jakékoliv zvíře, jaké kdy žilo na Zemi - a zdejší ještěři se příliš nelišili od toho, co jsem si před pouhou půlhodinou promítal o dravcích pravěku. Ale v návodu se také obzvlášť vybízelo k opatrnosti. Fotomet měl mít proti běžným laserům obrovský výkon, bylo by jím možné poškodit nebo úplně zničit cokoliv v jeho dosahu, tedy prakticky od obzoru k obzoru - a žádný pozemský stroj neměl dostatečně silný pancíř, aby mohl této koncentrované energii odolat.

Asi proto měla tato zbraň dva nezávislé spínače, provozní a zajišťovací, přičemž zajišťovací byl umístěn v prohlubni, aby se nemohl samovolně sepnout ani při pádu zbraně na zem. Konstruktéři měli větší strach z toho, aby zbraň nechtěně nevystřelila než z toho, že by selhala, kdyby ji bylo třeba. Uložil jsem pohyblivou část fotometu do pouzdra ve zdrojové skříňce, kabel se vtáhl dovnitř, zbraň se zajistila a celek připomínal nevelkou kabelu připnutou k opasku skafandru.

Nepozemskou dívku účinky fotometu zřejmě na malou chvíli zaujaly, ale jen na chvíli. Pomalu, opatrně obešla odtrženou ještěří hlavu, ale jenom si ji zběžně prohlédla, pak se opět odvrátila a pokračovala rychlým krokem ke mně.

Asi tak pět kroků ode mne se shýbla a odložila na písek svou těžkou pušku. Pak se napřímila a bez sebemenšího stínu bázně došla ke mně.

Mohla srozumitelněji vyjádřit, že přichází v míru?

Asi bych měl i já teď naznačit, že mám přátelské úmysly, ale odložit fotomet by byla trochu delší manipulace. Místo toho mi blesklo hlavou něco jiného. Natáhl jsem k dívce prázdné ruce a přitom jsem jen opakoval slova, kterými jsem ji oslovil poprvé:

„Buď zdráva, dívko z hvězd!“

Usmála se. Byl to tak milý, pozemsky milý úsměv, až jsem měl několik okamžiků dojem, že to snad přece jen může být dívka ze Země. Kdyby měl Pradéš dceru, snad by mohla vypadat podobně. Opravdu bych jí mohl hádat jako domov jižní oblast Indie - kdybychom se nenacházeli v tak propastné dálce nejen od tohoto místa - ale i od Země.

„Tak tě tu tedy vítám," odpověděla mi na pozdrav.

Česky!

A s těmito slovy mi cosi vložila do rukou. Nevím, co mi mohlo vyrazit dech víc.

Ta jasně srozumitelná pozemská slova - nebo malá, světle hnědá šupinatá chobotnice se žlutým bříškem, krvavě rudýma očkama a skoro bílými přísavkami na chapadlech, která se mi okamžitě omotala kolem pravé rukavice skafandru.

Chvíli jsem zůstal strnule stát. Podíval jsem se opět na dívku, ale ta se stále stejně usmívala, zřejmě se nedělo nic strašného. Chobotnice svými chapadly chvíli jemně ohmatávala rukavici skafandru, pak se najednou stáhla a znehybněla.

V té chvíli dívka ke mně pomalu natáhla ruku. Když byla její ruka na dosah od mého skafandru, chobotnice se prudce vymrštila, přeskočila na nastavenou dlaň a pak se rychle dívce vyšplhala až na rameno. Dívka nedávala najevo odpor, nepohnula se dokonce ani tehdy, když jí chobotnice na chvíli zakryla oči dvěma delšími chapadly. Vypadalo to, jako by ta ohyzdná potvůrka měla dovoleno všechno. Nakonec však její chapadla sklouzla dolů a dívka se zase dívala na mě. Usmála se a rukou ukázala na letoun.

Vystoupil jsem po žebříku do přechodové komory jako první a dívka vklouzla dovnitř hned za mnou.

Tentokrát jsem byl připraven daleko lépe. V přechodové komoře byla dvě sedátka a stoleček ze skládací soupravy pro planetární výsadky. Na stolečku stála obrazovka terminálu, na ní svítil barevný nápis „Vítej!". Palubní počítač letounu využil všech prostředků ke spojení, ale zatímco k Perseu letěly jen stručné příkazy, zpět následoval hotový vodopád dat a programů. Obloha byla bez mraků, přenosu se zúčastnily i laserové vysílače, což umožnilo realizovat přenos ve velmi krátké době. V pamětech mého palubního počítače teď byly připraveny programy pro kontakt s cizí civilizací, vymyšlené na Zemi - navzdory tomu, že tato možnost byla tak často bagatelizovaná.

Byl jsem velice zvědav, jak se bude dívka tvářit, až opět vstoupí do letounu. Trochu mě udivila. Od prvního okamžiku se chovala, jako by se nechumelilo. Jen se trochu rozhlédla a o málo déle si prohlížela obrazovku terminálu, ale pak se zase obrátila ke mně s němou otázkou, co dál? No - kdyby na mě opět promluvila česky, asi bych se složil. Ta první slova mi vlastně jenom vrátila, ale určitě svědčila o její paměti na zvuky a o dobré napodobovací schopnosti. To ovšem dokáže i papoušek.

Ledaže... ledaže by tihle lidé měli už předem rozluštěnou některou řeč z pozemského rádiového vysílání. Napovídáme toho do éteru dost a kdoví, kdo všechno to chytá. Ovšem aby to byla čeština, to by asi bylo trochu moc.

Když jsem jí pokynul aby usedla, jen se usmála a klidně se posadila. Ihned pochopila, k čemu slouží židle, tím lépe. Posadil jsem se také, nakolik mi to dovoloval skafandr. Pak jsem oslovil počítač a přikázal mu spustit programy Setkání.

Nápis z obrazovky zmizel a byl vystřídán usmívající se tváří pozemské dívky. Mimozemšťanka vyskočila, jako když ji píchne a přímo očima visela na obrazovce.

Úvodní film byl natočen ještě na Zemi, jménem jsem v něm neznal nikoho z herců.

Objevila se planeta Země, nafilmovaná z oběžné dráhy. Pár zkrácených záběrů ukazovalo přechod na přistání, pak let nad zemí a to nejprve ve velké výšce, pak nízko nad pozemskými krajinami v různých částech světa.

Pohled na obrovitý kolos hvězdoletu. Neotlučený Perseus, krátce po dokončení na oběžné dráze kolem Země, v dobách své největší slávy.

Pak zase návrat na planetu Zemi. Obraz hrajících si dětí, davy lidí na mořské pláži, města a opět obraz dívky z úvodu, pohled do jejích očí - a konec úvodního filmu.

Na ztemnělé obrazovce se uprostřed objevilo veliké bílé kolo a při dolním okraji vysvětlující text, určený pro lidi Země - v tomto případě pro mne. Měl jsem se snažit upoutat pozornost bytostí na obrazovku a přimět je, aby daly najevo, co vidí.

To první bylo celkem zbytečné. Po celý úvodní film dívka nespustila oči s obrazovky. Teď na mě nerozhodně mrkla, ale stačilo ukázat rukou a zase se upnula na obrazovku.

Horší bylo, jak jí dát najevo, co od ní očekává program.

Ukázal jsem na obrazovku, prstem objel kruh a pomalu, zřetelně jsem řekl: „Kruh“.

Dívka rovněž ukázala na obrazovku, objela prstem kruh a pomalu, zřetelně vyslovila: „Taša“.

Kruh okamžitě zmizel a objevil se čtverec.

„Gef,“ ukázala dívka, ani jsem ji k tomu nemusel vybízet.

„Bhók,“ řekla, když se objevil trojúhelník.

Opět se objevil kruh a ozval se strojový hlas počítače: „TAŠA“.

„Ca, taša,“ usmála se opět dívka. Všiml jsem si však, že na okamžik strnula, když hlas počítače uslyšela.

„GEF?“ zeptal se jí počítač a na obrazovce se objevil trojúhelník.

„Ku, ku, bhók!“ vykřikla dívka. Okamžitě se objevil čtverec a počítač se znovu zeptal, zda je to „GEF“.

„Ca, gef,“ pochválila dívka.

Bylo mi to jasné. Ca znamená ano, kdežto ku ne. Na tomto místě byla v programech úmyslně použita nesprávná odpověď. Programy potřebovaly vyzvědět slovo, vyjadřující nesouhlas.

Objevily se dva kruhy, pak tři, čtyři, pět. Program se zřejmě pokoušel zjistit názvy číslovek. Dívka odpovídala rychle, takže obrazy se na obrazovce měnily, jen se míhaly. Program v krátkosti probral jednoduché aritmetické výpočty, ale ne moc podrobně, skončil u Pythagorovy věty.

Poté se změnilo téma. Na obrazovce se objevila pozemská krajina. Svítící oranžová čára vždy na okamžik zvýraznila některý krajinný prvek - a dívka ihned pochopila a rychle pojmenovávala, co viděla. Hora, údolí, potok, řeka, balvan, rostliny. Pak moře, vlny, skály, písek. Mušle, ryby, žralok, chobotnice. Při spatření chobotnice dívka vyskočila a tázavě se na mě podívala, zřejmě jsem však patřičně nezareagoval, proto si zase klidně sedla.

Zvířata ze Země. Některá připadala dívce známá a okamžitě je pojmenovávala, jiná zřejmě viděla poprvé a neměla pro ně ani jména. Program však už nejspíš s něčím takovým počítal a vždy po krátkém zaváhání pokračoval dál. Minerály, sopky, zemětřesení, povodně...

Pak jednoduše načrtnuté figurky lidí a zvířat v různých animovaných akcích. Běh, skok, plavání... Dívka stále jenom odpovídala a obrázky se měnily.

Pak se počítač pokusil sestavit několik celých vět. Dívka několi-

krát opravila drobné chyby v gramatice, ale stále častěji jsem slyšel její pochvalné přitakání: „Ca... ca...“

Trvalo to už skoro hodinu. Zpočátku jsem ještě stačil sledovat obrazy i to, co dívka odpovídala, ale jak se začalo mluvit ve větách, sotva jsem stačil číst překlad jejích slov na obrazovce.

Najednou se dívka otočila ke mně, cosi řekla, pak vstala a než jsem se vzpamatoval, byla venku z letounu.

„PŘIJDU ZÍTRA RÁNO,“ ozval se strojový hlas počítače a na obrazovce se k tomu objevila zpráva.

Vyvolal jsem rekapitulaci.

„PRVNÍ KONTAKT ÚSPĚŠNÝ. BEZPEČNĚ ROZPOZNÁNO OSM SET PATNÁCT SLOV A VAZEB. PŘIBLIŽNĚ ROZPOZNÁNO STO TŘICET DVA SLOV. KONTAKT BUDE POKRAČOVAT.“

Přikázal jsem palubnímu počítači odeslat dosud získaný slovník hlavním počítačům Persea. Pak jsem zase vyšel ven z letounu a šel jsem dokončit, co jsem začal ráno. Polovinu dne jsem měl ještě před sebou a byla by škoda, kdybych ji jaksepatří nevyužil.

*****

Dalšího dne přišla dívka brzy ráno. Kromě své oblíbené chobotnice přinesla jakýsi kufřík, který bez dlouhých úvodů otevřela, sotva se posadila do sedátka. Uvnitř byl neveliký přístroj a v několika vrstvách srovnané desítky průhledných krabiček. V každé byla v měkké hmotě pečlivě zabalená malá skleněná krychlička, velká asi centimetr. Neskrýval jsem svůj zájem, ale dívka mi zřejmě nepřišla ukázat jenom vnější podobu svého přístroje. Na krabičkách byly vyobrazené znaky, nejspíš zastávaly úlohu písma. I to mě velice zajímalo, ale ani to zřejmě nebylo pro dívku ještě dost podstatné. Konečně našla tu správnou krychličku. Opatrně ji vyjmula z krabičky a vložila do přístroje. Sotva zaklapla víčko, rozsvítilo se uvnitř světlo a na bílé stěně přechodové komory se objevil obraz. Bylo to písmo, písmo nepozemské civilizace! To nebyl špatný nápad, děvče!

Přístroj nebyl počítačem, jak jsem v první chvíli myslel, spíš šlo o jednoduchou promítačku diapozitivů. Stačilo ale, abych na promítaný obraz namířil objektiv a tentýž obraz se hned objevil i na obrazovce mého terminálu. To už bylo písmo zkoumáno programy - a dívka vzápětí programům v maximální míře pomohla. Prstem ukazovala na jednotlivé znaky na obraze a při každém znaku zřetelně vyslovila odpovídající hlásku. Vyhledala a označila jich něco přes třicet - a všechny bych mohl vyslovit i já.

V té chvíli počítač promluvil a sám od sebe jí poděkoval; měl to asi v programu. Dívka se v prvním okamžiku udiveně podívala na mě, přitom nedůvěřivě poslouchala strojový hlas počítače, ale pak natáhla ruku a dotkla se jedné z lesklých plošek na promítačce. Objevila se další stránka. Počítač ji zobrazil, ale jeho strojový hlas řekl jediné slovo: GOŠČI (dále). Dívka tedy přepnula na další stránku, ale počítač se v tomtéž okamžiku ihned dožadoval další.

„To přece nemůžeš stačit přečíst," podivila se dívka. Počítač její slova pro mne přeložil, ale sám se tím nedal ovlivnit.

„STIHNU DVACETKRÁT VĚTŠÍ RYCHLOST," ujistil dívku v její řeči - a opět pro mne zobrazil význam svých slov na dolním řádku obrazovky.

Dívka přístroj vypnula, nadzvedla a cosi manipulovala na spodní straně. Když pak přístroj znovu zapnula, začaly se stránky střídat samy. Nejprve pomalu, ale pak dívka přidala na rychlosti, až se stránky jenom míhaly. Počítač řekl, že tato rychlost je nejlepší, pak umlkl.

Dívka si cosi zabrumlala. Na dolním řádku se v té chvíli objevil překlad : „NO ASPOŇ ŽE ZNAJÍ FILM...“

Nedalo mi to, musel jsem se usmát.

Dívka ukázala na dolní řádek obrazovky a cosi nahlas řekla směrem ke mně.

„TOHLE PÍSMO JE VE VAŠÍ ŘEČI?“ překládal počítač.

„Ano,“ přisvědčil jsem. Současně se na obrazovce objevily dva znaky nepozemského písma a strojový hlas řekl CA.

„Rozumíte alespoň některým mým slovům, že?“ ubezpečovala se dívka.

Počítač za mě lakonicky odpověděl, že ano.

Pak bylo chvíli ticho. Teprve za hodnou chvíli se dívka opět obrátila ke mně a začala mluvit. Její slova se ihned začala objevovat na obrazovce a protože by se na jeden řádek nevešla, uvolnila se celá obrazovka, abych mohl číst.

„Jmenuji se Zoidée,“ překládal počítač, aniž by třeba jen na okamžik přerušil bleskové čtení, naštěstí probíhající na jiném kanálu.

„Jsem trosečník z hvězdného letounu civilizace Bardžá. Náš hvězdný letoun havaroval na této planetě před pěti léty (KOMENTÁŘ PŘEKLÁDACÍHO PROGRAMU: MĚRNÉ JEDNOTKY PŘEVÁDÍM NA POZEMSKÉ). Zůstala jsem jediná naživu. Kdo jsi ty, ze které civilizace pocházíš a co je tvým cílem na planetě, kterou já nazývám Poenaid?“

Tak je to! Těmito několika větami bylo naráz zodpovězeno tisíce mých otázek dříve, než jsem je vůbec vyslovil.

Tento svět tedy není současně světem pravěkých ještěrů a zároveň lidí! Proto ten podivný klid na radiových vlnách, rozpory v primitivním oblečení dívky při první návštěvě a skvělém teď! Proto se dívka nebojí kosmické techniky ani obludných veleještěrů, je to přece kosmonautka! Že bych hádal dobře a ona si mě prve spletla se svými?

Ale co jí odpovím, pomyslel jsem si? Má vůbec překladač dostatečnou slovní zásobu, aby přeložil všechno? Možná ano, možná ne, to se pozná jedině pokusem.

„Jmenuji se Vojta,“ začal jsem po chvíli přemýšlení. „Náš hvězd-

ný letoun byl před sto dvanácti dny u této hvězdy těžce poškozen meteorem. I já jsem zůstal naživu jako jediný z celé výpravy. Naše civilizace sídlí na planetě zvané Země a vyslala průzkumnou výpravu k této hvězdě i k dalším. Jednu dvojhvězdu jsme již navštívili dříve, ale v této soustavě náš letoun ztroskotal. Pokusím se dokončit průzkum planety, abych mohl vyslat rádiem zprávu domů, na Zem.“

Skoro současně s mými slovy se na obrazovce objevoval text psaný znaky cizí civilizace. Zatímco stroj překládal, pozoroval jsem tvář dívky Zoidée. Pořád se usmívala, ale občas se v jejím obličeji objevil údiv, pak úlek a zase údiv. Když jsem skončil, trhla sebou, ukázala na obrazovku a začala rychle mluvit.

„MÁM NĚKOLIK OTÁZEK,“ překládal počítač. „ŘÍKÁŠ, ŽE JSI ZŮSTAL SÁM. TADY VŠAK SE MNOU MLUVÍ JEŠTĚ NĚKDO?“

„Mluví s tebou stroj,“ odpověděl jsem rychle. „Ten stroj nezaznamenává tvoji knihu na film, ale přečte ji, zapamatuje si její obsah a hned ji také zkoumá. Proto už dokáže mluvit i psát tvou řečí.“

Moje slova teď byla na obrazovce psána zelenými písmeny, aby se lépe odlišila od červeně zobrazovaných znaků v řeči dívky Zoidée.

„Stroje přece nemohou číst ani mluvit!“ opáčila udiveně a tak trochu nedůvěřivě dívka, pokud jsem ovšem mohl na její hlas použít naše pozemská měřítka.

„Vaše třeba ne,“ připustil jsem. „Naše to dovedou.“

Chvíli přemýšlela.

„Potom umíte něco, co my nedokážeme,“ připustila, ale než jsem na to mohl cokoliv dodat, pokračovala: „Umí vaše rádio vysílat mezi hvězdami?“

Zeptala se s jakousi zvláštní naléhavostí v hlase, proto jsem s odpovědí chvíli rozmýšlel. Ano, naše vysílačky mají takový dosah. Ale předpokládá to nejenom parabolické antény vysílaček a výkon měřený na Megawatty, ale právě tak veliké paraboly a citlivé zesilovače na přijímací straně.

„Umíme se domlouvat mezi hvězdami,“ řekl jsem nakonec. „Ale není to nijak jednoduché. Musíme k tomu mít velmi silné vysílače, navíc přesně zaměřené jedním směrem, a také velice citlivé přijímače, protože radiové vlny rychle slábnou.“

„Já vím,“ usmívala se trochu smutně. „S druhou mocninou vzdálenosti. Kdybych tak mohla varovat naše...“

Teď bylo na mně, abych se divil. Ani ne tomu, že znala závislosti šíření radiových vln, jako tomu druhému.

„Koho chceš varovat?“ vyhrkl jsem.

„Přátele z dalšího hvězdného letounu,“ obrátila se ke mně se smutným úsměvem. „Určitě už jsou na cestě. Cožpak sem tvá civilizace nepošle další letoun, když tu jeden ztroskotal a jsou tu lidé, kteří pomoc potřebují?“

„Možná ano,“ připustil jsem nepříliš vesele. Vlastně bych řekl, že určitě ano, ujistil jsem se v duchu, jen co dorazí na Zem zpráva o objevení cizí civilizace. K nějakým mrtvým planetám u dalekých hvězd by jistě nebylo únosné pro jednoho trosečníka posílat celou výpravu, na které hrozí smrt stovce lidí. Setkání civilizací je něco jiného, to asi bude stát za vyslání dalšího hvězdoletu. Otázka je, kdy to bude a jestli mi to bude ještě něco platné.

„Jakou dobu bude asi tak potřebovat váš letoun, aby sem doletěl?“ zeptala se dívka tišším hlasem.

„Kdyby vyletěl teď hned, pak asi třináct let. Jenže moji krajané ještě nevědí, že jsme tu havarovali, radiové vlny se zprávou o katastrofě ještě k Zemi nedorazily - musím k tomu připočítat dalších dvanáct let. Nějakou dobu bude trvat i příprava dalšího hvězdného letounu.“

Stavba Persea trvala, pokud vím, celkem patnáct let. Když se to všechno sečte, mohli by tu být nejdřív za čtyřicet let - a to je příliš dlouhá doba. Se záchrannou výpravou vlastně nikdo ani nepočítal, neměl bych podléhat nebezpečným iluzím. Havárie Persea pro mě znamenala doživotní vyhnanství na této planetě. Věděl jsem to, ale mohlo to dopadnout i mnohem hůř. Tady mohu možná i pár desítek let přežít - což lze považovat za další kliku. Setkání s cizí civilizací byl další bonbónek - no, řekl bych, že to určitě stálo za to.

„Pětadvacet let, to je trochu dlouhá doba,“ povzdychla si dívka po chvilce ticha. „Posíláte své letouny příliš daleko, když jim nemůžete poskytnout pomoc v nouzi. My jsme zvyklí posílat dvě lodi nedlouho po sobě - takže náš letoun už je na cestě několik let.“

„A za jak dlouho sem doletí?“ zeptal jsem se rychle.

„Bude tady za půl roku,“ odpověděla po krátkém zaváhání. „Pokud... pokud také neztroskotá, jako se to stalo nám. Ta kosmická past u Tozuré mě neustále děsí. Oni jistě poletí opatrněji, ale stejně...“

„Jestli jsou opravdu tak blízko, mohli by už být na dosah rádia,“

napadlo mě - a řekl jsem to nahlas.

„Nemám pořádnou vysílačku," povzdychla si dívka. „Moje rádio je dobré nanejvýš na rozhovory po planetě, mezi dvěma kontinenty, ale dál ne."

Ve mně se v té chvíli probudila známá soudržnost pilotů. Zoidée byla přece také kosmonaut - a ti si musí pomáhat.

„Možná," mávl jsem rukou. „Jenomže na oběžné dráze kolem této planety teď krouží hvězdný letoun, jehož vysílačky jsou schopné vysílání i mezi hvězdami. Na to jsi nepomyslela?"

„Ty myslíš?" na okamžik rozšířila oči úžasem, ale hned je zase sklopila. „Jenže my vysíláme jinak na planetách a jinak ve vesmíru!"

„My také," ujistil jsem ji. „To by šlo přizpůsobit. Pokud si pamatuješ parametry vašeho rádia, mohu naše rádio změnit, aby vysílalo úplně stejně jako vaše hvězdná loď, snad s tím rozdílem, že silněji."

„Jenomže oni nemohou čekat radiové vysílání tak daleko od cíle," odvětila smutně. „Oni teď určitě spí. U nás všichni za letu spí, kromě dvou pilotů - ale ti si teď ještě nebudou zapínat přijímač. Škoda energie. Jedině - kdybychom šťastnou náhodou vyslali varování právě v době, až se náš letoun bude nacházet někde na kraji téhle hvězdné soustavy, pak by to snad mohli zachytit včas."

„Mám lepší nápad," navrhl jsem. „Můžeme začít ihned a tak dlouho nepřetržitě vysílat, až se ozvou, že rozuměli."

„Jenže... co kdyby bylo nutné takhle nepřetržitě vysílat půl roku či rok? Já přece nemohu vyloučit různá zdržení."

„Vysílat bude stroj," ujistil jsem dívku. „Víš už přece, že umí mluvit - a vydrží to třeba celé roky."

„To kdyby bylo možné!" řekla dívka tiše a nedůvěřivě.

„Je to možné, věř mi," ujistil jsem ji opět.

„Pak by náš letoun mohl obletět pásmo smrti, není zas tak rozsáhlé. Prosím tě, pomoz nám!"

Upnula se ke mně jako ke své poslední naději. Což možná, jak jsem nahlížel, nemuselo být daleko od pravdy.

„Dobrá, dáme se do toho oba a hned, souhlasíš?"

Nečekal jsem na odpověď a požádal jsem palubní počítač o zobrazení této hvězdné soustavy a nejbližších hvězd.

„Tady jsme," ukázal jsem na hvězdu uprostřed obrazovky. „Podívej se, dokážeš najít váš svět, Bardžá?"

„Bardžá tu není, ta je mnohem dál, než kam ukazuje tento obraz,"

uvažovala dívka. „Ale tady vidím Rikiri, planetu, od které letí náš letoun. Kdyby bylo všechno tak, jak doufám, mohl by být někde tady, v poslední desetině cesty.“

Rikiri - to znamenalo Tau Ceti. Třetí hvězda, kterou měl Perseus navštívit, necelých dvanáct světelných let od Země a už jen pět a půl světelného roku odsud. Pane Bože, je to možné, že se skutečná nepozemská civilizace nachází takhle blízko od Země? Jenom pět a půl světelných let odsud - jaký rozdíl proti chmurným úvahám vědců o osamělosti pozemského života ve vesmíru! Pravda, Perseus tam už nedoletí. Ale pro jeho hvězdné vysílače to je maličkost. V místech, kam mi teď ukazovala Zoidée, a kde měl být jejich hvězdný letoun, by se jeho vysílání dalo bezpečně chytit i na palubní rádio našich výsadkových letadel. Záleží ovšem na citlivosti přijímačů, ale i kdyby měly přijímače bardžanské civilizace proti našim stokrát nižší citlivost, bylo by to jistě vysoce nad prahem slyšitelnosti.

Jenomže v těchto místech jim ještě nic nehrozí, uvažoval jsem dál. Nebezpečí začíná až na hranicích hvězdné soustavy - a v těchto místech by se naše vysílání dalo zachytit snad i na obyčejnou krystalku.

Rychle jsem ty úvahy zformuloval nahlas, aby je posoudila i Zoidée.

„Jestli je to tak jak říkáš, potom zachráníš náš hvězdný letoun,“ řekla tiše.

„Aspoň budu někomu užitečný,“ usmál jsem se.

Domluvili jsme se rychle, i když jsme každý mluvili jinou řečí. Naštěstí už překladač dokázal nejenom hbitě přeložit slova, ale také přepočítávat všechny používané fyzikální jednotky. Během půlhodiny byly připraveny příkazy pro hlavní počítače Persea. Teď tedy dostanou jeho antény jiný směr než dosud a pár megawattů energie navíc. A pak každý den, znovu a znovu, dokud nezachytí odpověď.

„Jen jestli to vyjde,“ povzdychla si Zoidée.

„Určitě to vyjde,“ ubezpečoval jsem ji. „Naše stroje jsou spolehlivé. Půl roku pro ně není dlouhá doba.“

„Kéž bys měl pravdu! Jak ráda bych tvým slovům uvěřila! I když sama vidím, že vaše stroje jsou opravdu obdivuhodné - podívej se, on snad už přečetl celý naučný slovník!“

Stránky, které se prve jen míhaly, teď stály. Přes celou plochu stálo jen pár písmen, nejspíš „KONEC“. Zoidée opatrně vyjmula skle-

něnou krychličku z čtecího přístroje a vložila dovnitř další.

„Tohle tě bude určitě zajímat také," komentovala svoje počínání. „Tuhle knihu jsem napsala sama tady na planetě. Je v ní kompletní biologický průzkum části této planety. Tvoje stroje jsou sice rychlé, ale já jsem tu už pět let a věř mi, nezahálela jsem. Tato kniha ti může ušetřit čas alespoň tím, že nebudeš objevovat objevené."

Zapnula promítačku a opět se začaly stránky jen míhat. Všiml jsem si, že na začátku této knihy byl nějaký obrázek. Požádal jsem počítač o jeho zobrazení.

Byl to obrázek havarovaného hvězdoletu. To se dalo snadno rozeznat, ačkoliv jsem něco takového viděl poprvé v životě. Byla to obrovská hora zkrouceného a roztříštěného kovu, ze které vytékala veliká kaluž červené barvy. Nejspíš to bylo palivo, ale ve mně to vyvolávalo dojem kaluže krve. Bylo to smutné a beznadějné - jako smrt dobrého obra.

„Ano, to byl náš letoun," potvrdila dívka moji domněnku. „Neleží daleko odtud."

„Co se s ním stalo?" zeptal jsem se zvědavě.

„Srazili jsme se s příliš hustým rojem meteorů, nedalo se to vymanévrovat," vysvětlovala. „Asi tři se do nás strefily, prolétly letounem skrz naskrz. Letoun pak s námi doletěl až sem, ale tady se zřítil."

„Kolik lidí zahynulo?"

„Dvanáct při srážce s meteorem, devět zůstalo v letounu a zahynuli při nárazu, osm dalších sežrali ještěři. Zůstala jsem naživu jako poslední."

„To vás bylo jen tak málo?" podivil jsem se. „Na Perseu bylo sto osmdesát lidí."

„Proč tolik?" podivila se dívka také.

Chvíli jsme se dívali jeden na druhého udiveně. Zoidée se přitom stále usmívala. Jak to dělá, že se pořád usmívá? Umí se vůbec mračit?

„Asi jsou naše letouny různé," usmívala se dívka. „Nám k řízení stačí dva lidé. Cesta mezi hvězdami bývá nudná, já jsem ji prospala skoro celou, protože nejsem pilot. Teprve v cíli cesty je zapotřebí každé ruky."

„Persea může v nouzi řídit jediný člověk," opáčil jsem.

„To náš letoun také," usmívala se. „Dva musí být proto, aby se vzájemně udržovali v pohotovosti a v pohodě."

„No - to máš asi pravdu," připustil jsem. „Nevím, jak to dopadne,

až poletím sám zpátky na Zem.“

„Tvůj letoun by ještě mohl letět?“ zeptala se Zoidée dost zvědavě a zdálo se mi, že i udiveně.

„Nejspíš ano. Nevyvine sice dostatečně velké zrychlení, ale motory jsou schopné tahu. Menší zrychlení by znamenalo, že se cesta trochu prodlouží, ale v podstatě by to šlo.“

Chvíli jsem přemýšlel. Což o to, Perseus může řídit jeden člověk, snad by se dal let k Zemi zvládnout i psychicky, ačkoliv by to nebyl žádný med, ale co jeden člověk nedokáže, to je údržba agregátů. Poruchy různého stupně se po cestě sem vyskytovaly a určitě se budou vyskytovat i v budoucnosti - a na některé z nich osamělý člověk prostě stačit nemůže. Také bych nakonec mohl zůstat sám v ochromené lodi letící vesmírem téměř rychlostí světla... brrr! To by byl krutý konec!

Také Zoidée mlčela. Teprve po dlouhé chvíli tichým hlasem něco řekla. Rychle jsem se podíval na obrazovku, abych si přečetl překlad.

„V tom případě by asi bylo pro tebe výhodnější, kdyby ses na Zem vrátil v našem hvězdném letounu. My tam po tomhle objevu poletíme určitě, jako že jedna a jedna jsou dvě.“

„Budu o tom uvažovat,“ usmál jsem se. „Uvidíme.“

Chvíli jsme oba mlčeli. Jako kdyby se zastavil čas, jenom po stěně tancovaly obrázky, promítané nehlučnou promítačkou.

„Mám k tobě ještě jednu prosbu, Vojto,“ řekla Zoidée po chvíli jiným tónem.

„Bude-li to v mých silách...“ usmál jsem se.

„Potřebuji aspoň jednu kapku tvé krve,“ řekla vážně. „Už jsem byla na mnoha světech, měla jsem možnost zkoumat krev lidí i ne-lidí, ale tato planeta, Poenaid, byla moje první opravdu samostatná práce... a když už mám to štěstí objevit civilizaci lidí tak podobných nám, chtěla bych se o vás něco dozvědět. Já jsem biolożka, rozumíš mi?“

Nedalo mi to a musel jsem se usmát.

„Úplně tě chápu, Zoidée,“ přikývl jsem. „Mohu ti dokonce poskytnout mnohem víc. Když budeš chtít, bude ti k dispozici celá palubní knihovna hvězdného letounu Perseus.“

„Nerozumím vaší řeči,“ připomněla potichu.

„Všechny texty naše stroje samozřejmě převedou do tvého jazyka, budeš jim rozumět, neboj se. Nebude nutné abys znovu objevovala objevené.“

„Děkuji ti - a přijímám tvoji nabídku,“ podívala se na mě nadše-

ně. „Jenomže aspoň to nejzákladnější bych chtěla zkusit sama, naším agisarem. Pro mě to možná bude i rychlejší, než kdybych se měla přeorientovávat na vaše metody.“

„Rozumím ti, Zoidée,“ přikývl jsem. „Stačí zítra?“

„Stačí,“ souhlasila nadšeně. „A jestli chceš, dám ti ke zkoumání svoji krev, teď hned, chceš?“

„Teď ne,“ odmítl jsem, „až později. Moje stroje teď čtou tvoje knihy. Není třeba udělat všechno hned první týden.“

Ve skutečnosti už v této chvíli Ferdík analyzoval co se dalo a kde se dalo. Analýz bylo v této chvíli tolik, že se jejich zpracování účastnilo víc než tři čtvrtiny procesorové kapacity počítačů nejen výsadkového letounu, ale i Persea - a po pravdě řečeno, nevypadalo to s vyhodnocováním nijak růžově. Zjistit, že je na planetě život, nebylo nijak těžké. Stačil mi pohled z letadla okamžik před dosednutím. Programy to sice zjistily krátce poté, ale když šlo o detailnější rozbory, už to tak slavné nebylo.

Kdyby se místní život choval jednoznačně agresivně, to by programy poznaly brzy, tak jako na předchozí planetě. Jenže tady to vůbec nebylo tak jednoduché. Ne proto, že by snad naše programy neměly žádné možnosti v tomto směru. Každý z výsadkových letounů a dokonce i všechny průzkumné roboty měly v zásobě vybrané sady bakteriálních spór, které mohly podle potřeby oživit a v přísně kontrolovatelných podmínkách dát do kontaktu s místními formami života. To pochopitelně programy zařídily už dávno - ale bez jednoznačných výsledků.

Některé pozemské bakterie v setkání s místní mikroflorou jednoznačně vítězily a hltavě požíraly místní formy života. Jiné naopak až příliš snadno podléhaly. Někdy se stávalo, že pozemské bakteriální kultury zpočátku snadno ničily místní život, ale vzápětí byly sežrány samy. Jindy tomu bylo naopak a decimované pozemské bakterie se najednou vzpamatovávaly. Život je zkrátka složitější než si myslíme a tady to mohlo být dost vyrovnané. Což znamenalo trvalou nejistotu.

Průkaznější by bylo použít pokusná zvířata, ale na Perseu nezůstala naživu ani myš - obrazně i doslova. Do výsadkových letounů jsme si myši nebrali, s tím se počítalo vždycky až v dalším sledu. Moje zkoumání stálo na mrtvém bodě a ačkoliv planeta vypadala tak přívětivě, neodvážil jsem se odložit ochranný skafandr a při každém průchodu spojovací chodbičkou jsem si musel protrpět dvě minuty v hor-

ké lázni biologické očisty. Zatím jsem byl spokojen aspoň s tím, že jsem si mohl přes žhavicí filtry doplňovat zásoby vzduchu a vody. Jejich pracovní teplota, něco kolem jednoho a půl tisíce stupňů Celsia, by měla podle mínění našich biologů dokonale zničit všechno živé, co by se snažilo skrz ně proniknout.

Kolikrát jsem měl chuť strhnout ze sebe přilbu a pořádně, zhluboka se nadechnout vzduchu, který jsem dýchal zatím jen ve sterilizované podobě! Po stránce chemického složení neměl být zdejší vzduch nebezpečný, ale stačilo mi představit si ošklivý hnědý rosol, jaký zůstával v pokusných skleničkách, kde zvítězily místní bakterie. Nadechnout se vzduchu, v němž poletovaly kdovíjaké bakterie, by mohlo znamenat důkladnou sebevraždu. A na tu bylo pořád času dost - zejména teď!

Zajímalo by mě ale, jakými prostředky chce tahle dívka analyzovat moji krev. Ačkoliv - možná jí z havarované lodi zbylo nějaké vybavení, biologická laboratoř, nebo tak nějak.

„Počkej tady, vrátím se brzy," rozhodl jsem se najednou. Pak jsem otevřel dveře do spojovací chodby a pečlivě jsem je za sebou zavřel.

Dvě minuty očisty mi tentokrát připadaly obzvlášť dlouhé. Ve spojovací chodbičce byla otravná nuda, ale mohl jsem být rád, že konstruktéři výsadkových letounů počítali s možností poškození přechodové komory a vybavili očistným zařízením i spojovací chodbu.

Konečně jsem byl zase v pilotní kabině. Neměl jsem čas svlékat skafandr, jenom jsem odepnul obě rukavice a už jsem přehrabával palubní lékárničku.

Injekční stříkačka s jehlou, sterilní skleněná lahvička. Nabral jsem trochu krve ze zápěstí, uzavřel ji do skleničky a teď rychle náplast, rukavice a honem nazpět do spojovací chodby! Ještě termoizolační pouzdro na lahvičku, jinak by se krev uvařila - a znovu ty strašné dvě minuty v horké lázni.

Podal jsem dívce pouzdro s lahvičkou a upozornil ji, aby s krví zacházela opatrně, aby nedošlo k zamoření planety. A pak jsem jen bezmocně vytřeštil oči.

Dívka bez ohledu na moje důrazné varování lahvičku klidně otevřela a přistrčila ji ke své chobotnici, která jí pořád seděla na rameni. Chobotnice protáhla jedno své chapadlo, vsunula je do skleničky - a vzápětí byla sklenička prázdná.

„Co to děláš?“ vyhrkl jsem překvapeně.

„Zkoumám tvou krev,“ podívala se na mě udiveně. „Proto jsem ji přece chtěla... ach tak, ty přece určitě neznáš naše agisary! Já vím, tvoje civilizace má spíše kovové stroje, my máme pro změnu živé pomocníky,“ dodala na vysvětlenou.

„Také jsme měli živé pomocníky,“ zabručel jsem. „Jenže už žádné nemáme.“

Pravda, mít pokusné myši a morčata, bylo by to teď trochu veselejší.

A v té chvíli jsem se zděsil znovu.

Chobotnice opět natáhla svá chapadla a zakryla dívce oči. Tentokrát jsem si však povšiml podrobnosti, která mi předtím unikla a teď mi doslova vyrazila dech.

Dívka si sama přiložila dvě šupinatá ohyzdná chapadla přísavkami přímo na otevřené oči. A přitom se ani neotřásla odporem jako já, jen se pořád usmívala, jako by se vůbec nic zlého nedělo.

„To je zajímavé,“ řekla najednou jako u vytržení, aniž by chapadla chobotnice sejmula s očí. „Neuvěřitelné! Agisary se přece dosud nikdy nemýlily! To bude poprask!“

Říkala si to asi jen tak pro sebe, ale program její slova ihned překládal na obrazovku. Nerozuměl jsem smyslu toho, co teď říkala, zejména ne číslům, které přitom padala, jen jsem strnule pozoroval, zdali jí ohyzdná, šupinatá chapadla malé bestie neublíží.

Konečně si odtrhla s očí tu hrůzu, párkrát zamrkala a pak se obrátila rovnou ke mně.

„Poslyš, Vojto, proč ještě chodíš v nepohodlném kosmickém obleku, když tvé životní principy ideálně vyhovují podmínkám této planety?“

Její otázka mě zaskočila naprosto nepřipraveného. Chvíli se na mě dívala a pořád se jen tak záhadně usmívala. Pak se konečně zeptala dál:

„A jak jsi vlastně daleko s biologickým průzkumem téhle planety? Řekla bych, že jsi moc nepokročil, že?“

Zaváhal jsem, ale nezbylo mi než přiznat pravdu.

„No... zatím toho opravdu moc nevím.“

„A proto chodíš pořád v kosmickém obleku, viď?“

Přisvědčil jsem.

„Pokud si nejsi jistý, děláš dobře,“ řekla dívka. „Ale jestli tvým

kovovým strojům trvá rozbor prostředí a vliv na základní životní principy tak dlouho, nejsou tak dokonalé, jak jsem si dosud myslela. Jak dlouho bys s těmito stroji dělal úplný biologický průzkum planety?“

Co jsem na to mohl odpovědět? Automaty byly podle všeho ve slepé uličce a pokusná zvířata, s nimiž se počítalo, mít nebudu. Možná, že naši vědátoři-biologové by si i za těchto okolností věděli rady, ale určitě nikdo nepočítal s tím, že by planetu s vlastním životem zkoumal jeden jediný výsadkový pilot bez vybavení.

„Já nejsem biolog,“ přiznal jsem nepříliš ochotně. „Naši vědci by to jistě zvládli rychleji.“

„Nic si z toho nedělej, Vojto,“ usmívala se Zoidée. „Já věřím, že děláš co můžeš. Kdybych neměla agisar a byla tady s holýma rukama, také bych toho moc neudělala. Máte lepší rádio a už jsem si spočítala, že vaše hvězdná letadla jsou o poznání rychlejší než naše, ale biologické pomocníky máme lepší my.“

„Tohle zvířátko...“ ukázal jsem prstem na chobotnici, která si už zase nehnutě hověla na dívčině rameni, „je váš biologický pomocník?“

„Ano, to je agisar,“ přikývla dívka. „Ale není to pouhé zvíře, protože má i svoje vlastní JÁ. Agisar svým způsobem i myslí, ale na rozdíl od nás lidí se nikdy nemýlí.“

„Nechce se mi věřit, že by někdo nebo něco bylo bezpečné proti omylu,“ namítl jsem.

„Agisary se přesto ještě nikdy nezmýlily,“ trvala na svém Zoidée. „Nejprve, po celá tisíciletí, byly pomocníky lékařů. Pak, když naše znalosti pokročily dál a my jsme začali létat do vesmíru, staly se agisary pomocníky kosmických biologů. Bez nich bychom nikdy nedokázali prozkoumat tolik jedovatých planet, kolik jsme jich už navštívili, ani bychom neobjevili tolik vlídných, kde můžeme žít bez skafandrů a přitom bez obav z biologického ohrožení.“

„My jsme zatím na vlídné planety štěstí neměli,“ řekl jsem zamračeně. „Ani v naší hvězdné soustavě, ani jinde. Všude jen jedna mrtvá planeta vedle druhé. A některé nejen mrtvé, ale navíc i pěkně nebezpečné.“

„Na jednu planetu vhodnou pro lidi připadá dvacet mrtvých a nebezpečných, aspoň v té části vesmíru, kterou jsme dosud prozkoumali my,“ souhlasila Zoidée.

„A kolik planet jste už takhle navštívili?“ zeptal jsem se zvědavě.

„Obydlených planet máme už přes čtyřicet," řekla Zoidée, čímž mě opět uvedla do nelíčeného údivu. Neviděla mi ovšem do obličeje a nemohla si všimnout, jaký dojem na mě udělala, takže klidně pokračovala. „Mrtvých a nebezpečných, jak jsem řekla, jsme našli dvacetkrát víc. Jedna z nich je například u této hvězdy. Nazvali jsme ji Tozuré. Není sice mrtvá, ale má jedovatou atmosféru a její život je vysloveně agresivní. Proti jejím bakteriím by bylo nechráněné lidské tělo úplně bezmocné. A jako by toho nebylo dost, její oběžná dráha se protíná s dráhou nezvykle mocného roje meteorů. Právě tam naše výprava nalezla zkázu."

„Naše také," přidal jsem suše.

„Vy jste tam byli?" ožila Zoidée. „No, jak vidím, jsi zde a jsi živý. I když se divím, tvorové té planety byli přece mnohem nebezpečnější než zdejší nestvůry."

Zatrnulo mi. Ale hned jsem se vzpamatoval. Tam jsme přece neopustili letoun - ovšem chystali jsme se k tomu. Kdoví, co by nás ještě překvapilo.

„Byli jsme tam jen krátce," řekl jsem popravdě. „Ani jsme se pořádně nerozhlédli a nastalo peklo. Byl jsem s letadlem v poměrně chráněném údolí, nad kterým meteory přelétávaly celkem neškodně, ale kamarádi, kteří odstartovali, se ani nedostali k velkému hvězdnému letounu - a tam zatím narazil jeden velký meteor. Nepřežil to nikdo."

„Kolik letounů v téhle pasti ještě skončí?" povzdychla si smužtně dívka.

„Doufám, že žádný," zavrtěl jsem hlavou. „Naše letouny už o ní budou vědět - a vaše také."

„Kéž bys měl pravdu!"

„Nesýčkuj!" vyhrkl jsem, ale okamžitě jsem se zarazil. Tohle přece překladač nezvládne!

Na obrazovce se však přesto objevil nějaký text a dívka se rozesmála. Překladač zřejmě dokázal přeložit už i takové slovní hříčky. Neměl bych tolik podceňovat práci pozemských programátorů - ti si se svou prací určitě s gustem pohráli!

„Dobře, máš pravdu," smála se dívka. „Ale pro dnešek se už budeme muset rozloučit. Za chvíli se setmí a já musím mít proti ještěrům výhodu aspoň tím, že je vidím na dostatečnou vzdálenost."

Mrkl jsem na hodinky pod okrajem přilby. Den tu skutečně po-

malu končil.

„Přijdeš zase zítra?“ zeptal jsem se pro jistotu.

„Samozřejmě! Slíbil jsi mi nějaké vaše knihy, ty si přece nenechám ujít!“ usmála se. Pak se však obrátila k východu z letounu, na prahu zdvihla svou velkorážnou pušku, kterou tam odložila při příchodu, a bleskurychle sjela po žebříku. Vyběhla jako sprintér a brzy mi zmizela v nedalekém háji nízkých stromů.

Až po jejím odchodu jsem si - pozdě ale přece - uvědomil další záhady, které mě měly napadnout hned.

Ze známé vzdálenosti hvězdoletu, který k nám letěl, jsem spočítal jeho rychlost. Odhadl jsem, že letouny civilizace Bardžá nedosahují ani čtvrtinové akcelerace, než kolik běžně dosahoval Perseus. Navíc se ani nesnaží dosáhnout rychlosti srovnatelné s rychlostí světla, ale sotva poloviční. Plouží se mnohem déle a navíc se za letu neprojevují relativistické efekty, například zkrácení času. Bardžané tento nedostatek kompenzují tím, že většinu cesty spí. Na tom by nebylo nic divného. Zoidée si to ostatně spočítala zpaměti mnohem dříve než mě napadlo srovnat si to.

Planeta Bardžá podle Zoidée ležela až zcela mimo hvězdnou mapu, kterou jsem jí promítal - ačkoliv zabírala okruh více než tři sta světelných let od Země. Proboha, jak to na tak pomalých letadlech dokázali překonat?

A Poenaid prý nebyla prvním světem, který tato dívenka stačila navštívit! Měla možnost zkoumat nejen krev lidí, ale i ne-lidí, Poenaid je její první samostatná práce...

Pozor, kosmonaute, pomyslel jsem si, něco tu nehraje. Ta civilizace na tom nebude hůř než pozemská. Po dobu letu její kosmonauté spí - nejspíš znají i hibernaci, kterou pozemská věda pořád ještě ne a ne zvládnout.

Vyvolal jsem na obrazovku rekapitulaci druhého setkání.

„DRUHÝ KONTAKT ÚSPĚŠNÝ,“ hlásil počítač. „BEZPEČNĚ BYLO URČENO 168228 SLOV. BYLA DODATEČNĚ VYSVĚTLENA VŠECHNA SLOVA, NEDOSTATEČNĚ ROZPOZNANÁ MINULE. KONTAKT BUDE POKRAČOVAT.“

„Jaké knihy byly přeloženy?“ zeptal jsem se.

„PRVNÍ KNIHA : 826 STRAN, OBSAHUJE ÚPLNOU UČEBNICI JAZYKA BAR S VYSVĚTLENÍM VĚTŠINY SLOV.

DRUHÁ KNIHA : 428 STRAN, OBSAHUJE INFORMACE O

PLANETĚ POENAID. VĚTŠINA INFORMACÍ SE TÝKÁ BIOLOGIE. PODLE DODATEČNÉ INFORMACE SE JEDNÁ O PLANETU, NA NÍŽ SE NACHÁZÍME. BYL VYVOLÁN ANALYZAČNÍ PROGRAM KE SROVNÁNÍ ÚDAJŮ ZÍSKANÝCH NAŠIMI PROSTŘEDKY S ÚDAJI V TÉTO KNIZE. DOSUD NEBYL ZJIŠTĚN ŽÁDNÝ ROZDÍL. ZÍSKANÁ KNIHA OBSAHUJE MNOHEM VÍCE ÚDAJŮ, NEŽ BYLO ZJIŠTĚNO NAŠIMI PROSTŘEDKY.

TŘETÍ KNIHA : DEKÓDOVÁNO 452 STRAN, PROCES POKRAČUJE. PODLE NADPISU MÁ KNIHA OBSAHOVAT ZÁKLADY BIOLOGIE ČLOVĚKA. BYL VYVOLÁN ANALYZAČNÍ PROGRAM KE SROVNÁNÍ ÚDAJŮ Z OBDOBNÉ KNIHY V PALUBNÍ KNIHOVNĚ PERSEA. VŠECHNY DŮLEŽITÉ INFORMACE ZATÍM SOUHLASÍ.“

Na poslední větu jsem nevěřícně zíral skoro minutu. Ano, byla to biologie člověka - ale bardžanská kniha přece nebyla knihou o lidech Země, nýbrž o lidech z planety Bardžá, čili - o nepozemšťanech!

VŠECHNY DŮLEŽITÉ INFORMACE ZATÍM SOUHLASÍ!

Pak by to znamenalo, že se lidé Země navzdory předpovědím pesimistů setkali opravdu s lidmi - a navíc biologického druhu tak blízkého, že se nám o něčem takovém nesnilo. To by mohlo znamenat, že planety příznivé pro nepozemšťany budou příznivé pro lidi Země - a naopak! Představa, že by se lidé mohli mezi nepozemšťany na jiných planetách pohybovat i bez skafandrů nebo jiné biologické ochrany byla, mírně řečeno, fascinující.

Na chvíli jsem přerušil promítání třetí knihy a kameru jsem nasměroval na otevřený kufřík s knihami. Hned nato už promítání zase pokračovalo jako dosud, ale podle mého příkazu teď byly na obrazovce seřazeny přeložené nápisy na průhledných krabičkách. Četl jsem - a nestačil se divit.

„POPIS DŮLEŽITÝCH ČÁSTÍ HVĚZDNÉHO LETOUNU.“ Čili nejspíš nějaká příručka. Tu si budu muset určitě prohlédnout, ale až později, jistě tam budou i zajímavější věci.

„JEDOVATÉ ROSTLINY PLANETY AZOZSÁA - JEJICH NEUTRALIZACE A VYUŽITÍ. OCHRANA A POMOC PŘI OTRAVÁCH.“ To by vypadalo na přírodovědnou knihu. Copak je to asi, ta planeta Azoszáa?

„BIOLOGIE NE-LIDÍ PLANETY UX.“ Také to bych si měl ur-

čitě prohlédnout. Co je to za tvory - ne-lidé?

„STRUČNÝ PŘEHLED UMĚNÍ NE-LIDÍ PLANETY UX.“

„TECHNICKÁ ÚROVEŇ NE-LIDÍ PLANETY ULLHETTL - STAV V DOBĚ OBJEVENÍ PLANETY A V SOUČASNOSTI.“

„SPOLUPRÁCE PLANET UX A ULLHETTL. PŘÍNOS SPOJENÍ SVĚTŮ UX A ULLHETTL. DŮSLEDKY PRO PLANETY LIDÍ.“

„PROBLÉMY URYCHLOVÁNÍ VÝVOJE PLANETY EIO. PŘEKONÁVÁNÍ NEPŘÍZNIVÝCH PSYCHOLOGICKÝCH BARIÉR SPOJENÝCH SE SKOKEM Z CIVILIZACE KAMENNÝCH NÁSTROJŮ NA ÚROVEŇ KOSMICKOU.“

„POKUS O VYSVĚTLENÍ IZOLACE CIVILIZACE RHYINKÁÁ.“

„STAV KOSMICKÉHO PROPOJENÍ V DOSUD ZNÁMÉ ČÁSTI VESMÍRU NA POČÁTKU JUBILEJNÍHO ROKU 8700 TŘETÍ GALAKTICKÉ ÉRY.“

„HISTORIE PLANETY ULLHETTL OD DÁVNOVĚKU K DNEŠKU.“

„ZKUŠENOSTI SE ZMĚNAMI DĚDIČNOSTI LIDÍ B-TYPU - PŘESTAVBY ORGANISMŮ A BIORYTMŮ. BLOKÁDA CYKLŮ DABYRGY.“

(Komentář překládacího programu - slovo „DABYRGY“ je sice v naučném slovníku uvedeno, ale je vysvětlováno pomocí pojmu „EGNODUG“ který je křížově popsán pomocí slova „DABYRGY“. Smysl obou slov tedy nelze rozpoznat.)

„OSÍDLOVÁNÍ NEOBYDLENÝCH PLANET. PŘEMĚNA NEVYHOVUJÍCÍHO PROSTŘEDÍ PLANET NA PROSTŘEDÍ VHODNÉ PRO LIDI A JINÉ MYSLÍCÍ BYTOSTI. VÝZNAM A PROBLEMATIKA TŘETINOVÝCH REZERVACÍ.“

Pouhé tituly knih - ale jaký bohatý materiál se v nich nachází! Jenom přečtení těchto knih bude trvat několik dní a to i při rychlosti strojového čtení. Co je v těch knihách, jaké nové vědomosti přinese lidem toto setkání! Páni, to by byla žeň, o jaké se nám ani nesnilo!

Co například obsahuje „BIOLOGIE NE-LIDÍ PLANETY UX“? Co je to za bytosti - ne-lidé? Jakého druhu je jejich umění, kterému je věnována celá kniha?

Na stěně se neustále míhaly stránky knihy biologie lidí planety Bardžá.

„Kolik stran už bylo dekódováno a jsou nějaké odchylky od našich údajů?“ zeptal jsem se.

„DEKÓDOVÁNO 597 STRAN. KNIHA JE MNOHEM PODROBNĚJŠÍ, NEŽ OBSAH OBDOBNÝCH KNIH Z PALUBNÍ KNIHOVNY PERSEA,“ okamžitě odpověděl počítač. „NĚKTERÉ KAPITOLY NENÍ MOŽNÉ SROVNÁVAT, NEBOŤ V NAŠICH KNIHÁCH NEJSOU UVEDENY. BYLA VŠAK OBJEVENA JEDNA ZÁVAŽNÁ CHYBA. V POPISU TRÁVICÍHO ÚSTROJÍ JE VYNECHÁN APPENDIX.“

„To není chyba,“ ujistil jsem počítač rychle. „Dodatečná informace: ta kniha nepopisuje biologii pozemského člověka. Odchylky od našich dosavadních vědomostí nejsou dány chybou této knihy, ale odchylkami mezi různými biologickými druhy.“

No, něčím se přece jenom lišíme, řekl jsem si v duchu. Appendix - taková zbytečnost! Ale jak to vypadá, civilizace Bardžá je v mnoha oborech pořádný kus před námi, a nejen v úrovni znalostí z biologie. Přeměna nevyhovujících planet, jejich osídlování, deváté tisíciletí třetí éry kosmického spojení, změny v dědičnosti lidí...

A já už jsem si bláhově myslel, kdovíjak nejsme my lidé Země pokročilí proti lidem Bardžá. Člověk zkrátka nesmí dát na první dojem. Možná máme lepší rádio, Perseus snad byl rychlejší než hvězdolety z Bardžá, naše stroje mluví - ale oni prozkoumali více než osm set planet v několika stovkách hvězdných soustav, se kterými udržují kosmické spojení i bez rádia, takže asi pravidelnou dopravou... Primitivní vybavení Zoidée je dáno ztroskotáním jejich výpravy - kdybych rozbil výsadkový letoun, nebyl bych na tom třeba mnohem hůř?

Ale co, mávl jsem nad tím v duchu rukou. Něco mají lepší oni, něco my. Budeme-li se poučovat navzájem, prospěch budou mít obě strany. Jestli je civilizace Bardžá příliš vpředu, bude Země větším dlužníkem. Jak je zřejmé z knih, nebude to zřejmě první případ. VÝVOJOVÝ SKOK PLANETY EIO Z CIVILIZACE KAMENNÝCH NÁSTROJŮ NA ÚROVEŇ KOSMICKOU - no, Země je snad přece jen dál. Budu se muset podívat, zdali je mezi programy pro setkání civilizací něco, co dokáže sestavit přehled, aby bylo vidět, jak jsme na tom doopravdy.

Kniha o biologii lidí planety Bardžá skončila. Tisíc osm set devadesát šest stran včetně vyobrazení! Kterou další?

Rozhodl jsem se pro knihu s velmi slibným nadpisem „STAV

KOSMICKÉHO PROPOJENÍ V DOSUD ZNÁMÉ ČÁSTI VESMÍRU NA POČÁTKU JUBILEJNÍHO ROKU 8700 TŘETÍ GALAKTICKÉ ÉRY.“

Aspoň budu mít jasno, jak je na tom civilizace Bardžá v oboru, který mě bude nejvíce zajímat, v kosmonautice. Když přihlédnu k dokonalejšímu rádiu a k tomu, že naše hvězdolety jsou přece jen rychlejší, nemusí být na tom Země tak špatně. V této hvězdné soustavě jsme ztroskotali, ale hvězdolet z Bardžá také a zdá se, že aspoň ve ztroskotání jsem dopadl lépe než Bardžané. Perseus se nezměnil v hromadu rozdrceného kovu a v nouzi nejvyšší by snad byl ještě schopen letu.

Založil jsem knihu do promítačky a spustil čtení. Čtení pokračovalo rychlostí tři knihy za den - řekněme, že tato skončí pozdě v noci. To znamená, že si teď půjdu lehnout a nechám se vzbudit, jakmile kniha skončí. Pak založím další - a věnuji se srovnávání.

*****

V noci jsem spal necelé dvě hodiny.

„STAV KOSMICKÉHO PROPOJENÍ V DOSUD ZNÁMÉ ČÁSTI VESMÍRU NA POČÁTKU ROKU 8700 TŘETÍ GALAKTICKÉ ÉRY“ byla sice nejkratší ze všech knih - ale mému pozemskému sebevědomí zasadila ránu největší. Strávil jsem nad ní zbytek noci - a bylo to úžasné čtení.

Pravda, civilizace Bardžá nemá tak dokonalé mezihvězdné rádio jako my, ale v podstatě je - nepotřebuje.

Hvězdolety této civilizace nedosahují během mezihvězdných letů ani poloviční rychlosti, jakou letěl náš Perseus - ale když se to tak vezme, ani to není nutné. Nejsou totiž vůbec používány k pravidelné dopravě mezi jednotlivými planetami, jenom k průzkumu dosud neznámých částí vesmíru. Obvykle se už ani nevracejí nazpět a podnikají jen jednu cestu - tam. Jakmile kosmonauté skončí průzkum planety (což jim obvykle netrvá dlouho), postaví a oživí kosmickou stanici, nazývanou v jejich řeči vjosuzgu - a pomocí této stanice se pak vrátí domů. Tyto stanice jsou totiž schopné dopravit bleskurychle cokoliv bez ohledu na vzdálenosti. Kosmonauté Bardžá se tedy vracejí z výprav k neznámým světům mnohem dříve, než kdyby jejich hvězdolety létaly rychlostí světla tam i zpět. Mají na to legendární teleporty, červí

díry, nebo něco podobného nadprostoru, spoutaného do nevelkého prostoru stanice.

Kosmické spojení mezi planetami nezajišťují tudíž flotily hvězdných lodí, jak jsem se domníval, ale bleskové stanice vjosuzgu. Je jich umístěno na každé planetě podle potřeby až několik tisíc, takže pro dopravu na větší vzdálenosti nejsou zapotřebí nejen pomalé a neohrabané flotily kosmických lodí, ale v planetárním měřítku ani letecká a lodní doprava.

Protože hvězdolety z Bardžá zajišťují pouze první průzkum vyhlédnutých hvězdných soustav a nedostávají ani složitější úkoly než dopravu stanic vjosuzgu na nově objevené planety, není téměř vůbec důležité, jakou rychlostí létají. I když se často stává, že vybraná hvězda nemá planety s příznivými podmínkami, mívá obvykle aspoň planety mrtvé. Hvězdolet pak přistane na takovéto planetě, kosmonauté tam postaví stanici vjosuzgu a vrátí se domů. Mrtvé planety, pokud nejsou příliš životu nebezpečné, poslouží i v těchto případech. Někdy jako základna k dalším mezihvězdným letům, většinou i jako zdroj surovin a energie. Výhodou mrtvých planet je, že se na nich nemusí úzkostlivě hledět na ohrožování životního prostředí. Proto jsou na ně z obydlených světů přemísťovány i jedovaté, nebo jinak nebezpečné továrny. Výsledkem je všem blahodárné ozdravení prostředí na planetách. Nebezpečné továrny spadají pod Radu kosmonautiky a pracují v nich pouze kosmonauté, ale i ti se po práci obvykle vracejí do svých domovů, umístěných v nejpříjemnějších oblastech obydlených světů. Příliš horké světy bývají proslulé gigantickými slunečními elektrárnami, produkujícími jakési B-palivo, představující zřejmě hlavní energetický zdroj na všech spojených světech.

Jen málokdy se stává, že hvězda buď nemá planety vůbec, nebo tak nebezpečné, že se nedá riskovat přistání hvězdoletu ani stavba stanice vjosuzgu. V takovém případě kosmonautům nezbývá než zamířit dál do vesmíru a hledat štěstí u další hvězdy. Ale kosmonauté průzkumných lodí jsou velice pečlivě vybíraní z milionů uchazečů a takovou situaci nepovažují za smůlu. Naopak, čím větší nebezpečí je třeba překonat, tím větší zásluhy získají před zraky lidí všech planet. Bylo by ideální, kdyby bylo možné stanici vjosuzgu používat za letu přímo na palubě hvězdné lodi, ale už na počátcích letů do kosmu ověřili kosmonauté z Bardžá, že stanice fungují pouze na planetách od určité velikosti výše.

Stává se občas i to, že se některé výpravy nevrátí vůbec. Vesmír není místo vhodné pro nedělní výlety, o tom bych sám mohl povídat! Průzkumníci musí počítat i s nemalým rizikem, ale to na druhé straně bývá vyvažováno nadějí, že právě oni objeví něco obzvlášť zajímavého či užitečného pro všechny. Civilizace Bardžá se v historii kosmonautiky nesetkávala na nově objevených planetách jenom se životem nebezpečným.

Korunou kosmických cest se stalo setkání civilizací, a to už několikeré. Pozemská civilizace rozhodně nebude první, se kterou se civilizace Bardžá setkala. A co víc, první setkání prožila Bardžá už v tak dávných dobách, že tenkrát lidé Země o bytostech v kosmu neměli ani tušení.

Jednou z obydlených planet, na níž v historii hvězdných výprav přistála kosmická výprava z Bardžá, byla planeta Eio. Planeta drsného podnebí u pozvolna uhasínající hvězdy, kde z celé planety zůstal obyvatelným už jen pás kolem rovníku, kdežto většina povrchu byla pokryta stále mohutnícím ledem.

I na této planetě však žili lidé...

Lidé podobní lidem Bardžá, i když měli mnoho odlišností v životních metabolismech. Lidé se studenou modravou krví, kteří začali používat rozum příliš pozdě, než aby mohli svou nezadržitelně chladnoucí planetu i sebe zachránit. Lidé, jimž zápas o holý život nedovolil rozvinout bohatou kulturu, lidé, kteří nedovedli zpracovávat kovy a v dobách hladu pořádali dokonce lidojedské nájezdy proti svým sousedům.

První kosmonauté z Bardžá se prý vrátili na svou planetu v šoku. Přistáli totiž v oblasti, kde řádil hladomor, a než postavili stanici vjosuzgu, stali se svědky několika hodů, na kterých bylo pojídáno - lidské maso. Když zjistili, že své zásoby potravin mohou věnovat místním lidem, aniž by jim hrozila škoda na zdraví, dali jim všechno, včetně nouzových rezerv. Místní lidé jim ze samé radosti na oplátku nabídli - celé pečené dítě.

A vida - dvě generace poté byla planeta Eio schopná své nepříliš početné obyvatele dostatečně uživit, takže přestala potřebovat a přijímat potravinovou pomoc z Bardžá. Obrovské skleníky, postavené na planetě nově vychovanými experty na zemědělství, dovolily už vnukům lidojedů postavit se plně na vlastní nohy ve výrobě potravin a brzy založit na Eio první vysokou školu.

Lidé z Eio se nikdy nesmísili s lidmi Bardžá. Nejenom proto, že jejich metabolismus byl naprosto odlišný. Mnohem více tomu překážela psychická bariéra. Lidem z Eio bylo na planetách s teplejším klimatem příliš horko. Stesk po domově je vysloveně psychicky ničil. Někteří z nich sice vydrželi na Bardžá i na jiných planetách, ale vždy je tam dokázalo udržet jen vědomí, že jenom tímto způsobem mohou prospět své vlasti. Byli to lidé, nebo jen jakési humanoidní bytosti? V tomto směru byl podle mě bardžanský slovník chudší než náš, protože tak jemné detaily nerozlišoval. Bytosti, tvarem podobné člověku a obdařené rozumem, zde byly nazývány prostě lidmi, i když měli tak jako lidé Eio studenější krev modravé barvy, s krvinkami, v nichž byla místo železa měď. Kdož ví, snad to označení lidé bylo úmyslně, vždyť biologové z Bardžá dobře věděli o všech odlišnostech. Ale říkat všem bytostem lidé určitě pomáhalo odstraňovat odstup, který by nakonec mohl vést třeba i k diskriminaci.

Kolik už jsme my na Zemi měli nadlidí a podlidí - a což teprve ve vesmíru, kde jde opravdu o diametrálně odlišné biologické druhy?

Lidé z Eio projevovali lidem z Bardžá vděčnost, ale na svou planetu nikdy nedali dopustit. To se nejlépe ukázalo tehdy, když jim po několika desetiletích Rada kosmonautiky nabídla nově objevenou planetu, jejíž podmínky by měly lidem z Eio lépe vyhovovat a které nehrozilo vyhasnutí slunce. Lidé z Eio tuto planetu odmítli s tím, že se na Eio pořád ještě žít dá a že oni svou planetu opustí, až když to bude opravdu nezbytné. Záložní planeta, nazvaná Eio-2, dosud čeká na osídlení, ačkoliv od té doby uplynula celá staletí. Rada kosmonautiky tenkrát rozhodla, že planeta Eio-2 musí zůstat jako rezerva pro lidi z Eio a toto rozhodnutí platí dodnes.

A tak v téže době, kdy španělští konquistadoři rozvraceli vyspělou civilizaci amerických Inků a z hrdých lidí nadělali ubohé otroky, na jiném místě vesmíru průzkumníci z Bardžá pozdvihovali ubohé lidojedy z doby kamenné do doby kosmické.

Při čtení této historie jsem se za Zemi skoro styděl. Čím se my lidé můžeme pyšnit? Jak je to dávno, co byly na Zemi provozované skutečné vyhlazovací tábory? Jsou ale už opravdu jen pouhou minulostí?

Vždyť jsme se nedokázali úplně a beze zbytku zbavit ani rasismu, který paradoxně přetrval až do kosmického věku! I když se k takovým názorům nikdo na celém světě oficiálně nehlásí, určitě i dnes by se na

Zemi našli lidé, kteří by pro pouhou tmavou barvu pleti považovali za méněcenné možná i tak vyspělé obyvatele, jako lidi z Bardžá! A což teprve, kdyby spatřili bytosti odlišné úplně? Takové, jakými jsou například ne-lidé planety Ux!

V knize nebylo obrázků mnoho, ale obrázky ne-lidí z Uxu, Ullhettlu i z Ilooniku naštěstí nechyběly. A zatímco se lidé z Eio odlišují od lidí z Bardžá jen nepatrně, ne-lidé se jim nepodobají vůbec. Pokud se jim ovšem podobat nechtějí, vždyť například ne-lidé ze Sirraey dovedou lidskou podobu na sebe vzít také. Že to nedělají, je spíš otázkou jejich etiky, než jejich možností.

Ne-lidé z Ilooniku jsou ještěři. Dalo by se říci, že se nám podobají aspoň siluetou. Dva a půl metru vysoké tělo bez prodlouženého ocasu, kůže pokrytá pancířem, přitom rozum, který dovoluje chápat jiné bytosti. Jsou to dravci, ale mezi ostatními myslícími bytostmi se pohybují přirozeně a bez zábran. Nikdo se jich nemusí obávat, i když mají zuby mnohem větší a početnější než lidé a dokáží snadno překousnout nohu jejich jatečných zvířat podobných našim býkům. Je nutné brát zřetel pouze na jejich rozměry a váhu. Dveře všech místností musí být o polovinu větší, než by bylo nutné kvůli lidem ze Země i z Bardžá. To platí nejen o domech na jejich planetě, ale i o společných prostorách na planetách lidí, stejně jako o dveřích kontejnerů dálkové dopravy vjosuzgu a létajících strojích.

Ne-lidé z Uxu se podobají chobotnicím. Žijí stejně dobře na souši jako v mořích. Staví si sice příbytky, ale netvoří z nich veliká města. Protože milují život střídavě na souši a v moři, staví své domy obvykle na pobřeží, část pod vodou a část nad vodou. Aby získali co nejvíce vhodných pobřežních oblastí, neváhali už v dávnověku pozměnit pevniny do podoby všelijak spolu spletených nudlí, aby se dostalo na všechny.

Ne-lidé z Uxu neznali oheň, ale kovy uměli zpracovávat tak dokonale, že jejich technologii po dlouhých diskusích lidé z Bardžá převzali a přestavěli nakonec na tomto základě celé hospodářství své planety.

„Zpracování kovů bez ohně byla největší revoluce průmyslu lidí," stojí psáno v knize.

Užitek ze setkání měli i ne-lidé z Uxu. Ukázalo se, že by měli zájem o agisary, bardžanské biologické analyzátory. S pomocí odborníků z Bardžá si brzy vypěstovali odrůdu lépe přizpůsobenou podmín-

kám na Uxu a agisary jim brzy pomohly významně prodloužit průměrný věk obyvatel.

Ne-lidé z planety Ux později osvědčili vlastnost, které by se možná paradoxně dalo říkat lidskost. Jedna hvězdná loď civilizace Bardžá objevila nedlouho po planetě Ux další planetu ne-lidí. Planeta Ullhettl byla téměř úplně pokrytá mořem a jen několik ostrovů umožnilo přistání hvězdoletu a stavbu vjosuzgu. V moři pak byla objevena další civilizace ne-lidí, podobných pozemským kalmarům. Ti vůbec nemohli žít mimo vodní prostředí, zatímco lidé z Bardžá zase nemohli pod vodou pobývat jinak, než ve skafandrech. Naneštěstí se brzy ukázalo, že obyvatelé planety Ullhettl potřebují pomoc před blížící se planetární katastrofou. Lidé z Bardžá ke všemu poznali, že tato pomoc je nad jejich síly. A tehdy se jim podařilo, a to dokonce velmi snadno, přesvědčit ne-lidi Uxu, aby pomohli ne-lidem na Ullhettlu. Skupina odborníků z Uxu zabránila katastrofě, dohovořila se a dokonce se spřátelila s ne-lidmi Ullhettlu a mezi oběma planetami byly použity trochu modifikované podvodní stanice vjosuzgu, jimiž se tyto planety spojily stejně, jako v té době už existovalo spojení mezi několika jinými planetami lidí.

Takže po prvotních civilizacích Askaris, Bajíir, Bardžá, Eio, Iloonik, Sirraea, Ux a Ulhettl, které byly v současné době trvale propojeny stanicemi vjosuzgu, z toho některé už v pradávné historii, po další civilizaci Rhyinkáa, která se nedávno připojit odmítla a zůstala raději izolovaná, by byla civilizace Země devátou prvotní civilizací, se kterou se kdy lidé z Bardžá setkali. S druhotnými civilizacemi, které až později vznikly osídlením dalších obyvatelných planet, to představovalo už více než čtyřicet planet se stovkou miliard inteligentních tvorů. Tyto světy vytvářely do všech stran se rozrůstající Galaktické Společenství Myslících Bytostí. Snad by i nám mohlo nabídnout spojení s více civilizacemi.

Jak se zdá, narazili by na nás brzy. Po Tau Ceti, kde je v našem směru jejich poslední kolonie Rikiri, měli v plánu Epsílon Eridani - a tady jsme se na planetě Poenaid setkali. Potom by měli ještě tři bližší hvězdy než Slunce: Omíkron-2 Eridana, Sírius a Epsílon Indí. Země by tudíž byla cílem bardžanských mezihvězdných lodí nejpozději jako čtvrtá, ale spíš třetí, protože planetami u Síria by se Bardžané vůbec nezabývali. Podle jejich zkušeností bývají planety u těsných dvojhvězd vždycky nebezpečné. Tohle zjištění stálo u Síria mnoho obětí i

nás.

Co by lidé Země udělali, kdyby se tam znenadání objevila první diskovitá hvězdná loď Bardžanů?

A co udělají Bardžané, když zjistí, že se setkali s naší civilizací, podle všeho první, která se kromě nich odvážila vyslat svou výpravu do mrazivého kosmu? Jak se zdá, přijmou nás mezi sebe rádi, protože i Země má ledacos užitečného, co by jim mohla nabídnout. Země tím ale bezpochyby získá daleko víc, vždyť náš svět je ve srovnání s Bardžá mnohem mladší.

*****

Zoidée přiběhla brzy ráno, sotva se rozednilo. V ruce držela jako vždy svou velkorážnou pušku s obrovskými tlumiči a za krkem jí seděla její oblíbená chobotnice agisar. Jistě byla zvědavá stejně jako já - také jsem nemohl klidně spát. Nebylo divu; setkání dvou odlišných a přitom tak podobných civilizací byla příliš významná událost.

Jakmile se objevila v zorném poli kamer letounu, programy mi podaly signál. Sjel jsem do přechodové komory a připravil si fotomet, ale nebylo toho zapotřebí. Planeta byla tichá, žádný z jejích nebezpečných obyvatel se neukázal. Nejspíš ke svému štěstí, protože proti velkorážným střelám dum-dum jaké používala Zoidée ani proti fotometu zdejší obludičky neměly sebemenší šanci.

Zoidée klidně doběhla k letounu, ale všiml jsem si, že se přece jen často rozhlížela po okolí a bedlivě sledovala zejména okraj lesa. Ještěrů se nebála, ale ani jim nedávala příležitost svou neopatrností.

Vzápětí jsem ji už vítal v přechodové komoře letounu.

Tentokrát tu byly obrazovky dvě. Druhý terminál byl už přepnut na řízení hlasem, ale do tohoto řetězce byl vložen překladač z řeči Bar. Jinými slovy, terminál byl uzpůsoben, aby jej mohla ovládat Zoidée.

„Buď mi vítána, Zoidée!“ uvítal jsem návštěvnici.

„Ještě pořád máš na sobě ten kosmický oděv?“ usmála se dívka trochu jízlivě, ale pak už pokračovala smířlivěji. „Děkuji za přivítání. Jenom si myslím, že bys mi mohl trochu víc věřit. Agisary se obvykle nemýlí.“

„Agisary? Nevím. U nás se říká, že chybovat je lidské,“ musel jsem se zasmát.

„Zajímavé. Přesně tak se to říká i u nás,“ podotkla dívka zamyšleně.

„To víš, všichni jsme lidé,“ povzdychl jsem si.

„Ani nevíš, jakou pravdu říkáš,“ odtušila tiše.

„Můj kovový pomocník už přečetl pět vašich knih,“ nedalo mi, abych se aspoň trochu nepochlubil úrovní naší, pozemské techniky. „Kromě jiného jsem mu poručil, aby srovnal naše dosavadní znalosti, tak jak jsou zapsány v našich knihách, s vědomostmi z vašich knih.“

„A co ses dozvěděl?“

„Především to, že vaše znalosti z biologie jsou mnohem podrobnější a důkladnější než naše,“ přiznal jsem. „Dost mě zajímalo, nakolik se shoduje stavba těla lidí Země a Bardžá. Zdá se, že mezi našimi druhy je jen pár celkem nepodstatných rozdílů.“

„Přesněji pět přírodních, ostatní jsou umělé,“ upřesnila Zoidée. „Dva z těch přírodních rozdílů ale mají zcela jasně sbíhavý charakter a během takových třiceti generací nejspíš samy od sebe zmizí. Umělé jsme způsobili my sami, úmyslně.“

„Jak to můžeš vědět?“ podivil jsem se pro změnu já.

„Ty máš svého pomocníka - já mám také svého pomocníka,“ opáčila dívka s úsměvem. „Tvůj pomocník přečetl pět našich knih. Přiznám se, nechápu, jak je to možné. A jestli všechno dokázal srovnat s vašimi knihami, je to neuvěřitelné. To už není v silách člověka - tím víc mě to udivuje u stroje. Můj pomocník zase prozkoumal tvoji krev a srovnával ji s mojí, kterou ovšem zná odedávna. Neznám úroveň vašich knih, nezlob se, když ti budu říkat něco, co možná dávno víš. Základem genetiky je fakt, že kterákoliv buňka obsahuje úplný obsah dědičnosti jedince. Ani agisar to nedokáže rozluštit z pouhé jediné buňky, ale kapka krve obsahuje tolik krvinek, že mu to stačí.“

„Ten tvůj... agisar... dokáže rozluštit genetický kód jen z jediné kapky krve?“

„Tak nějak,“ usmála se dívka. „Musím mu v tom pomáhat, ale bez něj bych nesvedla vůbec nic.“

„No nazdar!“ povzdychl jsem si. „A co zajímavého ještě může poznat?“

„Chceš mě zkoušet?“ usmála se dívka. „Dobrá, abys mi více věřil, povím ti něco z toho, co jsem se dozvěděla o tobě, chceš? Pomineme tu maličkost, která je vidět i na vašich filmech, totiž to, že vám na hlavě nerostou vlasy jen nahoře a vzadu jako nám, ale navíc i na některých dalších místech v obličeji. Tak tomu totiž bylo kdysi i u nás, jenže z těch dob se žádné záznamy nedochovaly. Přiznávám, že bych se ti opravdu ráda podívala do obličeje, jestli je tomu tak, jak jsem vyčetla ze tvé krve, ale o to teď nejde. Vím i to, že jsi poslední dobou pobýval v prostředí bez gravitace, nebo s gravitací značně sníženou. Řekla bych - asi od katastrofy vašeho hvězdného letounu, protože dříve jste v letounu tíži měli. Je tomu tak?“

„Máš sice pravdu,“ připustil jsem, „ale teď by mě docela zajíma-

lo, jak jsi to poznala?“

„Stačí srovnat současný obsah vápníku ve tvé krvi s tím, jaký by měl být podle informací z dědičnosti. Když víš, jak se v prostředí beztíže obsah vápníku snižuje, můžeš dobu pobytu v beztíží odhadnout dosti přesně. Přiznám se, že jsem na tvůj organismus použila závislosti platné pro nás, lidi Bardžá - ale souhlasí to, nebo ne?“

„Teď si vzpomínám, že jsem prve cosi říkal o poškozených motorech Persea,“ zabručel jsem. „Ale podle čeho soudíš, že předtím, to znamená před více než čtvrtrokem, jsme měli tíži v letounu normální?“

„No dobrá, nachytal jsi mě,“ povzdychla si dívka. „Tady jsem opravdu hádala. Ale posuď, zda jsem uvažovala alespoň trochu správně. Co jsem mohla posoudit téměř jistě bylo, že jsi celou cestu neprospal. Při vaší úrovni biologie musí být i obyčejný zimní spánek hodně komplikovanou záležitostí. Žít v beztíží několik let, to by neznamenalo jen pokles hladiny vápníku v krvi, ale pořádné odvápnění kostí. Poenaid má ale docela slušnou gravitaci a připočítám-li k tomu váhu tvého kosmického obleku, musel by ses v řídící kabině krátce po přistání zhroutit a ne se tady už první den procházet jakoby nic. I tak se divím, že jsi už vyšel ven a dokonce ses tam fyzicky namáhal, jak jsem si všimla. To znamená, že máte ve hvězdném letounu tíži zhruba po celou cestu. A teď uvažujme dosti snížený obsah vápníku v krvi. To nebyl týden bez tíže, to byla doba mnohem delší. Mezníkem by mohla být katastrofa vašeho letounu. Je tomu tak?“

„Přiznávám, nestačím se divit,“ řekl jsem uznale. „Ale přece jenom - víš i něco, co by se nedalo uhádnout z toho, co jsem ti přímo nebo nepřímo řekl?“

„A nedáš si říct a nedáš...“ povzdychla si dívka. „No dobrá, co vím: v době zhruba souhlasné s katastrofou vašeho letounu jsi nějakou dobu, naštěstí dosti krátkou, pobýval v místech zvýšeného, převážně neviditelného, ale spalujícího světla. Tentokrát nic nehádám, vím to naprosto bezpečně. Jak se vám mohlo dostat do lodi? Nebo ses s tím setkal někde na planetě? Víte aspoň něco o účincích takového nesvětla?“

„Víme - a od této chvíle ti věřím,“ řekl jsem s obdivem. Ano, v úseku reaktorů bylo zvýšené záření gama, ale nic moc, nebylo nijak nebezpečné. Po tak dlouhé době by se už jeho následky těžko prokazovaly, i když je známo, že právě v krvi se ozáření projeví nejvíce.

Jenomže - to by Zoidée musela vědět, jaký krevní obraz lidí Země je normální. Což zřejmě ví - a pak ovšem klobouk dolů!

„Víš, že ses v tom pohyboval, nebo ne?“ pokračovala jako by to nestačilo.

„Dost - už jsem řekl, že ti věřím všechno!“ pokusil jsem se ji zarazit. Jako kdybych chtěl zastavit rozjetý rychlík krabičkou od zápalek, položenou na koleje.

„Všechno? Tak proč máš na sobě ten skafandr?“ podívala se na mě nevinně. „Já ti nějakou zbrklou radou nechci ublížit. Aspoň věř, že jsem si vědomá toho, že na tobě a také tvých strojích závisí životy lidí v našem hvězdném letounu.“

„Dobře - ale vezmi v úvahu i to, že naše zvyklosti mi jen tak odložit skafandr výslovně zakazují. Rozumíš mi?“

„Jak myslíš,“ pokrčila rameny docela pozemsky. „Já jsem ti slíbila, že tady na Poenaid skafandr potřebovat nebudeš, ale když chceš, choď si v něm klidně dál. Mně to vůbec vadit nebude... mně ne!“

Otočila se a dělala uraženou. Bylo to tak pozemské gesto, až mě to zahřálo u srdce.

„Zoidée,“ začal jsem mírně, „slíbil jsem zapůjčit ti naše pozemské knihy, chceš?“

„Kde je máš?“ ožila jako mávnutím kouzelného proutku.

„Tady,“ ukázal jsem na obrazovku. Vysvětlil jsem jí, jak se domluví s počítačem, jak požádat o knihu z knihovny, jak se dozvědět seznam knih, jak vybírat zajímavosti podle témat a jak knihy prohlížet.

„Knihy nemáte špatné,“ pokývala hlavou, když zjistila, že pozemské počítačové knihy mohou obsahovat a pochopitelně obsahují pohyblivé filmové záběry a když se jí hned napoprvé podařilo vyvolat knihu, která ji zajímala.

No nazdar, pomyslel jsem si, když jsem uviděl, jaké téma si zvolila pro začátek. Požádala si totiž palubní počítač o nejdůležitější události z historie Země za posledních dvě stě let - no to se chudinka dozví věcí!

„Já tě teď poslechnu a půjdu se zbavit tohohle krunýře,“ skončil jsem rychle a poklepal jsem si na skafandr.

„Konečně!“ nemohla si odpustit. „Že ti to ale trvalo!“

Nečekal jsem na víc a rychle jsem vstoupil do spojovací chodbičky. Žebřík jsem vyšplhal jako veverka a aniž bych se tentokrát zdržo-

val očistnou procedurou, vpadl jsem do řídící kabiny. Okamžitě jsem počítači přikázal, aby se na jednu zdejší obrazovku promítlo totéž, co teď právě viděla Zoidée, jen s pozemskými texty, abych tomu rozuměl.

No nazdar, opakoval jsem si v duchu už pokolikáté, když se na obrazovce obou terminálů objevily otřesné dokumentární obrázky z koncentračních táborů v různých částech světa, ke všemu doprovázené jasným, nesmlouvavým textem. To sis ale, děvče, vybrala téma, ani bych se nedivil, kdybys teď utekla a víc se tu neukázala!

Ale dívka zřejmě neutekla, protože strašlivé obrázky se střídaly dál. Hirošima, Nagasaki... horšího tam asi opravdu nic není a nemůže být! Dlouhé, neplodné rozhovory o míru, na pozadí stále rostoucích zásob těch nejničivějších zbraní... A zas války, války, války... Hromady lidí, zapadajících do bláta různých bojišť i jen ležících v čistě vyhlížejících mučírnách (dokonce i s vlastními krematorii), hořící člověk, pokropený napalmem z plamenometu, rozstřílené děti. Podívej se, děvče, tohle se na vašich planetách nevidí, co? Musela jsi překonat miliardy kilometrů vesmírem, abys viděla tohle? A k tomu texty, nedávající pochyb o tom, co obrázky opravdu představují.

Vyklouzl jsem hbitě ze skafandru, zavěsil jej na závěs do skříně a oblékl si pracovní kombinézu. Přitom jsem pořád sledoval, co si právě teď prohlíží dívka z hvězd.

Vlak, zničený náloží teroristů, zborcené traverzy, zubaté kusy plechu, mezi tím čísi krvavé nohy... ach tak, to je už moderní doba... Toho jsme se nedokázali zbavit ani dnes, kdy opravdovým válkám snad nadobro odzvonilo. Pořád se najdou lidé, kteří musí celému světu a především sami sobě ukazovat své hrdinství nesmyslnými a vlastně zbabělými vraždami nic netušících bezbranných lidí.

Na další jsem ani nečekal. Sjel jsem po žebříku - bez skafandru to šlo lépe - a vstoupil do přechodové komory.

Strašlivý zápach mě udeřil do nosu, jen co jsem otevřel dveře. Něco tak příšerného jsem nečekal. Atmosféra planety byla možná neškodná, ale že by voněla, to se rozhodně tvrdit nedalo. A také tu bylo horko, skoro k zalknutí. Ale to teď nebylo tak důležité.

Dívka mě zpozorovala a otočila se ke mně.

„Vojto, vy snad... něco takového...“ zašeptala skoro neslyšně. Pořád se usmívala. Ovšem, došlo mi, ona musí mít prostě takový obličej, který se nedokáže neusmívat - ale tenhle úsměv byl určitě nejsmutnějš-

ší, jaký jsem kdy v životě viděl - a k tomu ta její veliká tmavá kukadla, která málem pro slzy ani neviděla...

„Stejně se to dozvíš, dříve nebo později," řekl jsem i já potichu. „Já vím, že to je hanba pro celou Zemi, ale tohle všechno jsou dokumenty, to všechno se opravdu stalo, něco dokonce docela nedávno."

„Nedávno?" skoro vykřikla, „Vždyť něco z toho se stalo právě v době vašeho odletu ze Země! To je skoro jako by to bylo dnes!"

„Nejhorší už je snad navždy za námi," povzdychl jsem si. „Věřím tomu, že ze světa zmizí i poslední zbytky toho, co jsi právě viděla. Ale obrázky už zůstanou."

„Ale proč je vozíte s sebou i na výpravy do vesmíru?"

„Kdybychom zatajovali nepříjemnou pravdu, kdo by nám pak uvěřil to pěkné?" pokrčil jsem rameny. „Pravda se nakonec vždycky ukáže. Myslím si, že nemáme právo přikrášlovat to, co se skutečně stalo."

„Ale - je to strašné!" otřásla se dívka.

„Je, ale tyhle obrázky sis vybrala sama."

„Jenomže jsem nevěděla, co hrůzy v nich bude."

„Teď už to víš," řekl jsem potichu. „Asi sis neměla hned napoprvé vybírat to nejhorší, co kdy na Zemi bylo, ale už se stalo. Máš to aspoň za sebou."

„Ale já už opravdu dál nemohu," vzlykla. „Vždyť v těch hrůzách byly i malé děti, nebo ne?"

„Byly," přisvědčil jsem. „Dětem se to nevyhýbá."

„To je příšerné!" otřásla se. „Jak o tom můžeš mluvit tak klidně?" Pak popadla pušku a zmizela v otevřených dveřích.

A máme po kontaktu, pomyslel jsem si smutně. Ale nedivím se, že to nevydržela. My pozemšťané se dokážeme dívat i na takové hrozné obrázky, ale ani mně se z nich nedělalo dobře. Kosmonauté z Bardžá jsou jistě pečlivě vybíráni, aby snesli ledacos, ale tohle už je pro ně asi silné kafe. Možná stejně odporné, jako tamto pečené dítě.

Zvenku se ozvalo prásknutí výstřelu... a druhé! Zoidée střílela!

Fotomet jsem měl naštěstí položený u východu z přechodové komory. Vzápětí jsem vyhlížel ven a zjišťoval, co se děje.

Zápach byl venku ještě pronikavější než uvnitř. Okamžitě jsem pochopil, kde mám hledat zdroj takového puchu. Nedaleko ležela mršina veleještěra a v tom příšerném vedru, jaké tu panovalo, se už začala rozkládat. To však nebylo nic proti tomu, co jsem spatřil přímo pod

letounem.

Zoidée napadli ještěři!

Byli sice menší než předchozí obluda, ale i tak měli tři metry výšky. Třetí výstřel sice dalšího srazil k zemi, kde se už dva zmítali v krvi, veliká břicha rozervaná výbušnými střelami, ale čtvrtý mezitím doběhl až k ní. Další výstřel jí znemožnil, srazil ji na zem, šlápl nohou s velikými drápy na břicho a právě se ji chystal rozsápat. Stačila už jenom svou pušku vrazit do ještěří tlamy tak, aby ji sevřela místo jejího krku nebo ruky.

Viděl jsem, jak se kovová hlaveň kroutí v těch obrovských ještěřích zubech, ale ještěr si jistě všiml, že toto sousto není dost chutné a chystal se kov vyplivnout.

Přímo pod ještěří hlavou jsem viděl blýskající se overall dívky. Oba se zmítali tak, že kdybych vystřelil odsud shora, nejspíš bych spolu s ještěrem zasáhl i ji! Musel jsem dolů! Víc jsem neuvažoval a sjel po žebříku na písek pod letounem. Teprve pak jsem odpojil pažbu fotometu od zdroje a odjistil zbraň. Koutkem oka jsem zpozoroval další čtyři ještěry, jak ke mně pádí dlouhými skoky. Byli zatím daleko, ale nesměl jsem ztrácet čas!

Ještěr mezitím vytrhl dívce pušku a odhodil ji stranou. Ještě vteřinu - a bude zle! Vykřikl jsem, abych obrátil jeho pozornost na sebe. Povedlo se mi to jen nakrátko. Ještěr se ohlédl, otevřel dokořán tlamu a zlostně zakrákal, ale pak se opět obrátil k mnohem jistější kořisti, aby se mohl konečně s chutí zahryznout.

Ta půlvteřina mu však jeho úmysl zhatila. Jakmile se jeho hlava přestala krýt s dívkou, dostal jsem příležitost já. Na okamžik bliklo uprostřed žlutohnědě skvrnitého krku ještěra červené světélko zaměřování, ale to už jsem prudce zavíral oči a současně tiskl spoušť.

Ostrý záblesk mě oslnil i navzdory pevně sevřeným očním víčkům. Z fotometu se má střílet buď se speciálními brýlemi, nebo ve skafandru, jehož sklo má rovněž elektronicky řízenou pohltivost a může velice rychle ztmavnout, aby měl střelec chráněný zrak. Na brýle jsem si však vzpomněl pozdě a možná by v tomto případě i krátké zdržení znamenalo katastrofu.

Fotonová zbraň sebou trhla, tentokrát jsem to holou dlaní cítil velice zřetelně. Emitor musela opustit vskutku děsivá porce energie, když pouhý tlak světelného záření vyvolal tak zřetelnou reakci. Účinek tomu odpovídal. Zbraň sama střelila nehlučně, tím lépe byl slyšet

výbuch v místě, kde se tato energie vpila do cíle. Když jsem otevřel oči a rozkoukal se, ještěr tam najednou stál bez hlavy. Ta odlétla stranou, tělo se zhroutilo a zalilo dívku proudy tmavé červené krve. Silné paťáty nohou se nejprve skrčily, ale pak začaly křečovitě hrabat vzduchem. Drápy na nich byly jako dýky - ty by trhaly lidskou kůži jako papír! Jeden z nich se skutečně zachytil a prudce přitáhl dívku blíž. Ta se už ani nebránila - zřejmě byla bez sebe.

Musím ji rychle vyprostit, uvědomil jsem si. Tři - čtyři zoufalé skoky, shýbnutí. Uchopil jsem dívčinu bezvládnou, měkkou ruku a pokusil jsem se ji rychle odtáhnout z dosahu dodělávajícího ještěra. Sklouzl jsem po velké kaluži krve a deseticentimetrový dráp zaháknutý za opaskem dívky ji opět křečovitým trhnutím přitáhl do bezprostřední blízkosti nohou netvora. I bezhlavý ještěr, zmítající se v křečích, by nmohl člověka rozpárat! Uchopil jsem černý rohovitý dráp, vyvlékl jej a konečně odtáhl dívku stranou.

Byl nejvyšší čas. Další ještěři už byli blízko. Z dálky se zdálo, že pohybují nohama pomalu a líně, ale zblízka bylo vidět, že ty skoky jsou dlouhé devět až deset metrů. Cválali mnohem větší rychlostí než naše závodní koně. Chybělo by jim sotva padesát metrů, ale to už neměli proti fotometu žádnou šanci. Další záblesky - další hlavy se kutálely po písku, další bezhlavá těla se zmítala v krvi, tentokrát v bezpečné vzdálenosti od nás.

Znovu jsem se rozhlédl, ale široko daleko byl klid. Kromě třímetrových ještěrů ležela nedaleko nesnesitelně páchnoucí mršina mnohem většího Vojtosaura, zastřeleného hned prvního dne. Kroužilo kolem ní hejno velkých, modravě se lesknoucích much a i odsud jsem viděl, jak se na mršině vlnitými pohyby hemží miliony velkých bílých červů.

Bezprostřední nebezpečí nám nehrozilo a já jsem se rychle sklonil nad dívkou. Byla v bezvědomí a to nebylo dobré. Byla úplně zalitá krví, ale doufal jsem, že půjde o krev ještěří, ležela přece v obrovské kaluži ještěří krve. Nikde na těle neměla znát žádnou viditelnou ránu. Rohovina ještěřích drápů se zřejmě svezla po kovových destičkách, jimiž byl pošitý její overall, ale drápy ji mohly přinejmenším pořádně udeřit do břicha. Ať je to jak chce, měl bych ji ošetřit! Ale jak, když lékárnička je v letounu? Přece ji tu nenechám - kdyby se zpoza písečných dun vynořili další ještěři, rozsápou ji!

Chtěl jsem ji vzít do náruče - ale s hrůzou jsem zjistil, že ji neunesu. Ne protože byla větší než já, ale tři měsíce beztíží se projevily právě v nejnevhodnější chvíli. Zatočila se mi hlava a upadl jsem na kolena a na ruce. Několik vteřin jsem odpočíval a oddechoval jako po dlouhém běhu. Pak dívka začala vykašlávat krev a já jsem se doopravdy zděsil. Jestli má nějaké vnitřní zranění, zemře! To se přece nemůže stát!

Trhnutím jsem ji převalil na sebe tak, že mi ležela na zádech. Pak jsem se pokusil narovnat. Na palubě Persea jsem přece dokázal chodit ještě při třech Gé... To je jako kdyby mi na krku viseli dva silní chlapi a ne jedna dívka. To by v tom byl rohatý, abych...

Nedokázal jsem to. Gravitace byla silnější než vůle. Tak polezu třeba po čtyřech, pomyslel jsem si. To už přece jen šlo - a k žebříku bylo jen pár metrů. Teprve tam jsem se napřímil a jednou rukou jsem zkusil šplhat. Druhou rukou jsem musel držet ruku dívky, která mi bezvládně visela přes rameno. Vydrž, napomenul jsem ji - a hlavně sebe.

Jak jsem se dostal nahoru, nevím. Vím jenom, že jsem si celou délku žebříku šťavnatě nadával za pohodlnost, že jsem na Perseu netrénoval. Držel jsem se křečovitě - a najednou jsem byl v bezpečí na podlaze přechodové komory letounu a stiskl jsem ruční uzávěr dveří. Nejprve se vytáhl žebřík, pak zapadl ovál dveří. Teprve teď jsme byli oba v bezpečí.

„Odpusť mi, Zoidée, do pilotní kabiny je už jen jeden žebřík, ale ten bych asi nezvládl," zašeptal jsem, ačkoliv nebyla naděje, že mě dívka uslyší. Musel jsem teď odpočívat i na žebříku ve spojovací chodbě, ačkoliv už jsem neměl žádnou další zátěž. Lilo ze mě, před očima mi létaly mžitky a oddechoval jsem jako čtyři. Vedro a zápach ke všemu vtrhly spolu se mnou do pilotní kabiny - no co se dá dělat! Rychle lékárničku a plastikovou láhev s vodou! Skříňka se soupravou pro první pomoc byla naštěstí v pořádku, stačilo sáhnout najisto. A teď rychle dolů!

Ačkoliv jsem spěchal, neodvážil jsem se sklouznout po žebříku, slézal jsem příčku po příčce. Naštěstí to šlo dolů rychleji než nahoru.

Zoidée už neležela, ale seděla. Neviděla mě asi, protože měla na obličeji agisar, jehož malá očička se na mě dívala tak, že nebylo zřejmé, zda přátelsky nebo nikoliv. Nevěděl jsem co se děje, nezbývalo mi než věřit, že už se neděje nic zlého. Konečně se ta malá chobotnice

pohnula a vzápětí už klidně ležela na dívčině rameni.

„Vojto," řekla dívka pomalu, „ty jsi mě zachránil?"

Přečetl jsem její slova na obrazovce, ale napadlo mě něco lepšího.

„Fonetický výstup překladače!" poručil jsem.

„Jak je ti? Nebolí tě něco?" zeptal jsem se rychle. Reproduktor vzápětí moje slova opakoval v řeči Bar.

„Teď už mi nic není," řekla tiše. „Byla jsem v pořádném šoku, vždyť mě to zvíře málem sežralo, víš?"

Abych nevěděl!

„Takhle hloupě se nechat zaskočit," lamentovala dál. „Takovou dobu si dávám pozor a zrovna teď... ale bylo jich moc, viď? Nejmíň dva jsem přece vyřídila, ale ten další..."

„Neublížil ti?" zkusil jsem ji přerušit, abych stočil hovor jinam.

„Agisar tvrdí, že mám spoustu podlitin, ale žádnou ránu. Ty jsi mě už uzdravil, viď?"

„Spíš to vypadá, že ti tamta potvora nestačila ublížit," řekl jsem s ulehčením.

„To není možné, pamatuji se přece, že mi vytrhla z ruky pušku... když jsem viděla tu strašnou tlamu, věděla jsem, že to je konec," zavřela křečovitě oči.

„V té chvíli jsem jí ustřelil hlavu," ujistil jsem ji.

„Ale vždyť se pamatuji, že jsem měla plnou pusu krve!"

„Nebyla tvoje, ale ještěra," vysvětloval jsem dál.

Chvíli jsme oba mlčeli. Všiml jsem si jenom, že ani její obličej, ani kovově vyhlížející overall nenesou žádné stopy ještěří krve. Zato já jsem vypadal jako řezník a sotva jsem si stačil otírat pot s čela.

„Představovala jsem si tě trochu jinak," řekla po chvíli. „Podle agisaru bys měl mít v obličeji pod nosem, na bradě, a na tvářích nějaké vlasy. Jak vidím, ty si je odstraňuješ, takže vypadáš skoro stejně jako my... až na tu bledou barvu kůže, to je trochu nezvyklé."

„U nás na Zemi je barva kůže u různých lidí různá," řekl jsem. „Jsou lidé bledí jako já, jiní mají stejnou barvu jako ty, ale máme i lidi ještě tmavší, než jsi ty."

„Ještě jste se pořádně nepromíchali," řekla dívka. „Až se tak stane, až se všechny genetické znaky smísí, budete i vy jediné barvy, tak jako je tomu u nás."

„Jsi si tím tak jistá?" zeptal jsem se.

„Ledaže byste se od sebe nějak uměle oddělovali," řekla s urči-

tostí. „Ale nevím, proč byste to dělali. Bledá barva kůže není nijak výhodná. Na ostrém slunci ti to určitě musí dělat potíže.“

„Máš pravdu,“ řekl jsem. „Musíme se přizpůsobovat pomalu. Asi tak jako gravitaci. Nebo se před sluncem chránit.“

„Naštěstí tu teď máme oba dva chvíli klidu,“ už se zase usmívala. „A mohl bys mi říci, jak jsi mě dostal až sem?“

„Na zádech, jinak to nešlo.“

„To není možné!“ vyhrkla.

„Ale je...“

„A kde mám pušku?“ vzpomněla si najednou.

„Tu jsem nechal venku, ale obávám se, že se z ní už nedá střílet.“

„Tedy se mi to nezdálo... No co se dá dělat. Naštěstí mám ještě jednu, sice dost opotřebovanou a tím pádem nepřesnou, ale tady to bez pušky nejde, víš? Přijít i o tu, dlouho bych naživu nevydržela.“

„Naučíš se střílet z naší zbraně,“ uklidňoval jsem ji. „Fotomet je účinnější než puška. Mám jich víc, dám ti jeden, budeš-li chtít. A hlavně - nebudeš sama, jsme tu přece dva.“

„Zbraně máte lepší, já vím,“ povzdychla si dívka. „Ale nechápu, proč je používáte proti sobě?“

„Fotomet nebyl nikdy použit proti lidem,“ ujistil jsem ji rychle. „Fotomet byl vymyšlen právě pro takové případy, jako běhají po téhle planetě.“

V tomhle jsem si však jistý nebyl. Fotomety byly totiž určitě vymyšleny v armádních vývojových laboratořích a tedy proti lidem. Jen ukončení válek nedovolilo jejich rozšíření - a možná i obava z toho, že by se tyto nebezpečné zbraně brzy ocitly v rukou teroristů. Nám je dali jako to nejlepší, co by nás mohlo ochránit - v našem případě ovšem nehrozilo nebezpečí, že je poskytneme někomu dalšímu.

„Já ti věřím... Ostatně - vždyť i já umím střílet.“

„Ale teď zůstaneš tady, dokud se pořádně nevzpamatuješ,“ rozhodl jsem. „Tvrdíš, že máte velice podobnou biologii jako my. V tom případě bys měla snést i naše jídla. Je to tak?“

„Mohu jíst totéž co ty - a naopak,“ zašeptala.

„Počkej tady, přinesu něco k jídlu.“

„Mohla bych jít s tebou?“

„Pojď - ale já půjdu napřed, musím otevřít poklop.“

Vstal jsem - a zatrápený žebřík - vyšplhal jsem se zase nahoru. Vysoukal jsem se ještě z poklopu a okamžitě jsem se složil na podla-

hu, pokrytou pěnovou hmotou. Aspoň na chvíli se musím uvolnit...

„Vojto, co je ti?“ uslyšel jsem tlumený výkřik. Zoidée právě vylézala ze spojovací chodbičky.

„Nic mi není,“ zavrčel jsem. „Jenom to, co jsi mi správně předpověděla. Projevilo se beztíží.“

„Ale na to je jednoduchá pomoc! Musíš se přizpůsobovat pomalu, ne tak naráz!“

„To vím taky,“ ušklíbl jsem se a pomalu jsem vstal. „Teď ale ležet nemohu, když jsem ti slíbil něco k jídlu.“

Vytáhl jsem ze zásobníku dvě tuby s fazolovou kaší. Jednu jsem podal dívce a ukázal jí, jak se tuba otevírá. Pak jsem si lehl naznak na podlahu, otevřel jsem druhou tubu a pomalu jsem se dal do jídla.

Zoidée si vedle mě sedla na podlahu na zkřížené nohy. Nejprve dala kousek kaše ochutnat agisaru. Zase si přitom dala jeho chapadla na oči, až jsem se otřásl odporem. Chvíli vyčkávala a teprve potom ochutnala sama.

„Jsou to rostliny, že?“ ubezpečovala se.

„Rostliny,“ potvrdil jsem jí. „Fazole a rajčata.“

„Chutná to docela dobře,“ pochválila si. „I když agisar mi tvrdí, že jedna z těch rostlin je za určitých okolností trochu jedovatá.“

„Já vím, rajčata. Ale jen když jsou nezralá. Těchhle se rozhodně bát nemusíš.“

„Však vidíš, jak mi chutná,“ usmívala se.

„Můžeš jich sníst, kolik chceš,“ ujišťoval jsem ji.

Chvíli jsme spolu mlčeli a pomalu vychutnávali jídlo.

„A prosím tě, promiň mi moje chování,“ řekla Zoidée po chvíli. „Ta vaše kniha byla sice doopravdy příšerná, ale já už teď také vím, že ty krutý nejsi. Promiň mi to.“

„Nemám, co bych ti měl promíjet.“

„Ale máš,“ zašeptala dívka. „Já jsem ti moc křivdila. Mě totiž v jednom okamžiku napadlo, že mě můžeš zabít. Vyběhla jsem ven jako bezhlavá a málem jsem to odnesla. Patřilo by mi to. Ty jsi... ty jsi kvůli mně vyběhl mezi ty příšery, viď? Myslím, že jsem tě tam zahlédla. Proč?“

„Shora jsem nemohl střílet,“ usmál jsem se. „Musel jsem blíž, jinak bych ti mohl ublížit. Byla by tě škoda, děvče.“

A bylo mi krásně, protože už to zase vypadalo, že budeme pokračovat v rozhovorech.

Zoidée se vzpamatovala podivuhodně rychle. Když jsme si oba odpočinuli, promluvila opět jako první.

„Mohla bych se tě, Vojto, na něco zeptat?“

„Ovšem,“ přikývl jsem.

„Tohle letadlo se řídí z téhle kabiny, vid?“

„Obvykle odtud,“ souhlasil jsem.

„Co to znamená - obvykle? Máte v tak malém letounu více řídících kabin?“

„To sice ne, ale tohle letadlo může létat i bez pilota, buď řízené na dálku, nebo se může řídit samo.“

„Řídit se samo? Tomu mám věřit?“ zavrtěla udiveně hlavou.

„Řekl bych, že naši kovoví pomocníci jsou dokonalejší než si myslíš. Vždyť víš, že vidí, slyší a rozumí i lidské řeči - létání není nejtěžší funkce, kterou zvládnou.“

„Naše letadla se nedokáží řídit sama,“ zasnila se dívka. „Když naše gryuly nikdo neřídí, zřítí se. Zato si myslím, že mají řízení mnohem jednodušší.“

„Proč myslíš?“ zeptal jsem se opatrně.

„Nám stačí dvě páky. Tady je těch páček moc, to bych se asi nikdy nenaučila.“

„Zato se náš letoun dá řídit i tak, že budu ležet tady na podlaze, ničeho se nedotknu a letoun poletí sám,“ ujišťoval jsem dívku.

„To mi budeš muset předvést, nebo ti neuvěřím,“ vyhrkla.

„A nedáš si říct a nedáš,“ oplatil jsem jí její vlastní slova. „Kam chceš letět?“

„Tímhle směrem asi sedm kilometrů,“ ukázala na obrazovku. Řekla pochopitelně něco jiného, ale překladač už mi jednotky okamžitě přepočítal.

„Je tam něco zajímavého?“ zeptal jsem se zvědavě.

„Tam bydlím... mám tam jeskyni,“ řekla potichu. „A kromě toho - tady je moc zabitých ještěrů, budou se sem stahovat mrchožrouti ze širokého okolí. Nebude tu bezpečno.“

„Dobře, to jsou důvody,“ uznal jsem. „Prosím tě, sedni si tady do křesla. Příkaz: program PRESTART.“

Vyklopil jsem křeslo druhého pilota a zajistil je. Moje poslední slova už byla určena palubnímu počítači. Pochopil je a ihned je začal vykonávat. Letounem proběhlo zachvění, ozvalo se několikeré prásknutí. To se zavíraly masívní dveře přechodové komory i poklop zde v

kabině; vnější dveře byly zavřené už dřív.

Zoidée se dívala vytřeštěně, ale to nebylo všechno. Jenom pár slov jsem potřeboval na naprogramování kolmého startu a pak nízkého letu v nevelké výšce. Ponechal jsem si možnost vstupovat do programu slovními korekcemi; nevěděl jsem přece kam poletíme a jak to tam bude vypadat. Mezitím se i Zoidée usadila do křesla a mohli jsme letět.

Komplex předstartovních testů skončil úspěšně. Robot se zeptal, zda potvrzuji příkaz k letu. Když jsem odpověděl souhlasně, ozvalo se zahřmění.

Záblesk ohně z planetárních motorů odvalil mršiny menších ještěrů spolu s oblakem prachu a jemného písku. Pocítili jsme lehké přetížení, pak silnější, ale leželi jsme skoro na zádech a tak nám to nevadilo. V krátké době jsme již letěli skoro vodorovně nad zemí ve výšce pouhých tří set metrů a terén pod námi ubíhal stále rychleji. Letoun letěl v šikmé poloze, část vztlaku sice převzala křídla, ale většinu táhl oheň z trysek.

Zoidée se nejprve trochu polekala, ale pak se nadzvedla a očima pozorovala obrazovky. Těch pár kilometrů pro letoun představovalo jen několik minut letu.

„Támhle! Vidíš? Tam vidím svoji jeskyni!“ ukázala náhle na obrazovku.

Letěli jsme sice poněkud stranou, ale to se dalo snadno srovnat. Na můj příkaz se letoun naklonil do zatáčky a když ji dokončil, byl právě čas k brzdění.

Nos letounu se opět vzepjal vzhůru. Stranová rychlost rychle klesala, až zase letoun stál na ohni a země mu letěla vstříc. Krátké zahřmění planetárních - a zhoupnutí tlumičů.

Kontrola stabilní polohy - v pořádku. Uzávěry na přívody paliva a kontrola stavu. A teď jenom počkat, až se usadí obrovský oblak prachu, zvířený planetárními motory letounu.

„A jsme tady,“ obrátil jsem se vesele na Zoidée.

„Úžasné!“ vykřikla.

„Už věříš, že se naše letadla dají řídit pouhým hlasem?“

„To bylo také senzační,“ přikývla dívka. „Ale ještě lepší bylo, že jsme letěli s takovým ohněm!“

Překvapení bylo ovšem v tom okamžiku větší na mé straně.

„Vaše letadla létají bez ohně?“ podivil jsem se.

„Jak jinak? Ale proč z vašich šlehá ten oheň? Myslela jsem si v první chvíli, že máte takovou elektrárnu, ale ten oheň je příliš silný.“

„Ten oheň naše letadla pohání,“ řekl jsem poněkud suchým hrdlem. „A čím jsou poháněna vaše letadla?“

„Naše pohání bapo,“ řekla Zoidée.

Dříve, než jsem se však stačil zeptat, robot pokračoval: „KOMENTÁŘ PŘEKLADAČE: SLOVO BAPO NEMÁ POZEMSKÝ EKVIVALENT. OZNAČUJE SÍLU, NEUTRALIZUJÍCÍ GRAVITACI.“

Úsloví zůstat paf sedělo na mě jako ušité. Neutralizují gravitaci... To zjištění mnou také pořádně otřáslo. Zhroutil se mi další mýtus o přednostech pozemské techniky.

Oblak prachu se usadil, ale my jsme nespěchali. Abych převedl hovor jinam, zkusil jsem se zeptat: „Proč si dáváš agisarova chapadla na oči?“

„Agisar neumí mluvit, ale může tak předávat své informace přímo cestou očních nervů. Někdy v podobě obrázků, většinou ale v mnohem koncentrovanější podobě. Vypadá to jako barevné jiskření. Psychická rezonance - jak vidím, tvůj pomocník to dokázal přeložit, možná o tom něco víte. Ode mě si přebírá přímo moje myšlenky a může používat i moji paměť. Jak to dělá, to bych ti musela dlouho vysvětlovat, ale snad víš, že každý mozek trochu do svého okolí vyzařuje. Vy nic takového nepoužíváte?“

„Nepoužíváme,“ přiznal jsem. „Ale o vyzařování mozku něco málo vím. Dá se to změřit. Jen nevím, jak by se touto cestou mohly přenášet myšlenky.“

„Chceš si to vyzkoušet?“ navrhla mi bezelstně.

„Radši někdy později,“ otřásl jsem se odporem.

Postřehla to a rozesmála se.

„Vždyť já tě nenutím,“ smála se. Pak trochu vážnějším hlasem dodala: „Dovedu si představit, jak ti to asi připadá nezvyklé, podivné, odporné a možná i nebezpečné, ale to je jen nezvyk. Nebezpečné to rozhodně není, protože agisar umí vytvořit lidské slzy a styk jeho chapadel s očima není vůbec nepříjemný. Mně například mnohem víc vadí otevřít oči pod vodou. Bylo to mezi podmínkami výběru mezi kosmonauty, jinak bych to ani nezkoušela. Ale je mi známo, že agisary vadí i mnoha lidem na Bardžá, i když tak nějak esteticky. Jejich škoda... Když si uvědomíš, že jen desetina lidí umí zacházet s agisary,

pak je ti jasné, že se na tebe nebudu hněvat, když se toho neodvážíš vůbec.“

„No, snad to někdy zkusím,“ slíbil jsem neurčitě. „Teď bych navrhoval, abychom pokračovali v tom, co jsme začali... předtím.“

„Také si myslím, že jsem se už vzpamatovala,“ usmála se dívka. „Ale - nemohli bychom zůstat tady? Ta dolní místnost je taková... mnohem nevlídnější.“

„Nebudeš mi už utíkat?“

„Trochu mi povolily nervy, přiznávám,“ zaváhala. „Taky jsem na to málem doplatila. Slibuji ti, že se to už nebude opakovat.“

Zatvářila se tak zkroušeně, až jsem se musel usmát.

„Já vím, je to i moje vina,“ musel jsem vzít na sebe svůj podíl. „Měl jsem tě varovat hned jak jsem viděl, že sis prve zvolila zrovna tohle nešťastné téma. Raději si už vyber něco jiného, ano?“

„A co budeš dělat ty?“ zeptala se.

„To co předtím,“ podivil jsem se.

„Knihy zůstaly dole - myslím ty moje.“

„Přinesu je i s promítačkou.“

„Ty teď budeš odpočívat a ne lézt po žebříku,“ prohlásila rezolutně.

„Tohle je snad maličkost,“ namítl jsem a už jsem otvíral spojovací chodbičku. Za chvíli jsem byl zpátky s promítačkou a kufříkem knih.

„A co tamty obrazovky?“ otázala se dívka.

„Tady jich je také dost,“ ukázal jsem kolem.

Dal jsem příkaz, aby se obrazovka před ní vyměnila s tou v přechodové komoře.

„Ale vyber si něco jiného,“ poradil jsem jí znovu.

Zařídil jsem promítání další knihy a její snímání kamerou a konečně jsem se mohl uložit do svého sedadla.

Tentokrát si Zoidée vybrala téma biologie člověka a zabrala se do textu, doprovázeného obrázky.

Já jsem si vyvolal učebnici jazyka Bar a začal jsem si ji poctivě studovat. Musím se přiznat, jazyk Bar se mi zpočátku nezdál, ale čím více jsem se s ním seznamoval, tím víc se mi líbil. Gramatiku měl jednodušší, než esperanto. Marně jsem pátral po výjimkách a po zbytečných pravidlech. Stavba vět byla celkem jednoduchá, přitom dostatečně variabilní. Když jsem se naučil několika málo gramatickým pra-

vidlům, zbývala mi už jenom slovíčka. Jediná nevýhoda, alespoň zpočátku, byla v tom, že žádné slovo ani vzdáleně nepřipomínalo slova z pozemských jazyků. To se však dalo čekat, vždyť společné základy slov v různých jazycích mohly vzniknout jedině díky kontaktům mezi národy na Zemi. Rozhodl jsem se pevně, že se naučím mluvit jazykem Bar, abych se mohl domluvit se Zoidée přímo, bez překládacích programů. Mimo jiné jsem se hned na úvod dozvěděl, že jazyk Bar vznikl od základů uměle. Byl vymyšlen tak, aby se mu mohli snadno učit i tvorové od lidí značně odlišní. Chyběly v něm proto některé obtížné hlásky; marně bych tu čekal naše pozemské „ř“. Ani spojením hlásek nikde nevzniklo naše pověstné „Strč prst skrz krk“. Naučily se mu proto snadno i inteligentní chobotnice z planety Ux, stejně tak jako vodní kalmaři z Ullhettlu. Proč bych se tomu příjemnému a melodickému jazyku nenaučil i já?

Zato Zoidée byla pozemskou knihou očividně zklamaná. Její zájem, zpočátku živý, brzy začal opadávat.

„Tušila jsem to,“ řekla po necelé hodině. „Nehněvej se na mě, Vojto, ale vaše kniha je velice primitivní, skoro jako naše učebnice pro děti. Já to už všechno vím - a dokonce mnohem víc! Půl hodiny s agisarem mi dalo víc znalostí, než je v celé této knize.“

„V biologii jste zřejmě lepší než my,“ souhlasil jsem. „Pak ti mohu poradit - zvol si něco jiného.“

„Chtěla bych se něco dozvědět o vašich kovových strojích. Jak je možné, že mluví a rozumějí lidské řeči,“ zajímala se.

„Nastav si heslo kybernetika,“ poradil jsem jí.

Poslechla - a opět jsme se zabrali každý do svého. Ale její zájem tentokrát opadl ještě dřív.

„Vojto, tomuhle zase nerozumím já,“ přiznala po chvíli. „Je to moc složité a hlavně - vůbec to nesouvisí s biologií. Tady se pořád píše o nějakých tranzistorech, nevím, co to je a je mi to dokonale nesrozumitelné.“

„Nech toho a vyber si něco jiného,“ poradil jsem jí opět. „Oborů lidské činnosti je přece tolik, že všemu ani nemůžeš rozumět.“

Váhavě souhlasila a zvolila si umění. Promítla si několik obrazů, ale pak se opět obrátila ke mně.

„Víš, Vojto, moc se mi líbí hudba. Jako heslo to tu máš, ale vůbec nerozumím vašemu způsobu zapisování melodie. Dala jsem si promítnout vaše... notové záznamy, ale myslím si, že máte příliš složitý způ-

sob záznamu hudby. Náš je podstatně jednodušší, z našeho je melodie přímo vidět. A nemáš s sebou nějaký hudební nástroj? Já nemám nic, přišla jsem o všechno při havárii. Nemohl bys mi ty sám něco zahrát?“

„Nástroj... ty si do výsadkových letounů ani nebereme,“ zamyslel jsem se. „Já také nejsem hudebník, takže bych ani nezvládl Bacha, do kterého ses, jak vidím, pustila. Ale když toužíš po hudbě, mohu ti ukázat něco mnohem lepšího, než jen neumělé muzicírování. Zajímá tě to?“

„Hudba je moje záliba,“ přiznala Zoidée. „I když až po kosmické biologii.“

„Dobrá. Tady ta místnost sice nemá ty nejlepší akustické parametry, ale není to zase nejhorší,“ prohlásil jsem. Pak jsem se přesvědčil, že v palubních záznamech nechybí moje oblíbené skladby: Dvořák, Mozart, Beethoven, Beatles.

Zdali si některý z těchto lidí odvážil pomyslet, že právě jejich hudba někdy zazní tak daleko od Země? A že ji bude tak zaujatě a soustředěně poslouchat i bytost, která nikdy neviděla naše Slunce jinak, než jako nevelkou jiskřičku na noční obloze? Já jsem samozřejmě poslouchal také. Učebnice jazyka Bar, jakkoliv byla zajímavá, mohla počkat. Tóny, i když se dají kdykoliv vyvolat znovu, pořád mizí a je nutné poslouchat je soustředěně. Ale nedalo mi to a musel jsem se dívat, jak bude na pozemskou hudbu reagovat dívka z hvězd.

Zoidée ležela potichu v křesle, usmívala se, zavřela oči a ani se nepohnula. Spatřil jsem v jejích očích slzy. A bylo jich víc a víc, až se najednou kutálely po jejích hezkých hnědých tvářích jako stříbrné kuličky. Pak, aniž otevřela oči, něco řekla. Podíval jsem se rychle na obrazovku, kde už stál překlad jejích slov. Po dobu hudebního představení byl akustický výstup překladače zablokován, aby nerušil.

„Jak jen mohou lidé, kteří mají takovou nádhernou hudbu, zabíjet jiné?“ četl jsem.

*****

Zoidino sídlo jsem navštívil druhý den po přistání. Sice mi tvrdila, že bydlí v jeskyni jako trosečník, ale uvnitř jsem byl velice překvapen.

Neforemná vrata z masivních dřevěných klád byla poslední primitivní rekvizitou, zapadající do vize obydlí trosečníka na pusté pla-

netě. Vlastně i ta vrata byla lepší, než jsem si v první chvíli myslel. Otevírat i zavírat šla lehce, neboť měla perfektní kovové závěsy a z vnitřní strany byla rovná. V první chvíli jsem si myslel, že jsou pokrytá plechem, ale nebylo tomu tak. Byla vcelku odlitá z kovu a vydržela by asi i soustředěný útok zdejších ještěrů. Za dveřmi vůbec nebyla ponurá jeskyně, jak jsem logicky očekával, ale asi pět metrů dlouhá chodba s pravoúhlými stěnami, skvěle osvětlená, málem jako v pohádce. Strop byl z průhledných skleněných desek, kterými sem pronikalo světlo. Uvědomil jsem si, že to světlo nemůže být přírodní, vždyť nad místností musí být dobrých deset metrů skály - ale pokud bylo umělé, pak nebylo vůbec špatné. Rozhodně však nezapadalo do charakteristiky obydlí trosečníka - jako ostatně ani další věci, se kterými jsem se setkal vzápětí.

Podlaha byla pokrytá jakousi měkkou houbovitou hmotou, podobnou gumě brčálově zelené barvy. Bylo s podivem, jak pečlivě a čistě bylo všechno provedeno, včetně pravoúhlých stěn bílé barvy. Tohle nebyla jeskyně trosečníka, ale docela úhledná chodba, i když zcela prázdná. A ke všemu tu byla docela příjemná teplota - proti příšernému vedru, jaké panovalo venku.

Další dveře na opačném konci chodby byly podle všeho z kovu. Otevíraly se lehce pomocí otočné páky a za nimi byla větší místnost, rovněž osvětlená světlem vycházejícím ze skleněného stropu.

V místnosti toho zdánlivě mnoho nebylo. Dvě bílé skříně, mezi nimi dlouhý stůl, nad ním police s vyrovnanými kovovými nádobami, zřejmě k vaření. Stranou další stoleček, jenže mnohem menší, vedle jedna židle, všechno asi z plastiku, i když se povrch tvářil jako by byl z kovu. Podél protilehlé stěny byla umístěna další, tentokrát veliká skříň a vedle ní jakási konstrukce se zavěšenou sítí. Celá podlaha byla opět pokrytá měkkou hmotou zelené barvy a stěny byly pravoúhlé a čistě bílé. To by bylo v této místnosti všechno, ale další dveře mě ujišťovaly o tom, že Zoidino sídlo obsahuje ještě nejméně jednu místnost.

„Posaď se, prosím," ukázala dívka směrem k jediné židli v místnosti. Její gesto bylo tak přirozené a srozumitelné, že jsem se na obrazovku miniterminálu mrkl na překlad jen proto, abych se ujistil, že jsem jí opravdu dobře rozuměl.

Mezitím Zoidée přistoupila k jedné z bílých skříní vedle stolu a otevřela její dveře. Uvnitř se rozsvítilo světlo a ozářilo několik přihrádek. Ona tu má dokonce i ledničku!, uvědomil jsem si.

„Uděláme si něco dobrého k snědku, souhlasíš?“ mrkla na mě spiklenecky a vyndávala přitom cosi ze skříně. Neměl jsem ovšem nejmenší důvod nesouhlasit. Ostatně Zoidée svou otázku beztak mínila jen jako řečnickou a aniž by vyčkala na moji odpověď, dala se do práce. A pak už jsem se nestačil divit. Netrvalo to ani pět minut a Zoidée byla s přípravou hotova. Na malém stolečku stály dvě misky s jakýmsi pečeným pokrmem, mezi nimi byla třetí miska s plátky něčeho, co mi mimoděk připomínalo náš pozemský chléb. Zoidée pak odběhla do další místnosti a přinesla si odtud jakousi tmavozelenou bedničku, na kterou se posadila sama jako na židli. Pak dala na stůl dvě obyčejné lžíce a řekla:

„Přeji ti, aby ti chutnalo alespoň tak, jako mi chutnalo u tebe.“

Při jídle jsme mlčeli. A nebylo to jídlo ledajaké. Pokud jsem mohl hádat, šlo o jakési maso. To, co na první pohled vypadalo jako omáčka, bylo sladké, jako by to bylo vyrobeno z medu. Kupodivu nevadilo ani to, že v té sladké omáčce plavou kusy slaného, šťavnatého masa.

Plátky toho, co jsem považoval za chléb, se přikusovaly k masu. Zoidin chléb byl chuti nahořklé a trochu slané, ale chutnal výborně jak samotný, tak spolu se slaným masem a dokonce i se sladkou omáčkou.

Závěrem této velkolepé hostiny Zoidée přinesla z vedlejší místnosti velký zelený plod, který rozkrojila velkým nožem. Ukázalo se, že je to zdejší obdoba pozemského melounu, až na to, že jeho dužina nebyla červená, ale světlezelená. Stačilo však zavřít oči a vychutnávat jeho sladkou šťávu - a iluze melounu byla dokonalá.

„Jestli máš takové dobroty často, tak si opravdu nežiješ špatně,“ pochválil jsem nakonec Zoidino kuchařské umění.

„Pokud jde o jídlo, nemohu si stěžovat,“ odpověděla s úsměvem. „Teď v létě je všeho dost - a na zimu jsem také dobře připravena. Ale krátce po přistání jsme to tu neměli tak lehké. To byla zrovna zima, neměli jsme ani zásoby, ani bezpečný úkryt... a navíc tu na nás čekali hladoví ještěři. Ztroskotání nás přežilo devět, ale do pěti dnů jsem tu zbyla už jen sama.“

A dívce vyhrkly z očí slzy.

„Měli jste přece pušky,“ nadhodil jsem.

„Puška sama nestačí, Vojto,“ zavrtěla hlavou. „V zimě ještěři nechodí jednotlivě, dokonce ani ve dvojicích ne. Co bys dělal, kdyby se na tebe na otevřené planině bez možnosti úkrytu vrhlo deset velkých

ještěrů najednou?“

„Na otevřeném prostoru bych je postřílel,“ odpověděl jsem s určitostí.

„Ty možná ano,“ připustila dívka. „Máš přece jenom lepší zbraně než jsou naše pušky. Nestačili jsme je nabíjet, mají příliš veliké náboje. Do zásobníku se vejdou jen tři a když je vystřelíš, jsi skoro bezbranný. Než nabiješ další, může být pozdě. Problém je, že takového Vojtosaura těžko vyřídíš jedinou ranou. Navíc můžeš mluvit o štěstí, když tě napadnou v místech, kde je vidíš z dálky. Jenomže oni se také dovedou položit do zálohy a přepadnou tě znenadání. Když tak uvažuji o vašich zbraních, ty bys možná vyvázl i pak, ale my jsme to rozhodně měli těžší.“

V tom mi nezbylo než s ní souhlasit.

„Vojto, jestli tvá vysílačka zachrání náš hvězdný letoun, zabráníš tím další tragedii, která by tu nejspíš nastala,“ řekla Zoidée tak vážným hlasem, až jsem se zachvěl. „Moje rádio by náš letoun varovalo pozdě, já to dobře vím. Jestli naši přiletí v pořádku, pozvu tě na Bardžá, do našeho světa. Neodmítneš, viď?“

„Copak bych mohl?“ usmál jsem se na dívku.

V tom okamžiku jsem měl další důvod naučit se jazyku Bar. Ne už jen ze zájmu, ale z nutnosti. Na dorozumění nás dvou by i nadále stačil překladač. Ale i když se můj miniterminál vejde do dlaně, je komunikace pomocí překladače vždy mnohem pomalejší, než přímý rozhovor. A jak to tak vypadá, bude se na této planetě brzy mluvit právě jazykem Bar.

*****

Zoidino obydlí bylo postaveno dobře. A přece bylo nutné, aby je dívka upravila. Mohla za to hudba. Zoidée si totiž velice oblíbila Mozarta a i když veškerou pozemskou hudbu poslouchala se zájmem, Mozarta měla brzy nejraději. Objednal jsem z Persea všechno, co jsme o Mozartovi měli - měli jsme prakticky všechno, co se dochovalo - a Zoidée poslouchala.

„Myslela jsem si vždycky, že hudbě z Bardžá se ve vesmíru nemůže nic vyrovnat,“ řekla v jedné chvíli zasněně, „Ale teď vím, že naše hudba je proti téhle jen jako dětské pískání... tohle je něco tak úžasného, že se nad tím rozum zastavuje a jen tiše poslouchá... Až

když jsem ji slyšela, teprve jsem pochopila, proč jsou vaše záznamy hudby tak složité a pro mě nesrozumitelné. Ale jaká krása se v nich nachází! Řekla bych že jsou stejně složité a stejně krásné, jako naše vzorce záznamů dědičnosti.“

„Nemáme všechnu hudbu tak složitou,“ utěšoval jsem ji. „Ty sis vybrala opravdu to nejlepší, ale i nejsložitější, co na Zemi máme. Máme však i jednodušší hudbu. Takovou, kterou si můžeš i sama zahrát nebo i zazpívat.“

Našel jsem jí naše lidové písně, pak hudbu z Indie, hudbu arabskou, ze střední Afriky, japonskou, malajskou...

„Tomu ty říkáš jednoduchá hudba?“ řekla Zoidée zamyšleně. „K tomu ti musím říci, že něco mi hudbu našeho světa trochu připomínalo. Jak jsi to měl označené... staré židovské písně. Jen slova jsou jiná, ale ten dojem je dost podobný. Takže vy na Zemi vlastně máte i naši hudbu, ale k ní navíc tolik jiné, jednodušší i složitější... já si nemohu pomoci, Mozart se u nás na Bardžá ještě nenarodil.“

Vymlouvat jsem jí to nemohl - a ani nechtěl.

Zoidée brzy přišla s návrhem či s prosbou, zda bych se raději nepřestěhoval do její jeskyně. Její důvody jsem musel uznat. Jakmile jsem v letounu nechal otevřené všechny dveře a poklopy, bylo uvnitř brzy nesnesitelné vedro. Běžící klimatizace zase produkovala slabý, ale trvalý hluk, který dívce vadil v soustředění, ať šlo o knihy, ale zejména o hudbu. Ovšem pokud jsem se měl přestěhovat do klidnější jeskyně, pak nejraději i s přístroji pro reprodukci hudby.

„Pochybuji, že by tvoje jeskyně byla akusticky na výši,“ namítal jsem.

„Tak něco vymysli, aby byla,“ podívala se bezelstně.

Byl bych jí asi slíbil všechno, ale nechtěl jsem slíbit něco, co by se nedalo splnit. Proto jsem vzal s sebou kromě reprodukční aparatury ještě měřící přístroje z opravářské soupravy a šli jsme měřit.

Kromě vstupní chodby a první místnosti byly ve skále ještě tři další, ale jedna z nich byla vhodná nanejvýš jako spižírna - a tak ji Zoidée i používala. Nejzadnější místnost sloužila dívce původně jako pracovna. Měla tam nashromážděno množství sbírek místních rostlin a živočichů, ale měla tu i svou vysílačku, právě tu, kterou jsem zachytil hned po přistání. Teď si sem přestěhovala ještě svou závěsnou síť, kterou měla místo lůžka a vyžádala si můj slib, že nebudu vstupovat do této místnosti bez jejího výslovného dovolení.

Prostřední místnost převzala roli kuchyně. Přemístili jsme sem z první místnosti veškerý nábytek, včetně příruční ledničky a grilu, na kterém Zoidée připravovala všechno. Při té příležitosti jsem se také dozvěděl, že veškeré elektrické spotřebiče v jeskyni jsou napájeny proudem z malé vodní elektrárničky, umístěné v podzemní říčce asi půl kilometru od Zoidina sídla. Změřením jsem zjistil, že elektrický proud používají Bardžané skoro stejným způsobem jako my. Napětí ani frekvence sice neodpovídaly obvyklým hodnotám používaným na Zemi i na Perseu, ale naše přístroje jsem mohl připojit přímo na rozvodnou síť, vybudovanou Zoidée. Snížené napětí stabilizační obvody nějak zvládly a vyšší frekvence nevadila vůbec. Problém by byl možná s elektromotory, ale ty jsem tu zatím nepotřeboval.

Původní kuchyň Zoidée vyhradila pro mě a navrhla mi, abych se sem z výsadkového letounu přestěhoval. Mohl bych tu mít stejné pohodlí, ale větší klid. Prostřední místnost měla sloužit jako kuchyň, jídelna i jako společenská místnost pro nás oba. Návrh to byl pěkný a docela se mi zamlouval, ovšem jen do chvíle, než jsem do naší nové společenské místnosti umístil akustickou aparaturu.

Výsledek byl žalostný. Zvuk se tu ode všech stěn odrážel všelijak a protože místnost neměla a ani nemohla mít rozměry katedrály, podobala se po akustické stránce ze všeho nejvíce velkému sudu. Tlumicí vlastnosti podlahy byly jediné, co by ještě ušlo. Bylo nezbytné něčím obložit stěny. Zoidée však už neměla ani zbytky oné gumovité hmoty, kterou byla pokryta podlaha, ani nic jiného.

Vysvobodil mě okamžitý nápad. Rozhodl jsem se zaletět si pro nějaké látkové závěsy na Persea a přitom bych mohl přivézt spoustu jiných, potřebných věcí. Zejména jsem chtěl přivézt nějaké oblečení pro Zoidée, aby nemusela chodit jen v kůžích zabitých ještěrů, když na Perseu byly sklady plné všeho možného. Oznámil jsem toto rozhodnutí dívce a navrhl jsem jí, aby letěla se mnou. Zoidée ovšem souhlasila a tak jsme se rozhodli cestu neodkládat ani o hodinu.

Potíž byla jedině se skafandrem. V letounu jsem měl jeden svůj a jeden záložní, pro případ poškození prvního. Bohužel, Zoidée byla skoro o hlavu větší než já a moje velikost by jí vůbec nestačila. Ale nedalo se nic dělat, tady šlo jedině o hermetičnost a ne o pohodlí. Ostatně bylo skoro jedno, zda bude nebo nebude moci Zoidée ve skafandru vykonávat nějakou činnost, hlavně aby mohla překonat vakuum hangáru, kdyby se mi nepodařilo vybrat hangár dostatečně hermetický. Na Perseu se už určitě najde nějaký větší skafandr pro

tický. Na Perseu se už určitě najde nějaký větší skafandr pro zpáteční cestu.

Ještě jsem musel zkontrolovat palivo. Bylo ho tak-tak na jeden start a přechod na oběžnou dráhu. Neplánovaný přelet o pár kilometrů spotřeboval své. Mohl jsem však z letounu vyložit všechno nepotřebné včetně průzkumných robotů Ferdíka a Lóry. Byla to práce navíc, ale ne zbytečná. Na zpáteční cestě toho pobereme mnohem víc.

Zoidée mi pomáhala jak mohla - ukázalo se, že je fyzicky silnější než já. Měla ovšem i výhodu několika let prožitých v prostředí mírně zvýšené gravitace na Poenaid. Kromě toho mě ujistila, že gravitace na Bardžá je také o něco větší než na Zemi. Pomáhala mi nosit těžké přístroje jako nic, takže jsme mohli několik hodin poté spustit předstartovní testy.

Pomohl jsem Zoidée do skafandru. Nedala jinak, musel jsem spolu s ní uzavřít do těsného skafu i agisar. Teprve potom jsem se mohl uložit do pilotního křesla sám a nařídit start.

Večerní start letounu na orbitální dráhu bývá impozantní podívaná, ale tady to vyšlo úplně naprázdno. Chyběli diváci, pokud nepočítám ještěry, kteří nemohli obdivovat efektní let a zejména start raketoplánu. Zoidée si všimla, že jsem ani nesáhl na řízení, ale letoun letěl sám a tak byla klidná. Brzy jsme objevili Persea, nejprve jako svítící bod, potom jako několik bodů navigačních světélek, jako šedivá hruška a nakonec před námi vyvstal v celé své majestátní velikosti.

Zoidée však dlouho nic neviděla a když jsem jí hvězdolet ukazoval zblízka, vyhrkla udiveně:

„Tohle že má být hvězdný letoun?“

To už jsme byli tak blízko, že byly jasně vidět i rozseté světlé skvrny na povrchu - krátery v betonovém absorbčním plášti, vyhloubené nárazy meteoritů.

„Představovala sis jistě něco jiného, viď?“ usmál jsem se. „Očekávala jsi asi něco podobného vašemu letounu?“

„Samozřejmě,“ odfrkla. „Proč váš letoun vypadá skoro jako asteroid a ne jako třeba ten letoun, kterým letíme teď?“

„Vrstva umělého kamene je podle nás nejvýhodnější pokrytí v kosmickém prostoru,“ vysvětloval jsem. „To kvůli meteorům, víš? Meteory poškodí jakýkoliv pancíř, i z těch nejtvrdších materiálů. V betonu sice vzniká větší jáma než by vznikla v oceli, ale zase se to lépe spravuje. A kromě toho je to kvůli záření. Myslím tím to nevidi-

telné ne-světlo.“

„My také máme ochranu proti záření,“ ujistila mě. „Ale na povrchu hvězdného letadla máme kovovou slupku.“

„To není dobré u hvězd jako je Sírius,“ řekl jsem. „Jsou totiž hvězdy, které vymršťují dlouhé jazyky záření daleko do vesmíru. Dá se to zjistit až když do toho loď vletí a nemáme jinou možnost než otočit se pancířem proti tomu.“

Pak jsem Zoidée upozornil na ránu, kterou způsobil osudný meteor. Sykla překvapením.

„Tohle ale musel být velký náraz, že?“

„Ten náraz zabil všechny uvnitř,“ řekl jsem chmurně.

„Ale to přece nebylo tady, u Poenaid?“ divila se. „Říkal jsi, že jste ztroskotali u Tozuré. To jsi s takhle rozbitým letounem doletěl až sem?“

„Vy jste také museli doletět od Tozuré k Poenaid!“

„Ale my jsme měli jenom malý průstřel, kdyby to nebylo skrz elektrocentrálu, ani by to nebylo znát... ale tady... taková zkáza!“

„Perseus je však i teď letoun schopný letu,“ ujistil jsem ji. „Uvidíš sama!“

Jeden z hangárů konečně odpověděl na vyzvání a otevřel se nám. Převzal jsem řízení a vmanévroval dovnitř pomocí zbytků planetárního paliva. Náraz, cvaknutí kleští držáků - a byli jsme tady! Ani jsme nečekali, až se hangár naplní vzduchem. Přeručkovali jsme oba ve skafandrech do přechodové komory a teprve pak jsme mohli odklopit přilby a odložit skafandry.

Pak jsme spolu vpluli do radiální chodby a ručkovali ke středu lodi. Tam jsme si přivolali výtah a dali se odvézt do velitelské sekce. Zastavili jsme se v řídícím centru lodi, v Pradéšově rezidenci. Ach, Pradéši, kdybys jen tušil, kdo bude jednou sedět ve tvém křesle!

„Odtud, Zoidée, můžeš řídit celý náš hvězdný letoun,“ ujišťoval jsem dívku. „A také vidět kteroukoliv místnost. Chceš-li, ukážu ti, co si budeš přát.“

Nechal jsem rozsvítit obrazovky a pomalu jsem přepínal kamery tak, aby se nám postupně objevovaly různé kabiny, pak laboratoře, chodby, plantáže, sály...

„Tam... tam byly nějaké rostliny!“ vykřikla Zoidée při pohledu do plantáží.

„Rostliny žijí dál,“ řekl jsem nevesele. „Chceš se na ně podívat?“

„A máte tu také zvířata?“ zajímala se Zoidée živě.

„Zvířata náraz nepřežila,“ ujistil jsem ji.

„Podíváme se aspoň na rostliny, ano?“ povzdychla si dívka. „Zastavíme se u nich? Vojto, já jsem bioložka...“

A udělala prosebný kukuč, kterému se nedalo nic odepřít.

„Proč ne?“ souhlasil jsem. „Ale nejprve půjdem do skladů, něco si oblečeš.“

Ve skladech jsme naplnili vaky vším, co jsme mohli dole na Poenaid potřebovat. Zoidée se konečně mohla obléknout do pozemského. Ukázalo se, že ve skladech je dost oblečení i na její velikost, ačkoliv žádná z našich kosmonautek nebyla tak vysoká jako Zoidée. Byl tu pro ni i vhodnější a hlavně větší skafandr. Trochu problémů nastalo, když si zpočátku neuměla poradit s některými částmi pozemského oděvu, ale nakonec to podle obrázků zvládla a moji velkoryse nabízenou pomoc hrdě odmítla. Vzali jsme pak ze skladů i látky, stany, potraviny, nápoje v prášku, zbraně, nářadí, elektroniku i barvy. Mohli jsme to v beztížném stavu lehce dovléci k letounu a protože se mezitím hangár naplnil vzduchem, nedalo nám práci umístit všechno do volných prostor letadla. Uvažoval jsem, že dnes nezásobujeme jenom sebe, ale že počítáme i s dalšími lidmi - s posádkou blížícího se hvězdoletu civilizace Bardžá.

Konečně byly všechny prostory raketoplánu plné. Na závěr jsem chtěl Zoidée ukázat některé části Persea zblízka trochu jinak. Zavedl jsem ji opět do Pradéšovy rezidence a nařídil jsem zapnout motory, aby v lodi vznikla náhražka gravitace. Loď se přitom pomalu otáčela, aby tah motorů nepůsobil stále jedním směrem a příliš neporušil dosaženou oběžnou dráhu.

Mohli jsme teď chodbami procházet namísto vznášení podél zábradlí. Mohli jsme navštívit i místa, která bychom nikdy v beztížném stavu neviděli v podobě, vyžadující alespoň minimální tíži.

Například jsme tu měli i velký bazén s opravdovou vodou. Nejprve jsme však obešli jiné místnosti, než se do bazénu voda napustila a ohřála ze skladovací na celkem snesitelnou teplotu. Řekl jsem Zoidée, že se můžeme vykoupat ve vodě za snížené gravitace, což je úplně jiné, než na planetě.

Nejdřív se jí ale do vody moc nechtělo. Dlouho zkoumala vodu agisarem, zda neobsahuje něco škodlivého, pochopitelně s negativním výsledkem. Tahle voda byla naprosto čistá, tím jsem si byl jist. Po-

koušel jsem se ji zlákat aspoň na okraj, kde je mělko, ale nebylo to tím, že by neuměla plavat. Její chování mělo jinou příčinu. Hned jsem na ni nepřišel, ale nakonec jsem ji musel respektovat. Ukázalo se, že se jenom nechce přede mnou objevit bez šatů. Teprve když se dověděla, že lidé Země používají speciální koupací oblečení, když jsem jí na nejbližší obrazovce ukázal, jak mohou takové plavky vypadat, roztála a nechala si ze skladu jedny přinést.

Strávili jsme pak v bazénu více než hodinu a ukázalo se, že Zoidée umí plavat mnohem lépe než já. Nejprve jsme jen tak plavali sem a tam, ovšem zatímco já jsem přeplaval bazén jednou, ona to stihla ve stejném čase tam i zpět. Pak se zkoušela potápět, ale i tady by s ní mohli závodit snad jen profesionální lovci mořských perel. Zatímco já jsem už po krátké chvilce musel na vzduch, ona vydržela u dna skoro osm minut. Nakonec jsem nechal spustit umělé vlnobití a to se jí líbilo ještě víc, byla z toho všeho jako u vytržení.

„Vidíš - a ty by sis tohle dokázala odříci," musel jsem ji popíchnout, jakmile jsme vylezli ven a já jsem si vyměnil náramkový terminál, bez něhož jsme spolu nemohli mluvit. S jedním jsem byl sice i v bazénu, ale ukázalo se, že nebyl dostatečně vodotěsný. Po krátké době plavání v něm lehce prsklo a umlkl navždycky. Pak jsme se museli chvíli spolu domlouvat jen posunky a to přece jen nebylo ono.

„Bazén bych uvnitř hvězdného letadla nečekala," přiznala. „Jinak máš ale pravdu, stálo to za to. V téhle slabé tíži to byl i pro mě úplně nový zážitek. Voda sice vytlačuje stejně bez ohledu na gravitaci, ale plavání tu dá méně námahy. Moc mě to lákalo, málem bych se dala přemluvit i ke koupání bez obleku. To bys tam ale nesměl být ty a ve dvou to přece jen bylo lepší."

„Vy se na Bardžá nekoupete?"

„Ovšemže se koupeme," podívala se na mě, jako bych řekl nějaký pustý nesmysl. „A máme na to i koupací obleky, i když trochu větší a obvykle pošité kroucenými provázky, vůbec ne tak hladké, jako tenhle. V tomhle jsem si občas připadala jako nahá. No, lepší něco než nic."

Ale i tak bylo vidět, že velice ráda utekla před mýma očima do nejbližší kabiny, odkud se brzy vrátila oblečená zase slušně.

„Kdy si budeš moci na Poenaid takhle zaplavat?"

„Tam to přece nejde," usmívala se. „Skoro všichni vodní živočichové nám tam mohou být nebezpeční. Většina jich je rychlejších než

my a puška ve vodě není nic platná.“

„A co fotomet?“ připomněl jsem.

„Žijí tam drobounké rybky se zubatými tlamičkami, před kterými utíkají i obrovští ryboještěři,“ řekla. „Jedna nic neznamená, ale když jich pluje pohromadě sto tisíc...“

Samozřejmě musela mít pravdu. Pirani nebo něco podobného se přece vyskytují i na Zemi.

Vnitřek Persea, jakkoliv byl podle mě teď chmurný, na ni udělal velký dojem. Obdivovala nejen bazén, ale i naše farmy a což teprve naši chloubu - velkou společenskou halu s její dokonalou akustikou, kde jsme ovšem museli strávit několik hodin. Pustil jsem nejprve celou Dvořákovu Novosvětskou, pak varhaní koncert od Bacha a nakonec na Zoidino přání i jejího oblíbeného Mozarta. Společenská hala byla aspoň po akustické stránce skvostem, což Zoidée poznala již po prvních taktech. Seděla tiše, zavřela oči a tak se zaposlouchala, že jsem měl chvílemi dojem, že snad ani nedýchá.

Když jsme ukončili koncert, vhodil jsem v rychlosti dvě zmražené porce do mikrovlnné trouby a za malou chvíli jsme společně královsky povečeřeli. Mezitím jsem nechal počítačem stabilizovat stacionární oběžnou dráhu a vypnout motory. Ale než se tak stalo, oba jsme se už uložili k odpočinku ve dvou sousedních kabinách.

Ráno - což bylo tehdy, když jsme se probudili, protože tady čas ztrácel smysl - jsme opět báječně posnídali a ještě jsme se šli trochu porozhlédnout po lodi. Zavedl jsem Zoidée i na místo, kam jsem chtěl zajít až nakonec. Společně jsme vpluli do palubní tělocvičny, kde se nacházela nehybná těla všech členů posádky Persea.

Bylo tu mrazivo - chladicí aparatura pracovala sice na malý výkon, ale zato trvale - a přece tu byl hrozný zápach. Bylo tu stopadesát mrtvých a i když nízká teplota zastavila proces rozkladu, ten už započal dříve, než jsem se u Tozuré dostal na palubu.

Zoidée si některé členy naší posádky prohlížela důkladně, dokonce i za pomoci agisaru, ale nakonec se ke mně obrátila smutně.

„Udělal jsi dobře, že jsi tu snížil teplotu, ale napadlo tě to pozdě a zmrazil jsi je málo,“ řekla vyčítavě. „Kdybys všechny zmrazil na kámen bezprostředně po katastrofě, mohla bych teď většinu lidí oživit.“

To ze mě málem vyrazilo dech.

„Jak dlouho po nárazu byla ještě naděje?“ zeptal jsem se překvapeně.

„Například tahle dívka žila ještě nejméně šest hodin," ukázala Zoidée na jedno tělo. „A ještě hodinu po smrti bys ji mohl zmrazením zachránit."

Jednalo se o Moniku Raini, podle počítačů žila nejdéle ze všech. Až jsem se zachvěl, jak přesně to Zoidée poznala.

„To bych nestihl," ujistil jsem dívku. „Dostal jsem se na Persea až dvanáct hodin po nárazu. Když tady lidé umírali, byl jsem na povrchu Tozuré. Ani ty bys na mém místě nikoho nezachránila."

Zoidée se zamyslela.

„Pokud je to tak jak říkáš, pak se asi opravdu nedalo nic dělat," řekla po chvilce potichu. Chvíli zkoumala nehybná těla, ale pak se beze slova odvrátila a oba jsme opustili toto neveselé místo.

Vrátili jsme se do společenské haly a já jsem jí pustil dalšího Mozarta. Sám jsem se omluvil a odešel jsem tankovat planetární palivo do letounu. Pak jsem spustil odsávání vzduchu a zapnul program dehermetizace hangáru. Nakonec jsem se vrátil k Zoidée, abych jí sdělil, že můžeme startovat.

„Počkej... až to dohrají..." požádala mě Zoidée.

Doposlouchali jsme Mozarta a teprve pak jsme zamířili k letounu, připravenému ke startu.

*****

Přistáli jsme v pořádku poblíž Zoidiny rezidence, pouhých pár desítek metrů od vchodu do Zoidiny jeskyně. A pak jsme dlouho stěhovali dovezený materiál, rozhodně déle než na Perseu. Tam všechno ohromně usnadňovalo beztíží, umožňující dopravu obrovských vaků, jakými jsme v prostředí tíže na Poenaidě, mírně větší než Zemi, ani nepohnuli. A navíc jsme museli dbát více na ostražitost, abychom nebyli překvapeni ještěry. V bezprostředním okolí Zoidina sídla sice nebyla pastva pro býložravce a tudíž ani potrava pro masožravce, takže tu ještěři normálně ani nepřebývali, ale člověk nikdy neví, která obludička se může zatoulat tam, kde správně nemá co dělat.

Zoidée si docela ráda oblékla pozemské šaty ze zásob Persea. Ačkoliv jsme museli vybírat jen to největší, co ve skladech bylo, dost jí toho padlo jako na míru. O to víc se teď Zoidée podobala pozemským dívkám. Vsadím se, že kdyby šla v pozemském oblečení po ulicích kteréhokoliv města na Zemi, možná by se lidé po ní ohlíželi, ale

asi by nikoho nenapadlo, že mezi ně nepatří.

Nepatří?

Ale vždyť lidé z Bardžá jsou lidé právě takoví, jako lidé ze Země! Všeho všudy pět nepatrných odlišností, to je přece tak úžasná shoda, že to snad ani lepší být nemohlo!

Teprve k večeru, když se sneslo šero, jsme přestali tahat vaky. Potmě by to mohlo být nebezpečné, ale také jsme byli už dost unavení.

Uvnitř však bylo světlo jako ve dne a tak jsme ihned po stěnách rozvěsili látkové závěsy, abychom mohli ještě tento večer poslouchat pořádnou hudbu. A opravdu! Místnost byla po akustické stránce mnohem lepší a po chvilce zkoušení jsem prohlásil, že to asi bude stačit a že už se to dá poslouchat aniž by přitom člověk přišel o uši.

Ale nic dalšího jsem nepouštěl, protože Zoidée rezolutně prohlásila, že si nebude hudbu kazit pocitem hladu a že nejprve musíme královsky povečeřet. A také se hned pustila do příprav. Byla s tím hotová v minutě, ale to neznamenalo, že by jídlo bylo nějak odbyté. Vypadalo sice jako nevzhledná hnědavá kaše, ale chuť to mělo sladkokyselou a velmi jemnou.

„Vojto, mohl bys pro mě ještě něco udělat?“ zeptala se při večeři.

„Cokoliv bude v mých silách,“ slíbil jsem bez váhání.

„Dokázal by ten váš fotomet prořezat kovovou desku?“ ptala se dál. „Já mám dojem, že by to šlo.“

„To záleží na tom, jak by byla silná,“ pokrčil jsem rameny. „Řekl bych, že většinu materiálů propálí.“

„Abys věděl, nač to chci: chtěla bych se dostat dovnitř našeho hvězdného letadla. Je nedaleko, ale žádný východ se nedá otevřít,“ vysvětlovala. „Mám tady sice jednu rezonanční tavičku, ale jen malý ruční typ a ten se k tomu nehodí, tak velkou hmotu nemůže uvést do rezonance. Kdyby se do jednoho skladiště nedalo proniknout trhlinou v plášti, neměla bych vůbec nic a už bych ani nebyla naživu. Ale kdyby se pomocí tvé zbraně podařilo otevřít některé další dveře...“

„Zkusit to můžeme,“ souhlasil jsem.

„Protože v našem letounu bychom mohli nalézt... no nic, to uvidíme až na místě. Zítra ráno, ano?“

„Zítra ráno,“ potvrdil jsem.

Ovšem to nebránilo, abychom hned po večeři neuspořádali koncert, střídavě z díla Mozarta a Dvořáka.

Druhého dne jsme však vyrazili hned za svítání, neboť k havarovanému hvězdoletu bylo něco přes pět kilometrů. To jsme šli pěšky, jen skafandry a ostatní jsme vezli na hřbetě Ferdíka.

A tak jsme nakonec stáli pod obrovskou horou pomačkaného a zkrouceného kovu, která ještě před pěti lety byla pyšným průzkumným hvězdoletem civilizace Bardžá, než tady dopadla na povrch planety Poenaid a zabořila se hluboko do písku... Hvězdolet Bardžá byl ve srovnání s Perseem menší, měl prý sotva devadesát tisíc tun, čili jen asi jako dva Titaniky, ale i tak působil na povrchu planety mohutným dojmem, zvlášť zblízka. Před tou umělou horou nám oběma bylo trochu smutno. Co námahy, znalostí a energie bylo vynaloženo k postavení lodi schopné cesty mezi hvězdami! A tady všechno leželo bez užitku, jen jako mrtvý kov.

U Persea se s možností přistání ani neuvažovalo - neměl vůbec planetární motory. Jeho atomové motory by z hlediska výkonu přistání umožňovaly, ale pak by se nedalo vystoupit ven. Místo, kde by na atomovém ohni dosedla loď, jejíž hmota představuje hmotu desítky zaoceánských lodí, by určitě bylo i po mnoha letech nepřístupné pro kolosální radioaktivní zamoření.

Oblékli jsme si skafandry a zkusili jsme použít fotomet.

Ze vzdálenosti několika decimetrů fotomet, nastavený na menší výkon, účinkoval podobně jako autogen. Značná část světelné energie se však od kovu odrážela nazpět. Ačkoliv se přitom rozptylovala a nebyla proto už tak koncentrovaná aby ničila, delší působení na nechráněného člověka určitě nebylo neškodné. Naštěstí izolační schopnosti skafandru postačovaly k zachycení škodlivých účinků a automatický filtr, vestavěný do skla přilby, při každém záblesku světla rychle zčernal, takže nedovolil poškození zraku pohledem do ostrého plamene.

Netrvalo ani deset minut a ze stěny vypadl oválný kus plátu a vznikl otvor, kterým by se mohl protáhnout člověk ve skafandru. Museli jsme ještě chvilku počkat, než zchladly rozežhavené okraje, ale pak jsme se oba vsoukali dovnitř. Byla tu tma, kterou prozařovalo jen světlo z lampiček našich skafandrů. Místnost však byla prázdná.

„Pod vnějším pláštěm letounu jsou samé prázdné ochozy, umožňující opravu průstřelů," vysvětlovala mi Zoidée. „Tyto ochozy jsou rozděleny na nevelké úseky, aby se podle poklesu tlaku snadněji zjistilo, kde došlo k průstřelu."

Pak mi ukázala dveře, kterými se do této části ochozu vstupovalo zevnitř lodi. Chvilku s nimi marně lomcovala, ale byly zřejmě zkřížené, takže s nimi ani nepohnula. Došlo opět na fotomet. Pancéřové dveře povolily teprve tehdy, když jsem je objel paprskem skoro ze tří čtvrtin obvodu.

Za vylomenými dveřmi, na stěně, která teď byla podlahou, leželo - mrtvé, seschlé tělo člověka, oblečené do oranžové kombinézy. Stranou se válel prázdný kosmický skafandr.

„Tady jsi zůstal, Šógre," zašeptala Zoidée smutně, když si prohlédla mrtvého kosmonauta blíže.

„Zahynul při havárii?" zeptal jsem se potichu.

„Vím dobře, že Šógre byl oblečen ve skafandru," zavrtěla hlavou dívka. „Když si dokázal skafandr svléknout, musel být v té chvíli ještě naživu. Vidím, že byl těžce zraněn, ale žil. A byl by se možná i uzdravil, měl tu přece agisar," ukázala na seschlé tělíčko, přitisknuté k rukám svého pána, „jenomže jim tu brzy došel vzduch - udusili se oba."

„Tři metry odtud bylo přitom vzduchu dost," zahučel jsem nespokojeně.

„Kdybychom měli fotomet, nenechali bychom ho tu," řekla Zoidée trpce. „Jenomže ten jsme neměli. Ostatně - s vaším fotometem by nás ani ještěři tak nezdecimovali."

Také další dveře jsme museli propálit fotometem. Za nimi byla dlouhá chodba, umístěná kolmo na směr našeho pronikání do lodi. Nebylo tu nic, jenom žebřík na boční stěně a řada skleněných pásů na stěně protější. Většina skla však byla roztříštěna a rozeseta po celé délce chodby, která navíc končila sevřením konstrukce, jako kdyby tam zvenčí do lodi udeřilo gigantické kladivo.

„Šestá podélná," řekla Zoidée věcně. „Zkusíme teď ještě proniknout blíž ke přídi a ke středu letounu."

Vedla mne nejkratší cestou k jedněm dveřím. Zkusila je otevřít - a kupodivu se otevřely i bez použití hrubé síly, ačkoliv přitom nepříjemně skřípaly.

„A jsme v druhém prstenu," komentovala.

Dveře jsme nechali pootevřené a šli jsme dál směrem k ose lodi. I další dveře šly otevřít ručně, ačkoli ne tak hladce. Přetlačovali jsme se s nimi chvíli oba dva.

„Teď se nacházíme v hlavní šachtě," oznamovala mi Zoidée. „Žebřík tu je jen pro případ, kdy letoun stojí svisle, buďto před star-

tem, nebo po přistání. V našem letounu jsme neměli výtahy, jako jsou ve vašem.“

Šachta nebyla příliš rozměrná, takže jsme se pohybovali sehnutí, abychom nenarazili na protější stěnu. Pod nohama nám neustále skřípalo rozbité sklo, kterého tu bylo všude plno. Sestupovali jsme po mírném sklonu lodi dolů - tedy směrem ke přídi.

„Jak to, že jste se zřítili, když váš letoun překonává gravitaci?“ zeptal jsem se zvědavě.

„Na všechno je zapotřebí energie, dokonce i na nehybné vznášení,“ odtušila Zoidée. „U Tozuré nám meteor prostřelil skrz naskrz elektrocentrálu. Sem k Poenaidě jsme ještě doletěli na akumulátory, ale ty už tady byly vybité. Když jsme se začali spouštět do atmosféry, bylo nám jasné, že to nebude měkké přistání. Jenomže nám především chyběl vzduch, nemohli jsme zůstat v kosmu, udusili bychom se. Dole jsme měli aspoň naději, že budeme moci dýchat, i kdyby to mělo být přes biofiltry skafandrů. Kapitán Nubakur rozhodl, že všichni před pádem opustíme letoun ve skafandrech s baporgy; to jsou takové opasky, dovolující létat. Letoun však začal padat dříve, než jsme očekávali - a navíc se začal otáčet. Padali jsme ve výstupní komoře jeden přes druhého, zase jsme vstávali a snažili jsme se dostat ven. Podařilo se to mně, Kaúlovi a Umárovi, dodnes ani nevím, kdo mě vlastně vystrčil ze dveří... Sírmil zřejmě zůstal v lodi a když pak narazila, rozdrtilo ho to. Ostatní čekali u jiných komor, ale jak se dostali ven, to ti nepovím.“

Podle hlasu jsem pochopil, že Zoidée ještě teď vzpomínky na katastrofu a smrt jejích přátel přivedly k pláči. Mne však vyvedlo z míry něco úplně jiného. Bardžanský hvězdolet dokázal přeletět kosmickou vzdálenost mezi planetami Tozuré a Poenaid, vzdálenost plně srovnatelnou s letem Země - Mars, pouze na akumulátory!

Postupovali jsme nepříliš širokou chodbou až na konec. Zoidée vzala za páky dveří a ty se se skřípěním otevřely.

Vstoupili jsme nejspíš do nějakého řídícího centra lodi, protože jedna stěna byla zaplněna obrazovkami a podivnými přístroji. Další desítky vyhaslých přístrojů byly rozmístěny na podlouhlém pultu, u něhož ležel vysoký, bělovlasý muž, oblečený pouze do lehké oranžové kombinézy. Také jeho tělo bylo seschlé a svraštělé.

„Kapitáne Nubakure, zůstal jsi na svém místě až do konce, já ti slibuji, že o tom vydám svědectví,“ prohlásila Zoidée pomalu, slav-

nostně. Teprve pak se sklonila k mrtvému tělu.

„Zahynul okamžitě při nárazu," řekla potichu. „Bude jistě zaznamenán v legendách. Další kapitán, který zahynul se svým letounem, když předtím zachránil aspoň část své posádky."

Chvíli jsme stáli mlčky.

„Půjdeme odsud," prohlásila po chvíli Zoidée. „Pro tohle jsme sem přece nepřišli."

Vrátili jsme se do hlavní šachty a opět jsme kráčeli sehnutí, abychom nenarazili hlavou. Tentokrát jsme stoupali vzhůru. Šachta byla rozdělena několika přepážkami, ale dveře šly většinou otevřít bez násilí. Zoidée se pochopitelně ve své lodi vyznala a brzy se pokoušela otevřít dveře ve stěně, která teď zastupovala podlahu.

Tyto dveře byly zkřížené, museli jsme jim pořádně pomoci fotometem. Spadly naštěstí dolů vlastní váhou a my jsme oba pohlédli dolů za nimi.

Byla tu velká hala, až jsem se divil, jak se mohla vejít do tak nevelké lodi. Hala byla zčásti zborcená a roztříštěná a právě tak zničený byl její obsah. Byla zaplněná hromadami zkrouceného kovu.

„A můžeme se vrátit," řekla po chvilce uvažování Zoidée zklamaně. „Tohle by neopravili ani v továrně."

„Co to bylo?" zajímalo mě.

„Součásti mimoprostorové stanice vjosuzgu," odpověděla dívka. „Kdyby byla v pořádku, mohli bychom ji možná sestavit a dostat se odtud vlastními silami. Takhle nám nezbývá než čekat na vysvobození dál."

„A to by sis troufala smontovat sama?" podivil jsem se.

„Proč ne?" obrátila se ke mně bezelstně. „Já přece vím, jak se vjosuzgu sestavuje a ty bys mi pomohl, ne?"

*****

Zoidino sídlo mělo proti letounu i jiné výhody, než ty, které způsobily, že jsem přijal její pozvání a ubytoval se natrvalo v její jeskyni. Nebyly tu žebříky, naopak tu byla spousta místa. Zoidée v něm měla vodovod s čistou, studenou, pramenitou vodou a její miniaturní elektrárna na potoce mezi skalami dávala dost elektřiny nejen pro osvětlení, ale i pro ledničku a další vybavení. Když se mi podařilo změnit jednu místnost ve skalním obydlí v koncertní sál s lepší akustikou než

měla kabina letounu, strávila zde Zoidée značnou část svého volného času poslouchaním pozemské hudby. Tvrdila, že pozemská hudba je nejkrásnější v celém jí známém vesmíru. Vzhledem k tomu, že jenom ona ji mohla srovnávat s hudbou ostatních světů, nezbývalo mi, než jejímu tvrzení věřit.

Já jsem si do místnosti, kterou mi Zoidée vyhradila, přenesl jeden střední terminál. Od něho jsem natáhl kabel ven ze skály do retranslačního bloku, zajišťujícímu spojení s letounem i s Perseem. Ale ukázalo se, že jsme spojení s Perseem nepoužívali příliš často. Ještě tak Zoidée, když občas žádala hlavní počítač Persea, aby jí přenesl nějakou další hudbu do pamětí akustického zařízení.

Měl jsem v pamětech terminálu trvale uloženou učebnici jazyka Bar a učil jsem se další a další slovíčka. Mluvnici jsem se naučil brzy, ale k používání jazyka je třeba znát spoustu slovíček a zejména ustálených frází. Myslím si, že jsem velice příjemně překvapil Zoidée, když jsem se poprvé odvážil na ni promluvit v jazyce Bar. Brzy jsem se s ní mohl domlouvat i bez překladače a čím více se rozšiřovala moje slovní zásoba, tím byly naše rozhovory delší a přirozenější.

Chtěl jsem po Zoidée, aby mi ukázala její létací opasek baporg, ale žádný už neměla. Řekla mi, že jí krátce po onom nešťastném přistání několikrát zachránil život, ale brzy se jí poškodil, zrovna když byla daleko v poušti. Tam jej také jako nepotřebný zahodila. Měla prý co dělat, aby se dostala zpátky k vodě a nemohla s sebou vláčet neopravitelné věci.

Hned v prvním týdnu, co jsem spal ve skalním domě, mě Zoidée ráno při snídani oslovila s velice vážnou tváří.

„Vojto - musel jsi prožít nějaký hrozný zážitek, viď?“

„Kdyby jen jeden,“ povzdychl jsem si.

„Křičel jsi ze spaní,“ sdělovala mi. „Myslela jsem si, že se tu něco děje, ale ty jsi spal - a ze spaní jsi vykřikoval svou řečí.“

„Občas mívám takové sny,“ připustil jsem neochotně.

„Nikdo tě z toho neléčil? Nemohla bych ti pomoci?“

„Myslíš, že bys měla úspěch?“

„Jsem si tím jistá,“ řekla sebevědomě.

Svolil jsem tedy, aby si se mnou podnikla nějaké pokusy. Tvrdila něco o druhé vrstvě podvědomí, ale bylo to příliš odborné, než abych jí porozuměl. Několikrát mě předhodila své malinkaté chobotnici agisaru, bylo to takové mravenčení, ale nakonec byla zřejmě úspěšná a

divoké sny mě přestaly trápit. Tolik let od Ridigio jsem spal s nočními můrami - až teprve teď mě jich Zoidée nadobro zbavila. Byl jsem jí za to vděčný, ale ona jenom mávla rukou, že to nic nebylo. Zásahy do podvědomí jsou prý u nich běžné. Aspoň se přitom o mně zase něco nového dozvěděla.

Netušil jsem co to bylo a raději jsem se jí na to ani moc neptal.

Krátce poté, co jsem se k ní nastěhoval, se stala celkem bezvýznamná porucha. Ten večer jsme seděli každý v opačném koutě místnosti a poslouchali jsme spolu hudbu. Náhle, bez sebemenšího varování, zhasla všechna světla a byli jsme potmě. Jenom přehrávač hrál dál, ačkoliv byl rovněž napájený ze sítě, neboť měl navíc vestavěné akumulátory. Mohli jsme tedy poslouchat dál, ale akumulátory nemohly vydržet celý večer, zejména při fortissimu.

Dohráli jsme proto jen Mozartovo Requiem a pak jsem přehrávač vypnul.

„Nepůjdeme se podívat na elektrárnu?“ navrhl jsem.

„Venku je tma,“ namítla Zoidée. „Tohle už se mi tu stalo několikrát. Většinou byly v turbíně zapletené kmeny stromů, jen jednou to byl velký krokodýl. Jenže takhle potmě stejně nic nevyřešíme. Necháme to na ráno.“

„Půjdeš spát?“

„Na to je ještě brzy,“ nesouhlasila. „Budeme si asi muset najít jiný druh zábavy. Umíte se snad bavit i bez elektřiny, nebo ne?“

A aby mi šla příkladem, začala zpívat.

Jako ji prve uchvátil Mozart, tak mě teď zaujal její hlas. Měla nádherný alt a zpívat uměla, to se dalo poznat. Zpívala nějaké táhlé, melodické písně a opravdu, dost se podobaly pozemským. Jen slova byla pochopitelně jiná, ale naštěstí už jsem jim dost rozuměl. Zpívala nejvíc o přírodě. O malých žlutých ještěrkách, vyhřívajících se na odpoledním sluníčku, o stádech rohatých antilop, ale také o jakýchsi ploutvonožcích, tancujících vodní tance hluboko pod hladinou moře. Nejběžnějších pozemská témata, láska, hoře, radost, se v nich však téměř nevyskytovala.

Pak ovšem chtěla, abych i já něco zazpíval. Přivedla mě tím do velkých rozpaků - vždyť já jsem si jenom tak pro sebe nezpíval vlastně od školních let. Ale nechtěl jsem vypadat jako kulturní ignorant a zkusil jsem také něco. Ovšemže se projevilo, že jsem dlouho nezpíval, hlas mi trochu uhýbal, ale Zoidée to, jak se zdálo, brala s porozumě-

ním.

Nakonec se mi to zalíbilo. Podobné „černé hodinky“ jsme si od té doby uspořádávali častěji a byly to další okamžiky, kdy jsme se spolu víc a víc sblížili.

Byli jsme velmi dlouho odkázáni jenom jeden na druhého, ale náš vztah byl přitom velice zdrženlivý. Zachovávali jsme od sebe neustále určitý odstup. Mě ani na okamžik nenapadlo pochybovat o propastných genetických rozdílech mezi námi dvěma - a jak se zdálo, Zoidée tuhle skutečnost rovněž plně respektovala. Naše kamarádství pak samozřejmě nemohlo přejít v obvyklý vztah mezi mužem a ženou, jak by se nejspíš stalo, kdyby Zoidée byla pozemšťankou. Někdy jsem toho litoval, ale navzdory tomu to bylo tak krásné přátelství, o jakém se může člověku jen zdát a jaké se naplní sotva jednomu ze sta.

Další příležitostí ke vzájemnému poznávání se nám stal společný lov. Nelovili jsme jen tak pro zábavu, občas jsme potřebovali čerstvé maso. O lovnou zvěř nebyla nouze, i když jsme lovili jen některé druhy ještěrů. Masožravé druhy měly většinou maso nechutné, takže by se dalo jíst jen z nouze. Nelovili jsme příliš velké jedince; tak velké množství masa bychom nemohli spotřebovat ani uschovat v ledničce. Pravda, někdy jsme museli zastřelit i většího ještěra, zejména když nás napadl, ale jinak jsme nestříleli víc než kolik bychom potřebovali k životu. Měli jsme teď oba fotomety a přece byly takové výpravy dostatečně dobrodružné. Málo platné, v každém člověku přetrvává původní lovec, i když se jedná o dívku a navíc původem ze světa, kde si lidé dávno navzájem neubližují. Tím více lov vzrušoval mě - kdoví, který z mých předků musel vlastníma rukama utloukat mamuty, stepní koně či jeleny, aby přežil aspoň do jara.

Zoidée tu dokonale znala celé okolí. Jak by ne, vždyť tu žila už více než pět let! Tím více mě potěšilo, že po našem seznámení překřtila největšího z veleještěrů na Vojtosaura, jak jsem mu začal říkat já, ačkoliv jsem jej objevil mnohem později než ona. Měla ovšem nejen pojmenovaný, ale dokonale prozkoumaný skoro celý zdejší zvěřinec.

Byli jsme tu skoro v poušti, ale nedaleko od nás vyvěral pramen a po několika kilometrech se vléval do nevelikého jezírka. Mezi ním a námi byl les palmovitých rostlin, ne moc hustý, ale přece jen les. Zoidée věděla, kde v něm rostou jedlé plody, kudy chodí ještěři k vodě a na pastvu, ale také kde se v něm nacházejí kolonie nebezpečného hmyzu, vzhledem podobného našim sršňům, jenže ve velikosti holuba

- takové bodnutí by mohlo být pro člověka životu nebezpečné. Proto jsme chodili vždy společně, neboť Zoidée tvrdila, že bych bez jejího dohledu brzy přišel k nějakému úrazu.

A jako kdyby to přičarovala, stala se mi nakonec velice nepříjemná nehoda. Ani ne na lovu, jak se stále obávala Zoidée, ale přímo před prahem skalního domu.

Jakmile jsem otevřel venkovní dveře a udělal první krok, dostal jsem ránu do zad, až jsem se zapotácel. Spatřil jsem ještě velkého hada, jak se svinuje do dalšího útoku a tak jsem nečekal na nic a udělal skok dopředu. Fotomet mi vlétl do ruky skoro sám. Záblesk - a z hada zůstaly jen beztvaré zbytky, rozmetané po okolí. Ale cítil jsem, jak mi po zádech stéká krev a proto jsem se rychle vrátil do předsíně. Stačil jsem zavřít dveře, přejít k dalším dveřím a otevřít je. Pak jsem najednou pocítil slabost a zatmělo se mi před očima.

„Pozor, Zoidée, venku je had...“ podařilo se mi ještě dívku varovat, ale to už jsem slyšel v uších zvuk velkých bubnů...

„Vojto, co je s tebou?“ uslyšel jsem výkřik Zoidée, ale už jako z velké dálky - a víc nevím...

Když jsem se opět probral, byla Zoidée u mě. Ležel jsem na lůžku v poslední místnosti, kterou si Zoidée vymínila pro sebe a kam jsem jinak nechodil.

„No konečně ses probudil,“ usmívala se. „Tys mi dal, ty krotiteli hadů!“

„Co je... co se stalo?“ vyhrkl jsem.

„A víš, že jsi objevil nový druh, který jsem ještě ani okem nespatřila?“ oznamovala mi slavnostním tónem.

„Co jsem objevil, jaký druh?“ nechápal jsem.

„Já jsem tu žila pět let, už jsem byla skoro přesvědčená, že tu chybí jedovaté druhy hadů - a ty najednou objevíš něco tak jedovatého, že se to jen tak nevidí. Není to divné?“ brebentila nadšeně.

„Aha, ten had... už si vzpomínám!“ rozbřesklo se mi.

„Teď už je to v pořádku, Vojto,“ usmívala se dívka. „Ale ze začátku mi nebylo veselo. Když ses mi složil ve dveřích, já hned agisar a k tobě... no a nevypadalo to dobře, ten jed hrozně rychle ochromoval. Bez agisaru by byl s tebou do tří minut konec.“

„Ale jak vidím, tobě se to povedlo, nebo jsem snad po smrti?“ pokusil jsem se o vtip.

„No - jsi po smrti,“ řekla Zoidée vážněji. „Ale málem to bylo de-

finitivně, vyhráli jsme to jenom díky ledničce.“

„Proč ledničce?“ nechápal jsem. „Jestli jsem po smrti, jak se mnou ještě můžeš hovořit? To není dobrý vtip.“

„Když jsem viděla, že už nevnímáš a nedýcháš a že mi tu umřeš, vyhodila jsem všechno z ledničky a vstrčila jsem tě dovnitř. Pak jsem dala maximální chlazení - za deset minut byl z tebe kámen a já jsem mohla jít hledat, co tě vlastně otrávilo,“ řekla Zoidée, jako by se nechumelilo. „Naštěstí jsi toho hada rozstřílel, takže jeho zbytky byly ještě přede dveřmi. Agisar potřebuje málo, aby si dal dohromady obraz kteréhokoliv tvora. Samozřejmě - byla to jen otázka deseti minut, abychom znali složení jedu, jeho vlastnosti, účinky - i abychom vymysleli proti němu vhodnou protilátku.“

„Ty jsi mě - zmrazila?“ došlo mi konečně. Ačkoliv jsem se zrovna cítil v teple, přeběhl mi mráz po zádech.

„Však to potom nebylo jednoduché,“ přiznala se Zoidée. „Zmrazit a rozmrazit, to by samo o sobě nebylo tak zvláštní, i když jsem na to měla jenom jeden agisar a obvykle se to dělá se dvěma. To už je dávno zvládnuté. Ale tady jsem ti během rozmrazování musela dávat protijed, aby probuzení bylo už také uzdravení.“

Trochu se mi z toho točila hlava.

„No, přiznám se ti, něco takového jsem udělala poprvně v životě! Doopravdy jsem se o tebe bála,“ řekla se šťastným úsměvem. „Není to maličkost ani za normálních podmínek, natož s tou jedovatou komplikací... Byl jsi skoro devět dní zmražený, abys věděl. Ani nevíš jak jsem ráda, že jsi tu se mnou - a živý!“

Zachránila mi život, uvědomil jsem si konečně. A k tomu jakým podivným způsobem! Zmrazením a opět oživením. Devět dní jako kus ledu, ale povedlo se jí to a žiju!

Proboha! Zamrazilo mě znovu, ale teď hrůzou. Já bych něco takového nedokázal v žádném případě - a kdyby ten had uštkl ji, byla by už mrtvá... Jak málo stačilo, aby na této krásné planetě došlo k další tragedii.

„To jsem rád, že se to stalo mně a ne tobě!“ vydechl jsem. Podívala se na mě nejprve udiveně, ale pak to zřejmě správně pochopila.

„Ty - se také o mě někdy bojíš?“ řekla najednou potichu, že jsem ji sotva zaslechl. Ale měla pravdu. Bál jsem se o ni mnohem víc, než ona o mě. Protože ona byla v tomhle světě ohroženější než já. A my dva jsme se tu už navzájem opravdu potřebovali...

*****

Poplašný signál mě dokáže vzbudit i z nejhlubšího spánku. Nemusí být ani hlasitý, stačí, aby zazněla jeho povědomá melodie. Vyskočil jsem a chvíli jsem hledal příčinu. Bylo po ránu, ale byla ještě tma, svítila jedině obrazovka terminálu na stolečku v koutě. Aspoň jsem nehledal dlouho.

„Zoidée, vstávej, honem!“ vykřikl jsem.

„Co se děje?“ ozval se ze zadní místnosti rozespalý hlas.

„Volá nás hvězdný letoun z Rikiri,“ oznamoval jsem jí, co jsem mezitím zjistil.

„Kde je?“ chtěla vědět Zoidée. Byla tu v okamžiku, jen se rychle oblékla. Poloha bardžanského hvězdoletu byla zaměřená automaticky, požadované údaje se objevily obratem.

„Patnáct hodin, sedmdesát osm stupňů sever,“ přečetl jsem údaj, kterému však Zoidée nerozuměla, protože jí pozemské souřadnice neříkaly nic nebo téměř nic.

„Co to znamená?“ zeptala se netrpělivě.

„To znamená, že nepřilétají přímo od Rikiri, ale úplně ze strany,“ vysvětloval jsem rychle. „Jsou mimo rovinu oběžné dráhy Tozuré - a tím pádem i mimo nebezpečné pásmo.“

„Pak jsou ale zachráněni!“ vykřikla Zoidée radostně.

„... proto jsme mohli včas změnit směr a nalétáváme do planetární soustavy od pólu. Očekávejte nás přibližně za osmdesát až devadesát dní. Vydržte! Zdraví vás kapitán Gyfer a celá posádka. Opakujeme: děkujeme za varování, které jsme díky zvláštnostem zdejšího prostoru zachytili ještě daleko od planetárního systému. Proto jsme mohli včas...“ opakoval hluboký mužský hlas.

„Žádné zvláštnosti zdejšího prostoru,“ vrčel jsem, „ale čtyři poctivé megawatty a směrovaná parabolická anténa.“

„Už jen devadesát dní!“ vykřikla Zoidée radostí a objala mě zezadu kolem krku.

Něco se mi však nezdálo. Vzdálenost ukázaná na obrazovce neodpovídala devadesáti dnům letu, byla mnohem menší. Buďto bardžanští kosmonauté nedovedou měřit vzdálenosti, nebo brzdí jen veli-

ce slabým tahem. Rychle jsem ťukal program na klávesnici. Konečně se rozběhl. A údaje, které jsem dostal, byly opravdu zajímavé.

„Hodně toužíš, Zoidée, setkat se se svými krajany co nejdřív?“ zeptal jsem se opatrně.

„Jak se ještě můžeš ptát?“ podívala se na mě vyčítavě.

„Zeptám se tedy jinak,“ nedal jsem se. „Chtěla by ses se svými krajany setkat dříve než za těch devadesát dní?“

„To víš, že bych chtěla - a jak!“ usmála se dívka. „Jenže oni nejlépe vědí, kdy se k Poenaid dostanou.“

„A co kdybychom jim vyletěli naproti?“ navrhl jsem.

Podívala se na mě trochu udiveně.

„To je přece nesmysl, Vojto,“ zavrtěla hlavou. „Víš, v jaké rychlosti bychom se minuli? A skutečné setkání tady na Poenaidě by se tím jen oddálilo. To nemyslíš vážně.“

„Nemyslel jsem to tak, jak jsi to pochopila,“ ohradil jsem se. „Podle mých výpočtů se můžeme s vaším hvězdným letadlem setkat zhruba za padesát dní. Poletíme v té chvíli stejnou rychlostí i stejným směrem jako on, takže se naše letadla budou zdánlivě nehybně vznášet vedle sebe. Chceš?“

„Zdá se mi, že mě chceš podceňovat,“ začala se usmívat. „Jenže si neuvědomuješ, že já jsem sice biolog, ale v nouzi umím řídit i hvězdný letoun! Přiznám ti, že máš smysl pro humor, ale zapomínáš na to, že já základy kosmické navigace ovládám a dovedu si představit, co možné je a co možné není! Oni teď brzdí na plný výkon a ty bys jim chtěl letět vstříc, otáčet, vyrovnávat rychlost - vždyť je to nesmysl!“

„Věřím ti, že ovládáš i kosmickou navigaci,“ pokračoval jsem bez zaváhání, „ale obávám se, že pro změnu ty v této chvíli strašně podceňuješ naše letadla. Vypočítal jsem, že naše letouny mohou zrychlovat i brzdit více než dvacetkrát větším výkonem než vaše. Zatímco váš letoun bude usilovně brzdit na svůj plný výkon, náš letoun bude přitom kolem něho opisovat různé obrazce, chvíli poletí rychleji, chvíli zase pomaleji. Když teď vyrazíme vstříc vašemu letounu čtvrtinou našeho výkonu, po dvaceti dnech se otočíme a stejnou silou budeme brzdit, pak se setkáme tak, že budeme mít stejnou rychlost i směr s vaším letounem.“

Nechal jsem celý manévr nasimulovat ve zmenšeném měřítku na obrazovce, ale nezdálo se mi, že bych ji přesvědčil.

„Zkusit to ovšem můžeme," přivolila. „V horším případě si zkrátka uděláme výlet do prostoru. Poletíme teď hned?"

„Budeme se muset stavit u Persea a doplnit si planetární palivo a zásoby," připomněl jsem. „Ale to nic, i tak počítám s nějakou rezervou."

Už dřív jsem Zoidée vysvětlil rozdíl mezi planetárními motory, které jsou čistě chemické a mohou být používány i na planetách, a atomovými motory, které nepotřebují neustále doplňovat palivo, ale v atmosféře planet se zapínat nesmějí, aby se nezamořila radioaktivitou.

„V tom případě si ještě stačíme připravit na cestu něco k jídlu," rozhodla Zoidée a zamířila k ledničce.

Byla hotová v několika minutách, takže ještě nezačalo svítat, když jsme probudili desítky ještěrů rachotem a světelnými efekty startujícího raketoplánu.

Dostali jsme se v pořádku do hangáru Persea, přečerpali planetární palivo a aniž bychom se dál zdržovali, opět jsme se rozjeli do prostoru. Tentokrát jsme však nezamířili k planetě, ale šikmo k její oběžné dráze, odkud se k nám neslo radiové volání bardžanského hvězdoletu.

Mezihvězdné antény Persea od chvíle, kdy přijaly vysílání z přibližujícího se bardžanského hvězdoletu, obdržely nový směr i novou zprávu. Místo varování před nebezpečím teď jen několikrát opakovaly zprávu o tom, že letíme naproti, aby kosmonauté z Bardžá neměnili režim letu. Pak umlkly. Další komunikaci mělo už udržovat palubní radio letounu. Výpočty jsem původně dělal pro akceleraci dvě Gé, ale když se Zoidée dozvěděla, že další zvýšení by mohlo setkání ještě urychlit, nechal jsem předělat výpočty na větší zrychlení a ještě jsme trochu přidali. Vlekli jsme se pak po kabině po čtyřech, ale oba jsme si z toho dělali jen legraci.

Za dvě hodiny se z obrovské planety Poenaid stal jen malý kotouček a ten se dále zmenšoval. Pak se změnil v jednu z mnoha hvězd a viseli jsme v prostoru zdánlivě bez pohybu.

Chvíli jsme si krátili dlouhou chvíli těšením na to, jaké překvapení bude pro bardžanské kosmonauty, až zjistí, co se to k nim připojilo za letadlo. Zoidée totiž přistoupila na můj nápad, že jim hned neřekneme, že se u Poenaid setkají s další kosmickou civilizací. Pod trvalým přetížením však hodiny ubíhají obzvlášť pomalu. Já jsem zábavu měl - učil jsem se jazyk Bar, ale Zoidée v hukotu atomových motorů

nemohla poslouchat hudbu, takže se brzy očividně nudila.

Navrhl jsem jí, aby si promítla na obrazovku některou z pozemských knížek. Nebyl přece žádný problém nechat si je přeložit do jazyka Bar. Zoidée souhlasila, ale vyzkoušela si jich několik, než se jí aspoň jedna zalíbila. Nabídl jsem jí nejprve detektivku; tu ale znechuceně přestala číst hned na začátku, ve chvíli, když se dostala k popisu vraždy. Mělo mě samosebou napadnout, že to pro ni nebude ten správný žánr... Čtení historického románu předčasně ukončila z téhož důvodu.

„Cožpak nemáte ani jedinou knihu, ve které by se lidé nezabíjeli?“ obrátila se na mě vyčítavě.

Požádal jsem hlavní počítač na Perseu, aby nám dodal z knižního archivu všechno, v čem není žádná vražda. Chvíli jsem trnul, zda se vůbec něco objeví. U nás pozemšťanů není mnoho knih, aby v nich nevytekla ani kapka krve. Naštěstí se jako nabídka objevil celý seznam. Po krátkém přemýšlení jsem pro Zoidée vybral Malého prince od Exupéryho a jednu knihu od Hemingwaye. Sám jsem pokračoval v učení jazyka Bar. A mezitím se do pamětí palubního počítače letounu stěhovalo několik desítek dalších knih, tak jak je programy nalézaly. Některé knihy však byly neúplné, protože počítač z povídek některé vyřazoval. Nešlo o cenzuru, ale o výběr na přání.

Hemingwaye Zoidée přečetla bez připomínek, ale při čtení Malého prince se na mne obracela s prosbami o vysvětlení. Pohádkový příběh vzala totiž doslova a stále mi ukazovala chyby a nepřesnosti, kterých se autor dopustil. Teprve když přijala moje vysvětlení o básnické nadsázce a o pohádkách vůbec, pustila se do Malého prince znovu od začátku.

„A víš, Vojto, že se mi ten váš pohádkový příběh docela líbil?“ řekla když dočetla až do konce.

Jako další jsem jí tedy doporučil Andersena, pak pohádky Boženy Němcové. Ani pohádky se ovšem k Zoidée nedostaly všechny, protože v mnoha byla zobrazena podlost a zákeřnost lidí a počítač jich část vyřadil.

A čas nám tak ubíhal rychleji než předtím.

Podle propočtů jsme se otočili a zahájili brzdění. To už jsme začínali chytat slabé signály vysílače hvězdoletu i na malé antény výsadkového letounu.

Museli jsme podle nich trochu opravit kurs, ukázalo se, že bar-

džanský hvězdolet letěl trochu šikměji, než by byla optimální dráha, ale spravila to půlhodina tahu při čtyřech Gé. To už oheň z atomových motorů našeho letounu zpozorovali piloti bardžanského hvězdoletu, nejdřív v dalekohledu, pak i pouhým okem. Na jejich dotaz Zoidée odpověděla, že světlo z našeho letounu není nebezpečné a mohou dál letět bez obav.

A pak už do setkání chyběly pouhé čtyři dny.

Zoidée už nedokázala číst. Kdybychom neměli tři Gé, asi by chodila po kabině sem tam jako lev v kleci. Já jsem pořád studoval jazyk Bar a tak mi Zoidée aspoň pomáhala učit se potřebné fráze.

Tři dny do setkání... Na obrazovce zpětného radaru se nám objevilo světélko. Byl to paprsek, vyslaný čelním radarem bardžanského hvězdoletu. Také radiový signál byl už docela srozumitelný ve fonii a daly se v něm dobře odlišit i hlasy jednotlivých kosmonautů. Hovořili s námi střídavě tři muži a dvě ženy. Od nás pořád odpovídala jenom Zoidée.

Konečně nastala závěrečná fáze přibližování. Na obrazovce zpětného radaru byl už bardžanský hvězdolet jasně patrný. Vyšlo mi, že teď musíme trochu ubrat, aby setkání vyšlo na plus mínus sto kilometrů.

Poslední dvě hodiny do setkání...

„Vidím světlomet!“ vykřikla Zoidée radostně. Ihned to oznámila rádiem svým krajanům.

„Co máme dělat?“ následovala jejich otázka.

„Brzděte jako dosud,“ odpověděla Zoidée podle mého přání. „Manévrování nechte na nás.“

Opět jsme otočili letoun a vypli jsme motory. Teď už byla naše rychlost taková, jakou dosáhne letoun z Bardžá právě ve chvíli setkání. Zatím ještě letěl rychleji, ale čím více se přibližoval, tím více se jeho rychlost srovnávala s naší.

A najednou se opět zažehly atomové motory. To byl již hvězdolet z Bardžá tak blízko, že jsem mohl zapnout program FORMACE. Tomu to netrvalo dlouho a oba letouny zdánlivě znehybněly necelé dva kilometry od sebe.

„Odpusť mi, Vojto,“ řekla Zoidée, když tlustý šedivý disk bardžanského hvězdoletu visel na dohled od nás. „Moc jsem ti nevěřila, když jsi mi tvrdil, že se setkáme s našimi. Nikdy bych nevěřila, že to půjde tak hladce, jak jsi to dokázal. Musím přiznat, že i tu kosmickou

navigaci umíte lépe než my, ačkoliv my létáme déle.“

Teď už nebylo možné zatajovat odlišné principy pohonu hvězdoletu a našeho výsadkového letounu. Zatímco letoun Bardžanů brzdil neznatelně, z trysek našich motorů neustále šlehal bělofialový atomový oheň. Jen na malý výkon, neboť akcelerace byla sotva čtvrtinu Gé, ale zato nepřetržitě.

„Poslyš Zoidée, co to máš za podivný letoun?“ zeptal se kapitán Gyfer přímo.

„Malé překvapení, krajané,“ usmívala se Zoidée šťastně. „Jak vidíte, setkalo se naše Společenství s další kosmickou civilizací. Její obyvatelé nazývají svou vlast Země. Jsem v jejich letounu a jsem nesírně šťastná, že zase vidím na vlastní oči náš hvězdný letoun.“

„Jste hosty na jejich planetě?“ zeptal se kapitán.

„Zůstala jsem sama, všichni ostatní zahynuli,“ odpověděla Zoidée vážně. „A nejsem hostem na planetě Zemi, protože ta je odtud mnohem dál, než Rikiri. Lidé ze Země sem přiletěli vlastním letounem.“

„V tak malém?“ podivil se kdosi.

„Nevidíte jejich hvězdný letoun,“ rychle opáčila. „Pravý hvězdný letoun teď krouží kolem Poenaid a je mnohem větší než náš. Ale protože je příliš velký, oni s ním na planetách ani nepřistávají. K tomu si s sebou vozí právě taková malá letadla, jako je to, které vidíte.“

„Odkud přiletěli?“ zajímal se kapitán Gyfer.

„Dozvěděla jsem se, že od Urunai, ale oni sami té hvězdě tak neříkají. Nazývají ji Slunce.“

„Urunai? Ta je přece stranou, nebylo to spíše od Zugoar?“

„U Zugoar už byli,“ vysvětlovala Zoidée. „Našli tam čtyři planety, všechny mrtvé a nebezpečné. Jejich příštím cílem by měla být Rikiri. Tam by na nás narazili tak jako tak.“

„A jak vypadají? Povídej!“ nevydržela už zvědavostí jedna z kosmonautek. Zoidée chvilku mlčela.

„Budete si to muset přezkoumat sami, abyste mi uvěřili,“ řekla potichu. „Vyšlo mi něco šíleného, neuvěřitelného. Oni vypadají úplně stejně jako my. Já jsem zjistila genetický index devět devět devět sedm.“

„Cože? Zopakuj to!“ Kapitán Gyfer skoro vykřikl.

„Tak ještě jednou. Lidé Země se od lidí B-typu liší pěti nepatrnými a navíc vývojově konvergentními odchylkami. Index devět devět devět sedm znamená skoro totožnost.“

Po těchto slovech nastalo chvíli ticho.

„To ti gratuluji, Zoidée," řekl pomalu kapitán Gyfer. „Víš vůbec, co to znamená?"

„Ovšemže vím," řekla Zoidée. „Právě proto říkám, že to je něco šíleného a neuvěřitelného."

„To bych musela vidět na vlastní agisar," vyhrkla jedna z kosmonautek.

„Mohli bychom někoho převzít na palubu, kdybys chtěla," navrhl jsem Zoidée polohlasně.

„Jak, prosím tě?" vytřeštila na mne oči.

„Kdybychom přestali brzdit a oblékli si skafandry, mohlo by několik vašich lidí přestoupit k nám," navrhl jsem dál. „Tedy - nejvýš tři, abychom tu neměli moc plno."

„Ty myslíš, že by to šlo?" podívala se na mě nerozhodně. „Vždyť naše letouny nejdou spojit!"

„Uvěříš mi, když ti řeknu, že něco takového děláme docela běžně? Když si oblékneme skafandry, tak ten kousek klidně přeplavu."

„My nikdy neopouštíme letoun, letící v prostoru," řekla Zoidée. „Co když spadneš? My bychom si to nedovolili."

„Tady není kam padat," opáčil jsem klidně. „I kdybych se trochu vzdálil, nic se mi nemůže stát, dokud jsme daleko od planet. My takové výlety provozujeme běžně, zato bychom si nedovolili zmrazit živého člověka, protože bychom ho už asi neoživili. Kdo něco neumí, tomu se to u druhého může zdát nepředstavitelné."

„Dobrá, přesvědčil jsi mě," ustoupila. „Teď jenom jestli já přesvědčím někoho z našich."

Ovšem při následující rádiové korespondenci obhajovala můj návrh tak vehementně, až se její krajané s námi dohodli, že tři z nich skutečně přestoupí na palubu našeho letounu.

Připravil jsem si skafandr. Zoidée měla zůstat v kabině, proto by si skaf oblékat nemusela, ale přemluvil jsem ji, aby si jej oblékla i ona. Pak letoun z Bardžá vypnul motory a náš následoval jeho příkladu. Zablokoval jsem ovládání, aby se nemohly spustit atomové motory když budou venku lidé. A pak jsem spěchal do přechodové komory, pečlivě jsem zavřel dveře a zapnul odsávání. Připevnil jsem si na skafandr cívku lana se samonavíjením a karabinku na jeho konci jsem zacvakl do očka uvnitř kabiny. Pak už jsem otevřel venkovní dveře, zajistil je a vystoupil do kosmu.

Krátká zkouška reaktivních náramenníků - a pak už jsem se odrazil směrem k bardžanskému hvězdoletu. Také tam se brzy otevřely jakési dveře, ale jen z nich opatrně vykoukla hlava v kosmické přilbě a zase se stáhla zpátky. Pomalu jsem zatím klouzal směrem ke dvířkům. Lehce jsem vrazil nohou do pláště bardžanské lodi, odrazilo mě to, ale krátký tah z náramenníků mě vrátil zpět. Brzy jsem se zachytil okraje a vtáhl se do půli těla dovnitř.

Byla tu přechodová komora, mnohem větší než přechodová komora našeho výsadkového letounu. Byli tu už připraveni tři kosmonauté, jak bylo dohodnuto. Prohlíželi jsme si chvíli jeden druhého, ale jen krátce. Zatímco já jsem dobře viděl jejich obličeje, oni mi do tváře vidět nemohli pro zrcadlová skla mého skafu. Rozeznal jsem, že to jsou dva muži a děvče. Všichni byli podobní Zoidée celkovou fyziognomií, rozhodně by nezapřeli společný původ. Všichni měli také tmavou pleť, skoro černé rty, černé vlasy, a poměrně úzký nos. Viděl jsem i jejich netrpělivost, s jakou se snažili pohlédnout mi do obličeje, i jejich zklamání, když se jim to nepodařilo. Ani jsem se proto nezdržoval a okamžitě jsem chtěl převést hosty do našeho letounu. Ukázal jsem jim cívku lana a vybídl je, aby po něm přešplhali k nám. Hned pochopili a začali po něm ručkovat. Brzy sami přišli na to, že v beztížném stavu stačí uvést se do pohybu a pak už se pouze přidržovat lana.

Následoval jsem třetího z nich. Měl jsem to jednodušší, zapnul jsem navíjení a nechal se táhnout. Lano skončilo až uvnitř přechodové komory. Když jsem dorazil, byli uvnitř už všichni. Drželi se všeho, co jim přišlo pod ruku, dokonce i držáků skafandrů. Stiskl jsem páčky pro hydraulický uzávěr vnějších dveří a vpustil jsem do přechodové komory vzduch. Jakmile se tlak vyrovnal, Bardžané odklopili přilby a zřejmě čekali totéž ode mě, ale já jsem se k tomu stále neměl.

„Mají to trochu menší než my," uslyšel jsem přes vnější mikrofon hlas jednoho z mužů.

„Dalo se to čekat, když mají letadla úplně jiná, ne?" zavrtěla hlavou dívka. „Ale jinak to tu rozměrově odpovídá lidem B-typu. Což je možná u kosmické lodě nutnost, my také nemáme lodě velké pro všechny typy. Tihle jsou nám velikostí podobní, ostatně když Zoidée tvrdí..."

„Jenže mají u svých kosmických obleků neprůhledná skla," posteskl si jeden z mužů. „Není jim vidět do obličeje."

„A co když mají úplně jiné oči než my? Co když oni vidí v jiném světle než my a tohle sklo je průhledné pro ně, ale už ne pro nás?“ nadhodil druhý. „Pamatujete se třeba na oči Sirraeanů?“

„To by musela Zoidée označit za podstatnou odchylku, ale ona mluvila jen o pěti nepatrných,“ okamžitě namítla dívka. „A navíc tvrdila, že to je vývojově konvergentní. Já si spíš představuji, že budou třebas chlupatí jako pralidé.“

Usmál jsem se, ale mlčel jsem. Pravda, byli jsme trochu chlupatější než oni. Jejich mužům vousy nerostly, ale když jsem se oholil, tahle viditelná odlišnost zmizela. Zůstala mi pouze na jejich poměry nezvykle bledá barva kůže.

Odklopil jsem průchod do spojovací chodbičky a veplul jsem napřed. A za chvíli už jsem byl v kabině, kde čekala Zoidée.

„To jsem ráda, že jsi tady,“ slyšel jsem její hlas ve sluchátkách. „I když věřím, že takové výlety neděláš poprvé, měla jsem o tebe přece jen strach.“

„A o své krajany ses nebála?“

„To už jsem viděla, že v kosmu plaveš skoro jako ryba ve vodě,“ vysvětlovala hned. „Pochopila jsem, že s tebou se nic nemůže stát ani jim.“

Mezitím do kabiny vplula i trojice kosmonautů z Bardžá a přidržovala se v beztížném stavu všeho, co bylo po ruce. Dal jsem mikrofonem skafandru příkaz k úplné hermetizaci letounu. Poklop spojovací chodbičky zaskočil na své místo, až sebou všichni viditelně trhli.

„Mají to tu asi na elektřinu,“ řekl jeden z mužů.

„Odložíme skafandry, Zoidée,“ řekl jsem do skafandrové vysílačky potichu. „Napřed ty, ať se přivítáš s krajany.“

Pomohl jsem jí rozevřít zádový vstup a vystoupit ven.

„Ale tohle je přece Zoidée!“ vykřikla radostně bardžanská kosmonautka.

„Vítejte, krajané!“ obrátila se Zoidée k Bardžanům.

Zatímco se všichni čtyři nadšeně pozdravovali, vyklouzl jsem i já ze své ulity.

„Tak vás tu tedy vítám,“ vítal jsem trojici bardžanských kosmonautů skoro stejnými slovy, jako jsem kdysi přivítal Zoidée při našem prvním shledání. Tentokrát jsem tato slova pronesl v jazyce Bar, takže všichni zkoprněli údivem.

„Úplně stejní...“ vydechla bardžanská dívka. „A dokonce mluví i

naší řečí.“

„Prosím, odložte si kosmické oděvy, tady v letounu je nebudete potřebovat,“ vybídl jsem návštěvníky. „Zoidée, pomoz krajanům.“

Zavěsil jsem naše skafandry do závěsů, pak jsem vyklopil ze stěn tři nouzová sedátka a zajistil jsem je. Převzal jsem skafandry, tak jak si je Bardžané stačili svlékat, a uložil je do volné skříně, protože jejich skafandry pochopitelně neměly naše závěsy. Pak jsem jim ještě pomohl připoutat se a sám jsem zaplul do svého místa.

„Zoidée, řekni prosím svým krajanům v hvězdném letounu, aby zase začali brzdit,“ požádal jsem dívku a opět jsem aktivoval program FORMACE, abychom sledovali hvězdolet samočinně.

Zoidée odvysílala tuto zprávu.

„Jsem zvědavý, jak se tohle bude řídit,“ uslyšel jsem stranou vedle sebe tlumený hlas jednoho z mužů.

Pod nohama se nám ozvalo slabé dunění atomových motorů a naše těla trochu ztěžkla. Přetížení bylo mnohem slabší, než jsme se Zoidée snášeli dosud, přesto však vyvolalo u Bardžanů údiv. Jak jsem už věděl, v jejich letadle teď panovalo beztíží, tohle byl další rozdíl.

Odepnul jsem pásy a vstal jsem.

„Myslím, že je čas, abychom se vzájemně představili,“ začala Zoidée s úsměvem. „Já se asi jako jediná představovat nemusím, protože mě všichni znáte. Posádka záchranné výpravy musí znát všechny členy předchozí výpravy alespoň podle obrázků a jak jsem očekávala, krajané mě poznali hned jak jsem vystoupila ze skafandru.

Koho však představit musím, to je Vojta. Je to člověk z planety Země, jak už víte. Země je první svět, obydlený lidmi stejnými jako my, tedy B-typu a navíc první, který jsme neobjevili my, ale který sám vyslal svůj hvězdný letoun do námi obydlené oblasti vesmíru.“

„Já jsem Laíméia,“ vysypala ze sebe rychle bardžanská dívka. „V našem hvězdném letounu jsem bioložkou. Jsem tu proto, abych vlastním agisarem potvrdila nebo vyvrátila, co nám Zoidée tvrdí ohledně genetiky lidí Země.“

„Já jsem Koríó,“ pokračoval jeden z kosmonautů. „V našem letounu jsem energetik a motorář. Mě zajímají motory. Máte je zřejmě poněkud jiného druhu než my.“

„Já jsem Nióʤí,“ ukončil obecné představování poslední kosmonaut. „Jsem druhý pilot a navigátor našeho hvězdného letounu. Právě tak, jako je pro kolegy biology neuvěřitelný genetický index lidí Ze-

mě, je pro mě neuvěřitelné, jak jste se dokázali setkat za letu s naším hvězdným letounem. Ještě bych pochopil, že dva letouny mohou letět takhle blízko u sebe, když letí spolu, ale ne, jak jste to dokázali ve vstřícném letu. Rád bych se proto seznámil s pilotem, který právě teď řídí tento letoun.“

„Vidím, že se budu muset rozkrájet,“ rozesmál jsem se.

Bardžané se zase na sebe nechápavě podívali.

„Musím vás ujistit, drazí krajané, že se v tomto letounu nikdo další nenachází,“ vysvětlovala rychle Zoidée.

„Ale kdo tedy řídí?“ vyjekl Nióʒží.

„Teď se náš letoun řídí sám,“ odpověděl jsem. „Přesněji - jenom sleduje váš hvězdný letoun tak, aby se držel stále stejně daleko.“

„Řídí se - sám?“ nechtěl uvěřit Nióʒží svým uším.

„Tady se budete divit!“ věštila Zoidée. „Lidé Země jsou v některých oborech dále a budeme se od nich muset učit.“

„Odkud znají lidé Země naši řeč?“ zajímala se i Laíméia.

„Pochopitelně jsem se ji musel naučit,“ usmál jsem se. „Naštěstí je váš jazyk snadno zapamatovatelný - a tady Zoidée měla na moje učení více než půl roku čas.“

„Až na to, že ses nechal učit strojem,“ opravila mě.

„Učit - strojem?“ podivila se Laíméia.

„Vždyť jsem už říkala, že se tu nebudete stačit divit,“ opakovala Zoidée. „Lidé Země mají i stroje tak inteligentní, že se nám o tom ani nezdá. Jejich stroje rozumějí lidské řeči, umějí mluvit, ani čtení jim nedělá problémy. Utěšuje mě jen to, že v některých jiných oborech jsme na tom lépe my a můžeme pomoci jim.“

„V čem například?“ chtěl vědět Koríó.

„V biologii,“ odtušila Zoidée. „Nemají agisary ani nic podobného, jsou mnohem více odkázáni na milost a nemilost přírody. V tomto oboru bychom jim měli pomoci.“

„Oni neznají agisary?“ opět se podivila Laíméia. „Jakpak mohou bez nich žít, to snad ani není možné?“

„Mají něco jiného,“ povzdychla si Zoidée. „Ale poprosila bych teď Vojtu, aby dovolil přítelkyni Laíméii vzít si kapku krve pro agisar. Dovolíš to, viď, Vojto? Je to moc důležité, protože jinak mi nikdo v celém vesmíru neuvěří.“

Laíméia očividně čekala jenom na to. Okamžitě rozepnula popruhy a vyskočila tak rychle, že v nízké tíži vylétla metr vysoko. Rychle

se však přizpůsobila a vzápětí byla u mne. Podal jsem jí ruku a ona mi na ni položila jedno z chapadel svého agisaru. Chapadlo nebylo studené, ale vinulo se jako had a jeho šupiny rozhodně nebyly příjemné, takže jsem se trochu otřásl, zvláště když se k těmto pocitům přidalo silné mravenčení. No - ale upřímně řečeno, naše pozemské injekce také nejsou nic skvělého.

Naštěstí to netrvalo dlouho. Mravenčení přestalo, agisar se stáhl a vzápětí už seděl své velitelce za krkem. Rychle dívce přikryl oči svými chapadly - pohled, který nebyl aspoň pro mě příjemný. Všichni jsme mlčeli. Laíméia si nakonec od očí odtrhla chapadla, přejela si rukou po čele - a mlčela.

„Povídej, co vyšlo tobě?“ nevydržel Koríó první.

„Index devět devět devět osm tři relativně ke mně - a jen pět docela konvergentních odlišností, kromě našich umělých. Zoidée, ty šťastná, víš, co to znamená?“ vydechla Laíméia.

„Vím,“ přikývla Zoidée. „Našli jsme ve vesmíru lidi, lidi právě takové, jako jsme my. Lidi B-typu, kteří nemají svůj původ na Bardžá. Ale je tomu i naopak, totiž ti lidé nalezli nás - a museli k tomu proletět pořádný kus vesmíru.“

„Tedy - až se to dozvědí na Bardžá, to bude senzace,“ zabručel Nióðží.

„Doufám, že už jsme na téhle planetě vyčerpali příděl smůly,“ zatvářila se Zoidée zase vážně. „Já si neoddychnu, dokud nebudeme alespoň na Rikiri.“

*****

Přistáli jsme v pořádku nedaleko Zoidina sídla.

Pravda, raketoplán přistával s větším rachotem, zatímco dosednutí mnohem většího hvězdoletu proběhlo téměř potichu, nepočítám-li syčení, které ale bylo slyšet až z blízkosti. Také oheň z planetárních motorů pozemského letadla vytvářel mnohem působivější efekty než bylo slabé oranžové jiskření pod břichem bardžanského stroje. Nakonec však obě letadla spočívala na písku nedaleko od sebe, vyšli jsme ven a mohli se konečně pozdravit i s ostatními kosmonauty. Zoidée hned všechny zavedla do svého, či už vlastně našeho společného sídla, které bylo od místa přistání jen pár desítek metrů. Teprve tam jsem se mohl přivítat se všemi osmi členy posádky bardžanského hvězdoletu.

A musím říci, že to bylo přivítání jak se patří.

Vzhledem k tomu, že průzkum planety udělala Zoidée už dávno, mohli teď její přátelé tuto etapu přeskočit a rovnou začít se stavbou stanice vjosuzgu. Zoidée už měla vyhlédnuté i místo, kde by stanice podle ní měla stát a když si to tam její kolegové prohlédli, uznali, že to místo je opravdu vhodné. Po krátké poradě rozhodli neprodleně zahájit stavbu. Důležité bylo i to, že to nebylo daleko od našeho současného obydlí a že jsme tedy mohli všichni bydlet tady, byť jsme se museli trochu více uskrovnit co se týče požadavků na místo. Budoucí stavba měla být v nevelikém údolíčku, jehož vchod by se dal snadno přehradit, aby se dovnitř nemohli dostat velcí ještěři. Současně bylo možné na protékající říčce postavit malou vodní elektrárnu, která později měla dodávat energii i pro provoz stanice. Bardžanský kapitán požádal Zoidée, aby z údolí odstranila nebezpečná zvířata. Zoidée přišla za mnou, zda bych jí nepomohl, což jsem ovšem nemohl odmítnout. Zprvnu jsem se domníval, že ještěry prostě postřílíme, ale Zoidée mě rychle vyvedla z omylu. V údolíčku bylo několik desítek velkých ještěrů a mršiny by brzy zápachem naplnily celé okolí. Zoidée měla mnohem lepší plán. Vzali jsme si na to sice velkorážné pušky, ale místo smrtících střel jsme je nabili uspávacími. Dostali jsme pro tento podnik k dispozici jedno letadlo typu gryul a vyrazili jsme na safari.

Byl to nesmírně zajímavý lov. Navíc jsem měl jedinečnou příležitost seznámit se konečně s antigravitačními letadly - bardžanskými gryuly. Zoidée si vzala do hlavy, že mě naučí jejich pilotáži a já jsem pochopitelně nebyl proti. A musím přiznat, že se mi bardžanský vynález zalíbil. Let v tomto letadle nebyl sice nejpříjemnější záležitostí, neboť za letu uvnitř chyběla gravitace, ale Zoidée tvrdila, že si na to zatím většina lidí zvykla. Jako průzkumnému pilotu mi to ani nepřišlo zatěžko, ale když jsem si představil, jak by se asi u nás obyčejným cestujícím zvedaly žaludky, nebyl jsem si jist, zda tato letadla dojdou obliby i na Zemi. Co na nich ovšem bylo nádherné, byla pilotáž. Obratností připomínala vrtulníky, ale neměla jejich hlavní nevýhodu, totiž snadno zranitelný rotor. Bardžanské gryuly dokáží proletět i mezi stromy v lese, mohou se odvážit mezi skály a dokonce vletět i do tunelu. Když to nejde dál, vycouvou. Fascinující byla na nich malá spotřeba energie; vystačily si s akumulátory, i když byly lepšího typu než většina pozemských.

Lov s pomocí takového letadla byl poměrně jednoduchý. Nadle-

těli jsme nad vybrané zvíře, vystřelili uspávací střelu a počkali, až preparát zapůsobí. Byla to otázka pouhých několika vteřin; preparát vytvářený agisarem totiž přesně odpovídal genetické stavbě ještěrů a byl tedy nejúčinnější. Nám zbývalo opatrně přivázat zvíře pod gryul a přenést je na jeho nové působiště. Tam mu Zoidée prostřednictvím svého agisaru podala protilátku a ihned nastoupila. Ještěři se totiž vzpamatovávali rychle a hned byli v plné čilosti.

Začali jsme největšími exempláři, pak nám zbývaly menší a menší a po dvou dnech jsme mohli kapitánu Gyferovi oznámit konec lovu. To už v údolíčku stály mohutné základy stanice a kosmonauté začínali montovat vnitřní aparáty. Při pohledu na jejich sehraný tým jsem pochopil, proč mě a Zoidée kapitán poslal lovit ještěry. Nejspíš bychom jim na stavbě jenom překáželi.

Právě tak jako s gryuly jsem se naučil létat s baporgy, antigravitačními opasky. Také ony, stejně jako gryuly, měly nepříjemnou vlastnost - člověk se nacházel ve stavu beztíže po celou dobu letu. Ale bylo to velice zábavné, dalo se létat třeba hlavou dolů, což pro mě jakožto pro kosmického pilota nebylo nijak neobvyklé.

Základy stanice byly vrostlé do skály. Poprvé jsem viděl v činnosti i rezonanční tavičky, o nichž se v bardžanských knihách psalo, že způsobily největší průmyslovou revoluci. Myslím si, že to nebylo přehnané. Viděl jsem na vlastní oči, jak snadno tavily písek i skálu v jednolitou taveninu, která pak opět ztuhla a změnila se v pevnou hmotu. Nebylo k tomu třeba ani veliké spotřeby energie, ani vysokých teplot. Do takto roztavené hmoty bylo dokonce možné bez obav ze spálení ponořit ruku. Práce s roztaveným materiálem tak připomínala spíše práci s modelovací hmotou, než těžkou hutnickou práci, tak jak ji známe na Zemi. K plynulému odlévání stěn i klenby stanice sloužily kosmonautům jednoduché formy dovezené hvězdoletem. Zatímco dvanáct kosmonautů ustavovalo stroje, ostatní kolem nich i nad nimi odlévali stěny.

Stavba byla připravena perfektně, že trvala sotva čtrnáct dní. Zoidée měla spolu se mnou po tu dobu převážně volno, nepočítám-li drobnou pomoc spočívající především v přinášení různého materiálu z hvězdoletu na staveniště. Zato měla čas všechno mi ukázat a vysvětlit.

Nebylo podle jejího vyprávění na všech planetách všechno tak jednoduché, jako tady na Poenaid. Průzkumníci museli stavět stanice i na planetách jedovatých a nebezpečných, někde museli pracovat ve

skafandrech, jinde byli ke všemu ještě ohrožováni místním životem, který se k nim nestavěl přátelsky. Za nepříznivých podmínek prý stavba trvala mnohem déle a občas se neobešla bez lidských obětí.

Pak bylo najednou všechno hotovo a nastalo oživování strojů. Nejhorší je prý první spuštění stanice, kdy se musí doladit spousta parametrů, závislých na okolních podmínkách, zejména gravitačních, takže na tom dva specialisté museli pracovat i v noci. My ostatní jsme byli zdvořile požádáni, abychom se odebrali spát, ale samozřejmě se nikomu nechtělo, všichni jsme tedy očekávali v našem sídle. Abychom neseděli jen tak, navrhl jsem za všeobecného souhlasu pustit nějakou hudbu. Zoidée trvala na tom, že to musí být Mozart, což ovšem nebylo nic nesplnitelného.

Nejprve se museli všichni pohodlně posadit, aby prý měli nerušený požitek z hudby, jak zdůrazňovala Zoidée. Všichni naštěstí měli kde sedět, všude tu byla křesílka, odmontovaná z havarovaného hvězdoletu první výpravy, takže zbývalo jen spustit přehrávač.

Mozartova hudba na planetě dvanáct světelných let od Země - a navíc pro takové posluchače... ale jeho hudba je zaujala jako Zoidée. Poslouchali pozorně, většina s překvapením, ale všichni s obdivem a s úctou.

Skoro dvanáct hodin jsme strávili posloucháním - a byli bychom mohli pokračovat ještě dlouho, protože naše zásoby čítaly úhrnem aspoň třista hodin hudby a další jsme si mohli kdykoliv objednat z Persea. Hudební produkci však najednou přerušil kapitán Gyfer, který přiběhl od stanice vjosuzgu.

„Nevím, co to tu posloucháte," křičel už ve dveřích, „ale právě k nám dorazil první uik z Bardžá! Máme spojení s celým vesmírem!"

K jeho zděšení jsem byl jediný, kdo vyskočil z místa. Ostatní seděli dál.

„Co je s vámi?" zarazil se kapitán.

„Psst - počkej až to dohrají..." ozvalo se jenom od jeho kolegů.

*****

S prvním uikem z Bardžá nikdo nepřiletěl. Bylo v něm však dostatek všelijakého materiálu, který jsme museli vyložit a rozmístit po budově stanice. Prázdný uik byl odeslán se vzkazem, aby přiletělo pět

dalších kosmonautů, připravených vystřídat první průzkumníky. Jejich hlavní úloha by měla být obsluhovat vjosuzgu, neboť se počítalo s tím, že průzkumníci se vrátí na mateřskou planetu.

Teprve druhým uikem přicestovali kosmonauté a byli ovšem přivítáni právě tak bouřlivě, jako jsme předtím já a Zoidée přivítali posádku hvězdoletu. Už věděli, že je tu společně s průzkumníky přivítá i Zoidée z předchozí výpravy, ale o to víc byli překvapeni, když se dozvěděli o existenci mé osoby. S ohromným nadšením ovšem vzali na vědomí objevení pozemské civilizace, navíc tak příbuzného typu, jak neustále svorně zdůrazňovaly biložky Zoidée s Laiméiou.

Jejich nadšení bylo trochu zkalené, když se dozvěděli, že jsem tu jediný ze svého světa a že odletím spolu s ostatními na Bardžá. Nejprve jsme jim však museli předat veškeré naše informace o planetě, na které měli převzít službu. Slyšel jsem, že další parta se sem dostaví už následujícím uikem a bude muset smontovat ještě jednu stanici vjosuzgu nedaleko té první. Třetí stanice na planetě měla být neprodleně poté postavena na jiném kontinentu. Bylo by totiž smutné, aby tak těžce objevená planeta byla ztracena například při přírodní katastrofě, při níž by bylo zničeno vjosuzgu. Opravdu bylo rozumnější věnovat zabezpečení stanic trochu větší péči, než později posílat novou výpravu.

První varování dostali kosmonauté od Zoidée. Přednesla jim středně obsažnou přednášku o vlastnostech místních ještěrů a o možnostech obrany proti nim. Jako dárek od pozemšťana dostali několik fotometů, ačkoliv by je neměli potřebovat, pokud se budou zdržovat v ohrazeném údolí.

Druhý dárek ode mne je však potěšil mnohem více. Ponechal jsem totiž v bývalém Zoidině sídle většinu svého vybavení, zejména velkou aparaturu pro přehrávání pozemské hudby. Dva z kosmonautů se rychle naučili komunikovat s počítačem; naučil jsem je vyvolávat nejen hudbu, ale i knihy, to kdyby se chtěli seznámit se Zemí a její civilizací podrobněji. Pak se ovšem málem stalo něco neslýchaného - že by totiž všichni průzkumníci odložili návrat na mateřskou planetu, aby mohli poslouchat hudbu jakési neznámé civilizace.

Slíbil jsem všem, že alespoň dva další přístroje vezmeme na Bardžá. Jeden byl pro mne a pro Zoidée, druhý pro hlavní kosmické středisko. Pak jsme všichni sbalili, co jsme si chtěli odtud vzít. Zoidée měla jako zavazadlo jen několik knih, z toho jednu z nich, knihu o

průzkumu planety Poenaid, napsala ke všemu sama. Všechno se jí to vešlo do jedné kapsy u kombinézy. Největší zavazadlo jsem měl nakonec já. Bral jsem si s sebou přehrávač hudby se sadou disků snad ze všech oborů, ale přece jen s převahou Mozarta, kterého si Zoidée k smrti oblíbila. Přidal jsem k tomu minipočítač, v jehož pamětech byl uložen kompletní slovník jazyka Bar a velké množství pozemských knih. Jenom ze zvyku jsem si do batohu přibalil několik menších balíčků nezbytného materiálu, ačkoliv se Zoidée zaklínala, že je na Bardžá rozhodně nebudu potřebovat. Pak jsme všichni společně nastoupili do uiku, už připraveného k cestě dlouhé přes čtyři stovky světelných let. Přiznám se, docela jsem se na ni těšil. Byla to děsivá dálka, když ji srovnám s těmi šestnácti, které jsem proletěl s Perseem. Časově však měla být mnohem kratší.

Zvenčí jsem vlastní uik ani nespatřil. Kolejnice, po nichž by teoreticky mohl vyjet ze stanice vjosuzgu, nevedly na této planetě nikam. Zatím tu na Poenaid nebyl provoz tak složitý a mlčky se předpokládalo vykládání a nakládání všeho materiálu přímo ve stanici. Velké pancéřové dveře, za nimiž byla předtím jen prázdná hala, vedly teď do chodby s dalšími dveřmi do menších kabinek. To tedy byl kontejner uik dálkové mezihvězdné dopravy. Vzdáleně se podobal našim železničním vagónům, jenomže cestoval mezi planetami.

Většina místností uiku byla prázdná. Co bylo dopraveno pro potřeby posádky stanice, bylo už vyloženo. Na moje přání jsme se Zoidée obsadili jednu z nejmenších kabinek, nebyli jsme ve společné kabině s ostatními. Konverze neměla trvat dlouho, ale museli jsme se aspoň na chvilku posadit do dvou pohodlných křesílek a připoutat se. Nad dveřmi se rozsvítilo červené světlo s nápisem „POZOR“ v jazyce Bar.

„Tak co, Vojto? Jak se těšíš na Bardžá?“ usmála se na mě Zoidée.

Neodpověděl jsem, protože jsem v té chvíli měl pocit, že se kabina obrátila a že visím za pásy hlavou dolů. Nebyl to jen pocit, pásy se skutečně napnuly, vzápětí se tíže zase obrátila nazpět a zprudka jsme dosedli do křesel. Pochopil jsem ihned, proč mají větší tlumiče než křesla v pilotní kabině hvězdoletu.

„Vidíš - ani to netrvalo dlouho,“ řekla spokojeně Zoidée a rozepínala si popruhy.

„Chceš snad tvrdit, že už jsme na Bardžá?“ vyhrkl jsem trochu udiveně.

Tahle vteřina že znamenala čtyři sta šedesát světelných let - pro Persea něco nepředstavitelného?

„Ano - a tak tě tu vítám, v našem světě," odpověděla mi trochu slavnostním tónem Zoidée.

*****

Planeta Bardžá

Bylo to pro mě neuvěřitelné, ale bylo tomu tak. Opravdu jsme se nacházeli na Bardžá, centrální planetě Galaktického společenství myslících bytostí. Byl jsem tedy opět prvním - tentokrát prvním pozemšťanem na skutečně civilizované planetě mimozemšťanů.

Bardžá pro mne byla dvojnásobně zajímavá - byl to přece také domov Zoidée.

Asi jako jediný pozemšťan jsem si dokázal představit, co obnáší vzdálenost šestnácti světelných let. Pro nás to bylo šestnáct let života - včetně nebezpečí ve vesmíru, zejména na planetách u Síria. V poslední době byl náš život na lodi neustále plný třaskavého ovzduší, hádek a neshod. Dalo se to přežít, ale od rajské pohody to bylo vzdálené více než ty světelné roky k Zemi.

Teď jsme v nepatrném zlomku vteřiny přeskočili třicetkrát víc. Čtyři sta padesát světelných let, hrůzostrašný nepoměr. Bardžá byla od Země vzdálená přes úděsnou propast, ale cesta na ni byla náhle neuvěřitelně snadná - pouhé zhoupnutí.

Je však nutné uvědomit si, že její kosmonauté už čtyřicet tisíc let stavěli mimoprostorové stanice vjosuzgu na dalších a dalších planetách a Poenaid byla od nynějška jedna z nich, na samém okraji jimi dostupné oblasti. Ta strašlivá mravenčí práce celých generací kosmonautů, přelety na samotné hranici únosnosti, přes třicet i padesát světelných let prázdného prostoru, navíc na pomalejších strojích než byl Perseus. Teď už bylo možné využívat plodů této gigantické kosmické mánie, toho objevování nových a nových světů, spojené se stovkami, možná tisícovkami obětí.

Jako kdysi na Zemi v dobách mořeplavců a objevitelů. Jen s použitím trochu odlišných měřítek. A dnes - co Kolumbovy lodě pomalu, opatrně objevovaly celé roky, přeletí letadlo za pár hodin letu.

Ostatně - předem jsem už věděl, že bleskové cestování nějakým divným mimoprostorem možné je a že se s něčím takovým seznámím,

jakmile k nám hvězdolet Bardžanů dorazí.

Musel jsem potvrdit, že pro dopravu na velké vzdálenosti jsou mimoprostorové stanice vjosuzgu ideální. Horší je to s přenosem zpráv. Zatím jediná schůdná cesta jak dopravovat zprávy je zaznamenat je na jakékoliv hmotné médium a poslat nejbližším uikem. Spojení mezi planetami musí být samozřejmě uskutečňováno podle dohodnutého jízdního řádu; jiné spojení není možné. Naprosto přesně jdoucí hodiny jsou proto jednou z nejdůležitějších součástí vjosuzgu. Jedinými výjimkami bylo několik stanic navíc, postavených na Bardžá právě pro případy průzkumných výprav, jako byla výprava na Poenaid. Nikdo nemůže předem vědět, kdy kosmonauté stanici postaví a uvedou do chodu.

Tak se stalo, že jsme se objevili na planetě Bardžá zcela neohlášeni a neočekáváni v nepoužívané stanici, vyhrazené právě pro neplánovaná spojení.

To však neznamenalo, že by se po planetách zprávy šířily pomaleji než na Zemi. V neuvěřitelně krátké době byla budova stanice přeplněna zvědavci. Nejprve jen z kosmického centra, ale brzy i z nejbližšího města, odkud sem zvědavci přiletěli v mnoha desítkách malých gryulů. Já a Zoidée jsme ve stanici nemínili dlouho zůstat, ale povinnost musela být splněna především. Kapitán Gyfer odešel ohlásit úspěšný konec cesty, Zoidée zase musela podrobně popsat osud své výpravy a svých kolegů. Krom toho musela předat odborníkům výsledky průzkumu planety Poenaid a ohlásit objev další kosmické civilizace, neboť to byla ona, kdo ji objevila.

Mě se prozatím ujali zbývající členové posádky kapitána Gyfera. Zvláště se činila Laiméia. Nejprve mě zavedli do jakési místnosti, kde jsem byl několikrát ofotografován ze všech stran. Pak mi slavnostním způsobem předali kartičku, kde bylo vedle mé fotografie uvedeno, že patřím mezi členy Kosmického průzkumu Galaktického společenství se všemi právy s tím spojenými. Musel jsem se zeptat, co to znamená. Korío mi hned začal ochotně vysvětlovat Kodex Kosmického průzkumu, ale pak Laiméía odněkud přinesla krystal knížky s promítacím strojkem, abych si všechno mohl v klidu sám přečíst. Kdyby mě ovšem nechali v klidu, což jsem logicky ani neočekával.

Zažil jsem už několik tiskových konferencí, ale abych byl proti takovému davu sám, to se mi přece jen nikdy nestalo. Naštěstí jsem dostal nápad. Požádal jsem všechny o strpení a vybalil ze zavazadla

přehrávací aparaturu. A pak skončily otázky i odpovědi, protože slovo dostal Mozart.

Kdyby v dávných dobách chtěl někdo Mozartovi naznačit, že by se jeho hudba měla hrát někde daleko ve vesmíru, byl by určitě pokládán za blázna, v lepším případě za bláhového snílka. Cožpak by mohl autor na něco takového jen pomyslet? A přece teď právě k tomu mělo dojít a dokonce už ne jenom na pusté planetě, ale přímo v hlavním kosmickém středisku velmi vyspělé a vzdálené nepozemské civilizace.

A přece jeho hudba zaujala bez výjimky všechny posluchače i tady, v nepředstavitelné dálce několika stovek světelných let od Země. Všichni tu poslouchali pozorně, zpočátku jen udiveně a překvapeně, pak s obdivem a s úctou. Poslouháním jsme strávili celé dvě hodiny. Byli bychom mohli pokračovat ještě dlouho, neboť mé zásoby čítaly více než tři sta hodin hudby, ale naštěstí si pro mne přišla Zoidée. Uslyšela známé tóny a tiše se připojila k ostatním, ale sotva tato skladba skončila, oznámila mi, že jsou všechny nezbytnosti vyřízené a že můžeme opustit středisko.

Na odchodu se na nás obrátil jeden z vděčných posluchačů.

„Zoidée, ty jsi tuhle hudbu slyšela už tam, viď?“ oslovil dívku. „Napsala jsi o ní do zprávy?“

„Napsala,“ přisvědčila. „Ale do žádné zprávy jsem nemohla napsat, co člověk při takové hudbě cítí. Myslíš si, že je to možné? Já tedy ne.“

„Mně je také jasné, že žádný takový pokus nemá naději na úspěch,“ řekl smutně Bardžan. „Vždycky jsem byl pyšný na to, že naše písně jsou nejkrásnější ve vesmíru, i když ani hudba ne-lidí není bez půvabu. Ode dneška ale vím, že někde jinde existuje cosi mnohem nádhernějšího. Ale o tom jsem nechtěl mluvit, mám důležitější otázku: kdy znovu uslyšíme něco tak čarovného? Má náš host s sebou ještě jiné melodie, než jaké jsme slyšeli dnes?“

„Poslouchala jsem hudbu jeho světa půl roku,“ odpověděla Zoidée zasněně. „Kdybych si občas nepřála některé melodie opakovat, nic bych neslyšela dvakrát po sobě, tolik jí je ve hvězdném letadle ze Země. Zkoušela jsem je i zpívat, šlo mi to docela dobře. Ale má to jednu vadu. Obávám se, že naše civilizace v dohledné době nedokáže přístroje našeho hosta ani okopírovat, takže si na pořádné hudební představení pro celou planetu budeme muset počkat, dokud nedosáhneme spojení s planetou jménem Země.“

„Cožpak to spojení nemáme?“ zeptal se Bardžan udiveně.

„Zatím ne,“ zavrtěla Zoidée hlavou. „Setkali jsme se jen s jejich jedním průzkumným hvězdným letadlem.“

„Pak musíme okamžitě vyslat výpravu směrem k Zemi!“ rozhorlil se Bardžan. „A já vám tady na tom místě slibuji, že veškerou svou autoritu věnuji tomu, aby výprava odletěla co nejdříve, jako že se jmenuji Dyrych Maíber.“

„Vážím si tvých slov i tebe,“ uklonila se Zoidée. „Také bych ráda udělala všechno pro to, aby se už brzy dalo na Zem cestovat pomocí vjosuzgu. Ale musím tě upozornit, že splnění takového slibu nebude vůbec jednoduché.“

„A to říkáš ty, která jsi našeho hosta objevila?“ podivil se Maíber.

„Vím dobře, co říkám,“ odpověděla Zoidée záhadně. „Brzy sám uvidíš, že to nebude tak jednoduché, jak to vypadá.“

Odtáhla mne stranou, pak po jakýchsi schodech nahoru na střechu kosmického střediska. Střecha byla plochá, bílá s černými pásy, kříži a jinými značkami. Stálo tu několik desítek malých gryulů, podobaly se mikrobusům bez kol.

„Seznámil ses s naším nejznámějším kosmickým kapitánem, Vojto,“ usmívala se na mne šibalsky, když jsme oba na chvíli položili zavazadla. „Dyrych Maíber je živoucí legenda našeho světa. Před více než pěti sty lety se svou posádkou objevil Ullhettl, druhou planetu vodních ne-lidí, dnes připojenou ke Společenství. Byl to jeden z nejobtížnějších průzkumů, neboť planeta Ullhettl je vodní svět, kde neustále zuří hurikány. Přistání je možné pouze na nevelkých ostrovech, ale i tak je velice nebezpečné. Hurikány nad hladinou místním obyvatelům nevadí, protože ti žijí v hlubinách planetárního oceánu.“

„Kdy že to bylo?“ vyhrkl jsem s očima navrch hlavy.

„Před pěti sty osmdesáti šesti lety,“ zopakovala Zoidée aniž by ji napadlo, že je to trochu moc.

„Kolik by mu muselo být?“ neodvažoval jsem ani vyslovit jakoukoliv cifru. „I když vy většinu letu spíte...“

Nechala mne chvilku mlčet překvapením. Teprve po chvilce začala tichým hlasem hovořit:

„To není tím, že bychom celý let prospali, Vojto. Jak asi víš, naše letadla nelétají na tak velké vzdálenosti. Padesát světelných let je výjimka, jaká se stala jen několikrát. Ale my opravdu žijeme mnohem déle než vy. Už na Poenaid v první den našeho setkání jsem se ze tvé

krve dozvěděla, že vy lidé na Zemi žijete příliš krátce. Bylo to pro mě zprvu záhadné. Vím, že v ostatních bodech se vaše genetické základy příliš od našich neliší - a přitom většina z vás umírá dříve nežli dosáhne první stovky let života. Musela jsem se zamyslet, co může být příčinou toho stavu - ale pak jsem si vzpomněla, co mi už před padesáti lety při biologii vyprávěla má učitelka Vamope. Kdysi v dávnověku byl na Bardžá lidský život kratší. Řekněme asi tak, jako je tomu na Zemi dnes. Ale tyto doby už velice dávno minuly. My jsme si dokázali nejenom prodloužit život, my jsme tu změnu definitivně zafixovali do dědičnosti všech lidí. Tato genetická odchylka je tedy uměle vytvořená a proto jsem si ji musela ihned přeřadit z podstatných na postupně konvergentní.“

„Jakého věku se vlastně dožíváte?“ zeptal jsem se tiše. Slova, která jsem právě slyšel, byla neuvěřitelná. Zoidée se podle nich měla učit základům biologie před padesáti lety, což ovšem znamená, že je mnohem starší, než na kolik jsem ji odhadoval, uvědomil jsem si. Cítil jsem se k ní dosud v roli staršího kamaráda - a zatím je starší než já, ačkoliv bych to do ní nikdy neřekl. Vlastně - můj odhad jejího věku, těch pětadvacet let, byl od samého začátku nelogický. Mělo mě to napadnout! Vždyť ona už má za sebou několikaletou kosmickou cestu a navíc pět let pobytu na pusté planetě! Musí jí být víc. Říkala přes padesát let, ale - o kolik?

„A kolik let je tobě?“ doplnil jsem potichu.

„Průměrný dosažitelný věk lidí na Bardžá je něco kolem sedmi až osmi set let,“ odpověděla dívka. „Jsou případy, kdy se lidé dožijí tisíce, ale to už jsou spíše výjimky. A pokud jde o můj věk? Obvykle to nikomu nesdělujeme, ale tobě musím udělat výjimku, aby sis to mohl vůbec představit. Roky jsou na Bardžá skoro stejné jako na Zemi. Letos mi bude sedmdesát osm let, což znamená, že jsem sice pořád ještě mládě, ale na druhé straně se snad mohu pochlubit i určitými zkušenostmi. Myslela jsem si, že to víš.“

„A víš, kolik let je mně?“ vyhrkl jsem.

„Ovšemže vím,“ usmála se. „Jsi kupodivu mnohem mladší než já, ačkoliv vypadáš jako starší. Ale když vezmeme v úvahu, že tvůj věk u vás znamená více než čtyři sta let u nás, měl bys být proti mně vlastně biologicky starší. A bylo by tomu tak, jenomže už ani to není pravda. Tvoje genetika odpovídá naší natolik přesně, že jsem si jistá, že teď budeš trochu mládnout, než se tvůj biologický věk ustálí.“

„Jak to můžeš tvrdit?“ zavrtěl jsem hlavou nevěřícně.

„Když jsem tě na Poenaid léčila po té příhodě s hadem,“ řekla tišším hlasem, „musela jsem dát dohromady veškeré své znalosti, abych tě vůbec vzkřísila. Byl jsi zmražený, měla jsem na tebe dost času. A když už jsem ti musela dávat tolik protijedů, tak už jsem si tě opravila podle nás. Mimo jiné jsem tím přibrzdila biologické hodiny tvého organismu. Co to znamená? Pokud se nestaneš obětí nějakého neštěstí, měl by ses dožít ještě nejméně pěti set let, jak je obvyklé u nás, na Bardžá. Máš to zafixováno v dědičnosti, takže prodloužení věku se bude týkat i tvých dětí, až jednou nějaké budeš mít. Snad se na mě nehněváš. Neptala jsem se tě na souhlas, ale v dané chvíli to opravdu nešlo.“

„Zoidée...“ zatočila se mi hlava.

Tahle novinka byla pro mě mnohem závažnější, než jsem si dokázal v první chvíli představit.

Byl jsem už dávno srozuměný s tím, že let Persea bude mou největší životní cestou. Až se vrátím domů, bude ze mě jenom stařík - penzista. Po havárii Persea jsem se dokonce musel smířit s tím, že se na Zem nevrátím vůbec. Perseus byl přece zničen a Bardžané mají lodi pomalejší než naše, ergo dvanáct světelných let od Epsílonu Eridana ke Slunci byla beze všech pochyb nepřekonatelná překážka, alespoň pro mě.

Bardžané však mají časová měřítka jiná - podle nich bych byl opět nezralým mladíčkem, jenomže...

Proboha!

...jenomže s reálnou vidinou návratu domů - na Zem!

Zoidée si snad ani neuvědomila, co to se mnou udělalo.

„Teď se s tím nebudeme zdržovat,“ nenechala mě promluvit. „Měli bychom se rychle dostat k nám domů. Nepodaří-li se nám to teď hned, bude to za malou chvíli obtížnější, protože sem právě v této chvíli letí celé čety reportérů. Už se určitě dozvěděli, že jsi tu. Máme teď oba nárok na pár dní volna, ale jak víš, na reportéry to neplatí.“

Dlouho se nerozmýšlela a zamávala. Jeden gryul na okraji ploché střechy se zdvihl, otočil a pomalu se k nám přesunul, až dosedl metr od nás. Vzápětí zevnitř vyskočil muž v modré kombinéze pilotů letecké taxislužby.

„Kampak to bude, krásko? A kdo je tohle?“ ukázal na mě. Samozřejmě si všiml, že nejsem zdejší, ale to nebylo těžké, opravdu jsem

vypadal dost odlišně.

„Poletíme do Naidufo - a tady máte možnost seznámit se s mým přítelem Vojtou. Domovská planeta Země, zatím zcela mimo dosah Společenství," odpověděla mu jedním dechem na obě otázky.

„Ty jsi přiletěla z kosmu, že?" dovtípil se. „A tuhle ten bude nějaký nový ne-člověk, nemám pravdu?"

„V jedné důležité věci se mýlíš," zavrtěla hlavou Zoidée. „Vojta není ne-člověk, ale člověk, jako my."

„No, odlišný je už na první pohled," opáčil pilot.

„Genetický index devět devět devět sedm," uzavřela klidně Zoidée, aniž by nechala rozvinout diskusi. „Vojto, podej mi zavazadla!"

„Prosím tě, zadrž! Vždyť by to byl první takový případ v dějinách Společenství!" nedal se muž.

„Ano, to JE první takový případ," souhlasila Zoidée, ale důraz přitom položila na slůvko „je". Pak klidně nastoupila do letounu.

V minutě byla naše zavazadla uvnitř i s námi. Zoidée mě nasměrovala vedle pilota na přední sedadlo, sama se usadila vzadu. Pilot nastoupil jako poslední, pečlivě uzavřel oboje prosklené dveře a pak se posadil vedle mě.

„Naidufo není daleko," začal, jakmile dosedl do sedadla. „Připoutejte se, prosím - i když, jak vidím, víte oba, co je třeba. Mají v tom jejich světě letadla? Já jenom, aby se ten tvůj přítel nepolekal, až to zvednu."

„Toho se bát nemusíš," kuckala se smíchy Zoidée. „Vojta by to mohl klidně řídit za tebe! V jejich světě je pilotem hvězdného letounu a naše gryuly už umí řídit také."

Pilot na to nic neřekl a zapnul motory. Uvnitř tím pádem nastal stav beztíže a jen pásy nás držely v sedadlech. Musel jsem potlačit falešný pocit pádu, ale to už jsme se vznášeli nad budovou kosmického střediska. Pilot pohnul řídící pákou, letoun se zhoupl a začal pomalu nabírat rychlost i výšku. Uvnitř byl beztížný stav a ticho a zvenku bylo slyšet jen slabé šelestění větru.

„To je rychlost, co?" nedalo to po chvilce pilotovi.

Neodpověděl jsem. Podle mne jsme letěli tak sto kilometrů v hodině. Gryuly mohou sice v atmosféře létat bez problémů i více než trojnásobnou rychlostí, ale to už je znát odpor vzduchu a rychleji klesá energie v akumulátorech. Tady ovšem nebyl důvod ke spěchu.

„Není tomu příliš dávno, letěla jsem s Vojtou v jejich letadle,"

odpověděla za mě Zoidée potichu. „Letěli jsme asi pětkrát rychleji, uvnitř byla přitom normální tíže, takže jsme vůbec nebyli připoutáni. A ke všemu Vojta řídil letadlo pouze hlasem.“

„Jak tomu mám rozumět - řídil hlasem?“ ohlédl se po ní udiveně pilot.

„Přesně tak jak to říkám. Vojta vždycky přikázal co a jak a letadlo to samo dělalo. Když řekl: zatočit vlevo, zatočilo vlevo.“

„Aha, už chápu. Děláš si legraci. No, ať je po tvém.“

Musel jsem se Zoidée zastat.

„Ona si nedělá legraci, příteli,“ řekl jsem vážně. „Naše letadla opravdu rozumějí lidské řeči. Ostatně nejen letadla. Hodně strojů nám rozumí.“

„On mluví naší řečí?“ podivil se pilot. „Říkala jsi, že je z oblasti mimo Společenství.“

„Vaše řeč přece není tak těžká,“ usmál jsem se.

„Ve vašem světě se mluví jinak, že?“ zkoušel mě pilot.

„Ale ovšem,“ přisvědčil jsem. „Jenomže Zoidée měla více než půl roku na to, aby mě naučila řeči Bar.“

Po těchto slovech bylo dlouhou dobu ticho. Využil jsem toho a podrobně jsem si prohlížel krajinu, která ubíhala pod námi. Většinou tu byla rovina, protkaná sítí vodních kanálů, rozdělujících ji na téměř pravoúhlá pole. Před námi, kam letoun zřejmě mířil, se v dálce vypínalo pohoří s bílými vrcholky. Cestou jsme míjeli jen dva gryuly v protisměru a museli se vyhýbat jednomu, který nám křížil cestu zleva. Přelétávali jsme také několik menších osad a konečně jsem si uvědomil, co mi tu chybí. Cesty! Ty, které tu byly, byly jen pěšinami, nikdy nevedly daleko od stavení a rozhodně nebyly stavěny k automobilismu. Ostatně - proč by tu měli mít auta, když mají gryuly?

„Aspoň mi pověz, kde jsi byla?“ poprosil pilot a ohlédl se dozadu k Zoidée. „Není to snad tajemství?“

„Objevili jsme hvězdnou soustavu za Rikiri,“ řekla pomalu Zoidée. „Jsou tam dvě planety, Tozuré a Poenaid. Kolem první se pohybuje nesmírně silný proud meteoritů. Vypadá to, jako kdyby do té hvězdné soustavy přiletěla zvnějšku cizí, teď už neexistující planeta a srazila se s jinou, tak jako to bylo u Gír-šio. Tam také větší část trosek obou planet spadla do hvězdy, ale menší část teď krouží proti ostatním planetám. U Tozuré tím vznikla kosmická past, ve které byl náš hvězdný letoun zničen. Doletěli jsme k Poenaid, ale tam všichni moji

kamarádi zahynuli. Přežila jsem jediná a jen já jsem se pak setkala s Vojtou z planety Země. To všechno se brzy dozvíš, protože podrobná zpráva o Poenaid a Tozuré bude brzy vydána na všechny světy Společenství.“

Letoun se pootočil směrem k městu, kterého jsem si všiml až teď, když jsme byli vzdáleni necelé tři kilometry. Jako město jsem si ovšem představoval cosi většího než to, co se dole před námi zjevilo mým očím. Vilová čtvrť, kterou jsem spatřil, byla sice čistá a výstavná, ale chybělo mi tu to podstatné, co na Zemi dělá města městy: úplně jsem postrádal městské centrum. Ať jsem očima pátral jak chtěl, nespatřil jsem jedinou větší budovu.

„Asi jsi to tam na Poenaid neměla jednoduché, děvče. No nic, Naidufo je přímo před námi, kam teď?“ obrátil se pilot k Zoidée.

„Deset doleva a až na opačném konci města,“ odpověděla.

Letoun se trochu odchýlil vlevo a letěl dál. Objevila se řeka, ale nerozeznal jsem, zda teče zleva doprava či naopak. Za řekou bylo jen pár ojedinělých domů a pak už zase pole.

„Vlevo podél řeky,“ určovala další směr Zoidée. „Támhle to bleděmodré stavení!“ ukázala dolů. „Před vchod, prosím!“

Letoun se opět zakymácel a výška začala klesat. Uvnitř to ovšem nebylo znát, tady bylo stále stejné beztíží. Teprve když letoun dosedl a pilot vypnul motory, vrátila se opět normální váha. Sedadla se pod námi lehce zhoupla - a letoun stál na plošině před domem.

„Jsme na místě, krásko,“ řekl pilot zase vesele. „Bylo mi ctí - doufám, že jsem první alespoň tady na Bardžá, kdo vás někam dopravoval.“

„Tentokrát se nemýlíš,“ usmála se Zoidée.

„V tom případě jsem vás vezl gratis, ale musíte se mi oba podepsat na památku. Vozil jsem už spoustu zajímavých lidí i ne-lidí, to se u kosmického střediska dá čekat, ale podpis člověka - ne-člověka přece ještě nemám. Totiž - pokud tvůj přítel ví, co to znamená podepsat se.“

Zoidée se mu s úsměvem podepsala do tlustého sešitku, ale on byl zvědavý především na mne. Podepsal jsem se mu proto dvakrát, jednou svým vlastním podpisem, podruhé v přepisu do znaků Bar.

„Takže on umí naší řečí i psát,“ konstatoval pilot.

„To snad patří k věci,“ přikývl jsem.

Pomohl nám vyložit zavazadla, potom nasedl a vzletěl se svým

gryulem za slabého svištění do modravého vzduchu. Letadlo sebou zakymácelo a Zoidée mu také zamávala.

*****

Z domku se ozvalo dětské vřískání.

Ven vyběhlo malé dítě, snad tříleté, i když - kdoví, jak vypadají zdejší tříleté děti. Kudrnaté černé vlásky, tmavý obličejíček, světle zelená kombinézka, světle žluté botičky. Jakmile nás spatřilo, začalo vřískat a rychle zaběhlo zpátky do domu. Vzápětí vyšla jakási žena, oblečená v okrově žlutém overallu. Předpokládal jsem, že to bude matka toho dítěte, ale teď už jsem se ani nesnažil odhadovat její věk - nejspíš bych se šeredně přepočítal. Podle mne by vypadala právě tak jako Zoidée na pětadvacet a byla jí i podobná mnohem více, než ostatní ženy tohoto světa - ačkoliv jsem zatím zdejších žen a dívek viděl jen málo. Chvíli si nás prohlížela, pak se v jejím obličeji objevilo veliké překvapení a natáhla k nám obě ruce.

„Zoidée, jsi to ty?“ vykřikla nadšeně.

„Maímó - ani nevíš, jak jsem ráda, že tě zase vidím!“ řekla Zoidée - a vzápětí se obě radostně objímaly.

„Vždyť my jsme tě už oplakali,“ oznamovala Maímó. „Když Rada vyhlásila, že jste nedorazili k cíli, bylo nám nanic. Ale já jsem pořád tvrdila, že posádka jako vaše se nemůže ve vesmíru jen tak ztratit! Měla jsem pravdu, vrátili jste se!“

„Vrátila jsem se sama, Maímó,“ přerušila ji Zoidée vážně. „Všichni ostatní tam zahynuli.“

„To to tam bylo opravdu tak zlé?“ zvážněla i Maímó.

„Bylo,“ potvrdila Zoidée.

„Ale úspěch jste měli, tohle přece není člověk!“ ukázala na mě Maímó. „Přece jen se ti splnil tvůj sen, našla jsi své vytoužené ne-lidi, viď?“

„Něco lepšího, Maímó,“ zavrtěla hlavou Zoidée. „Vojta je totiž opravdový člověk, i když jeho domov je prozatím mimo dosah Společenství.“

„On není z té planety, co jste... havarovali?“ optala se opatrně Maímó.

„Ne, jeho svět je mnohem dál,“ znovu se usmála Zoidée. „Přiletěli hvězdným letadlem z opačné strany než my.“

„... a ty sis jednoho z těch cizích kosmonautů pozvala k nám na Bardžá," došlo konečně Maímó. „No to je překvapení - takže oni létají do vesmíru jako my! To tu ještě nebylo! Ale řekni mi, jak se spolu domlouváte? Rozumíš aspoň trochu jeho řeči?"

„To sice ne, ale on rozumí nám a také docela obstojně po našem mluví, i když tady stojí jako němý," ujišťovala ji Zoidée. „Vojto, proč už konečně taky něco neřekneš?"

„Nechtěl jsem vás dvě rušit - určitě jste se spolu dlouho neviděly," řekl jsem potichu.

„Opravdu mluví Bar," vydechla Maímó. „Nu - tak nám tedy buďte vítáni oba!"

„Asi bych vás už konečně měla seznámit," řekla Zoidée s úsměvem. „Vojta, člověk ze vzdáleného světa, nazývaného v jejich řeči Země, a Maímó, moje jediná rodná sestra."

„Ale nestůjte tady venku, pojďte dál - vždyť jsi tu doma, Zoidée - a Vojta se u nás může také cítit jako náš."

„Tak pojď dovnitř, Vojto - a vítej u nás doma!" usmála se Zoidée.

Vstoupili jsme do domu. Bylo tu nejprve nevelké zádveří a pak veliká místnost, světlá díky širokým oknům. Uprostřed byl oválný kovový stůl spočívající na podlaze jedinou nohou, dole zakončenou masivní deskou. Kolem stálo několik sedaček podobného provedení. V místnosti bylo ještě několik skříní, ale velká prostora byla zaplněna jen z malé části. Povšiml jsem si, že dveře nemají zámky, jenom jednoduchý mechanismus s pevnou rukojetí. Tady se přece dveře nezamykají, uvědomil jsem si, není k tomu důvod.

Jakmile jsem vstoupil, ozval se znovu dětský vřískot.

„Neboj se mě, já nekoušu," řekl jsem potichu a s úsměvem v okamžiku, kdy malý človíček nabíral dech. Pomohlo to jako kouzlem - vřískot už nepokračoval.

„Vždycky jsi chtěl být astronautem - a když už tu máš na návštěvě opravdového člověka z vesmíru, vyvádíš jako malé mimino," zlobila se naoko Maímó a přistrčila dítě ke mně.

Sehnul jsem se a vzal překvapené dítě do náruče. Nejprve ztuhlo, ale když se nic nedělo, zase se uvolnilo a začalo si mě prohlížet.

„Když on je takový divný... má takovou - strašně divnou barvu," zavrnělo ještě, ale už usmířeným tónem.

„Aspoň je jasněji vidět, že jsem opravdu z vesmíru. Nám astronautům přece jiná barva nevadí, my se můžeme kamarádit s kým

chceme, ne?“ řekl jsem mírně.

„To je Xúl, náš synek,“ řekla pyšně Maímó. „Xúle, tahle hodná paní je tvoje teta Zoidée, opravdová astronautka. Ani ji neznáš, odlétala dřív, než ses narodil. A ten pán, co tě drží, to je opravdu člověk z hvězd, jmenuje se Vojta a bude u nás na návštěvě.“

„Jů, to mám štěstí!“ prohlásil Xúl nadšeně - ale hned zas schoval hlavu do mého náručí.

„Jsi doma sama? Kde máš muže?“ sháněla se Zoidée.

„Měl by se každou chvíli vrátit,“ ujišťovala Maímó. „Asi budeš příjemně překvapena, je u nás na návštěvě i Zugija.“

„Opravdu?“ zaradovala se Zoidée. „To je naše máma, ta bude teprve překvapená!“ vysvětlovala směrem ke mně.

„Zatím se posaďte. Něco bych vám nabídla, ale musíš mi nejprve říci, co lidé ze Země jedí.“ zarazila se poněkud rozpačitě Maímó. Přistrčila k nám dvě sedačky, zřejmě na kolečkách, jely po podlaze tiše a lehce. Sama si nesedla, čekala na Zoidinu odpověď.

„Ty jsi mě snad neposlouchala,“ durdila se Zoidée naoko. „Říkala jsem ti přece, že Vojta je člověk jako my. To také znamená, že může jíst totéž co my!“

„Neberu mu, že je člověk,“ opáčila Maímó. „To je vidět na první pohled. Řekla bych, že má index větší než devět pět, ale to ještě neznamená, že tu nemůže být pořád dost a dost odlišností. Kromě toho víš moc dobře, že ani lidé na Bardžá nejedí vždycky totéž, někomu chutná to, někomu ono, někdo má rád sladké, jiný kyselé, třetímu zase chutná maso... Raději mi pověz, mám donést bifarnu, suiaki, nerete nebo kuíst?“

„Jestli můžeš, dones třeba všechno najednou,“ usmívala se Zoidée. „Nejlépe ať si vybere sám, co mu bude chutnat. Pokud mohu posoudit, Vojtovi chutnalo vždycky všechno, co jsem kdy připravila.“

„Takové hosty mám nejradši. Dobrá, ale ty teď zodpovídáš za to, že mu z něčeho nebude špatně. A vůbec - kolik vyšel jeho index? Mělo by tě přece napadnout, že mě něco takového bude obzvláště zajímat!“

„Devět devět devět sedm relativně ke mně,“ vypálila na sestru Zoidée. „Laiméii ze záchranné výpravy vyšlo dokonce devět devět devět osm pět, ovšem k ní. Co ty na to?“

„Tohle že vám vyšlo?“ zamyslela se Maímó. „Neudělaly jste někde chybu?“

„Aby se úplně stejně spletly dva agisary?“ vrtěla hlavou Zoidée. „Nenuť mě věřit něčemu takovému, prosím tě.“

„No, mohla bych si přinést třetí, ale asi bych zjistila totéž,“ řekla Maímó opatrně. „Předpokládám, že sis už dávno uvědomila, co jsi to objevila.“

„Vím to už půl roku,“ odvětila Zoidée samozřejmě. „Pořád jsem toužila objevit nové ne-lidi, až se mi to podařilo lépe než jak jsem mohla doufat.“

„Jenomže každý, kdo by jen uvažoval o tak vysokém indexu, by byl považován za fantastu!“ řekla Maímó vzrušeně.

„Zajímavé, naši vědci také považovali za nepravděpodobnou možnost, že bychom objevili příbuzný život,“ připojil jsem.

Zvenku se v té chvíli ozvalo syčení.

„Táta letí!“ vykřikl Xúl a rychle se vyvinul z mé náruče. Položil jsem ho opatrně na zem a klučina hned zamířil ke dveřím.

„Počkej tady, Xúle,“ zachytila ho Maímó. „Zkazil bys nám překvapení!“

Chlapec si kupodivu dal říci a přitulil se k matce.

Pak se otevřely dveře a uslyšel jsem:

„Kde jste? Xúle, Maímó! Neschovávejte se mi, stejně vás najdu!“ ozval se mužský hlas.

„Vítej, Míúre!“ promluvila jako první Zoidée.

„To není možné! Zoidée?“ vytřeštil oči příchozí. Byl oblečen do stejného obleku jako ostatní, koho jsem tu dosud spatřil. Na planetě Bardžá si zřejmě na módu moc nepotrpěli, jediné, čím se jedinci od sebe trochu lišili, byla barva oděvu. Matně černá kombinéza toho muže byla zatím nejtmavší barvou oblečení v místnosti.

„Přece jen ses mi vrátila!“ vykřikla žena, která přišla s Míúrem.

„Babičko, tatí, máme tu člověka z hvězd, opravdového!“ křičel radostně Xúl, vytrhl se matce a několika skoky byl u příchozích.

Žena, která tu stála ve dveřích, měla být babičkou malého Xúla a matkou Zoidée a Maímó, jenže tak rozhodně nevypadala. Zaslechl jsem prve, že měla obě dcery až ve svých čtyřech stech padesáti letech, takže jí dnes muselo být hodně přes pět set. Kdyby ji však chtěli vydávat za další sestru, věřil bych jim to víc. Pomerančově zbarvený overal a drobné botky jí velice slušely a nevypadala ani na čtyřicet. V otázce věku tu ovšem platila poněkud jiná měřítka než na Zemi, to už jsem pochopil.

„Pamatuješ si mami můj největší dětský sen? Představ si, že se mi splnil!“ oznamovala Zoidée všem příchozím radostně. „A co víc, neobjevila jsem jenom nové ne-lidi, ale dokonce takové lidi jako jsme my. Je jich celý svět, říkají mu Země. Jeden z nich stojí před vámi, říkám mu Vojta. Astronaut cizí civilizace. No řekni, není to zázrak?“

„Zázrak je to, že ses mi vrátila, holčičko moje,“ řekla Zoidina matka skrz šťastné slzy. „Vždyť Rada předpokládala, že jste zahynuli - a my jsme vás oplakali! Že ses vrátila, to je opravdový zázrak! Co je proti tomu nějaká daleká cizí civilizace!“

Oslovení holčičko moje bylo zřejmě i na Bardžá obvyklé, ačkoliv holčičce táhlo na osmdesátku. Ostatně - když babička vypadala na pětatřicet...

„Jenže bez Vojtova rádia by záchranná expedice padla do stejné kosmické pasti, jako naše - a nevrátil by se nikdo,“ prohlásila Zoidée rychle. „A já... na mně by si už dávno pochutnaly obludy s takovými tlamami, kdyby Vojta neměl lepší pušku než já.“

„Na té Zemi žijí obludy?“ podivila se Zoidina matka.

„Na Zemi ne, ale na Poenaid, tam, kde jsme ztroskotali,“ vysvětlovala Zoidée, „Vojta tam přiletěl ze Země až po nás, rozumíš? Také kosmická výprava, jenomže z opačné strany vesmíru. To jemu bys měla poděkovat za ten zázrak, že jsem tady!“

Zoidée zmlkla a bylo ticho. Nedalo mi to a vzpomněl jsem si přitom na Zemi. Bude mě tam někdo také tak vítat, až se jednou vrátím? Pokud se vůbec vrátím - vždyť na Zemi není žádná stanice vjosuzgu a letět tam hvězdoletem bude ještě pořádná fuška! Kromě toho jsem už věděl, že se ani nemám kam vracet. Oba rodiče mi umřeli, ještě než Perseus dorazil od Země k Orianě - to už je pár let... a sourozence nemám.

„To jsem ovšem nevěděla,“ řekla Zoidina matka potichu. „Budeš nám to muset všechno pořádně vyprávět. A možná bych opravdu měla poděkovat tomu tvému vysněnému astronautovi z dalekého světa - jenom škoda, že nám nemůže rozumět. Tak mu aspoň nějak naznač, že má tady na Bardžá moc dobré přátele. A že mu děkuji i za tebe.“

„Právě jsi mu to řekla sama, mami,“ usmála se šťastně Zoidée. „On je sice Vojta dost málomluvný, ale rozumí nám skoro všechno, viď, Vojto!“

Nedalo se nic dělat, musel jsem opět porušit své mlčení.

„Děkuji všem za milé přijetí - ale s vděčností bys to, Zoidée, ne-

musela tak přehánět. Už jsi mi přece všechno dobré oplatila víc než dvojnásob, nebo ne?“

Ale Zoidée jen vrtěla hlavou.

„Vidíte - a já jsem vám ještě vůbec nic nepřinesla na uvítanou!“ plácla se přes čelo Maímó a vyběhla ze dveří. Bylo to tak pozemské gesto, až jsem se musel zasmát.

Vzápětí byla Maímó zpátky s velkým bílým tácem, na němž byly narovnány okrově žluté kopečky nějakého jídla. Miúr, otec malého Xúla, přinesl další sedačky a všichni jsme se rozsadili kolem stolu.

Každý dostal jednu z přinesených dobrot. Ochutnal jsem - a potvrdil, že je to výborné. Bylo to sladké - a to já zbožňuji - ale byla v tom ještě zrníčka čehosi nakyslého jablečné chuti. A tak jsem si přidal jako ostatní další porci a pak ještě.

Zábavě ovšem vévodila Zoidée.

Pochopitelně - vždyť se vrátila po tolika letech z cesty, na které už byla prohlášena za mrtvou! Musela teď vyprávět všechno od chvíle, kdy se jejich hvězdný letoun vznesl nad planetu Rikiri až po chvíli, kdy se na Poenaid zhmotnil první uik ve vjosuzgu.

Většinu z toho jsem věděl už dávno. Velkou část těch dobrodružství jsem přece prožil společně s ní, ale rád jsem si to všechno vyposlechl znovu. Nejen proto, že Zoidée uměla krásně vyprávět a už jsem jí i obstojně rozuměl, ale zejména proto, že teprve teď mělo její vyprávění ten správný, šťastný konec.

A když konečně skončila tím, jak nás křikem přivítal Xúl, kterého pochopitelně ještě neznala, obrátila se na mne.

„Málem bych zapomněla ještě na jeden zázrak, ale k tomu potřebuji Vojtu a kouzlo, které přivezl s sebou na Bardžá. Vojto, Mozarta, prosím...“

Bylo možné odmítnout?

„Mozarta pustíme také,“ souhlasil jsem. „Ale měl bych ještě jiný návrh. Když jste se tak šťastně setkali, dovolíte snad i mně, abych si zavzpomínal na svůj domov. Já si k tomu zvolím něco jiného než Mozarta. Necháš to tentokrát na mně, Zoidée?“

„Jak chceš - ale ať už začneme!“ přikývla.

Tentokrát jsem rozestavoval aparaturu obzvlášť pečlivě. Poprosil jsem ještě Zoidée, zda by nemohla sehnat nějaké látkové závěsy na utlumení místnosti. Zoidée už ovšem věděla k čemu to potřebuji. Na-

štěstí byla okna vybavena záclonami, jichž jsem si hned nevšiml, neboť byly ukryté do nenápadných truhlíků po stranách oken.

„Teď uslyšíte řeku mého rodného kraje," ohlásil jsem a pustil jsem Smetanovu Vltavu.

A pak jsme poslouchali. Zoidée už tuhle hudbu slyšela, jenom si podle jména nepamatovala všechny skladby, kromě několika titulů od jejího oblíbeného Mozarta. Ale už dopředu věděla, že to bude stát za to, kdežto ostatní sledovali moje přípravy jen se zájmem a zvědavostí, ale nic víc.

Dopřál jsem si to potěšení sledovat, jak všichni přijmou pozemskou hudbu. Po dosavadních zkušenostech jsem si už byl jist účinkem, ale nedalo mi to. A skutečně jsem se nemýlil.

Zoidée při prvních taktech zavřela oči a vychutnávala hudbu naplno. Ostatní se nejprve dívali nechápavě, ale melodie je rychle upoutala a všichni se začali usmívat.

Maímó následovala příkladu Zoidée a také zavřela oči, aby se mohla lépe soustředit.

Malý Xúl se ve svém malém křesílku stočil do klubíčka, ale poslouchal také. Vydržel to však jenom do poloviny, pak usnul se šťastným úsměvem na tváři.

Míúr chvíli střídavě pozoroval Xúla, Maímó a Zoidée, ale pak i jeho úplně uchvátila melodie. Nezavřel sice oči jako Zoidée a Maímó, pozoroval, jak na displeji přehrávače pomalu naskakuje informace o čase, ale zřejmě nevnímal nic jiného než hudbu.

Zugija, Zoidina matka, také střídavě pozorovala ostatní, ale nakonec se dívala jenom na mne. Na začátku byla očividně překvapená, pak se však začala usmívat záhadným úsměvem Mony Lisy - a tak vydržela do konce.

Vltava skončila, displej zhasl. Posluchači se však jen pomalu probírali z transu. První promluvila Zoidée.

„Co říkáte? Stálo to za to?" řekla potichu, aby příliš rychle nezaplašila dojem z neobvyklého zážitku.

„Ode dneška vím, která nová hudba je nejkrásnější v celém známém vesmíru," řekla Maímó trochu přiškrceným hlasem. „Pokud zrovna tohle není nějaká zázračná výjimka."

„Ani pozemská hudba není vždycky takhle krásná - ale těch zázračných výjimek mají lidé na Zemi tolik, že bychom je teď mohli poslouchat celý rok," básnila Zoidée nadšeně.

Míúra zajímala především přehrávací aparatura.

„Vypadá to jako rádio - ale tak čisté tóny z rádia snad ani vycházet nemohou," řekl pomalu, zamyšleně. „Kromě toho vím, co by mělo být v této chvíli ve vysílání. Ty dvě velké krabice obsahují zřejmě reproduktory - a pokud jsem dával dobrý pozor, z každé z nich hrálo něco jiného. Není právě v tom tajemství té krásy?"

„Ale kdo to mohl takhle kouzelně vymyslet?" zeptala se Maímó. „Hudba o řece - vždyť já jsem opravdu na chvíli měla pocit, jako bych na malém člunu projížděla peřejemi! A podívejte se, Xúla to snad uspalo!"

„V té hudbě je opravdu nějaké kouzlo," řekla Zoidina matka Zugija zamyšleně. „Ale možná, že to patří k dnešnímu dni. Zažili jsme dnes tolik zázraků najednou, že nevíme, který je větší. Děkujeme ti za další z nich, Vojto z planety Země!"

„To byste museli děkovat Smetanovi, který tuhle hudbu vymyslel," odmítl jsem nezaslouženou chválu. „Jenomže tomu už nepoděkujeme, je dávno mrtev."

„A ty také vymýšlíš hudbu?" zeptala se mne Zugija.

„Ne, já ne," zavrtěl jsem hlavou. „Hudba se mi líbí, to ano, poslouchám ji rád, ale jinak jsem jen docela obyčejný průzkumný pilot."

„Zajímalo by mě, proč Zoidée nepozvala na Bardžá i někoho dalšího?" zeptala se Zugija.

„Zoidée neměla na výběr," odpověděl jsem rychle, abych ji předešel, neboť ona také vyskočila a chtěla vysvětlovat. „Vyprávěla vám už, že se jejich letadlo dostalo do cesty meteorům a jak potom havarovali na Poenaid. Neřekla vám ale, že tytéž meteory o několik let později rozbily ještě jeden hvězdný letoun. Tu druhou katastrofu přežil také jen jediný pilot, který byl v té chvíli s malým průzkumným letadlem na planetě a to ho zachránilo. Když jsem se setkal se Zoidée, už si nemohla vybírat. Byl jsem sám."

„Byl jsi rád, když jsi ji poprvé spatřil?" zeptala se rychle Maímó.

Trochu jsem se zamyslel.

„Zoidée měla životní sen - objevit neznámou civilizaci. Jenomže měla k tomu už přece jenom vzory, skutečně objevené civilizace nelidí. My jsme také měli podobné sny, když ze Země odlétala naše výprava. V té době však vědci odhadovali, že pravděpodobnost objevení i jen primitivního života je ve vesmíru tak nepatrná, že nejspíš nestojí za to posílat tam nesmírně nákladné a nebezpečné výpravy.

Ačkoliv je v soustavě naší hvězdy velké množství planet a planetek, na žádné z nich jsme život nenašli. Naštěstí se našlo dost lidí, kteří tvrdili, že se musíme odvážit dál do vesmíru. To všechno kvůli naději, že tam někde daleko život přece jenom najdeme.

Objevení civilizace jiných rozumných bytostí by ovšem znamenalo vrchol našich snů, ale tak odvážné sny jsme se ani neodvažovali vyslovovat příliš nahlas. A opravdu, jaká byla naše radost, když jsme pak objevili živé květiny! I když vím, že bychom asi stejně jásali i nad pouhými bakteriemi.

Jenomže zpočátku to nevypadalo ani na ty bakterie. Nám se naštěstí podařilo spočítat, že nejbližší hvězdy nemohou mít planety žádné. Výprava k takové hvězdě bez planet by nejspíš znamenala konec dalších letů. Museli jsme proto začít hned od těch vzdálenějších. Šlo o první podnik tohoto druhu a tak muselo být všechno připraveno co nejdůkladněji. Byli jsme vysláni takovým směrem, abychom při neúspěchu u jedné hvězdy mohli zkusit štěstí u nejbližších dvou až šesti - a teď už vím, že u další z nich bychom objevili planetu Rikiri.

Jenomže když jsme zabrzdili u první hvězdy, objevili jsme u ní jenom čtyři mrtvé planety. A skeptikové slavili triumf. Planety byly nejenom mrtvé, ale jedna z nich, Ridigio, nám byla dokonce tak nepřátelská, že na ní brzy několik kamarádů našlo smrt a nakonec jsme ji museli opustit s nepořízenou.

V té době už to vypadalo, že se neslavně vrátíme. Byli jsme otřeseni několika tragediemi, větší části naší posádky už chybělo nadšení pokračovat v cestě. Výprava byla původně plánovaná tak, abychom se mohli od kterékoliv hvězdy vrátit přímo domů, ale to nás naopak svádělo k návratu. Došlo ke hlasování a ti, kdo se chtěli vrátit od první hvězdy, byli přehlasováni jen velice těsně. Ukázalo se, že později právě malomyslní zavinili zkázu expedice, neboť od té doby začali zanedbávat své povinnosti a u nebezpečné planety Tozuré přestali řádně držet protimeteorické hlídky.

Ale právě na Tozuré jsme objevili první živé rostliny! Tozuré je jedovatá planeta a její život nám také rozhodně nebyl příznivý, ale nedovedete si představit, jak jsme jásali. Našli jsme přece ve vesmíru život, opravdový život!

Jenomže jsme přitom zpozorovali, že se nacházíme přímo ve strašlivé kosmické pasti, která nám hrozí každým okamžikem zkázou. Moji kamarádi proto odstartovali, aby varovali náš hvězdný letoun.

Bylo však už pozdě. Past sklapla a zabíjela. A tak jsem zůstal sám, daleko od domova, v rozbitém hvězdném letadle, plném mrtvých přátel...

Nejprve jsem musel letoun opravit, abych mohl alespoň vyslat rádiem varování k nám na Zem. Když se mi to podařilo, přeletěl jsem s poškozeným letounem k další planetě."

„Rádiem mezi hvězdami? Je to vůbec možné?" vyskočil Míúr překvapeně.

„Rádio máme lepší než vy," odpověděl jsem a pokračoval: „A tak jsem dorazil k další planetě, k Poenaid. Bylo mi jasné, že sám nemám šanci přežít. To poslední, co bych ještě mohl zkusit, by bylo vrátit se na rozbitém letadle domů, k Zemi, ale nedělal jsem si velké iluze o tom, že by se mi to samotnému podařilo. Náš hvězdný letoun je příliš rozbitý, i když je pořád ještě schopný letu. Ale přece jsem nemohl opustit dosud neprozkoumanou hvězdnou soustavu, která už nás stála tolik životů! Naděje na návrat byla nepatrná, kdežto zprávy, které bych ještě mohl odeslat, by byly důležité. Měl jsem pořád několik nepoškozených výsadkových letadel a bylo by neodpustitelné aspoň se nepokusit udělat, co se udělat dá. A tak jsem nechal velký letoun kroužit kolem planety a sám jsem v malém letadle odrazil dolů, na povrch.

A byla to překrásná planeta! Už z dálky bylo vidět, že její vzduch není jedovatý a že dole na povrchu budou nejspíš rostliny podobné rostlinám naší Země."

„To jsi nemohl na dálku zjistit!" vykřikla Maímó. „To přece není možné!"

„My nemáme agisary, vy zase neznáte spektrometry," usmál jsem se a pokračoval: „Přistál jsem - když tu najednou - radiové volání. Hlas, jemuž jsem nerozuměl, ale který mi v té chvíli zněl jako nejkrásnější hudba. V té chvíli jsem pochopil, že se mi přece jen splnil nejméně pravděpodobný sen - setkal jsem se s nepozemskou civilizací."

„Ale v té chvíli jsi přece nemohl ani tušit, že jsme si tak podobní?" ptala se Zoidée.

„To podle hlasu opravdu poznat neumíme," usmíval jsem se, „ale přiznám se, já jsem jásal už nad tím, že slyším vůbec nějakou řeč a vůbec by mi v té chvíli nevadilo, kdybych měl tu čest mluvit třeba s inteligentními chobotnicemi."

„Když jsi mě uviděl na vlastní oči, byl jsi tedy ještě jednou překvapen? Doufám aspoň, že příjemně!“ zažertovala Zoidée.

„To snad ani nemusím zdůrazňovat; bylo to moc příjemné překvapení, dokonce dvakrát po sobě v jediné půlhodině!“ potvrdil jsem jí.

„Proč dvakrát?“ nechápala ani Zoidée.

„No - v první chvíli jsem byl rád, že nevypadáš jako ta chobotnice, ale tak nějak lidsky. Vyskočil jsem radostí a říkal jsem si, že inteligentní ještěr je mi o moc milejší než inteligentní chobotnice!“ musel jsem vytáhnout na světlo svůj někdejší omyl.

Všichni posluchači ztuhli, jenom Zoidée se rozesmála tak, až se musela ohnout v pase.

„No ano, vždyť já jsem tam chodila oblečená jenom do kůží z ještěrů - a Vojta přede mnou viděl jenom jednu obludu, která se mu neúspěšně pokoušela sežrat jeho stroj... tak ty jsi mě považoval za ještěrku? A kdy jsi přišel na to, jak je tomu doopravdy?“

„Až když jsi mi vlezla do letounu a viděl jsem tě zblízka,“ zabručel jsem. „To už bylo jasně vidět, že tvoje ještěří kůže je jen oděv.“

„A v té chvíli jsem ještě byla na omylu já,“ přiznala se také Zoidée. „Já jsem si totiž myslela, že tvůj letoun je letoun naší záchranné výpravy. Sice jsem viděla, že má poněkud neobvyklý tvar, ale nepřikládala jsem tomu význam. Na tvaru letounů přece nezáleží... Rachot jeho motorů jsem považovala za zvukové znamení - jejich letadla totiž mají úplně jiný pohon než naše, ale z větší dálky se takový omyl dá omluvit - však jsem jej neviděla přistávat, protože v tom případě bych se tak nespletla. Zkrátka - já jsem svůj omyl rozpoznala až když na mě promluvil. Najednou vám koukám - to je přece naprosto nesrozumitelná řeč, na stěnách znaky také neznámého písma - a teprve v té chvíli jsem si uvědomila, že jsem se setkala s novou civilizací. Lidi, to vám bylo pro mě překvapení, to si ani nedovedete představit!“

„A utekla jsi. A já jsem se už bál, že ses mě lekla a že je po kontaktu!“

„Já jsem se tě nepolekala,“ durdila se Zoidée. „Stydím se to sice přiznat, ale zapomněla jsem v tom zmatku vzít agisar a musela jsem se pro něj rychle vrátit...“

„Ba ne, ty ses šla převléknout do svátečnějších šatů,“ opravil jsem ji. Zoidée bez svého agisaru? Nesmysl!

„No dobře, tak jsem se musela převléknout,“ připustila. „Ale

představte si tu hrůzu - na jedné straně stojí pilot cizí civilizace v nablýskaném stříbrném skafu - a proti němu divoška v hrubých a ke všemu už dost odřených kůžích... to bylo příliš! Vždyť by mě musel považovat za primitiva!“

To už jsme se smáli všichni.

„Za primitiva jsem tě považovat nemohl, to ne,“ ujistil jsem ji. „I když jsi přišla oblečená do kůží, dobře jsem už věděl, že jsi prve se mnou mluvila rádiem. A navíc jsi měla v ruce pušku, kterou jsi před mýma očima zastřelila obludu velkou jako dům - musel bych být primitiv, abych nepochopil, že vidím rozumnou bytost, i když oblečenou do kůží.“

Srdečně jsme se tomu všichni zasmáli.

„Jen tak mimochodem, Vojto, až se teď setkáš s obyvateli Iloniku, opravdu uvidíš inteligentní ještěry,“ prohlásila Zoidée. „Jsou větší a mnohem silnější než my, mívají dvaapůl metru výšky, místo hladké kůže mají drsné, pískově žluté šupiny s velikými červenými skvrnami, mají obrovskou tlamu s řadou kuželovitých zubů, jenomže jsou inteligentní jako my a báječně s nimi vycházíme. Obyvatelé planety Rhyinkáa se zase podobají modrozeleným ještěrkám, ale kromě nich se ve Společenství můžeš setkat i s inteligentními chobotnicemi - ne-lidmi z planet Ullhettl a Ux. Ve vesmíru jsou opravdu rozličné bytosti. Však je brzy uvidíš sám.“

„A jak jste se vlastně domlouvali? Neříkej, že tihle lidé mluví jazykem Bar! Jak jste našli společnou řeč?“ zajímal se Míúr.

„Já to řeknu,“ vyskočila Zoidée, „ale nejprve mi všichni musíte slíbit, že mě nikdo nebude přerušovat, zejména ne slovy To není možné!“

„Chceš tím naznačit, že to pro nás bude neuvěřitelné?“ ptal se opatrně Míúr.

„Přesně tak. Ale přerušovat mě nebudete, platí?“

„Dejme tomu... ale už povídej!“ pobízela Maímó sestru nedočkavě.

„Společná řeč nám samozřejmě zpočátku chyběla, jenže sotva půl hodiny,“ začala Zoidée. „Potom Vojtův mluvící stroj - řekla jsem nepřerušovat! - přečetl naši učebnici jazyka Bar a celý veliký naučný slovník - ano, za necelou půlhodinu - a zapamatoval si všechno, co tam bylo napsáno. A pak už jsme mluvili každý po svém a ten stroj hned všechno opakoval v jazyce toho druhého. Bez chyby a okamžitě.

No - vždyť jsem říkala, že mi nebudete věřit...“

„Ale vždyť Vojta umí mluvit naší řečí?“ namítala nesměle Zugija, Zoidina matka.

„Musel jsem se ji nějak naučit, ale až o trochu později a trvalo mi to mnohem déle. Zato je přece jen pohotovější, když vám rozumím, než každé slovo slyšet dvakrát,“ usmál jsem se.

„Zbývá ještě dodat, že ho naší řeči učil stroj, ne já,“ podotkla Zoidée, čímž tomu ovšem nasadila korunu. „No co je na tom divného, že si stroj všechno perfektně pamatuje a je tak rozumný, že se s ním dá docela dobře povídat? Víte, že jsem si v první chvíli myslela, že je v jeho letounu mnohem víc lidí a nepoznala jsem, že ten druhý, kdo se mnou mluví, je jenom stroj?“

Teď bylo chvilku ticho, protože všem trochu trvalo, než si dali dohromady všechny souvislosti.

„Zdá se nám, Zoidée, neobjevila jsi jenom první skutečně lidskou civilizaci, ale civilizaci, která je možná daleko před námi,“ řekl po chvíli pomalu Míúr. „Mluvící stroje, se kterými se může člověk i bavit, které rozumějí lidské řeči a dokáží se za půl hodiny naučit náš naučný slovník - radio, schopné vysílat i mezi hvězdami - doslova čarovná hudba a kdo ví co ještě... jen aby nakonec nevyšlo najevo, že jsme všichni opravdu jen ubozí primitivové!“

Bardžané, až na Zoidée, se v té chvíli na mě dívali skoro jako na něco nadlidského, nadpřirozeného. Tak jsem to nemohl nechat - jenomže pravda o Zemi by po slovech takové chvály byla obzvlášť krutá! Mrkl jsem se na Zoidée. A v té chvíli jsem věděl, že řeknu těm lidem pravdu, i kdyby mě to mělo mrzet...

„Mýlíš se, Míúre,“ zastavil jsem jeho další slova chvály. „Země vůbec není lepší svět než Bardžá, ale já si myslím, že je tomu právě naopak.

Nemáme agisary - a naše biologické a lékařské znalosti jsou proti vašim hrozně zaostalé. Proto u nás žijí lidé jen krátce, sotva desetinu té doby, kterou tu žijete vy.

Naše radio je sice tak silné, že může předávat zprávy i mezi hvězdami, ale zato nemáme nic co by se podobalo vašim stanicím vjosuzgu. Ty jsou přece mnohem lepší, když umožňují bleskovou dopravu nejen zpráv, ale i cestujících a nákladu na libovolnou vzdálenost. Moje radiové volání ještě dlouho poputuje od hvězdy ke hvězdě, než se dostane k Zemi, zatímco my jsme už tady, na planetě mnohem

vzdálenější od Poenaid, než je naše Země.

A ani sebekrásnější hudba nemůže vyvážit to, že u nás na Zemi jsou ještě lidé, kteří dokáží zabít jiného člověka - a ne jednoho, dokonce i hromadně."

„Vojto!" vzlykla Zoidée. „Mlč už, prosím tě!"

„Ne - to ne!" zajíkla se Maímó a bezděčně vlastním tělem přede mnou zakryla spícího Xúla.

V místnosti se na okamžik rozhostilo mrazivé ticho.

„Jak to, že jsi to nevěděla, Zoidée?" ozvala se po chvíli její matka. „Jak to před tebou dokázal zatajit? Což neznáš první povinnost průzkumníka?"

„Vojta nic neskrýval, já jsem se tohle dověděla hned toho dne, co jsem se s ním domluvila," vydechla Zoidée.

„Jak jsi ale mohla takovou nestvůru přivést na Bardžá?" vykřikla Zugija zděšeně. „Musíš přece vědět, že vjosuzgu nesmí do našeho světa propustit nic nebezpečného!"

„Vojta přece není nestvůra!" vykřikla Zoidée zoufale a vyskočila. „Vojta je člověk jako my, rozumíš?"

Malý Xúl se v křesle ze spaní zavrtěl a něco zakňoural, ale naštěstí spal klidně dál. Zoidée se zase posadila.

„Když jsem se dozvěděla to, co jste teď právě slyšeli, byla jsem také bez sebe hrůzou," přešla Zoidée do tichého šepotu. „Ano, také jsem si myslela, že jsem sama na pusté planetě ve společnosti krvežíznivé bytosti, která mne může každým okamžikem zabít. Vyběhla jsem z jeho letadla, jako kdyby mi už chtěl ublížit... a zapomněla jsem na opatrnost, zapomněla jsem, že mnohem větší nebezpečí na mě může čekat venku. A tak jsem příliš pozdě zjistila, že kolem mne jsou jen hrozné tlamy plné strašných zubů...

Obludy, které k nim patřily, už předtím zahubily ostatní členy naší posádky. Nebyly inteligentní, ale byly mnohem větší než my a tak nás považovaly prostě za kořist. Musela jsem se bránit a také jsem vystřelila na dvě nejbližší, ale to už třetí obluda byla u mě. Strčila jsem jí aspoň pušku do tlamy, ale když jsem viděla, jak se kov v těch strašných zubech ohýbá a drtí, pochopila jsem, že zemřu stejně, jako přede mnou v podobných tlamách zemřeli Kaúl a Umár. A pak jsem cítila náraz, najednou jsem se dusila krví - a dál nic nevím, probudila jsem se až zase ve Vojtově letadle a on mě ošetřoval, jak uměl nejlépe...

Vojta totiž, když uslyšel moje výstřely, vyběhl za mnou z letadla. Také on viděl ty obludy, ale přesto vběhl mezi ně a zachránil mě opravdu v posledním okamžiku. Kdyby maličko zaváhal, tak bych tu teď nebyla.

A teď si zkuste sami sobě odpovědět, mami, Maímó, i ty, Míúre, mohl by nám být nebezpečný někdo, kdo pro jiného, pro úplně neznámého člověka, navíc z kdovíjak vzdáleného světa, vběhne mezi dravé bestie, které by ho mohly roztrhat jediným sklapnutím čelistí?

Ne, já Vojtovi věřím. Také se bojím světa, kde se lidé zabíjejí. Ale Vojtu jsem poznala tak, že za něho mohu ručit. Nebojte se, vím dobře co dělám. A navíc si myslím, že Vojta není na Zemi jediný, komu můžeme věřit.“

Těžko by mohla udělat více, aby zachránila situaci. Ale když Míúr odnášel stále ještě spícího Xúla, obešel mě velkým obloukem. A také Maímó se mi vyhnula, když měla kolem mě projít. A nikdo z nich už neřekl ani slovo.

*****

Ráno jsem se probudil pozdě.

Ale co horšího, dům byl úplně prázdný. Všichni odešli. Míúr a Maímó s malým Xúlem, Zoidina matka Zugija a dokonce i Zoidée, která mi přece věřila! Anebo mi už nevěří ani ona? Kdo by mi tu ještě mohl věřit, když ne Zoidée?

Zběžně jsem prohlédl ostatní místnosti v celém domě, ale nikde nikdo. Odešli. Protože jsem ze Země, ze světa, kde se lidé pořád ještě zabíjejí.

Dlouho jsem o tom přemýšlel.

Mohu za těchto okolností zůstat v tomto krásném světě? Mám se snad nakonec dočkat i oficiálního vyhazovu? Možná k tomu nedojde, vždyť ve Společenství dodnes žijí i potomci lidojedů z Eio. I když - ti už jsou dávno civilizovaní. Ale i kdyby mě tito lidé nechtěli ze své planety vykázat, nemají ke mně důvěru.

Pěknou nestvůru jsi pustila na Bardžá, vyplísnila Zoidée vlastní matka! Zoidée jako průzkumník neznámých světů měla povinnost dbát i na to, aby se skrz vjosuzgu nedostalo na některou z obydlených planet žádné nebezpečí. S opatrností tohoto druhu bych mohl jen souhlasit. Zoidée však usoudila, že nejsem nebezpečný vetřelec a vzala

mě s sebou. Ale už její vlastní matka má na to jiný názor - a což ti ostatní? Opravdu Zoidée udělala takovou chybu?

Jestli se mě budou bát, pak bych mezi nimi stejně nemohl žít - to by bylo kruté! Měl bych se stydět za to, že je Země ještě tak barbarská, ale cožpak se i já musím považovat za barbara proto, že na stejné planetě se mnou ještě nedávno žilo pár tisíc lidí, kteří si lidského života vůbec neváží? I když - těch teroristů je opravdu na Zemi mnoho a pokud budou lidé Společenství soudit lidi Země podle nich, mohou zavrhnout i všechny ostatní.

Co teď? Přece nemohu zůstat a tvářit se, jako by se vůbec nic nestalo! Dobrá - řekněme, že mi má lidská hrdost prostě nedovolí zůstat ve světě, který o mě nestojí a bojí se mě. Pak bude rozhodně lepší vrátit se na Poenaid mezi ještěry - anebo ještě dál, až na rozbitý hvězdolet Perseus. Tam bych měl zapnout hvězdnou vysílačku a vyslat k Zemi zprávu:

„Lidé Země! Objevil jsem ve vesmíru civilizaci lidí! Jsou stejní jako my - ale bojí se nás a nestojí o nás, dokud se nezbavíme svých vlčích instinktů a dokud se nezačneme chovat skutečně jako Homo Sapiens! Lidé! Dnes už nejsme nejvyššími a nejdokonalejšími tvory vesmíru! Mají nás za stádo divokých šelem, které nesmí opustit svůj nebezpečný svět!“

Ano, to bych měl vyslat jako poselství Zemi, nepříjemné, ale bohužel pravdivé. Ale co potom?

Vrátit se na Perseu k Zemi? Neměl bych si dělat iluze! Perseus je mrtev a není mu souzeno opustit planetu Poenaid. Rozletět se do vesmíru sám na tak rozbitém letadle by byla sebevražda podobná skoku z okna hořícího mrakodrapu. Větší smysl bude mít, když zůstanu na Perseu a budu vysílat. Mohl bych ukázat lidem Země, oč přijdou tím, že nejsou schopni vzdát se moci, pomsty a špinavých peněz, získaných za každou cenu. Lidé na své cestě dějinami už prošli tolika stupni barbarství a překonali tolik nelidských období, snad časem přijdou na to, že zabíjet své bližní je odporné, ať už vrah svou oběť sní, nebo ne.

Čím se vlastně liší gangster od lidožrouta? Jestli jsem to pochopil správně, pak podle lidí Společenství zřejmě tím, že lidožrout tak činí z hladu a je mu proto třeba pomoci potravinami a naučit ho získávat obživu, aby nebyl nucen z hladu vraždit - kdežto ani nasyceného gangstera není možné pustit přes práh vjosuzgu! Z tohoto pohledu

bych pochopil i to, že lidé z Bardžá kdysi překonali šok z první návštěvy lidožroutské Eio, ale dnes možná nepřekonají šok ze Země!

To ale znamená - odejít z této planety, možná navždy! Tak má skončit sen o cizí, přátelské civilizaci? Není to zas moc jednoduché rozhodování? Ale přece jen bude lépe, když odejdu dřív a sám.

Dobrá, ale co teď?

Rozhodl jsem se nejprve počkat na Zoidée. Pak teprve se budu smět vrátit na Poenaid, kde pořád stojí raketoplán, připravený buď k cestě na oběžnou dráhu, nebo jen předat na Persea příslušné příkazy. Když jsem se rozhodl vysílat, nemá cenu to odkládat.

Zoidée se vrátila za půl hodiny. Přiletěla sama novým stříbřitým gryulem. Když jsem se s ní ale chtěl rozloučit, že se chci okamžitě vrátit na Poenaid, vykulila na mě oči.

„Proč chceš utíkat na Poenaid?“ nechápala. „Snad by ses nás nebál?“

„To ne, vy přece ani nedokážete ublížit... Ale vždyť vy se mě bojíte! Bardžá je krásný svět, ale Poenaid je jediné místo ve vesmíru, kde mohu být ještě užitečný.“

Chvíli bylo ticho. Zoidée se mi dívala přímo do očí.

„Už jsem jim vynadala, že si to ani představit neumíš,“ řekla pak rozhorleně. „Já vím, chovali se k tobě nemožně, ale pochop je i ty, vždyť si pamatuješ, že jsem nebyla o nic lepší. Já jsem se tě také bála, přiznávám to. Ale jen do té chvíle, než jsem si uvědomila, že by ses pro mě na Poenaid raději dal sežrat, než abys mě nechal bez pomoci. To mě hned a nadobro vyléčilo - naštěstí mi to netrvalo ani půlden. Jim to může trvat o trochu déle, ale nakonec všichni uznají, že se zmýlili. Dej jim, prosím tě, trochu čas!“

„Když myslíš... ale to vysílání k Zemi nechci odkládat ani potom,“ trval jsem na svém.

„Řekni mi, Vojto, což je možné, aby ses tak rychle vzdal možnosti poznat náš svět?“ pokračovala po chvilce. „Cožpak nebyl i tvůj životní sen poznat cizí civilizaci? Teď, když se ti splnil, přece nemůžeš odsud jen tak utéci!“

Chvíli jsem přemýšlel. A pak jsem to všechno ze sebe vysypal tak rychle, abych to měl co nejdříve za sebou.

„Máš pravdu, Zoidée, měl bych se radovat, že se mi splnil můj životní sen, dokonce více než jen to. Jenže to dopadlo jinak, než jsem chtěl. Ano, měl jsem štěstí a objevil jsem cizí civilizaci, cizí svět, při-

tom tak podobný, tak blízký Zemi! A s tebou jsem si rozuměl od začátku tak krásně, že jsem si připadal jako v pohádce - znáš přece aspoň některé. Jenže se ukázalo, že vy jste lepší než my, ne proto, že máte agisary a my ne, ale - nemáte mezi sebou nikoho, kdo dokáže ublížit jinému. Ale na druhé straně se nás bojíte a ani o nás nestojíte! Děvče, nejprve se mi splnil jeden sen, aby se mi zhroutil jiný! Sen o lepší Zemi, o tom, že by právě Země mohla být nejkrásnějším světem ve vesmíru, rozumíš? Návrat na Poenaid není útěk, jak se domníváš. Já si myslím, že zpráva o existenci lepších světů může přispět k tomu, aby se i Země stala lepší. Tady na Bardžá o mě nikdo nestojí, kdežto na Poenaid budu u hvězdných vysílaček Persea nesmírně užitečný, nemyslíš? Je snad tohle útěk?“

Zoidée mlčela a zřejmě usilovně přemýšlela.

„Dobře, přesvědčil jsi mě,“ řekla po chvíli. „Uznávám, že jsem se zmýlila a odvolávám ten útěk. Jenomže teď zase musím já vyvrátit tvůj omyl, když tvrdíš, že o tebe nikdo nestojí. Byla jsem dnes ráno v Radě kosmonautiky. Na pořadu jednání bylo vyslání mimořádné výpravy směrem k Zemi, v co nejbližší době a mimo všechny plány. To by znamenalo možnost připojení Země ke Společenství, pokud o to bude Země stát a zaručí se, že z ní nebudou mít do vesmíru přístup lidé schopní zabíjet. To je ovšem nutná podmínka. Ale přinejmenším je tu na Bardžá někdo, kdo se tě nebojí ani v nejmenším.“

Přistoupila ještě blíž a objala mě.

„Já se tě nebojím, Vojto, snad to víš už dost dlouho. Já tě mám totiž ráda a věřím ti. Ale tady nejde o to, jestli se tě někdo z našich lidí bojí nebo ne,“ sklopila oči. „Asi jde také o to, aby se už nemohla opakovat Rhyinkáa.“

„Co je to - Rhyinkáa?“ pokrčil jsem rameny.

„Rhyinkáa je planeta, se kterou se asi před dvěma lety přerušilo veškeré spojení,“ začala Zoidée tiše. „Byly tam jenom dvě stanice vjosuzgu s úplně minimálním obsazením. Rhyinkové se totiž odmítli připojit ke Společenství a naše posádky strpěli jenom aby se neřeklo. Nic nechtěli od nás, nic nám ani nedarovali. Připomínám, že také oni se dovedli navzájem zabíjet jako lidé na Zemi. My jsme ovšem netoužili si s nimi něco začínat... Mimochodem, ti lidé jsou opravdu podobní ještěrkám. Naše stanice obestavěli silnými zdmi a co se dělo za nimi, o tom nikdo z našich lidí nevěděl.

Ale jednoho dne nebylo možné vystřídat posádky stanic, protože

stanice nefungovaly. Když už to trvalo skoro půl roku a stanice neprojevily sebemenší známku činnosti, Rada kosmonautiky rozhodla vyslat na Rhyinkáa hvězdný letoun. Z nejbližší technické planety Baiai to nebylo naštěstí dál než rok letu, takže se jednalo o krátkou cestu.

A představ si, stanice na Rhyinkáa se obnovit nepodařilo. Ba co víc, našim kosmonautům se tam nepodařilo ani přistát! Celá planeta je dnes silně radioaktivní, spálená a zničená, takže záchranná výprava musela stanici sestavit na nedaleké pusté planetě, aby se vůbec mohla vrátit!

Nevíme co to bylo za katastrofu, ale vyčítáme si, že jsme mohli zachránit aspoň část obyvatel, kdybychom měli stanic více a nedopustili jejich izolaci. Vždyť my jsme dokonce věděli, že na planetě Rhyinkáa není něco v pořádku! Už dříve tam několikrát neočekávaně vzplanula jakási ničivá energie, naštěstí jen v neobydlených místech. Neuvědomili jsme si, že by taková vzplanutí nakonec mohla zesílit tak, že by zničila celou planetu! A proto jsme rozhodnuti letět k Zemi, ačkoliv i na Zemi jsou lidé, kteří ubližují jiným."

Chvíli jsem mlčel.

„Možná ještě svůj názor změníš," řekl jsem potom pomalu, „až ti povím, co nejspíš zničilo civilizaci Rhyinkáa... Já si totiž myslím, že příčinu její zkázy znám."

„Ty přece nemůžeš vědět," zarazila se.

Mlčel jsem.

„Vlastně počkej, právě ty bys to vědět mohl!" rozjasnila se Zoidée dřív, než jsem stačil promluvit. „Vy lidé Země přece máte zkušenosti z kosmu docela jiné než my! Ridigio, že je to tak? Už si vzpomínám, co jsi říkal o té strašlivé planetě, kterou jste navštívili!"

„Mýlíš se, Zoidée," zahučel jsem. „Strašně se mýlíš. Tady podle mě vůbec nejde o Ridigio, ale o Hirošimu."

„Hirošimu... počkej, tohle slovo jsem už někde slyšela, ale teď si zrovna nemohu vzpomenout, co to bylo," přejela si rukou přes čelo.

„Ale vzpomeneš si, jenom až ti povím, kdy jsi to jméno slyšela," pokračoval jsem. „Bylo to v oné čtvrthodině, než jsi pak na Poenaid vběhla mezi ještěry. Už se pamatuješ?"

„Hirošima!" vykřikla Zoidée najednou a trochu se ode mě odtáhla. „Myslíš tím to město plné lidí, ale zničené jinými lidmi? Ty myslíš, že... ne, to přece ne!"

„Vím, co nukleární zbraně dokáží," kývl jsem. „Příznaky, které

jsi mi popsala o Rhyinkáa, přesně odpovídají.“

„A ty si myslíš, že by mohli zničit celou planetu?“

„Podle výpočtů by stačilo odpálit jenom část atomových hlavic, nashromážděných na Zemi, aby se Země stala druhou Rhyinkáa,“ potvrdil jsem.

„To jsi mi ale neřekl!“ vyjekla hrůzou.

„Ale ani jsem to před tebou nezatajoval,“ opáčil jsem. „Nesnesla jsi to přece, vzpomeň si.“

„Máš pravdu, promiň,“ sklopila oči. „Měla jsem raději vyslechnout všechno to nepříjemné, než se pořád jenom nechat okouzlovat Mozartem.“

„Kdybys neposlouchala Mozarta a pečlivě vyslechla jen to špatné, co se o Zemi nachází v knihovně Persea, ještě bys teď se mnou mluvila?“ zeptal jsem se mírně.

„Já nevím,“ řekla nešťastně. Všiml jsem si, že jí přitom vhrkly do očí slzy. „Já bych to asi opravdu nedokázala... Já nejsem jako ty, Vojto! Já jsem se na Poenaid neodhodlala vběhnout mezi ještěry, když umírali moji kamarádi. Snad bych je přece jenom mohla zachránit, jak jsi to pak dokázal ty. Jak je to možné, když pocházíš z tak strašlivého světa?“

„Možná právě proto,“ pokrčil jsem rameny. „Když jsou u nás lidé, kteří si neumějí vážit lidského života, musí být u nás o to víc těch, kteří jsou ochotni pro druhého obětovat všechno, dokonce i sebe. Kdyby tomu tak nebylo, už dávno by Země dopadla jako ta nešťastná Rhyinkáa.“

„Myslíš?“ podívala se na mě s nadějí.

„Nevím, jen to tak nějak cítím,“ odpověděl jsem vyhýbavě.

„Myslím si, že vy lidé Země jste mnohem citovější než my,“ dívala se na mě zkoumavě. „Ale do obou stran, do dobré i do špatné. Když nenávidíte, jste schopni zabít, když máte někoho rádi, dáte za něho i svůj život. A vysvětlovalo by to i vaši čarovnou hudbu. Že je to tak?“

„Je to ještě mnohem složitější, než si myslíš, děvče,“ povzdychl jsem si. „Někteří lidé city nemají - mohou zabít, aniž by nenáviděli. Pro maličkost i bez důvodu. A naopak, když někdo pro druhého nasadí život, nemusí ho ani znát. Stačí mu vědět, že ten druhý jeho pomoc potřebuje.“

„To máš vlastně pravdu,“ zarazila se Zoidée. „Vždyť ty jsi mě ta-

ké zachránil, aniž jsi mě pořádně znal... a teď mi zase chceš odejít, ani by ses se mnou nerozloučil. Vy lidé Země jste opravdu příliš složité povahy. A já jsem si už myslela, že mě máš také rád!“

Podíval jsem se na ni překvapeně. Už zase měla oči plné slz. Taková krásná kukadla by přece měla plakat co možná nejméně!

„Lidé jsou opravdu složití,“ řekl jsem potichu. Držel jsem ji pořád v náručí, ale teď jsem ji trochu více k sobě přitiskl. Celá se schoulila, takže ani nebyla větší než já.

„Tenkrát na Poenaid by mě ani nenapadlo, že bych tě mohl nechat umřít. Potřebovala jsi pomoc - a víc jsem neuvažoval. Ale dnes - dnes už máš pravdu i v tom druhém. Mám tě opravdu rád, i když pocházíš z jiného světa, než je náš.“

„A přece bys odešel bez rozloučení, nebo ne?“ podívala se na mě nedůvěřivě skrz slzy.

„Věděla bys přece kde budu,“ podíval jsem se jí do očí. „Mohlo by ti něco bránit navštívit mě na Poenaid, když víš, že budu právě tam? Samozřejmě jen v případě, budeš-li sama chtít!“

„Proč ale nechceš zůstat se mnou tady?“ namítla vyčítavě.

„Protože se mě tu všichni lidé, snad kromě tebe, bojí,“ opakoval jsem. „A myslím si, že bych opravdu měl vyslat tu zprávu na Zem. Na Poenaid budu přece užitečnější než tady, kde mě nikdo nepotřebuje.“

„Já jsem taky... nikdo?“ opáčila vyčítavě.

„Ty jsi výjimka,“ připustil jsem. „Jediná výjimka na celé planetě! Ale to je málo.“

„Vidíš - a já už jsem se bála, že jsem tě definitivně ztratila,“ rozesmála se dívka pořád ještě skrz slzy, ale už úplně jinak. „Vždyť já už tě mám ráda dlouho - a vůbec ne jen proto, že jsi můj splněný životní sen, člověk z jiného světa...“

„Vždyť já tě mám taky rád, Zoidée,“ odpověděl jsem jí. „Kdybys byla pozemšťanka, už dávno bych ti navrhl, abychom žili spolu pořád - pokud mi rozumíš a říkám to správně...“

„Proč ti vadí že nejsem ze Země?“ podívala se udiveně. „Vždyť jsme si tak blízcí, že by odlišná domovská planeta neměla vůbec vadit! Co je na tom divného, když se do sebe zamilují lidé z různých planet - to je přece docela běžné, aspoň u nás ve Společenství! Psychické rozdíly se pokud vím dají vždycky překonat, když je k tomu dost dobré vůle.“

Podíval jsem se na ni smutně.

„Proč? Protože jsem viděl, jak se ti líbil Xúl, syn tvé sestry," povzdychl jsem si. „A ty by sis kvůli mně dokázala odříci mít dítě? Pokud vím, to je přece i na Bardžá jeden z hlavních důvodů, proč lidé žijí spolu! Snad nebudu tobě, odborníkovi na biologii lidí i ne-lidí, muset vysvětlovat, že nebude podstatný rozdíl mezi lidmi sice z různých planet, ale stejného genetického původu; zatímco nás dva oddělují celé milióny let odlišného genetického vývoje."

„Já vím," řekla a zase se začala usmívat. „Tobě je to tak jasné právě proto, že nejsi genetik, takže nevíš, co znamená genetický index, ačkoliv jiným číslům rozumíš lépe než já. Nedá se nic dělat, genetikovi stačí vyslovit hodnotu indexu, aby se chytal za hlavu; neodborníkovi se to musí vysvětlit. To platí i na Bardžá, ne aby ses urazil!

Genetický index - někdy se mu také říká příbuznost - je číselné vyjádření snášenlivosti genetických základů. U vás v knihovně na Perseu jsem o tom našla jen zrnka podobných znalostí. Trochu znáte krevní skupiny - ale to je opravdu jen náznak. Nebudu ti vysvětlovat, jak se genetický index počítá, ostatně to už několik tisíciletí nepočítáme my, ale naše agisary. Důležité je, že indexem vyjadřujeme rozdíly a naopak snášenlivost mezi jedinci. Například index větší než devět devět tři znamená, že už můžeš křížit živočišné druhy, ovšem výsledkem jsou jen hybridy neschopné dalšího rozmnožování. To platí u nás jako na Zemi - vzpomínám si z vaší knihy na jeden příklad: osel a kůň. Víš o tom?"

„Ano, to ještě znám," přikývl jsem. „Jinak se přiznám, že v genetice odborník nejsem."

„Není třeba. Další magické číslo je mnohem důležitější. Je to devět devět devět šest, které někdy nedosahují ani lidé téhož druhu. Takovým se někdy doporučuje, aby se raději rozešli, jinak mohou být nešťastní - a zejména jejich děti. V těsné blízkosti toho limitu je možné dělat malé genetické korekce, ale neděláme to rádi. Většina genetických chyb se totiž projeví až na dětech, někdy i po několika generacích.

Mezi mnou a tebou je index devět devět devět sedm, což je o pár desetitisícin více, než je příbuznost mezi mou sestrou Maímó a Míúrem, jejichž syna Xúla jsme oba tak obdivovali. Teď už chápeš, proč jsi musel dávat svou krev Laíméii hned při setkání s naším hvězdným letounem? Laíméia mi totiž tuto zprávu nevěřila, jako ostatně nikdo. Bylo to pro všechny tak nemožné, že se spíše smířili s existencí mlu-

vících strojů. Ale jí pak vyšlo ještě víc, což ji málem položilo, jak sis ani pořádně nevšiml.“

„To není možné!“ vydechl jsem.

„Máš pravdu, není to možné,“ souhlasila k mému zděšení Zoidée, ale pak pokračovala: „Přece je zrovna tak nemožné radiové vysílání mezi hvězdami, protože každý ví, že radiové vlny musí nutně zaniknout ve hvězdném šumu. Je absolutní nesmysl, aby stroj mluvil artikulovanou lidskou řečí a aby jí dokonce rozuměl! A přečíst za půl hodiny veliký naučný slovník a ještě ke všemu se naučit nazpaměť každému slovu? No to je přece nesmysl úplně největší, nebo ne?“

„Počkej, prosím tě,“ přerušil jsem ji a snad jsem s ní přitom i trochu zatřásl. Bylo mi jako po ráně palicí do hlavy. „Děvče nešťastné, víš ty vůbec, co to povídáš?“

„Já to vím od chvíle, kdy jsem zkoušela tvoji krev ještě na Poenaidě,“ dívala se mi do očí nevinně. „Podařilo se mi to před tebou zatajit, což bylo snadné, vzhledem k úrovni vaší pozemské biologie, o tobě samotném nemluvě.“

„Ale proč jsi mi to neřekla dřív?“

„Nejprve jsem musela vyloučit náhodný omyl mého agisaru,“ potřásla hlavou. „Byl by to sice první takový případ selhání v historii naší spolupráce s agisary, ale tím větší zklamání by to znamenalo. Když mi Laímeía ten neuvěřitelný výsledek potvrdila, už se dál pochybovat nedalo. Jenomže v té době mě zmátlo něco jiného. Ty ses ke mně choval pořád stejně - ale stejně ses choval k Laíméii i k ostatním. Teď už vím, že to bylo tím, že ses prostě smířil, že jsme jiný druh bytostí a basta. Já jsem odkládala okamžik, kdy ti to povím, na dobu našeho příletu na Bardžá, pak jsem tě chtěla ještě seznámit s mými nejbližšími - až jsem teď o tebe málem přišla!“

„Zoidée,“ vydechl jsem jenom.

„Vojto,“ řekla tiše, „a budu ti to opakovat tak dlouho, dokud to úplně nepochopíš... Vojto, mám tě ráda. I kdybych měla s tebou jít na tu... Ridigio. Mám tě ráda, slyšíš, Vojto z divoké, barbarské planety Země!“

„Zoidée... děvče z nádherného světa Bardžá,“ zašeptal jsem. „Už nic neříkej. To stačí.“

„Všechno, co mi dosud patřilo, bude teď i tvoje,“ řekla Zoidée potichu. „Budeme tomu říkat naše. Dáš i ty všechno své, aby se stalo naším?“

Podíval jsem se na ni udiveně. V jazyce Bar se totiž tato slova rýmovala, takže dávala dohromady báseň. Ale to by asi k mému údivu nestačilo. Věděl jsem najednou, že tu báseň odněkud znám. A hned jsem si uvědomil odkud. Byla v učebnici jazyka Bar, ale nebyla to obyčejná báseň. Zoidée teď přede mnou odříkala tisíciletími ustálenou formuli, používanou na této planetě a všude tam, kde žijí lidé z Bardžá.

Když skončila, odpověděl jsem jí tak, jak je tomu zvykem u nás. I my, lidé Země, máme jisté ustálené texty, používané při podobných slavnostních příležitostech. Jen jsem jí naše slova překládal do řeči Bar, aby rozuměla o čem mluvím.

„Já, Vojtěch Karas, beru si tebe, Zoidée,...“

„To bylo pozemsky, viď?“ zašeptala, když jsem skončil. „To bude platit dvojnásobně. Používáte ale strašlivá slova - dokud nás smrt nerozdělí!“

„V takovéhle chvíli by si měl každý uvědomit, že nejde o žert, ale o cosi trvalého,“ vysvětloval jsem vážně.

„Já to vážně myslím,“ ujistila mě - a poprvé se ke mně přitiskla tak, až jsem neodolal a pevně ji objal.

Bylo jí sedmdesát osm let - ale vypadala na dvacet pět. Zoidée, děvče narozené na planetě, vzdálené přes čtyři sta šedesát světelných let od Země.

Ale ode dneška, podle pozemských i bardžanských zvyků, to byla Zoidée Karasová. Nepozemšťanka - a přece moje, spojená se mnou bardžanskými i pozemskými formulemi. Jako poslední kapitán hvězdoletu Perseus jsem přece měl i jedno prastaré a dnes už skoro nepoužívané právo - právo oddávat.

*****

Odletěli jsme spolu gryulem do města Cokrez.

Zoidée mi sdělila, že - pokud proti tomu nebudu nic mít - tam ode dneška budeme bydlet. Je tam trvalé sídlo Rady kosmonautiky, univerzita, kosmické středisko a navíc továrna na letadla. Od nejmenších čtyřmístných gryulů až po veliké hvězdné letouny. Souhlasil jsem bez protestů. Bylo mi jedno, kde budu - hlavně aby se tam líbilo Zoidée.

Dorazili jsme za necelou půlhodinu. Kosmické středisko bylo mnohem větší než to, kam jsme přiletěli z Poenaid, asi proto, že tu

bylo i sídlo Rady kosmonautiky. Zoidée tvrdila, že se tu občas sejde i více než osm tisíc bytostí ze všech koutů Galaktického společenství, protože právě zde na Bardžá se schází Velký sněm všech světů.

Ubytovali nás přímo ve středisku. Šlo vlastně o hotel pro kosmonauty, kteří bydlí dál, než aby mohli hned odcestovat. Zoidée dohodla pronájem jedné místnosti, kde byl jen stolek, dvě židle, dvě lůžka a skříňka. Později prý můžeme získat lepší bydlení, tohle bylo jen dočasné.

Večeřeli jsme ve společné jídelně. Lidí sem chodilo dost, ale nebyl tu žádný velký hluk. My dva jsme ovšem byli stále středem pozornosti, dívali se k nám všichni. Nikdo nás ale neoslovil, ani si k nám nepřisedl. No - u nás na Zemi by asi podobná návštěva také těžko obstála bez povšimnutí. Já jsem tu se svou bledou pletí působil tak nenápadně, jako by u nás působil člověk s pletí zelenou nebo světle modrou.

Vrátili jsme se proto hned po večeři do svého pokojíku. Zoidée ještě odběhla cosi dalšího zařídit a tak jsem zůstal na chvíli sám.

Postavil jsem se k oknu a díval se ven. Středisko bylo nejvyšší stavbou města a z okna byl hezký výhled. Město se táhlo jako pás podél břehu velikého jezera, ovšem ani Cokrez se příliš nepodobal tomu, na co jsme zvyklí u nás na Zemi.

Také tady úplně chyběly kompaktní městské bloky, bylo tu všude jenom cosi, co připomínalo vilové čtvrti pozemských měst. Nízké, zpravidla jednopatrové domky v zahrádkách bez plotů, tu a tam větší budova společenských staveb. A všude tolik stromů, že spíše než městu se Cokrez podobalo našemu lesoparku. Letecká továrna z oken pokoje vidět nebyla, byla asi na opačné straně.

Cestou jsem už od Zoidée slyšel, že Cokrez je na zdejší poměry velké město. Na Zemi by však se svými třiadvaceti tisíci trvale žijících obyvatel patřilo mezi menší. Bylo rozhodně krásné, zejména množstvím zeleně, u pozemských měst málokde vídaným.

Prohlížel jsem si město dlouho. Pak se vrátila Zoidée.

„Líbí se ti Cokrez?“ zeptala se na úvod.

„Líbí,“ odpověděl jsem po pravdě.

„Pustíš mi Mozarta, viď?“

„Nemusíš čekat, zda ti něco pustím nebo ne,“ zavrtěl jsem hlavou. „Všechno moje je teď přece i tvoje!“

„Já vím,“ řekla se šťastným úsměvem. „Dokud nás sama smrt ne-

rozdělí...“

Tady na Bardžá si teď možná bude spousta lidí myslet, že udělala špatně, když si vzala barbara z divoké planety. Ale já už jsem věděl, že ona si mě nebere jako barbara, ale jako člověka, kterého může mít ráda.

Věděl jsem, že i já ji mám opravdu rád. Nejen proto, že mi na Poenaid zachránila život. Od začátku se mi líbil její úsměv, ale teprve teď jsem poznal, jak vzrušující dokáže být i jako žena. Od pětadvacetiletých dívek Země se lišila snad jen úžasnými vědomostmi, ale i ty mi na ní imponovaly. Že jí je skoro osmdesát let? Bardžané mají, co se týče věku, úplně jiná měřítka - a na to si jistě časem zvyknu. Tím spíš, že jsem se v poslední době opravdu cítil nějak... nějak mladší, měl jsem najednou plno elánu. Podle toho, co říkala Zoidée, by to nemělo být jen pouhé zdání.

Dříve jsem si myslel, že obětuji celý svůj život vědě. Let ke hvězdám byl skokem do pekel, vyletěli jsme všichni jako mladí a měli jsme se vrátit jako dědulové a báby. Byla s námi i děvčata, sex se na palubě Persea provozoval docela běžně, ale - Perseus nebyl zařízen pro malé děti a ty proto byly pro nás zakázanou oblastí. Proto měly partnerské vztahy náhodný charakter, nic trvalého. Kdo chtěl, mohl během letu vystřídat všechny dívky a pak klidně začít znovu od začátku. Rozchody se braly jako pouhé střídání, bez nějakých velkých scén a ukřivděností a kdo byl právě volný, většinou si brzy našel nového partnera. Profese byly na Perseu obsazeny tak, že poměr mužů a žen byl zhruba stejný - až do Ridigio. Tam ženy začaly přebývat, protože hodně mužů zahynulo. Proto se snad na denní pořádek dostaly divoké mejdany, ale těch jsme se my piloti nijak moc neúčastnili. Čisté partnerské dvojice začaly být výjimkou. Význační jedinci měli více partnerek současně, čtyři i šest - a na jiné se tím pádem nedostávalo. Já jako výsadkový pilot bych mohl mít děvčat podle chuti, jenomže jsem patřil mezi ty blázny, kteří netoužili vlastnit celý harém - a proto jsem v posledních letech žil osaměleji, než z počátku naší cesty. Bylo čím dál těžší najít si dívku, která by se dokázala upnout na jednoho. Nebyl problém najít si děvče na jednu noc - ale to mě příliš neuspokojovalo.

Byl jsem proto raději bez děvčete - a nebyl jsem sám. Ve společenské místnosti, přeměněné na hampejz, jsem se téměř neobjevoval. O to častěji se naše banda profesorů scházela v oddychové místnosti výsadkových pilotů.

A teď - najednou jsem zjistil, že mám celý život teprve před sebou. Jako kdybych měl začínat znovu od začátku, jenže s vědomostmi o jakých se mi před odletem nezdálo, na planetě vzdálené hodně přes čtyři sta světelných let od Země - a ke všemu v objetí krásné dívky, která mi slíbila věrnost na stovky let, ačkoliv vůbec není pozemšťankou.

Byli jsme spolu více než půl roku na pusté planetě, ale až dnes jsem ji poprvé viděl spící. Do dnešního dne se přede mnou ukrývala, jak to jen šlo. Ani když jsme spolu letěli v těsné kabině výsadkového letounu, ani pak jsem nespatřil, že by třeba jen na chvilku usnula. Spala jen když jsem spal i já a její agisar ji musel vzbudit pokaždé chvilku předtím, než jsem se probudil. Až dnes jsem viděl, že ani ve spánku se lidé z Bardžá nijak neliší od lidí Země. Schoulila se do klubíčka, v noci ze spaní několikrát vzdychla, ale ani pak se neprobudila.

Bardžané se žení a vdávají později než pozemšťané. Nebývá zvykem, aby se brali pod padesát let věku. Krátkodobé vztahy se do svatby neberou příliš vážně, ale rodiny se zakládají velice odpovědně a natrvalo.

Bardžané nedovedou ublížit druhému, snad proto tu neznají instituci rozvodu, tak častou na Zemi.

Na planetách Společenství se považuje za docela normální a běžné vzít si děvče z jiného světa. Tady spolu mohou žít lidé z kteréhokoliv kouta vesmíru, hlavně se musí vzájemně respektovat. To je nejdůležitější na vztahu, který má podle zdejších zvyků trvat třeba i tisíc let...

*****

Zasedání Velké rady bylo zahájeno.

Jistě nebylo jednoduché svolat přes osm tisíc zástupců z různých planet Společenství - a to se zasedání neúčastnili právě ti, na které jsem byl obzvlášť zvědavý. Ne-lidé z Uxu, Ilooniku, Ullhettlu a z ostatních ne-lidských planet poslali jen omluvná poselství, neboť se podle jejich názoru mělo jednat výhradně o planetách lidského typu, o nichž oni vůbec nemají zájem rozhodovat. Lidé z Eio vzkázali, že nechtějí jednat o žhavých světech s tak nepřátelským podnebím, takže osm tisíc zástupců Velké rady Společenství pocházelo pouze ze světů Bardžá, Askaris a všech jejich dceřiných planet, to znamená planet původně neobydlených a osídlených později.

Okamžik před vlastním zasedáním jsem měl možnost setkat se s několika představiteli civilizace Askaris. Dá se říci, že moje zvědavost byla náležitě uspokojena.

Lidé B-typu, to znamená lidé z Bardžá a jimi osídlených dalších planet, byli lidmi v takovém smyslu, jaký známe i na Zemi. Naproti tomu Askarisané, lidé A-typu, se pozemšťanům podobají jen vzdáleně.

Tvarem těla ještě lidi připomínají. Mají hlavu, trup, ruce a nohy. Mohutným ocasem však připomínají klokany, právě tak jako způsobem pohybu : většinou poskakují. Umí však prý také výborně plavat.

Na rozdíl od pozemských klokanů nemají Askarisané srst, ale červenou kůži, drsnou jako skelný papír. Hlavu mají ve tvaru obrovského vejce bez vlasů, uší a nosu. Ústa mají sice široká, ale když je sevřou, opticky úplně zmizí. Když ústa otevřou, jsou uvnitř v několika řadách jemné perličkovité zuby a velký, krvavě rudý jazyk. Místo nosu mají pouze jeden dýchací otvor, ale ten obvykle uzavírají tak těsně, že není vůbec patrný. Na jejich kulaté hlavě jsou proto ze všeho nejvíc nápadné dvě obrovské oči, obvykle sice překryté úzkou štěrbinou víček, ale občas neuvěřitelně vypoulené. Když jsem to viděl poprvé, zůstal jsem na to civět. Vypadalo to, jako by jim oči vypadávaly z hlavy.

Zajímalo mě, jak se s nimi budeme domlouvat. Kupodivu to ne-

byl žádný problém. Ačkoliv neměli uši, slyšeli docela dobře a i když při mluvení neotvírali ústa a zvuky vydávali odněkud z hrudi, rozumět jim bylo také výborně. Dovedli prý vnímat i vydávat zvuky mnohem širšího spektra než lidé, ale sami úmyslně používali rozsah zvuků pouze takový, jako lidé ostatních typů. Dokonce už dávno převzali řeč Bar jako svou a používali ji na svých planetách. Mohl jsem se s nimi proto dohovořit docela plynule.

Zajímali se o mě čistě z vědeckého hlediska. Byl jsem přece jenom senzací, a to právě pro shodu s lidmi B-typu. Samozřejmě zapůsobila i zpráva o další objevené civilizaci, odlišné od ostatních, ale kupodivu natolik vyspělé, že se už také odvážila cesty mezi hvězdami.

Věděl jsem, že Bardžá je jediná civilizace Společenství, která svými hvězdnými loděmi překonávala mezihvězdné dálky. Všechny ostatní byly připojeny pomocí sítě stanic vjosuzgu, žádná jiná se neodhodlala stavět vlastní hvězdolet. Bylo to pochopitelné - ponechávat nejsložitější obory, kosmonautiku a biologii, největším odborníkům. Výprava našeho Persea byla proto další senzací Společenství.

Zprávu o planetě Poenaid si stačili všichni přečíst ještě před zahájením Rady. Z devíti desetin se jednalo o knihu, kterou sepsala Zoidée. Gyferovi kosmonauté k ní připojili stručnou zprávu o průzkumu kontinentů, malá část pocházela dokonce i z mých materiálů, nasbíraných na dálku z Persea.

Ke knize se připojili svým vyjádřením i odborníci dalších oborů. Všichni se shodli na tom, že byla objevena planeta s ideálními podmínkami pro život lidí, vhodná pro obydlení.

Hned potom se přihlásili o slovo zástupci civilizace Askaris. Oznámili, že o osídlování této planety nebudou mít zájem, protože teprve nedávno získali nově objevenou planetu Aliané a mají teď až nad hlavu práce s osídlováním. Zástupci Askarisu proto požádali na tomto zasedání o statut pouhých pozorovatelů, v čemž jim bylo jednomyslně vyhověno.

Od prvního dne zasedání se tedy vědělo, že o osídlování planety Poenaid mohou mít zájem jedině lidé B-typu. A tak se od počátku jako samozřejmost bralo to, že se za patrona planety Poenaid hlásili zástupci planety Aiool.

Aiool byla jedna z nejstarších planet osídlených lidmi z Bardžá už dávno v minulosti. Lidé z Aioolu se časem stali v mnoha směrech velice významní pro Společenství, zejména v produkci zvlášť delikát-

ních potravin, vyvážených z planety Aiool do většiny planet ostatních.

Jako hlavní argument pro přednostní práva na osídlování Poenaid uváděli zástupci Aioolu značnou přelidněnost své planety. Aioolců byly už tři miliardy, což představovalo víc než dvojnásobek počtu obyvatel druhé nejlidnatější planety Společenství Esteo, a více než čtyřnásobek obyvatel planety Bardžá. Navíc museli Aioolci, tak jako všichni obyvatelé planet s původním životem, ponechat třetinu své planety v původním stavu, tak jak byla planeta před svým objevením. Toto pravidlo bylo všude dodržováno přímo úzkostlivě.

Oponenty Aioolců se stali zástupci planety Esteo.

„Přelidnění Aioolu není žádný argument pro to, aby byl Aiool stanoven patronem Poenaid, naopak, svědčí to jedině o nedobrém vztahu Aioolců k jejich vlastní planetě," tvrdil mluvčí Esteo. „Ani se nechceme vracet k jejich opomenutí při osídlování Aioolu, kdy vyhynulo více než dvanáct původních živočišných druhů. My navrhujeme úplně opustit dosavadní způsob patronů a zavést společné osídlování ze všech planet současně."

Mluvčí z Aioolu proti tomuto názoru vznesl námitky. Podle něho dnešní obyvatelé Aioolu přece nemohou za chyby svých dávných prapředků.

„Musíme opakovat, že Aiool byl osídlován před více než patnácti tisíci lety a to jako vůbec první planeta v nám známém vesmíru. Je snad jasné, že napoprvé se těžko někdo vyvaruje chyb, vždyť chybovat je lidské! Od té doby jsme se všichni poučili - ale právě z chyb Aioolského osídlování."

A pak jsem náhle strnul. Uprostřed tohoto obrovského sálu dostala slovo Zoidée, jakožto zástupce planety Poenaid! Tak mohou vystupovat jen objevitelé planet - je to jejich právo. Nemohou však v tomto případě mluvit i za planetu, která je vyslala na cestu.

„Budu muset všem v tomto shromáždění připomenout něco," začala Zoidée, „na co jste zřejmě zapomněli. Dříve než se může rozhodovat mezi jednotlivými planetami, musí se v Radě nejprve dosáhnout dohody mezi různými typy bytostí. Víme, že planetu Poenaid odmítli ne-lidé, lidé A-typu i E-typu, takže je zdánlivě logické, že jsme začali rozhodovat už jen mezi planetami s lidmi B-typu. A to je podle mě omyl. Zapomněli jsme se totiž zeptat na názor lidí Z-typu, jejichž hvězdný letoun také objevil planetu Poenaid a v této chvíli ještě krouží kolem ní."

Sál strnul stejně jako já. Kdykoliv jsme spolu hovořili, vždycky mě Zoidée řadila k jakési vedlejší větvi B-typu, což jsou lidé z Bardžá. Pravda, během desetitisíců let se na kolonizovaných planetách některé větve Bardžanů vlivem mírně odlišných podmínek vyvinuly poněkud jinak, ale ne natolik, aby mezi nimi a ostatními Bardžany vznikla genetická přehrada. Tady najednou Zoidée použila docela odlišný typ, o jakém až dosud nebyla řeč. Napadlo mě, že by to mohlo být nevýhodné, být považován za jinou rasu než ostatní. S tím máme zejména na Zemi špatné zkušenosti. Zoidée však zřejmě chtěla delegáty Galaktického společenství vyburcovat, aby se problémem planety Země zabývali dříve než planetou Poenaid. Proto si zdánlivě nevšímala zmatku, jaký její slova mezi delegáty vyvolala a klidně pokračovala:

„Zástupcům planety Aiool připomínám, že lidí na Zemi je už dvakrát více než obyvatel Aioolu, přičemž Země nemá žádnou pracovní planetu. Kromě nepředstavitelného přelidnění má tak Země problémy i s katastrofálním stavem životního prostředí, s hladem části svých obyvatel a s necelou desetinou průměrné délky života proti nám, což v žádném případě není dáno odlišnými životními principy. Vyčítáme stále Aioolu dvanáct živočišných druhů, vyhynulých před patnácti tisíci lety, ale na planetě Zemi jenom během posledního tisíciletí vyhynulo několikanásobně více živočišných druhů prostě proto, že lidé Země ještě neumějí zacházet s genetikou - a zejména díky velkému znečištění prostředí.

Navrhuji proto nechat otázku planety Poenaid na pozdější dobu, protože mnohem důležitější je, abychom přijali planetu Zemi za nového člena Společenství. Proto je nutné, aby se do Rady ihned dostavili i zástupci ne-lidí a lidí E-typu, kteří se omluvili, neboť si zřejmě neuvědomili, že by se mělo nejprve jednat o záležitostech celého Společenství.“

„Dejme slovo zástupcům Země!“ ozvalo se v té chvíli ze sálu. Poznal jsem, že hlas patří někomu z delegace Askarisu, ale vzápětí už toto heslo volala většina sálu.

Musel jsem sejít až do středu sálu. Zoidée mě tam málem dotáhla, jen aby to bylo co nejdřív. Dostal jsem najednou strašnou trému, že bych měl zastupovat celou pozemskou civilizaci, ale pak mi najednou blesklo hlavou něco, co mi trému okamžitě zahnalo.

„Nevím, zda mám právo mluvit na tomto shromáždění za planetu Zemi, která zatím nepatří do Společenství,“ začal jsem nesměle.

„Mluv!“ ozývalo se hned ze všech stran.

„Za Zemi mluvit nemohu, neboť by to odporovalo pravidlu, že za každou planetu musí být přítomno nejméně sto zástupců. Pak mi tu dovolte promluvit jako zástupce planety Poenaid,“ pokračoval jsem.

Sál oněměl překvapením.

„Nemůžeš mluvit za Poenaid, to bys už pak nemohl mluvit za Zemi,“ skoro vykřikla Zoidée.

„Za planetu Poenaid mohu mluvit právem objevitele,“ nedal jsem se ovlivnit. „Jako člen posádky hvězdné lodi Perseus jsem rovněž objevil planetu Poenaid a to dříve, než jsem se dostal do kontaktu se zástupci Společenství. Pak mám i podle zvyklostí tohoto Společenství plné právo mluvit za Poenaid.“

„V tom případě budeme muset zasedání odložit, než se sem dostaví další zástupci Země,“ ozval se kdosi v sále.

„To může trvat podle mých odhadů až třicet let,“ podotkl jsem. „Musím Radu upozornit především na to, že k Zemi není možné použít vjosuzgu.“

„A co hvězdný letoun ze Země, který snad stále krouží kolem Poenaid? Můžeme použít i náš letoun na Poenaid.“

„Perseus byl silně poškozen v kosmické pasti, která se stala osudnou i prvnímu letadlu z Bardžá,“ připomněl jsem.

„To mohu potvrdit,“ dodala rychle Zoidée. „A také to, že jenom díky mnohem dokonalejšímu rádiu pozemského letounu nedošlo u Tozuré k další katastrofě. Náš první letoun byl rozbit tak, že nejen nemohl postavit vjosuzgu, ale nemohl ani varovat další výpravu. Perseus alespoň varoval ostatní letouny Země - a ostatně i náš druhý letoun.“

O slovo se přihlásil zástupce planety Bardžá.

„Dosud se v historii Společenství nestalo, aby se jednalo o některé planetě bez účasti jejích představitelů. Zástupci planety Země se nemohou dostavit čistě z technických důvodů, není to tedy jejich odmítnutím. Asi nám opravdu nezbývá, než odložit jednání nejen o Poenaid, ale i o Zemi. A to i v tom případě, že by to mělo být i o několik let.

Pak však předpokládám, že je naší povinností umožnit Zemi připojení ke Společenství co nejdříve. Navrhuji dopravit na Poenaid další rozmontovanou stanici vjosuzgu, naložit ji do našeho hvězdného letounu, který tam čeká na další použití a bez meškání jej vyslat směrem

k planetě Zemi. Je to jediná možná cesta, jak navázat spojení s civilizací Země.“

Souhlas se slovy zástupce Bardžá byl tak všeobecný, že se zdálo celkem zbytečné odkládat hlasování o tomto návrhu.

Zoidée zářila. Věc planety Země brala za svou vlastní. Proto byla nejspíš jednou z nejvíce překvapených, když jsem se přihlásil o slovo s protinávrhem.

„Nejsem proti, aby byl z Poenaid k Zemi vyslán hvězdný letoun,“ začal jsem mluvit k překvapeným členům Rady. „Mám jenom pozměňovací návrh technického charakteru. Nepovažuji totiž za ideální vysílat k Zemi hvězdný letoun, který dovezl vjosuzgu na Poenaid.

Vím, co kosmonautka Zoidée napsala o planetě Zemi. Ve své zprávě vylíčila Zemi jako rozporuplný svět, zaostalý proti planetám Společenství. Není mým úmyslem vyvracet, co o Zemi napsala. Je to možná ještě horší, než jak to vylíčila. Ale na druhé straně jsou obory, kde naopak Země může pomoci Společenství.

Na planetě Poenaid stojí v této chvíli připraven hvězdný letoun z Rikiri. Na vašem místě bych asi také navrhl vyslat jej k Zemi. Jenže kolem planety Poenaid krouží ještě jeden hvězdný letoun, Perseus z planety Země. Byl rozbit meteorem, uvnitř je jeho mrtvá posádka, nemůže už ani vyvinout plný výkon, ale mohu vás ujistit, že i takto poškozený by doletěl k Zemi o pět let dříve než letoun Společenství.

Našemu letounu by trvala cesta k Zemi dvanáct let, kdyby byl v pořádku. Při jeho poškození by doletěl za patnáct let. Podle toho co vím o vašich letounech, byste ale k této cestě potřebovali dvacet let - a přitom by stačilo postavit lepší letoun a doletět k Zemi mnohem dříve, nehledě na zpoždění dané stavbou letounu.“

„Nový letoun?“ ozvalo se kolem udiveně.

„Myslíte, že by byl lepší než dosavadní?“

„To bych možná mohl posoudit já,“ přihlásil se kapitán bardžanského hvězdoletu Gyfer, který tu byl přítomen jako zástupce planety Poenaid. „Nikdo z vás neviděl, co pozemské letouny dovedou. Já jsem toho viděl dost na to, abych měl oči navrch hlavy - zástupci Askarisanů jistě prominou... Náš letoun letěl na plný výkon motorů - ale pozemský mohl kolem něho metat kotrmelce. Jeho navigace mu dovolila vyletět nám naproti a pak se za letu srovnat s námi tak dokonale, že se dalo přestoupit z jednoho letadla do druhého. To neříkám jen tak ob-

razně, to totiž pozemšťan udělal doslova. Natáhl mezi našimi letouny lano a přelezl po něm. V kosmu.“

„To přece není myslitelné!“ vykřikl kdosi v sále.

„Mám na to svědky!“ dovolával se Gyfer.

„Já jsem po tom laně šplhal také!“ hlásil se Niódží.

Celý sál začal šumět vzrušenými diskusemi. Přerušil je až předseda shromáždění.

„Vy jste kosmonauté, musíme vám věřit, ale což je možné, abychom začali stavět úplně nové letouny? Co vlastně o těch pozemských víme?“

„Skoro všechno,“ podotkl jsem. „Knihovny na Perseu jsou skoro bezedné.“

Přesvědčit tolik shromážděných členů Velké rady se nikomu v historii Společenství nepodařilo tak rychle, jako mně.

*****

Uběhlo půl roku mého pobytu na Bardžá.

Ta doba stačila, aby přece jenom opadl počáteční zájem všech zdejších lidí o moji osobu, zájem celkem pochopitelný, protože ani já bych si nedovedl na Zemi představit, že by si tam lidé nevšímali návštěvníků z vesmíru, kdyby k nám někdy zavítali - jako že se k tomu právě konaly přípravy. Ale i ta sebevzácnější bytost se nakonec okouká a zvědavců bylo kolem mě stále méně. Vyhovovalo mi to, aspoň jsem si přestával připadat jako vzácný exemplář v ZOO. Raději jsem se snažil seznámit se se svými novými spolupracovníky - bardžanskými konstruktéry. Za půl roku jsem se naučil alespoň základům technologií, používaných lidmi Společenství. Na stavbu úplně nového hvězdoletu to však bylo pořád žalostně málo.

Na lodi jsem byl především výsadkovým pilotem. Uměl jsem létat se stroji, které jsem sám nevynalezl. Pravda, uměl bych je v nouzi nejvyšší opravit, to znamená uvést do jakž takž původního stavu, ovšem s použitím jiných originálních součástek. Ale něco jiného je sestavit z předem vyrobených dílů předem známý stroj a něco jiného je tento stroj nově od začátku zkonstruovat. Díky Dušanovi jsem se spolu se svými kamarády celou cestu učil - a teď se mi tyto znalosti po čertech hodily. Byla to však převážně teorie, pořádnou praxi jsem za celou dobu letu ani nemohl získat.

Bardžanští konstruktéři mi ovšem velice vycházeli vstříc. Samozřejmě jsem jim hned na úvod sdělil, že můj nový úkol je poněkud odlišný od úkolů, kterými jsem se zabýval doposud. Pochopili to - a tím více se divili, že si na něco takového pořád troufám. Podle jejich měřítek jsem byl jen nedoučený amatér, který se plete do věcí, kterým nemůže rozumět. Ale když jsem s jejich pomocí za pouhý týden pochopil principy činnosti rezonančních taviček, které svého času nahradily tepelné zpracování kovů na všech planetách Společenství, získal jsem si přece jen jejich zájem. Pak teprv mi sdělili, že na zdejších školách se rezonančním tavičkám vyučuje celý rok a další dva roky trvá praktické cvičení, než nováčka pustí k samostatné práci. Ale my jsme neměli tolik času, abych mohl absolvovat jejich školy. Vzdělání konstruktéra na Bardžá trvá čtyřicet let - dvacet let teorie a dvacet let praxe pod dohledem odborníků. Tolik času jsme neměli, museli jsme postavit hvězdnou loď mnohem dřív.

Horší bylo, když jsem měl já naučit místní vědce aspoň základům teorie atomových reaktorů. Ačkoliv jsem na to měl celou palubní knihovnu Persea, bylo to nad mé síly. Vědci z Bardžá o jaderné energii nevěděli téměř nic a navíc se jako čert kříže báli radioaktivity. Jakmile zjistili, jaké jevy v reaktoru probíhají, ztratili zájem něco se naučit. Zkonstruovat za těchto okolností vlastní reaktor byla pouhá utopie. Jenomže bez dostatečného zdroje energie by byly lety do vesmíru mnohem svízelnější. Nedovedu si ani představit, jak by Perseus dokázal přeletět vzdálenosti mezi hvězdami na planetární palivo. Bardžané to sice svými antigravitačními hvězdolety dokázali, ale za cenu pomalejšího letu. I tak si troufali jen na krátké přelety od hvězdy k hvězdě. Naštěstí jejich systém víc nepotřeboval a za tisíciletí jim umožnil i těmito malými krůčky dosáhnout obrovských dálek.

Když došlo na pozemskou počítačovou techniku, která svou složitostí bardžanské vědce tím více deprimovala, čím více se ji snažili pochopit, bylo to ještě horší. Složitost všech programů Persea v nich vyvolávala malomyslnost, zda někdy zvládnou něco tak propracovaného. Nejvíc je na tom rmoutilo, že všechno pochází z jakési barbarské, zaostalé civilizace.

Za těchto podmínek bylo nesmyslné stavět nový hvězdolet úplně od začátku. A tak jsme se všichni čtvrt roku od našeho seznámení dohodli na jedné velice bouřlivé debatě na řešení, které se dalo zvládnout i s tím, co jsme měli v rukou.

Podle mě byly hlavními problémy bardžanských hvězdoletů energie a navigace. Pravda, bardžanský hvězdolet dokázal přeletět od jedné planety ke druhé jenom na baterie, ale už na krátké mezihvězdné vzdálenosti to bylo na doraz a trvalo to příliš dlouho. Motory neměly enormní spotřebu, letouny tedy mohly létat se směšně slabými energetickými požadavky, ale to však na druhé straně vedlo k tomu, že elektrocentrály hvězdoletů byly na svůj úkol velmi slabé. Veliké nádrže B-paliva bývaly na konci každého letu poloprázdné a když se vyskytla komplikace a bylo nutné přeletět k další hvězdě, bylo to vždycky na doraz.

Když se baporgům, bardžanským gravitačním motorům dodalo více energie, akcelerovaly docela slušně. Navrhl jsem proto kompromis. Nespojovat jen pozemské a bardžanské vědomosti, ale rovnou celé pozemské a bardžanské letouny. K obyčejnému bardžanskému hvězdoletu pomocí pevných pylonů připevnit tři výsadkové letouny Persea. Elektřina z jejich reaktorů by se přivedla do motorů baporg a nakrmila by je proudem, takže by mohly táhnout neustále na špičkový výkon. Takový proud by původní elektrocentrála byla schopna dodávat nejvýš několik minut denně. K tahu baporgů by se kromě toho přidával i tah pozemských atomových motorů, čímž by se podle mě ještě více zvýšila akcelerace a tím i dosažitelná rychlost.

Do řídící kabiny bardžanského hvězdoletu jsem navrhl dát několik počítačů z Persea. Propojil bych je dohromady, navíc bych je připojil i k počítačům výsadkových letounů. Spojená výpočetní kapacita by se sice nedala srovnávat s kapacitou počítačů Persea, ale proti dosavadnímu přímému řízení by to byl velký pokrok. Využití pozemských navigačních programů by v bardžanské kosmonautice znamenalo další skok dopředu.

I tyto návrhy byly nakonec nezávislou skupinou odborníků schváleny. Bylo rozhodnuto dopravit na Poenaid ještě alespoň dva nepoškozené výsadkové letouny z Persea.

Když však za mnou přišli s požadavky na školení alespoň pěti pilotů v trvání dvanácti měsíců, navrhl jsem začátek školení uspořádat formou letu na Persea. Připomenul jsem, že je třeba co nejdříve dopravit výsadkové letouny na Poenaid a tento výlet by byl k tomu jako stvořený.

„Není možné nezkušené piloty posadit do letadel a nechat je letět samotné v neznámých strojích!“ zděsil se Nióddí, který se přihlásil

mezi prvními kandidáty na piloty nových hvězdoletů.

„Však také nebudou sedět v přepravovaných letounech, ale v tom, který budu pilotovat já. Žádné nebezpečí jim hrozit nebude," ujistil jsem je.

„Ale co letadla? Ta snad poletí sama?" nepokrytě se divil jeden z nových pilotů.

„Jak už trochu znám pozemšťana, nedivil bych se tomu," pokrčil rameny Nióðží.

A měl pravdu, neboť přesně to jsem měl v úmyslu.

Na Persea nás nakonec letělo patnáct, tak tak jsme se vešli do kabiny. Zájemců bylo mnohem víc a museli jsme je nakonec vybírat, přičemž přednost měli zájemci o let k Zemi. Stalo se však něco trochu nečekaného. Mezi těmi, kdo byli vybráni, nebyla Zoidée.

„Jen jim to jaksepatří ukaž," usmívala se, když mi to sama sdělovala. „Mně už jsi předvedl takových fíglů, že se nic nestane, když pro změnu jednou poletí někdo jiný. Já mám teď stejně v plánu něco jiného, ale o tom ti budu vykládat, až se vrátíš."

Nebylo mi to sice právě po chuti, ale řekl jsem si, že má možná pravdu. Konec konců - šlo jen o malý výlet.

Malý výlet se však poněkud protáhl.

Na palubu Persea jsme se sice dostali hladce, ale tam na nás čekala pořádná fuška. Museli jsme vybrat a připravit tři nejlepší stroje - a to nebyla práce na deset minut. Zvláště když dělá jen jeden a patnáct jen přihlíží.

Nejprve jsem je však provedl po hvězdoletu. Bardžané byli dychtiví jako malé děti. Zajímalo je všechno. Skladiště jako farmy, motorový úsek i velitelství. Neodpustil jsem si ani naplnění bazénu a zejména koncert ve velké hale. Představil jsem si sebe, když mě Zoidée pozvala na průzkum nepozemského hvězdného letadla. Byl jsem přece u vytržení stejně jako teď oni. Komu se poštěstí navštívit kosmickou loď, navíc patřící cizí civilizaci?

Až nakonec jsem je zavedl i do palubní tělocvičny...

Prohlídku a testování všech strojů jsme dělali společně. Každou závadu, na niž jsem přišel, jsem se všemi podrobně probral a spolu jsme opravovali všechny nalezené závady. U prvních dvou strojů jich mnoho nebylo, ale třetí mašina nebyla v pořádku a vykazovala jednu chybu za druhou. Nakonec jsem rozhodl, že si vezmeme raději jinou -

pořád ještě jsme měli možnost výběru.

„Měli bychom si přece jenom zkusit přistání," navrhoval Nióðží. „Co kdybychom se rozdělili, do každého letadla po čtyřech lidech?"

„Naše předpisy nedovolují automatické přistávání letounu bez pilota s neznalými lidmi na palubě," odmítl jsem tento návrh.

„A co kdyby nastala situace, kdy by šlo o život?" zkoušel to ještě Nióðží.

„Kdyby šlo o život, pak bychom zkusili všechno co by mělo naději na úspěch. Ale zatím taková situace nenastala, budeme tedy přistávat spořádaně - společně," rozhodl jsem.

Konečně byly všechny letouny připraveny a všichni jsme mohli nastoupit zpáteční cestu. Před odletem jsem si však neodpustil zavést své přátele do velké haly, kde jsme si dopřáli několik hodin hudby. Výsledkem jsem si už byl jist.

A pak jsme všichni nastoupili do mého letadla. Palubní automaty ještě před námi katapultovaly tři prázdné letouny do prostoru. My jsme se dali vymrštit vzápětí a zamířili jsme pomalu od lodi. Tři letouny, řízené programy FORMACE nás poslušně následovaly.

„Chytré stroje," obdivovali je Bardžané.

„Teď sledují nás, ale přistávat budou zcela samostatně," ujistil jsem přátele. „Kdybych je nechal slepě následovat vedoucí letoun až na zem, mohly by se na závěr vybourat. Tam jim teprve dovolím, aby ukázaly co umějí."

Počasí bylo jako obvykle v této době na Poenaid krásné a dole už na nás prý čekalo několik tisíc lidí, kteří se přišli podívat na hromadné přistání čtyř raketoplánů.

Bylo by nepříjemné předvést všem těm shromážděným havarii třeba jen jednoho letounu, pomyslel jsem si. No, snad jsme všechny stroje prohlédli pořádně...

Oddechl jsem si však až tehdy, když se všechny vynořily z oblak klesajícího prachu, zvířeného raketovými motory.

A protože tento let dopadl dobře, mohli jsme začít s připojením pozemských letounů k bardžanskému hvězdoletu.

*****

Na naše monstrum se brzy chodily dívat celé davy zájemců ze

všech planet Společenství. Brzy se ujalo jméno Šotri, což znamená verpánek. Zdálky vskutku letoun připomínal třínožku: sedátko představoval diskovitý bardžanský hvězdolet, kdežto pozemské výsadkové letouny vypadaly jako nohy. Raketoplány byly připojeny pomocí speciálních konsolí, jimiž vedly všechny potřebné kabely, ale kterými bylo možné i sestoupit až do kabin výsadkových letounů. Bylo totiž třeba zachovat i možnost údržby a oprav za letu. Konzole také umožňovaly za letu výsadkové letouny otočit. Očekávalo se, že naše soulodí dosáhne mnohem větší rychlosti a podle pozemských zkušeností bude čelní povrch lodi vystaven větší kosmické erozi než jak bylo dosud zvykem. Proto byl na můj návrh zesílen i čelní pancíř. Raketoplány by se po většinu letu ukrývaly za tímto štítem. Bardžanské hvězdolety dokázaly na rozdíl od Persea brzdit bez otáčení. Výsadkové čluny z Persea bylo nutné při brzdění otočit proti směru letu - stačilo je jenom pootočit, aby atomové motory mířily přes hranu bardžanské lodi šikmo vpřed. Jejich tah se potom sčítal se silou antigravitačních baporgů, ale ty nesly větší část zátěže.

Smontování této kompozice trvalo poměrně krátce, několik týdnů. Továrny na technické planetě Kyoran se blýskly skoro okamžitou dodávkou všech objednaných dílů. O to složitější byla mravenčí práce uvnitř. Protahování energetických kabelů i informačních světlovodů bylo úmorné. Původní návrh pevného spojení jsme nakonec pozměnili na odpojitelné připojení, což sice práci trochu zkomplikovalo, zato vznikla možnost použít výsadkové letouny i k původnímu účelu. Znamenalo to všude nainstalovat rozpojovací konektory, hydraulické mechanismy a několikery hermetické dveře navíc.

Všechno montovala parta budoucích kosmonautů - bylo totiž nutné, aby se všichni s novými konstrukčními prvky dokonale seznámili. Nebylo možné použít jako obvykle k tréninku druhý hvězdolet, protože jsme stavěli unikát, jaký zatím v celém Společenství neměl dvojníka.

„Není to příliš nebezpečné, stavět letoun, který nejste schopni postavit v dalším exempláři?“ zajímali se někteří z reportérů, kteří k nám chodili v celých procesích. „Jak byste chtěli takovému letounu přijít na pomoc v případě nějaké havárie?“

„Náš letoun přece nepoletí do neznáma, ale do planetární soustavy, která je téměř bez nebezpečí,“ odrážel jsem tuto otázku znovu a znovu. „Planeta Země má podmínky k životu dobré a kdyby se s le-

tounem něco stalo při přistávání, lidé Země poskytnou kosmonautům pomoc.“

Kdybych jen tušil, s čím se Šotri u Země setká!

Bydleli jsme teď na Poenaidě. Zatímco jsme se na Bardžá trápili s koncepcí a prvními plány hvězdoletu, postavila na Poenaidě skupina stavitelů velkou zeď, oddělující poloostrov se základnou od hlavní pevniny. Základna obsahovala stanici vjosuzgu, Zoidinu jeskyni, můj výsadkový letoun, ale teď už i několik desítek domů, nově založená pole, pár dílen a menší továrnu na zpracování potravin. Na planetě byly také postaveny dvě další stanice, ale ty byly teď jen udržovány v pohotovosti pro případ, že by se s hlavní stanicí něco neočekávaného stalo.

Z ohrazeného území byli vystěhováni všichni draví ještěři a ostatní tvorové, schopní ohrozit člověka. Kromě dovezení několika druhů rostlin, zajišťujících potraviny pro členy stanice, nebyla planeta kolonizovaná. Byla teď připravena pro lidi Země.

Já a Zoidée jsme se opět ubytovali v Zoidině jeskyni. V první době tu bývalo namačkáno až padesát lidí, ale když byly dostavěny domky a dokončena čínská zeď, všechno tu bylo uvedeno do původního stavu. A protože ostatní členové konstruktérského týmu bydleli v okolních domcích, měli jsme všechny prostory jeskyně pro sebe jako v dobách, kdy jsme tu byli sami. Až na to, že Zoidée teď netrvala na tom, že musí mít zadní místnost čistě pro sebe.

Kompletní smontování našeho verpánku Šotri trvalo všeho všudy půl roku. Kdyby výprava odletěla k Zemi pouze s tímto zpožděním, bylo by to asi vynikající. Plánovaná dvojnásobná rychlost letu by zpoždění více než bohatě vyrovnala. Nešlo ale vždy všechno jednoduše.

Už v průběhu stavby se na nás jezdily dívat celé výpravy diváků, odborníky počínaje a školními výpravami konče. Náš letoun se od začátku stal terčem vtipů, různých karikatur i dobře míněných rad. Nad většinou z těchto rad jsme mohli s úsměvem mávnout rukou, jinými jsme se museli přece jen vážně zabývat. Někteří kritikové měli námitky naivní, ale mezi kritiky byli i vědci, jejichž slovo platilo i ve Velké radě Společenství.

A tak se stalo, že jsme byli necelý měsíc před plánovaným odletem vyzváni, abychom koncepci letounu znovu obhajovali před Technickou komisí Rady.

Jednání bylo dlouhé a bouřlivé. Oponenti našeho letounu se vytasili se všemi možnými námitkami, od takových, které i jim samotným připadaly naivní, až po skutečně promyšlené náměty. Na všechny námitky jsme museli odpovědět a buďto je vyvrátit, nebo přijmout. Ke cti odborníků musím přiznat, že se při debatách obešli bez emocí a pokud jsme předložili dostatečně pádné argumenty, obvykle se slovy uznání vyklízeli pole. Bylo však zřejmé, že nechtějí nic ponechat náhodě a že se snaží pokud možno včas odhalit veškerá slabá místa, která by se mohla v našem projektu vyskytnout.

Několik námitek proti naší koncepci ťalo do živého, ale neměli jsme proti nim žádné argumenty. Nemohli jsme přece prokázat letové vlastnosti, když ještě letoun ani na okamžik nezapnul své motory. Komise nakonec rozhodla šalamounsky. Letoun měl prokázat své schopnosti tím, že před skutečným mezihvězdným letem samostatně přeletí k planetě Tozuré a nazpět, což měl být krátký planetární let v dosahu případné záchranné výpravy, ale už dostatečně průkazný, co se týká chování letadla v prostoru.

Vzhledem k tomu, že se na Tozuré s přistáváním vůbec nepočítalo, odhadl jsem let na půl roku. U bardžanských odborníků tento termín vyvolal pochyby. Navigátor Nióʒží, který se celou dobu věnoval zacházení s pozemskými počítači a dosáhl v tom oboru značné pokroky, hned začal svým kolegům v Komisi vysvětlovat let stylem „oversun“, při kterém je hvězda obletěna nejkratším směrem tak, že cíl cesty mezitím přesně dorazí k místu setkání.

Namítali mu na to, že něco takového není možné odhadnout, takže nakonec letoun bude bloudit někde v prostoru. A že je dosavadní způsob „postupného přibližování“ jistější.

„Kdyby mi ještě před rokem někdo tvrdil, že je možné, aby se dvě letadla setkala ve vstřícném letu, považoval bych ho za diletanta a nevěřil bych mu. Jenže od doby našeho prvního setkání s pozemšťanem, kdy nám ten manévr s veškerou parádou předvedl, dokonce i s něčím tak nepředstavitelným, jako bylo přestoupení za letu z jednoho letounu do druhého, nechci slyšet, že něco nejde. Za tu dobu, co se snažím proniknout do tajů pozemské kosmonautiky, jsem byl překvapen tolikrát, že to ani nechci počítat. Myslím si, že nesmíme podceňovat schopnosti jiné civilizace jenom proto, že je mladší než naše a jeví se nám v mnoha směrech primitivnější. Vzpomeňte si třeba na rezonanční tavičky, které přece rovněž nepochází z Bardžá!“

Komise nakonec vyslovila svůj závěr. Hvězdolet Šotri (název „verpánek“ už mu zůstal) nejprve podnikne planetární cestu, nežli se odváží letu ke vzdálené Zemi. Část posádky měla tvořit komise složená z navigátorů a techniků. Musel jsem se proto, alespoň na krátkou dobu, rozloučit se Zoidée, která se rozhodla, že nebude trvat na své účasti, když je třeba každé volné místo pro členy Komise. Rozhodla se, že se ještě půl roku věnuje na Bardžá jiné lákavé nabídce: měla pomáhat v Hlavní Akademii Bardžá při zpracování materiálů z hvězdoletu Perseus - toho bych se i já sám rád zúčastnil, kdyby ovšem příprava Šotri nebyla důležitější.

Odletu zkušební cesty letounu Šotri z Poenaid se chtělo zúčastnit tolik diváků, že by je jedna stanice vjosuzgu ani za týden nestihla přepravit. Proto byla urychleně postavena další stanice a kromě toho už měsíc před odletem začaly na ohrazeném prostoru vyrůstat stovky přenosných domků. V nich čekaly tisíce diváků, ochotných obětovat svůj čas pro pár nezapomenutelných chvil. Ale jen málo z nich mělo štěstí, že se dostalo až k letadlu a mohlo se rozloučit s odlétajícími. Mezi těmito vyvolenými ovšem Zoidée chybět nesměla.

„Budu na tebe čekat - a dávejte na sebe pozor, u Tozuré je nebezpečno i když nebudete přistávat,“ nabádala mě.

„Nemusíš se obávat, máme přece radary z Persea, ty jsou mnohem lepší než vaše,“ uklidňoval jsem ji.

„Persea nezachránily,“ připomněla mi.

„Protože je radaristi vypnuli,“ odpověděl jsem jí právě tak tiše. „Jenomže my si takovou lehkovážnost nedovolíme.“

Start hvězdoletu byl tichý, doprovázený jen jiskřením a sykotem rekombinace iontů pod břichem lodi. Šotri se vznesl jenom na akumulátory a B-palivo, kdežto všechny tři výsadkové letouny se nechaly nést. Nad atmosférou Poenaid jsme konečně zapnuli i atomové motory a do lodi se vrátila náhrada přitažlivosti. A teprve teď bylo možné se rozletět s plnou akcelerací.

Bylo to fantastické. Atomové motory dodávaly energie tolik, kolik by se nedalo vytáhnout ani z akumulátorů, ani z B-zdrojů. Gravitační motory baporgy mohly zabrat naplno a jejich plný tah se ještě skládal s tahem atomových motorů, přičemž účinky těchto sil se směrem dovnitř lodi odečítaly. S tím jsme ani předem nepočítali, tento efekt byl příjemným překvapením. Mohli jsme vyvažovat přetížení uvnitř podle libosti. Podle přístrojů jsme akcelerovali sto dvaceti Gé,

ale uvnitř bylo přetížení jako na Poenaid a jenom hukot atomových motorů, přenášený dovnitř konzolemi a konstrukcí lodi, připomínal, že letadlo nestojí na planetě.

Vyzkoušeli jsme také otočné konzole a zkusili jsme, jak se to projeví na letových vlastnostech. Bylo to podobné jako v běžném uspořádání - jen jsme si museli zvyknout, že se nám vyměnila podlaha se stropem. Řízení bylo méně pohodlné, ale dalo se na to zvyknout. Nejdůležitější panely byly ostatně zdvojené a jeden byl vzhůru nohama proti druhému. Stačilo se usadit do jiného sedadla.

Pokusili jsme se zvýšit výkon. Dosáhli jsme zrychlení až tří set Gé a já jsem musel znovu propočítávat trajektorii letu podle těchto nových podmínek. Kdybychom pokračovali s tímhle režimem letu, byli bychom u Tozuré mnohem dříve, ale planeta by se tam samozřejmě ještě nenacházela. Musel jsem spočítat novou dráhu tak, aby se opět protnula s dráhou planety v bodě, kde Tozuré bude právě v době setkání. Vyšlo mi, že při tomto režimu se samozřejmě dostaneme dříve nejen k Tozuré, ale stihneme se mnohem dříve vrátit i na Poenaid. Hned jsem se dal do přepočítávání letu k Zemi. Vyšlo mi, že loď dosáhne těsně podsvětelné rychlosti v době neuvěřitelně krátké - za pouhý měsíc. Znamenalo to, že celková doba cesty bude jen o dva měsíce delší, než kolik na tuto vzdálenost potřebuje světlo. Pro posádku se navíc začnou víc projevovat relativistické efekty a let k Zemi se tím, alespoň pro ni, znatelně zkrátí.

Když taková čísla překonávala i moje předpoklady, pak pro odborníky bardžanské civilizace byla úplně fantastická. Lety mezi hvězdami byly podnikány už několik tisíciletí na stále stejných hvězdných letadlech - a teď takový rozdíl! Není ani divu, že celou cestu odborníci mezi sebou mluvili o nové éře kosmických letů a začínali hovořit o hvězdách, ke kterým se letouny dosud neodvažovaly pro obavy z příliš velké dálky. Když je mezi hvězdami více než sto světelných let prázdného prostoru, byla taková propast pro Bardžany nepřekonatelná. Teď tedy bude možné rozšiřovat Galaktické společenství všemi směry, i tam, kde dosud stála tato obrazná zeď.

Připomněl jsem jim, že k tomu je bezpodmínečně nutné, aby byl hvězdolet neustále otočen po směru letu. V bardžanských hvězdoletech byly už předtím kabiny stíněné olovem, protože v kosmickém prostoru a zejména v blízkosti hvězd se může vyskytovat ledacos, ale štít je výhodnější. Trval jsem též na tom, aby všichni zvládli kosmic-

kou navigaci, počítanou na pozemských počítačích. Zatím se na Bardžá počítače vyrobit nepodařilo, ale až se naváže spojení se Zemí, bude to mnohem jednodušší, protože Země jistě ráda poskytne vše potřebné. Může pro začátek dodávat hotové přístroje, později vyškolí odborníky a nebude to trvat dlouho, na Bardžá budou pracovat podobné továrny na elektroniku jako na Zemi. Ale do té doby musíme umět zacházet s tím, co máme. A tak jsme po celý let proháněli počítače, které jsme měli na palubě. Cesta nám při této činnosti aspoň velice rychle uběhla. Podle mě jsme měli k Tozuré doletět v období klidu, ale pro jistotu jsme ji jen z dálky obletěli, abychom získali odraz pro zpáteční let.

Při oblétávání Tozuré jsem se pokoušel všemi prostředky navázat spojení s letounem, který jsem tu kdysi zanechal pro Dušana a Roberta. Letoun tu už nikde nebyl, neobjevil jsem po něm ani nejmenší stopy. Jistě byl dávno smeten kosmickým bombardováním. První z mých majáků byl tedy zničen. Bylo mi z toho trochu smutno. Jaká škoda, že se kamarádi tohohle úspěchu nedožili.

A pak jsme se vrátili na Poenaid, kde jsme opět přistáli tiše, na akumulátory, nedaleko stanic vjosuzgu. Přistávali jsme mezi davy jásajících lidí, shromážděných podle našeho radiového hlášení. Sláva to byla větší než při odletu. Tyto civilizace už berou jako běžnou věc, že občas od některých planet odlétá hvězdolet na dalekou cestu, ale nebývá zvykem, aby se některý vracel. Jen posádky se vracejí domů, kdežto hvězdolety jsou na místě opravovány a posílány dál.

Po přistání mě však čekalo trochu nepříjemné překvapení. Marně jsem vyhlížel Zoidée. Nebyla ani ve vítací delegaci, nebyla ani v davech statisíců lidí. Nebyla dokonce vůbec na planetě Poenaid. Mezi těmi, kdo se ke mně hlásili, jsem poznal Laiméíi. Ta mi předala vzkaz, který mi vrátil úsměv do tváře.

„Spěchej na Bardžá, Vojto," sdělila mi. „Zoidée už tě tam čeká. A pospěš si, stanice Poenaid-1 čeká jen na tebe!"

„Proč nepřijela sem?" chtěl jsem vědět.

„To se dozvíš v Cokrezu," usmála se záhadně Laiméíá. „Ale ujišťuji tě, že by tu byla, kdyby to bylo možné."

Víc jsem z ní nedostal. Jen mi rázně vyvrátila, když jsem projevil obavu o Zoidino zdraví.

„Nač ještě čekáš?" pobízela mě a skoro mě vystrčila ke stanici.

Uik ve stanici opravdu jako kdyby čekal už jenom na mne. Nikdo

se mě na nic neptal, rychle mě zavedli dovnitř a pak se ozývaly jen rány zavíraných dveří. Krátký okamžik beztíží - a byli jsme na Bardžá. Ale ani tam se se mnou nezdržovali. Vzkázali mi jen, že mám spěchat na střechu centra.

„Haló, pozemšťane, tady!“ ozvalo se sotva jsem vyběhl na plošinu pokrytou letadly.

Samozřejmě, můj vzhled působil tady na Bardžá exoticky, ale tohle nevypadalo na náhodu. Letec-taxíkář tu skutečně čekal jen na mě, jak jsem si krátkým dotazem ověřil.

„Poslala mě Zoidée,“ usmíval se, sotva se gryul vznesl do vzduchu.

„Co je s ní, že nepřišla za mnou na Poenaid?“ zeptal jsem se rychle.

„To opravdu nemohla,“ nepřestal se usmívat, ale víc jsem už nedostal ani z něho.

Přistáli jsme před naším domem.

„Že jste přiletěli dřív, už vím,“ vítala mě Zoidée hned na prahu dveří. „Ale podrobnosti mi povíš ty sám, že? Jak jste to dokázali?“

„Je to dobré, Zoidée,“ ujišťoval jsem ji. „Nový letoun je mnohem rychlejší, než jsem doufal. To ovšem znamená, že se nám cesta k Zemi ještě víc zkrátí, rozumíš mi?“

Naráz zvážněla.

„Mám pro tebe také novinku,“ řekla s tajemným odstínem v hlase. „Jen nevím, jestli budeš mít radost nebo ne.“

„Co je, co se stalo?“ vybídl jsem ji.

„Nepoletím s tebou k Zemi, Vojto,“ řekla vážně. A bylo vidět, že si ani neníní dělat legraci.

„Ale vždyť jsme se už přece dohodli...“ zarazil jsem se.

„Dohodli jsme se, že se nerozejdeme,“ přikývla Zoidée. „Pak bys ale nemohl s tou výpravou letět ani ty.“

„Ale proč?“ naléhal jsem.

„Protože zákony světa Bardžá zakazují účast na hvězdných výpravách těm, kdo se musí starat o malé děti.“

„Ale my přece...“ zarazil jsem se.

„A bude to děvčátko,“ řekla Zoidée, aniž by mi dala čas vzpamatovat se. „Jaké jméno by se ti líbilo více? Pozemské nebo bardžanské?“

Proto takové tajemství!

„Ale co bude s výpravou k Zemi?“ zalapal jsem po dechu.

„Neboj se, naši kosmonauté to určitě nějak zvládnou i bez nás dvou,“ usmívala se Zoidée.

*****

Výprava k Zemi, na kterou jsme se oba tak těšili, nakonec odletěla bez nás.

Odlet se navlas podobal tomu před půl rokem. Tentokrát jsem však nesledoval obrazovky v řídící kabině, ale byl jsem mezi těmi, kdo se přišli s kosmonauty rozloučit na Poenaid. Nakrátko jsem ještě navštívil pilotní kabinu a ačkoliv jsme spolu probrali každou maličkost několikrát, ještě teď jsme uvažovali, jaké to bude, až hvězdný letoun dorazí k Zemi.

Mezihvězdné vysílačky Persea už dopředu ohlásily, že se k Zemi chystá výprava přátel, ale na odpověď ze Země jsme čekat nemohli. Radiové vlny sice dorazí k Zemi o něco dřív než Šotri, ale odpověď by se určitě vlekla rychlostí světla několik let, takže by neměla šanci proti vjosuzgu. Dříve než odpověď tu budou kosmonauté osobně.

„Ať se vám letí klidně,“ popřál jsem jim, když jsem nerad opouštěl pilotní kabinu. „Nejraději bych letěl s vámi.“

„Dal jsi slovo Zoidée - a to je svaté,“ pokýval hlavou Nióʒží, který se stal místo mě kapitánem Šotri.

„Nebo toho oba litujete?“ usmála se mladičká Zugai. Její mládí bylo velice relativní. Bylo jí teprve něco málo přes šedesát let, takže byla vlastně starší než já. Do posádky Šotri se dostala jen proto, že se tak náhle uvolnilo místo po Zoidée.

„Jestli bude někdo litovat, pak bychom to mohli být my,“ řekl Nióʒží zamyšleně. „Neříkám, že to nezvládneme, ale bude to nejzajímavější mezihvězdný let v historii Společenství. Ale na druhé straně je pravda, že nemůžeme pořád postupovat vesmírem jenom po tak malých krůčcích jako dosud. Lidé ze Země nám ukázali hned napoprvé, že se dlouhých letů nebojí, tím méně bychom se měli bát my, vždyť přece létáme do kosmu čtyřicet tisíc let! Určitě bude lepší, když se nebude říkat, že nás musel někdo vodit za ruku jako malé děti! Z tohoto hlediska, nezlob se, Vojto, přišlo tvoje a Zoidino dítě jako na objednávku.“

„To nemůžeš takhle říkat,“ zamračila se Zugai. „Nakonec by si

mohl Vojta myslet, že mu Zoidée překazila návrat domů schválně.“

„Já se jí na to zeptám,“ usmál jsem se.

Samozřejmě jsem věděl, že to udělala schválně. Z toho, co jsem znal o dokonalosti bardžanské antikoncepce mi bylo hned jasné, že na Bardžá nechtěné děti neexistují. Ale na druhé straně jsem ji moc dobře chápal. Nechtěla prostě čekat ještě další desítku let, to bylo celé. A nejenže jsem ji chápal, já jsem s ní vlastně souhlasil. Touha po domově byla i u mě přehlušena radostným očekáváním. Budeme mít děvčátko, první dítě ze dvou odlišných světů. Není to nádherné?

Se všemi jsem se rozloučil, vyšel ven a pokusil jsem se zamíchat do davu. Nešlo to však tak lehce. Byl jsem příliš známou osobou, aby se mi to podařilo nenápadně, jistě tu působil i můj exotický zjev.

„Pozemšťan, pozemšťan,“ slyšel jsem ze všech stran.

„Teď se ani domů podívat nemůže...“

„No a co má být?“ zaslechl jsem za sebou. „Na Bardžá je přece mnohem lépe než u nich, na Zemi.“

„A ty bys zůstala na nějaké planetě, i kdyby na ní bylo lépe než na Bardžá?“ namítl kdosi. „Uvaž přece, on tu není doma.“

„Vždyť se bude moci vrátit, jakmile naši kosmonauti postaví na Zemi vjosuzgu.“

„Pokud se ještě vůbec bude chtít vracet. Než Šotri doletí k Zemi, uplyne dvanáct let a zatím bude pozemšťan s námi,“ přidal se další. „Až tu bude mít děti, budou doma na Bardžá, ne na té jeho Zemi.“

„Však to také bude událost, já tomu pořád nemohu uvěřit. Celý život učím biologii a teď, po tolika stoletích, abych se všem svým žákům omlouvala, že jsem je učila špatně.“

„A co jsme učili špatně?“ namítal kdosi další. „Já jsem také biolog a také učím mladé. Existovaly snad v celém nám známém vesmíru bytosti, které by byly geneticky tak shodné s námi? Neexistovaly! Nikdo z nás neměl ani potuchy o lidech Země! Jen bych rád věděl, jestli najdeme ještě jednu takovou civilizaci, jako je Země. Byl bych tomu rád, ale nedělám si iluze, že by se takový zázrak v dohledné době opakoval.“

Ozval se zvuk, podobný gongu. Bylo to znamení ke startu, varování pro poslední opozdilce, aby opustili prostor pod břichem obrovského hvězdoletu. Hvězdolet neměl startovat s pomocí atomových motorů, ty byly na planetě zablokované, ale i antigravitační motory mohly člověka nepříjemnou silou zamáčknout do písku pouště. Nej-

spíš by nikoho nezabily, ale mohly by způsobit bezvědomí i nějaké zranění.

Nikdo však v nebezpečné zóně nebyl a brzy se pod břichem bardžanského hvězdoletu objevilo jasné oranžové světélkování a ozvalo se sršení. Bardžanské motory při své práci ionizují vzduch a ten se potom rekombinuje - je to podobný jev jako pozorujeme i na Zemi, zejména v blízkosti vedení vysokého napětí. A pak se naše třínožka pomalu nadzvedla a plynule se rozjela vzhůru.

Davy jásaly a třínožka se rychle zmenšovala.

Z větší dálky se ještě více podobala verpánku. Nahoře byl jako polštářek přídavný pancíř, dole tři nohy. Křídla na nich prozrazovala, že nejde o přistávací vzpěry. Ale ta už se na tu dálku dala přehlédnout...

Pak už působila jen jako stříbřitý šperk na obloze...

Zbývala z ní jen malá jiskřička... A najednou se u té jiskřičky zablesklo, jiskřička se rozsvítila a změnila se v jasnou hvězdu. To kosmonauté, již mimo atmosféru, zapojili atomové motory a do antigravitačních baporgů začal proudit proud z pozemských generátorů. Trochu mě nadzvedla pýcha. Až odtud, z povrchu planety, bylo znát, jak se malá hvězdička rozjela na stranu a začala očividně zrychlovat.

Tři sta Gé - nepředstavitelné i pro mě. Ale málokdo kromě odborníků si to uvědomoval.

Do dvaceti minut zmizela za obzorem a shromážděné davy se začaly pomalu rozcházet.

Většina lidí odcházela k domkům, ale už též i k několika nově postaveným hotelům a restauracím. Jiní se vydávali na procházky po okolí, což pro mnohé musel být určitě zážitek. Někteří se chystali k prohlídce specificky místních atrakcí: v malém skanzenu byly vystaveny preparované kostry místních veleještěrů, byla tu Zoidina jeskyně trosečníků i stranou stojící pozemský raketoplán, stále ještě připravený k letu.

„Nemusíš mít obavy, pozemšťane, tvoje letadlo bude určitě v pořádku," ujišťovali mě průvodci, kteří tu po celou dobu prováděli zájemce po vnitřku výsadkového letounu. Brali je dovnitř po patnácti a nemohli se ani příliš dlouho zdržovat, protože venku stála pěkně dlouhá fronta, jev jinak na Bardžá téměř neznámý. Co se dá dělat, výsadkových letounů se nedalo rozmístit tolik, aby se na každého dostalo podle libosti. Motory byly pochopitelně zablokované a blokování po-

jištěno heslem, ale průvodci znali několik příkazů, na které počítač reagoval. Mohli zájemcům některé povely předvést a dokázat tak, že pozemský letoun je opravdu řiditelný hlasem.

Nebylo ani možné, aby se všechny tyto davy přepravily za jediný den pouhými dvěma stanicemi vjosuzgu. Pořadatelé atrakce, jakou start hvězdoletu bezesporu byl, museli proto počítat i s těmito maličkostmi.

A tak kromě urychlené stavby třetí stanice byly již dávno předem sestaveny harmonogramy a pořadníky pro cesty na odlet z Poenaid i pro návrat turistů. Odlet hvězdoletu do vesmíru byla přece jenom i na Bardžá a ostatních světech podívaná, jaká se dá vidět jen několikrát za život, a to i tehdy, když se lidský věk tak jako na Bardžá nepočítá na desetiletí, ale na staletí. Velká většina obyvatel Společenství se spokojila s běžným zpravodajstvím novinami, fotografiemi a filmem, ale tisíce jich obětovalo nemalou námahu spojenou s tím, aby se podívali přímo na místě. Bardžané dosud neměli tak dokonale rozvinutou televizi, jako my. Znali sice televizní obrazovky i kamery, ale používali je spíše k monitorování nebezpečných provozů, pro hvězdné lodi, ale ne tak masově, jako my. Jistě to souviselo s obecně nižším rozvojem celého elektronického průmyslu. Nejběžnějším mediem pro záznam obrazu byly jejich krystalické knihy, které se daly použít i jako film. Nebyly však barevné a s pozemským filmem se nedaly srovnávat.

Spousta lidí se sem jistě přišla podívat i na mě, doposud jediného představitele Země.

Někteří se chtěli účastnit jedině startu hvězdoletu a co nejdřív se vrátit. Jiní se už při této příležitosti chtěli podívat, jak to vypadá na nové planetě, vhodné pro lidi, ale dosud téměř nedotčené. Mnoho jich bylo zvědavo i na pozemský letoun, který také nebyl nikde jinde k vidění.

Nebylo ale mnoho těch, kdo měl jiskřící legitimaci, která opravňovala k přednostnímu odbavení ve vjosuzgu. Já jsem ji měl a brzy jsem se ji rozhodl použít. Musel jsem se vrátit na Bardžá. Zoidée teď nesměla cestovat a musela zůstat doma, ale sama mě na Poenaid vyslala. Teď už, jakmile hvězdolet odletěl, mě na Poenaid nic neudrželo. Co bych kdysi dal za to, moci se podívat na neznámou planetu? Jenomže Poenaid už jsem znal - a Zoidée na Bardžá mi teď byla přednější.

Krátká procedura nastupování, zhoupnutí - a byli jsme na planetě

Bardžá. Můj gryul, zaparkovaný na střeše kosmického centra. A pak, necelou půlhodinu od Poenaid, jsem už klesal na střechu domu, kde už na mě čekala Zoidée...

*****

Po odletu Šotri dosavadní horečná činnost v kosmickém Centru ustala. Bylo to pochopitelné, neboť vždy po odeslání hvězdné výpravy nastávalo období relativního klidu. Ani tak vyspělé kosmické civilizace jako je Bardžá nemohou vysílat mezihvězdné výpravy jednu za druhou, jako odlétají letadla z pozemských letišť. Problém je vždy v tom, že hvězd, k nimž lze v dané chvíli poslat výpravu s nadějí na úspěch, není nikdy tolik.

Nemá například smysl vysílat hvězdné letouny z vnitřních planet Společenství, to znamená z Bardžá, Ilooniku, Eio, Uxu a Bajíiru. Vždy se vyplatí dopravit pomocí stanic vjosuzgu součásti hvězdoletu na některou z nově objevených planet a vesmírem pak proletět jen co nejmenší vzdálenost. Proto z vnitřních planet už nikdy hvězdné letouny vzlétat nebudou. Nejkratší cesta do volného vesmíru je vždycky z okrajových planet - a totéž platí pro následující lety. Pomýšlet na další expedici má proto cenu teprve ve chvíli, kdy některá loď dosáhne spojení s planetou, výhodnou pro další start. Štafeta hvězdných výprav je mnohem lepší řešení než sebelépe promyšlené dálkové lety.

Hlavním omezujícím prvkem dálkových letů je totiž čas, a to navzdory dlouhověkosti Bardžanů. Vysílání výprav k tak vzdáleným cílům, že by cesta trvala více než několik desítek let, je dosud příliš složité i pro tak vyspělé civilizace.

Nejde ani o to, že by letouny nebyly schopny takových cest, i když ani to není jednoduché. Dobře vím, jak se i na betonových pancířích Persea vždy podepsala kosmická eroze, a to byly za letu čas od času obnovované. Jak potom musely vypadat tenčí kovové pláty bardžanských letadel? Viděl jsem jenom dva bardžanské hvězdné letouny, z toho jeden jen jako vrak, ale hodně jsem o tomhle problému slyšel. Nezřídka se prý stává, že je letoun po přistání na vzdálené planetě zralý ke kompletní výměně pláště. S tím se už ostatně počítá a ke každému takovému hvězdoletu jsou vždy nejprve dopraveny náhradní díly, plášť bývá vyměněn vcelku a všechna zařízení jsou před dalším letem pečlivě přezkoušena a zčásti rovněž i vyměněna, než se letoun

může vydat na další cestu. Doprava rozmontované stanice vjosuzgu je proti tomu obvykle dětskou hračkou.

S rostoucí délkou letu se pochopitelně zvyšuje opotřebení všech součástí a s ním pravděpodobnost poruch, od banálních, až po ty katastrofální. Údržba se proto musí provádět celou cestu - ale není to jednoduché. Některých náhradních dílů přebývá a jsou vlastně vezeny zbytečně, jiných naopak ubývá mnohem rychleji, než jak se blíží cíl cesty.

Právě tak to není jednoduché se stravováním posádky. Žít několik měsíců o konzervách také není med. K řešení tohoto problému jsme měli vlastní farmy, kde se pěstovaly alespoň nějaké čerstvé potraviny - ať už rostliny, nebo živočichové. Pěstování rostlin se na hvězdných lodích z Bardžá neujalo. Vyžaduje to totiž energii, které jsme měli přece jen více, než kolik jí bylo na bardžanských letounech, kde se pečlivě zhasínala světla v úsecích lodi, kde právě nikdo nebyl, aby se ušetřil každý Watt drahocenné energie. Naštěstí Bardžané měli lepší konzervy než my. Zejména konzervované suiaki bylo možné konzumovat celé roky, aniž by člověk trpěl nedostatkem některých důležitých látek, vitaminů a stopových prvků. Chuť suiaki se dala ve velké míře pozměnit dodatečnou fermentací, nehrozilo tedy ani přejedení neustále stejným jídlem.

Nejhorší to ale bylo vždycky s posádkami.

Ne že by se nenašlo dost dobrovolníků, ochotných věnovat část svého života rozvoji Společenství. Ale i na Zemi známe ponorkovou nemoc, postihující nepříliš početné posádky, dlouho nuceně uzavřené do malé prostory - ať už ponorky či hvězdoletu. Ponorková nemoc je zrádná, o tom bych mohl něco povídat! Na Perseu jsme také byli zpočátku parta k pohledání - a na konci někteří vyváděli jako chovanci psychiatrického ústavu. A bylo to čím dál tím horší a když se k tomu přidaly drogy, byl konec kamarádství, disciplíny i odpovědnosti. Výprava Persea nakonec skončila zásahem meteoru, kterému se mohla při větší dávce opatrnosti vyhnout.

Ve hvězdoletech Společenství je posádka mnohem menší, ale na druhé straně všichni většinu cesty prospí zimním spánkem. Není to sice hibernace podle naivních pozemských představ, samozřejmě řízená nějakými dokonalými přístroji, ale docela obyčejný zimní spánek, jen uměle vyvolaný u lidí. Ti sice na něco takového nejsou přímo od přírody zařízeni, ale kdesi v hlubinách genetiky mají pořád krátké spo-

jení na medvědy a sysly. Kdo se účastní takové cesty, musí vydržet několik měsíců nudy v těsných prostorách jen ve dvojicích. Navíc až dosud bylo vždycky po celou dobu letu uvnitř beztíží - není div, že výběr kosmonautů musel být pokaždé velice pečlivý.

V současné době proti vysílání dalších hvězdných výprav vyvstal další argument.

Šotri znamenal pro většinu mezihvězdných odborníků velké překvapení. Po mnoha tisíciletích mezihvězdných letů se tady ukázalo, že mladičká, dosud ne zcela zralá civilizace může mít lepší letouny než Galaktické společenství. Odborníci si už při jeho stavbě uvědomili, že nový typ kosmických letadel asi vytlačí staré hvězdolety do muzeí. Ale protože se dosud Společenství setkalo jen s jediným představitelem této nové civilizace, nebylo možné postavit než jediný pokusný letoun. Veškeré další kosmické cesty byly proto odloženy do té doby, než se podaří dosáhnout spojení s planetou Zemí.

Šotri měl být navíc první kosmický letoun Galaktického Společenství, jehož posádka se měla setkat se zřetelnými projevy relativistických efektů. Už z toho důvodu mě mrzelo, že jsem se letu nemohl zúčastnit. Znal jsem ty efekty dávno, ale Bardžané se v těsně podsvětelných oblastech dosud nikdy nepohybovali. Utěšoval jsem se, že se pro mě jistě najde místo při některém dalším letu. Hvězdolety Šotri vzlétnou ve větším počtu a rozletí se do všech stran, aby zkoumaly další světy - zejména do míst, kam se pomalejší lodi dosud nemohly odvážit.

To jsem ještě netušil, že let Šotri bude jediný let toho druhu. Kromě mě jen tato jediná posádka celého Galaktického společenství prožije zkracování času - a už nikdo víc!

Jediný výlet v oblasti těsně podsvětelných rychlostí, kdy se jedenáct let posádce zkrátí na necelého půl roku...

Mohl jsem vědět, že už za necelých třicet let Galaktické společenství naváže spojení s další lidskou civilizací? Její dálkové hyperprostorové hvězdolety pošlou okamžitě do muzea všechna kosmická letadla Galaktického společenství - včetně mého „dítěte“, hvězdoletu Šotri.

Právě tak jsem nemohl tušit, že budu druhým pozemšťanem, který kdy ochutná let přes dva tisíce světelných let zelenou mlhou nadprostoru na palubě Aigurské nadsvětelné mašiny.

Mohl jsem se alespoň utěšovat, že jsem první pozemšťan, který

přežil opravdový dlouhý mezihvězdný let na podsvětelné mašině. Po dlouhou dobu jsem byl i jediný. Ale ani můj další následovník, hrou osudu donucený přeletět jinou mezihvězdnou vzdálenost na palubě záchranné archy Giweruzanů, neprožil na ní ten podivný stav, kdy se čas začíná znatelně měnit. Archa Giweruzanů dosahovala tří čtvrtin rychlosti světla, ale měla dosáhnout jiných rekordů - uvézt na palubě všechny obyvatele planety, ohrožené výbuchem své hvězdy a s touto miliardou lidí proletět atmosférou hvězdy...

Tenkrát, když jsme stavěli Šotri, byly dálkové hvězdolety Aigury teprve vymýšleny. Aigura se nachází kdesi v sousední spirále Galaxie, od Země je přibližně dva tisíce světelných let vzdálená - kdo o ní tenkrát mohl vědět?

Snad onen zpěvák, který zpíval dodnes velice dobře známou píseň, jejíž slova se na planetu Aiguru případně hodí?

„....just two thousand light years from home...“

(Dva tisíce světelných let od domova... Rolling Stones)

*****

Když už se stalo, že jsem neodletěl s výpravou k Zemi, přijal jsem nakonec místo v kosmickém Centru na Bardžá. Bylo jasné, že než se Šotri dostane k Zemi, uplyne více než deset let. Velká rada Společenství se mnou dohodla, že zatím budu podle svých možností pomáhat jejím odborníkům seznamovat se s pozemskou technikou. Žádná z mnoha civilizací Společenství si naštěstí v žádném období nedělala nebezpečné iluze o tom, že je ve všech směrech dokonalejší, pokrokovější a lepší než ostatní. Logicky z toho vyplývalo, že i sebevíce zaostalé civilizace mohou nad ostatními vynikat aspoň v maličkostech. Už se však stalo, že se zdánlivá maličkost později ukázala významnější, než si všichni mysleli. Klasickým příkladem byly rezonanční tavičky z planety Ux, které kdysi změnily tvářnost průmyslu většiny planet Společenství.

Na Bardžá jsem se dostal jako obyčejný průzkumný pilot, ale protože jsem tu byl jediným představitelem Země, stal jsem se automaticky největším odborníkem na pozemskou vědu a techniku. Měl jsem sice aspoň základní znalosti z většiny oborů, potřebných pro kosmické lety, ale tady by bylo třeba celé plejády specialistů. V některých oborech jsem sice mohl vystupovat v roli odborníka bez velkých

výčitek svědomí, ale jiné byly nad moje schopnosti. Bohužel se jednalo právě o ty, o které by tu byl zájem největší. Tranzistory s jejich jemňoučkou strukturou, digitální zvuk a obraz, hudba.

S hudbou byly problémy.

Velice brzy se po všech planetách Společenství roznesla pověst o kouzelné hudbě z daleké Země. Byl bych rád, kdyby právě hudba pomohla překonávat odpor, který jinak Země ve zdejších lidech vzbuzovala. Nikdo v celém Společenství však nedokázal okopírovat pozemskou digitální techniku. Na celém Perseu jsem pak našel všeho všudy sto sedmdesát přehrávacích aparatur. Pravda, byly skoro ve všech soukromých kajutách, byly i ve společenských prostorách, ale na celou planetu jich bylo pořád žalostně málo. Když pak projevily zájem další civilizace, bylo jasné, že může být uspokojena jenom mizivá část zájemců.

Čekat více než deset let na návrat výpravy ze Země se nechtělo nikomu a kdo jednou uslyšel Mozarta nebo Dvořáka, toužil po tom, slyšet je znovu. V krátké době vyrostlo na Bardžá kolem stovky koncertních sálů, kde byly všechny tyto vzácné pozemské přístroje neustále v provozu, ale to zdaleka nestačilo. Zájemci byli ze všech koutů Společenství, proto jsme pochopitelně zbývající přístroje rozmístili i po všech ostatních planetách.

Pozemské nahrávky byly též brzy překopírovány na miliardy zdejších kopií, podobných prastarým pozemským gramodeskám. Kvalita zvuku se u nich sice nedala srovnávat s kvalitou digitálního záznamu, ale byly dostupnější a všichni se brzy shodli na tom, že čarovná krása pozemské hudby není ukryta jenom v dokonalém záznamu. Jenomže, málo platné, Mozart byl nejlepší jen z digitálního záznamu. Pozemská hudba zvítězila na celé čáře, i když si jen kvůli ní obyvatelé Galaktického společenství museli zavést službu rezervování vstupenek a vstupenky na digitální koncerty prodávali až na několik měsíců dopředu... Pozemské přístroje však nebyly ve zdejších podmínkách opravitelné a vážnější porucha znamenala nesmírný smutek v celé postižené oblasti.

Také Zoidée obětovala přístroj, který jsem jí věnoval. Jeden z porouchaných přehrávačů totiž patřil městu Cokrezu a když jsem konstatoval, že se s ním nedá nic dělat, nastalo takové zděšení, že Zoidée nevydržela a nabídla městu svůj, ačkoliv věděla, že další už ode mě nedostane.

„Ani by mě netěšilo mít nějakou výsadu, kdybych věděla, že tím tolika jiným ubírám radosti," prohlásila.

Na druhé straně však nelenila a obstarala si permanentní vstupenku na všechny koncerty s Mozartem. Nutno podotknout, že pro ni se vstupenka našla vždycky. I pro mě, když jsem se čas od času vypravil na koncert spolu s ní.

Místní hudebníci se nějakou dobu snažili i o napodobení pozemské hudby. Obdivuhodně se jim to povedlo u některých jednodušších skladeb, ale před Mozartem, Bachem a dalšími pozemskými velikány jen smutně vzdychali. Nebyl jsem bohužel takovým odborníkem, abych jim mohl pomoci.

Zařídit tohle všechno ovšem trvalo několik měsíců. Během té doby se však chystalo něco, co také zaujalo pozornost velkého množství lidí.

Nikdy v dějinách neměla žádná pozemská královna takový okruh osobních lékařů, jako Zoidée. Navzdory tomu, že sama také nepatřila mezi lékařské outsidery a neustále tvrdila, že by to všechno rozhodně zvládla i úplně sama.

Ostatní jí sice neustále projevovali uznání, ale přesto vytvořili velikou lékařskou skupinu, která skoro denně zkoumala její zdravotní stav. Málo platné, když se chystá přijít na svět dítě ze dvou tak vzdálených světů, musí kolem toho vzniknout popularita, ať jsme si ji přáli, nebo ne.

Naštěstí právě tyhle moudré lidi také včas napadlo, že by měli Zoidée ušetřit přílišného zájmu všech zvědavců. A tak se naopak starali, aby měla klid. Ostatně ona sama ani nic víc nepotřebovala.

Snad jediný, kdo byl s ubíhajícím časem nervóznější, jsem byl já. Přece jen, ačkoliv je bardžanská lékařská věda proti pozemské o třídu lepší, stát se může všelicos, nebo jsem se toho aspoň obával.

Stalo se však něco, co jsem naprosto nemohl očekávat. Něco, co způsobilo, že jsem nakonec úplně propásl narození nejslavnějšího dítěte v dějinách Společenství...

*****

„Je mi to opravdu velice líto, ale není možné otálet ani o hodinu," opakoval muž, oblečený v kombinéze s dobře známým emblémem Správy mezihvězdné dopravy.

„Neomlouvej se pořád a raději mi pověz, oč jde," usmívala se vlídně Zoidée. „Vojto, tady pan Gir'roan tvrdí, že zrovna s tebou musí bezpodmínečně mluvit."

„Vojta," představil jsem se s úklonou, jak je zvykem na Bardžá. Uvádět příjmení a domovskou planetu mi už připadalo zbytečné. Tady na Bardžá mě znal každý.

„Jmenuji se Gir'roan Hefere a jsem tu ve velmi naléhavé věci," řekl muž. „Jde o Rhyinkáa. Budeme tam muset poslat hvězdný letoun. Rada kosmonautiky se domnívá, že bude nutné požádat člověka ze Země, aby nám v tom pomohl."

„Rhyinkáa?" vyjekla Zoidée. „Proč zase ta příšerná, mrtvá planeta? Co se tam stalo?"

„Opravdu jsme si mysleli, že Rhyinkáa je už mrtvý svět," řekl omluvně Gir'roan. „Jenomže... jenomže teď jsme odtamtud zachytili signály. Podle všeho jsou tam lidé a asi potřebují naši pomoc."

„Ale vždyť je tam vražedná radioaktivita, nebo tomu tak není?" vyhrkla Zoidée.

„V tom se právě potřebujeme poradit s pozemšťanem," řekl Gir'roan. „Rada kosmonautiky se domnívá, že právě on může mít s radioaktivitou větší zkušenosti. Podle toho, co jsme prostudovali, byla na Ridigio také radioaktivita."

„Ridigio mi raději nepřipomínej," zachmuřil jsem se.

„Jen nerad, opravdu," uklonil se Gir'roan. „Ale tady jde o životy lidí, pochopte mě. A tak ti musím položit několik otázek, i kdyby měly vyvolat nepříjemné vzpomínky."

„No dobrá. Povídej," vybídl jsem Gir'roana.

„Dá se přežít atomová válka?" vypálil hned naplno. „Je možné vyváznout z něčeho tak strašného?"

„Jak pro koho," odpověděl jsem zachmuřeně. „Pro velkou většinu to znamená okamžitou smrt, část postižených umře na následky ozá-

ření ve velmi krátké době, jen mizivé procento může přežít o něco déle, ale ani těm není co závidět.“

„Tak jsem to nemyslel. Myslíš si, že aspoň malá část lidí přežít může?“ vyzvídal opatrně Gir'roan.

„Možné to je,“ připustil jsem. „Kdo se včas uchýlí do krytu, může přežít nejen výbuchy, ale nějakou dobu tam bude chráněn i před radioaktivitou. Potíž je v tom, že dříve nebo později dojdou zásoby a ti uvnitř budou muset vyjít ven, což znamená vstoupit rovnýma nohama do pekla.“

„Pokud tomu tak je,“ řekl Gir'roan chvatně, „pak my těm lidem musíme okamžitě pomoci, jestli ještě není úplně pozdě. Proto Rada rozhodla okamžitě...“

„...snad ne odletět na Rhyinkáa, do té radioaktivity?“ domyslela si správně Zoidée.

„Ano, přesně tak o tom bylo právě dnes rozhodnuto,“ přikývl Gir'roan. „Dobrovolníky do této výpravy už máme, já jsem byl zvolen prozatímním velitelem. Poletíme na Rhyinkáa, abychom odtud odvezli všechny lidi, co ještě najdeme naživu. Hvězdný letoun je připraven, mohli bychom vyrazit hned. Bylo nám však jednomyslně doporučeno obrátit se na pozemšťana pro nějakou radu ohledně radioaktivní pouště, kterou tam najisto očekáváme.“

Chvíli jsem přemýšlel.

„Umíte léčit následky radioaktivního ozáření?“ zeptal jsem se místo odpovědi.

„Agisarem vyléčíme dokonce i genetická poškození, k nimž při takovýchto případech obvykle dochází,“ ujistila mě místo Gir'roana sama Zoidée. „Jenomže...“

„Jenomže agisary na téhle výpravě asi nebudou vůbec nic platné,“ dodal rychle Gir'roan.

„Jak to?“ zeptal jsem se nedůvěřivě.

„Agisary sice vydrží hodně, ale jestli něco nesnášejí, pak je to radioaktivita,“ řekla Zoidée nešťastně. „Už jsem ti přece říkala, že polovina hmoty agisaru je mozek, vzpomeň si. Agisar hodně využívá mozku člověka, ale spoustu si toho pamatuje i sám. Dovedeš si představit, jaká pohroma nastane, když všechno najednou zapomene?“

„Není mi známo, že by někdo při ozáření zapomínal,“ řekl jsem na to zaraženě.

„My lidé ne - ale agisary mají mozek na jiném principu než my...

jim záření mozek doslova vygumuje.“

Chvíli jsem uvažoval.

„To ovšem znamená ponechávat agisary v bezpečí hvězdného letounu a vycházet bez nich,“ řekl jsem. „Člověk přece něco vydrží a až se vrátí do letounu, můžete agisarem zjistit co a jak a případně ho vyléčit.“

„Pokud se ten člověk vůbec vrátí,“ podotkla Zoidée vážně. „Největší potíž je v tom, že si nikdo z nás neumí představit vyjít ven bez agisaru. Já bych si na tuhle výpravu rozhodně netroufla. Zajímalo by mě, kde jste získali dobrovolníky. Já bych tam nešla ani za nic.“

Přímo se přitom zatřásla.

„Někdo tam letět musí,“ řekl Gir'roan smutně. „Nemůžeme přece nechat ty nešťastníky bez pomoci. Mysleli jsme si, že bude možné jim pomoci a nevycházet z letounu. Představoval jsem si, že přiletíme, najdeme je, naložíme a odletíme.“

„Kdybych chtěl o něčem pochybovat, pochyboval bych právě o tomhle,“ přerušil jsem ho starostlivě. „Myslíte si, že na vás budou čekat jako na taxi? Podle mě budou zalezlí hluboko v úkrytech a budete je muset nejprve objevit a přesvědčit, že to s nimi myslíte dobře a že je opravdu nutné, aby s vámi kryt opustili. Další problém bude, jak si je představujete odvézt. V letounu? To by šlo, kdyby jich bylo jenom pět nebo deset. Ale co když jich bude tisíc? Nebo pět tisíc? Nezlobte se, ale předpoklad, že byste jim mohli pomoci a nevystoupit přitom z letounu, se mi zdá dost nepravděpodobný.“

„Já... já nevím,“ přiznal Gir'roan nešťastně. „Tolik lidí by se, pravda, do letounu ani nevešlo.“

„Podle mě je jediné řešení - obnovit na Rhyinkáa činnost aspoň jedné stanice vjosuzgu,“ řekl jsem po dlouhé chvíli uvažování. „Pak teprve bude možné hledat ty kdo přežili, domluvit se s nimi a postupně je dopravit do bezpečí. Vždyť mohou být rozeseti i na více místech planety.“

„Ale to podle nás nebude možné, obě stanice jsou nejspíš zničené,“ řekl Gir'roan. „Jedině že bychom postavili novou stanici, ale to považuji rovněž za vyloučené, protože si ani neumím představit stavbu stanice uprostřed radioaktivity. A kromě toho - jedno z prvních pravidel provozování vjosuzgu zní: nedovolit, aby se skrz propust dostalo do obydlených světů jakékoliv nebezpečí.“

„Já vím,“ usmál jsem se. „Však Zoidée právě za porušení tohoto

pravidla schytala výčitek...“

„Všichni se ti už omluvili, Vojto,“ připomněla Zoidée.

„Nejde o to, nepustit sem lidi, ale radioaktivitu,“ řekl Gir'roan chvatně, aby to nějak zamluvil.

„Není nijak těžké nepustit skrz propust radioaktivitu,“ řekl jsem klidně. „Stačilo by hermetické oddělení vnitřních prostor od vnějších, zamořených. A kromě toho si nemyslím, že by bylo vhodné stěhovat lidi z Rhyinkáa přímo na Bardžá. Podle mě by k tomu účelu byla mnohem vhodnější Poenaid. Není obydlená, ale postavit tam velmi rychle potřebné ubytování by snad nebyl problém. Uvažte ještě, že bude potřeba nejen tyto lidi někam umístit, ale bude nutné pro ně zajistit také jídlo a soustředit tam dostatek lékařů. Samozřejmě, největší problém bude, jak na Rhyinkáa postavit stanici vjosuzgu.“

„To ovšem nevidím růžově,“ přiznal Gir'roan.

„Proč? Musíme hlavně vybrat pro stavbu stanice místo s co možná nejslabší radiací. Nevěřím, že by se tam radioaktivita rozprostřela všude stejně, naopak si myslím, že pro stanici vhodné místo najdeme. Podle mě bude větší problém vyhledat všechny, kdo to přežil a dopravit je ke stanici. Ale myslím si, že to s letadly zvládneme.“

„Vojto - snad bys tam nechtěl..?“ vykřikla Zoidée.

„Nechtěl? No, máš pravdu, na další Ridigio nijak zvědavý nejsem, ale - jestli tam jsou lidé...“

„Jenže jak tě znám, ty jsi ochotný nejenom jít do toho radioaktivního pekla s nějakou výpravou, šel bys tam i sám. Já bych těm lidem také chtěla pomoci, ale uvaž, jak to bude nebezpečné. Co když se ti tam něco stane?“

„Ukaž mi někoho jiného, kdo tam půjde!“ řekl jsem celkem zbytečně.

„Víš dobře, že na Rhyinkáa ven z letadla nevyjde nikdo,“ vykřikla Zoidée nervózně. „Všichni vědí, že to bude strašně nebezpečné. Něco jiného je letět tam v hvězdoletu, který nám proti záření poskytuje dobrou ochranu, něco úplně jiného je vystoupit ven, když víš, že venku čeká smrt. Bez agisarů... ne, to si nedovedu představit. Ty bys byl pak jediný, kdo by se odvážil vyjít z letadla. A když budeš sám, bude to mnohem nebezpečnější. Prosím tě,“ obrátila se na Gir'roana, „co bys dělal, kdybys uviděl Vojtu, jak se vrací k letadlu a kus od vás padá k zemi? Šel bys pro něho ven?“

„To by snad došel až dovnitř,“ řekl nesměle Gir'roan.

„A když ne? Vítr může přinést trochu víc radioaktivního prachu a co potom? Víš dobře, že už jsme objevili stovky planet, ale na žádné radioaktivní planetě není jediná naše stanice. Proč asi? Proto, že každá posádka, jakmile zjistí radioaktivitu, na nic víc nečeká a startuje, i kdyby u dané hvězdy žádná jiná planeta nebyla!“

„To já vím, ale vím také, že na Rhyinkáa jsou lidé, kteří volali o pomoc,“ opakoval nešťastně Gir'roan. „Lidé ze Země přece celkem nedávno navštívili právě takovou planetu - tak jsem myslel, že proti radioaktivitě něco znají.“

„Co ty víš o lidech Země?“ vybuchla Zoidée. „Jako každý druhý víš jenom to, že se lidé Země pořád ještě navzájem zabíjejí - jako kdysi lidojedi na Eio. Jenže na Zemi jsou i takoví lidé, kteří pro jiného člověka půjdou klidně i do radioaktivního pekla, aby ho zachránili. Těm nevadí, že je to nebezpečné, nevadí jim, že toho druhého neznají. Prostě někdo potřebuje jejich pomoc, tak jdou - a Vojta patří právě mezi ně. On na Poenaid kvůli mně vběhl mezi ještěry, to by žádný z nás neudělal. Možná o radioaktivitě vědí více než my, protože se jí tolik nevyhýbají, ale jediné co proti ní podle mě mají je odvaha, když jde o život jiného člověka.“

„Umíme to možná trochu lépe změřit,“ řekl jsem pomalu. „Ale jinak má pravdu Zoidée. My neumíme ani tak efektivně léčit následky ozáření, jako to jde s pomocí agisarů. Ale to přece není důležité. Stačí, aby byl v takové výpravě jediný lékař s agisarem. Ten by opravdu nemusel ani vycházet ven, stačí, když bude v letounu. Ale obávám se, že se na Rhyinkáa beze mne asi neobejdou.“

„Nikdo není nenahraditelný,“ řekla Zoidée potichu.

„Jenomže jsou případy, kdy budeš náhradu hledat příliš dlouho. Pro spoustu lidí by mohlo být pozdě.“

„Já vím, Vojto,“ vzlykla Zoidée. „Ale když tam půjdeš, budeš sám. A bojím se, že tam někde bez pomoci zahyneš.“

„Bez rizika to nebude,“ přiznal jsem. „Jenže je mi jasné, že tam poletím. Na rozdíl od vás si dovedu dobře představit, jak je asi těm, kdo tam volají o pomoc.“

„Mně bylo hned jasné, že poletíš na ten nešťastný svět Rhyinkáa,“ řekla Zoidée ustaraně. „Kdyby si nikdo nehrál s rádiem, bylo by to lepší.“

„Ale vždyť my jsme se ani neodvažovali tě požádat, aby ses té výpravy zúčastnil,“ podivil se Gir'roan. „Já jsem přišel jen prosit o

radu...“

„To si myslíte, že lidé od nás ze Země jsou pro takovou výpravu nepoužitelní?“ zamračil jsem se.

„Z toho, co o lidech Země vím...“ zakoktal Gir'roan.

„Nevíš skoro nic,“ řekla Zoidée. „Myslíš si, jako ostatně většina ostatních, že lidé Země jsou jenom krutí. Že by mezi nimi mohl být také někdo lepší než my, to nenapadlo ještě nikoho. Kromě mě, protože já už to vím dávno.“

„To nic, Zoidée,“ usmál jsem se. „Je to složité a nic se nedá uspěchat. Ale teď už konečně k věci. Jak tam poletíme, myslím kdy a hlavně na čem? Nejlépe by se hodil letoun jako je Šotri, ale takový asi nebude. A je možné rychle připravit nějakou stanici vjosuzgu k zamontování?“

„Hvězdný letoun je už připraven na pusté planetě Kuwujna nedaleko od Rhyinkáa,“ řekl Gir'roan. „Ale stanici vjosuzgu bychom tam museli ještě naložit. S touto možností jsme nijak nepočítali. My jsme mysleli, že těch pár lidí odvezeme a...“

„Možná to tak dopadne,“ pokrčil jsem rameny. „Jenže kdyby těch lidí bylo víc než se vejde do letounu, jak potom chcete vybírat které vezmete a které budete muset ponechat osudu?“

„To nás opravdu nenapadlo,“ zbledl Gir'roan.

„Na konec ještě jeden dotaz,“ řekl jsem. „Jak asi dlouho potrvá let na Rhyinkáa?“

„Bude to cesta jen na pár týdnů,“ ujistil mě Gir'roan. „Ze stanice, kterou postavila předchozí výprava na nedaleké planetě Kuwujna je to k Rhyinkáa necelých čtrnáct dní letu. Bude to opravdu krátký výlet, ani nebudeme potřebovat zimní spánek.“

„Pak ovšem nebudeme mít ani čas, abychom se na to pořádně připravili,“ řekl jsem vážně. „V tom případě mám prosbu. Nemohla by stanici vjosuzgu připravit a naložit výjimečně jiná parta než účastníci letu? Rád bych měl celou posádku co nejdřív pohromadě. Budeme si muset spolu o té radiaci řádně popovídat.“

„Hned dám vědět Malingiovi,“ vyskočil Gir'roan.

„Ten může všechny svolat?“ ujistil jsem se.

„Ne. Biolog-lékař Malingio je druhý člen naší výpravy,“ vrtěl hlavou Gir'roan. „Víc dobrovolníků jsme totiž... jaksi nesehnali...“

„Vidíš, Zoidée,“ usmál jsem se. „Já nejsem jediný blázen v tomhle světě. Ale teď mám moc důležitou otázku! Je vůbec možné, aby

vjosuzgu sestavili tři lidé? Aspoň jeden člověk v té výpravě tomu rozumět musí a já to nejsem a ani nebudu, nemám čas se něco takového učit!“

Gir'roan se zatvářil nešťastně.

„Neboj se, Vojto,“ řekla Zoidée odhodlaně. „Já teď půjdu do Rady kosmonautiky a po tom, co jim tam řeknu, budeš mít dobrovolníků tolik, že se nevejdou do letadla. Ale ty tam v tom případě budeš muset letět určitě. Jinak všichni zase couvnou.“

„Toho se neobávej,“ usmál jsem se povzbudivě.

„Já vím,“ řekla odevzdaně. „Jak já tě znám... Možná bych měla letět s tebou, ale tentokrát vážně nebudu smět.“

„Ty to vydržíš,“ povzbudil jsem ji. „I když to budeš mít horší než já.“

„Nemluv tak,“ napomenula mě. „Já budu doma, zatímco tobě možná půjde o život.“

„Jenže budeš celou tu dobu v nejistotě a nic nebudeš moci ovlivnit,“ řekl jsem. „To může být psychicky horší než být rovnou v takové akci.“

„Když to říkáš ty...“ řekla už skoro usmířeně.

Jenomže sotva Gir'roan odešel, rozbrečela se a nedala se utišit, ačkoliv jsem jí sliboval, že tam na sebe budu dávat pozor a určitě se jí vrátím.

*****

Vyrazili jsme pátého dne.

Hvězdolet byl v dobrém stavu, takže skutečně stačilo jen naložit jednu rozmontovanou stanici vjosuzgu a mohli jsme startovat. Využil jsem toho, že bylo třeba stanici vjosuzgu nejprve dopravit po částech na planetu Kuwujna, velkou sotva jako Mars a dokonce i podobné povahy, rozložit ji na menší části do skladišť hvězdného letounu, abych mezitím na letoun namontoval nějaké pozemské vybavení. Jednak několik měřičů radioaktivity, ale také řídící počítač, do něhož nám Zoidée uložila veškeré informace o Rhyinkáa, včetně několika jazyků jimiž se na planetě hovořilo před katastrofou.

Počítač jsem s pomocí dvanácti techniků centra v Cokrezu za pouhých pět dní nainstaloval do řídící kabiny a propojil s řízením hvězdoletu. Technici sice koncem pátého dne padali únavou, ale

hvězdolet podle mého přání upravili. Zbývalo mi uložit do jeho paměti Zoidina data a mohli jsme vyrazit.

Odlétalo nás nakonec sedm. Přibyli k nám čtyři odborníci na vjosuzgu, bez nichž bychom těžko stanici smontovali. Ti se přihlásili ještě ten den, co Zoidée odešla shánět další dobrovolníky, ale nebylo na nich vidět obzvláštní nadšení. Spíš to vypadalo, že letí jenom z povinnosti - Rhyinkáa měla příliš pošramocenou pověst. Viděl jsem jen několik obrázků, které pořídila předchozí výprava. Slabšími povahami to mohlo opravdu pořádně zacloumat. Dost nápadně se to totiž podobalo dokumentům z Hirošimy a z Nagasaki, až na to, že na Zemi ještě zůstala naživu spousta lidí, kteří se alespoň částečně pokoušeli o záchranu. Tady byli už jen mrtví, hromady trosek a spálený prach z vegetace.

Jenže i z této zničené planety se ozvalo volání o pomoc.

Vzniklo to tím, že si obsluha opuštěné základny na pusté planetě Kuwujna nedaleko Rhyinkáa z dlouhé chvíle pouštěla rádio a najednou uslyšela neznámou řeč.

Přivolaní odborníci zjistili, že je to naléhavá prosba o pomoc, vycházející ze zničené, radioaktivní planety. Někdo tam kupodivu přežil onu apokalypsu - ale nebylo mu do zpěvu. Vysílání skončilo ještě dříve, než Gir'roan přišel pro radu k jedinému pozemšťanu ve Společenství a podle mínění většiny členů Rady kosmonautiky i k jedinému, kdo by si mohl vědět rady s radioaktivními mraky Rhyinkáa.

Tentokrát jsme odlétali bez diváků. Na planetě skoro bez vlastní atmosféry by museli být všichni ve skafandrech, ale tento let byl rozhodnut tak narychlo, že se zpráva o tom ani nestačila rozšířit.

Hvězdolet na planetce Kuwujna byl naštěstí v bezvadném stavu a k nešťastné Rhyinkáa skutečně nebylo dál než čtrnáct dní letu. Ke Rhyinkáa jsme letěli celou cestu na plný výkon antigravitačních baporgů, vyčerpali jsme tudíž téměř všechno palivo plánované původně na dlouhý mezihvězdný let, ale byli jsme tam dříve než za týden. Let jsem řídil pomocí počítače, ostatní jenom přihlíželi.

„Jestli se s námi na Rhyinkáa něco stane a nezdaří se nám postavit vjosuzgu, nedostaneme se ani domů," svěřil se mi se svými obavami Gir'roan onoho dne, když byla planeta Rhyinkáa pod námi jako veliká bílá mísa. „Nechali jsme tě letět podle tvých zásad, ale jak vidím, nebudeme mít teď B-palivo ani na návrat. Neúměrně riskuješ kvůli pouhým sedmi dnům."

„Kdyby naše expedice zkrachovala, je tu dostatek zásob na celý rok," odpověděl jsem. „Rádio umíme obsluhovat všichni. Když zavoláme o pomoc, určitě se jí dočkáme. Ale nemusíš mít obavy, mám to spočítané tak, že budete mít energii právě tak na návrat. Samozřejmě jen pomalu, ale v případě fiaska bych domů ani nespěchal, nebylo by proč."

Planeta se zvětšila natolik, že se změnila v plató, nad nímž jsme potichu klouzali.

„Celá planeta je zatažená mraky... ale to přece Rhyinkáa nebývala," podivoval se Gir'roan, který z nás nejvíce věděl, jak planeta vypadala před katastrofou. Žil prý tady několik let jako vyslanec Společenství.

„Kdyby byla v mracích aspoň skulinka," stěžoval jsem si. „Nemáme se o co orientovat. Navíc jsou vaše radary horší než naše, ty by si s tím poradily."

„Naše hvězdná letadla mohou zato přistávat tak pomalu, že jim mraky příliš nevadí," připomenul Kai-toan.

„Jenomže nám teď nejde o to jen tak někde přistát, my se potřebujeme dostat na určité místo," namítl jsem. „Nejlépe u některé z bývalých stanic."

Nakonec nám nezbylo, než přece jenom sestoupit skrz mraky naslepo a zorientovat se až podle povrchu.

Měli jsme docela podrobné mapy planety, ovšem z doby před katastrofou. První průzkumníci je dostali od Rhyinčanů, když planetu objevili. Do mapy byly dodatečně zakresleny stanice vjosuzgu. Kromě toho Zoidée všechny mapy uložila i do pamětí mého počítače v takové podobě, že nám z nich mohl kdykoliv reprodukovat na obrazovce kterýkoliv detail nebo celek. Bylo třeba jen jediné - orientovat mapy vzhledem ke skutečnosti.

Počítač už měl v paměti všechno co jsme o planetě věděli. Mohli jsme proto zhruba odhadovat výšku podle tlaku vzduchu, ačkoli tahle metoda není příliš spolehlivá a silně závisí na počasí. Naštěstí mraky nesahaly až dolů a vynořili jsme se z nich ve výšce dobré čtyři tisíce metrů nad zemí.

Skoro okamžitě se na obrazovce objevil i nápis, na který jsem netrpělivě čekal.

Počítač si svou kamerou prohlédl terén pod námi, terénní útvary srovnal s obsahem map ve své paměti a podle toho brzy určil, kde se

nacházíme.

„Tvůj stroj se tentokrát spletl," usmál se Malingio, když si prohlížel výsledek na obrazovce a srovnával to s tím, co jsme viděli pod letounem.

„Myslíš?" pokusil jsem se ho zviklat. Mně naopak terén dole mapu docela připomínal. Až na to, že tu podle map mělo být město, kdežto pod námi byla jenom zasněžená kotlina mezi nepříliš vysokými kopci.

„Malingio má nejspíš pravdu," řekl Gir'roan, ale ne tak jistě. „Podle mapy má být pod námi město Val-ian-soumi-ou, ale není tu. A kromě toho jsme si úplně spletli pásmo, tady by přece vůbec neměl být sníh, ale léto po celý rok."

„Jen abychom se nedivili," zavěštil jsem chmurně. Nechal jsem si na obrazovku promítnout polohu bližší z obou stanic vjosuzgu a spočítat nejkratší cestu k ní. „Podle mě by měla být stanice Rhyinkáa-1 blízko, necelých sto dvacet kilometrů odtud. To přeletíme za pár minut."

Letoun zastavil klesání a ve čtyřkilometrové výšce těsně pod mraky se rozletěl vodorovně.

„Podle mapy by tu měly být mosty přes řeku," vrtěl hlavou Malingio a nespouštěl oči z bílé pláně pod námi. „Já ale na řece nevidím nic, jen nějakou pokroucenou konstrukci, která most ani vzdáleně nepřipomíná."

„Ukaž - kde?" zajímal jsem se.

Pořádně mě zamrazilo, když jsem zpozoroval předmět, který mi Malingio ukazoval. Uprostřed zamrzlého toku řeky se tyčil mostní pilíř se zbytky konstrukcí mostu.

„V tom případě má pravdu počítač," řekl jsem temně. „To co vidíme jsou opravdu zbytky mostu. Takže jsme skutečně nad městem, které se kdysi jmenovalo Val-ian-soumi-ou."

„Ale kde vidíš to město?" skoro vykřikl Gir'roan.

„Vy si pořád nedovedete představit, co to znamená výbuch atomové bomby!" řekl jsem trochu smutně. „To město pod námi bylo prostě smeteno s povrchu planety, rozumíte mi? Dokonale a ke všemu úmyslně."

„... i s lidmi?" vytřeštil oči Malingio.

„Ovšem," přisvědčil jsem. „I s lidmi."

„Poslyš, Vojto, proč tak suverénně tvrdíš, že jsme právě tam, kde

ukazuje tvůj stroj? Nemůžeš se tu přece orientovat, když jsi tu nikdy nebyl!“ vyjel na mě Airaan. „Měl bys radši přiznat, že ses zmýlil, ty i ten tvůj stroj. Není to mnohem přijatelnější vysvětlení, než jaké nám tu chceš namluvit?“

„Vy si něco takového neumíte ani představit,“ řekl jsem nevesele. „Na rozdíl od vás už jsem něco takového viděl.“

„Přece mi nechceš tvrdit, že jsi tady někdy byl?“ stále mi odporoval Airaan. „Všichni víme, že to není pravda!“

„To nebylo tady - to bylo na Zemi,“ mávl jsem rukou.

„To u vás také... úplně?“

„Také - a také úmyslně,“ přisvědčil jsem.

„Brr... nikdy v životě bych se nechtěl setkat s lidmi Země,“ otřásl se Airaan.

„Jeden z nich stojí vedle tebe,“ připomněl jsem mu.

Skoro ode mne odskočil.

„Ale ty přece nejsi...“ řekl po chvilince s ulehčením.

„Vidíš,“ trochu jsem se usmál. „Nejsou všichni lidé tak krutí, jak si možná myslíš. A řekl bych, že tady na Rhyinkáa to bude podobné. Kdoví...“

Letěli jsme ještě několik minut mlčky.

„Něco mi ale pořád nejde do hlavy, Vojto,“ promluvil jako první Gir'roan. „Nalétávali jsme na rovník. Ostatně i podle tvého stroje bychom měli být v tropech. Tady nemá sníh co dělat po celý rok, rozumíš? Dobře si pamatuji, jak vypadala Rhyinkáa dřív. Ale to pod námi je přece sníh - nebo ne?“

„Podívejte se na venkovní teplotu,“ navrhl jsem jim.

„Opravdu, venku je mráz,“ řekl Airaan. „A přitom neletíme nijak vysoko, tady v té výšce musí být teplota skoro stejná jako na povrchu - a přece... Sníh v tropech, to asi nikdy nepochopím!“

„Nukleární zima,“ řekl jsem skoro lhostejným hlasem.

Ale jenom mně bylo jasné, co by to znamenalo.

„Vojto - támhle vlevo - tak jsi měl přece jenom pravdu,“ zašeptal najednou Gir'roan úplně změněným hlasem. „Já to tu poznávám! Támhle to... vidíš? To jsou přece...“

„...zbytky dálkové stanice vjosuzgu!“ dodal přiškrceným hlasem Malingio.

*****

Snesli jsme se níž. Vyhlédl jsem vhodné místo na přistání a krátce poté tam letoun pomalu, váhavě dosedl.

Měřič radioaktivity, umístěný na spodku letounu, tikal dost nepříjemnou úroveň záření, převážně gama. V tomhle by nebylo zdravé chodit ani ve skafandru, tím méně jen tak. Když jsem to sdělil ostatním, chtěli okamžitě odletět.

„Kdepak," vzepřel jsem se. „Když už jsme tady, aspoň si trochu prohlédneme vnitřek téhle stanice. Jak vidím, uvnitř hvězdného letounu nám ani agisarům nic nehrozí. Počkejte tu na mě, půjdu se tam podívat."

„Ty chceš jít do té smrti venku?" zděsil se Malingio. „To snad nemyslíš vážně! Vždyť tě to spálí, zemřeš dříve než se dostaneš ke stanici!"

„Nemíním tam jít pěšky," uklidňoval jsem je. „Obletím to gryulem a vrátím se."

„Moc se tam ale nezdržuj," radil mi Gir'roan.

„Nebojte se, nebudu tam déle než bude nezbytně nutné," slíbil jsem.

Deset minut poté jsem se vznesl v gryulu nad trosky.

Charakteristické masivní kupolovité zdi stanice, odlévané vcelku rezonančními tavičkami, nebyly smeteny tak jako stěny ostatních budov města. Nezůstaly však bez poškození. Hlavní klenba stanice byla prolomena, vnitřek byl ohořelý a zčásti zavalen sutí. Pátrat po lidech uvnitř nemělo smysl. Měřič mi ukazoval, že tam je radioaktivita ještě o poznání větší než venku. Radioaktivní prach, venku trochu rozvátý větrem, se tady držel ve všech koutech. Tady by snad bylo záření v noci vidět pouhýma očima. Gamma záření ne, to je neviditelné, ale tady by byl zřetelný i modravý svit Čerenkova.

Vrátil jsem se proto bez dlouhého zdržování do hvězdoletu k velké radosti ostatních. Jakmile jsem byl v řídící kabině, vystoupil jsem ze skafandru a prohlédl si kapesní dozimetr. Dozvěděl jsem se, že jsem sice prošel ozářením, ale nedostal jsem žádnou nebezpečnou dávku. V gryulu v několikametrové výšce nad radioaktivním terénem je přece jen bezpečněji, než kdyby se měl člověk brodit svítícím prachem.

„Co jsi zjistil?" dychtil Gir'roan.

„Tady to opravdu nemá cenu," odpověděl jsem mu. „Je tu silné

záření a zbytky stanice nám nejsou nic platné. Stěny jsou rozbité a uvnitř je více radioaktivity než venku.“

„Co budeme dělat?“ Gir'roan vypadal bezradně.

„Navrhuji navštívit druhou stanici,“ řekl jsem. „Kdyby to tam bylo stejné jako tady, museli bychom někde najít vhodné místo bez radioaktivity a začít stavět od základů.“

„Ty si myslíš, že se tu nějaké místo bez záření najde?“ vrtěl hlavou Koolioan.

„Musí,“ řekl jsem přesvědčeně. „Uvažujte trochu! Někde tu přežili lidé, přežili tu celé dva roky. V tak silné radiaci jako je pod námi by se jim to asi nepodařilo. Znamená to, že tu někde místa s nižší radiací být musí.“

Vzlétli jsme s hvězdoletem kolmo vzhůru.

„Podívejte se, prosím, někdo na gryul, se kterým jsem byl venku,“ požádal jsem kolegy. „Kdo z vás tomu rozumí?“

„Já se na to podívám,“ kývl Rílép.

„Půjdu s tebou,“ nabídl se i Koolioan. Oba v beztížném stavu odpluli do chodby směrem k hangáru.

Hvězdolet mezitím vzlétl nad mraky a nabíral opatrně rychlost směrem vzhůru. Jakmile se z okolní atmosféry staly nepatrné zbytky, rozletěli jsme se ke stanici Rhyinkáa-2, ležící na opačné polokouli planety. Bardžané stavěli stanice vjosuzgu co nejdále od sebe, aby náhlá přírodní katastrofa nepostihla obě současně.

„Prosím tě, Vojto, vysvětlil bys mi ještě jednou a trochu podrobněji, jak je možné, abychom v tropickém pásmu planety narazili na sníh?“ zeptal se mě Malingio, když jsme letěli nad planetou. „Jak se zdá, tebe to příliš nepřekvapilo, jako kdybys to dokonce čekal, ale nám se to zdá nepochopitelné.“

„Na Rhyinkáa nastala nukleární zima,“ začal jsem pomalu vysvětlovat. „Výbuchy bomb smetly města a zničily povrch planety, ale kromě toho dostaly do vrchních vrstev atmosféry velké množství prachu a vodních par. Planeta začala odrážet více slunečního světla a to se projevilo silným ochlazením. Proto je teď v tropickém pásmu sníh - a tam, kde bylo mírné pásmo, bude už asi pořádná vrstva ledu.“

„To už tak zůstane pořád? Vždyť v takové zimě zahynou všechny rostliny,“ zděsil se Malingio. „A potom i ti, co se rostlinami živí - to by byl přece konec s celou planetou!“

„Obávám se, že máš pravdu,“ souhlasil jsem. „Odhaduje se, že

takovýto stav může trvat několik let, v horším případě i několik desetiletí. Pak se to nejspíš samo srovná, ale pro většinu rostlin a živočichů bude pozdě. Podobné katastrofy se ve vesmíru stávají, když do planety narazí velký asteroid nebo kometa. Naši Zemi něco podobného potkalo také, naštěstí už před dávnými miliony let. Spousta živočichů tenkrát náhle a nenávratně vyhynula.“

„Jak to víte?“ nechtěl věřit Gir'roan. „Katastrofy toho druhu, pravda, existují, ale že by se daly vyvolat uměle...“

„Někdo to už přede mnou zjistil a spočítal,“ ujistil jsem všechny. „Je to v knihovnách Persea - když jsem vybíral pro náš palubní počítač potřebné informace, dal jsem zkopírovat všechno, co se týká atomových zbraní. Mohu to ukázat tady na obrazovce, máte-li zájem.“

„Radši ne,“ otřásl se Malingio.

„Neměli bychom si dát zatím svačinu, než obletíme planetu ke druhé stanici?“ navrhl jsem.

Tento návrh byl sice přijat, ale jídlo nejspíš chutnalo jen mně. Ostatní byli příliš v zajetí právě prožité hrůzy.

Let trval skoro osmdesát minut. Počítač vedl hvězdolet nad planetou sice nejkratším možným směrem, ale přitom tak, aby nespotřeboval příliš mnoho paliva. Museli jsme šetřit, ostatně - teď už se nedalo nic uspěchat.

„Gryul je v naprostém pořádku,“ připluli mezitím nazpátky Koolioan s Rílépem. „Jenom...“

„Co jenom?“

„Je to taková záhada,“ řekl Rílép. „Všichni víme, že jsi s ním byl venku jen krátce, ale akumulátory jsou skoro úplně vybité. Jako po pětisetkilometrovém letu.“

„Na to si budeme muset dávat pozor,“ povzdychl jsem si. „Silné záření nám může akumulátory vybíjet. Budeme to muset kontrolovat.“

„Tohle jsi také věděl dopředu?“ chtěl vědět Gir'roan.

„Vaše letadla nejsou stavěná do radioaktivity,“ potřásl jsem rameny. „Ale jestli vás to potěší, pak vám musím říci, že ani našim letadlům záření neprospívá. Způsobuje totiž, že některé izolační materiály začnou vést proud. Musíme to vzít v úvahu a dávat si pozor.“

Hvězdný letoun opět přibrzdil a vnořil se do mraků. Pořád jej vedl počítač - a tentokrát pod námi bylo skutečně město.

„Snášíme se hned vedle druhé stanice vjosuzgu,“ vydechl Airaan. „Náhoda nám dnes přeje, kéž by vydržela!“

„To nebyla náhoda,“ zavrčel jsem. „To byla jenom nepatrná ukázka pozemské navigace.“

„Pravda, už jsem o tom ledacos slyšel, ale nechtělo se mi tomu věřit,“ přiznal Kai-toan.

„Ale podívejte se - tohle je také nějaké divné město,“ vydechl nešťastně Malingio.

Budovy ve městě sice stály, ale neměly okna a většinou ani střechy. Město vypadalo jako po bombardování, jak jsem to znal ze starých pozemských dokumentů.

„Další zničené město - to je hrůza!“ vykřikl Airaan. „Nepoletíme odtud?“

„Nejdřív se podíváme na vjosuzgu,“ zavrtěl jsem hlavou a nechal jsem letoun dál klesat.

„Ale podívej se - ukazuje zase radioaktivitu,“ ukazoval s hrůzou v očích na měřič Kai-toan. „Pryč odtud!“

„Počkejte, neukvapujte se!“ řekl jsem. „Podívejte, zde je přece radioaktivita skoro pětsetkrát slabší než minule.“

„Ale je tu také!“ vykřikl Airaan.

„To jsme snad očekávali, ne?“ opáčil jsem klidně. „Jistě si nemyslíte, že jinde to bude lepší - já se naopak obávám, že to všude kolem může být mnohem a mnohem horší.“

Vyklopil jsem přistávací nohy a hvězdolet pomalu dosedl nedaleko od zčernalých kupolí stanice. Nad bílým, zasněženým terénem se tyčily jako nějaký chrám.

„Vidím tam nějaké lidi!“ vykřikl Koolioan.

Proti zčernalé kupoli stanice byly jasně vidět siluety dvou lidí. Ale když jsem se zadíval pozorněji, poznal jsem, že to nejsou lidé. Jenom světlé siluety dvou vojáků se svými zbraněmi, namalované na černé stěně. Sáhla na mě smrt, když jsem si uvědomil, co je to za obrazy.

„To nejsou lidé,“ řekl jsem pomalu. „Jen stíny lidí.“

„Proč ale natírali stanici na černo?“ bručel si pro sebe Gir'roan. „A ty obrazy lidí - podivné...“

„To není nátěr,“ ujistil jsem všechny. „V okamžiku, kdy vybuchla bomba, povrch stanice zčernal žárem.“

„Ty obrázky tam potom musely být namalovány až později!“ rozjasnil se Gir'roan. „Není to nějaké znamení pro nás?“

„Nebyly namalovány později,“ řekl jsem chmurně. „V tomtéž

okamžiku, kdy žárem černal povrch stanice, stáli před ní dva lidé. Svými těly vrhali stíny a proto kámen zůstal takový, jaký byl předtím... Jsem si ale jist, že se ti lidé v tomtéž okamžiku žárem vypařili a nezbylo z nich nic než právě tyhle stíny.“

„To by ale bylo strašlivé!“ vydechl Malingio. „Jak můžeš něco takového s určitostí tvrdit, Vojto?“

„Něco podobného se už stalo i na Zemi,“ zabručel jsem ne právě nadšeně.

„Hrůza...“ vydechl Airaan. „Nešťastní lidé!“

„Nešťastní lidé,“ opakoval jsem po něm.

„Tobě... tobě je těch lidí také líto, Vojto?“ podíval se na mě udiveně Rílép.

„To víte, že ano,“ přisvědčil jsem pomalu. „Jenomže tihle aspoň umírali tak rychle, že nepocítili bolest. Jiní na tom určitě byli daleko hůř.“

Opět jsem si začal oblékat skafandr.

„Půjde někdo se mnou?“ zeptal jsem se.

Všichni ztuhli.

„Radioaktivita je tady mnohem slabší, než při mém minulém výletu - a nebudeme venku dlouho.“

Bardžané se chvíli dívali jeden na druhého, ale jinak se ani nepohnuli.

„No dobrá, nikoho nenutím,“ opáčil jsem klidně, zaklapl přilbu a zběžně přezkoušel funkce skafu. Potom jsem vykročil k hangáru, sledován pohledy všech šesti.

Gryul nejprve zakroužil kolem hvězdoletu a pak si to namířil rovnou ke stanici. Tentokrát jsem musel kromě měřiče radioaktivity sledovat ještě měřič stavu akumulátorů. Obojí mě celkem uspokojilo. Radioaktivita byla slabá a akumulátory se viditelně nevybíjely. To obojí bylo dobré.

Otevřený vchod stanice byl trochu zavátý prachem, ale zdálky to nevypadalo nebezpečně. Prach nebyl tak zamořený, aby mi to vadilo. Rozhodl jsem se, že přistanu a podívám se dovnitř.

„Proč vystupuješ, Vojto?“ uslyšel jsem ve sluchátkách skafandru hlas Malingia.

„Půjdu se tam podívat,“ oznámil jsem kamarádům. „Tady to není nebezpečné. Musím zjistit, co a jak!“

„Dávej si pozor,“ zněla skoro zkroušeně jeho prosba.

To se rozumí, nehodlal jsem ztřeštěně vběhnout do nějak vražedného prostředí. Geiger sice tikal, ale ne zas tak moc, aby mě to mohlo odradit.

První dveře jsem za sebou zavřel ručně a stál jsem teď před druhými. Stanice byly stavěny zcela stejně pro obydlené planety i pro planety, na nichž byla jedovatá atmosféra či vakuum. Ale když jsem na zkoušku stiskl tlačítko, dveře se přede mnou nerozevřely. Bylo to pochopitelné - všechno přece bylo bez proudu. Nezbylo mi než opět točit kličkou a i tyto dveře otevřít nouzově. Naštěstí to šlo jako po másle. Přitom jsem si však uvědomil ještě jednu skutečnost. Jakmile jsem za sebou uzavřel pancéřové vstupní dveře stanice, zmizel ve sluchátkách radiový signál hvězdoletu. Stěny stanice zřejmě obsahovaly kov a nepropouštěly radiové vlny. Byl jsem tu sám a musel jsem si dávat dvojnásob pozor.

Vstoupil jsem do chodby pro personál stanice. Nebylo tu nic, světlo skafandrové lampičky poskakovalo po stěnách a na koberci na podlaze. Nic tu ani nevzplálo, pomyslel jsem si, dovnitř stanice tedy žár nepronikl plnou silou.

Došel jsem ke dveřím ovládací kabiny. Dveře byly zavřené a trvalo mi chvíli, než jsem je nouzovou kličkou otevřel.

A za dveřmi... za dveřmi jsem spatřil hrozný obraz.

Na podlaze tu leželo všech deset lidí z posádky stanice. Z lidí zbyly už jen vyschlé mumie, kosti a kůže. Na jednom lůžku jsem kromě toho uviděl jedenáctou postavu. Musel to být někdo z místních obyvatel, ale bylo těžké to rozpoznat. Jeho tělo bylo celé seškvařené, spálené a také už vyschlé. Ale přece jen jsem zpozoroval, že tenhleten člověk nemá stejnou stavbu kostí jako my. Na jeho hlavě byla vidět ústa od ucha k uchu, kdyby v tom spáleném obličeji byly uši... a zuby měl ten tvor malinké, zato jeden vedle druhého, že se ani spočítat nedaly. Nebylo pochyb, byl to místní člověk. Možná po výbuchu ještě nějakou dobu žil a z posledních sil hledal útočiště ve stanici... Posádka ho vpustila dovnitř a snad se ho pokoušela ošetřovat. Ale v té chvíli už mohlo být rozhodnuto i o lidech z Bardžá. Stěny stanice jsou sice dost silné, ale ne pro neutronové záření. Brzy jistě ulehli další, pak další... Někteří lidé leželi na zemi, jiní na skládacích lehátkách, zřejmě sem narychlo donesených, neboť normálně by v této místnosti lůžka neměla být. Poslední už zřejmě ani neměli sílu přitáhnout sem další lehátka, zůstali ležet jen na holé zemi a tam také zemřeli. Nemoc z ozáření je v

případě neutronů velmi rychlá. Viděl jsem tu na podlaze i scvrklá, vysušená tělíčka tří agisarů.

Rozepnul jsem vnější kapsu skafandru a vytáhl odtud vak na vzorky. Vložil jsem dovnitř nějaké předměty, které se tu nacházely. Svítilny, nádobu, malý přístroj na promítání knih i s knihou uvnitř - a jedno vysušené tělíčko agisaru.

Změřil jsem ještě radioaktivitu. Tady uvnitř nebylo skoro nic. Nic nebezpečného jsem nenaměřil, ani když jsem letmo přejel měřičem po vaku se vzorky. Pochopitelně - neutrony po sobě radioaktivitu nezanechávají.

Otočil jsem se ke dveřím a pečlivě je za sebou zavřel. Pak jsem opatrně otevřel dveře do přechodové komory a i tyto dveře jsem za sebou pečlivě utěsnil. Teprve pak byly na řadě i venkovní dveře.

„Sláva - vrací se!“ uslyšel jsem ve sluchátkách skafandru hlas Malingia.

Nasedl jsem rychle do gryulu a vznesl se přímo ke vratům hangáru. O pět minut později už jsem byl mezi ostatními v řídící kabině hvězdoletu.

„Co bylo uvnitř, povídej,“ dotírali všichni.

„Podívejte se,“ řekl jsem - a vysypal jsem obsah vaku na podlahu.

„Mrtvý agisar...“ vyjekl Malingio. „A co lidé?“

„Všichni jsou mrtví,“ přikývl jsem. „A zemřeli asi velice brzy po výbuchu. Malingio, prosím tě, vezmi si svůj agisar a podívej se, co se stalo tady s tímhle.“

Nebylo nutné to opakovat. Malingio jako každý biolog na Bardžá, měl svůj agisar skoro neustále u sebe. Všichni jsme s napětím čekali na výsledek.

„Muselo tam být přímo pekelné záření,“ řekl Malingio po chvíli, když si sundal chapadla svého agisaru s očí. „Tento agisar byl určitě mrtev okamžitě, nejvýše do několika minut. A co lidé? Hrůza pomyslet!“

„Věci jsou v pořádku, nepočítám-li vybité baterie,“ řekl Airaan, který se zabýval ostatními předměty. Zkusil vyměnit baterii do svítilny a ta se rozsvítila.

„Podívej se raději na promítací přístroj,“ navrhl jsem mu. „Byla v něm dokonce ještě kniha.“

Airaan vyměnil baterii, ale přístroj se nerozsvítil.

„Vždyť je přepnutý na zapisování!“ zjistil Rílép.

„Přepni to - a ukaž, co je v té knize!“ navrhl jsem.

„Je to knížka básní - od Muriona, já ho také zbožňuji,“ řekl Rílép, když pomalu listoval pomocí přepínače.

„Co je ale tohle?“ vyjekl najednou hrůzou.

Místo další stránky veršů byla fotografie.

Bardžanské promítačky knih umožňují knihy nejen promítat, ale také zaznamenávat. Obrázky ukládají podobně jako texty - a mohou tak fungovat jako fotoaparáty.

Tato fotografie ukazovala ulici města. Ale mně samotnému při tomto pohledu přejel mráz po zádech.

Všechny budovy, od prvních do těch vzadu, byly v jednom plameni. Plameny šlehaly z oken i ze dveří. Obrázek byl dost nezřetelný, ale bylo vidět, jak se v dálce některé hořící domy kácejí. A v tom moři plamenů - byli lidé...

Někteří leželi na zemi a svíjeli se bolestí, jiní v děsu pobíhali kolem, na některých hořel oděv, jiní poslepu tápali kolem sebe rukama. Na obrázku byl vidět nějaký běžící člověk s bezvládným dítětem v náručí...

„Zhasni to, prosím tě,“ řekl jsem suchým hrdlem.

Nikdo se však ani nepohnul.

Natáhl jsem se a vypnul jsem promítačku. Teprve teď se všichni probrali jako z transu. V kabině hvězdného letadla se ozvalo několik výkřiků hrůzy.

„To je strašné!“

„Hrůza...“

„To nemůže být pravda!“

A pak bylo chvilku ticho.

„Vrátíme se!“ vykřikl najednou Airaan.

„Ano, ano, vrátíme se!“ přidali se další.

„Vrátíme se!“ řekl Gir'roan. „Tohle je příliš hrozné! Nikdo nám nemůže vyčítat, když se vrátíme! Nikdo!“

„Ne!“ vykřikl jsem. „Je to sice strašné, ale tohle byly nejhorší obrázky, přímo z té katastrofy! To bylo před více než dvěma lety! Teď už to tu není tak nebezpečné. A jsou tu lidé, kteří čekají na naši pomoc!“

„Tady už nikdo naživu nezůstal! Musíme odletět!“ vykřikl Rílép a přiskočil k ovládacímu pultu. Vzápětí jsme všichni vzlétli do výšky. Rílép zapnul motory a uvnitř hvězdoletu nastalo beztíží, na které jsme

nebyli připraveni.

„Ne!“ vykřikl jsem. „Okamžitě přistaňte, přece se odtud nevrátíme?“

Nikdo mě však neposlouchal. Rílép se přitáhl do pilotního sedadla a jedině on byl tedy schopen řídit. Já jsem se zatím vznášel uprostřed kabiny. Ale ještě jsem neskončil:

„Zadávám příkaz pro počítač: Ihned přistaň - a proveď heslo 'KARKULKA'!“

Hvězdolet opět dosedl a do kabiny se vrátila tíže. Pěkně to s námi všemi bacilo o podlahu. Rílép ihned stiskl řídící páku motorů, jenže marně. Motory neposlechly. Navíc v kabině zhasla všechna světla a rozsvítily se nouzové lucerničky.

„Co jsi to udělal s naším letounem?“ zaječel Rílép.

„Dal jsem zablokovat celý energetický systém počítačem,“ odpověděl jsem. Při pádu jsem si natloukl koleno, ale to mi vadilo nejméně ze všeho. „Dokud teď nedám svolení a neřeknu heslo, nikdo nemůže odletět.“

„Proč jsi nám to udělal?“ vykřikl Rílép. „My chceme odsud - a to hned!“

„Lidi, vzpamatujte se přece! Já vám prostě nedovolím, abyste ty chudáky tady zabili! Copak jste vrazi?“

Všichni ztuhli.

„My je přece...“

„Podívejte se kolem sebe a uvažujte! Nic tu neroste a je tu sníh - tady, v tropech! Kdo ví, kolik desetiletí potrvá, než se planeta vzpamatuje alespoň natolik, aby se tu mohly zase objevit rostliny. Tady někde jsou lidé, rozumíte? Pokud jsou ještě naživu, mají už jen jedinou šanci, že je všechny odvezeme někam, kde se budou moci uživit. Jedno vím bezpečně - koho tady necháme, zahyne. Kdybychom teď odletěli, bude to skoro totéž, jako kdybychom ty poslední lidi vlastnoručně podřízli. Něco takového přece nemůžeme, nejsme vrazi!“

Po těchto slovech bylo ticho. Rílép si zakryl obličej dlaněmi, ostatní se dívali všude jinam, jen ne na mě.

„Promiň, Vojto,“ řekl konečně potichu Gir'roan. „Máš asi pravdu. Zůstaneme tu s tebou. Všichni jsme věděli, že to tu bude ošklivé - i když jsme si nikdo nepředstavoval, že to bude takhle ošklivé. Ty jsi to věděl, ale nevěřili jsme ti. Teď nám nezbývá, než vydržet. Zůstaneme tu s tebou všichni.“

„Dobrá - ale budu potřebovat, abyste mi pomohli víc než jenom koukáním zpovzdálí. Budu teď potřebovat odborníka na vjosuzgu. Kdo se mnou půjde? Ručím vám za to, že se s ním v pořádku vrátím.“

Všichni umlkli.

„Ty jsi tak jistý, že tam je natolik bezpečno, že můžeš za někoho ručit?“ ošíval se Kai-toan.

„Pojď se mnou a uvidíš,“ řekl jsem.

„Ale... tam uvnitř jsou mrtví,“ zdráhal se Kai-toan.

„Mrtví nekoušou,“ odvětil jsem. „Těch si všímat nebudeme. Nám jde o ty živé.“

Kai-toan na to už neřekl nic a začal si oblékat skafandr. Ostatní mu pomáhali. Všichni přitom mlčeli.

Byl jsem ve skafandru dříve než Kai-toan, ale měl jsem v tom určitě větší praxi a možná byl pozemský skafandr přece jen o něco lepší než bardžanské.

Vzlétli jsme spolu v jednom gryulu a zamířili rovnou ke dveřím stanice. Vystoupil jsem, ale Kai-toanovi se z letadla nechtělo.

„Pojď rychle dovnitř, tam venku je záření,“ řekl jsem.

Byl u mě v okamžiku.

„Tady uvnitř není?“ opáčil rychle.

„Uvnitř je to skoro na normálu,“ řekl jsem.

Rychle jsme uzavřeli venkovní dveře a otevřeli vnitřní. Upozornil jsem Kai-toana, aby dovnitř nezanesl na botách od skafandru prach, ale to už jsme byli v centrální chodbě na cestě k ovládací místnosti.

Kolem mrtvých Kai-toan obcházel obloukem, ale i když jsem si byl jist, že se zachvěl pokaždé, když na nějakou mrtvolu pohlédl, nedal už nic najevo.

Prohlédli jsme si zařízení stanice a Kai-toan shledal všechno sice bez proudu, ale v naprostém pořádku.

„Musím se ještě podívat na konvertory a do komory,“ řekl ještě s uspokojením. „A pak se budeme muset podívat na akumulátory a elektrocentrálu.“

Do každé nové místnosti jsme vstupovali opatrně, jako kdyby všude číhalo smrtelné záření. Strkal jsem před sebou pořád radiometr a neustále měřil. Kai-toan vysloveně okřál, když viděl, že se ani já nehrnu všude.

„To víš, já se mám taky rád,“ řekl jsem mu žertem. „Nemá cenu někam vběhnout jako blázen. Když zjistím, že je někde bezpečno,

teprve tam se nebojím.“

„Cožpak ty se také někdy bojíš?“ divil se Kai-toan.

„To se rozumí, že ano,“ přikývl jsem mu. „Tady je to sice všude bezpečné, ale věřím, jen když si to sám změřím.“

„Ale šel jsi i do radioaktivity.“

„Podívej, záleží na tom, jaký mám k tomu důvod,“ pokoušel jsem se mu to vysvětlovat. „Když bude záření větší, potom se takovému místu vyhnu. Když síla záření není příliš velká, vím, že to přežiji bez velké škody. Ale i kdyby bylo záření silnější a byl tam kamarád v nebezpečí, je-li nějaká šance, že mu pomoci mohu, pak tam půjdu. Tady máme úkol, který také stojí za trochu rizika. Chceme přece pomoci těm lidem, nebo ne? Jenomže to neznamená, že polezu do kdejaké radioaktivní díry, kterou uvidím. Rozumíš?“

„Možná... aspoň trochu,“ odvětil Kai-toan nepřítomně.

Konvertory vypadaly netknutě. Zato u akumulátorů nebylo něco v pořádku. Stěny akumulátorů byly zprohýbané, všechno bylo očazené, propálené. Všechny pojistky byly nadranc.

„Tohle budeme muset vyměnit,“ prohlásil Kai-toan určitě. „Bez akumulátorů stanice nemůže být.“

Elektrocentrála byla v pořádku, ale v zásobnících nebyla ani stopa B-paliva. Proto jsme elektrocentrálu nemohli uvést do chodu.

„Příště si vezmeme B-palivo z hvězdného letadla. Musíme kompletně vyměnit akumulátory. Jinak to vypadá, jako by to ještě včera pracovalo. Přitom tady muselo být uvnitř hotové peklo, když vidím ty mrtvé.“

„Když vydržela klenba, mohlo dovnitř stanice proniknout jenom záření,“ řekl jsem na vysvětlenou. „Zabilo lidi, také zkratovalo elektřinu a vyřadilo stroje. Jinak toho však moc nezničilo.“

„Uvidíme příště,“ řekl Kai-toan. „Ale teď bych se raději vrátil. Už tu nejsme nic platní.“

„Půjdeme,“ souhlasil jsem. Stanici jsme opustili stejnou cestou, kterou jsme přišli.

„Jak tam bylo?“ sesypali se na Kai-toana přátelé, jakmile jsme se vrátili do řídící kabiny hvězdoletu.

„Vojta má pravdu,“ řekl Kai-toan. „Uvnitř to vypadá dost zachovale, řekl bych, že tam můžeme bez obav. Nebudete mi to možná věřit, ale našel jsem tam zničené jenom akumulátory. Jestli toho nebude víc, máme už zítra spojení s Bardžá.“

„To by bylo vůbec to nejlepší, co nás mohlo potkat," řekl Gir'roan užasle.

„Myslím, že nám to uspoří spoustu práce," souhlasil jsem. „Ale to bude teprve první etapa. Druhá může být mnohem horší a rozhodně nepůjde tak hladce."

„Jakou druhou etapu myslíš?" zeptal se Airaan.

„Najít všechny, kdo tu zůstali naživu," řekl jsem. „To je přece náš hlavní úkol, ne? Stanice je jenom prostředkem, jak to zvládnout."

Na planetě mezitím nastal večer. Uložili jsme se proto ke spánku, až na Malingia, který hlídal v řídící kabině.

Ráno jsme se po snídani vypravili do stanice čtyři. Já, Kai-toan, Koolioan a Airaan.

„Nerad bych budil paniku," obrátil se na mě mezi čtyřma očima Malingio, ještě než jsme odletěli. „Ale v noci jsem na severu viděl jakési podivné světlo."

„Jakou mělo barvu?" zeptal jsem se rychle.

„Žlutou," odvětil Malingio. „A pohybovalo se."

„Jak se pohybovalo?" podíval jsem se na něho zkoumavě.

„Tak - pohybovalo. Vypadalo jako čára, která se kýve. Vycházelo to pořád z jednoho místa, ale druhý konec jezdil po mracích sem a tam."

„To by mohli být lidé," řekl jsem s nadějí. Ale pak už jsem tomu nevěnoval pozornost a šel jsem pomáhat ostatním. Celý den jsme převáželi do stanice akumulátory a B-palivo. Jakmile jsme však vyměnili první sadu baterií, ve stanici se rozsvítily nouzové lampy a všechny dveře jsme mohli otevírat pouhým stisknutím tlačítka. Všechny, až na vnější dveře, kde musel Koolioan vyměnit spálený motor.

K večeru Airaan a Kai-toan spustili elektrocentrálu a ve stanici se opět rozsvítila většina světel. Přitom jsme ovšem zjistili, že je spálených i několik lamp, ale jejich výměnou jsme nemohli ztrácet čas. Mládenci si na tyto podružné práce pozvali Gir'roana a ve hvězdoletu zůstali jen spící Malingio a Rílép, pověřený hlídkováním.

Nebyl jsem jim teď moc platný. Vnitřnímu zařízení stanice rozuměli lépe oni, ale nic nenamítali, když jsem se rozhodl pečlivě proměřit stanici, zda někde není nějaké nebezpečí.

A skutečně jsem brzy objevil místo, kde geiger tikal jako na poplach a displej měřiče poposkočil o tři řády nahoru. Nebylo to smrtící záření, ale nebylo by ani zdrávo zbytečně se zdržovat nablízku. Vy-

cházelo z odpadní nádrže, umístěné až naspod v hlubokém podzemí stanice. Zjistil jsem, že nádrž je spojena s nějakým potrubím mimo stanici, odkud sem zřejmě radioaktivita vnikla. Do stanice se naštěstí nemohla dostat. Nepustil ji hermetický zpětný ventil a čerpadlo mezi odpadní nádrží a stanicí. Stěny tu byly dostatečně silné a přitavené k podkladní skále, takže jsem se této cesty obávat nemusel.

Najednou jsem pocítil otřes, jako by do stanice narazilo zvenku cosi velkého. Náraz nebyl následován rachotem trosek, snad se k nám nic neprobouralo. Nechal jsem všeho a běžel po schodech do řídící místnosti o několik pater výše.

„Člověče, Vojto, utíkej se podívat do komory," volal na mě radostně Koolioan, sedící u ovládacího panelu. „Získali jsme hvězdné spojení s Bardžá, právě přiletěl první uik!"

*****

S prvním uikem nikdo nepřiletěl. Bylo by to proti všem předpisům, bohužel někdy podepřeným zbytečnými obětmi.

V prvním uiku byly hlavně spousty potřebného materiálu, potravin, součástek ke hvězdoletu, k letadlům a podobně, ale zejména předběžný návrh jízdního řádu mezi stanicí Rhyinkáa a Poenaid-3. To totiž byla nová stanice, uvedená urychleně do chodu a připravená k transportu lidí z Rhyinkáa.

Vyložili jsme, co jsme považovali za užitečné. Ostatní jsme nechali v uiku. Naložili jsme tam pak ještě všechna mrtvá těla, nalezená na stanici. Gir'roan, Koolioan a Rílép pak nasedli rovněž a my ostatní jsme je odeslali na Poenaid. Odeslání bylo doprovázeno strašnou ranou. Jak jsem se ihned dozvěděl, hydraulické tlumiče byly zničené, ale stanice nám fungovala, bylo navázáno spojení a na podružné problémy teď nebyl čas.

Gir'roan měl zůstat na Poenaid, aby organizoval záchranné akce pro lidi z Rhyinkáa. Koolioan byl pověřen obstaráváním provozu s protistanicí na Poenaid, kdežto s Rílépem jsme se rozloučili úplně. Měl odletět na Bardžá, podat zprávu v Radě kosmonautiky a pak už bylo na něm, co bude dělat dál. Byl to expert na vjosuzgu, svůj úkol tady už splnil a nebylo důvodu držet ho tu dál, zvláště když bylo vidět, že ze záření venku má stále větší hrůzu.

Nechal jsem odborníky, aby se domluvili ohledně dopravy a spo-

lu s Malingiem jsem se vydal na let k severu. Původně jsem myslel, že poletíme společně, ale potom jsem se rozhodl jinak. Každý jsme měli letět vlastním gryulem, abychom mohli v příznivém případě pobrat nějaké cestující.

Vzlétli jsme za svítání a zamířili jsme přízemním letem k severu. Byli jsme domluveni, že se budeme držet jenom asi dvěstě metrů od sebe, poletíme pomalu a budeme pozorovat vše pod sebou. Jakékoliv porušení jednotvárné sněhové přikrývky by mohlo znamenat přítomnost lidí, které jsme hledali.

Ihned po příletu prvního uiku jsem navrhl, aby od této chvíle na hvězdoletu někdo neustále seděl u radiopřijímače a poslouchal, zda neuslyší nějakou zprávu od obyvatel. Také můj počítač od té chvíle neustále na různých pásmech vysílal výzvy k obyvatelům planety.

Ale i když se u přijímače střídali Airaan s Kai-toanem a jeden z nich u něho seděl neustále, i když druhý přijímač obsluhoval počítač, kterému by určitě nic neuniklo, radiové vlny na Rhyinkáa zůstávaly tiché.

„Jak to, že nás nikdo neslyší?“ rozčiloval se Malingio. „Cožpak tu nikdo neposlouchá rádio?“

„Dva roky se tu už nevysílalo,“ pokusil jsem se o nějaké vysvětlení. „Ti lidé musí mít úplně jiné starosti než sedět u rádia, zvláště když dosud neslyšeli ani hlásek.“

Na gryulech jsme měli namontované sirény a každou chvilku jsme je zapínali. Snad ostrý zvuk sirén někoho přiláká.

Uletěli jsme pomalým letem přes třicet kilometrů - a nic. Sněhová pokrývka byla stále stejná, bělostná a neporušená, bez známek lidské činnosti.

Dvacet kilometrů od hvězdoletu jsme objevili ohraničené pásmo zvýšené radiace. Museli jsme se oba zdvihnout do větší výšky, aby nás záření zdola neohrožovalo. Úroveň po chvíli poklesla, ale dál už jsme letěli pořád v kilometrové výšce.

„Když jsme letěli nízko, bylo vidět více podrobností, ale z větší výšky je lepší přehled,“ pochvaloval si Malingio.

„Pak to děláme špatně,“ pochopil jsem. „Jeden z nás musí letět výš, druhý níž. Pak budeme mít obě výhody.“

Nečekal jsem na víc a sletěl opět do sta metrů.

„Není tam dole radioaktivita?“ staral se Malingio.

„Je, ale už je slabší a zase to klesá,“ ujistil jsem ho. „To asi bylo

jen takové pásmo zvýšené úrovně.“

Před námi bylo opět cosi, co kdysi bývalo městem. Teď to ale byly pouhé ruiny, poskytující dosti skličující pohled.

V té chvíli se před námi zablesklo a z ruin vylétlo cosi malého. Viděl jsem to jasně, byla to snad jen asi metr a půl dlouhá věcička, z níž vzadu šlehaly plameny, zřejmě raketa. Byl to vlastně první projev existence Rhyinčanů, ale podle mého odhadu v ní nikdo nemohl sedět, tak byla malá. Zamířila si to přímo k Malingiovu stroji a svižně nabírala rychlost.

Najednou se mi rozsvítilo. Vzpomněl jsem si na historické dokumentární filmy z naší Země - a zamrazilo mě.

„Malingio - uhni tomu!“ vykřikl jsem naléhavě.

Malingio také viděl, že ta věc letí přímo na něho. Prudce strhl gryul stranou, aby se s tím předmětem nesrazil. Ta věc však změnila kurs také a mířila teď očividně na Malingiovo letadlo. Ono se to zřejmě srazit chtělo!

Malingio strhl gryul na opačnou stranu. Ta malinká věc už byla blízko, nestačila zareagovat a byla by proletěla mimo, kdyby... kdyby se najednou nezměnila v klubko plamenů, které pohltily ji - i naše letadlo.

Z oblaka dýmu padaly trosky rakety a potom odtud vypadl i gryul. Začal padat volným pádem z výšky čtyř kilometrů.

„Malingio!“ vykřikl jsem.

Rádio mlčelo. Pak jsem najednou viděl, jak se postavička ve skafandru souká ven a skáče stranou. Oddechl jsem si, ale Malingio padal volným pádem a teprve těsně nad zemí, když už gryul dopadl a roztříštil se na střepy, Malingio přibrzdil prudce svůj pád. Naštěstí měl na skafandru baporgy, které mu umožňovaly létat. Dopadl téměř měkce, ale nezvedl se, zůstal ležet na bílém sněhu.

Rozletěl jsem se k němu šikmo dolů, když vtom jsem náhle spatřil druhý záblesk.

Druhá raketa - a tentokrát mířila na mě.

Zatrnulo mi. Už jsem si byl jist, že jsme se tady setkali s analogií pradávných protiletadlových zbraní naší neustále válčící Země. Bylo mi také jasné, že se tahle raketka požene za mnou jako pes-ohař. Je malá, nejspíš je řízena počítačem. Mám vzletět nahoru, nebo zkusit uniknout jiným směrem?

Byl jsem v menší výšce než Malingio, času na rozmyšlenou jsem

měl tedy mnohem méně než on - raketka měla ke mně sotva kilometr. Jedno jsem si uvědomil jasně a včas. Kdybych před ní zkoušel uhýbat na poslední chvíli jako Malingio, skončil bych stejně. Při manévrování bude mít všechny výhody na své straně počítač, jeho reakce budou jistě bleskurychlé. Vsadil jsem proto vše na jednu kartu. Musím tu pitomou mašinu nějak obelstít. A to by šlo jen dole na zemi. Musím zapadnout mezi skály, nebo alespoň mezi trosky budov, aby na mě ta potvora neviděla. Jen tak ji mohu setřást.

Prudkým pádem jsem klesl k zemi. Raketa zamířila za mnou, ale očividně zaváhala. Kličkoval jsem mezi stěnami zbořených staveb a pak jsem se zastavil tak, abych ještě mohl raketku sledovat, ale aby její čidla na gryul neviděla. Raketa ještě zkusila zatáčku vlevo a vpravo, ale už mě nejspíš ztratila ze záběru kamery, či co to měla. Náhle se vrhla kolmo k zemi a vybuchla tam s velikým zábleskem.

Další raketa už nevzlétla. Rychle jsem se rozhlížel kolem sebe. Visel jsem ve dvoumetrové výši mezi krajními budovami města, či spíše mezi holými zdmi, které tady zbývaly. Trosky Malingiova gryulu byly na bílém pozadí okolního neporušeného sněhu jasně viditelné, ale Malingia jsem nikde neviděl. Až teď - ano, tam leží! Byl jsem u něho v několika okamžicích, ale sevřelo se mi přitom srdce. Spatřil jsem, že má skafandr roztržený a celý od krve, nehýbal se. Přistál jsem dva metry od něho, hned jsem vyskočil ze stroje a k němu.

„Malingio, co je ti?“ volal jsem na něho.

Malingio byl zřejmě bez vědomí. Popadl jsem ho do náruče a skoro ho vhodil do kabiny. Pak jsem zabouchl dvířka, oběhl letoun a druhými dveřmi nasedl. Geigerův přístroj tikal jako o závod. Hrome, záření nám ještě scházelo!

„Vydrž, Malingio!“ zašeptal jsem. Pak jsem zdvihl letoun do vzduchu, ale ne do výšky. Klikatým přízemním letem, abych ztížil zaměřování, jsem se rozletěl na plný výkon pryč.

„Vojta volá stanici!“ začal jsem volat do rádia.

„Slyšíme, co potřebuješ?“ ozvalo se mi vzápětí.

„Připravte doktora s agisarem, máme nehodu,“ oznámil jsem a ještě jsem trochu přidal. Po několika kilometrech jsem let zvedl do výšky, abych nemusel manévrovat mezi kopečky. Brzy jsme se snášeli ke stanici. Přibrzdil jsem. Z pootevřených pancéřových dveří vykukovaly zvědavé hlavy.

Přistál jsem na plošině před dveřmi. Byla hned na začátku pečlivě

ometená a spláchnutá od radioaktivního prachu, nebyl tu důvod k nebezpečí, ale geigery tikaly dál. Nejspíš jsme měli zamořený povrch letadla.

„Pomozte mi, prosím," požádal jsem nejbližší. „A jděte pryč s tím agisarem, je tu záření! Sežeňte mi honem vodu, co nejvíce vody!"

Pomohli mi s Malingiem do přechodové komory. Tam na něho vylili několik kbelíků vody. Kontroloval jsem výsledek svým geigerem, dokud nebyl poslední prach z Malingiova skafandru odplaven. Pak teprve Malingia přenesli dovnitř, kde na něho čekali doktoři.

„Prosím ještě o nějakou vodu," požádal jsem. „Musím umýt radioaktivní prach i ze sebe... A bude třeba od prachu umýt i kabinu."

„Malingio je mrtvý," oznámil nám Airaan, který se vrátil zevnitř stanice. „Zemřel ti cestou v letadle."

Srdce se ve mně zastavilo.

„Ale snad ještě půjde oživit," dodal Airaan.

Ulevilo se mi jen trochu. Prožil jsem pak několik desítek minut nesmírně napjatého čekání. Na smrti prvního Bardžana jsem měl, málo platné, svůj podíl. Měl jsem ho nechat letět níž při zemi, měl by snad větší šanci.

Dozvěděl jsem se, že Malingio měl četná vnitřní zranění. Ani když lékaři po dvou hodinách prohlásili, že pacient snad bude z nejhoršího venku, k vědomí se neprobral. Tvrdili, že to bude nejdříve druhého dne. Pěkné přivítání nám domorodci připravili, jen co je pravda!

Po téhle nehodě už se mnou nikdo za žádnou cenu nechtěl letět na průzkum. Musel jsem něco udělat, čas pracoval proti nám. S Malingiem jsem proto odletěl na Poenaid a ihned jsem tam vyhledal Gir'roana.

„Domorodci na nás zaútočili," oznámil jsem mu.

„My jim chceme pomoci - a oni na nás tohle?" rozhořčil se spravedlivě Gir'roan. „Co kdybychom je v tom teď nechali?"

„To by mi svědomí nedovolilo," řekl jsem. „Je to smutné, nějaký fanatik nám chce znemožnit záchranu svých krajanů. No - já už se na to podívám!"

Nechal jsem se stanicí Poenaid-3, vyhrazenou pro záchranu obyvatel Rhyinkáa, dopravit na opačnou polokouli Poenaid do Údolí Trosečníků.

Tam stál raketoplán z Persea, neustále hojně navštěvovaný turisty. Nečekal jsem až na mě přijde řada a zamířil přímo dovnitř. Na žeb-

říku jsem si uvědomil, že je odlišný než dřív a také v přechodové kabině jsem na podlaze zpozoroval tlustý gumový koberec.

„Chodí sem tolik lidí, písek z jejich bot prodřel žebřík - vyměnili jsme ti jej. A tady uvnitř chráníme podlahu aspoň takhle," omlouvali se mi průvodci.

„Já se přece nezlobím," usmál jsem se na ně.

V řídící kabině jsem otevřel skříňku vedle sedadla, jejíž zámek byl zajištěn heslem - uvnitř leželo nenápadné pouzdro s naplno nabitým fotometem.

„Vezmu si jen tohle a zase půjdu," oznámil jsem.

„Co se děje?" podivil se jeden z Bardžanů. „To je přece vaše puška na dinosaury. Cožpak jsou na Rhyinkáa dinosauři?"

„Dinosauři ne - ale je tam jeden druh, který už měl dávno vyhynout," řekl jsem trpce. „My jim říkáme voják."

Čtvrt hodiny poté už jsem vstupoval do společenské kabiny stanice vjosuzgu na Rhyinkáa, kde všichni nerozhodně čekali, co se bude dít dál.

„Kdo se mnou poletí na průzkum?" zeptal jsem se.

Nastala nefalšovaná panika.

„Vždyť přitom právě dnes zahynul Malingio!" křikl jakýsi mladík, kterého jsem ještě neznal. Asi přiletěl v době, když jsem byl na Poenaid.

„Toho, co se stalo Malingiovi, se bát nemusíme," ujistil jsem všechny. „Přivezl jsem si pozemskou zbraň a každý další útok odvrátím. Nebojte se, nebudu zabíjet Rhyinčany. Rakety, které proti nám poslali, nejsou živé. Budu ovšem potřebovat někoho, kdo mi bude řídit."

Odpovědí mi bylo - zaražené ticho.

„Umíš řídit letadlo?" obrátil jsem se na nováčka.

„Jako každý kosmonaut," zabručel.

„Jak se jmenuješ?" zeptal jsem se ho.

„Karéel," odpověděl nesměle.

„To máš skoro pozemské jméno," usmál jsem se na něho. „Poletíš se mnou?"

„Poletím," přikývl, ale moc nadšeně to neznělo.

„A vy ostatní se ještě pořádně rozmyslete," obrátil jsem se ke zbývajícím. „Obsluha vjosuzgu a lékaři nebudou muset vycházet ven.

Od ostatních očekávám, že občas se mnou půjdou na záchranné výpravy. Kdo si myslí, že je to nebezpečné a že je lépe místní obyvatele nechat zahynout, ať ihned odletí na Poenaid a pošle za sebe někoho jiného. Dobrovolníků je dost, můžeme si vybírat. Je to tu nebezpečnější než při kosmických letech, ale jde o životy místních lidí a to nám snad stojí za nějaké riziko."

Karéel a já jsme tentokrát nasedli do jediného letadla. Viděl jsem, že Karéel zbledl když si povšiml, jak je vnitřek kabiny od krve. Ten, kdo měl na můj příkaz vymýt kabinu od prachu, zřejmě moc spěchal. Ale geiger už skoro netikal, tak jsem přimhouřil oči.

Tentokrát jsme letěli až na místo ve střední výšce, něco kolem dvou tisíc metrů. Letěli jsme rychle a brzy jsme byli nad místem, kde dva zčernalé kruhy, větší od vybuchlé rakety a menší od havarovaného gryulu, označovaly naši příhodu.

Záblesk dole jsem tentokrát zpozoroval včas. Vzápětí jsem otevřel okénko a oranžovou zaměřovací skvrnou fotometu jsem zachytil štíhlý profil rakety. Následovala obrovská exploze, jenže tentokrát v bezpečné vzdálenosti od našeho letadla.

Druhý záblesk - a druhá raketa. Neletěla ani dvě sekundy, také se změnila v oblak ohně. Zamířili jsme přímo do místa, odkud rakety vzlétaly. Spatřil jsem, jak dole mezi troskami budov postavičky domorodců vztyčují třetí a čtvrtou raketu. Nechtěl jsem jim ubližovat, ale bez odezvy jsme také zůstat nemohli. Jinak by se třetí nebo desátou raketou strefili.

Napadlo mě jednu ránu vypálit těsně vedle nich. Záblesk z fotometu se rozptýlil ve vrstvě sněhu, část se odrazila do stran, ale většina energie proměnila sníh v páru. Zacloumalo to s nimi a oslňující světlo zřejmě také vykonalo své, takže se rozprchli jako hejno vrabců. U rakety nezůstal ani jediný z nich, takže jsem ji pro jistotu přivedl k výbuchu ještě na zemi. Pátou ranou jsem podobným způsobem postrašil skupinku o pár desítel metrů stranou a šestou ranou jsem zničil také jejich raketu. Pažba fotometu, nastaveného na plný výkon, mě už pálila do dlaní, ale nevšímal jsem si toho. Požádal jsem Karéela, aby na plný výkon motorů slétl k těm lidem dole.

„Myslíš, že už nebudou střílet?" zeptal se opatrně, ale poslechl okamžitě. Měli jsme teď výhodu překvapení a já jsem se rozhodl využít ji. Převzal jsem řízení a odhadl jsem to tak těsně, jak to jen bylo únosné pro naši bezpečnost.

„Pozor - vždyť můžeš někoho z nich omráčit!“ varoval mě úzkostlivě Karéel.

„To právě chci,“ zavrčel jsem a zapnul plný zpětný tah, dříve než stačil Karéel protestovat.

Vlnové pole bardžanských antigravitačních baporgů není za běžného provozu nebezpečné. Když však motory emitují větší množství energie, pak se jí část neužitečně rozptyluje do okolí. Je jí malé procento, normálně způsobuje pouze sršení rekombinace iontů, uvolněných ve vzduchu jako při koronovém výboji na drátech vysokého napětí, ale zblízka může člověka či jiné živočichy udeřit tak, že je omráčí. V jazyce Bar se tomuto jevu říká barašit, není to nebezpečné - a poprvé jsem to mohl vidět na vlastní oči.

Rhyinčan přímo pod námi padl jako podťatý. Vyskočil jsem ven, popadl jeho bezvládné tělo a v mžiku jsem byl i s ním zpátky v kabině. Byl subtilnější postavy než lidé Země nebo Bardžá, unesl jsem ho lehce i navzdory jeho skafandru, či co to měl na sobě.

„A teď co nejrychleji do stanice,“ poručil jsem. Karéel, trochu šokovaný tím, že ubližuji myslící bytosti, pochopil, že to ubližování nebude příliš závažné, když se o svou oběť tak pečlivě starám. Nenechal se dvakrát přesvědčovat a gryul vyrazil na plný výkon vzhůru.

Sledoval jsem ruiny dole pod letounem, ale žádná další raketa už proti nám nevzlétla. Deset minut poté jsme spolu v pořádku přistávali u stanice.

*****

Omráčeného domorodce jsme opatrně přenesli do stanice. Jeden z lékařů s agisarem se mu ihned věnoval. Já jsem ještě pomáhal z domorodce svlékat vrchní gumový oděv. Skafandr to nebyl, nebylo to nijak hermetické, ale aspoň se z toho dobře smýval prach. Na hlavě měl domorodec gumovou masku s kovovým válcem - nejspíš filtrem proti prachu. Opatrně jsme mu ji sundali. Zdejší lidé měli kůži pokrytou šupinami jako naše ještěrky a velikou papulu s jemnými zoubky širokou od ucha k uchu, jejich uši byly pouhé neveliké otvory do hlavy bez boltců, ale tvarem těla to lidé byli.

Náš zajatec měl pod vrchním oblekem další oděv, tentokrát z pevné látky. Ten jsme mu nechali, ale pro jistotu jsem se na něho podíval detektorem kovů a pak jsem mu odebral docela slušnou pistoli a

čtyři kovové válečky, které mi příliš živě připomínaly ruční granáty ze starých válečných filmů Země.

Lékař mu dal prostřednictvím agisaru nějaký povzbuzující prostředek a člověk se probudil.

Nejprve jen cosi zabručel. Pak se pomalu posadil, ale to už si asi uvědomil, že se nachází na poněkud nezvyklém místě a prudce vyskočil z lůžka.

„Kde to jsem? Kdo jste? Co mi chcete?“ vykřikl na nás rozzlobeným hlasem. Jeho hlas se trochu podobal kvákání, ale byly v tom jasně znát hlásky.

Chvíli trvalo, než počítač zjistil smysl těch slov. Dříve se na planetě Rhyinkáa používalo více jazyků a počítač proto musel nejprve rozpoznat, o který jazyk se jedná. Další potíž byla v tom, že u jazyků Rhyinkáa zřejmě záleželo na správném přízvuku, který v řeči Bar nerozhoduje. Bardžané zaznamenali do slovníku slova bez intonace, takže měl i počítač zpočátku těžkou práci.

Jakmile si ale řeč neznámého správně zařadil, další slova překládal skoro okamžitě. Samoučící se programy se snažily dohnat chybějící intonaci interpolací a byly zřejmě úspěšné, protože obyvatel Rhyinkáa jim očividně porozuměl.

„Tohle vás všechny přijde šeredně draho, víte vy vůbec, kdo jsem?“ rozčiloval se dále ještěrčí člověk. Přitom chtěl nenápadně sáhnout pod oděv pro pistolku, ale zjistil jen to, že ji nemá, ani jiné zbraně.

„Nevím sice jak se jmenuješ, ale určitě patříš k těm, kdo sestřelili naše letadlo,“ odpověděl jsem do svého terminálu. Terminál vzápětí hlasitě zakvákal překlad mých slov.

„Nad naším územím sestřelíme všechno, co nepatří k naší vzdušné armádě,“ řekl sebevědomě. „To je nezadatelné právo každého státu. A já jsem maršál Qintyr Tafoi, vrchní velitel armád Velké Aurie, rozumíte?“

„Rozumím,“ přikývl jsem. „Jsi Qintyr Tafoi, zajatec.“

„To vás přijde šeredně draho,“ rozčertil se. „Moji vojáci z vás všech stáhnou šupiny zaživa!“

„Ty sis ještě nevšiml, že z nikoho z nás šupiny stahovat nemůžeš?“ ukázal jsem kolem sebe. „Nikdo tu šupiny nemá.“

„Já přece vidím, že jste cizinci z hvězd,“ trochu zkrotl Qintyr. „Ale vy mě zase nemůžete zajmout, neboť naše armády nevyhlásily

válku cizincům a podle smluv jste neutrálové.“

„A co tedy znamená sestřelení našeho letadla?“ vyjel jsem na něho zostra.

„To byla vaše chyba. Nestalo se nic, co by nebylo z naší strany plně oprávněné. Nemůžete si přece jen tak volně létat nad naším územím. Tady máme svaté právo sestřelit každého, vás nevyjímaje. A to i v době míru, natož ve válce, kdy je to pochopitelné i hlupákům.“

Maně mě napadlo, že jsem tato, nebo velice podobná slova, už někdy slyšel. Nebo možná četl. No ovšem - přesně takovým „vysvětlením“ se oháněli představitelé Sovětského svazu po úmyslném sestřelení korejského dopravního letadla s více než dvěma stovkami pasažérů nad mořem u Sachalinu. Drzost vrahů tenkrát slavila triumf před tváří celého světa - bohužel to nebylo poprvé ani naposledy. Ačkoliv bylo období míru, nebyl pilot sovětské stíhačky potrestán jakožto hromadný vrah, ale naopak pochválen za příkladné splnění rozkazu. Ani velitel, který ten bestiální rozkaz vydal, nebyl po zásluze odsouzen, ale velel i nadále v armádě Sovětského svazu, dokonce dlouho po svržení tehdejšího zločineckého režimu. Kromě všeobecného morálního odsouzení nebyli vrahové potrestáni nikdy. A tahle trochu přerostlá ještěrka by si mohla v drzosti s tehdejšími Sověty klidně podat pracku.

„Očekávám vaši okamžitou pokornou omluvu, jakož i vrácení mých osobních zbraní,“ pokračovala jako nic. „Dále požaduji, abyste mě dopravili k mým vojákům. O způsobu, jak nahradíte škody způsobené vaším přepadením, budeme samozřejmě jednat až později, nicméně nám určitě zaplatíte všechno.“

„My že jsme vás přepadli?“ nechtěl věřit Karéel. Terminál okamžitě zprostředkoval i překlad této otázky.

„Porušili jste náš nedotknutelný vzdušný prostor,“ řekl Qintyr Tafoi klidně. „Krom toho jste stříleli na naše vojáky a mě jste věrolomně srazili k zemi. To nemůžete popřít.“

„Kdo že střílel na vaše vojáky?“ nechtěl věřit svým uším Karéel.

„Pilot vašeho pirátského letadla,“ odvětil dost nakvašeně Qintyr. „Samozřejmě budu žádat, abyste nám ho taktéž vydali k potrestání. To mu rozhodně neprojde! V této chvíli mě ani nenapadá žádný jiný trest, než trest smrti.“

„Tak už dost,“ řekl jsem také rozzlobeně. „Střílel jsem já. Ublížil jsem snad někomu z vás?“

„To nevím," řekl upjatě Qintyr. „Ale nepopíráte, že jste po nás stříleli. Jestli jste nějakou šťastnou náhodou nikoho netrefili, není to vůbec polehčující okolnost."

„Ty si myslíš, že bych se nestrefil do vojáka, když jsem se naprosto přesně strefoval do vašich pitomých raketiček?" vybuchl jsem. „Schválně jsem střílel vedle, chtěl jsem vaše vojáky jenom vystrašit, aby utekli od těch rachejtlí."

„Vidíte, že se nás bojíte!" vykřikl vítězně Qintyr.

„Koho že se máme bát?" odpověděl jsem už klidně. „Snad ne vás, protože jste si zničili celý svůj svět a hodláte v tom nesmyslu ještě pokračovat?"

„Dobyli jsme nejskvělejšího vítězství v dějinách. Ještě nikdy nezažila Rhyinkáa takový triumf. Všichni nepřátelé se změnili v prach, který ohnivý vichr z našich střel rozfoukal po celém vesmíru. Celá Rhyinkáa je teď naše."

„Nezdá se vám, že je ta vaše Rhyinkáa poněkud nezdravě radioaktivní?" řekl jsem jízlivě.

„Radioaktivita je nepatrná a neustále klesá. Máme ji už zcela pod kontrolou. Naše oděvy proti záření bezpečně chrání a do krytů záření neproniklo a nikdy nepronikne," pokračoval Qintyr vítězoslavně.

Snad těm svým nesmyslům sám věřil. Jako jedna minystryně zdravotnictví, která po katastrofě v Černobylu také tvrdila, že má radioaktivitu plně pod kontrolou. Ani ona nebyla nikdy potrestána za to, že se nic nepodniklo na ochranu lidí před zářením, jehož následkem stouply počty onemocnění rakovinou, ale zejména potratů a malformací u novorozených dětí.

„A to jste si nevšimli, jak se na planetě ochladilo? A že tu nic neroste? Co budete jíst?"

„Zásob máme dost na pět let. Až poklesne záření, zasadíme znovu rostliny."

„Nezasadíte," odtušil jsem. „Pod sněhem vám neporostou."

„Ten sníh nepotrvá věčně," odsekl Qintyr, ale v tónu jeho hlasu jsem postřehl zaváhání.

„Věčně jistě ne, ale možná sto - dvě stě let."

„Tohle tvrdí jen nepřátelská propaganda Saolských psů," vzpamatoval se Qintyr. „Omlouvá vás jen to, že jste cizinci. U nás se poslouchání rádia Saol trestá smrtí."

„Ještě jsme tu žádné rádio neslyšeli," řekl jsem.

„Rádio Saol neustále pobuřovalo nepřátelskými a štvavými řečmi. Poslali jsme proti jejich vysílačce naše sebevražedné komando a to je na věky věků umlčelo," chlubil se Qintyr.

„Teď už toho mám dost, vojáku," vskočil jsem mu do řeči. „Neposloucháme žádnou propagandu, ale dovedeme si sami mnohé spočítat. Až se za sto let tahleta nešťastná planeta oteplí, nebude tu už nikdo naživu. Nepřežijete to, rozumíte? Nám jde o to, zachránit odtud co nejvíce lidí. Máme pro vás dokonce připravenou vhodnou planetu. Složte zbraně, dopravíme vás do bezpečí. Je to vaše jediná šance přežít, rozumíte?"

„Vaši ubohou propagandu nemíním poslouchat!" řekl Qintyr. „Ani nikdo z našich vojáků. Kdyby se přece jenom ukázalo, že zásoby nepostačí, můžeme méně důležité vojáky pobít. To ale neznamená, že by mohl kdokoliv svévolně armádu opustit - za dezerci ani nemůže být jiný trest než smrt."

Pak se ke mně ostentativně otočil zády.

„S tebou vážně nemá cenu mluvit," řekl jsem. „Což nemáte v těch vašich krytech žádné děti? Aspoň ty bychom snad mohli evakuovat. Děti snad v armádě nepotřebujete."

„Děti by jen ujídaly zásoby," řekl Qintyr. „Proto jsme je všechny dávno pobili. Až je budeme potřebovat, naše vojačky nám dají jiné."

Otřásl jsem se nad tou bezcitností.

„V tom případě mě mrzí jenom to, že jste tu katastrofu přežili právě vy," řekl jsem unaveně. „Vy si svůj krutý osud plně zasluhujete."

„Jsme pod ochranou prozřetelnosti," řekl Qintyr pyšně.

Chvíli jsem přemýšlel.

„Mám chuť tě teď vyhodit do té radioaktivity venku," řekl jsem potom. „Viděli bychom, zdali tě prozřetelnost zachrání. Kolem nás je pásmo silného záření, snad si dovedeš spočítat, jak bys dopadl."

„Vy mě teď přece vrátíte k mým vojákům," řekl Qintyr.

„Ne, ty se tam nevrátíš," řekl jsem určitě. „Ty teď místo toho poletíš na planetu Poenaid. Je tam krásně, ale nebudeš tam jako vážený host, ale jako pečlivě střežený zajatec. To je moje poslední slovo."

„Na to nemáte právo!" kvákal Qintyr skoro plačtivě. „To je proti zákonům!"

Opět se ke mně otočil a díval se jako zvíře v rohu klece. Jenomže já jsem ho nemínil litovat.

„Máš špatné představy o právu, vojáku," řekl jsem. „My tu samozřejmě chceme uznávat vaše zákony, ale jen pokud nejsou v protikladu s našimi. Rozhodně se nemíníme podřizovat všem pitomostem, jaké jste si na sebe vymysleli. Naše zákony teď zrovna hovoří jinak - my musíme pomoci ohroženým nebožákům. Jak vidím, ty po tom ani netoužíš, jenomže bys nám překážel. Ostatně soudím, že si plně zasloužíš přísný trest. Jestli se opravdu ukáže, že jste pobili vlastní děti aby vám neujídaly zásoby, pak jsi podle našich zákonů vrahem."

V té chvíli se na mě vrhl. Měl jsem i uvnitř stanice na sobě skafandr, ale bez přilby a útok jsem nečekal, takže mě jeho drápky pořádně poškrábaly v obličeji. Konečně jsem ho chytil za zápěstí a stiskl, jak to nejvíc šlo. Poznal jsem ihned, že tenhle tvor je proti mně příliš slabý a nemůže mi nijak ublížit. Nemohl se ani pohnout.

„Podejte mi kus nějakého provazu," požádal jsem kamarády. „Maršál Qintyr by si mohl ublížit. Budeme ho muset dopravit na Poenaid svázaného. Budeme tam snad muset zařídit nejprve věznici a hned potom blázinec!"

*****

Qintyra jsme dopravili na Poenaid svázaného a zuřícího až k nepříčetnosti. Gir'roan nebyl nijak rád, když musel našeho zajatce zavřít do místnosti bez oken a dveře zajistit, aby Rhyinčan neutekl.

„Nepřípustně omezujeme jeho svobodu," vyčetl mi ustaraně.

„Kdybychom ho nechali na svobodě, spoustu jiných lidí by to stálo život," prohlásil jsem rezolutně. „Víš přece, jak byli i proti mně lidé na Bardžá zaujati. Myslím, že jste se už přesvědčili, že já pro planetu Bardžá nebezpečný nejsem."

„Vím," řekl shovívavě Gir'roan. „Tím víc mě překvapuje, že právě ty chceš omezovat někoho, kdo je na tom podobně."

„Podívej, příteli, na Bardžá jsou všichni dobří, aspoň jsem se ještě nesetkal s nikým jiným," řekl jsem. „Máte sice jakési tušení o tom, že ve vesmíru jsou i bytosti zlé, před kterými se musíte chránit. Jedno jste se však nenaučili - a vlastně se ani naučit nemohli. Neumíte rozlišovat dobré od těch nebezpečných. Mne jste se báli - a teď, když máte co činit s opravdovou bestií, byli byste mírní? Neuvědomujete si, že před vámi stojí mnohonásobný vrah? Že tato zrůda dala povraždit i malé děti, aby neujídaly zásoby pro něho a jeho hrdlořezy? To ani

nechci zkoumat, kdo vlastně dal vyvraždit většinu lidí planety - zdá se mi, že zrovna tenhle má ruce od krve až po ramena. Pamatuj si, že Qintyra nesmíš pustit ani zpátky k nám na Rhyinkáa - a proboha ne na Bardžá ani na ostatní světy!“

„Ale co s ním mám dělat?“

„Teď ho jenom hlídejte, aby nikomu neublížil.“

„Proč ho nehlídáš sám?“ mračil se Gir'roan.

„Já teď budu muset dělat něco jiného nežli hlídat jednoho paranoika,“ namítl jsem.

Gir'roan nakonec usoudil, že mám asi pravdu.

Vrátil jsem se na Rhyinkáa.

„Poletíš se mnou ještě jednou?“ zeptal jsem se Karéela.

„Beze všeho,“ souhlasil Karéel, tentokrát dokonce mnohem ochotněji než prve.

„Nebudeš protestovat, když zajmeme ještě někoho z těch lidí?“ ubezpečoval jsem se. „Nechci jim ublížit.“

„Já jsem se opravdu bál, že jim chceš ubližovat,“ přiznal se Karéel. „Ale my jsme mu vlastně vůbec nic neudělali, jen nechápu, proč jste ho vezli spoutaného a proč nechtěl odsud. Já bych na jeho místě byl nesmírně šťastný, že budu konečně z toho pekla zachráněn.“

„Ti lidé tady prožili opravdu peklo,“ řekl jsem smířlivě. „A někteří se z toho možná zbláznili.“

„Chudáci lidé...“

„Chudáci lidé kteří za to nemohou,“ odtušil jsem. „Jenom se obávám, že právě ten, kterého jsme odtud zachránili jako prvního, za tu hrůzu může.“

Tentokrát jsme odletěli rychle rovnou na místo. K mému překvapení tam nikdo nebyl. Nebyla tam ani černá kola, sníh zřejmě opět všechno přikryl.

„Musíme na to jinak,“ prohlásil jsem. Vrátili jsme se do stanice a poslal jsem s nejbližším uikem na Poenaid jeden požadavek. Pak jsme spolu s Karéelem vyrazili znovu, ale tentokrát opačným směrem.

„Musíme propátrat co největší území,“ stěžoval jsem si. „A tihle berani nás jen okrádají o čas, který by mohl jinde chybět.“

Do večera jsme spolu prosmýčili aspoň dvacet čtverečních kilometrů, neobjevili jsme však ani nejmenší stopy po lidské činnosti. Všude byl jenom bílý, neporušený sníh.

Večer se ve stanici zkonvertoval uik, plný všeho, co jsem poža-

doval. A hned jsme se dali do práce.

Na laserové tiskárně z Persea jsme na oranžovém papíře natiskli tisíce letáků s textem ve všech jazycích, kterými se tu dříve mluvilo. Kdo mohl, pomáhal. Jedni obsluhovali tiskárnu, jiní balili letáky do balíčků. Několik balíků jsme ihned naložili do letadla a vyrazili na noční let.

Každý kilometr letu jsem vystřelil barevnou osvětlovací raketu a vyhodil jsem okénkem hrst letáků. Letěli jsme celou dobu stokilometrovou rychlostí a ani jsme příliš nesledovali terén dole pod námi. Jen z nezbytné opatrnosti jsem se občas mrkl dolů, zda nás nějací fanatici neohrožují raketou nebo jinou podobnou zbraní. Za noc jsme tak opsali kruh o průměru kolem sto padesáti kilometrů, což ale proti rozměrům pevniny nebylo nijak dost.

„Pozor, pod námi je oheň!“ vykřikl pojednou Karéel.

Bylo to stranou od našeho směru letu a nebyla to raketa. Byl to jen ohýnek, plápolající v noční tmě na jednom místě. Zdálo se, že hoří stále jasněji. Možná jej zapálili nedávno, ale jeho jas stoupal i tím, jak jsme se přibližovali.

„Poletíme k tomu,“ řekl jsem a Karéel ihned odklonil směr letu. Současně sestoupil níž nad terén, jak mu to dovolovala viditelnost za tohoto příšeří. Otevřel jsem okno a vystřelil další osvětlovací raketu, abych si v té tmě posvítil a také abych dal tamtěm najevo, že tu jsme.

„Je to opravdu oheň,“ ujišťoval mě Karéel.

„A jsou tam nějaké postavy,“ dodal jsem.

Letoun už letěl sotva sto metrů nad bílou sněhovou plání a postavy byly v záři ohně dobře patrné.

Měřič radioaktivity vykazoval nevelkou úroveň záření. Krátkodobě se to snad dalo vydržet, ačkoliv bych si za místo odpočinku takové prostředí dobrovolně nezvolil.

Přistáli jsme asi deset metrů od skupinky místních lidí. Opatrně se skrývali za různými troskami, ale neutíkali. Jak jsem viděl, ne všichni měli skafandry. Některým stačil kolem hlavy pruh látky, z něhož jim koukaly jen oči.

Otevřel jsem pomalu dveře gryulu. Od ruin se v té chvíli oddělila postava, oblečená do gumového obleku. Rychle došla až k našemu letadlu a cosi zakválala.

„Kdo jste?“ stálo na displeji pod horním okrajem přilby mého skafandru.

„Jsme lidé z hvězd," odpověděl jsem.

Mikrofon skafandru má slova předal počítači, ten je ihned přeložil do jazyka, jímž byla pronesena otázka a připojený reproduktor všechno nahlas vyslovil.

„Co tady chcete?" zazněla druhá otázka. Pokud jsem dobře slyšel její tón, neměl bych mít asi velké iluze o přátelské náladě tazatele.

„Slyšeli jsme odtud radiové volání o pomoc," zkusil jsem vysvětlovat. „Přiletěli jsme hledat, kdo pomoc potřebuje."

„My jsme nevolali, nemáme rádio," řekl vyjednavač nevrle. „Ale pomoc bychom potřebovali, to ano."

„Neodmítáme pomoc nikomu, pokud je to v našich silách," odvětil jsem. „Řekněte, co potřebujete?"

„Potřebovali bychom, aby zmizela radioaktivita," zavrčel Rhyinčan. „A taky by nás zajímalo, jak dlouho tu ještě bude ten mizerný sníh."

„Odstranit radioaktivitu není v našich silách," řekl jsem klidně. „A ten sníh tu může být deset let, ale možná až sto. Ani to změnit nemůžeme."

„A co tedy můžete, když to nejdůležitější není ve vašich silách?" vybuchl Rhyinčan.

„Můžeme odtud odvézt všechny, kdo přežili. Stačili jsme připravit vhodné ubytování a obživu pro několik tisíc lidí. Chcete té možnosti využít?"

„Slyšel jsem, že tahle zatracená zima je stejná na celém světě," vrčel Rhyinčan. „Pochybuji, že by bylo možné najít někde lepší úkryt, než máme tady. Nevěřím vám."

„Na celém vašem světě je teď zima a skoro všude je tady i radioaktivita," souhlasil jsem s jeho slovy. „My jsme ale lidé z hvězd, nejsme z této planety. Ubytování pro vás máme připraveno daleko ve vesmíru na planetě jménem Poenaid, kam můžeme dopravit každého, kdo bude mít zájem. Obáváme se, že tady nemůžete zůstat, tady se už nedá žít."

„Ale dá!" vybuchl.

„Nebudeme vás nutit," pokrčil jsem rameny. „Pokud pomoc odmítnete, odletíme hledat někoho, kdo bude potřebovat pomoc naléhavěji a bude nám víc věřit."

„Počkejte," zarazil mě pohybem ruky. „Máme u nás takové, kteří si stejně nemohou vybrat. Odvezete je teď hned?"

„Kolik se jich vejde do našeho letadla," souhlasil jsem. „Pokud by to nestačilo, můžeme příště přiletět se dvěma nebo i se třemi dalšími."

„Do téhle lítací skořápky se nevejde ani osm lidí," řekl nespokojeně Rhyinčan. „Dětí možná poberete víc, ale nebude to stačit, ani kdybyste měli deset takových letadel."

„Kolik vás chce letět s námi?" zajímal jsem se.

„Mnohem víc než dvě stě," řekl vyjednavač.

„Takové množství bude potřebovat dvacet cest, že? To se dá stihnout i do rána, když každé letadlo poletí víckrát."

„A vidíte, já jsem si právě teď jist, že nám lžete," řekl Rhyinčan nedůvěřivě. Všiml jsem si, že má jednu ruku pořád za zády. Mohl v ní mít zbraň a případně ji i použít. Napadlo mě, že bych měl být opatrnější.

„Nemůžete přece do rána stihnout let na nějakou planetu, dokonce vícekrát. To je přece fyzikální nesmysl. Vy patříte k Aurijcům a chcete nás dostat do pasti. Máte smůlu, oklamat se nedáme. Bezpečně vás prozradil váš Aurijský přízvuk."

Aurijský přízvuk?

Ale ovšem - překladač se přece nedávno snažil přizpůsobit se výslovnosti Aurijského maršála. Jak se zdá, ani samoučící schopnosti programů nemusí být vždycky k dobrému.

Měl jsem ale pádnou možnost přesvědčit je.

„Myslíte si, že nejsme z hvězd?" řekl jsem. „Tak se tedy dobře dívejte!"

Rhyinkáa měla ovzduší pro lidi dýchatelné, skafandry jsme nosili především kvůli radioaktivnímu prachu. Uvolnil jsem pomalu přilbu a sejmul ji. Počkal jsem, až se z překvapení trochu vzpamatují a pak jsem si přilbu opět nasadil.

„Ale nenuťte mě k tomu podruhé," požádal jsem zdvořile. „Váš vzduch se mi příliš nelíbí. Radioaktivitu nemám rád."

„My v ní přitom žijeme už skoro tři roky..." posteskl si Rhyinčan, ale mnohem smířlivějším tónem. „Proč jste sem nepřiletěli dřív? Víte, kolik lidí tu mezitím pomřelo?"

„Není to naše vina," řekl jsem. „Zničili jste nám všechny dálkové dopravní stanice a bez nich je cesta mezi hvězdami dlouhá. Ani teď to nebude jednoduché, obnovili jsme prozatím jedinou stanici. Ale nebudeme si snad vyčítat vzájemné viny, musíme se dohodnout. Letadly

budeme vozit ty, kdo nám uvěří. Ovšem jenom do stanice. Pak se dá cestovat i mezi hvězdami. Koho z vás bychom měli odvézt nejdřív?“

„Vezměte nemocné děti,“ řekl Rhyinčan. „Máme pár případů, možná vám umřou dříve, než je dovezete k vám, ale na druhé straně jim chceme dát aspoň nějakou naději.“

Obrátil se ke svým krajanům a cosi zamumlal. Překladač tomu neporozuměl a smysl těchto slov jsem nezjistil. Několik místních lidí však odběhlo do noční tmy, odkud se po chvilce vynořil smutný průvod. Byl to hlouček několika malých dětí. Pět jich dokonce přinesli na nosítkách.

„Přidejte k nim aspoň jednu dospělou osobu,“ požádal jsem je. Představil jsem si, jaká panika nastane, až zapnu motory letadla a uvnitř nastane beztíží.

„Aqion, půjdeš s dětmi,“ prohlásil Rhyinčan. „Až budeš na místě, napiš nám, jaké to tam je. Tvůj rukopis poznám, nedám se jen tak ošálit.“

Aqion byla stará, shrbená osoba, která se tak-tak vešla do přeplněného letadla.

„Dobře se držte, poletíme rychle,“ upozornil jsem všechny pasažéry, když jsme zavřeli dveře. Vzápětí už gryul ostře vyrazil vzhůru a stočil se ke stanici.

Zoufalé kvílení okamžitě naplnilo kabinu. K mému údivu to nevřeštěly děti. Vyplašeně se držely všeho možného, ale byly zticha; jekot vydávala jediná dospělá osoba - Aqion.

„Vezeme hosty, připravte lékaře,“ zavolal jsem rádiem na základnu. „A také jídlo - aspoň pro patnáct lidí. Ví někdo, co místní lidé jedí?“

Odpověděli mi, že Rhyinčané jedí všechno, jako my. Takže jim naše jídlo přijde vhod. Přestal jsem se tím tedy zabývat - odborníci jistě vědí své.

Naše rádiová komunikace se nepřekládala, ale všechny děti ji napjatě sledovaly. Zaujalo to i Aqion a konečně nastalo v kabině ticho. Však už bylo na čase.

Po šestnácti minutách jsme se v pořádku snesli přímo před vchod do stanice. Deset minut poté byly všechny děti i Aqion v bezpečí uvnitř. Kdo se jen mohl pohybovat, hned se vrhl na jídlo, připravené mezitím posádkou stanice. Ležícími se hned zabývali doktoři s agisary.

„Je to strašné,“ sděloval mi po chvilce Gufeliz, jeden z našich lékařů, když jsem se ho pozeptal na zdravotní stav dětí. „Těchhle šest bude asi ještě dnes mimo nebezpečí, ale tyhle dvě budou oříšek. Jsou tak prosáknuté radioaktivitou, že nemůžeme ani nasadit agisary.“

„Co s nimi bude?“ zajímal jsem se.

„Pošleme je na Poenaid, budou se jim moci lépe věnovat. Nebude to jednoduché, ale myslím si, že to půjde. Tam budou mít víc času, vypěstují si operační červy a ti vyzobou z těl dětí každou částečku radioaktivity. Jde hlavně o to, dostat je na Poenaid živé.“

„Kdy máme posílat nejbližší uik?“ zajímal jsem se.

„Podle jízdního řádu za dvacet minut,“ odpověděl Alliar, který právě měl službu dispečera.

„Dobrá,“ odpověděl jsem. „Napíšu zatím zprávu pro přítele Gir'roana na Poenaid. A tady Aqion může zatím napsat dopis pro své přátele.“

Před poslední větou jsem opět aktivoval překladač, aby to slyšeli i domorodci. Okamžitě se za mnou ozvalo nedůvěřivé kváknutí jazykem Rhyinkáa. Mrkl jsem na miniterminál.

„Přece ještě nejsme na jiné planetě?“

„Ještě nejsme, ale brzy budeme,“ odpověděl jsem. Terminál má slova ihned překládal.

„Nic nenapíšu dokud nebudeme na jiné planetě!“ Kromě těch slov se ozvalo i dupnutí.

„No dobře, udělám to jinak,“ rozmyslel jsem se. „Poletím na Poenaid s nimi a zatím co bude Aqion psát dopis, sdělím Gir'roanovi osobně všechno potřebné. Beztak budeme asi brzy potřebovat více gryulů.“

„Což teď nepoletíme pro další lidi?“ podivil se Karéel.

„Víš dobře, že by to nemělo cenu,“ řekl jsem. „Bez dopisu od Aqion nám nikdo nebude věřit.“

Odložili jsme skafandry a také jsme se najedli.

„Tedy - máte strašně malou pusu,“ promluvilo jedno dítě po chvilce. „Ale zuby, zubiska máte pořádné... A kde máte šupiny? Museli jste přežít strašlivé popálení, že?“

„My jsme nikdy neměli šupiny,“ usmál jsem se na malého ještěrčího rozumbradu. „A že jsme jiní? No tak jsme, vždyť mezi hvězdami je bytostí, však ještě uvidíte. Některé se nám podobají víc, jiné méně, ale všechny jsou rozumné.“

„My už jsme o vás slyšeli," řeklo dítě. „Aurijci říkali, že nás sežerete, že to není pravda?"

„Proč bychom vás jedli?" usmál jsem se. „Máme jídla dost, i vám dáme najíst dosyta. Kromě toho jsme rádi, že jsme vás našli živé. Mysleli jsme si, že v tomhle světě už není nikdo naživu."

„Tady to opravdu bylo hrozné," otřáslo se ještěrčí dítě. „Když byla válka, spousta lidí shořela zaživa. Ale kdo byl dost hluboko, mohl přežít. Například v podzemní dráze, jako já a mnoho dalších."

„Ale nebylo to lehké ani potom, viď?" povzbudivě jsem se na něho podíval.

„Pak umřela ještě spousta lidí, někteří hladem, jiní na radioaktivitu. To pak padají šupiny a člověk se začne celý rozpadat. Já už prý mám v sobě taky dost záření! Ale ještě se nerozpadám."

„Teď už to budeš mít dobré," ubezpečoval jsem toho malého trpitele. „Za chvíli odletíme na jinou planetu. Nebude tam radioaktivita, ale teplo a spousta slunce."

„Jako to bylo před válkou?" zněla dychtivá otázka.

„Jako před válkou," odpověděl jsem.

„To musím povědět všem ostatním!" vyskočilo dítě a rychle odběhlo. V krku se mi přitom cosi sevřelo.

„Co je tomuhle?" zeptal jsem se po straně Gufelize.

„Rozpad krve," odvětil klidně. „Postupuje to pomalu, ale probíhá příliš dlouho. Kdybychom nezasáhli, bylo by to dítě do čtrnácti dnů, nejdéle do měsíce po smrti. Teď už je mimo bezprostřední nebezpečí. První ošetření zastavilo rozpad, na to ovšem musí navázat obnova genetiky, ale to tak nespěchá. Ještě několik seancí s agisarem a bude zdravé. Na Poenaid si s tím určitě poradí."

„A ostatní?" zajímal jsem se.

„Až na ty dva nejhorší případy je to skoro stejné. Bez nás by celá skupina do dvou měsíců nežila. Ty dva případy... ty už by nepřežily ani týden. Jsou v hrozném stavu."

„Možná, že takových brzy dovezeme skoro dvě stě," řekl jsem ustaraně. „Zvládnete to?"

„Gir'roan slíbil poslat sem další biology, když to bude zapotřebí," odvětil Gufeliz. „Ale já bych raději navrhoval pozměnit jízdní řád. Bude jistější obětovat nějakou energii navíc na zbytečné přenosy, než čekat s nimi tady. Na Poenaid bude biologů dost, tím jsem si naprosto jistý. Posílal bych tam všechny co nejrychleji i bez tohohle prvního

ošetření. Už proto, že je radioaktivita i tady ve stanici.“

„Tady není nebezpečná,“ opakoval jsem.

„Pro zdravé,“ opáčil. „Pro tyhle každá kapka může být tou poslední, kterou miska přeteče.“

Bardžané měli spoustu přísloví stejných jako my. Co jsem na to měl odpovědět?

Náhle se ozvala rána a podlaha se nám otřásla pod nohama. Děti vyskočily a okamžitě se vrhly na podlahu, kam to šlo. Nebyl to však výbuch, to takhle přistál uik z Poenaid.

Vyzval jsem co nejklidnějším tónem ještěrčí děti i Aqion, aby nastoupili se mnou a se dvěma Bardžany dovnitř. Bardžané samozřejmě věděli, co je třeba a pomáhali připoutat všechny děti i Aqion. Děti se nebránily, jen s napětím očekávaly, co se bude dít. Nakonec jsme se usadili na poslední chvíli před odesláním i my.

„Tak - a jsme tady,“ řekl jsem, když se s námi na okamžik nadzvedla podlaha. Uvnitř kontejneru bylo ticho, nebylo ani znát, že stanice nemá v pořádku tlumiče. Ani děti nehlučely.

„To měl být let na cizí planetu?“ ozvalo se od Aqion.

„Ano, tohle byl přelet na cizí planetu,“ přisvědčil jsem. Hned jsme všem popořadě začali rozepínat popruhy.

„Půjdeme všichni na sluníčko, ano?“

Na nosítkách jsme nesli jen dvě nejubožejší děti. Ostatní šly už samy, některé nadšeně, jiné ztěžka, ale šly. Venku se ihned seběhla spousta lidí, z nichž nejméně třetina měla na krku agisary. Bylo zřejmé, že se o naše hosty bát nemusíme.

„Přece jen jste byli úspěšní!“ vítal mě Gir'roan upřímně. „Co je tohle za lidi? Kam je dáme?“

„Tyhle ani zavírat nemusíš,“ řekl jsem mu. „Tihle za nic nemohou a nejsou nebezpeční. Jsou to děti.“

„Ale vždyť Qintyr tvrdil, že děti vyvraždili...“

„Tihle jsou z jiné skupiny,“ řekl jsem rychle. „A zatímco jedni děti vyvraždili, druzí nám je svěřili jako první, aby jim dali možnost přežít.“

„Máš pravdu, nejsou všichni stejní, ani na Zemi, ani na Rhyinkáa,“ řekl Gir'roan smutně. „Říkáš, že tihle mohou mít volnost pohybu?“

„Řekl bych, že děti potřebují jenom péči. Bylo by dobré pro ně opatřit učitele. Musí se co nejdřív naučit jazyk Bar, aby se s vámi do-

mluvily. A všechny jsou nemocné, takže budou potřebovat i biology. Ale myslím, že je to první úspěch. Jen na jednoho bych dával aspoň nějakou dobu pozor. Aqion se mi zrovna dvakrát nelíbí. Nenechávejte je zcela bez dozoru.“

Mezitím se stačili všichni domluvit. Gufeliz podal zprávu biologům, u uiku na mě už čekal dopis od Aqion.

„Ukaž mi to, prosím,“ přitočilo se ke mně dítě, se kterým jsem si povídal ještě na Rhyinkáa.

„To je dopis pro tvé přátele, aby s námi poslali další kamarády,“ řekl jsem vlídně. „Teď se vrátím, abych je pomohl vozit letadlem, víš?“

„Ty už s námi nebudeš?“ posmutnělo ještěrčí dítě.

„Ve vašem světě mě potřebují víc,“ řekl jsem mírně.

„Já vím... ale chtěl bych tě ještě uvidět, než umřu.“

„Na to máš dost času,“ usmál jsem se.

„Ba ne, já už to vím moc dobře,“ řeklo dítě vážně. „Už mi dvacet dní tu a tam teče krev. Já už se rozpadám, vím to. Do čtrnácti dnů budu mít pohřeb, vím jak to chodí. Aspoň jsem viděl ještě naplno svítit slunce, uviděl jsem zelené stromy a trávu... Tady je tak krásně... Škoda jen, že jste k nám na Rhyinkáa nepřišli o půl roku dřív.“

„Naši lékaři jsou mnohem lepší než vaši,“ řekl jsem také vážně, ale hrdlo se mi trochu sevřelo. Lékař Gufeliz hovořil také o čtrnácti dnech, které by bez agisarů mělo tohle dítě před sebou... A ono to zřejmě vědělo.

„Vím, že to s tebou bylo moc vážné a ještě to bude chvíli trvat, než budeš zdravý. Ale až se vyléčíš, ještě si pořádně popovídáme, platí?“

„Lhát mi nemusíš,“ řeklo dítě uraženě a smutně. „Já vím, myslíš to dobře, ale vím moc dobře, co radioaktivita dovede. Proti tomu jsou všichni doktoři bezmocní.“

„Jenomže doktoři z planety Bardžá jsou zázračtí doktoři, věř mi,“ řekl jsem přesvědčivě.

„A ty - jsi také doktor z Bardžá?“

„Ne, nejsem ani doktor, ani z Bardžá,“ řekl jsem vážně. „Až se na mě budeš ptát, zeptej se na Vojtu z planety Země. Ale na koho se mám zeptat já, až se budu shánět po tobě?“

„Budu mít na hrobě napsáno Daugel Radep Mil a až ke mně přijdeš, přines mi na něj aspoň malý kamínek,“ odpovědělo dítě. „Ale

prosím tě, moc tě prosím, ukaž mi ten dopis.“

Nemohl jsem té prosbě nevyhovět.

„Já jsem si to myslel,“ řekl malý Daugel, když dočetl ty podivné znaky. „Víš, co tam je napsáno? Aqion píše, aby vás všechny pobili, že jsme ve vězení a budou nás čtvrtit žhavým železem. Já jsem věděl, že Aqion nesmíme věřit, ta potvora je samá faleš. Nechápu, proč ji Harram posílal jako první. Asi potřeboval, aby mu tam zůstali ti spolehlivější.“

Tohle bylo vážné. Měl jsem sice v úmyslu si ten list dát přeložit, ale co bych pak dělal, to jsem nevěděl.

„Já ti napíšu jiný dopis, chceš?“ nabídl Daugel.

„To by nepomohlo,“ zavrtěl jsem hlavou. „Musí to být psáno rukopisem Aqion, jinak nám nikdo nebude věřit.“

Chvíli jsme oba mlčeli. Uvažoval jsem. Je ještě jedna možnost. Dám prostudovat dopis počítači. Analyzační programy snad dokáží rozebrat všechny znaky rukopisu a napsat stejným typem písma dopis s jiným obsahem. Bude to sice podvod, ale v zájmu dobré věci by se to dalo omluvit, když v sázce jsou životy stovek lidí.

„Já vím, jak z toho,“ roztáhl Daugel svou ještěrčí papulu od ucha k uchu. „Vždyť je to tak prosté! Poletím teď s tebou zpátky na Rhyinkáa a všechno povím Harramovi sám! Že mě to nenapadlo dřív!“

„Ale ty bys měl zůstat tady a léčit se,“ namítl jsem.

„Příteli ze Země, já raději umřu doma, i když tady je tak krásně,“ odtušil Daugel. „Tady by bylo krásné žít, ale pro mě už je pozdě a víme to oba. Aspoň pomohu, aby nebylo pozdě pro jiné. Je nás na Rhyinkáa dost, kteří ještě mohou žít. Já nejsem Aqion, chci aby žili všichni, kdo ještě mají naději!“

Chvíli jsem mlčel.

„Poslyš, příteli z Rhyinkáa,“ řekl jsem po chvilce. „Máš možná v něčem pravdu, i když se v tom zásadním mýlíš. Tvůj omyl je v tom, že nedůvěřuješ doktorům z Bardžá. Ale jestli se chceš se mnou vrátit na Rhyinkáa, vezmu tě s sebou rád. Ne proto, že bych to nedokázal vyřešit jinak, ale proto, že si nesmírně vážím tvé nabídky.“

„Dobře - počkej na mě u toho podivného letadla, kterým jsme přiletěli, ano? Musím se ještě rozloučit s kamarády!“

„Ale pospěš si, vracíme se na Rhyinkáa za velmi krátkou dobu!“ varoval jsem ho.

Ještěrčí dítě odběhlo stranou.

Musel jsem se v duchu sklonit před jeho nabídkou. To dítě mělo tolik morální síly, že bych měl před ním smeknout. Vrátit se do radioaktivního pekla, kde po něm už opravdu sahala smrt, aby pomohl zachránit kamarády - to bylo o to krásnější, že se jednalo o dítě. Bylo mi v této chvíli tak milé, že bych je nejraději vzal do náruče, i když mělo zelenomodrou šupinatou kůži bez vlasů, papulu od ucha k uchu a na rukou drápky místo nehtů...

*****

Podruhé jsme vzlétli hned se třemi letouny najednou. Let trval krátce a brzy jsme byli na místě, kde v noci planul oheň a odkud jsme odvezli první děti. Teď byl den, po ohni nebylo ani památky, sníh byl zase neporušený.

„Leťte tam dolů," ukazoval Daugel. „Támhle vidím vchod do podzemí!"

Snesli jsme se na označeném místě. Nikde nikdo, sníh, který stále jemně sněžil, zahladil stopy. Vtom se odklopila kovová deska a z otvoru vyskočil Rhyinčan oblečený v gumové kombinéze.

„Aha, to jste zase vy," řekl, jakmile jsem otevřel dveře letounu. „A opravdu je vás víc. No dobrá. Máte dopis?"

„Dopis mají, ale není v něm ani zrnko pravdy," promluvil za mě Daugel. „Já ti povím, jak to opravdu je!"

„Daugeli?" řekl Rhyinčan úplně překvapeným hlasem. „Co ty tady děláš? Ty nejsi na té planetě?"

„Byl jsem tam, je tam krásně, slunce tam svítí a jsou tam zelené stromy, tráva a můžeš se napít vody z potůčku, jak je čistá a není radioaktivní," rychle drmolil klučina, sotva mu počítač rozuměl. „Ale dopis od Aqion je taková lež, že jsem se musel vrátit, abych ti to řekl sám!"

„Ale to jsem opravdu nechtěl," řekl Rhyinčan smutně.

„Proč jsi psaním dopisu pověřil Aqion? Ty nevíš, komu se má věřit a komu ne?" řekl Daugel nahněvaně.

„Já přece vím, co Aqion dovede," přistoupil Rhyinčan až k letadlu a vsunul hlavu dovnitř, aby mohl chlapce pohladit po šupinaté hlavě. „Já jsem dokonce počítal s tím, že Aqion bude lhát. Pro mě bylo důležité jedno. Věděl jsem, že Aqion ten dopis napíše jen když se bude cítit mimo nebezpečí. Ale nevěděl jsem, že si to přečteš a že se

mi pak sem vrátíš. To bych raději chtěl dopis od tebe, vždyť tvůj rukopis znám.“

„Měl's to tak udělat,“ řekl uraženě Daugel.

„Nu co se dá dělat...“ povzdychl si Rhyinčan. „Tak aspoň povídej - jaká byla cesta?“

„Chvíli jsme letěli tímhle letadlem,“ říkal Daugel. „To bylo hrozně odporné, aspoň ze začátku, všem se nám chtělo zvracet, ale přežili jsme to. Přiletěli jsme pak k velikému černému domu, no já se bál, ale oni nám tam hned dali najíst co kdo snesl... A pak nás prohlíželi jejich doktoři... mají takové... jako had je to... Mně se tam u nich udělalo tak dobře, že jsem vstal a mohl jsem chodit. Pak nás posadili do vagónu, ale nebyl to vagón podzemní dráhy, i když to zvenčí vypadalo dost podobně. Trochu se to s námi zhouplo a už jsme vystupovali. A venku - to ti byla nádhera, venku tam svítilo slunce, bylo tam horko, rostly tam stromy a tráva a byla tam spousta lidí bez šupin. Představ si, tam nikdo nenosí žádné protiradiační obleky, každý dýchá vzduch jen tak, pijí vodu z potůčku a mají jídla... Nechtěli nás sníst, opravdu!“

„Vždyť já ti věřím, Daugeli“ řekl Rhyinčan smířlivě. „Co myslíš, mám dovolit aby ještě další kamarádi letěli s těmito lidmi bez šupin?“

„Určitě!“ vyhrkl Daugel. „Ale neposílej jen ty, kdo se už rozpadají! Ostatní by tam mohli žít, vážně!“

„Dobře, máš asi pravdu,“ řekl Rhyinčan. „Pošleme ty, kdo jsou na tom dobře. Ti snad budou přece jen žít.“

„Daugel se mýlí,“ vmísil jsem se do rozhovoru těch dvou. „Věřím, že odvezeme všechny, ale nemocní by měli být na řadě první. Dostane se jim péče a neumřou. V první skupině jste nám poslali beznadějné případy, viď? Až na dva jsou už mimo nebezpečí a zdá se, že budou žít všichni. Bardžanští doktoři jsou mnohem lepší než vaši. Umí léčit následky radiace. Také tenhle chlapec byl na tom špatně - a také on bude žít.“

Rhyinčan strnul. Ale hned se vzpamatoval a nedal na sobě znát překvapení, které to pro něho muselo znamenat.

„Vidím, že jste dodrželi slib a vzali si letadel více,“ řekl spokojeně. „Dobrá, dám na vaše rady. Pošlu s vámi tedy nejprve nemocné, abyste na nich zkusili své umění. Upřímně řečeno, my si s některými opravdu nevíme rady. Ale tentokrát s vámi poletí i několik zdravých, aby pro nemocné zajistili péči. A poletím s vámi i já, jestli proti tomu nebudete nic namítat. Mám jen jednu prosbu. Jakmile si tam prohléd-

nu, kam naše lidi posílám, chci se zase vrátit. Já pak odsud odejdu jako poslední.“

„...jako správný kapitán,“ dodal jsem potichu.

Nahlas jsem samozřejmě souhlasil bez zaváhání.

Naložili jsme tentokrát dvacet dospělých a patnáct dětí, to bylo asi maximum, kolik gryuly mohly pobrat. Já jsem bral hlavně děti - a kromě nich jsem požádal Harrama, dosavadního mluvčího Rhyinčanů, aby si nastoupil ke mně.

„A ty poletíš také,“ zachytil jsem na poslední chvíli Daugela, který chtěl vyklouznout z letadla.

„Za mě by mohl letět někdo jiný,“ štětil se Daugel.

„Prosím tě, Harrame, přesvědč toho tvrdohlavého kluka, že už mi nesmí odporovat,“ řekl jsem ztrápeně. „Ani nevíš, jak nesmírně si vážím toho, že letěl sem na Rhyinkáa, aby pomohl zachránit kamarády, ale on si pořád myslí, že umře a nechce mi věřit, že ho naši doktoři vyléčí. A oni ho vyléčí, jen už nesmí zůstat tady v té radioaktivitě ani hodinu.“

„Poslyš, člověče z hvězd, ty opravdu nemáš tušení, co je to radioaktivita!“ zachmuřil se Harram. „Daugel je na tom už dávno beznadějně a ví o tom. Nemusíš mu lhát a vzbuzovat tak v něm marné naděje, umíralo by se mu mnohem hůř, věř mi.“

„Poslyš tedy,“ řekl jsem na to rychle, „O radioaktivitě toho vím možná víc než ty, protože ty znáš jenom tenhle typ, kdežto já znám i mnohem horší radioaktivitu. Ve vesmíru jsou světy, kde je tak silná, že se tam nedá přežít ani půl roku. Ale o tom se snad nebudeme přít. Důležitější pro vás je, co všechno dovedou biologové z Bardžá. Nejsem sice ani biolog, ani z Bardžá, ale když mi někdo z nich tvrdí, že ten chlapec je mimo nebezpečí, věřím tomu skálopevně. Což sis nepovšiml, jak se jeho stav zlepšil po jedné jediné seanci? Do letadla jste ho museli přinést - a teď už chodí sám!“

„To se ale někdy krátce před smrtí stává,“ zahučel Harram smutně. „To už jsem viděl mockrát...“

„Já jsem zase zažil, když doktor z Bardžá dokázal oživit doopravdy mrtvého člověka, ke všemu ještě zmrzlého na kámen. A přece žije,“ řekl jsem přesvědčivě.

„Takového bych chtěl vidět,“ odfrkl si Rhyinčan.

„Však ho vidíš na vlastní oči. Ten mrtvý, zmrzlý na kámen a znovu oživený, jsem já,“ řekl jsem klidně. „Můžeš si na mě sáhnout

mebo si mě prohlédnout, jak chceš.“

Chvíli jsme letěli mlčky.

„Tak proč ti zázračníí doktoři nepřiletí k nám na Rhyinkáa a nevyléčí všechny na místě?“ řekl po chvíli.

„Bardžanský lékař nemůže léčit, je-li obklopen zářením,“ řekl jsem. „Oni se té radioaktivity bojí a právem. Nejen že by nikomu nepomohli, ale sami by mohli zahynout.“

„Ale ty jsi klidně vystoupil z letounu u nás, kde je dost silná radiace. Ty se nebojíš, že ti ublíží?“

„Nejsem z Bardžá a proto vydržím víc,“ řekl jsem klidně. „Pokud se dostanu zpátky, lékaři mě vyléčí. Musím jen jednat tak, abych se za všech okolností vrátil.“

„Ale ty tak nejednáš,“ zabručel Harram. „Kdybys u Aurijců přistál tak důvěřivě jako u nás, asi by tě zabili.“

„Někdo už tu po nás střílel,“ přisvědčil jsem. „Ale snad nejsou všichni lidé stejní.“

„To nejsou,“ přikývl Harram. „Zajímalo by mě, kdo po vás střílel? Na tomto světě bývala spousta fanatiků, ale že by je ani tahle katastrofa nevyléčila?“

Vyvolal jsem na obrazovku komunikátoru mapu této pevniny a ukázal na ní svítícími body, kde jsme my, kde je stanice vjosuzgu a kde po nás střílelí.

„Máš zajímavé mapy, ale rozumím jim,“ řekl Harram. „To je dobré, ale to, co jsi mi ukázal, jen potvrzuje mé podezření. Jsem si jist, že po vás střílelí Aurijci. V těch místech by asi tak mohl být hlavní stan Qintyrovy armády, či spíše, jak doufám, už jenom jejího zbytku.“

„Povídáš - Qintyr?“ zamyslel jsem se. „To je velice známé jméno. Co bys dělal, kdyby ses s ním setkal?“

„Kdybych se s tou bestií někde setkal, na tom místě bych ho bez nejmenších výčitek svědomí zastřelil,“ kvákl Harram. Překladač mi to ihned zobrazil, ale slova sama by nestačila, zabarvení hlasu bylo mnohem výmluvnější. Harram to řekl tak procítěně, až jsem se zachvěl.

„A kdybys neměl zbraň?“ chtěl jsem vědět dál.

„Pak bych ho zardousil vlastníma rukama,“ odvětil. „Což by bylo spravedlivé, aby tolik miliard lidí zahynulo a ten, kdo tuhle válku začal, aby žil dál jakoby nic?“

„Říkáš tedy, že to byl zrovna maršál Qintyr, kdo vyhlásil tuhle válku?“ vyptával jsem se opatrně.

„Ještě něco horšího,“ ušklíbl se Harram. „On válku začal, ani se neobtěžoval s vyhlašováním. Ogul-laince asi vyvraždil dříve než si stačili uvědomit, že už to začalo. Naše sousedy Mierrance nejspíš zlikvidoval stejným způsobem, ale Saolové byli určitě ve střehu a podle všeho mu to stačili oplatit. Nás Aijince měl obsazené už dříve, neměl důvod nás vybíjet, ale ohnivé střely dopadly i na nás. Nemohu posoudit zda byly Saolské nebo Aurijské, teď už je to ostatně jedno. Zůstalo nás z dvaceti miliónů sotva pár stovek. A pořád nás ubývá. Při prvním úderu po miliónech, potom po stovkách, teď už jen po desítkách...“

„Připravte se, přistáváme,“ řekl jsem nezúčastněně. „Zase tu bude tíže, ať si nikdo nenatluče kolena!“

Přistáli jsme před vchodem do stanice, kde se k nám ihned vrhlo několik desítek rukou na pomoc. V několika minutách byli všichni, zdraví i nemocní, uvnitř. Rhyinčané tam ihned zasedli k připraveným stolům, plným jídla.

„Najez se také, je tu i pro tebe,“ pobízel jsem Harrama, který se kupodivu k jídlu neměl.

„Tady je všeho dost,“ povzdychl si. „Mohli byste nějaké jídlo vzít k našim? Mají hlad, pořád šetříme, jak to jde.“

„Alliale, prosím tě, kdo může, ať zatím naloží do letounů nějaké jídlo,“ požádal jsem nejbližšího z přátel.

„A ty se teď najez,“ napomenul jsem Harrama. „A najez se pořádně, není nutné jídlem šetřit, máme ho dost a ještě dáme přivézt, kdyby bylo málo. Uik na planetu Poenaid odlétá tak, že máš právě dost času i na jídlo, tam už tolik času nebude, pokud se chceš hned zase vrátit zpátky. Pak bys jen zbytečně zdržoval.“

Nestaral jsem se, co mohou a nemohou tihle lidé jíst, ani o to, kde jídlo vzít. To byla starost Bardžanů. Vozili jídlo nejen pro nás, ale i pro zachráněné.

„Začínám si myslet, že jsem udělal dobře, když jsem vám uvěřil,“ řekl Harram už s plnou papulou. „Víš, nejdřív jsem se obával, že jste Aurijci. Ale tvoje tvář mě přesvědčila. I kdyby k nám přišel kdokoliv s falešným úmyslem, tvář by si změnit nemohl, aspoň ne takhle. Já jsem nikdy nevěřil, že se živíte lidským masem, už proto ne, že to tvrdili Aurijci. A jestli zbytek našeho národa opravdu zachráníš, pak máš ve vesmíru o dvě stovky přátel víc.“

„Dobrá,“ přikývl jsem. „Já s tebou na Poenaid nepoletím, museli

bychom tu někoho ponechat na další let. Mohl bych tě v tom případě poprosit, abys předal na Poenaid dopis? Nebude to nijak složité. Mám však k tobě jinou prosbu, bohužel bude mnohem nesnadnější, zejména pro tebe."

„Slibuji ti, že udělám cokoli," zvedl Harram ruku do výše a roztáhl všechny čtyři drápy na prstech.

„Slib mi tedy, že na Poenaid nezabiješ maršála Qintyra, až ho tam uvidíš," řekl jsem.

Harram se zakuckal překvapením. Zůstal nehybně sedět, jen vytřeštil své veliké červené oči. Byl tak dokonale vyvedený z míry, že zapomněl i jíst.

„Co dělá Qintyr na Poenaid?" vyhrkl.

„Je naším zajatcem," odtušil jsem. „Je zavřený aby nikomu neškodil, ale nemůžeme ho zabít bez řádného soudu, ačkoliv víme, že dal střílet na naše letadla. Snad to pochopíš."

„Kdo ho zajal?" chtěl vědět.

„Já," řekl jsem klidně. „Střílel po nás a chtěl mě zabít. Zajal jsem ho - aniž bych věděl, že zrovna on je zodpovědný za tu hrůzu kolem. Když se to tak vezme, on zabil v té válce i mé přátele z Bardžá."

„Když jsi ho zajal, měl by tedy patřit tobě," řekl Harram mrzutě. „Ale na váhu musí určitě padnout i jeho vina. Vám střílel na letadla, což určitě také zaslouží trest. Nám ale způsobil mnohem větší zlo. Náš sněm nejspíš požádá, abyste nám ho vydali ke spravedlivému potrestání. Budiž, já jsem ti slíbil, že ho osobně nezardousím, ačkoliv o tom sním celou tu dobu, co žijeme v malé smradlavé díře uprostřed vražedné radioaktivní špíny na Rhyinkáa. Dobrá, nezabiju ho. Ale co po mně nemůžeš chtít, abych ti totéž slíbil i za ostatní. To není v mých silách, ani kdybys byl stokrát mým přítelem. Uvědom si, ta bestie Qintyr zničila celý náš svět!"

„Souhlasím s tebou, že něco tak hrozného nesmí zůstat bez trestu," přikývl jsem. „Ale prosím tě, nech to na později. Nejprve musíme zachránit lidi, kteří potřebují pomoc. Až pak budeme mít čas na Qintyra. Ten nám teď škodit nemůže a utéci nemá kam. Však i na něho dojde řada."

„To doufám," odtušil Harram zlověstně.

„Půjdeme," usmál jsem se na ostatní. Všichni zatím stihli dočista vylízat misky a dohodnutý odlet uiku na Poenaid se přiblížil.

Nadiktoval jsem dopis rovnou do počítače. List hned vyjel z tis-

kárny, jenom jsem jej složil a předal Harramovi.

„Pozdravuj na Poenaid Gir'roama," řekl jsem. „Abys věděl o koho jde, to je člověk z Bardžá, který řídí záchranné akce na planetě Poenaid a má největší zásluhy na tom, že jsme se vůbec na Rhyinkáa vypravili."

„I on bude mít můj vděk," přikývl Harram.

Stanice se celá zachvěla, když odesílala svůj náklad do propastné dálky. Podle vyjádření odborníků by bylo zapotřebí vyměnit tlumiče, ale s tím jsme se nemohli zdržovat, proto byl provoz vjosuzgu poněkud hlučnější. Nemohli jsme se na to ohlížet, ani na to, že se tím zkracuje životnost agregátů. Ty zřejmě nevydrží ani polovinu z plánovaných dvou set let, ale měl jsem takové tušení, že je beztak nebudeme potřebovat déle než pár měsíců.

„Gryuly jsou už naložené," přiběhl zvenku Karéel. „Vzali jsme skoro tři sta porcí."

„Poletíme?" plácl jsem Karéela do ramene. Podíval se na mě udiveně - tohle pozemské gesto na Bardžá neznali. Hned se ale vzpamatoval.

„Poletíme," přikývl. „Suír už je v letadle, čeká tam jen na nás."

Tentokrát jsme letěli s plně naloženými stroji nejen ke stanici, ale i opačným směrem, do ledové pouště.

Už nás očekávali. Nemocní byli připraveni na nosítkách, zdraví s nimi, všichni hned za vchodem do podzemí. Nejprve jsme ale vyložili jídlo. K mému podivení se lidé na balíčky nevrhli, ale spořádaně je odnášeli do podzemí.

„Můžete všechno sníst, je toho dost pro všechny," pobízel jsem je. „Pusťte se do toho třeba hned. Jen ti z vás, kdo za chvíli poletí s námi, ať nastoupí do letadel bez zdržování. Najíst dostanou až u nás," opravil jsem se hned.

„Tolik jídla!" rozplýval se jeden nemocný Rhyinčan, který mohl sotva nadzvednout hlavu slabostí. „To jistě vystačí pro všechny aspoň na sto dní!"

„Mnohem dříve budete všichni v zemi, kde je jídla dost," sliboval jsem.

„Kdož ví..." nedali se zviklat Rhyinčané.

Během dvaceti minut sedělo dalších třicet zachráněných u prostřených stolů na stanici, kde konečně mohli zapomenout na dosavadní úzkostlivé šetření potravinami a po dlouhé době se dosyta najíst.

Znovu jsme naložili potraviny a vyrazili na další let.

Tak se stalo, že se do příštího uiku všichni ani nevešli a dvacet jich muselo na stanici počkat na další spoj.

Uikem přiletěl z Poenaid i Harram, přesně tak, jak prve slíbil. Když uviděl desítky lidí, choulících se po všech chodbách a koutech stanice, sykl překvapením, ale nebylo mu to proti mysli.

„Hlavu vzhůru, kamarádi!“ povzbuzoval nemocné. Někteří už teď vstávali z nosítek, neboť i na stanici se biologové se svými agisary činili jak mohli. „Víte, že na té planetě se všichni nemocní začali uzdravovat? Kdybych na vlastní oči neviděl, že i Gúúbs, který nám přece umíral, běhá jako nic, nevěřil bych tomu.“

„Měl jsi pravdu, člověče ze Země,“ obrátil se pak ke mně. „Bardžané jsou skutečně zázrační doktoři, teď už tomu mohu uvěřit. Ale dozvěděl jsem se také mnohé jiné. O Galaktickém společenství, o spoustě obydlených světů, také o tobě... No, abych jen tak nemluvil, tady máš dopis od Gir'roama.“

List papíru byl jen tak nadvakrát přeložen. Rozvinul jsem ho - a zatmělo se mi před očima.

To totiž vůbec nebyl dopis od Gir'roama. Tenhle rukopis jsem znal mnohem, mnohem dřív. A ten text, ten ve mně málem vyrazil dech.

„Objevila se nám nová hvězda. Pojmenovala jsem ji jménem, na jakém jsme se dohodli. Máme se obě čile k světu. Dávej na sebe pozor, ať se tě obě dočkáme!

Zoidée a Zdeňka.“

*****

Dvě stě zachráněných Aijinců Harramovy skupiny bylo na Poenaid obklopeno všeobecnou péčí. Ještěrčí lidé se nejprve museli vzpamatovat z hrůz své vlasti, proměněné v peklo plné radioaktivního prachu, hladu a smrti. Všichni se pilně učili jazyk Bar, aby se mohli domlivit se svými novými pečovateli, kterých tu bylo zatím více, než zachráněných. Doslechl jsem se, že i Aqion už dělá dobrotu. Modré podlitiny v obličeji, prosvítající šupinami, měly zřejmě dobrý vliv, i když jsem trochu Harramovi vyčinil, že není možné spory řešit pěstmi.

„Člověče ze Země, neříkej mi, že si neuvědomuješ, jakou pohro-

mu mohl způsobit takový nenávistivý dopis, jako byl ten od Aqion!“ nedal se Harram ovlivnit. „Já bych se tím ošálit nedal, ale být na mém místě jiný, dopadlo by to třeba mnohem hůř. Víš kolik lidí mohlo zemřít? Já si myslím, že jsem byl ještě příliš mírný. Ostatně - ani tobě nebylo lhostejné, že se sem kvůli téhle lži zbytečně vracel Daugel.“

Neměl jsem argumenty proti tomuto tvrzení, nemohl jsem mu tudíž odporovat. Jen jsem si byl jistý, že lidé z Bardžá by Harramovi oponovali i potom - a co hůř, asi by se ho začali i štítit. Chápal jsem, že několik ran pěstí není velký trest na planetě s vyvražděnými miliardami, ale byl jsem si jist, že lidé z Bardžá budou jiného názoru. Ale co, nemuseli přece vědět všechno.

V tunelu podzemní dráhy, kde žila Harramova skupina skoro tři roky, jsme zanechali všechny potraviny, které jsme tam tak snaživě dovezli a kterých se Rhyinčané, zvyklí šetřit, vlastně ani pořádně nedotkli. Kromě toho jsme tam ponechali vysílačku a několik letáků, které by případným návštěvníkům sdělily, kam mají zavolat o pomoc. Na povrchu jsme postavili vysoký stožár s barevnou vlajkou z pevné látky, aby do dálky označovala toto místo.

Pak jsem opět spolu s Karéelem usedli do gryulu a opět začali létat nad pustou, bílou pevninou.

Tentokrát s námi v letadle seděl i Harram.

„Nezlobte se na mě, ale já s vámi letět musím,“ tvrdil. „Určitě vám budu prospěšný. Vždyť vy nemáte nejmenší tušení, kde by se mohli další lidé skrývat. Já jsem před válkou dost cestoval, ve mnoha městech jsem byl, hodně si toho pamatuji. Vezměte mě s sebou, nebudu vám jen zabírat místo.“

V tom měl pravdu a nepomohlo ani moje nesmělé upozornění, že je jistě dost ozářený a měl by se léčit. Jenom mávl rukou a víc jsem se neodvážil namítat, vždyť měl pravdu. Nezbývalo mi než se i tady plně spolehnout na umění Bardžanů.

Nad hlavní stan Qintyrovy armády jsme ale letěli navzdory Harramově nevůli.

„Vnucovat se jim příliš nebudeme,“ rozhodl jsem. „Pokud o naši pomoc nestojí, nebudeme je na Poenaid lákat. Uvidíš, až jim poteče do bot, přece jen přijdou.“

„Přijdou možná hned, ale ověnčeni granáty, které na nás naházejí,“ prorokoval chmurně Harram. „Neslyšeli jste ještě o jejich sebevražedných komandech? Ti jsou ochotní vrhnout se sami na protivníka,

aby ho zničili. Nezáleží jim na tom, jestli přitom sami vyletí do povětří!“

O sebevražedném komandu jsem slyšel už z papuly samotného Qintyra, nemínil jsem proto takové varování brát na lehkou váhu. Nad teritorium Qintyrovy armády jsme proto krom tisíců letáků a několika beden konzervovaných potravin shodili jen vysílačku, aby si nás mohli zavolat, ale žádné mapy, které by jim řekly, jak se dostat ke stanici.

Vedeni Harramem jsme našli další město. Harram tvrdil, že to bylo Virnamučo a že tu musí být veliké podzemní prostory, schopné uchovat naživu lidi. Město bylo téměř úplně smetené a když jsme konečně našli v radioaktivních troskách vchod do podzemí, zjistili jsme, že jdeme pozdě.

Pancéřové dveře podzemního krytu byly rozervané nedávným výbuchem. Uvnitř krytu, kde kupodivu nebyla žádná nebezpečná radioaktivita, jsme našli jen tři sta mrtvol. Nebylo to však záření, ani hlad, co je zabilo. Všichni byli z bezprostřední blízkosti a zřejmě nedávno - zastřeleni.

„Už jsem to našel,“ řekl po chvilce vítězně Harram.

„Co to je?“ nechápal jsem.

„Vidíte tenhle odznak?“ ukazoval nám Harram blýskavý kus plechu, který zvedl ze země.

„Co to má být?“ podivil jsem se.

„Tohle je totiž odznak příslušnosti ke Qintyrově armádě. Jeho hrdlořezové se sem dostali krátce před námi - tohle je tedy jejich práce.“

„Myslíš to vážně?“ Myslím, že jsem trochu i zbledl.

„Můžeme to přičíst Qintyrovi k účtu jako že jedna a jedna jsou dvě,“ přísahal Harram.

Nenašli jsme jediného, kdo by vraždění přežil. Až v jedné zadní místnosti jsme objevili devětadvacet vojáků Qintyrovy armády. Byli všichni mrtví, všichni měli prostřelenou hlavu. Jejich těla byla navíc tak radioaktivní, že by bez okamžité pomoci lékařů z Bardžá stejně neměli naději.

„Tady jsou - sebevražedné komando,“ zahučel Harram. „Sám vidíš - prošli pěšky radioaktivní pouští, aby se sem dostali a mohli vraždit. Jim ale vůbec nevadilo, že sami pojdou, jen když mohli zabít někoho dalšího. Každý má na svědomí deset místních a tři stovky mrtvých proti třicítce je podle jejich logiky velice dobrý počet.“

Ukázal mi ještě, jak musel každý z nich držet zbraň, aby se sám

zastřelil. Tito vojáci nejprve pobili všechny v krytu a nakonec zahubili sami sebe. Neměli už asi sílu na to, aby se vrátili.

„Co jste našli?“ vítal nás dva Karéel, který celou dobu, co jsme bloudili pod zemí, hlídal letadlo. Ještě že s námi nebyl uvnitř - tohle rozhodně nebylo nic pro oči Bardžanů!

„Ani se neptej,“ řekl jsem suše. „Poletíme jinam, tady je všechno mrtvé.“

Po tomhle nám nějakou dobu nebylo do řeči. Harram chtěl ještě dokončit, co začal o Qintyrově vině, ale zastavil jsem ho jedinou větou.

„Máš naprostou pravdu, ale prosím tě, teď o tom pár dní nemluv, je mi z toho nanic,“ požádal jsem ho.

V dalším městě, jmenovalo se Kletij-dler, jsme naštěstí měli příležitost zapomenout na hrůzyplné obrazy vyvražděného krytu. V rozvětvené síti podzemní dráhy i v různých děrách kanalizace se tu ukrývalo skoro pět tisíc Mierranců, odpůrců Aurijců - ale jak se ukázalo, také Aijinců, ke kterým patřil Harram.

Přistáli jsme v místech, kde bylo nejvíce stop ve sněhu. Černalo se tady ústí podzemního tunelu. Vystoupil jsem spolu s Harramem, který tunel objevil. Nikde se nic nepohnulo, ale stopy ve sněhu nebyly zapadané sněhem a musely být čerstvé, vždyť na celé pevnině neustále jemně sněžilo.

Vstoupili jsme tedy do tunelu. Náhle se ze tmy před námi ozvalo zakvákání. Pohlédl jsem na displej uvnitř přilby, kde se okamžitě objevil text překladu: „Dnešní heslo.“

Nerozuměl jsem tomu. Najednou se Harram vymrštil a i když byl menší než já, srazil mě vlastním tělem na zem. Dříve než jsem se ho mohl zeptat na důvod, dostalo se mi vysvětlení.

V černém tunelu se zablýskalo několika desítkami ohníčků. Navzdory tlumícím vlastnostem skafandru mě skoro ohlušilo ostré prásknání, doprovázené hvízdáním letících kulek. Kdosi po nás střílel.

Harram vytrhl z kapsy pistoli, ale srazil jsem mu ruku, aby nemohl střelbu opětovat. Leželi jsme oba za kusem kovové tunelové výztuže, zkroucené zřejmě při výbuchu atomové pumy. Chránila nás proti kulkám, buď nad námi neškodně přelétávaly nebo vykřesávaly z kovu výztuží snopy jisker.

„Není to dobré, Vojto,“ řekl Harram v krátké chvíli ticha mezi dvěma dávkami. „Mierranci byli naši nepřátelé. Obávají se jistě Qin-

tyrových hrdlořezů a nechtějí prodat své šupiny tak lacino, jako ti ve Virnamuču.“

„Proti lidem z hvězd snad nic nemají,“ namítl jsem.

„To by tě nejdřív museli vidět bez tvého obleku,“ opáčil Harram. „Za tím zrcadlovým sklem ti není vidět do tváře.“

Nastavil jsem větší hlasitost vnějších reproduktorů, aby mě slyšeli i ti v hloubce tunelu.

„Nestřílejte! Přišli jsme z hvězd, chceme vás zachránit.“

Mluvil jsem klidně, ale překladač to zakvákal nahlas, až mi to trhalo uši.

Jako odpověď se ozval další rachot výstřelů. Harram opět potěžkal v rukou pistoli, ale podíval se nerozhodně na mne.

„Dobrá, přesvědčím je,“ pokračoval jsem a vytáhl z kapsy fotomet. V pravém dolním rohu obrazovkového panelu skafandru byl obraz infračervené kamery. Na ní byly nějaké světlejší a tedy teplejší šmouhy, ale poloha ani tvar bytostí z obrazu moc zřetelná nebyla.

Pečlivě jsem zamířil nad ně.

„Zavři pevně oči, Harrame,“ varoval jsem přítele. Ostré zakvákání se rozlehlo celým tunelem - zapomněl jsem snížit hlasitost. Nevadilo by mi, že tohle varování bylo určeno pro všechny. A pak jsem stiskl spoušť fotometu.

Před námi vzplálo miniaturní slunce. Sklo skafandru ihned zčernalo, ale stejně tak rychle opět zesvětlelo. Viděl jsem, jak se tam do všech stran rozlétla sprška hořícího kovu, jak se plný náboj fotometu obořil na kovové výztuže nad hlavami těch bytostí. Vzápětí se ozvalo skřípění a výztuž se pomalu prolomila. Sypalo se tam kamení, ozývaly nejasné výkřiky. Na obrazovce se mi objevily přeložené jen útržky vět.

„Všichni pryč!“

„Nevidím! Nevidím!“

„Mají dělo!“

„Spaste se kdo můžeš!“

„Přineste raketomety!“

Poslední přeložený řádek na displeji mě naplnil obavami. To by nám scházelo! Nebylo by lépe ustoupit? Když nás budou zasypávat střelami, těžko někoho z nich zachráníme.

„Nechte už toho!“ vykřikl jsem rozzlobeně. „Místo abyste byli rádi, že vám chceme pomáhat, chováte se jako Aurijci! Kdo z vás chce

zbytečně zahynout? Nabízíme vám život, cožpak to nechápete? Nechcete-li naši pomoc, půjdeme jinam, můžete si vybrat, ale radím vám, přestaňte střílet a začněte s námi vyjednávat.“

Na chvíli bylo ticho.

„Nejste z Qintyrovy armády?“ ozvalo se po chvilce.

„Ne, jsme lidé z hvězd. Jestli vás zmátl můj přízvuk, pak vám musím říci, že s vámi nehovořím já sám, ale stroj, který dokáže překládat. Ale o to nejde. Váš svět je zcela zničený. V této chvíli nemáme čas učit stroje správnému přízvuku. Teď chceme zachránit všechny, kdo nechtějí zbytečně zemřít.“

„Proč tedy po nás střílíte? Některé z nás to divné světlo oslepilo. Vůbec nic nevidí.“

„Vy jste si začali. Máme zbraně jenom abychom zastrašili toho, kdo se nás pokouší zabít. Nestřílel jsem přece po vás, ale do stropu. A jestli někdo nevidí, naši lékaři ho velice rychle uzdraví.“

„Jestli jste opravdu z hvězd, pak vás vítáme. Ale ať sem k nám přijde jen jeden z vás.“

Ztlumil jsem konečně hlasitost, abych se mohl dohodnout s Harramem.

„Zdá se mi, že je to past,“ strachoval se. „Šel bych tam raději sám, ale já nejsem z hvězd. Neuvěřili by mi ani slovo a mohli by nás potom všechny pobít. Nebylo by lépe odletět? Jinde snad budou přístupnější. Když tě zabijí, kdo tvé dílo v našem nešťastném světě dokončí?“

„Možná máš pravdu,“ odvětil jsem. „Jenže když je opustíme bez pomoci a ponecháme si je až nakonec, kdoví kolik jich tu mezitím zemře.“

„To je mi jasné,“ povzdychl si. „Zkus s nimi tedy jednat, ale moc se jim nezmiňuj, že jste pomáhali i nám. Aspoň ne ze začátku. Máme tady přísloví - Kdo pomáhá nepříteli, je také nepřítel. Ve tvém světě to neplatí, to už vím, ale tady ano. Dej si pozor.“

Vstal jsem a opatrně zamířil do temného tunelu. Fotomet jsem měl neustále připravený k střelbě na maximální úrovni. Zásah takové síly by roztrhal i veleještěra planety Poenaid, natož tyhle ještěrky. Ostatně jsem je nechtěl zabíjet, to by bylo proti našemu poslání. Jenomže jsem si také uvědomoval, že Harram má pravdu. Byl jsem vyšší než oni a představoval jsem snadný terč. Kdyby mě zastřelili už

tady v tomto městě, lidé z dalších měst by byli odsouzeni k pomalé, ale jisté radioaktivní smrti.

Na druhé straně jsem byl lépe vyzbrojen. Nemusel bych ani střílet do nich, stačilo by zničit několik výztuh; strop se sesype a oddělí nás. Krom toho jsem mohl počítat s oslněním. Sklo skafandru dokázalo bleskurychle ztmavnout a opět rychle zprůhlednět, ale nechráněný zrak by se musel vzpamatovávat delší dobu, pokud by nedošlo k vážnému poškození oka - vždyť tohle světlo řezalo ocel. Věřil jsem tak pevně ve schopnosti Bardžanů, že jsem si nedělal starosti s oslepením několika těchto lidí. Jestli mě nezastřelí první ranou, vystřelím do stropu nad jejich hlavy a zkusím ustoupit, uvažoval jsem.

Na infračervené obrazovce se objevily ojedinělé světlejší stíny. Zapnul jsem si promítání obrazu z infračervené kamery zevnitř na sklo přilby, ale od reálu se to trochu lišilo.

„Kde jste?“ otázal jsem se, ale nezastavil jsem se a šel pomalu dál. Tunel se tu rozšířil do větší prostory, což mělo nevýhodu, že jsem ji celou nemohl přehlédnout.

V tmavém tunelu náhle vzplanulo jasné světlo. Na stěnách i na stropě byly desítky svítidel, které znenadání osvětlily celou prostoru tunelu i přilehlé veliké prostory. Za mnohými sloupy, podpírající tuto podzemní prostoru, vykukovaly malé postavičky, držící v rukou - zbraně.

Většina jich však byla oslněná víc než já. Sklo přílby se rázem přizpůsobilo a ztmavlo, takže jsem okamžitě viděl, kde jsem a co je kolem. Ale nebyl to příjemný pohled. Mířilo na mě hned několik desítek ozbrojených Rhyinčanů.

„Je z hvězd! Nestřílejte!“ ozvalo se hlasité zakvákání, jehož překlad jsem měl okamžitě na pomocné obrazovce.

V té chvíli proti mě vyrazil zpoza sloupu jeden Rhyinčan. Ale nemusel jsem se ho obávat. Nejprve totiž odhodil zbraň, roztáhl žabí ruce do stran a s prázdnýma rukama běžel přímo ke mně. V okamžiku mi spadl obrovský kámen ze srdce.

„Vítám vás, lidé z hvězd!“ kvákal nadšeně. „Já věděl, že jedině lidé z hvězd nám mohou pomoci! Proto jsem prosadil to volání o pomoc! Ani jsem netušil, že nás tak brzy najdete!“

I ostatní Rhyinčané postupně vystupovali ze svých úkrytů a i když nikdo další neodhodil zbraň, aspoň na mě nemířili.

Rhyinčan doběhl až ke mně a oběma rukama mě objal. Také jsem

ho opatrně stiskl v náručí, bylo to skoro pozemské a po předchozím napětí jsem se tím gestem trochu odreagoval.

„Jak jste na tom?“ chtěl jsem hned vědět. „Nemáte potíže? Předpokládám, že potřebujete pomoc - jako všichni.“

„Jsme na tom špatně,“ zvážněl Rhyinčan. „Nemáme zásoby, jenom obilí, které bylo určeno k zasetí, až pomine zima. Ale nevím, proč je tahle zima tak po čertech dlouhá, jako by ani neměla vůbec skončit.“

„A také neskončí,“ zahučel jsem. „Možná to potrvá dvacet let, možná dvě stě. Mám pro vás asi jedinou možnost. Nabízím vám odvoz na planetu, kde byste se mohli uživit. Už je tam pro vás všechno přichystané. Chcete?“

„To se rozumí, že chceme,“ vyskočil Mierranec. „Ale je nás hodně, bude tam pro nás dost místa?“

„Planeta Poenaid byla před vámi neobydlená,“ řekl jsem. „Zatím je tam místa přebytek. I dopravu už nějak zvládneme, nemusíte se obávat, že by tu někdo musel zůstat.“

Dohodli jsme se, že začneme nemocnými, kteří možná budou i vyléčeni. Mierranci vůbec nepochybovali o možnostech lidí z hvězd, takže jsme se dohodli rychleji, než s Harramem.

Trochu se ale zarazili, když jsem jim představil svého přítele a když zjistili, jaká je jeho národnost.

„Snad nepomáháte i těmhle zbabělým Aijincům, kteří našim nepřátelům čistili boty?“ vyjekl jeden z Mierranců.

„Podívejte se lidé, cožpak nevidíte, kam vás zavedlo vaše nepřátelství?“ opáčil jsem klidně. „Kdybyste se mezi sebou nezabíjeli, byl by váš svět pořád tak krásný, jako před tou nesmyslnou válkou. Vaše nenávist vás přišla draho, není už na čase s ní přestat? Mierranci jako Aijinci, všichni jste teď na tom zle. Uvědomte si, bez toho Aijince bychom vás ani nenašli! Měli byste Harramovi spíš poděkovat, že nám pomáhá, ačkoliv jste byli jeho nepřátelé. Před chvílí jsem od něho slyšel vaše přísloví, že pomáhat nepřátelům se nemá. Taková přísloví u nás neuznáváme. Chceme pomáhat všem potřebným na téhle nešťastné planetě a budeme pomáhat všem. A kdo s námi nebude souhlasit, může si zůstat, kde je.“

„Kdo odmítne pomoc lidí z hvězd, jistě si ji nezaslouží. Měl by ses omluvit, Xintale. Nebo bys tu chtěl zůstat?“ řekl Mierranec, který nás vítal nejsrdečněji.

„No dobře - Aijinci aspoň nemohou za tu zkázu. Ale vy byste chtěli pomáhat i Aurijcům, kteří to začali a mohou za celý zničený svět?“ pochyboval opět Xintal.

„Oni by pomáhali i jim, ale Aurijci už to odmítli,“ řekl Harram, který doposud mlčel. „Stříleli na lidi z hvězd jako vy, jenže se s nimi nedohodli a zůstali raději v krytu.“

„Přece je nějaká spravedlnost!“ zvolal Xintal. „Když to sami Aurijci odmítli, je to jistě napsáno v jejich osudu! Ať je všechny vezme čert!“

„Myslím si, že i mezi Aurijci mohou být lidé, kteří za to nemohou a jsou teď nešťastní,“ pokusil jsem se namítnout.

„Možná - kdyby fanatici byli lidé,“ vykřikl kdosi.

„Tak dost,“ uzavřel jsem diskusi, která se už podezřele stáčela nebezpečným směrem. „Teď vezmeme s sebou jenom ty, kteří jsou opravdu na umření, snad je naši doktoři zachrání. Potom přiletíme s více letadly a budeme vás vozit do našeho střediska. Tam každý dostane najíst, některé ošetříme a pak všechny postupně dopravíme na planetu, kde vás budou čekat. Každé letadlo sem na zpáteční cestě doveze nějaké jídlo, aby se aspoň trochu najedli i ti, kdo tu budou muset počkat, než na ně přijde řada. Souhlasíte?“

Když nebylo námitek, naložili jsme prvních dvanáct dětí, rozloučili se zatím s ostatními a zamířili rovnou ke stanici vjosuzgu. Rádiem jsme tam předem upozornili na očekávaný příliv zachráněných. Allial ze stanice navrhl, aby do uiku, který měl právě startovat, byla ihned dána zpráva pro Poenaid, aby poslali ještě několik gryulů s piloty, protože stěhovat tolik lidí třemi stroji by bylo příliš zdlouhavé. S tím jsem souhlasil bez zaváhání.

Dovezli jsme první skupinku dětí, předali ji lékařům a s jedním prázdným letadlem a dvěma plnými jídla jsme ihned vyrazili na zpáteční cestu.

Příští cestu podnikal už konvoj dvaceti letadel, neboť z Bardžá přiletěl uik naložený gryuly, dobrovolníky a také potravinami, kterých už na stanici začalo ubývat. Přiletěli hlavně letci a několik odborníků na akumulátory, protože se očekávalo, že bude třeba rychle nabíjet akumulátory letadel.

Když jsme teď vozili lidi po dvou stovkách najednou, bylo jich více, než by mohla stanice při dohodnutém jízdním řádu pojmout a odeslat. Museli jsme proto rychle dohodnout změnu jízdního řádu s

Poenaid, ale to nebyl problém. Bardžané na byrokratické manýry netrpěli. Místo dvouhodinových intervalů teď uiky létaly málem každých deset minut, směrem k Poenaid naložené lidmi, nazpět k nám s nákladem.

Letadla teď létala nepřetržitě, kdežto piloti se střídali po několika hodinách. Technici měnili akumulátory, jiní zase nakládali a vykládali. Stanice byla najednou plná lidí, že někteří spali jen na provizorních lůžkách i ve skladištích v podzemí. A do toho tu byly stovky místních lidí, kteří tu dostávali poprvé po dlouhé době vydatně najíst a nestačili se všemu divit.

„Je to všechno dobré, hoši, ale my teď poletíme jinam," rozhodl jsem, když jsme se probudili po krátkém spánku.

Karéel i Harram byli pro, takže jsme si vzali letadlo a zamířili na opačnou stranu.

Harram byl vskutku neocenitelným znalcem poměrů. Po dvou dnech pátrání objevil další kryt, kde se ale nacházelo kromě tisícovky mrtvol už jen dvacet lidí na pokraji smrti hladem a zářením. Museli jsme je do letadla nosit, sami se nemohli ani pohybovat. Přivezli jsme jich na stanici polovinu, pro ostatní odletěl jiný letoun. My jsme hned letěli pátrat dál. Kdekoliv jsme objevili lidi a postarali se, aby nám od nich nehrozilo nebezpečí, tam pak létali ochotně i Bardžané.

*****

Během měsíce jsme obsáhli půlkruh téměř tří set kilometrů od stanice. Na severní straně nebyl úplný - bylo to Aurijské území, kterému jsme se vyhýbali. Horší bylo, že čím dál jsme pronikali, tím bylo všechno obtížnější a nebezpečnější. Naše bardžanská letadla měla dolet kolem tisíce kilometrů, jenže v silném radioaktivním záření se jejich akumulátory vybíjely samovolně, takže dolet nekontrolovaně klesal. Nemohli jsme počítat s dobíjecími stanicemi, jaké se nacházejí na Bardžá a všech ostatních civilizovaných světech, takže jsme museli každý let dotáhnout až zpátky na základnu. Na Bardžá nemusí letadla létat jen na akumulátory. Bylo by určitě výhodnější používat při létání i B-palivo, ale nešlo to, biokatalyzační isúny v radioaktivním záření rychle ztrácely schopnost měnit B-palivo v elektřinu. Museli jsme se spolehnout především na akumulátory, ale to odstatně omezovalo dolet. V tomto směru bylo nejhorší horské pásmo na východě. Jakmile

jsme museli s gryulem stoupat do větší nadmořské výšky, ubývalo energie rychleji. Z hor jsme se několikrát vrátili na doraz, sotva jsme se dovlekli před stanici.

„Poslyš, Vojto, nechci ti do toho mluvit, ale ty riskuješ víc než je únosné," upozornil mě Bardžan Mono Torwei, jeden z techniků. „Jestli se vám něco stane, nedoletíte, zůstanete někde v té radioaktivní poušti viset a bude s vámi konec."

Přikývl jsem. Nemohli jsme však skončit pátrání, pevninu jsme probrali sotva z poloviny. Napadlo mě jiné řešení. Když jsme odlétali, brali jsme si dvě letadla. V polovině cesty jsme na pahorku s co nejnižší radiací jedno zanechali, takže tam leželo v záloze pro zpáteční cestu. Kdybychom pak někde příliš vyčerpali energii a neměli bychom na návrat, prostě bychom tam přesedli.

Ale byla tu i místa zrádná a nemohli jsme trvale počítat, že budeme mít takové štěstí, jako doposud.

Všimli jsme si toho příliš pozdě.

Letoun s námi znenadání odmítl stoupat. Bardžanské gryuly neměly tak dokonalou elektroniku, jako pozemská letadla, ale nějaké elektrické vybavení přece jen měly, jinak by se ani nedaly řídit. Jedno čidlo najednou vyhodnotilo kritický stav akumulátorů a fialové světélko signalizovalo zablokování pojistky, která nám už nedovolila vystoupat do větší výšky. Akumulátory byly vybité.

Byli jsme daleko od základny, ale ne natolik, abychom je vybili dlouhým letem. Znamenalo to, že je vybilo záření.

Okamžitě jsem otočil a zamířil nejkratší cestou zpátky. Bylo však už pozdě. Planina pod námi byla zamořená zářením a jak gryul pomalu ztrácel výšku, dostávali jsme se do stále silnější, životu nebezpečné radiace. Energie akumulátorů se doslova vypařovala. Brzy nám bylo jasné, že nedoletíme nejen na základnu, ale ani k záložnímu letounu na pokraji zamořené oblasti. Nezbývalo než rádiem volat o pomoc.

Vzápětí se nám na řídícím panelu rozsvítilo další fialové světélko a vodorovný let se změnil v prudké klesání. Byla to druhá pojistka proti nebezpečí zřícení - v akumulátorech už nebyla energie ani na vodorovný let.

Nouzově jsme přistáli, naštěstí na vysoké skále, kde byla radiace přece jen mírnější, ale geiger tam i tak tikal jako o závod. Záření bylo tak silné, že mi ve skafandru neustále svítilo varovné hlášení a obrazovky umístěné blíž ke sklu se rychle kalily a hasly.

„Tak - a teď můžeme jenom čekat, kdy k nám dorazí druhý letoun," řekl jsem smutně. „Při takhle vysoké úrovni radiace to vydržíme jen hodinu, nejvýš dvě."

„To je s námi konec," řekl kupodivu klidně Karéel. „Nás už odsud nikdo nedostane. Nedovedu si představit, že by moji kolegové riskovali takový let."

Chtěli jsme opakovat ještě jednou volání o pomoc a znovu upřesnit naši polohu, ale radio zmlklo, akumulátory už byly prázdné. Jen pozemský geiger s vlastními bateriemi neustále ťukal. Jeho zvuk se podobal chřestění chřestýše a rozhodně nevěstil nic dobrého.

„Také nejste všemocní, viď?" řekl Harram. Miniterminál mi pořád fungoval, takže jsme se aspoň mohli dohovořit. Jakmile vysadí i elektronika skafandru, nedomluvíme se.

„Tak dlouho se chodí se džbánem pro vodu, až se ucho utrhne," řekl jsem odevzdaně.

„Když si dáš na jednu misku vah nás tři - a proti tomu ty tisíce, které jsi už zachránil a kteří by bez tebe určitě do jednoho zahynuli, není to zas tak špatný poměr," řekl Harram potichu. „Promiň mi to, já vím, že když se smrt dotýká právě tebe, je to úplně jiné, než když se dotýká jiných. Ale aspoň se o nás nebude tvrdit, že jsme umřeli zbytečně."

„A co kdybychom opustili letoun a přeběhli to pěšky?" navrhl Karéel.

„Jsme příliš daleko od základny," řekl jsem. „Kromě toho, v letadle nás to aspoň trochu chrání. Venku nemáme naději ani na těch pár hodin. A co víc, venku by nás nikdo nenašel. Tady je na nás aspoň zdaleka vidět. Ta osamělá skála, co na ní trčíme, je nepřehlédnutelná jako maják."

„Nebo jako pomník. Jako bys chtěl uvěřit tomu, že se sem někdo odváží," řekl Karéel odevzdaně.

„Ty svým vlastním krajanům nevěříš?" podíval se na něho udiveně Harram.

„Já je znám," řekl Karéel. „Kdyby tady na Rhyinkáa nebyl Vojta, už by tu nebyl nikdo, všichni by už dávno utekli. Sám bych tu nebyl ani za nic. Věřil jsem jenom, že Vojta si bude vědět rady. Když mu to nevyšlo, je s námi konec."

„Snad bys mu to nevyčítal?" zeptal se Harram Karéela.

„To ne, on to určitě neudělal úmyslně," zavrtěl odmítavě hlavou

Karéel. „Ale i Vojta je jenom člověk - a chybovat je přece lidské.“

Vytáhl jsem z kapsy dozimetr. Byl úplně vybitý. Znamenalo to, že jsme už všichni dostali smrtelnou dávku.

„Hoši, odpusťte mi, jestli můžete,“ řekl jsem. „Teď by nás mohl zachránit jenom zázrak.“

„Takových, jako jsi ty, by tu mělo být víc,“ opáčil na to tiše Harram. „Tak důležitá akce by neměla záviset na jediném člověku. Proč jsi nezískal více svých krajanů? Vždyť je to jasné - ti druzí, z Bardžá, se příliš drží v bezpečí.“

„Kdyby tu bylo více lidí ze Země,“ řekl Karéel bezmocně, „měli bychom ještě naději. Věřím tomu, že kdyby tu teď Vojta neseděl s námi, letěl by sem s druhým letadlem. Ale my, ani s tou naší tisíciletou zkušeností, se na takovéhle extrémní podniky nehodíme.“

„Odsuzuješ své krajany naprosto zbytečně,“ řekl najednou Harram trochu živěji. „Já bych se jim na tvém místě omluvil. Protože jestli mě oči nemýlí, támhle něco letí...“

Bardžané se už na téhle planetě přece jen trochu otrkali a našli se další dva piloti, kteří se nebáli nám přiletět na pomoc a přivezli náhradní akumulátor. Přistát se neodvážili, složili jej navijákem a hned potom odletěli. Nečekali ani, jak to s námi dopadne, ale nám to stačilo.

Starý akumulátor jsme spojenými silami vyvalili ven, nový bychom však ani všichni tři neuzvedli, ani bychom neměli čas se s tím zdržovat. Naštěstí nebylo nutné dostat jej dovnitř. Připnul jsem jej na lano našeho navijáku a propojil kabelem. Po zapojení proudu sebou gryul trhl, pak se pomalu vznesl do výšky a zamířil domů. Nechráněný akumulátor ovšem dostával venku zabrat mnohem více než uvnitř, ale doletěli jsme aspoň k záložnímu letounu, i když už opět skoro bez energie. Gryul jsme tam nechali ležet, přesedli do záložního a teprve potom jsme si mohli oddychnout. Za chvíli už jsme byli na základně a tedy mimo bezprostřední nebezpečí.

„Člověče pozemský, co si to o nás myslíš?“ vyjel si na mě Gufeliz, když si jeho agisar prohlédl mou krev. „Dokážeme se zářením hodně, ale čeho je moc, toho je příliš!“

Cítil jsem horečku a byla to pravda. Nemoc ze záření se projevovala velmi rychle a to signalizovalo, že to bude zlé. Dozimetr signalizoval smrtelnou dávku, ale byl na doraz, což znamenalo, že toho mohlo být i víc. Ostatní přístroje záření dočasně vyřadilo, takže jsem ani

nevěděl, kolik smrtonosného záření jsem dostal. Ale byl jsem v rukou nejlepších lékařů v celém známém vesmíru a proto jsem se nijak neznepokojoval.

„Bez agisarů bys na takové ozáření zaručeně zemřel, kdoví jestli bys žil dva - tři dny!“ lamentoval Gufeliz. „I tak se obávám, že tě to bude stát aspoň deset let života. A stejně tak Karéela i toho vašeho přítele Harrama.“

„Co mi poradíš?“ zeptal jsem se ho. „Opováží se letět na takovou výpravu někdo z vás místo mne?“

„Po tomhle už teprve ne,“ řekl Gufeliz a opět mi přiložil na předloktí chapadlo svého agisaru. Stiskl jsem zuby, tohle mravenčení nebylo nic příjemného. Asi jako když je člověk od dlouhé nehybnosti přesezený.

„Vidíš,“ vrčel jsem. „Jenže tam jsou pořád ještě lidé, co bez nás zemřou. Někdo musí pokračovat v pátrání.“

„Jenže ty si příliš ubližuješ,“ ujišťoval mě Gufeliz. Pak skončil a posadil si agisar do kapuce za krk.

„Kdybych to teď vzdal, budu mít ty lidi na svědomí,“ řekl jsem unaveně. „Podívej se, jsi lékař, dělej to co máš dělat. Uzdravuj. Já jsem tady od toho, abych odsud vytáhl všechny, kteří by jinak zemřeli. A je jich moc, tak mi v tom aspoň ty nezabraňuj.“

Naše trojice proto odcestovala na Poenaid. Lékaři si nás tam vzali do parády, ale já už jsem si dal dopravit z Bardžá několik olověných plátů a zesílil jsem jimi podlahu letounu a zejména akumulátorové lože. Namontovali jsme navíc druhou sadu akumulátorů a během odpočinku jsem sestavoval program pro počítač, aby sledoval stav letounu za nás a v případě ohrožení spustil sirénu. Tikání geigera se totiž dalo snadno v zápalu hledání přeslechnout.

A pak jsme opět vzlétli na průzkum pevniny. Opět všichni tři, neboť ani Harram, ani Karéel mě navzdory této nehodě nenechali létat samotného. Ovšem tentokrát jsme nebyli jenom v roli zachránců, ale už také jako pacienti. Z nejhoršího nás snad dostali už na Poenaid, ale záření je svinstvo a ani Bardžané nebyli čarodějové. Po každém letu jsme byli všichni pečlivě vyšetřováni a už jsme museli pravidelně podstupovat i nepříjemné mravenčivé léčení agisarem. Gufeliz sice pořád vrtěl hlavou, ale aspoň že neprotestoval.

Ukázalo se, že jsme ještě dvakrát měli úspěch, který stál za to. Pokaždé jsme objevili přes dva tisíce lidí, ukrytých pod zemí. Ale to

bylo pořád málo. Pouhých deset tisíc lidí z planety, kde před válkou žily tři miliardy obyvatel?

A kromě toho tu nebylo všude tak mrtvo, jak to vypadalo zvenčí.

Podle ušlapaného sněhu a jasně červených stop krve jsme objevili jeskyni. Samozřejmě jsem se k ní hrnul, ale Harram mě zastavil.

„Tam ne, Vojto," řekl tiše.

Pistolka v jeho ruce znamenala, že se něco děje.

Náhle z černého otvoru jeskyně cosi vylétlo. Zvíře, mělo velikost medvěda a bylo zřejmě dosti mrštné. Spatřil jsem na okamžik otevřenou tlamu plnou zubů, když vtom štěklo rychle po sobě pět výstřelů z Harramovy pistolky. Marně, zvíře snad zasáhly, ale bez účinku.

Fotomet mi vskočil do dlaně. Okamžitě jsem odjistil, od boku zamířil a stiskl spoušť. Sklo skafandru zčernalo, ale hned se zase prosvětlilo. Ozval se dutý výbuch a přede mnou se na sněhu zmítaly kusy velikého těla, rozmetaného plnou dávkou energie. Krev stříkala skoro až k nám.

Harram si naštěstí po svých neúspěšných výstřelech zakryl hrůzou oči. To ho zachránilo, jinak by nejspíš oslepl.

„Uff," povzdychl si, když si odkryl oči a spatřil paseku, kterou výstřel fotometu způsobil. „To jsme měli štěstí. Jsem nesmírně šťastný, že máš takovou zbraň. Jinak by byl s námi konec. Tahle bestie si z pistole nic nedělá, má dvě srdce."

V jeskyni jsme objevili spoustu kostí zdejších obyvatel, většinou ohlodaných a rozdrcených. Bylo tu spousta útržků oděvů, dokonce i nějaké zbraně, většinou znetvořené velkými zuby, jak se je bestie pokoušela rozkousat.

„Tady nemůže být nikdo živý," řekl Harram tiše. „Musíme se radši podívat, kam tahle bestie chodila na oběd."

V jeskyni vzdálené pouhé čtyři kilometry bylo posledních dvanáct lidí, zabarikádovaných hradbou ze všeho možného. Byl na ně hrozný pohled, všichni byli kost a kůže. Vzali jsme je do letadla všechny. Prý si z nich lidožravá šelma vybírala krvavou daň každý druhý den. Zbraně proti ní nepomáhaly.

„Konec hrůzy," uklidňoval je Harram. „Za chvilku budete tak daleko, že za vámi žádná bestie nedoběhne."

„Maličko se mýlíš," usmál jsem se. „Na planetě Poenaid, kam je vozíme, jsou obludy mnohem větší. Jen doufám, že jsou tam bezpečné zdi, postavené kolem kolonie. Ale neboj se, zdi stavěli Bardžané a ti

nedělají nejmenší chyby, pokud půjde o bezpečí pro lidi.“

Druhá pevnina byla naneštěstí trochu víc z ruky. Museli jsme to vyřešit jinak. Přeletěli jsme doprostřed hvězdoletem a k němu jsme se pak vraceli. Trnulo tam o nás pět dalších lidí, v čele s naším lékařem Gufelizem. Odtud jsme podnikali hvězdicovité výlety do okolí. V troskách města Ka-lai-oian, které mělo před válkou pět miliónů lidí, jsme objevili další skupinku čtyř tisíc zubožených trosek, se kterými měli brzy biologové z Bardžá plné ruce práce a museli na všech světech Společenství vyhlásit nábor dalších dobrovolníků. Naštěstí ne pro planetu Rhyinkáa, ale pro Poenaid, takže se početní stavy tamních lékařů i dalších lidí zabezpečujících provoz nemocniční kolonie prudce zvýšily. Koho jsme dopravili na Poenaid, byl prakticky v bezpečí.

*****

Poslední pevnina byla v bývalém mírném pásmu a částečně už i ve studeném. Tady to bylo nejhorší, protože tady se už začaly tvořit souvislé ledovce a pod nimi nikdo neměl naději na přežití. I tady jsme kupodivu objevovali lidi, ale už jen malé skupinky, sotva po deseti, dvaceti. Největším úspěchem bylo objevení lidí v jeskynních krytech v oblasti u teplých pramenů. Našli jsme je díky páře, stoupající ze země. Harram tu nikdy nebyl, ale mohl nám pomoci alespoň tím, že častěji než my postřehl drobné příznaky, které pak vedly k objevení jinak nenápadných úkrytů.

Přistáli jsme na místě, kde kromě páry byly nějaké stopy, byť už trochu zasněžené. Jako vždycky jsem nejprve změřil úroveň radiace. Nebylo to tu nejhorší, proto jsem vyskočil ven a zamířil k díře v zemi, ze které neustále stoupala pára a kde byl sníh nejvíce ušlapaný. Harram mě následoval jako vždycky dva kroky za mnou a Karéel zůstal hlídat v gryulu.

Sklonil jsem se k otvoru, když vtom se zevnitř zablesklo. Pocítil jsem náraz do prsou, skoro mě to odhodilo. Spatřil jsem ještě, jak z temného ústí jeskyně vyhlédla čísi hlava, zahalená do proužkované látky, ale pak se mi udělalo nějak mdlo a před očima se mi zatmělo, jako kdyby znenadání nastal soumrak.

Když jsem opět otevřel oči, ležel jsem na lehátku v jedné z odpočívacích místností hvězdoletu. Na dalších lehátkách tu odpočívalo deset zjevně nemocných Rhyinčanů. Jakmile jsem se trochu probral,

začali kvákat jako o závod a za chvíli u mně klečel starostlivý Gufeliz.

„No, sláva!“ uvítal mě.

„Co je s Harramem? A s Karéelem?“ vydechl jsem namáhavě. Každé slovo jsem vyrážel s bolestí v hrudi.

„Těm nic není, zato ty poletíš na Poenaid,“ ubezpečil mě Gufeliz. „Byli z tebe vyděšení, ale naštěstí včas pochopili, že sami nic nezachrání a vzali to úprkem zpátky.“

„Co se... stalo?“

„Jeden z těchhle po tobě střelil,“ ukázal mi na skupinku nově zachráněných Rhyinčanů. „Ani nevíme, kdo z nich.“

„Střelil?“

„Přesně tak,“ ujistil mě Gufeliz. „Úmyslně tě chtěl zabít a ani teď se k tomu nechce přiznat.“

„A co Harram?“

„Karéel tvrdil, že Harram taky střílel, ale nikoho z těch barbarů nezabil. Nakonec se s nimi dohodl, ale nepochopím, jak to zvládl. To se zeptej jeho.“

Vstát mi ovšem nedovolil - ani by to nešlo, byl jsem dost slabý. Naštěstí se za chvíli otevřely pancéřové dveře kabiny a Harram vstoupil.

„Sláva!“ vykřikl a hrnul se ke mně. Zarazilo mě, že jsem mu rozuměl. Vyslovil to totiž v jazyce Bar. Ukázalo se však, že umí jen pár slov a nakonec jsme se opět museli domlouvat pomocí komunikátoru.

„To ale byl od tebe pitomej nápad! Koukej vstávat! Ty si tu ležíš a já sám na všechno nestačím.“

Ukázalo se, že jsem ležel bez sebe celé dva dny. Dvojitý průstřel hrudi střelou velké ráže, která do rány strhla cáry oděvu a úlomky ze skafandru - ale nejhorší prý na tom bylo, že mě Harram sám nedokázal dovléci do letadla. Karéel proto musel vystoupit z letadla do radioaktivity a pomáhat mu. Pak to vzali nejkratší cestou k hvězdoletu, kde šlo všechno jako po másle.

„Musíš je pochopit,“ omlouval zachráněné Harram. „Dvacet dní před naším příchodem prý tuhle skupinku přepadla jakási potulná banda. Vyšli sice ze strašné řeže jako vítězové, ale i oni měli své mrtvé. To víš, kdo tě v takové situaci obere o zásoby, zabije tě. Proto si svou jeskyni tak hlídali.“

„Kolik jich tam bylo?“

„Už jen tihle,“ ukázal mi na Rhyinčany kolem.

„Nejen tihle," opravil jsem ho. „Někde tu ještě musí po okolí bloudit zbytek té druhé bandy."

„Z těch nepřežil nikdo. V jeskyni vyvěrá vařící pramen, v něm postupně všechna těla vařili - a jedli. Mají tam prý ještě nějaké zbytky, naložili je do sněhu, aby se jim rychle nezkazily."

Neodpověděl jsem. Ani Gufeliz neřekl jediné slovo, ovšem zpozoroval jsem, že viditelně znejistěl.

„Ti už na tom museli být opravdu hrozně," politoval jsem je po chvilce.

Všech deset „lidožroutů" uhýbalo očima, všichni mlčeli.

„Dali jste jim najíst, doufám," staral jsem se.

„To se rozumí," odtušil Harram. „Však už byli samým masem přejedení, měl jsi vidět, jak jim bardžanský kuíst chutnal."

Otřásl jsem se. Mohlo to vlastně dopadnout hůř. Kdyby se jim podařilo zastřelit i Harrama a Karéela, skončili bychom jako hlavní chod lidožroutské hostiny.

„Musíš se co nejdřív uzdravit," přesvědčoval mě Harram, jako kdyby to záleželo na mně. „Tihle Bardžané se už chtěli vrátit, že to tu je zbytečné. Podle nich to už beztak nikdo další nepřežil."

„A co si myslíš ty?" zeptal jsem se ho přímo.

„Bez tebe by samozřejmě poklesla naděje těch zbývajících, pokud tu ještě nějací zůstali, definitivně k nule. Na tyhle výlety musí být bezpodmínečně aspoň dva. Je sice výhodné mít někoho jako Karéel v záloze u letadla, ale co je to platné, ven musí chodit aspoň dvojice, kdy jeden zajišťuje druhého. Ostatně - teď už to opravdu vypadá zle. Jestli ještě někdo žije, budu se sám nejvíc divit. Myslím si však, že by bylo kruté odletět a těm posledním vzít i právo na zázrak."

„Poslyš, Harrame, co ty jsi zač?" zeptal jsem se ho. „Co jsi vlastně dělal před válkou? Nejsi ty nakonec doktor?"

„Býval jsem lékařem," odvětil. „Jak jsi to uhodl? Kdo ti o mně mohl co napovídat?"

„Tak... jen tak jsem hádal a uhodl. Právě u lékařů platí, že musí věřit do poslední chvíle i na zázraky."

„To je přece první přikázání lékaře - nebrat pacientovi právo na zázrak," odtušil Harram. „Mimochodem, ty jsi takový případ také. Podle mých dosavadních vědomostí jsi měl být na místě mrtvý. Nevěděl jsem ani, že vy lidé máte srdce trochu na stranu a že to přežiješ. Vlekl jsem tě k letadlu už jenom proto, aby tvé tělo došlo pokoje.

Rozhodně si nezasluhuješ, aby tě někdo uvařil a snědl jako dobytče. Netušil jsem ani, že tě Bardžané ještě dají dohromady.“

„Budeš se muset ještě hodně učit,“ povzdychl jsem si.

„Učit?“ podíval se na mě udiveně. „Já už jsem s léčením skončil. Na tomhle poli se s Bardžany neůže nikdo srovnávat ani v nejmenším.“

„Budeš tedy muset vystudovat u Bardžanů.“

Podíval se na mě vytřeštěným pohledem.

„Já?“

„Musíš je přece dohnat, ne?“

„A ty myslíš, že by mě vzali... do učení?“

„Tebe - i jiné,“ ujistil jsem ho. „Bardžané vás nenechají živořit bez lékařské pomoci a jak toho nejlépe dosáhnou? Jen tak, že vás naučí tomu, co sami umí.“

„Já vím,“ přikývl. „Bardžané jsou velice hodný národ. Jen škoda, že se tak bojí. Být všichni jako ty... Ale my tu jen naprázdno žvaníme a skutek utek. Jak jsem řekl, koukej se okamžitě uzdravit, čekám tě venku u letadla.“

„Budu se snažit,“ usmál jsem se.

Hodinu nato jsem se tvrdě vzepřel návrhu Bardžanů odletět z tohoto nevlídného místa. Požádal jsem naopak Gufelize, aby s hvězdoletem přeletěl asi o sto kilometrů dál, abychom tak získali další pole působnosti.

„Rozhodli jsme, že se musíš doléčit na Poenaidě,“ trval na svém Gufeliz.

„Souhlasím,“ přikývl jsem. „Jakmile si budeme jistí, že tu nikdo nezůstal.“

Odlet na základnu jsme tedy opět odložili. Ale ani Harram se mě venku nedočkal. Uznal však, že musím nejprve trochu nabrat sil. Sám přece viděl, jak jsem vypadal. Také já jsem se otřásl hrůzou, když jsem si dal donést svůj skafandr. Byl na prsou prostřelený obrovským otvorem, uvnitř byly vytrhané některé vodiče a systém vzduchotechniky byl k ničemu. Dobrá, stejně jsme nosili skafandry jen kvůli radioaktivnímu prachu a ne kvůli nedýchatelnosti vzduchu. Ale přece jen mě trochu zamrazilo, když jsem viděl tu zkázu. Stejnou díru jsem měl nejspíš i v prsou... Bardžanští doktoři jsou opravdu zázrak, největší ve vesmíru.

*****

Dalšího dne jsme opět vyrazili.

Na mnoha místech jsme po sobě zanechávali vysoké stožáry s vlajkami z pevné plastikové látky a u těchto stožárů malé vysílačky s návodem, jak zavolat o pomoc. Ale nestalo se ani jednou, že by se některá ozvala. Lidé, zalezlí v úkrytech, nebyli zvyklí vycházet ven a pomalu pod zemí umírali. Pokud jsme je objevili, museli jsme být stále více opatrnější. Kdo žil v tomhle ledovém pekle delší dobu, tomu to muselo pomalu ale jistě vlézt na mozek. Pokud jsme ještě někoho objevili, většinou už projevoval známky počínajícího šílenství, někdy už dokonce stačilo propuknout naplno. Nepříčetní lidé však měli ještě méně šancí na přežití, protože se začali chovat sebevražedným způsobem. Občas jsme objevili už jen stopy po divokých rvačkách, které skončily smrtí všech. Jinde se lidé v šílenství rozhodli vyjít z úkrytů - a v mrazu nepřežili už ani nejbližší noc.

Uplynulo skoro tři čtvrtě roku od našeho příletu na tuto nešťastnou planetu. A i když jsme za poslední dva měsíce už nenašli nikoho, kdo by přežil, věřil jsem, že tu ještě musí být aspoň pár lidí. Kdyby nikdo jiný, nedaleko od základny živořili poslední vojáci Qintyrovy armády. Od zajetí svého velitele se na povrchu neukázali a piloti jejich teritorium oblétávali úctyhodným obloukem. Střelbu na naše letadla měli všichni pořád v paměti, i když se Malingio za necelý čtvrt roku uzdravil a dokonce nám dál pomáhal přímo na Rhyinkáa.

Za tři čtvrtě roku, co jsme tu byli, však zima zesílila. V bývalých studených pásmech už narostly ledovce tak, že pod nimi nemohl nikdo přežít. V dřívějších tropech byly metrové závěje sněhu, který pořád přibýval. Rhyinkáa prožívala dobu ledovou, o jaké se nikomu ani nesnilo.

Jednou za týden jsme se s hvězdoletem vraceli k základně. Na stanici však zůstávalo stále méně a méně lidí. Nebyly tu už davy lékařů, pilotů a techniků. Teď tu byla jen obvyklá desetičlenná parta, obsluhující vjosuzgu, které přepravovalo jediný nezbytný uik denně.

A pak za mnou na Rhyinkáa přiletěl Gir'roan osobně.

„Poslyš, Vojto, ještě hledáš nějaké lidi? Myslíš si, že má někdo naději?“

„Myslím si, že ano,“ řekl jsem. „Jsem si tím dokonce jist a nikdo mi to nevyvrátí. Kdyby nikdo jiný, pak tu někde musí být Qintyrovi

vojáci. Už jsem se rozhodl, že s nimi zkusíme znovu vyjednávat. Nemůžeme přece opustit planetu, evidentně odsouzenou ke zkáze, dokud tu jsou lidé.“

„Ale ti jsou ze všech nejnebezpečnější, že?“

„Obávám se, že ano,“ přikývl jsem. „Tihle jsou dokonce podle mě pravou příčinou zkázy.“

„A ty je chceš přesto zachraňovat?“ divil se Gir'roan.

„Můžeš vyloučit, že i mezi nimi není aspoň pár dobrých?“

„Nu, dělej jak myslíš,“ souhlasil. „Na Poenaid je pustíme - ale dál do Společenství ne, to se nesmíš zlobit.“

Bardžané naštěstí nedokáží ublížit druhému. Jenom díky tomu jsem cítil, že mám pořád podporu. Ale věděl jsem také, že naše mise končí. Teď už nezbývalo mnoho těch, kdo by měli šanci vydržet - i v sebelepším krytu, jakým byl jistě tento nejlépe vybavený kryt na planetě.

Doletěl jsem si na Poenaid pro Qintyra.

Bardžané ho museli předtím přemístit na opačnou pevninu, aby ho jeho vlastní krajané nerozsápali. Jediný, kdo mi ze všech Rhyinčanů pomáhal, byl Harram, který, ač nerad, držel slovo, že Qintyra osobně neuškrtí.

Rozvázali jsme mu pouta až na stanici na Rhyinkáa. Teď už nevypadal tak zpupně, jako když jsme ho zajali, ale pořád se držel sebevědomě.

„Naše poslání na této nešťastné planetě končí,“ řekl jsem Qintyrovi, když jsem se proti němu posadil. „Odvezli jsme už všechny lidi, které jsme našli.“

„Moji vojáci se určitě nevzdali,“ odsekl Qintyr.

„Ti jsou také poslední, kdo tady zůstal,“ přikývl jsem souhlasně. „Když se proti nám postavili, nechali jsme si je až na konec.“

„To by ale znamenalo... To znamená, že teď jsme na celé Rhyinkáa už jenom my a nikdo jiný! To je ale naše jedinečné vítězství!“ vykřikl Qintyr s nefalšovaným nadšením. „Teď jsme konečně pány světa!“

Harram, který na něho stále preventivně mířil pistolí, se jen útrpně ušklíbl.

„Poslyš, vojáku,“ řekl jsem mírně. „Tato planeta teď sice patří tobě a tvým věrným, ale na tvém místě bych se z toho neradoval. Zahynulo tu příliš mnoho lidí - a ještě tu může zahynout i zbytek vaší ar-

mády, pokud...“

„Nás nepřemůžete!“ vykřikl Qintyr.

„Poslouchej mě dobře, vojáku,“ nenechal jsem se vyvést z míry. „Celý svět je teď tvůj, ale má jednu podstatnou nevýhodu. Není už vhodný pro život. Kdo tady zůstane, zemře. Nemohl bys rozpustit vaši armádu? Nemáte už přece proti komu bojovat. Pokud chcete žít, přijďte k nám beze zbraní, my vás odtud odvezeme. Na Poenaid je i pro vás místa dost.“

„Proč bychom se měli vzdávat, teď, když jsme konečně pány světa?“ vyštěkl Qintyr.

„Cožpak jsi mi nerozuměl? Rhyinkáa je mrtvá planeta, kde zůstali naživu už jen tvoji vojáci! A ti zahynou také!“

„Naše armáda je nepřemožitelná a teď nám patří celý svět! Vy odsud odejděte a to co nejrychleji, než z vás moji vojáci stáhnou šupiny zaživa!“

„Nech ho, Vojto,“ řekl kupodivu mírně Harram. „Jemu není pomoci. Nemusíš mít nejmenší výčitky svědomí, když ho tady necháme. Sám po tom přece touží a myslím si, že to tak bude spravedlivější. Ale napadlo mě, že bychom ho ještě předtím mohli vyměnit.“

„Vyměnit?“ nepochopil jsem to hned.

„Předpokládám, že pár jeho vojáků se nám dobrovolně vzdá do zajetí, když výměnou za ně Qintyra pustíme na svobodu. Je tomu tak, vojevůdče?“

„Za tenhle nápad tě dám rozsekat žhavými noži,“ rozčertil se Qintyr.

„Tak už dost, Qintyre,“ vybuchl Harram. „Já jsem Vojtovi z hvězd slíbil, že tě osobně nezaškrtím, ale jestli mě budeš ještě chvíli provokovat, zavolám sem dva nebo tři kamarády a ti z tebe sedřou šupiny, jak o tom pořád mluvíš a jak si ostatně už dávno zasloužíš. Kolik máš vůbec vojáků, že si na nás tak troufáš? Za celou dobu se ani jeden z nich neukázal. Oni se bojí nás, ne my jich, rozumíš?“

„Kolik může být takových, jako jsi ty?“ zachrochtal velmi pohrdlivě Qintyr.

„Sečetli jsme se, je nás devatenáct tisíc,“ řekl Harram.

„To má být nějaká armáda?“ vyprskl Qintyr. „Naše armáda má přes dvacet milionů vojáků!“

„Měla, Qintyre, měla,“ nedal se ohromit Harram. „Ale to bylo před válkou. Z celé tvé armády je teď jenom tolik lidí, kolik jich máš

v tom tvém štábním bunkru. A těch bude mnohem míň, jak si myslím. A většina z nich jsou štábní krysy.“

„Pořád je nás dost na to, abychom vás rozprášili po celém vesmíru,“ řekl Qintyr. „Máme ještě několik ohnivých střel. A i kdyby nás byly jen dva tisíce, nejsou to krysy, ale samí elitní vojáci a vojačky. Ti se nikdy nevzdávají.“

„Vaše sebevražedné manýry známe,“ řekl Harram. „Dobrá, když jsou tak vycvičení, najde se jich sto ochotných vzdát se místo tebe do zajetí? Protože - když se jich nenajde ani stovka, tak tě tu pomaličku rozkrájíme na kousky, tím si buď jistý. Všichni víme, kdo začal střílet ohnivé střely! Můžeme uspořádat soud, ale ten prohraješ, tím si buď jistý.“

„To si nedovolíte,“ vypískl Qintyr.

„Milý Qintyre, dovolili jsme si tě zajmout? Dovolili. A nejen zajmout, ale i svázat. A nejen svázat, ale skoro rok věznit. A nejen věznit, my tě teď můžeme zabít. Tvoji vojáci vůbec nevědí, kde by nás měli hledat. Tak co? Napíšeš svým vojákům, aby se jich sto za tebe vzdalo? To přece nebude ani zbabělost, ani zrada, když dají život za svého velitele, ne? Rozmýšlej se rychle, než naše požadavky ještě zvýšíme! Jistě jsi ve vaší armádě velmi důležitá šarže a pár vojáčků přece nemá takovou cenu jako ty sám.“

Harram mluvil lépe, než bych mohl vyjednávat já. Až jsem se tomu divil. On by snad tomu vojenskému zupákovi lichotil, jen aby ho přiměl přijmout naše podmínky.

„Qintyr nebude ustupovat vyděračům!“

„Nu dobrá,“ přidal jsem se. „Pak tedy ne sto, ale dvě stě vojáků. Ještě se chceš rozmýšlet?“

Pochopil jsem konečně, že to je jediná možnost, jak jich zachránit co nejvíc.

„Ceníte si mě na dvě stě vojáků?“ prsknul Qintyr.

„V této chvíli na dvě stě. Ale i to se může změnit,“ řekl zamračeně Harram.

„Dobrá, můžete mě vyměnit,“ zaváhal Qintyr. „Když mě teď dopravíte k mým vojákům...“

„Ne, nejprve ty napíšeš svým vojákům dopis,“ nenechal ho domluvit Harram. „Až se oni vzdají, teprve pak tě pustíme.“

„Nic nenapíšu!“ vykřikl Qintyr. „Chcete mě podvést abyste vylákali další zajatce. Kdo zaručí, že mě potom pustíte?“

„Rozmysli si to rychle, vojáku," řekl jsem. „Teď ještě za dvěstě padesát, ale budeme to číslo zvyšovat. Upozorňuji tě, že jsi až dosud pořádně neviděl, jak střílím. Vlastně viděl - ale to jsem střílel jenom po malých, pitomých raketičkách. Snad jsi to viděl - co rána, to zásah. Ale mnohem větší zábava by byla, kdybys ty sám venku, v radioaktivním prachu, který v noci světélkuje, kličkoval před mými střelami..."

Pochopitelně, nemyslel jsem to vážně. Jenomže on byl na krutost zvyklý a proto to vážně vzít musel. Už proto, že by si sám něco takového snadno představil, kdyby se naše úlohy po nějaké době vyměnily, jak jistě doufal.

„Dobrá - napíšu ten dopis," zavrčel vztekle. „Ale až sem přijdu s mými vojáky, budete toho litovat!"

Jakmile dopsal, zavřeli jsme ho do malé komůrky. Pak jsem já, Karéel a Harram vsedli do gryulu a zamířili k místu, kde na nás prve jeho vojáci stříleli. Qintyra hlídalo pět lidí z Bardžá, kteří dopravovali do spodních sklepení balíky plné plastické trhaviny.

Rada Kosmonautiky už rozhodla, že tato stanice nesmí být nechána na planetě bez pořádného zajištění proti zneužití.

Tentokrát jsme měli štěstí. Objevili jsme venku na jejich obchůzce dva vojáky v protiradiačních oblecích. Asi před půl rokem jsme na tom místě sházeli spoustu beden s konzervami. Nikdy jsme nikoho nezpozorovali, že by je sbíral, ale vojáci konzervy objevili a teď bloumali po povrchu a hledali další.

Trochu jsme je zaskočili - nalétli jsme na ně v přízemním letu, takže jsme se najednou vynořili zpoza trosek budov. Harram na ně namířil Qintyrovu pistoli a já fotomet. Nevím, co na ně působilo víc, ale oba vojáci okamžitě odhodili své zbraně a zdvihli ruce.

„Jeden z vás odejde na vaše velitelství," rozhodl Harram. „Odevzdá tam tento list. Je to přísný rozkaz vašeho velitele Qintyra, rozumíte?"

„On... on je Katan naživu?" zakvákal voják užasle.

„Je naživu, ale je v zajetí," řekl jsem pomalu.

„To je konec - co píše?" svěsil voják hlavu.

„Dvě stě padesát vojáků se má za něho vydat do zajetí," řekl jsem po pravdě. „Ale nemusíte se bát. Zajatce odvezeme do světa, kde je všeho hojnost, kde svítí slunce, rostou tam stromy a není tam žádná radioaktivita," dodal jsem mírně.

„Já se hlásím do zajetí!“ vykřikl voják.

„Já také!“ vzkřikl druhý.

„Moc podezřele spěcháte obětovat se za svého velitele,“ ušklíbl se Harram.

„Když... ono nám nic jiného nezbývá,“ přiznal první. „Až Katan zjistí, že jsme se vzbouřili...“

„Co že jste se?“ vykřikl jsem.

„Když se naši kamarádi vrátili bez Katana, nařídil jeho syn, malý Katan, aby každého desátého probodli žhavým mečem. Ale to už bylo na nás moc. Kdyby se to týkalo jen čety, co byla venku... ale jak by k tomu přišli ti v bunkru, co přece za nic nemohli? A tak jsme se vzbouřili. Zavřeli jsme malého Katana, všechny jeho pobočníky a také štábní důstojníky do pevnostního vězení a zmocnili jsme se základny. Nepřemohli jsme jenom Elitu sebevrahů. Zabarikádovala se před námi dole ve spodních skladištích a prohlásila, že zůstane Katanovi věrná. Nemohli jsme je odtamtud nijak dostat, což bylo zlé, protože jsme zůstali bez zásob. Asi by nás brzy vyhladověli, kdybychom tady nahoře nenacházeli ty divné krabice s jídlem. Nikdo neví, kde se tu vzaly, ale doufali jsme, že nějak díky tomu přečkáme. Jestli je ale Katan opravdu naživu, nemůže to s námi dopadnout dobře.“

„Navrhnu vám něco jiného,“ řekl jsem rychle. „Nemusíme se přece striktně držet počtu, napsaného na smlouvě. Kdo z vás se bojí Qintyrova hněvu, může se vzdát. Chcete?“

„Ale pak se vzdají tři čtvrtiny základny?!“ řekl voják nerozhodně.

„Dobrá, beru to,“ řekl jsem rychle. „Je to vaše poslední možnost. Jakmile vrátíme Qintyra, bude na rozmýšlení pozdě, to jistě pochopíte. U nás je pro všechny jídla dost. Nejenom konzervy, které jsme vám házeli z letadel, ale máme dostatek i čerstvých potravin. A teď běžte dolů do podzemí, ať se to co nejrychleji dovědí všichni!“

Ukázalo se, že Qintyr počet svých vojáků trochu zveličil. Protože když jsme nakonec odvezli šest set osmnáct vojáků, kteří se až příliš ochotně nechali vyměnit za svého vrchního velitele, zůstala v podzemním bunkru sotva stovka lidí.

Zůstala zde většina důstojníků hlavního štábu Qintyrovy armády, jeho syn, pobočníci a posledních třicet členů Elity sebevražedných gard, nejhorších zabijáků, se kterými nechtěl nic mít ani nikdo z vojáků. Když Rhyinčanům zasvitlo, že by se mohli definitivně dostat pryč z pekla Rhyinkáa, neudrželo by je tam nic na světě. Důstojníky zavřeli

do podzemních cel a nechali zvenku v zámcích klíče. Qintyr si je vysvobodí.

Vojáky a vojačky Qintyrovy armády jsme pro jistotu vozili až na stanici Poenaid-5, na opačné polokouli než Poenaid-3. Nechtěl jsem, aby se na ně všech devatenáct tisíc Rhyinčanů vrhlo. Teprve když transport skončil a konvoj letadel odvezl i posledního vojáka, naložil jsem Qintyra do gryulu a osobně ho dovezl před vchod do jeho pevnosti.

„Bedny na chodbách obsahují zásoby jídla," řekl jsem mu na rozloučenou. „Ty jsme vám sem přidali spolu s vysílačkou, abyste nás mohli zavolat, kdybyste se přece chtěli vzdát. Není to žádná past, nemusíte se bát, že by vám vybuchly pod rukama. Jak říkám, už tady končíme. Tobě jsem slíbil, že tě propustím. Sliby se mají plnit - takže jsi volný."

„Jen si nemyslete, že nám uniknete," vyhrožoval Qintyr. „Však vy ještě budete před námi třást! U čerta, kde je moje čestná rota? Holoto jedna, zametu s vámi, budete koukat!"

Hulákal to už opět pyšně do prázdného vchodu do podzemí.

„Jsou asi až dole," řekl Harram. „My jsme vás zapomněli předem ohlásit!"

Qintyr po něm jen loupl očima - a zmizel v tmavé chodbě. Veliká, těžká vrata se za ním pomalu zavírala. Energie už v tom bunkru také nemají dostatek, pomyslel jsem si.

„Skoro je mi ho líto," řekl jsem, když jsme prudce zvedli letoun do výšky.

„Jenom ho nelituj," odtušil Harram. „Má přece, co chtěl! Stal se vládcem celého světa. Ale je to jen voják, bezcitný, tupý voják. Nedovede ani pochopit, že mrtvý svět mu k ničemu nebude. To i já jsem pochopil, že vrátit mu svobodu bude pro něho totéž co trest smrti. Raději bych ho viděl uškrceného, ale pomalu hnít v podzemí bude skoro totéž a aspoň si s ním nebudeme špinit ruce. Sám to chtěl - má to mít."

Přistáli jsme na stanici. Letoun zajel dovnitř, pak se za ním naposledy zavřely těžké pancéřové dveře.

Deset minut poté venku odstartoval hvězdolet, kterým jsme téměř před rokem přiletěli. Odletěl bez posádky, řízen pouze počítačem. Měl jej navést na nízkou oběžnou dráhu kolem této planety a odtud vyhodnocovat, co se dole děje. Získané údaje měl vysílat směrem ke stanici vjosuzgu na planetě Kuwujna.

Na planetě Rhyinkáa zůstala jen prázdná stanice vjosuzgu. Posledním uikem jsme z ní odletěli na Poenaid všichni včetně obvyklé obsluhy. Zůstal tu jediný pozemský počítač, schopný stanici na radiový příkaz z oběžné dráhy nouzově obsloužit.

Ve stanici jsme ale nechali ještě něco. V těsné blízkosti konvertorů bylo předtím složeno několik tun trhavin. Počítač dostal příkaz, aby po násilném vniknutí do stanice inicioval rozbušky, aby se tajemství vjosuzgu nemohlo dostat do rukou lidem, schopným zničit celý svět a pobít miliardy lidí, jen aby se stali jeho pány.

Byl to můj nápad, ale souhlasili s ním i lidé z Bardžá, ačkoliv jim bylo jasné, že při výbuchu takové nálože nezvané bytosti pravděpodobně zahynou. Takové rozhodnutí pro ně bylo nesmírně těžké a proto jsem prostě prohlásil, že si to vezmu na svědomí sám a stačí mi, když seženou trhaviny. Technicky to nepředstavovalo žádný problém. Roznětky jsem zapojil sám a hned potom jsem se nechal s Harramem, Gufelizem a Karéelem odtransportovat jako poslední pasažéři na Poenaid.

Těch sto lidí, co tu zůstávalo, se tak opravdu stalo pány světa. Ale také byli poslední, kdo zůstal naživu. Nezáviděli jim to ani jejich největší nepřátelé. Rhyinčané souhlasili s naším řešením jako jeden muž a nikdo neměl chuť přemlouvat vojáky, aby se vrátili mezi ostatní rozumné bytosti.

Tuto cestu si ostatně sami uzavřeli ještě v tomtéž týdnu, co jsme stanici opustili a ponechali osudu.

Hvězdolet z oběžné dráhy zaznamenal oslnivě jasný záblesk v místech, kde naše stanice stála.

Záře záblesku byla nesrovnatelně vyšší, než by odpovídalo výbuchu našich trhavin. Kromě toho by nám počítač včas před odpálením poslal zprávu na hvězdolet, teď ani neodpověděl na kontrolní dotaz. Qlnfydotaz.i zřejmě také dostál svému slovu.

Proti prázdné stanici odpálil jednu ze svých posledních ohnivých střel s atomovou hlavicí, dosud zřejmě schovávanou na horší časy. Spálil tak poslední most, který ho spojoval s rozumnými bytostmi.

*****

Gryul dosedl na plošinu před domem. Pomalu jsem vystoupil a vytáhl z kabiny velkou tašku s různými suvenýry, které mi na rozlou-

čenou věnovali zachránění z Rhyinkáa.

Nevěděl jsem sice, co budu s různými malými lampičkami, podomácku vyrobenými hudebními nástroji a s jinými takovými věcmi dělat, ale neměl jsem sílu tyto drobnosti odmítnout. Bylo vidět, jak mi chtějí všichni udělat radost.

„A hleďme, tulák se nám vrátil!“ ozvalo se za mými zády. „Pojď se nám ukázat! A musíš mi povědět, jak jsi přišel na pozemskou metodu léčení nemocných! Je mi nějak povědomá...“

Byla to Zoidée. Samozřejmě věděla, kdy se vrátím, i když jsem jí přesný termín nenapsal. Z Rhyinkáa jsem nepsal skoro vůbec, až na blahopřání k narození Zdeňky. Teď, po ukončení naší mise, jsem zase psát nemohl, neboť jsem byl na Bardžá dřív osobně.

Neznamenalo to, že by akce Rhyinkáa už skončila. Právě naopak, teď pokračoval boj o životy některých zachráněných, zvláště těch nejubožejších, které jsme našli na samém kraji smrti. Definitivně však zemřeli jen dva lidé, což by nebylo nejhorší. Osmnáct dalších na tom ale bylo také velmi špatně. Bardžanská lékařská věda byla sice bez konkurence, ale ani ta nebyla všemocná tam, kde těla nešťastníků přímo svítila radioaktivitou. Umělí červi, naočkovaní do těl, často hynuli dříve, nežli stačili pohlcená radioaktivní zrníčka dopravit z těla ven a jejich zbytky ještě více komplikovaly pokusy o záchranu.

Zdá se to neuvěřitelné, ale podařil se mi jeden kousek, nad kterým žasli biologové z Bardžá. Lékař Gufeliz mi totiž na Rhyinkáa označil několik ubožáků slovy, která zněla jako neodvolatelný ortel.

„Tyhle z toho nedostaneme,“ řekl smutně. „Když se k nim nemohu agisarem ani přiblížit, je s nimi konec. Mají v sobě příliš mnoho radioaktivního prachu - a to je zlé.“

Jednalo se o skupinku asi dvaceti lidí, kteří nevydrželi hlad a snědli zásoby, nad nimiž se nedlouho předtím provalil strop podzemního skladiště a zasypal je silně radioaktivním prachem. Hladem šílící lidé se na zásoby vrhli, aniž by si je alespoň omyli. Utišili snad hlad, ale s jídlem spolykali i svou smrt.

„Zmrazte je a oživte teprve tehdy, až se z nich všechna radiace vyzáří!“ navrhl jsem kacířsky.

K mému překvapení Gufeliz v té chvíli vyskočil a radostí začal tancovat po místnosti.

„Ale vždyť to je to, co je potřeba!“ volal nadšeně. „Jak je možné, že nás to nenapadlo? Neříkej, že na Zemi neumíte léčit radioaktivitu!

Vždyť je to tak prosté!“

Pozemská metoda byla okamžitě prodiskutována s desítkami lékařských kapacit - a brzy poté už bylo prvních dvacet šest lidí uloženo do speciálních chladniček, kde teď budou muset nejméně půl roku čekat, než se je lékaři pokusí opět oživit. Bylo velice riskantní vnést další nebezpečí do beznadějného stavu těch lidí, ale biologové z Bardžá se shodli na tom, že nemají co ztratit, neboť bez odstranění radiace by pacienti zemřeli docela určitě. Za půl roku se nejhorší radioizotopy samovolně rozpadnou; přitom sice samozřejmě dojde k dalšímu poškození, ale bude už možné nasadit agisary a to bylo asi nejdůležitější. Led zastaví i rozpad tkání a lidé budou snad schopní uzdravení.

Pět lidí by však už zřejmě ani zmražení nesneslo a s těmi to bylo velice zlé. Všichni jim uzdravení přáli, ale radiace byla v těchto posledních případech přece jenom silnější než umění i tak zázračných lékařů, jakými jsou lékaři z Bardžá. A tak, v poměrném bezpečí, mimo radioaktivní podzemní kryty planety Rhyinkáa, dva lidé nedokázali překonat zákeřnou smrt a ostatní s ní jen marně zápasili...

Když jsme se se Zoidée jak se patří přivítali, spěchali jsme do nově zařízeného dětského pokoje, kde nám v košíku sladce spinkal malinký andílek s tmavou pletí - Zdenička, první dítě v Galaktickém společenství, ve kterém se setkaly dvě naprosto odlišné lidské civilizace. Po matce zdědila pleť i černé vlásky, ale jednou polovinou patřila i na naši starou dobrou Zem. Nejraději bych ji vzal do náruče, ale abych nerušil její klidný spánek, jen jsem se z dálky díval.

„Ukaž, podívám se zatím, jak jsi na tom,“ řekla Zoidée a přistrkovala ke mně chapadlo svého agisaru.

„Ani to nechtěj vědět,“ mávl jsem rukou. „Dostal jsem tam přibližně sto sedmdesát rentgenů gama-záření a taky mě tam trochu provrtali, ale už se na mně podepsalo i pár agisarů, takže se cítím docela dobře.“

„Už jsem slyšela. A nejsi tak trochu unavený?“ řekla po chvilce, když si s očí sejmula chapadla agisaru.

„Já vím - a ještě budu,“ řekl jsem.

„Jsi pořádně zřízený, abys věděl,“ zlobila se, ale bylo vidět, že jen naoko. „Cožpak jsem ti neříkala, že máš dávat pozor? Slyšela jsem, že si tě tam málem uvařili k obědu. Což o to, s lidojedy jsme se už setkali, ale ta radioaktivita... Já si ho vypiplám jak nejlépe umím - a on mi pak vleze do takového vražedného prostředí. Tak se chová spo-

řádaný otec rodiny? Víš, že bys bez agisarů něco takového nepřežil?“

„Nepřežil. Ještě že jste takoví bezvadní doktoři.“

„Lichotníku! I když, měl jsi prý v sobě díru skrz naskrz, na to se ještě podívám. A teď se přiznej. Kdo si to klidně opustil letadlo, když se všichni ostatní báli vystrčit nos?“

„Ty zřejmě myslíš to nouzové přistání v pásmu radiace,“ řekl jsem smířlivě. „Ale tvoji krajané nám aspoň přiletěli na pomoc, ani trochu se nedivíš?“

„Už jsem o tom slyšela. Karéel tam dostal osmdesát osm rentgenů, Harram osmdesát šest rentgenů, jenom Vojta - sto třicet. A to se neví přesně, protože pozemské dozimetry byly na doraz a klidně to mohlo být i víc.“

„Někdo ven musel,“ řekl jsem stručně. „A Harram už měl v sobě z dřívějška i tak nejvíc z nás.“

„Ty sebevrahu!“ vmetla mi do tváře pozemské slovo, které v jazyce Bar ani nemělo odpovídající výraz. V protikladu s tímto osočením působilo dlouhé objetí, které následovalo.

„Víš, děvče, tady bylo na jedné straně vah sto sedmdesát rentgenů mých, osmdesát Karéelových, šedesát Malingiových plus jeho čtvrthodinová smrt, a ještě dost nepříjemností, to je všechno pravda, kdežto na druhé straně zase musíš počítat těch devatenáct tisíc sedm set třicet šest lidí, vytažených z pekla, když jim bylo nejhůř. Věř mi, to rozhodně vyvážilo všechny naše nesnáze. Ostatně - s námi se doktoři zabývali jenom krátce, kdežto s tamtěmi ubožáky mají ještě teď tisíce agisarů plná chapadla práce. Ti jsou teď na tom pořád mnohem hůř, tomu můžeš věřit. Já si myslím, že jsme tam udělali jen to, co bylo třeba udělat.“

„Však já vím,“ řekla a přitiskla se ke mně. „Já s tebou souhlasím. A nemysli si zase, že jsem výjimka. Země má teď díky tobě takovou pověst, jakou si ani nezaslouží. Už víš o tom, že Rada Společenství rozhodla dát Poenaid Rhyinčanům a ne Zemi? Já vím, víš to, sám jsi to navrhl jako zástupce planety Poenaid. Oni přišli o domov vlastní vinou, ale jiný svět pro ně nebyl. Letos však odlétají dvě kosmické výpravy, aniž bychom čekali, jak dopadne Šotri u Země. A víš proč? Rada rozhodla, že je teď naše povinnost najít jinou planetu pro lidi Země - za Poenaid, kterou měli vlastně slíbenou.“

Nejkrásnější ovšem bylo, že jsme byli zase spolu. A co víc, teď už jsme přece nebyli dva. Po roce neustálého hluku, kvákavého bre-

bentění obyvatel Rhyinkáa, jejichž jazyk jsem se nestačil naučit, svištění bardžanských leteckých motorů, nárazech způsobených odpalováním uiků (k výměně těch vadných tlumičů jsme se už pochopitelně nedostali) na mě působil náš domov v Cokrezu jako oáza blahodárného klidu. Ani vrnění, ba ani pláč malé Zdeničky už nemohly tento klid porušit.

„Konečně doma!“ řekl jsem, když jsme si spolu se Zoidée večer pouštěli bardžanský gramofon s deskou, na níž byl, jak jinak, Zoidin oblíbený Mozart.

Doma?

Což je opravdu možné, abych byl doma tady, více než čtyři sta šedesát světelných let od rodné Země? Doma je tu Zoidée - a teď i naše Zdeňka. Budu se ještě někdy moci vrátit tam, kde jsem vyrůstal?

Buď jak buď, nemohl jsem si stěžovat. Očekával jsem přece pomalou, nelidskou smrt na pusté planetě, daleko od domova, bez pomoci, bez naděje na návrat. Namísto toho jsem tu našel druhý domov, krásnou ženu, dítě a navíc naději na tak dlouhý život, o jakém by se mi nikdy ani nesnilo. Měl bych mít před sebou víc než pět set let, tedy mnohem víc, než se lidé Země dožívají. Podle Bardžanů jsem prý obětoval několik desítek let Rhyinčanům - budiž, ale i tak bych mohl žít mnohem déle, než kdybych zůstal na Zemi. Kdoví, snad se přece jen dostanu domů, až tam Šotri doletí. Mám ještě jiný důvod ke steskům?

Jeden ano.

Můj pravý domov byl přece na Zemi...

*****

Byli jsem všichni na dovolené u Biadé, což bylo moře na jižní polokouli Bardžá. Lékaři továrny v Cokrezu rozhodli, že nemohu pokračovat v práci, dokud si pořádně neodpočinu. Pravda, byl jsem teď často unavený, což bylo dáno ozářením na Rhyinkáa, ale už jsem se z toho vzpamatovával. Zoidée nám zajistila ubytování v odlehlém letovisku na pobřeží a předem tam navozila zásoby. Stačilo připravit Zdeňku, naložit do letadla zavazadla a mohli jsme odletět k jihu jako tažní ptáci.

Zdenička spala celou cestu. Beztížný stav v gryulu jí vůbec nevadil, jako ostatně většině malých dětí. Přesto jsem už během letu začal přemýšlet, jak to zařídit, aby uvnitř letícího letadla byla alespoň nepatrná tíže.

Šotri si mohl tíži uvnitř regulovat v podstatě tak, jak bylo nejvhodnější pro posádku. Počítalo se s tím, že po dobu činnosti motorů bude uvnitř tíže docela normální. Nebylo by možné, aby se nějak podobně vytvořila tíže i v gryulech? Šotri k tomu potřeboval kombinovaný tah pozemských atomových motorů a bardžanských gravitačních baporgů, což se však dalo provozovat jen v kosmickém prostoru mimo ovzduší, rozhodně ne na planetách.

Bardžanské antigravitační motory jsou zřetelně lepší než naše spalovací. Bardžanská letadla mohou mít dvojí zdroj energie, buď akumulátory, nebo isúny, zdroje na B-palivo, zdejší obdobu palivových článků, jenže čistě na biologickém principu. Spalovací motory na uhlovodíkové palivo by se na Bardžá nedaly použít. Ne že by tu nebyla podzemní ložiska tekutých uhlovodíků, ale nikoho by ani nenapadlo tuto cennou surovinu spalovat. Bardžané sice odjakživa ropu těžili, ale další zpracování probíhá za pomoci bakterií, ne destilací. Část se sice také používá jako palivo, ale palivo B-typu, univerzálnějšího než náš benzín nebo nafta. Větší díl těžby se však odjakživa převáděl na biohmotu, s níž se dosahovaly fantastické výnosy na polích, ve vodních nádržích, v mořích a ve sklenících.

Zavádět do tohoto hospodářství pozemské spalovací motory by bylo asi tak anachronické, jako prosazovat dýmající parní lokomotivy

do podzemní dráhy.

Když by ale nebylo možné kombinovat antigravitační motory se spalovacími, mohlo by se snad využít jiné kombinace. Ale jedinou možností, která mě v této chvíli napadala, by bylo přidělat na gryuly křídla a aspoň část svislé síly vytvářet pomocí aerodynamického vztlaku. Což by stálo za vyzkoušení, ale gryul s křídly by asi hodně ztratil na své obratnosti, jeho hlavní výhodě.

Přemýšlel jsem celou cestu, ale na nic už jsem nepřišel. Zoidée si zatím prohlížela obrázky z planety Rhyinkáa, tak jak je zaznamenal reportér Huiées.

Pamatoval jsem se na něho dobře. Nebyl s námi od začátku, ale když jsme převezli na Poenaid Harramovu skupinu a slabší povahy pod dojmem utrpení těch lidí od nás odešly, přihlásil se jako dobrovolník k obsluze vjosuzgu a tam pak vydržel až do konce. Jeho reportáže, doprovázené fotografiemi, byly dopravovány na Poenaid a odtud prakticky do všech planet Společenství. Vzpomněl jsem si přitom na pozemské reportéry. Ti by určitě nezůstali v bezpečí stanice, ale neváhali by využít i možností nasednout do pátracích letadel a pořídit reportáže přímo z míst, kde se odehrávalo to nejhorší. Bardžanský reportér se podle mě příliš držel v pozadí.

Ale i Huiées, ačkoliv nikdy nevyšel mimo obvod stanice na Rhyinkáa, pořídil tak otřesné reportáže, že se o ně zajímaly miliardy lidí i ne-lidí celého Společenství. Jeho reportáže svědčily o strašném utrpení Rhyinčanů a doplňovali je i ti, kteří pomáhali na Poenaid a také tam sbírali další obrázky o apokalyptické tragedii Rhyinkáa. Světa, zničeného jeho vlastními obyvateli a jejich nesmyslnou nenávistí.

Huiéesova kniha „Konec civilizace“ byla okamžitě vydána v miliardových nákladech na všech planetách Galaktického Společenství. Zoidée si, jak jinak, rychle obstarala jeden z prvních krystalů na Bardžá.

„Já jsem věděla, že to tam bude strašné,“ opakovala si potichu už po několikáté. „Ale opravdu jsem ani netušila, že to bude tak příšerné. Chudáci lidé Rhyinkáa!“

„Chudáci lidé,“ povzdychl jsem si také.

„Poslyš, Vojto, ty ses do téhle knihy už díval, bylo to opravdu takové, nebo nám Huiées trochu přibarvil skutečnost do černa?“

„Jak mohu posoudit, nic si ani nepřibarvoval. Jen celkem věrně zaznamenal to, co viděl. Problém je v tom, že on viděl jenom to, co se

dostalo na stanici. A tam už bylo pokaždé skoro vyhráno.“

„To chceš říci, že venku, mimo stanici, to bylo ještě horší?“

Vyprávěl jsem jí tedy i to, co nikdo z Bardžanů ani okem nespatřil. O špinavém, zkrvavělém krytu, jehož obyvatele nesmyslně vyvraždilo sebevražedné komando Qintyrovy armády, než se pak samo postřílelo, protože předtím prošlo pásmem vražedné radioaktivní pouště. Ale i o tom, co viděli jenom piloti gryulů, kteří tak či onak létali buďto se mnou, nebo s konvoji, dopravujícími lidi do bezpečí stanice.

Skončil jsem úvahou nad tím, jaké asi mohou mít vyhlídky lidé Qintyrovy skupiny. Mají zásoby, původně spočítané pro dva tisíce lidí na pět let. Ty by pro tu stovku lidí mohly docela dobře vystačit i na sto let, kdyby...

I kdyby k nim nepronikl ledovec, jedno nemohou uhlídat. Radioaktivitu. I když bude pomalu klesat, bude kolem nich pořád. Stále víc a víc bude prosakovat dovnitř jejich krytu. Najdou ji ve vodě, na stěnách, v prachu. Účinky se neustále sčítají, až jednoho dne u všech propuknou příznaky nemoci z ozáření. I když vím, že právě oni byli strůjci příšerného vraždění, vynesli sami nad sebou nesmírně krutý rozsudek.

„To je skutečně příšerné,“ otřásla se Zoidée. „Ale teď bych chtěla od tebe slyšet opravdu upřímná slova. Myslíš si, že i na Zemi žijí takoví lidé, jako Qintyr?“

„Musel bych ti lhát, kdybych řekl, že ne,“ přikývl jsem. „I na Zemi byli a možná ještě jsou takoví.“

Na to Zoidée chvilku mlčela.

„Víš, Vojto, slyšela jsem, že jsi na Rhyinkáa řekl někomu z Bardžá, že my vůbec neumíme odhadnout, kdo je dobrý a kdo ne. Já si to ale nemyslím. My určitě také dokážeme poznat, kdo je lump a kdo je dobrý. Ty máš možná proti nám výhodu, že znáš víc těch lumpů a rychleji je rozeznáš.“

„Je to možné,“ připustil jsem.

„My známe možná samé dobré lidi - a přesto si myslím, že i na Zemi jsou lidé, kterým se my z Bardžá nemůžeme rovnat. Dokud budou na Zemi lidé jako jsi ty, věřím tomu, že Zemi nemůže hrozit osud Rhyinkáa.“

„Možná bych udělal lépe, kdybych ti tuhle iluzi nebral,“ řekl jsem smutně. „Ale svědomí mi nedá a musím tě zklamat. I na Rhyinkáa

byla spousta dobrých lidí. Navzdory tomu byla Rhyinkáa zničena. Zkázu může způsobit i malý počet ničemů. Dokonce by to mohl způsobit i jediný maniak, kdyby se dostal na místo, odkud se dají odpalovat střely.“

A vyprávěl jsem jí o svém malém příteli, dítěti Daugelovi a o velkém Harramovi, z nichž první se vrátil do toho pekla na Rhyinkáa zachránit kamarády a druhý odtud odmítl odejít, aby mohl pomoci - svým nepřátelům.

„Budeme je muset oba v brzké době pozvat na Bardžá,“ řekl jsem na závěr. „Slíbil jsem jim totiž Mozarta. Rhyinčané jsou docela muzikální, určitě se jim bude líbit.“

„Ty bys je chtěl pozvat na Bardžá?“ podívala se na mě tázavě.

„Samozřejmě pokud to dovolíte,“ řekl jsem. „Nemyslím, že si všichni Rhyinčané zaslouží volný pohyb po všech planetách Společenství. Poznal jsem mezi těmi, koho jsme vozili do bezpečí, i několik pěkných ničemů. Ale poznal jsem tam také opravdu dobré lidi a doufám, když se za některé zaručím, že tuto záruku lidé z Bardžá přijmou.“

„Na to jsem sama zvědavá,“ podotkla Zoidée. „Já si sice myslím, že tobě osobně už naši lidé věří. Ale pustit na Bardžá lidi, kteří si dokonale vyvraždili vlastní planetu, to je něco úplně jiného.“

„To musím i tobě opakovat, že nejsou lidé jako lidé?“ podíval jsem se na ni vyčítavě.

„Mně už to opakovat nemusíš,“ usmála se na mě tím krásným úsměvem, který jsem neustále obdivoval od prvních okamžiků našeho setkání. „Já už jsem docela tvoje - vždyť jsem si tě i vzala. Ale právě tak bych ti měla připomenout, že ani na Bardžá nejsou lidé jako lidé. Já ti věřím každé slovo, ale vím o některých, kteří se raději odstěhovali, aby nemuseli žít ve tvé blízkosti, tak se bojí lidí ze Země.“

„Však oni si také zvyknou,“ usmál jsem se.

*****

Pozemský hvězdolet Perseus přestal odpovídat na signály podle pozemského kalendáře přesně v pátek třináctého.

Bylo to trochu nemilé, protože jeho pozorovací kamery a samoučící se programy poslední dobou docela správně na Poenaid předpovídaly počasí a to teď najednou přestalo. Že to bylo právě v pátek a k

tomu třináctého, toho jsem si mohl všimnout pochopitelně jenom já. Bardžané na symboliku čísel tolik netrpěli.

Poprvé po několika letech musela tedy na Poenaid ustoupit zábavná atrakce, nazývaná pozemský letoun, potřebě přece jen se zase podívat nahoru na oběžnou dráhu.

Jak rád jsem opět usedl do pilotního sedadla, to se ani povědět nedá. Letěli se mnou tři kosmonauté z Bardžá. Kromě opravy vysílaček jsme měli přivézt na Poenaid všechno, co by se tu ještě dalo využít.

Když jsme dorazili do údolí Trosečníků, už zase to tu vypadalo jinak, než když jsem tu byl minule. V sousedství vyrostlo město, kde v současné době žila polovina bývalých obyvatel Rhyinkáa. Město bylo pojmenováno Nová Naděje a žily tu pohromadě všechny národnosti bývalé Rhyinkáa. Všichni tu mluvili jedinou řečí, Bar. Na jednom velkém společném sněmu se totiž dohodli, že mnoho různých národností při tak malém počtu obyvatel je luxus a rozhodli se přijmout za společnou řeč tu, kterou se mluví na většině planet Společenství. Bylo to rozumné, neboť se tím rázem dohovořili s obyvateli všech planet. Rhyinčané nebyli ani v tomto směru první civilizací, která přešla na řeč Bar od většího množství nářečí. Ovládat jazyk Bar bylo na všech planetách Společenství vyžadováno jako základní znalost, někde už kromě Bar přestali udržovat místní jazyky, jinde je dosud zachovávali.

Většina tradic Rhyinčanů také zůstala pohřbena na jejich radioaktivní, ledové planetě. Téměř veškeré kulturní památky byly zničeny ve válce. V podzemních krytech se zachovalo z celého kulturního bohatství planety jen asi třicet knih, které si jejich majitelé vzali s sebou do nového světa. Ale všechno ostatní bylo zničeno. Prý bývali na Rhyinkáa dříve dobří malíři a sochaři, ale z jejich děl se už nezachovalo vůbec nic. Jen žalostné zbytky ústně předávaných hodnot, ale ty byly v novém světě postupně zapomínány.

Když později někoho na Poenaid napadlo, že by bylo dobré kulturní tradice Rhyinkáa alespoň zaznamenat, málem už ani nebylo co.

V Nové Naději žilo kromě Rhyinčanů i dost biologů, kteří pořád léčili postižené. U velké většiny teď sice nešlo o pouhé přežití, ale bylo třeba napravit i různá genetická poškození. Některá by třeba neovlivnila jejich nositele, ale mohla by se později katastrofálně projevit až u potomstva. Geno-léčením musel projít každý, kdo se třeba krátkodobě pohyboval po povrchu planety Rhyinkáa. Na někoho stačilo

pět-šest seancí, ale několik nás muselo být napravováno půl roku i déle. Radioaktivita je zkrátka prevít a ani zázračné lékařské kapacity jako jsou lékaři z Bardžá ji nemohou brát na lehkou váhu.

Musel jsem nejprve raketoplán důkladně zkontrolovat. Po tak dlouhé době však nebyl ve špatném stavu, jak jsem se obával. Bardžané se kromě provádění turistů zabývali i běžnou údržbou, takže všechno bylo celkem v pořádku.

Setkal jsem se tu po delší době i s některými přáteli. Harram byl zvolen starostou Nové Naděje, takže jsem se s ním setkal hned poté, co jsem na Poenaid dorazil. Nemusel jsem se moc ptát ani po Daugelovi. Ten zatím vyrostl a učil se od univerzitních mistrů z Bardžá zacházet s agisarem. Považoval to za své životní štěstí. Odborníci z Bardžá se nevěnovali jen léčení nemocných, ale také učení ještěrčích dětí, bylo tu i několik vážených profesorů Biologické školy. Neodmítali učit ani dospělé, pokud projevili opravdový zájem.

Nejprve jsem se svým přátelům věnoval celý večer, pak mě zase oni navštívili v raketoplánu. Bylo o čem povídat. Jak na Poenaid vyrostlo několik menších měst a osad, jak se daří nové úrodě, i jak pokračuje výstavba továren, aby Poenaid nebyla závislá na dovozu. Také kolik tu přibylo dětí, což je jev vždycky spojený s kolonizací nových planet. Pak jsem se dozvěděl o veliké Očistné přísaze, kterou museli projít nejen bývalí vojáci Qintyrovy armády, ale i všichni ostatní. Museli se zříci násilí, podvodů a lží nejenom vůči krajanům, ale vůči všem rozumným bytostem z vesmíru.

Organizoval to Harram, ale vymyslel to prý Daugel.

„Dostali jsme poslední a už jedinou příležitost, jak se zařadit mezi rozumné bytosti Společenství," hlásal Harram, jehož slova tady platila víc, než mnoha ostatních. „Buďto té šance využijeme, nebo se od nás všechny rozumné bytosti už navěky odvrátí. Třetí planetu bychom určitě nedostali, na to dám krk - a mám jen jeden!"

Na velikém sněmu rozhodli, že všichni v novém světě budou hovořit jedině řečí Bar. Všichni se také, podle mě trochu teatrálně, zřekli svých národností a prohlásili se za jediný národ, lidi z Poenaid. Harram tvrdil, že bude určitě lepší zapomenout původní jazyky, než aby jim připomínaly jejich nenávist. A kupodivu se mu podařilo přesvědčit i ostatní, což byl podle mě div. V nové zemi si podali ruce i Aurijci s Mierranci a Aijinci, dříve tak nesmiřitelní nepřátelé. Na jednu stranu jsem z toho měl radost. Ale také jsem viděl, že Poenaiďané jsou další

civilizací, která opět předběhla Zemi, byť po příliš děsivé zkušenosti.

Na start raketoplánu se přišla podívat snad polovina všech obyvatel Nové Naděje, zvláště když se mezi lidmi rozneslo, že by přitom mohli opět spatřit pozemšťana. Ti z nich, kdo si mezitím zvykli na gryuly z Bardžá, byli opět překvapeni, ale snad přece jen méně, než byli kdysi lidé z Bardžá. Na Rhyinkáa rakety znali - bohužel až moc dobře. Pozemský raketoplán byl pro ně zajímavý svou velikostí, ne však principem pohonu.

K Perseu jsme se dostali v pořádku. Tam jsem však objevil pravou příčinu odmlčení lodi a úsměv mi zamrzl na rtech.

Hvězdolet byl děravý jako řešeto.

Ani jsem se nemusel namáhat počítat průstřely. Byly jich stovky. Podařilo se mi sice dostat se do jednoho hangáru, ale jen ten jediný mě poslechl a otevřel se. Jeho nouzová automatika ale odmítla do hangáru napustit vzduch, protože kdesi byla nějaká trhlina. Pak jsme se v pořádku dostali až do nejbližší chodby, ale dál už to opět nešlo tak lehce. Dveře do osové šachty byly zkřížené a v šachtě bylo vakuum. Pneumatické výtahy pochopitelně nefungovaly, takže jsme se museli lodí pohybovat v beztížném stavu ve skafandrech.

Zastavil jsem se u první informační obrazovky a dal jsem si na ni poslat zprávu o stavu lodi. Obrazovka sice navzdory vakuu ještě fungovala, ale výsledek připomínal horror. Bylo mi hned jasné, že i když po zásahu meteoru u Tozuré by bylo aspoň teoreticky možné opustit planetární soustavu hvězdy na palubě Persea, teď už nic takového možné není.

Ze záznamů jsem se dozvěděl, že radary tentokráte roj zpozorovaly, ale vyhnout se mu nebylo v silách motorů. Roj byl rozsáhlejší než u Tozuré, i když byl řidší a obsahoval jen drobnější kameny. Ale také zde byla jeho rychlost nějak podezřele velká, asi jako kdyby i on bloudil touto hvězdnou soustavou v protisměru. Kdož ví, mohlo jít i o část stejného roje. V blízkosti planety Tozuré by část meteorů mohla být vychýlená z dráhy a na své pouti navštívit i Poenaid. Na štěstí pro planetu se zřejmě jednalo jen o menší kalibry, které by nejspíš shořely v atmosféře a neohrozily povrch, jako u Tozuré. Nechráněný Perseus však byl prostřílen tak, že uvnitř teď panoval naprostý chaos. Ve sklenících byly zničeny poslední pozemské rostliny. Další část skladů byla zničena i se vším, co obsahovaly. Ze dvou reaktorů, které jsem uvedl do chodu, byl jeden definitivně zničen. Podle hlášení byla teď v úseku

G-5 radioaktivita na úrovni životu nebezpečné, ale poslední reaktor ještě pracoval. Je ovšem ve hvězdách, jak dlouho to může takhle vydržet.

Jeden z největších kalibrů však roztrhl a úplně zničil palubní tělocvičnu, kde byli všichni mrtví z Persea. Kdysi jsem si umiňoval, že až na to bude čas, pokusím se dopravit je na planetu a pohřbít. Pak ale byly jiné, přednější věci na starosti a teď bylo pozdě vzpomínat na dávná předsevzetí. Nebylo už koho pohřbívat. Trochu jsem se nad tím zastyděl, ale změnit se to nedalo.

Důležitější bylo vyřešit problém komunikace s planetou. Musel jsem ve skladech, kde byl navíc mnohem větší zmatek, najít náhradní antény za dosavadní ustřelené, nainstalovat je opět na povrchu lodi a postarat se, aby vysílačky měly napájení zajištěno také izotopovými bateriemi a byly tak nezávislé na dodávce proudu z reaktoru. Ten ostatně už také nemohl pracovat naplno, neboť motory s ním spojené byly asi zničené a reaktor musel pracovat pouze na volnoběh. Trochu mě zamrazilo, když jsem si uvědomil, že jsem tím ztratil poslední možnost, jak vysílat k Zemi. Teď jsem už mohl jen přijímat - ale kupodivu se Země k vysílání pro havarovaný letoun moc neměla. Nu což, k Zemi se ještě nemohla dostat ani zpráva o katastrofě.

Bylo mi jasné, že Perseus už je definitivně mrtvý. Měl naštěstí dost vzdálenou oběžnou dráhu, takže nehrozilo jeho zřícení na Poenaid. Věděl jsem však, že s jeho udržováním v provozu bude stále více problémů a že bude lépe, když teď přestěhujeme na Poenaid nebo i na Bardžá všechno, co tu může mít aspoň nějakou cenu.

Bardžanští kosmonauté mi pomáhali nakládat. Především jsme brali veškerou elektroniku, od miniterminálů po řídící počítače jednotlivých center. Neušetřili jsme ani centrální počítače, ani počítače z Pradéšovy rezidence. Ve hvězdoletu nakonec zůstaly jen dva počítače, nezbytné pro sledování a předpovídání počasí na Poenaid. Vybrali jsme i veškeré paměťové desky knihoven, kdejaké skafandrové minikomputery, opravářské i průzkumné roboty.

Bylo mi smutno, když jsem viděl, jak poslední počítače Persea pomáhají vybírat z lodi všechny své kolegy. Zmizely obrazovky a kamery z chodeb i ze všech kabin, pancéřované sledovací kamery vesmíru, které přečkaly i zničení lodi.

Pak se ale ukázal další problém. Nashromáždili jsme všechno a když jsem to spočítal, bylo toho na několik cest raketoplánu. Na Per-

seu však byly proraženy i skoro všechny nádrže planetárního paliva kromě jediné. Palivo, které v ní zbylo, by mohlo vystačit tak na tři - čtyři starty. Neměli jsme už ani na čem odvézt všechny ty poklady.

Nejdřív jsme začali třídit nashromážděné věci na takové, které vezmeme v každém případě a na ty, které vezmeme jen pokud to bude možné. Ale pak mě napadl úžasný nápad.

Na Perseu byly ještě dva poslední raketoplány. Nebyly poškozené ani při posledním ostřelování, nebyly však ani v pořádku. Byly to letouny Majka a Jalssona, oba s vadným reaktorem. Napadlo mě, že oba tyto letouny už nebudou nikdy reaktor potřebovat, když poletí jen na planetární palivo. Ani paliva nebudou potřebovat víc, než na bezpečné přistání na Poenaid. Reaktory bych z nich mohl vymontovat úplně, jsou v takovém bloku, aby se daly i vyměňovat vcelku, i když jsme už dávno neměli náhradní. Teď to přišlo vhod. Místo reaktoru bylo možné vzít o to víc nákladu. A tak jsme při jedné cestě pobrali tolik, že se zbytek mohl vejít do jediného stroje. Bylo tedy rozhodnuto. Majkův a Jalssonův letoun přece jen nakonec přistanou - na obydlené planetě.

Odstartovali jsme pomaleji než obvykle. Planetární palivo muselo vystačit hlavně na závěrečnou fázi přistání, nemohli jsme týrat v kosmu planetární motory na plný tah, ale jen na ekonomický režim. Spojili jsme proto letouny svými závěsy a můj letoun teď musel svými atomovými motory táhnout za tři. Ale i v této formaci, kterou jsme kdysi používali jen k nouzovému odtažení strojů v kosmu, se Poenaid brzy přiblížila tak, že bylo možné zahájit sestup do atmosféry.

Před závěrečnou fází letu jsme stroje opět rozpojili. Oba raketoplány u Persea byly otestované jen halabala, jinak to bez reaktorů ani nešlo. Kdyby se některý měl zřítit, tak ať spadne sám a nestrhne s sebou ostatní.

K údolí Trosečníků jsme z téhož důvodu nalétávali od neobydlené strany. Ale přistání proběhlo celkem hladce a tam, kde původně stál jen jediný raketoplán, stály teď hned tři. Dva z nich však už byly odsouzené k roli pouhé pouťové atrakce. Bez reaktoru a bez paliva uvízly na Poenaid definitivně.

Zbýval mi poslední let k Perseu. Připadal jsem si trochu jako Robinson, stěhující z nalezeného vraku lodi drahocenný náklad na ostrov, zatímco vrak pomalu, nezadržitelně klesá hloub a hloub. Poslední let...

To už jsem letěl opět sám. Nejprve jsem naložil všechno, co ještě

bylo možné pobrat. Teď z Persea zůstala opravdu jen prostřílená slupka, v níž se nacházelo jen pár součástí pro pozorování planety. Jestli se sem teď něco strefí, nebudou už škody příliš veliké.

Naposled se otevřela šedivá vrata hangáru. Hydraulické stroje ještě poslouchaly, ale v hangáru už nebyla ani jedna kamera. Nakládal jsem v beztížném stavu veliké balíky do nákladního prostoru raketoplánu a bylo mi, jako bych se navždy loučil se Zemí.

Konečně byl i poslední balík naložen. Rozhodl jsem se, že se naposledy projdu hvězdoletem. Tuto procházku jsem musel podnikat ve skafandru, v lodi už nebyl vzduch. V koncertní hale, kde jsme nedávno spolu se Zoidée poslouchali Mozarta, byla roztržená stěna. Bazén byl prostřelený skoro uprostřed a tělocvična měla nové obrovské rozšklebené okno do vesmíru. V Pradéšově rezidenci byly vytrhané díry po obrazovkách, tak jako ostatně i u radistek, radaristů i v sekci navigátorů.

Perseus byl teď už jen pouhou slupkou, ale někde tu ještě za bariérou smrtícího záření fungoval poslední reaktor, byly tu fungující izotopové baterie, poslední osamělý počítač dál sledoval posledními kamerami planetu, sestavoval předpovědi a odesílal je pomocí několika malých parabolických antén na retranslační stanici na vzdálenou Poenaid.

Sbohem, Persee, chloubo pozemské civilizace!

Hydraulika naposledy otevřela východ z hangáru a katapult naposledy vymrštil výsadkový letoun do vesmíru. Vrata se za mnou pomalu zavřela - ale už se nikdy neotevřou. Jestli se někdy vrátím na Zem, tak už jedině díky cizí civilizaci.

Myslím, že jsem celou cestu k planetě brečel. Naštěstí to nikdo nemohl vidět.

Sbohem, Persee!

*****

Poslední zásilka z Persea byla roztříděna a rozvezena na místo určení. Bylo to těžké rozhodování. Na jedné straně tu bylo několik tun elektroniky, na druhé straně zájemci, zastupující desítky miliard rozumných bytostí Společenství.

Rozdělovalo se proto opatrně. Jen malá část elektroniky zůstala na Bardžá. Řídící počítače byly použity na několika technických pla-

netách k řízení speciálních provozů, kde šlo zejména o obtížné dodržování požadovaných určitých podmínek. Několik počítačů bylo použito pro konstruktéry, z toho jeden v kosmické továrně v Cokrezu, kde jsem teď byl zaměstnán. Tam bylo postaveno velké centrum, obsahující celou palubní knihovnu Persea. Její počítač měl několik desítek obrazovek v desítce místností, takže mohl poskytovat zájemcům nerušené možnosti studování pozemské civilizace.

Ukázalo se, že zájemců je dost. Do Cokrezu přicházeli lidé i jiné bytosti z celého Společenství, takže zde bylo neustále velice živo. Některým to ani nestačilo a přicházeli za mnou až do továrny, jenom aby na vlastní oči viděli pozemšťana. Což by ještě nebylo nejhorší. Mnohem závažnější bylo, že tito zvědavci také neustále okukovali naši Zdeňku a strašně ji rozmazlovali všelijakými pamlsky.

Musel jsem se proto nakonec, byť nerad, rozloučit se svými kolegy v Cokrezu. Zařídili jsme si se Zoidée domek na venkově, v malé vesničce na kraji hor. Bylo tu však krásně, do města nebylo daleko a ve vesnici byli tři učitelé, takže jsme mohli očekávat, že Zdeňka, až trochu povyroste, bude pořád bydlet s námi. Obyvatelé Viouiru nám slíbili, že nás neprozradí, zejména ne novinářům. Varovali jsme je včas, že by to byl konec s klidem, jaký ve vesnici dosud panoval. Navštívili jsme postupně všechny a všichni slíbili zachovat mlčenlivost.

Vzhledem k mé misi na Rhyinkáa jsme museli porušit zvyk, že totiž rodiny na Bardžá mívají děti obvykle krátce po sobě. Zdá se to podivné při dlouhověkosti těchto lidí trvat na tomto zvyku, zejména když si každá rodina může zvolit chvíli příchodu dětí mnohem volněji, než je tomu na Zemi. Nebývá tu zvykem, aby rodiny zakládali lidé příliš mladí, pod čtyřicet let věku se jedná o výjimky. Na druhé straně jsou velice časté rodiny, které si pořídí děti až ve třetí nebo i čtvrté stovce věku. Obvykle si však pořídí v rozmezí jednoho roku dvě, vzácněji tři děti, ale ne víc. Předčasná úmrtnost je na Bardžá i ostatních planetách neznámá a každé dítě nad obvyklé dvě znamená růst počtu obyvatel. Přebytek by se sice dal řešit osídlováním dalších vhodných planet, ale těch není nikdy dost. Je zapotřebí, aby každá civilizace byla v tomto směru opatrnější.

Díky nebezpečí vyplývajícímu z radioaktivity na Rhyinkáa se Zdeňce narodil bratříček až když jí bylo pět let. Nazvali jsme ho Voikoi. Zdeňka měla pozemské jméno, ale aspoň první písmeno měla po mamince, jíž se velice podobala. Voikoi měl naopak jméno, jehož

první písmeno bylo po mně, ale jinak bylo veskrze bardžanské. A aby potvrdil, že alespoň trochu patří i na Zem, narodil se s nezvykle bledou barvou pleti. Byla z toho další senzace pro biology z Bardžá. Bledá barva mé pleti byla totiž shledána geneticky ustupující a podle tohoto předpokladu jsme měli mít jen samé tmavé děti. Voikoi všem dokázal, že genetika je věda do jisté míry statistická a připouští tedy výjimky.

Jakmile tento fakt Zoidée zjistila, což bylo dost dlouho před narozením, nastal trochu poprask. Reakce vědců byly různé. Od nadšení až po návrh na genetický zásah, jímž by se tento znak včas změnil. Zoidée se však rozhodla, že žádné takové úpravy nedovolí, neboť se jedná o méně pravděpodobný jev, ale ne o vyložený defekt.

„Před několika desetitisíci let byli i na Bardžá lidé s různou barvou pleti," prohlásila rezolutně. „To se později dokonale promíchalo, ale původně byl i tento znak obvyklý. Jestliže je Země vývojově biologicky trochu pozadu, nemůže to přece vadit. Důležitější než barva pleti je existence a míra rozumu. A tady jsme na tom přece skoro stejně my i lidé Země."

Zoidée už měla mezi vědci Bardžá i okolních planet takové jméno, že ji uznávali i mnohem starší. Bylo jí sice jen něco kolem pětaosmdesáti, ale respektovali ji i šestisetletí.

Když se měla narodit Zdeňka, byla Zoidée dlouho předtím středem pozornosti všech biologů - lékařů. Bylo to celkem pochopitelné, vždyť šlo o první případ toho druhu v dějinách celého Galaktického společenství myslících bytostí. Jenom já jsem v té době byl na Rhyinkáa a ne doma, jak bych měl být. Ale mohl jsem si to vynahradit při narození Voikoiho.

O narození človíčka jsem měl jakési představy ještě ze Země. Piloti museli pochopitelně ovládat i některé kapitoly z medicíny. Proto jsem tím víc byl překvapen, jak taková událost probíhá na Bardžá.

Jestli jsem měl nějaké obavy před Zdeňkou, pak jsem o ně přišel, když přicházel na svět Voikoi. Tentokrát Zoidée vědce odkázala mimo a nechala si asistovat jen sestru Maímó a mě, jak tomu bylo zvykem ve všech ostatních, obyčejných případech. S pomocí obou agisarů šlo všechno tak klidně, že byl kluk na světě, než jsem se stačil otočit. Bez bolesti, bez námahy, rychle a s úsměvem.

Když jsem chtěl Zoidée potom vylíčit, jak těžce taková událost probíhá na Zemi, jen se usmívala.

„To je totiž naše umělá genetická odchylka," řekla. „Já to už vím dávno, dala jsem si už na Poenaid ukázat všechno, co jste měli v knihách Persea, zajímalo mě to pochopitelně nejen jako biologa, ale i jako ženu. Upřímně jsem ženy Země litovala a myslím si, že právě o tuto odchylku bude na Zemi veliký zájem."

V tom jsem s ní plně souhlasil. Jestli se i tohle na Zemi zavede, pak něžnější polovina obyvatel Země utrhá vědcům z Bardžá radostí ruce.

A právě vědci se do nás pustili s podivným požadavkem, jaký bych sotva kdy čekal. Zabýval se tím prý i Velký sněm planety Bardžá, což zprvu vypadalo na záležitost mimořádného významu. Skutečnost však byla, jako obvykle, jednodušší. Na žádost vědců, dokonce z několika planet, Velký sněm Bardžá udělil výjimku, jakou dlouho nikdo nepamatoval. Přišla nám to oznámit celá delegace biologů, společně s přímluvou, abychom ji opravdu využili. Tou výjimkou mělo být, abychom si ke dvěma obvyklým dětem pořídili další přírůstek do rodiny - ale aby to byla dvojčata.

Rozhodování o tom, zda se mají narodit dvojčata či ne, je sice na Bardžá možné, ale nepovažuje se za vhodné. Tady se dost důsledně respektuje nezasahování, tak jako je na druhou stranu obvyklé dlouho před narozením kontrolovat genetický základ dítěte a opravovat případné defekty. Ty sice nejsou tak časté, ale občas k nim přece jenom dochází, neboť proti záření přicházejícímu z vesmíru se není možné ubránit.

Zoidée byla návrhy svých kolegů nejprve rozhořčená.

„Děti přece nebudou sloužit různým nezodpovědným pokusům - a moje už rozhodně ne!" prohlásila.

Přemlouvali ji nejprve hromadně, pak jednotlivě. Nakonec přišla za mnou, abych také řekl, co si o tom myslím.

„U nás na Zemi jsou i rodiny, kde je více než pět dětí. Na druhé straně na Zemi spousta lidí umírá dřív, než může mít děti. Trochu se to kompenzuje, trochu nás přibývá."

„Barbaři," zavrčela na to Zoidée. „Ještě řekni, že by ti nevadilo, kdyby naše děti sloužily jako experiment."

„To už se stalo," usmál jsem se. „Cožpak už Zdeňka není nepředstavitelným experimentem? Napadla by tě taková možnost před deseti léty? Mě tedy ne!"

Pak za Zoidée přišli i někteří lidé z vesnice. Zoidée je skoro vy-

hodila, ačkoliv přišli velice slušně. Koho však jen tak vyhodit nemohla, byla její vlastní sestra Maímó, rovněž podporující požadavek vědy.

„Ty si to snad ani nechceš uvědomit, sestřičko," řekla jí během dlouhé rozmluvy. „Jenomže si to uvědomit musíš. Kdy se k nám na Bardžá dostanou další lidé ze Země? Dřív než za osm let ne, ale může se stát ledacos. Kdyby nám Šotri havaroval, budeme muset vyslat obyčejný hvězdný letoun - a najednou z toho může být třicetileté zpoždění, ani se nenaděješ. A moc dobře víš, že není vyloučena ani varianta jako byla Rhyinkáa - a rázem by se mohlo stát, že tvoje děti budou naprostým unikátem v celém vesmíru. Nediv se, že jsou na ně všichni tak zvědaví! Komu se chce čekat třicet nebo padesát let na další děti pozemsko-bardžanského typu? A pokud jde o námitku, aby tvoje děti nebyly předmětem experimentu, jen si uvědom, že už celý tvůj dosavadní život, cesta do kosmu, všechno to bylo experimentem, pro který lidé přinášeli oběti. A tvým dětem přitom při těchto experimentech nehrozí nic víc, než že se narodí. Tomu ale nemůžeš říkat oběť, to by bylo jedině jejich štěstí. Já vím, není to obvyklé, ale ty ani Vojta nežijete obvyklý život od chvíle, kdy jste vstoupili na Rikiri a na Zemi do hvězdných letadel. Někdo musí být první - a to platí nejen na neznámých planetách! Ostatně - nemusela jsi tak spěchat ani se Zdeňkou. Přiznej se už konečně Vojtovi, že sis sama zrušila dabyrgy, blokádu měsíčních cyklů! Kdybys to neudělala, mohli byste teď letět v Šotri!"

„Já o tom přece vím," namítl jsem.

Nebyla to tak docela pravda. O blokádě cyklů jsem před narozením Zdeňky mnoho nevěděl - jinak by mě Zoidée nemohla tak dokonale překvapit. Ale nijak jsem se nehněval, že se k takovému experimentu odhodlala bez mého vědomí.

Zoidée nakonec přestala odporovat. Já jsem z principu proti tomu experimentu nebyl a tak se rok po Voikoi narodily v jeden den Vlasta a Zirranei, dvě děvčátka tmavé pleti, jak je tomu obvyklé na Bardžá.

Kdo z nás mohl tenkrát vědět, že se jednoho krásného dne mladičká biologická praktikantka Zirranei Karasová setká na okrajové planetě Společenství Askarisu s tříčlennou posádkou druhého dálkového hvězdoletu Aiguřanů, kteří museli uletět téměř dva a půl tisíce světelných let při hledání Země - ne Galaktického společenství, ale Země jako takové?

Kdo by tušil, že přitom Zirranei Karasová zachrání život aigurské

dívce Ylle Ligaidové, jediné ženě v celé nám známé oblasti vesmíru, po které je pojmenovaná celá planeta?

Že lékařky Zirranei Karasová se svou matkou Zoidée budou jako kmotřičky přítomny narození zázračného chlapce Gurroa, který je osloví krátce po svém narození, pak ve svých osmi letech přemístí první ledovou planetu od hvězdy ke hvězdě a založí nejmocnější samostatnou civilizaci ve vesmíru?

To nikdo netušil. Ale to už je úplně jiná historie.

*****

Ve Viouiru, kde jsme teď bydleli, jsem ovšem zaměstnán nebyl. Pořád mě vedli jako zaměstnance v letecké továrně v Cokrezu. Ve Viouiru jsem dělal správce materiálů z Persea. Bylo to trochu paradoxní. Vybavením Persea jsem se cítil oprávněn disponovat jako jeho poslední kapitán. Nebylo by spravedlivé, aby tak cenný materiál nepomáhal lidem, i když teď už ne lidem ze Země. Ale na druhé straně nebylo možné učinit některý obor činnosti na Bardžá nebo kdekoliv jinde ve Společenství závislý na technice ze Země, neboť ta tady byla bez možnosti doplňování a údržby odsouzená k postupnému opotřebení a zničení.

Postupně jsem sestavil a opravil, co se dalo. Na poradě s vědci Bardžá bylo doporučeno využít ze všech darů z Persea jen větší část a zbytek ponechat jako rezervu a jako zdroj náhradních dílů.

Nemohl jsem však zůstat v roli pouhého kastelána na hradě plném pamětihodností. Využil jsem telefonního propojení do Cokrezu, abych se čas od času spojoval s tamějším počítačem. Sám jsem měl také slušný počítač, takže jsem mohl ve Viouiru pokračovat v konstruktérské práci. Odborníci nade mnou sice chvíli kroutili hlavami, ale pak si zvykli. Zvlášť poté, co jsem konečně vymyslel, jak vylepšit funkci antigravitačních gryulů, hojných na Bardžá i ostatních planetách.

Přišel jsem totiž na to, jak bez problémů vytvořit uvnitř alespoň náznak tíže.

A přitom to bylo tak prosté...

Bylo třeba zkombinovat dva odlišné pohony, antigravitační a nějaký jiný. Hvězdolet měl k tomu účelu atomové motory z pozemských letounů. Gryuly musely být samozřejmě vybaveny něčím jiným, co by

plnilo tuto funkci.

Přišel jsem nakonec na dvojí řešení. První byly nevelké vrtulky v krytech, umístěné vpředu i vzadu. Přebíraly vždy jen část váhy letadla, ale to stačilo, aby se osádka uvnitř nemusela vznášet v beztíží. Vrtulky bývaly v činnosti v podstatě jen při startu a přistání, pak se zakrývaly aerodynamickými kryty. Druhé opatření bylo sice jednodušší, ale působilo jen za dopředného letu. Stačilo totiž původní tvar gryulů zploštit do správného profilu. Při dopředném pohybu se váha letounu rozdělila. Část jí nesly baporgy, část trup, který svým tvarem působil jako křídlo.

Cestování v upraveném letounu bylo rozhodně příjemnější, než let v původních gryulech. Očekával jsem, že jakmile se novinka trochu rozšíří, letecká továrna v Cokrezu nebude ani stačit pokrýt poptávku po nich, zvláště až se nové gryuly rozšíří i na dalších planetách. Ovšemže jsem se nemýlil. Téměř všechny letecké továrny Společenství brzy převzaly mou licenci. Ve Společenství nebylo ani zvykem střežit výsledky výzkumů před konkurencí, licenci nebylo myslitelné odepřít, ale na druhé straně se nikdo nevyhýbal povinnosti zaplatit. Tak se to dělalo a nemělo by smyslu chtít na těchto zvycích něco měnit. Moje licence, v řeči Bar se jim říkalo lkóká, nebyly odborníky oceněny nějak přehnaně (nejednalo se přece o nic převratného), ale i zlomek promile z ceny letadla dal při statisících nově vyrobených gryulů ročně docela slušný výdělek. Peníze, ve Společenství nazývané pugya, byly na všech planetách stejné a zacházelo se s nimi dost podobně jako na Zemi v dobách, kdy nebyla k dispozici elektronika.

Najednou jsem přestal být závislý na svém zaměstnání a mohl jsem se věnovat čistě tomu, co mě zajímalo. Napadlo mě podrobně se seznámit s tím, co mi vrtalo hlavou nejvíce. S principy stanic vjosuzgu, tohoto ideálního dopravního prostředku na nepředstavitelné vzdálenosti.

Nešlo mi však o to, abych jen pochopil principy. Já jsem se od počátku zaměřil na něco jiného. Mrzelo mě, že tento bleskurychlý prostředek dopravy neumí dopravovat něco tak jednoduchého, jako jsou informace.

Stanice vjosuzgu nepatří planetám, na kterých stojí. Všechny je spravuje Rada kosmonautiky se sídlem na Bardžá. Jejím úkolem je zprostředkovávat spojení mezi planetami, ale také i na planetách samotných. Rada má rozšiřovat síť stanic dál, mimo Společenství, proto

sem spadají i mezihvězdné lety průzkumné Kosmické flotily. Rada musí ručit i za to, aby prostřednictvím stanic vjosuzgu nedošlo k nějaké kosmické katastrofě. Proto sem patří také obsluha všech zařízení na nebezpečných planetách.

Zhruba před devíti tisíci lety se jeden takový nebezpečný okamžik stal. Byla objevena planeta Gíjó, zdánlivě příjemný svět s vlastním, ale bohužel velice zákeřným a agresivním životem. Nebezpečné místní obludy, podobné obrovským amébám, napadly osadníky a velice rychle je požíraly. S uprchlíky pak jedna pronikla i skrz vjosuzgu až do jednoho kosmického střediska, které se však naštěstí podařilo asanovat. I tak zahynulo několik desítek tisíc lidí - a od té doby dávají kosmonauté Průzkumu mnohem bedlivěji pozor na to, co se na které planetě nachází.

Při studiu jejich principů jsem se dozvěděl, že stanice vjosuzgu přece jenom nějakou informaci přenášejí. Není tím sice možné uskutečňovat ani telefonní hovory, ani televizní pořady, ale cosi jako přenos tu je. Jenomže nikdo nevěděl, jak toho využít.

Odeslání uiku má vždycky dvě fáze. Nejprve musí běžet skoro půl sekundy synchronizace, kdy se vysílací a přijímací stanice musí shodnout. Vlastní přenos je pak mnohem kratší než miliontina sekundy a po něm je všechno hned zrušeno. Když se první část přeruší, druhá část nemůže nastartovat a synchronizace skončí špatně. To se projeví jen nevelkým impulsem v napájení.

Dostal jsem od Rady svolení k pokusům na dvou momentálně nevyužívaných stanicích na planetě Hraas. Když jsem zkusil ovládání napojit na elektronický klíč, byla pokaždé spuštěna synchronizace, ale můj adaptér ji zase ihned přerušil. Tak vznikaly impulsy, u nichž nebylo možné ovlivnit ani sílu, ani trvání, ale bylo možné měnit délku prodlevy mezi nimi. Tím se však daly vyjádřit základní binární stavy ANO/NE - a pak stačilo přes digitální převodník připojit na každou stanici jeden telekomunikační modem z Persea. Když jsem to všechno propojil, bylo najednou možné mezi stanicemi vést až několik tisíc telefonních hovorů současně a to bez ohledu na jejich vzdálenost.

Škoda jen, že jsme měli málo telekomunikačních modemů. Nemohli jsme jimi vybavit všechny stanice Společenství, těch bylo příliš mnoho. Mohli jsme modemy umístit nanejvýš na dvě stanice na každé planetě, obydlené či technické. Dál už bylo nutné použít obyčejné radiové spojení, ovšem i tyto stanice umožnily zavést první mezipla-

netární hovory. V první řadě se spojení použilo ke koordinaci mezihvězdné dopravy. Od této chvíle zmizely odvěké jízdní řády, zbytečné čekání a doprava prázdných uiků jen proto, aby byl splněn let plánovaný podle jízdního řádu. Mezihvězdné hovory dřívější nutnost učinily zbytečnou a ještě zlepšily plynulost dopravy mezi planetami. I možnost přenášet obyčejné hovory měla nesmírný význam.

Tohle ovšem nebylo jen nepatrné zlepšení, jako v případu gryulů. Tady se najednou úplně změnily podmínky dopravy mezi planetami, o možnostech v přenosu zpráv ani nemluvě. Když odborníci hodnotili, jaký je ekonomický efekt tohoto vynálezu, shodli se na částce, která se mi zdála opravdu astronomickou. A když jsem se dozvěděl, kolik promile z toho budu od Rady kosmonautiky dostávat za licenci, nemohl jsem být nespokojený.

Myslím si, že jsem Zemi ostudu neudělal ani v nejmenším. Nakonec se ke mně začali hlásit i ti, kdo se mi zpočátku vyhýbali. Byl jsem tady všeobecně známým představitelem dosud záhadného světa, přitom mi nebylo ještě ani padesát let, což je z hlediska dlouhověkosti lidí typu „B“ směšné mládí - a už jsem měl zásluhy na pozměnění Transgalaktické dopravy, která takovou změnu nepamatovala už desítky tisíc let. O vylepšení gryulů se také vědělo - a nějakou záři mi přidali i novináři, účastníci expedice Rhyinkáa. (Bohužel se pak ukázalo, že si to Země dokáže pokazit - a také vinou jen pár lidí. To jsem však v době svého pobytu na Bardžá nevěděl ani já, ani ostatní).

A tehdy jsem přišel za Zoidée, aby mě naučila zacházet s agisarem.

„Víš, že jsem ani nedoufala, že se toho odvážíš?“ usmála se na mě. „Když jsem viděla, jak se pokaždé otřeseš odporem, nevěřila jsem, že bys to přece jen zkusil.“

Naléhal jsem, abychom začali co nejdřív.

„No, zkusit si to můžeš,“ zamyslela se. „Ale agisar není stroj, to si musíš uvědomit. Agisar má svoje JÁ. Musí mít svého partnera, kterému slouží, kterého má rád a který ovšem musí mít rád jeho. A ještě něco. Nevšiml sis, čím se agisar vlastně živí?“

Přiznal jsem, že jsem si dosud nevšiml, že by některý agisar cokoliv konzumoval kromě krve, kterou zkoumá.

„Oni se ale opravdu živí krví,“ usmála se Zoidée. „Pokud nějakou analyzují, spokojí se s tím, že ji po vyhodnocení zkonzumují, ale většinou si musí potřebné množství vysát od svého pána. To musíš vědět,

musíš s tím být srozuměn a nesmí ti to vadit. Nebolí to, neškodí to zdraví, ale některým lidem to vadí čistě esteticky. Když to tak vezmeš, agisary byly v pravěku pouhé parazity. K jejich - i k našemu štěstí - byly natolik inteligentní, že s námi začaly žít spíše v symbióze. Je to mnohem lepší než žít jako parazit.“

A začala mi podrobně osvětlovat vztah mezi lidmi a jejich agisary. I zde na Bardžá mají totiž někteří lidé o agisarech představy značně zkreslené a z této neznalosti často vyplývá i jejich odpor k těmto tvorům.

„Ano, tito pomocníci biologů-lékařů byli a vlastně stále jsou parazité. Nemají vlastní trávicí ústrojí a odjakživa se živí pouze krví svého nositele, bez něhož by zahynuli hlady. Navzdory těmto vlastnostem se agisary dočkaly u lidí veliké obliby a péče. Poskytují totiž svým hostitelům takové dobré služby, že si dnes lidé planety Bardžá už nedokáží život bez svých biologických pomocníků představit a pěstují je nejen pro svou potřebu, ale i pro jiné světy. Jejich vztah k lidem má už od dávných dob charakter symbiózy, to znamená soužití, z něhož mají prospěch obě strany; i když agisary jsou na svých hostitelích závislejší a nemohou bez nich přežít déle než týden. Tím víc jsou lidmi chráněni a opatrováni.

Specializovaní biologové své agisary neodkládají ani na okamžik. Agisary nejsou příliš samostatní tvorové. Podobají se maličkým chobotnicím s šupinatými chapadly; žijí v těsné blízkosti svých přátel. Biologové-lékaři mají obvykle pro svého pomocníka v oděvu zvláštní kapsu, kde se agisary převážně zdržují. Kdybyste se kteréhokoliv z nich zeptali, zdali mu vadí dávat svou krev tomuto zvířeti, určitě by se urazil. Nikdo z biologů nepovažuje agisar za pouhé zvíře. Všichni tvrdí, že agisary svým způsobem myslí, ovšem rozumět jim je dost obtížné a je k tomu třeba pěti až deseti let studia.

Začínající biolog se musí se svým agisarem sžít a naučit se velikému množství znalostí; učí se však poměrně snadno, protože agisary svým nositelům pro ukládání speciálních vědomostí zpřístupňují i hluboké vrstvy lidského podvědomí, kam se lidská psychika sotva kdy jinak dostane. Zlepšují tak lidskou paměť více než stonásobně a znalosti zde uložené mohou využívat nejen lidé, ale také - a to především - samy agisary, které je ostatně potřebují více.

Tito živočichové mají též svou vlastní paměť, ale navíc mohou využívat i paměť svého nositele. Dohromady, včetně nesmírných hlu-

bin lidského podvědomí, to představuje úžasnou intelektuální kapacitu. Agisary k ní přidávají své dokonalé orgány, umožňující analýzu i syntézu až do vysokomolekulární úrovně. Není potom divu, že biolog se svým agisarem dokáže zasahovat i do spletitostí molekul DNA a tím i do genetiky.

Právě agisary prodloužily průměrný věk lidí na planetě Bardžá až nad osm set let, což jistě stálo za tu trochu krve. Každý agisar si ji bere naprosto bezbolestně ve spánku a přitom se stará o zdravotní stav svého hostitele, zejména aby si jeho tělo chybějící krev samo rychle doplnilo."

„Takže agisar je tak trochu upíří povahy - jenomže on opravdu mnohem víc dává, než kolik bere," řekl jsem po malé chvilce, když jsem si to všechno uvědomil. Ujistil jsem pak Zoidée, že mi to vadit nebude.

„Já bych tě mohla učit spolu se svým agisarem," zvážněla Zoidée, když jsem neustupoval. „Jenomže já nejsem učitelka. I kdybych tě naučila začátkům, musel bys stejně pokračovat na univerzitě. Teprve podle výsledků studia se rozhoduje, zda můžeš získat vlastní agisar."

Když jsem s tím souhlasil, odletěla do Cokrezu a na tamní univerzitě mi vyjednala první pětiletý turnus. Také tam nade mnou trochu kroutili hlavami, byl jsem přece jen starší než většina obvyklých žáků, ale nakonec se do tohoto experimentu (může se člověk ze Země naučit zacházet s agisarem?) dali ti nejlepší odborníci.

Zajímavé byly přijímací zkoušky, kterými jsem musel jako každý budoucí student projít. Měl jsem z nich trochu obavy. Moje pozemské vzdělání bylo přece jenom poněkud odlišné od obecného vzdělání Bardžanů. Ale ukázalo se, že pro vstup na univerzitu se uplatňují jiná výběrová kritéria než u nás na Zemi. Dosavadní vzdělání jde přitom zcela stranou. Testy pro budoucí studenty zjišťují především jejich motivaci, vůli opravdu se něčemu naučit, schopnost soucítění s trpícími a jiná podobná hlediska. K podivu všech jsem obstál, dalo by se říci, výborně. A tak jsem mohl začít navštěvovat místní univerzitu a seznámit se s agisarem, s tímto podivuhodným biologickým pomocníkem. Brzy jsem ovšem poznal, že Zoidée nelhala když tvrdila, že to nebude jednoduché.

Základy mi dala Zoidée sama. Půjčovala mi k tomu i svůj agisar, což na Bardžá vůbec není tak samozřejmé, jak se to řekne. Musel jsem se naučit strašlivou spoustu informací, vždyť bardžanská genetika je

na pěkně vysoké úrovni. Nedá se spoléhat, že agisar je v biologii geniální pomocník. Museli jsme to všechno umět oba. Dozvěděl jsem se, že agisar si ze slabého vlnění, vycházejícího z mozku, dokáže přečíst myšlenky svého pána a dokáže pro sebe využít i jeho paměť. Má to, mrška, trochu jednodušší. Neumí však mluvit a jedinou cestou, jak svoje poznatky může dostat do vědomí svého pána, je přes oční nervy. Psychorezonance je naštěstí tak zhuštěný druh komunikace, že několik vteřin vydá za celodenní odborný seminář. Ačkoli schopnost analýzy, monitorování a předvídání agisaru jsou veliké, neumí se vždycky sám rozhodnout. To je především úkolem člověka.

No co bych povídal, nebylo to jednoduché. Při studiu na univerzitě musí jít všechno ostatní stranou, to je jasné. Studenti zde často zůstávají do konce experimentu, v krajním případě i non-stop několik dní v budově. Není to jen občas, od druhého roku je to pravidlo. Zoidée ovšem věděla co se děje a vycházela mi vstříc přímo vzorně. Ale všechno má svůj konec a tak se po pěti letech můj velký sen splnil.

Na závěr prvního stupně studia mi byl, tak jako ostatním absolventům, slavnostně předán agisar, který měl být od této chvíle můj. Učili jsme se spolu celou tu dobu a už jsem si na něj zvykl tak, že jsem začínal být nervózní, když jsem jeho hladkou, jemně šupinatou kůži necítil za krkem. Mít svůj agisar znamenalo už nikdy v životě se od tohoto přítele neodloučit, dávat mu svoji krev, ochraňovat ho a nikdy na něj nedat dopustit.

„A to máš za sebou teprve první část studia," gratulovala mi Zoidée. „Teď se můžeš pustit do léčení nemocí lidí našeho i pozemského typu. Měl bys ale ve vlastním zájmu pokračovat dalším stupněm. Můžeš si být jistý, že to bude zajímavější než dosud. Vyšší genetika je úžasná věda, to mi můžeš věřit. Teprve pak se konečně setkáš i s možností vytvářet si svoje vlastní tvory, pěstovat rostliny, jaké nikdy v celém vesmíru neexistovaly a naučíš se spoustu dalších zajímavostí."

„Spíš jsem měl obavy, zda na něj nebudeš žárlit," řekl jsem a pohladil hladkou šupinkovatou kůži svého agisaru.

„Proč?" usmívala se Zoidée. „Naopak, já tě srdečně vítám mezi nás biology. Být biologem není málo. A kdo umí zacházet s agisarem, ten nemůže být špatný."

Rozhodl jsem se, že se tedy přihlásím do druhého stupně studia na univerzitě. Ale pak se stalo něco, co mi studium zcela znemožnilo.

*****

Oslava první desítky Zdeňky se vydařila.

Jako malé dítě byla Zdeňka miláčkem planety Bardžá. Byla přece jen první. Pak jsme zájem veřejnosti dokázali převést jinam a lidé z Bardžá uznali, že by nebylo dobré přehnanou péčí dítěti - ublížit.

Jenomže první desítka se oslavit musela, jinak to nešlo. Bardžané nepěstují podivný pozemský zvyk slavit narozeniny každým rokem, ale některé okamžiky v životě i jim slouží za zvlášť pozoruhodné.

První desítka se slaví v den, kdy je dítěti deset let. Tímto dnem skončí bezstarostné dětství a začíná škola a s ní i první opravdové povinnosti. Na Bardžá se oslavuje i druhá a třetí desítka, kdy se končí základní a speciální vzdělání. Jako další jubilea se oslavují pouze stovky - celkově bývá oslav mnohem méně, než kolik jich stihnou ve svém krátkém životě absolvovat lidé Země.

Zdeňce tedy skončilo období bezstarostných dětských her a nastalo období školní. Ale já jsem si umínil, že jí k oné typicky bardžanské oslavě desítky musím přidat aspoň náznak něčeho pozemského.

Potřebné recepty jsem včas vydoloval z knihoven Persea. Musel jsem si všechno několikrát předem vyzkoušet, abych předešel případnému fiasku, vždyť originální suroviny byly a ještě dlouho budou nedostupné. Ukázalo se, že ani náhradní suroviny neznamenají žádné ošizení a tak, když už končily oslavy desítky podle bardžanského zvyku, čekalo všechny naše hosty jedno velké překvapení.

Dveře Zdeňčina dětského pokoje se samy od sebe otevřely a dovnitř pomalu vjel malý robot, jeden z opravářských robotů Persea typu MPR, potají opravený a naučený několika desítkám činností, jež původně v jeho repertoáru nebyly. Odjakživa se dal samozřejmě ovládat hlasem, ale teď dokonce rozeznával příkazy i v jazyce Bar.

Dětský pokoj zašuměl údivem. Zdeňka si na oslavy pozvala kamarády z blízkého i vzdáleného okolí, takže velký dětský pokoj byl plný dětí. Ale i dospělí udiveně hleděli nejen na robota, ale i na obrovský podnos v jeho klepetech. Na něm svítil deseti opravdovými parafínovými svíčkami obrovský tříposchoďový dort, upečený podle pravého, nefalšovaného pozemského receptu.

Musel jsem pak aspoň několika slovy vysvětlit pozemský rituál, který měl následovat. Všem se zalíbil. Za obrovského jásotu přihlížejících musela Zdeňka jedním dechem sfouknout všech deset svíček, načež byl dort slavnostně rozkrájen a sněden, jen se za ním zaprášilo.

A teprve teď přišel okamžik slavnostního předávání darů, které se při takovéto příležitosti dávají na Bardžá úplně stejně jako na Zemi. Zdeňce ovšem udělal největší radost právě ten robot. Nejprve jí přivezl dort a navíc měl být ode dneška její. Rozuměl hlasovým povelům, což byla na Bardžá pořád ještě obrovská rarita. Na několik jednoduchých otázek dokázal i hlasitě odpovědět. Měl malou obrazovku, kde mohl zobrazovat obrázky i texty - to však až pro pozdější dobu, až se Zdeňka naučí bardžanské písmo.

Radost byla obrovská a všechny děti se pak dlouho pořadě zabývaly kladením otázek robotovi. Při první desítce je na Bardžá zvykem výjimečně zrušit večerní klid, takže veselé hemžení v dětských pokojích trvalo až dlouho do noci a bylo zakončeno promítáním několika kreslených filmů z videotéky Persea, dabovanými robotem do řeči Bar.

Mně a Zoidée však nebylo dáno, aby pro nás skončil tento den tak šťastně, jako pro Zdeňku. Po oslavách, když už jsme nechali děti samotné v dětských pokojích, se u nás ohlásila nečekaná návštěva. Zoidée šla otevřít a já jsem uslyšel její překvapený hlas:

„No ne, kde ty se tady bereš?“

„Musím okamžitě mluvit s Vojtou,“ odpověděl jí naléhavý hlas. Odněkud jsem ho znal, ale tak narychlo jsem si nemohl vzpomenout, komu z mých přátel patří.

„Pojď dál a buď tu jako doma,“ ujistila návštěvníka svou přízní Zoidée.

Vzápětí do dveří vkročil - Niódží, kapitán hvězdoletu Šotri, který před více než deseti lety odstartoval směrem k Zemi.

„Kdy jste se vrátili?“ řekl jsem překvapeně. „Pokud vím, měli jste teď ještě letět k Zemi!“

„Budeš mi muset moc věcí vysvětlit,“ mávl rukou Niódží. „Trochu jsme si pospíšili. Jak víš, neměl jsem za letu co dělat, proto jsem celou cestu ještě několikrát přepočítal pro jiné letové parametry. Podařilo se mi zkrátit dobu letu, byť jen o málo, takže jsme stanici vjosuzgu dostavěli před necelou půlhodinou. Jdu teď ohlásit výsledek letu do

Rady kosmonautiky, ale předtím bych potřeboval radu od tebe.“

„Povídej!“ vybídl jsem ho. „A jak bylo na Zemi?“

„K Zemi jsme se ani nedostali,“ řekl Nióděí. „Museli jsme stanici postavit na jiné planetě, říkáte jí, tuším, Mars. Moc nescházelo a byli bychom u Země všichni zahynuli. Byli jsme už docela blízko, když po nás ze Země začali střílet!“

„Nepovídej!“ vyhrkl jsem. „To snad ne!“

„Myslím to naprosto vážně,“ pokračoval Nióděí. „Třetina Šotri je napadrť, Soreal a Beant zahynuli, nenašli jsme ani jejich těla. Byli kontrolovat výsadkový modul Dvojku, který byl doslova rozprášen do okolí. Mailoan byl v té době ve své kabině, tu to zasáhlo jenom okrajově. Našli jsme ho mrtvého, bez nohou, bez rukou a bez krve. Ještě jsme ho sice dokázali vzkřísit, ale bude nějakou dobu trvat, než mu ruce a nohy dorostou a bude zase v pořádku.“

„To snad není možné!“ zatmělo se mi před očima.

„Je to tak jak říkám,“ trval na svém Nióděí. „Šotri byl opět nastaven jako při startu, nebylo nutné chránit se před zářením. Najednou se ozvala strašná rána, celý letoun se nám roztočil tak, že mi to odhodilo ruce od řízení. Pamatuji se, že na obrazovce jen bliklo jakési hlášení červenou barvou, navíc pozemskými znaky, jimž jsem nerozuměl. Nebylo všechno správně přeloženo, ale v té chvíli to stejně nerozhodovalo. Nedovedeš si představit, jaký nastal tanec! Nedostal jsem se k jediné rozumné akci. Šotri se začal chovat, jakoby dostal panický strach a dal se sám na zběsilý úprk. Měl jsem pocit, jako by nás obrovský lis vmáčkl do křesel, brzy jsem viděl červeně a pak jsem asi byl bez vědomí, protože najednou byla Země jen jako malá placka a my jsme letěli šílenou rychlostí pryč. I dva reaktory na to stačily.“

„Meteor to být nemohl?“ zkusil jsem.

„Nepřišlo to shora, ale od Země,“ namítl Nióděí. „Kromě toho jsem si všiml, že se současně s tou ranou dole na Zemi silně zablýsklo. A konečně - tady máš to červené hlášení, bylo schováno v palubním deníku.“

Nevěřícíma očima jsem četl ta pozemská slova:

10:14:25 ÚTOK FOTONOVOU ZBRANÍ. CENTRUM V-2 NEODPOVÍDÁ.

10:14:25 POKUS O ÚNIK NA PLNÝ TAH VŠECH MOTORŮ. MOTORY V ÚSEKU V-2 NEFUNGUJÍ, CENTRUM V-2 NEODPOVÍDÁ.

10:14:25 VYSLÁNO S.O.S.

10:14:26 DIAGNOSTICKÁ ZPRÁVA: V CENTRÁLNÍ ČÁSTI LODI ZJIŠTĚNO DVACET DEVĚT NETĚSNOSTÍ. OSM ÚSEKŮ JE BEZ VZDUCHU.

10:14:26 DOSAŽENO MEZE ODOLNOSTI POSÁDKY. DALŠÍ ZVYŠOVÁNÍ RYCHLOSTI NEMOŽNÉ.

10:14:58 VYPNUTÍ MOTORŮ. VZDÁLENOST OD ZEMĚ 5900 km, RYCHLOST 297 km/sec.

„Co na to řekneš, Vojto?“ pátravě se na mě díval Nióðží. „Já jsem si to sice nechal přeložit snad nejmíň dvacetkrát, ale přiznám se, pořád tomu nemohu uvěřit.“

Skoro se mi zatmělo před očima.

ÚTOK FOTONOVOU ZBRANÍ!

To by ovšem znamenalo, že fotomety, nejhroznější pozemská zbraň hned po atomových bombách, byly v rukou někoho, kdo je neváhal bez jakékoliv výstrahy použít proti mírumilovnému letadlu, přicházejícímu z vesmíru!

„Kterej vůl!“ vyhrkl jsem jenom bezmocně.

Protože tvůrci fotometů se kdysi zapřísahali, že jejich výtvor se nemůže dostat mimo hranice výzkumných laboratoří a těch pár kousků na Perseu budou unikátní zbraně v okruhu několika desítek světelných let od Země.

Bylo mi také jasné, co to bude znamenat. Bardžané se už víckrát nepokusí o let k planetě, odkud na ně bylo jednou vystřeleno. Tímto činem si Země sama odřízla možnost spojení s Galaktickým společenstvím myslících bytostí, které by ji mohlo a mělo pozvednout na úroveň ostatních planet, mnohem vyspělejších a pokročilejších.

Země i nadále zůstane oním hrozným světem, plným násilí a krve, jehož obyvatelé budou i nadále předčasně umírat na své zakouřené planetě na pokraji ekologické katastrofy... A to ani nechci pomyslet na tragédii Rhyinkáa, která by se mohla opakovat i na Zemi - kdoví, kolik ohnivých střel je tu pořád připravených ke startu v hlubokých šachtách atomových raketových základen?

Který syčák to jen mohl udělat?

Ba co hůř - kterému paranoikovi svěřili zbraně takového účinku? Že jsou na Zemi někteří lidé ochotní uvěřit myšlence na invazi z vesmíru, to jsem věděl. Ale nenapadlo mě včas, jakou katastrofu mohou způsobit.

Jako když jdete parkem a znenadání vás zasáhne něčí pěst. A vy si uvědomíte, že člověk, který šel klidně proti vám, je nejspíš nebezpečný násilník.

Na Bardžá je něco takového zcela vyloučeno. Ale jak jsem jen mohl zapomenout, že Země je pořád podle zdejšího měřítka - barbarský svět? Tvrdil jsem, že je něco takového vyloučeno a kosmonauté budou přivítáni přátelsky.

A jediný paranoik všem dokázal, že nemám pravdu.

*****

Rada kosmonautiky se sešla uprostřed noci a ještě před ránem jsem byl pozván k jednání. Ukázalo se, že už tu bylo skoro tři sta lidí a všichni se zabývali incidentem u Země.

Nejprve mě všichni zdvořile požádali, abych jim pokud možno srozumitelně popsal vlastnosti fotonové zbraně, která byla nejspíš použita proti letadlu Šotri. Popsal jsem jim proto účinky fotometu tak jak jsem je znal, ale musel jsem podle svého svědomí dodat, že není vyloučeno, že se tato zbraň mohla mezitím na Zemi vyvinout k horšímu. Byl jsem už mezitím na Marsu a prohlédl jsem si trosky hvězdoletu aspoň skrz pancéřové sklo stanice. Fotomety, jimiž jsme byli vyzbrojeni my, neměly takovou sílu, aby v jediném okamžiku rozmetaly celý výsadkový letoun včetně jeho pancéřovaného reaktoru. Tady šlo zřejmě o něco mnohem silnějšího.

Bardžané jenom ustaraně kývali hlavami. Nedivil jsem se. Jestli je možné tak ničivě zasahovat objekty v kosmu, pak by každý pokus o přiblížení se k Zemi připomínal sebevraždu. A to je slovo, které v jazyce Bar ani neexistuje. Pak se ale nedalo očekávat, že ještě někdo bude mít zájem opakovat let k Zemi. A co víc, odborníci trvali na tom, že zpráva o tak vážném nebezpečí musí být neodkladně sdělena i Velké radě Společenství. Země se v jediném okamžiku v očích Bardžanů změnila z budoucího zajímavého partnera v planetu plnou nebezpečných, krvelačných bytostí a to bylo něco, co bylo nutné projednat se zástupci všech civilizací.

Rada kosmonautiky proto k ránu hlasováním rozhodla svolat další mimořádné zasedání Velké rady a přednést tam incident u Země jakožto ohrožení Galaktického společenství. Současně mi oznámili, že jsem pozván na zasedání jednak jako svědek a zástupce planety Země,

ale též jako odborník na problémy této rozporuplné civilizace.

Upřímně řečeno, nadšen jsem tím být nemohl. Raději bych se před Velkou radou ani neukázal. Nedalo se však nic dělat. Byl jsem přizván a couvnout před odpovědností by pro Zemi za těchto okolností znamenalo naprostou izolaci kdoví na kolik století. To jsem v žádném případě nechtěl - ačkoliv se mi zdálo, že tento osud Zemi hrozí bez ohledu na moje svědectví a snažení.

Zoidée naléhavě zavolala svou matku Zugiju a svěřila jí do opatrování naše děti.

„Tam nemohu chybět," prohlásila rezolutně a nikdo se jí v tom neodvážil odporovat.

Mimořádné zasedání bylo zahájeno už druhého dne večer v obrovském sále Centra na Bardžá, kam celé dva dny všechny dostupné stanice vjosuzgu chrlily zástupce všech planet Společenství. Vlastně poprvé jsem se tak měl setkat se všemi civilizacemi, ale tentokrát jsem z toho neměl radost. Téma rozhovorů nebylo nijak příjemné.

Zasedání bylo zahájeno bez velkých ceremonií. Zástupci Rady kosmonautiky oznámili, že využívají svého práva svolat Velkou radu, neboť se domnívají, že události u Země jsou pro všechny bytosti Společenství velmi závažné a bude nutné co nejdříve rozhodnout, jaká opatření je třeba udělat. Vzhledem k tomu, že civilizace Země představuje potenciální ohrožení všech světů Společenství, není možné tento problém odložit na nejbližší řádné zasedání Velké rady.

Musel jsem znovu, tentokrát před více než devíti tisíci bytostmi všech světů Společenství, zopakovat vlastnosti fotonových zbraní, jimiž byl vyzbrojen Perseus a které teď byly použity proti hvězdoletu Šotri. Vypočítal jsem však také všechny případy, kdy jsem použil fotomet já, ať už to bylo na obranu proti dravým ještěrům na Poenaid, při ničení těch několika protiletadlových raket na Rhyinkáa, či konečně jako prostředek, s jehož pomocí jsme se Zoidée pronikli do vnitřku havarovaného hvězdoletu v marné snaze získat tam prostředky pro záchranu.

„Tvrdíš, že fotomet může být použit též jako nástroj?" přihlásil se o slovo jeden ze zástupců planety Eio. „Ovšem jeho původní určení nezapíráš. Je to především zbraň a to velice účinná."

„Na planetě Poenaid zahynula velká část výpravy z Bardžá jen proto, že jejich zbraně nebyly proti tamním veleještěrům dostatečně účinné," odpověděl jsem. „Kdyby byli kosmonauté vyzbrojeni našimi

fotomety místo puškami, neodehrála by se tam taková tragedie. K tomu bych chtěl dodat, že také pušky, kterými jsou vyzbrojováni kosmonauté Průzkumu, jsou účinné zbraně a kromě toho se nedají vůbec použít na nic jiného než na zabíjení. Přesto si myslím, že není myslitelné vysílat na průzkum kosmonauty neozbrojené. To by mohlo zastavit lety do vesmíru úplně."

„Jenže nikdo z nás si nedovede představit, že by někdo z kosmonautů z Bardžá namířil zbraň na jinou myslící bytost a pokusil se ji zabít. Něco jiného je, když se bráníme proti nemyslícím zvířatům, se kterými se nedá vyjednávat. Ale sama představa, že někdo z nás zabije myslící bytost..."

„Podle mě není vůbec důležité, zda je fotomet zbraň nebo nástroj," řekl jsem. „Spousta nástrojů se dá použít i jako zbraně a spousta zbraní může být použita též jako nástroj. Podle mě je mnohem důležitější, kdo má příslušnou zbraň či nástroj v ruce a jak a proti komu ji použije."

„Zástupce Země si ale jistě v této chvíli uvědomuje, že to byli jeho krajané, kteří použili fotomet proti našemu hvězdnému letadlu, ačkoliv museli vědět, že uvnitř jsou jiné myslící bytosti," namítl jeden z Bardžá.

„Ano, vím o tom," přikývl jsem. „Nevím sice, co je k tomu vedlo, ale nemohu tvrdit, že se to nestalo. Na Zemi je pořád určité procento lidí, kteří se věnují zlu, i když asi dobře vědí, že velká většina ostatních jejich činy odsuzuje."

„Což se ti ostatní proti těm zlým nepostaví? Pak ale je to stejné, jako kdyby to zlo schvalovali a od toho už je jen krůček k tomu, abychom prohlásili, že všichni lidé na Zemi mají spoluvinu na tom, co se stalo."

„Tak tomu ovšem není," namítl jsem. „Jak se mohu třeba já tady na Bardžá postavit proti těm, kdo u Země stříleli na Šotri? Já s nimi nesouhlasím, to mi snad věříte, ale nemám žádnou možnost své krajany ovlivnit. Ale i kdybych byl na palubě Šotri, nemohl bych proti těm dole nic udělat. Potíž je v tom, že vlastně nikdo na celém našem světě nedokáže zabránit skupince maniaků, když si usmyslí vraždit. Můžeme je pak potrestat, ale tím už obvykle obětem nepomůžeme."

„K čemu je potom to trestání?" zeptal se jiný.

„Trest má u nás na Zemi dvojí funkci," zkusil jsem to vysvětlit. „Především pachatele zneškodní, zabrání mu jeho čin podle libosti

opakovat. Kromě toho může mít vliv i na ostatní potenciální pachatele, neboť jim ukáže, že i je by mohl stihnout trest za činy, které jsou v rozporu se zákony našeho světa.“

„Jak je tedy možné, že lidé Země stříleli na náš letoun? Což se nebáli trestu?“

„Na Zemi se každodenně stává velmi mnoho zločinů,“ musel jsem, ač nerad, přiznat. „Všechny zlé činy totiž nejsou vždy potrestány. Některé jsou provedeny tak tajně, že se nepodaří zjistit pachatele. Ale stává se i to, že v některých částech světa mají zločinci tak velkou moc, že jim za jejich činy trest vůbec nehrozí. V takových zemích se pak zločiny dějí naprosto běžně.“

„Což je možné, aby ve vesmíru existoval svět, kde mají moc zločinci a ostatní lidé to nechají tak?“

„Na Zemi se tak stalo už mnohokrát,“ řekl jsem. „A co hůř, některé národy takové zločince dokonce oslavovaly.“

„Strašný svět,“ vykřikl kdosi.

„Nesmíme dopustit, aby se takové nebezpečí dostalo na obydlené planety!“

„Zrušme spojení se Zemí!“

„Vždyť ještě nebylo žádné spojení uskutečněno!“ pokoušel jsem se namítat. „Na Zemi přece nebyla postavena ani jediná stanice vjosuzgu, nikdo ze Země nemůže ohrožovat obyvatele Společenství.“

„Pak ji tam ani nesmíme stavět! A musíme zabezpečit, aby se k nám lidé Země nemohli dostat ani pomocí naší stanice na Marsu!“

„Zrušme stanici na Marsu! Pak se nic nebude moci dostat k planetám Společenství!“

„Ano, zrušit stanici na Marsu!“ volali mnozí.

„Přestaňte konečně křičet!“ ozvalo se najednou ze sálu velmi silným hlasem. „Žádám oficiálně o slovo!“

Slovo dostal jeden ze zástupců planety Ux, obrovská chobotnice s dvoumetrovým tělem a s nejméně čtyřmetrovými chapadly. Tyto chobotnice měly ultrazvukový orgán, funkčně obdobný s ultrazvukem delfínů. Mohly jej přeladit do oblasti zvuku slyšitelného i pro ostatní, mluvily samozřejmě jazykem Bar a bylo jim celkem dobře rozumět, ačkoliv zvuky vydávaly odněkud z hlavy. Samy mezi sebou prý hovořily také jazykem Bar, jenomže v oblasti ultrazvuku, takže je lidé při jejich rozhovorech neslyšeli.

„Na rozdíl od jiných delegátů se nedomnívám, že by nám ze Ze-

mě hrozilo nebezpečí," prohlásil. „Prosím, uvažujte trochu logicky. Obyvatelé Země na náš letoun zaútočili, to bereme jako fakt. Nepřejí si zřejmě, abychom se k nim dostali, to je zatím vše, co o tom můžeme soudit. Není však možné, že by se nás obávali víc, než se my obáváme jich?"

„My bychom jim přece nemohli ublížit!" vykřikl kdosi.

„To víme my, ale nevědí to oni," řekla chobotnice. „Což není možné, aby se nás obávali jakožto právě tak krvelačných tvorů, jakými jsou oni?"

„Ani na Zemi nejsou všichni lidé krvelační," nedalo mi a trochu nezdvořile jsem skočil do řeči tomu jedinému, kdo teď mluvil ve prospěch Země.

„Prosím o prominutí váženého zástupce Země," obrátila ke mně chobotnice velké oči. „My dobře víme, co právě on udělal pro Společenství, zejména pro lidi Rhyinkáa, a chtě nechtě si ho musíme vážit. Ale já teď nebudu mluvit o takových jako je on, i kdyby jich měla být na Zemi většina. Chci mluvit o zločincích, jejichž existence představuje přece jen určité nebezpečí, které ani sám zástupce Země nepopírá."

„Nebezpečí zůstává nebezpečím," podotkl kdosi.

„Předně si musíme uvědomit, že lidé Země nemají přístup na planety Společenství a nemohou nám škodit," pokračoval zástupce planety Ux. „Na Zemi nebyla postavena žádná stanice vjosuzgu a stanici na Marsu můžeme zabezpečit tak, aby se nedala použít k dopravě nebezpečných lidí ze Země. Můžeme například jako na Rhyinkáa do stanice umístit nálože, které by ji v případě potřeby zničily. Tolik bych chtěl říci pro naši bezpečnost.

Uvědomme si však ještě jedno. A opět poslouží události na Rhyinkáa jako příklad. Také tam místní zločinci vystřelili na naše letadlo, byť ne tak účinnou zbraní. Přesto se dá tvrdit, že jednoho obyvatele Společenství zabili. Vůbec není rozhodující, že se mrtvého podařilo zase oživit. Také tam se totiž našli pochybovači, kteří chtěli planetu ihned opustit.

Kdyby na Rhyinkáa nebyl člověk ze Země, byli bychom tam nechali zemřít devatenáct tisíc obyvatel, z nichž většina byla bez viny a na těch pár zločinců i tak doplatila, jak se nám ani věřit nechce.

A teď si všichni jak tu jste zkuste dát sami sobě jednu otázku. Nebyla by to naše vina, kdyby zbytečně zahynulo těch devatenáct tisíc

bytostí? Vím, jejich smrt by se pořád dala přičíst na vrub zločinců, kteří tak nesmyslně zničili celou planetu. Ale - nezbavil nás člověk ze Země strašlivé viny, kdybychom se té zbytečné smrti ani nepokusili zabránit?

Pochopitelně se musíme postarat především o to, aby se žádné nebezpečí z vesmíru nemohlo dostat na naše světy. To je prvotní úkol. Ale nemůžeme přece nechat Zemi izolovanou jen proto, že se tato planeta dosud nedokázala vypořádat se zločinci, kteří možná mají dost moci, aby byli beztrestní. To bychom vlastně měli tutéž vinu jako většina dobrých lidí, kteří na Zemi zločinům zabránit nemohou.“

„Prvotní musí být ochrana našich světů!“ řekl kdosi.

„Ano, souhlasím,“ neprotestoval zástupce planety Ux. „Především musíme zajistit, aby lidé Země nemohli proniknout na naše světy. Musíme zajistit proti zneužití i stanici na Marsu. Kdybychom však tuto stanici úplně zničili, nebudeme moci Zemi pomáhat vůbec. A kdyby se, nechci ani domýšlet, na Zemi stalo něco podobného jako na Rhyinkáa, pak by nám tato civilizace zmizela beze stopy. Což by byla nebetyčná škoda. Všichni víme, že pozemská civilizace nám dala a ještě může dát mnoho dobrého. Lidé Země mohou mít velice dobré nápady, vždyť na Zemi vývoj probíhal jinak než u našich světů. Jen namátkou jmenuji: hvězdný letoun Šotri, vylepšení letadel gryul, ale hlavně nový druh přenosu informací pomocí stanic vjosuzgu, které jsme za posledních pět tisíc let nevylepšili ani o zcela nepatrný detail. A také proto bych všem navrhl, abychom si všechno nejprve dobře promysleli. Víme, jaké nestvůry vládly obyvatelům na Rhyinkáa. Komu nic neříká ani jméno Qintyr, ať si přečte Huiéesovu knihu Konec civilizace, i když přiznávám, že je to hrozné čtení. Možná ale nevíte o tom, že sám Qintyr byl převezen na Poenaid - a přesto tam podle mě nemohl způsobit žádné zlo. Možná, že bude na Zemi takových Qintyrů více, ale připomenu všem ještě jiné jméno, které je také neodvolatelně spojeno se Zemí. Ať se přihlásí, kdo dosud neslyšel jméno Mozart!“

Že Mozart okouzlil několik miliard nepozemšťanů, to jsem už věděl. Ale že by právě jeho jméno mohlo zachránit Zemi, tomu jsem ani nechtěl uvěřit.

A přece!

Po slovech zástupce planety Ux nastalo takové ticho, jako kdyby v sále nebylo devět tisíc bytostí ze všech čtyřiceti planet Galaktického

společenství.

„Budeme si to muset pořádně rozmyslet," usoudili největší odpůrci Země. „Je-li pravda, že nebezpečí není tak okamžité, máme dost času na rozmyšlenou."

*****

Byla tedy vyhlášena přestávka na rozmyšlenou do příštího dne a většina zástupců planet spěchala do svých domovů, aby se poradila o dalším postupu se Sněmy planet. Moc starostí mi to ale neubralo. Tušil jsem, že ani další vývoj událostí nemusí být pro Zemi příznivý.

„Já ti věřím, Vojto," opakovala už po několikáté Zoidée. Určitě to myslela vážně, ale podobně jako ona smýšlelo málo lidí. Kdyby se Země nezastala úplně cizí bytost, ne-člověk z Uxu, mohlo by být zničeno jediné spojení se Zemí, stanice Mars-1. Pak bych se už nikdy nemohl vrátit domů, na Zem.

Seděli jsme spolu v jídelně u stolu sami.

„No tak bys zůstal s námi na Bardžá," utěšovala mě marně. „Co ti tu chybí? Máš tu mě, máme krásné děti, všichni tě tu uznávají. Já vím, domov je domov... Ale což jsi mi předtím na Poenaid neříkal, že s návratem na Zem nepočítáš?"

„Já vím, nepočítal jsem," povzdychl jsem si. „Jenomže od té doby se mnohé změnilo. Myslel jsem si, že zemřu sám a sám daleko od domova - a celkem mě to nechávalo klidným, protože to patřilo k riziku kosmonauta. Pak jsem tu najednou potkal tebe a získal jsem naději na další život, to bylo více než jsem mohl doufat. Byl bych asi nesmírně spokojen, žil bych s tebou a nejspíš bych Bardžá považoval za svůj nový domov. Jenže pak mi svitla naděje, že se snad prostřednictvím Šotri přece jen vrátím a pomohu lidem Země mezi ostatní rozumné bytosti. Po takové naději je neúspěch dvojnásob těžký."

„Máš tu mě a naše děti," řekla Zoidée. „Rozhodně nebudeš sám a dobře víš, že pro tebe udělám všechno, co bude v mých silách, ať už záležitost se Zemí dopadne jakkoliv."

„Mohu vás dva, prosím, požádat o chvíli vašeho času?" ozvalo se pojednou za mnou.

Ohlédl jsem se. Hlas patřil veliké, více než dvoumetrové chobotnici, obývající planety Ux, Grabaja a Ullhettl. Tito ne-lidé do Společenství patří již dávno, ale já jsem ještě neměl možnost se s někým z

těchto planet setkat osobně. Před malou chvílí se však podobná bytost, pokud to nebyla přímo tato, Země proti všeobecnému mínění ostatních zastala, proto jsem cítil vůči těmto tvorům jakousi vděčnost.

„Prosím - co si přeješ?“ přikývl jsem.

„Rád bych si s člověkem ze Země pohovořil o samotě, kdyby to bylo možné,“ pokračovala chobotnice. „Chci s ním mluvit především o planetě Zemi a nechci, aby náš rozhovor slyšel kdokoliv jiný.“

„Zoidée je moje žena,“ řekl jsem klidně. „Nevidím žádného rozumného důvodu, proč by tu nemohla být.“

„No dobrá, já ji ostatně dobře znám,“ slevila chobotnice. „Ale pak vás budu muset požádat, abyste nic z našeho hovoru neřekli nikomu dalšímu. Slíbíte mi to? Bez toho slibu nebudu s nikým mluvit, ačkoliv vím, že to je moc důležité, zejména ve vztahu k Zemi.“

„To slíbím, pokud to nebude v rozporu s mým svědomím,“ přikývl jsem opatrně. Zoidée mlčela.

„Ujišťuji vás oba, že vaše svědomí zůstane čisté,“ rychle dodala chobotnice. „Mlčením nebudete v žádném případě nikoho ohrožovat, ani nebudete nuceni nikomu lhát. Žádám od vás jen to, abyste informace, které se dozvíte, nešířili o své vůli dále a považovali je za důvěrné. Myslím, že proti tomu vaše svědomí protestovat nemusí.“

„V tom případě slibuji i já,“ řekla Zoidée potichu.

„Děkuji vám oběma,“ podívala se chobotnice svýma velkýma očima na mne, na Zoidée a opět na mne. „Jmenuji se Bghlt a jsem zástupcem planety Ux. Před chvílí jste mě oba mohli slyšet při jednání o Zemi, ale to není důležité. Důležité je, že jsem také členem tajného sdružení Strážci Uxu, což je ono tajemství, o kterém neví ani velká část obyvatel našeho světa. Hned zkraje vám musím říci, že toto sdružení neslouží ničemu zlému a naopak zlu účinně zabraňuje.

Když první hvězdný letoun z Bardžá na své cestě vesmírem přistál na planetě Ux, nalezl u našich obyvatel opravdové přátelství. Přijali jsme neznámé bytosti s nadšením a lidé z Bardžá nešetřili chválou na naši mírnou a klidnou povahu. Kdyby však k nám přiletěli o pouhých dvanáct století dříve, což je velice nepatrná lhůta proti době trvání bardžanské i naší civilizace, našli by obraz planety docela jiný. Když jsem viděl, jak byli někteří zástupci planet zděšení tím, co se stalo u Země, nedokázal jsem si ani představit, jak by se zhrozili, kdyby objevili starou Ux.

Prostudoval jsem všechny záznamy z pozemského hvězdného le-

tounu, které se týkaly dějin válek a násilností od dávných dob až po dnešek. Nedivím se příliš, že se někteří obyvatelé Společenství otřásali hrůzou, ale musím vás ujistit, že to všechno není nic proti ukrutnostem, které se děly u nás na Uxu. Války, vraždy, kruté mučení, tyranie, to všechno u nás bylo v mnohem větší míře, než na Zemi. A bylo to u nás ještě mnohem horší, protože na Zemi je zlo částečně vyrovnáváno dobrem, kterého je v podstatě víc než zla. Na Uxu bylo zla tolik, že dobro nemělo zpočátku šanci se prosadit.

Jen pod slibem mlčení vám dvěma prozrazuji tajemství, které mělo být původně pohřbeno do hrobů našich předků. Ale když jsme se dozvěděli, že ve vesmíru je další svět, který si neví rady se zlem svých obyvatel, rozhodli jsme se, že naše tajemství přece jen někomu prozradíme, jakkoliv se za to všechno, co se u nás v dávné minulosti odehrálo, upřímně stydíme. Jsme si totiž jistí, že to, co tenkrát způsobilo takovou náhlou změnu v myšlení našich obyvatel, by mohlo pomoci i Zemi. Zajímá vás to?“

Tahle otázka byla v téhle chvíli asi zcela zbytečná. Oba, já i Zoidée, jsme Bghlta rychle vybídli, aby pokračoval.

„Málo obyvatel našeho světa dnes ví o tom, jaké poměry vládly na Uxu před dávnými věky,“ nedal se pobízet Bghlt. „My se za naši minulost stydíme tak, že jsme raději zničili všechny staré knihy, sochy, obrazy, přejmenovali jsme města a odstranili jsme tak všechno, co by jen trochu připomínalo doby hrůzy.“

„To možná nebylo to nejlepší, co jste mohli udělat,“ řekl jsem potichu. „Máme na Zemi takové přísloví: kdo zapomene na své omyly, je odsouzen k tomu, aby si je zopakoval.“

„Vidíte - a právě tato myšlenka je argumentem pro další existenci společnosti Strážců,“ řekl Bghlt vítězoslavně. „Takové přísloví máme totiž i u nás. A právě proto dodnes zůstala na Uxu naše malá skupinka, která se stará, aby nic z minulosti neupadlo do úplného zapomnění. Společnost zvaná Strážci Uxu není početná. Na celém světě je nás jen asi pět set. To my v tajných úkrytech uchováváme všechny památky na doby hrůzy, které jen bylo možno uchovat. Prastaré obrazy bitev, válečné písně, knihy o násilí, seznamy popravených... Ale také vzorky všech možných zbraní, vražedných jedů, staré popravčí stroje a pomníky násilí. Neschováváme je proto, aby je někdo mohl použít, ale právě proto, aby je už nikdy nikdo použít nemohl.“

„Nechtěla bych být členem takové společnosti,“ otřásla se Zoi-

dée. „To bych přece jen raději souhlasila s tím, aby se na takové věci zapomnělo úplně.“

„Právě kdybychom zapomněli i my, ponechali bychom možnost návratu těchto zlých dob,“ řekl Bghlt. „Zlo totiž u nás svou hru prohrálo jenom díky tomu, že nic zlého už nemohlo zůstat zapomenuto.“

„Co si o tom myslíš ty, Vojto?“ obrátila se Zoidée na mne. „Vůbec se mi to nelíbí!“

„Já naopak souhlasím s Bghltem,“ řekl jsem. „Také u nás na Zemi je většina zlého spácháno, protože viníci zůstanou nepoznáni a nepotrestáni.“

„Výborně!“ řekl Bghlt. „Uvažuješ stejně jako my, člověče z planety Země. Proto jsem původně nechtěl, aby u našeho rozhovoru byla tvoje žena. Ona to jako každý člověk z Bardžá nemůže pochopit, ale my dva bychom si mohli docela dobře rozumět a to, co pomohlo odstranit zlo u nás, by mohlo právě tak dobře pomoci i Zemi.“

„Dobrá - tak už povídej!“ vybídl jsem ho netrpělivě.

„Správně jsi řekl, že problém nebyl v tom, že by se někdo dopouštěl proti druhým násilí za tichého souhlasu ostatních, jako spíše v tom, že nebylo možné zjistit, kdo tento zločin spáchal. Často byli za zločin jedné osoby potrestáni zcela nevinní a každá taková nespravedlnost vedla k tomu, že bylo těžší a těžší trestat viny. Nikdo obvykle neprovádí zlé činy veřejně - proti takovým si ostatní brzy najdou obranu, třeba podle hesla oko za oko, zobák za zobák. Každý, kdo páchá zlo tajně, však pomáhá ukrývat jiné, aby se jim podařilo unikat spravedlnosti jako jemu. Zločinci se snaží lidi i zastrašit, aby mlčeli, nebo nemluvili pravdu. Když počet lumpů přesáhne určité procento obyvatel, lžou všichni a vyslechnutím svědků se pravdu nedozvíš. Pokud se i pak podaří přesně určit, kdo zločin spáchal a koho je tedy nutné potrestat, brzy i za tak nepříznivých podmínek všechny násilnosti přestanou. Každý si totiž rozmyslí nést za zlý čin zlou odplatu.“

„Ano, jenomže to vyžaduje, aby byla každá špatnost vždy správně odhalena,“ namítl jsem.

„A právě tohle naši předkové před dávnými dobami na Uxu dokázali!“ řekl vítězoslavně Bghlt. „Od té doby můžeme zcela přesně zjistit každý zlý čin a žádný už nezůstal bez trestu. Násilné činy byly zprvu trestány usmrcením. Každý věděl, že by se mu neúprosně dostalo strašné odplaty a násilí z našeho světa brzy definitivně zmizelo.“

„To ale bylo ukrutné!“ skoro vykřikla Zoidée.

„Bylo," souhlasil Bghlt. „Jenomže tenkrát na naší planetě byla krutost naprosto běžná, nevyvarovali se jí ani Strážci. Bylo to však velice účinné. I nám to teď připadá kruté, ale tenkrát to asi jinak nešlo."

„Předpokládám, že dnes už máte jiná měřítka, než kdysi," řekl jsem rychle.

„Velice správně uvažuješ, pozemšťane," potvrdil Bghlt spokojeně. „Vidím, že si pořád ještě rozumíme."

Zoidée se na Uxana dívala s hrůzou jako na nějakou obludu z pozemských horrorů, ale já jsem už nabyl jiného mínění. Po neodvratnosti trestu za zločiny přece už dlouho marně volali zákonodárci všech států na Zemi.

„Jak se časem měnila povaha obyvatel Uxu, měnilo se ovšem i myšlení Strážců. Stupeň odplaty se snižoval, to znamená, že zlo nebylo spláceno stejně krutě. Ukázalo se, že většinou stačí násilníky a lumpy zneškodnit i bez usmrcování. Někdy stačilo je například přestěhovat na jiné místo a zbavit je tak jejich moci či vlivu špatných přátel. A hlavně - těchto opatření bylo zapotřebí stále méně a méně. Myšlení obyvatel Uxu se tak změnilo, že teď už jsme více než tisíc let u nás neobjevili jediný zločin. V našem světě zmizelo násilí tak dokonale, že ve většině z nás na období hrůzy nezůstala ani vzpomínka. Z minulé éry se nám sice zachovala sotva setina umění, ale ani toho nelitujeme."

„No budiž, ale co dělají Strážci dnes?" ptala se Zoidée.

„My jediní víme, jak to tenkrát bylo," řekl Bghlt trochu tišším hlasem. „Ale není to jednoduché. Mezi Strážce můžeme přijímat jenom mimořádně odolné jedince, zejména psychicky. Dávné zlo našeho světa působí i teď. Vědomí zla způsobuje, že se dnešní Strážci dožívají v průměru o pětinu kratšího věku než ostatní, kteří o ničem nevědí. To je daň za to, že víme všechno."

„To vám rozhodně nezávidím," otřásla se Zoidée.

„Naši předkové se také kdysi rozmýšleli, zda by nebylo lépe společnost Strážců rozpustit a na všechno zapomenout. Dnes ale víme, že udělali dobře, když se rozhodli Strážce zachovat. Teď nastala chvíle, kdy mohou Strážci opět pomoci, tentokrát na jiné planetě, právě tak nakažené zlem, jako tomu kdysi bývalo na Uxu."

„Tak vy si myslíte, že by vaše metody mohly pomoci i na Zemi?" zkusil jsem pochybovat. „Ale Země je úplně jiný svět než bývala pla-

neta Ux.“

„Proto jsem musel nejprve tak dobře prostudoval veškeré materiály z pozemského hvězdného letadla Persea,“ řekl Bghlt. „Podle mě máte na Zemi více dobra, než kolik ho bylo na Uxu v počátcích Strážců. Mám proto pro Zemi i pro tebe, člověče, návrh. Pomohu vám vytvořit společnost Strážců Země a očistit od zla Zemi.“

„Já bych souhlasil,“ přikývl jsem. „Ale pořád mi není jasné, jak chcete dosáhnout toho, aby všechny zločiny vždy vyšly spravedlivě najevo. I u nás na Zemi jedni zlí chrání druhé, lžou a vyhrožují. Myslím si, že vůbec není jednoduché odhalit, jak se která hanebnost stala. U nás se tím zabývají tisíce lidí - a často marně.“

„Pochopitelně o tom problému vím,“ řekl Bghlt. „Jenže my, Strážci Uxu, máme něco, co je absolutně spolehlivé. Máme své stroje, říkáme jim Oči Uxu čili uxiony, které mohou vidět do spirál času. Můžeme tak znovu vyvolat obraz čehokoliv, co se stalo. Ne sice libovolně, ale většinou to postačuje. Dovedeš si představit, pozemšťane, že si můžeš každý čin prohlédnout znovu a znovu ze všech stran, i když se původně odehrál beze svědků? Nejen to - můžeš vidět vše co se odehrálo v naprosté tmě, můžeš si dokonce děj, vyvolaný uxionem, uložit na papír jako trvalé zobrazení, podobné fotografii. Před Očima Uxu nemůže nikdo nic zatajit, nic skrýt.“

Chvíli jsem přemýšlel.

„Tohle by snad mohlo zlikvidovat zločinnost,“ řekl jsem po chvilce. „Jenomže já si bohužel dovedu představit ještě něco jiného. Kdyby se ty oči Uxu dostaly do rukou zločincům, umožnily by jim naopak úplně zotročit všechny lidi z celého světa. Dovedeš si představit, jaké by mohli páchat zločiny, kdyby viděli do minulosti? Podotýkám, že u nás někdy nebývá jasné, zdali policista, který by měl zločince pronásledovat, není sám zločincem.“

„I v tom máš úplnou pravdu, člověče ze Země,“ řekl Bghlt a protáhl svá chapadla nejméně na čtyři metry. „Jsi opatrný ve správné míře, máš tedy vědět i to další. Tak jako jsme potlačovali zločiny, museli jsme bránit i svoji společnost, zejména před nebezpečím zneužití Očí Uxu. Proto, i když jsme časem přestávali trestat vraždy smrtí a násilí násilím, z jednoho jsme nemohli ustoupit. Dodnes u nás platí První zákon Strážců: kdo zneužije uxion, musí zemřít hned, jakmile jeho čin vyjde najevo. Pokud budeš chtít vytvořit Strážce, budu muset trvat na tom, aby tento zákon platil i na Zemi. To není podmínka moje, ale

všech Strážců. Vím, je strašlivá, pro tebe možná příliš, ale musím na ní trvat. Jinak nesmím tajemství uxionů vydat nikomu v celém vesmíru.“

„To je hrozné!“ zašeptala Zoidée. „Je vůbec možné na něco tak krutého přistoupit? Vojto, co ty na to?“

„Je to hrozné,“ přikývl jsem. „Ale ty si Zoidée nedovedeš ani představit, jakým hrůzám by šlo zabránit - a jaké naopak způsobit. Já v tomhle směru vidím mnohem dále než ty. Dobře vím, že Bghltova podmínka je krutá, ale obávám se také, že je naprosto nutná. Já ji přijímám.“

„Ale proč?“ vykřikla. „Proč zase ty? Proč jsi musel letět do toho pekla na Rhyinkáa - a teď zase tohle! Co když někomu pomocí těch očí Uxu ublížíš omylem - mýliti se je lidské! To by tě ti ostatní... museli zabít?“

„Takhle to není,“ řekl Bghlt. „Když někdo ublíží druhému prostřednictvím očí Uxu, je tento čin pečlivě zkoumán pomocí uxionů, navíc několika Strážci nezávisle na sobě. Nemůže být tedy potrestáno pouhé opomenutí, musí jít prokazatelně o zlý úmysl. A jak se domnívám, tvůj muž tak jako ty sama nedokáže úmyslně ublížit nevinné bytosti. V tom případě se o něho bát nemusíš. Ale on také, na rozdíl od tebe, dovede trestat zlo - a i to, bohužel, musí být schopnost Strážce.“

„Vojta nikdy nikoho netrestal, pokud vím,“ řekla Zoidée potichu a zaraženě.

„Ale ano, ovšem jen takové, kteří si to zasloužili,“ řekl Bghlt. „Byl to trest tak spravedlivý, že byl vykonán dokonce se souhlasem lidí z Bardžá. Myslím tím na vojáky, co zůstali na planetě Rhyinkáa. Pravda, chtěli tam zůstat dobrovolně. Ale Vojta věděl, že nebudou mít naději přežít, všichni jsou odsouzeni k pomalé smrti. Bylo to jistě těžké rozhodování, ale podle mě ani on neměl na vybranou. Tím, že je tam nechal - a pokud vím, jeden z nich už byl v naprostém bezpečí na Poenaid - tím je odsoudil k smrti. Ale kdyby je dopravil do bezpečí násilím, nezachránil by je nadlouho. Qintyra a jeho vražedníky by asi brzy zahubili jejich vlastní krajané, ale bylo by to mnohem horší, protože tím by se násilí přeneslo na Poenaid a tam by kvetlo dál. Vojtovo řešení bylo téměř stejné, jako kdybychom na jeho místě byli my, Strážci Uxu. My už jsme to všechno pečlivě zvážili a nenašli jsme na jeho činech nic špatného. Nemohli bychom ho trestat, není proč.“

„Ale proč jste nám na Rhyinkáa nepomohli?“ zajímal jsem se. „Když dokážete vidět do minulosti, mohli jste nám právě tam pomoci nejvíce!“

„To jsme ještě nebyli rozhodnutí prozradit naše tajemství komukoliv ve vesmíru. Rozhodnutí pomoci lidem Země padlo až později. Museli jsme přitom zrušit jednu posvátnou, strašně starou přísahu - a věřte mi, nebylo to lehké. Ta přísaha byl článek osm našeho Kodexu Strážců - a nezapomeň, číslo OSM je pro nás magickým číslem.“

„Jenže pak vám nedalo svědomí, že?“ řekl jsem.

„Svědomí...“ řekl Bghlt pomalu. „Svědomí... i v tom máš pravdu, člověče ze Země. Svědomí je totiž někdy účinnější, než sebeukrutnější trest. Kdyby tenkrát na Uxu neměl svědomí nikdo, bylo by tam dosud peklo. Lidé, važte si svědomí! Kde jsou aspoň jeho stopy, tam snad není všechno ztraceno. To je také zkušenost, která pomáhala napravit náš nemocný svět. Pamatujte si to, lidé ze Země i z Bardžá...“

*****

Jednání Velké rady společenství pokračovalo s nevelkým zpožděním. Několik desítek zástupců planety Ebójá se poněkud zdrželo, ale poslali včas omluvu s prosbou, aby na ně Velká rada počkala. Této prosbě bylo ovšem vyhověno.

Dalo se předpokládat, že se všichni na svých planetách dohodnou na dalším postupu, ale nebylo to podmínkou a brzy se to také projevilo.

Nejprve Rada hlasovala, zda si všechny civilizace myslí, že pozemská civilizace je natolik nebezpečná, že je třeba zničit i stanici na Marsu a úplně přerušit veškeré pokusy o kontakt. Přiznávám, že mi během hlasování skákalo srdce až někde v krku, protože tím se současně rozhodovalo, zda budu muset zůstat do smrti na Bardžá, nebo zda se ještě někdy podívám na Zem. A i když je Bardžá nádherným světem, jakmile by mi byla odebrána možnost vrátit se domů, změnil by se můj pobyt na Bardžá ve vyhnanství.

I pozlacená klec je klecí!

Naštěstí se ukázalo, že jenom nepatrný počet bytostí je toho názoru, že je třeba zničit stanici Mars-1 a zbavit se kontaktu se Zemí úplně. Oddechl jsem si, ale jen na chvíli.

Druhé hlasování se týkalo nutnosti zabezpečení stanice Mars-1

proti zneužití lidmi Země. Bohužel, podstatně menší počet zástupců planet, než v prvém případě, se domníval, že nebezpečí není tak velké, aby nebylo nutné připravit stanici k okamžitému zničení náložemi trhavin. Byla tím vyslovena jasná nedůvěra lidem Země, ale neměl jsem v té chvíli naději změnit názor tak velkého počtu bytostí Společenství.

Třetí hlasování se týkalo otázky, zda má cenu pokračovat v pokusech o navázání kontaktu s civilizací Země, nebo tuto planetu jen zpovzdálí sledovat. A tady bylo jednání ze všech tří hlasování nejsložitější.

Námitka, že nikdo z planety Bardžá nebude riskovat cestu na tak nebezpečnou planetu, dlouho nevydržela. Prohlásil jsem, že se hlásím jako dobrovolník k letu Mars-Země - a ke všeobecnému údivu se jako další dobrovolník přihlásil Bghlt, ne-člověk z planety Ux.

„To je nemyslitelné," namítal jiný zástupce planety Ux. „Nevidím žádného důvodu, proč by se měl někdo z nás nechat zabít na planetě, kterou obývají Ne-uxané!"

„Je to však moje právo se takto rozhodnout," odrazil jeho námitku Bghlt. „Já to dokonce považuji za svou povinnost."

„Jenomže my máme být zodpovědní za životy všech obyvatel Uxu, to znamená i za život krajana Bghlta," pokračoval další zástupce Uxu. „Ať se na mě kolega Bghlt nezlobí, ale já pro jeho šílenou cestu na Zem hlasovat nemohu."

„Myslím, že jediný, kdo má jakési právo takhle hazardovat se svým životem, je člověk ze Země," přidala se k tomu další chobotnice. „I když musíme vzít v úvahu, že je jediným, kdo tu může zastupovat Zemi, jedná se u něho o pochopitelnou snahu o návrat domů, jakkoliv je jeho domov strašlivý. Neměl by ale brát s sebou do letadla nikoho dalšího."

„Kolega Bghlt s pozemšťanem nepoletí," uzavřel lakonicky další ne-člověk z Uxu.

„Mýlíte se, kolegové," prohlásil Bghlt. „Já na Zem přece jen poletím, pokud tam poletí i člověk ze Země. Je to moje povinnost Strážce."

Když Bghlt takto veřejně přiznal svoji příslušnost, úplně jsem se přikrčil. Vzápětí jsem si uvědomil, že mi přece sám Bghlt říkal, že organizace Strážců je tak tajná, že málokdo na Uxu ví podrobnosti o její existenci. Tím větším dojmem na mě působilo, co se stalo poté.

Všichni zástupci planety Ux se nejprve zarazili, ale pak, aniž by se dál radili, všichni svorně připustili, že v tom případě Bghlt právo odcestovat na Zem má a jejich povinností je umožnit mu tuto cestu.

Vzhledem k jejich naprosté jednomyslnosti se tento návrh váhavě rozhodli podporovat i obyvatelé Ullhettlu, přidali se lidé z Eio a nakonec bylo těsnou většinou rozhodnuto, že mně ani jiným dobrovolníkům nebude zabraňováno zkusit dosáhnout spojení s planetou, zvanou Země. Pochopitelně jen pokud budu dodržovat podmínku, aby se moji krajané nedostali na žádnou z obydlených planet Společenství.

Po tomto rozhodnutí bylo zasedání ukončeno a všichni se začali rozcházet do svých domovů. Chtěl jsem si promluvit s Bghltem, ale zmizel mi s očí. Také ostatní ne-lidé z Uxu se snažili jako většina ostatních co nejdříve se vrátit domů, ale myslel jsem si, že mi někdo z nich může poradit aspoň to, kde mám hledat Bghlta. Když jsem však jeho jméno vyslovil, tvářili se jeho krajané asi jako kdyby vrazili do vosího hnízda.

„Bghlt je Strážce," řekl mi jeden z nich.

„Vy víte, co to znamená Strážce?" zeptal jsem se.

„Ne... ale je to něco, s čím se nežertuje," odpověděl mi rychle druhý ne-člověk. Všichni se najednou snažili rychle se dostat z mé blízkosti, až jsem měl nablízku jen dva.

„Zajímá mě," zeptal jsem se, „zda vy považujete samotné Strážce za Dobro nebo za Zlo."

„To se snad od nás můžeš dozvědět," otočili se ke mně oba. „Samozřejmě za Dobro, ale tak absolutní, že tomu stejně nebudeš věřit. Strážce nejen nemůže dělat zlé skutky, ale on nemůže ani lhát a pokud něco považuje za svou povinnost, má vždy pravdu, protože ví něco, co my ostatní nevíme. Jestliže něco řekne Strážce, je to naprosto jisté."

„Ale co když se někdo bude vydávat za Strážce jenom tak, aby mu ostatní uvěřili?" zavrtěl jsem hlavou.

„Kdybys to o sobě řekl ty, člověče ze Země, požádal bych tě, aby sis nedělal žerty z něčeho, čemu vůbec nerozumíš," řekl tiše první. „Našinec něco takového neudělá. Prohlásit se za Strážce může jen skutečný Strážce, ode všech ostatních by to byla svatokrádež. Nikdo z Uxu to neudělá."

„Vy se Strážců bojíte?" nadhodil jsem.

„Nerozumíš tomu, člověče," povzdychla si chobotnice. „Bát se Strážců nemusím, když mám svědomí čisté. Ale na Uxu nikdo nikdy

neudělá pošetilost, aby se Strážci žertoval, věř tomu!“

„Nebudeme ti už nic říkat, stejně nic nemůžeš pochopit,“ otočila se i druhá chobotnice k odchodu. Pak se oba obrátili a přes svou velikost mi rychle zmizeli v davu.

Neměli tak docela pravdu.

Co se týče Strážců, byl jsem brzy postaven před nutnost nejen pochopit je, ale stát se jedním z nich.

Jenomže ne na planetě Ux, ale na Zemi.

*****

Raketoplán odstartoval z Marsu a ihned zamířil kolmo na jeho oběžnou dráhu. Nejprve zabraly atomové motory a letoun přímo vystřelil do kosmu. Uvnitř však byla tíže jenom kolem jednoho Gé, ačkoliv se pro vnějšího pozorovatele raketoplán rozjížděl více než na tři stovky Gé. Tuhle možnost poskytuje jedině spojení atomových motorů ze Země s antigravitačními motory z Bardžá. Můj výsadkový letoun byl druhým letounem s takovou kombinací po hvězdoletu Šotri, i když v něm zbylo atomového paliva jen tak-tak a reaktor pracoval na pokraji svých možností.

Nebylo divu.

Výsadkové letouny měly v reaktorech dost paliva pro běžné lety v rámci planetárních soustav. Nepočítalo se ani s jeho doplňováním. Nikdo ovšem neočekával, že budou deset let mezi hvězdami na plný výkon táhnout velký mezihvězdný letoun.

Pro jistotu jsem před odletem z Marsu doplnil raketoplán o bardžanský generátor elektřiny isún, včetně nádrže bevufe, B-paliva, které by mohlo v nouzi dotáhnout letoun až k Zemi, kdyby reaktor vysadil předčasně.

Reaktor se však rozeběhl a zdálo se, že vydrží až k Zemi. Více jsem po něm ani nechtěl.

Kruh se uzavíral a poslední raketoplán Persea se kajícně vracel domů, na planetu svého vzniku.

Na barbarskou planetu, odkud kdosi střílel na přilétající hvězdný letoun Bardžanů. Proč, proboha, proč?

Už na Poenaid jsme vymontovali planetární motory; některé už tenkrát byly propálené. Namísto nich tu teď byly baporgy, přídavné nádrže B-paliva a více akumulátorů. Na úkor nádrží planetárního paliva se značně zvětšil nákladový prostor, kam se po těchto úpravách vešly stroje stanice vjosuzgu. A právě doprava této stanice na Zem byla hlavním, ačkoliv ne jediným úkolem tohoto posledního letu.

Posádku raketoplánu tvořily tři bytosti. Dvě z nich byli lidé, já a Ogogim, dobrovolník z Bardžá, odborník na dálkové stanice. Třetí byla obrovská inteligentní chobotnice - Bghlt tím plnil svůj slib, že

nám pomůže na naší staré Zemi. Možná by postačilo, aby přicestoval až po vybudování stanice, ale on prohlásil, že se po Zemi raději porozhlédne od začátku - lépe se nám přizpůsobí.

Současně s námi se k Zemi vydal poslední podobně upravený raketoplán, také odmontovaný od hvězdoletu Šotri. Pilotoval ho můj přítel Nióʒží z Bardžá. Jeho úkolem byl mnohem jednodušší. Měl oklamat pozemské radary, sledující kosmický prostor. Neměl letět příliš blízko k Zemi, jenom z bezpečné vzdálenosti vypustit tisíce plastikových balónků, pokrytých tenkou kovovou fólií odrážející radarové vlny a nafouknutých nepatrným tlakem. Poté měl náš druhý raketoplán prudce změnit směr i rychlost a over-sunem se vrátit k Marsu.

Pozoroval jsem, jak splnil svou funkci. V té chvíli jsme se k Zemi přibližovali i my. Nalétávali jsme k ní od jižního pólu, beze světel atomových motorů a bez radaru. Velkou část rychlosti jsme přibrzdili tak, aby světlo atomových motorů mířilo někam stranou a nebylo ze Země vidět. Dál jsme se pak přibližovali jenom na akumulátory a B-palivo.

Zpozorovali jsme na Zemi záblesk, pak další a další, celé snopy jisker. Blýskalo se na několika místech Afriky a Asie. Neznámí střelci z fotonových zbraní se bavili systematickým sestřelováním - pouťových balónků. Sestřelovali je přesně, ale balónků byly tisíce. Zatímco ve vesmíru nedaleko od nás neslyšně vybuchoval ten ohňostroj, náš letoun klesal od pólu k Zemi bez povšimnutí a zakrátko už téměř nehlučně plachtil nad ledovými pláněmi Antarktidy. Intuitivně jsem volil jižní polokouli, odkud nás ze severní nemohli vidět. Ukázalo se, že mě tušení nezklamalo.

Byla právě zima, tady na jihu bylo naopak léto a světla bylo dost i o půlnoci.

Brzy nato náš výsadkový raketoplán svištěl nevysoko nad vlnami Atlantiku k severu. Letěli jsme stranou všech známých námořních cest, vyhnuli jsme se i ostrovům a zamířili rovnou skrz Baltické moře do Evropy. Letěli jsme s pomocí baporgů. Ty nevydávají řev typický pro pozemské letecké motory, avšak i při snížené rychlosti měla křídla raketoplánu dostatečný vztlak a vytvářela uvnitř alespoň náznak tíže.

Skryti značně pokročilým soumrakem jsme tiše nalétli nad Labe a nízko nad jeho hladinou zamířili do vnitrozemí.

Už bychom se snad nemuseli schovávat před paprsky radarů, jenomže já jsem chtěl mít jistotu, že se domů dostanu nikým nezpozo-

rován. Přelétávali jsme v neveliké výšce nad říčními loděmi a kdo se v té chvíli podíval vzhůru, spatřil by proti obloze siluetu raketoplánu, s jistotou slalomového lyžaře neslyšně manévrujícího nad četnými zákruty Labe. Nedovedu si představit člověka, který by se takovému zjevu přinejmenším nepodivil. Letoun řídil počítač. Orientoval se podle reliéfu terénu, tak jak jej měl odedávna uložený v pamětech. Občas, před mosty nebo jinými překážkami, zvedal příď a přeskakoval je, ale pak se opět snášel níž. Já jsem pozoroval, zdali se terén za těch třicet let příliš nezměnil. Na prastaré údaje svého počítače jsem se nemohl stoprocentně spoléhat a raději jsem byl připraven před první nečekanou překážkou zvednout let do výšky.

Černá hladina řeky se naštěstí jasně rýsovala mezi zasněženými břehy.

„Proč tak složité kličkování?“ zeptal se mě Bghlt.

„Nebyl jsem na Zemi příliš dlouho,“ odpověděl jsem mu na to s úsměvem. „Doufám, že se alespoň v rodném kraji vyznám a pochopím, co se stalo. Podívejte se, tady odbočuje Vltava, o níž je jedno z nejkrásnějších hudebních děl, co znáte.“

„To je ona?“ vydechl tiše Ogogim. Věděl jsem že se mu asi právě teď splnil jeden životní sen. Ogogim byl velký ctitel pozemské hudby, zejména Smetany a Dvořáka. Vidět na vlastní oči Vltavu byť zprostředkovaně pomocí obrazovek raketoplánu bylo v této chvíli výsadou jediného Bardžana.

Pak letoun opustil rovinu Polabí a nízkým letem zamířil nad nevysoké bílé kopce. Netrvalo dlouho a byli jsme u cíle, kde jsem mohl konečně vypnout motory. Letoun s mnohem větším nákladem než na jaký byl stavěn ležel svými čtyřiceti tunami na pokraji lesa. Byl tady částečně skrytý větvemi několika mohutných dubů před zraky letců; naštěstí byl v této chvíli dostatečně přikrytý i večerním šerem. Ze strany byl nápadný a jeho zjizvený, opálený povrch se tmavěl na bílém sněhu, to mi však už tolik nevadilo.

„Počkejte na mě,“ dohodl jsem se s přáteli. „Vrátím se až k ránu. Nikomu cizímu neotevírejte, zvědavce nejvýš zabavte blikáním světélek.“

Svlékl jsem skafandr a vyskočil z letadla na zem jen tak v kombinéze. Za krkem mi seděl agisar, kterému jsem důvěrně říkal Ferda, jako kdysi svým průzkumným robotům. Tento Ferda byl mnohem inteligentnější, ale naopak vyžadoval větší péči.

Klusal jsem večerním šerem lehce a rychle. Sníh mi křupal pod nohama a vzduch byl mrazivý a svěží. Ano, tady to znám, tady jsem doma, jásalo to ve mně. Ještě jednu zatáčku cesty a uvidím věž kostelíka. Ano, je tu, teď jenom tři sta metrů a uvidím první střechy stavení...

Zaklepal jsem na osvětlené okno prvního domku vesnice.

„Kdo je?“ ozval se po chvilce rozmrzelý ženský hlas. To mě trochu zarazilo a vyvedlo z míry. Tuhle ženu jsem neznal, vůbec jsem si ji nedovedl zařadit. Byla starší, zamračená, silnější postavy, šedivý zimní kabát jen tak narychlo přes domácí oblečení. Vyšla od domku až ke vrátkům, ale ani je neotevřela, natož aby mě pozvala dovnitř. Nějaká příbuzná, napadlo mě.

„Prosím vás, nebydlí tu ještě Růžičkovi?“ zeptal jsem se zdvořile.

„Ano, bydlíme tu,“ zněla odpověď. „Já jsem Růžičková. Vy jste kdo - a koho si přejete?“

Prohlížela si mě s neskrývanou nedůvěrou. Jako jsem já neznal ji, neznala ona mě. A k neznámým obvykle lidé důvěru nemívají. Anebo se jí nelíbil můj nepozemský oděv? To jistě ne, na Zemi už se nosilo obleků, obyčejná kombinéza by snad neměla nikoho tak překvapit.

„Mohl bych mluvit s Karlem?“ zeptal jsem se opatrně.

„Jó s Kájou?“ trochu se rozjasnila. „Vy ho znáte?“

„Trochu,“ přisvědčil jsem.

„Tak pojďte dál - ale to víte, Kája je na tom moc špatně, nesmíte ho dlouho zdržovat.“

„Co je s ním?“ zeptal jsem se.

„Vy to nevíte?“ podívala se na mě. „Kája má rakovinu, už tady s námi dlouho nepobude...“

A rozvzlykala se. Ale po chvilce se vzchopila, otřela si obličej a otevřela mi branku.

„Pojďte dál - možná se Kája potěší. Měl jste ale přijít dřív, ne tak pozdě na noc...“

Trochu mě zamrazilo. Můj největší kamarád, na něhož jsem nejvíce spoléhal - a tohle? Ale nedal jsem nic znát a raději jsem následoval ženu, která asi měla k mému kamarádu nějaký blízký vztah, když mu říkala Kája.

Vstoupili jsme do známé předsíně. Tady se spousta věcí nezměnila. Poznával jsem vázičky, starý obraz na stěně, jeho oprýskaný rám. Některé věci se nezmění ani za desetiletí.

„Koho mám ohlásit?“ zeptala se mě žena.

„Raději aby mě Karel poznal sám,“ řekl jsem neurčitě.

„Myslíte si, že vás pozná?“

„Bylo by hrozně špatné, kdyby ne,“ usmál jsem se.

„Dobře. Kájo, máš tu nějakého známého!“ zavolala.

„Ať jde dál,“ ozval se známý hlas.

Vstoupil jsem do místnosti. Bylo tu teplo a vzadu stála veliká, skoro nová pohovka s peřinami. A v nich...

Proboha - tenhle stařec má být Kája Růžička, můj nejlepší pozemský kamarád?

Zarazilo mě to, ale včas jsem se vzpamatoval. No ovšem, je tomu tak. Když jsme odlétali do vesmíru, bylo mi třicet. Zoidée mě na Poenaid poznala v mých pětačtyřiceti; to už mi pár let ubrala i relativita času, ale nic moc. Zoidée se ale podařilo vrátit mě biologicky nazpět mnohem více než o deset let a navíc jsem od té doby žil zpomaleným životním rytmem. Dvanáct let spojených se Šotri a jeho cestou k Zemi se potom počítalo jako jediný rok, takže jsem dnes málem biologicky mladší než tenkrát.

Jenomže na Zemi se čas takhle úslužně nepozastavil a všem mým bývalým vrstevníkům ubíhal postaru. Nesmím se teď divit jejich věku, vždyť je jim všem přes šedesát! Mně je vlastně také tolik - jak snadno jsem si zvykl na počítání času, kdy pět set let není žádné velké stáří! Nebýt Zoidiných úprav, vypadal bych nejspíš stejně jako oni.

„Zdar, Medvěde!“ oslovil jsem ležícího starou přezdívkou z dětství, kterou snad nikdo jiný kromě mě nepoužíval.

„Ježíšikriste!“ vyjekl Kája. „To přece není možný!“

Voskově žlutá hlava se nadzvedla a hned zase zapadla do polštářů.

„Vždyť ty jsi... ty jsi duch!“ zašeptal Karel.

„No to mě tedy pěkně vítáš!“

„Vždyť ty jsi odletěl... s Perseem... A všichni jste tam zůstali...“ sípal nemocný.

„Ba ne, Kájo, všichni ne,“ řekl jsem vážně. „Přežil jsem to jediný, ale vrátil jsem se - a tady mě máš.“

„Kdo to je?“ zeptala se opatrně žena.

„To je... nebo by měl být... můj nejlepší kamarád Vojta Karas, kosmonaut z Persea, vyprávěl jsem ti přece, jak jsme spolu chodili do školy,“ řekl těžce Kája.

„Ale to by mu muselo být tolik co tobě, tenhle je nějak moc mladý," podívala se na mě žena podezřívavě.

„Kosmonauté přece stárnou pomaleji, nežli my lidé tady na Zemi," vysvětloval jí Kája. „Díky relativitě, víš?"

Napadla ho správně jedna z možností, i když mi relativita ubrala jenom čtyři roky, ne víc.

„No, máš pravdu, to by mohlo být," rozjasnila se trochu. „Slyšela jsem už o tom."

„Nejvíc jsem se obával, že mě tu nikdo nepozná," oddechl jsem si. „Proto jdu nejprve sem."

Pro jistotu jsem jim nic nevymlouval.

„Dáte si oba čaj?" zeptala se žena a když od nás dostala souhlasnou odpověď, odkvapila vedle.

„Ale ty jsi opravdu nějak nezestárl," zadíval se na mě pozorněji Kája. „Skoro bych hádal, že jsi mnohem mladší, než když jsi odlétal. Poslyš, nejsi ty nakonec syn Vojty? Já vím že nebyl ženatý, ale to by vlastně nevadilo, což?"

Zamrkal na mě spiklenecky, ale pro jeho teorii jsem neměl pochopení.

„Poslyš, Medvěde, vyslechni mě," začal jsem hned k věci. „Řeknu ti všecko, je to nesmírně důležité, ale nebudeš mě přerušovat a ze všeho nejmíň bych od tebe chtěl slyšet větu To není možný. Platí?"

„No tak povídej," vybídl mě.

„Tak poslyš. Před chvílí jsem dorazil z Marsu. Raketoplán mám v lese U tří křížků, uvnitř jsou dva mimozemšťané. Jenže jsme sem museli přiletět tajně. Nějaký šílenec po hvězdoletu začal střílet a málem nám ho rozsekal na kusy. Máme na krku pořádnou roztržku s Galaktickým společenstvím a to opravdu není legrace. Potřebuji se o tom dovědět co nejvíc a ptám se tě, nevíš, co se to na Zemi vlastně děje? Rozumíš mi?"

Chvíli se na mě koukal vytřeštěně, ale pak se usmál.

„Odkoukaný to máš od táty dobře," uzemnil mě. „On býval taky takový fantasta. Jenže jemu to zůstalo, my ostatní jsme z toho časem vyrostli."

„Takže - ty mi nevěříš?" zarazil jsem se.

„Jak by to řekl tvůj táta... Je to trochu moc fantastické na můj vkus," usmíval se Kája.

Chytil se zřejmě myšlenky, že jsem někdo jiný a nechtěl se jí už

pustit.

„Chceš důkazy?“ nabídl jsem mu.

„No třeba... Zajímá mě, co si vymyslíš.“

Chvíli jsem uvažoval. Posadit čtyřicetitunový raketoplán na zahrádku, to by mu snad jako důkaz stačilo. Nebyl by to žádný problém, můj bývalý raketoplán by se mohl měkce a tiše posadit kamkoliv, kam by se vešel. Jenže to by asi vyvolalo světovou senzaci a o tu jsem nestál. Přinejmenším dokud se nedozvím, komu tady na Zemi překážejí hvězdné lodi Bardžanů.

Ale co jiného? Přivést sem Bghlta? I to by asi pomohlo, jenomže dvoumetrová mluvící chobotnice by byla pro nemocného příliš velký šok. Leda... leda agisar! A přitom bych hned mohl... Že mě to nenapadlo hned! Ano, tak to bude nejlepší!

„Dobrá, podej mi tedy ruku a zavři oči,“ požádal jsem ho. Přikázal jsem Ferdíkovi odebrat vzorek krve a zjistit, co je v ní nenormálního. Rakovinu nám na univerzitě nepřednášeli; na Bardžá se taková nemoc nevyskytovala. Možná to bude hned ze začátku nečekaný problém - no uvidíme. Pak jsem Karlovi položil chapadlo na ruku.

„Co cítíš? Ale neotvírej oči!“

„To jsem si mohl myslet, celej po tátovi! Užovka, že?“

„Blázníš? Užovka - v zimě? Podívej se,“ řekl jsem. Agisar si mezitím nasál pár kapek krve a teď se mi šplhal za krk na své oblíbené místečko. Pro pozemšťana, který takového tvora vidí poprvé, to může být napínavý pohled. Agisar je opravdu podivné stvoření a lidé na Zemi si kdysi vymysleli spoustu vetřelců, přicházejících z kosmu. Vzpomněl jsem si, jak mi Zoidée při prvním setkání položila agisar na ruku. Jak jsem se při tom tvářil! A to mi seděl jen na rukavici skafandru, ne na holé ruce!

„Ježíšikriste!“ zašeptal Kája. „Ono je to živý! Co je to za potvoru, nekouše to?“

„To je můj nepozemský kamarád,“ prohlásil jsem. „Nemusíš se ho bát, nejenže je naprosto neškodný, ale naopak je velmi užitečný.“

Agisar se mezitím vyšplhal nahoru a objal mě chapadly kolem krku. Já na to nic a klidně jsem si dal jeho chapadla na oči. Rakovina byla pro Bardžany neznámá nemoc, ale ve stavu Karlova organismu jsme se s Ferdou brzy vyznali. Ihned mě napadlo, jaký efernid bychom měli proti nemoci vytvořit a Ferdík zkusil odhadnout, jak se v nemocném těle zachová. Vycházelo nám, že bude úspěšný. Dohadoval

jsem se s agisarem beze slov skoro deset minut - a celou tu dobu na nás Karel vytřeštěně zíral a nepromluvil ani slovo.

„Tak - pokračujeme ve fantazírování," řekl jsem klidně, když jsem si sundal chapadla agisaru s očí. „Jak vidím, nejsi na tom zrovna dobře. Máš rakovinu žaludku, počínající metastázy do jater, střev, plic - sice zatím jen trochu, na rentgenu by to nejspíš nebylo ani vidět, ale už je to tam. Poslyš, jestli tě nechám léčit zdejším doktorům, dožiješ se nejvýše půl roku, spíš míň. Nech se raději léčit ode mne, já tě uzdravím. Je ti zle, ale ne natolik, abych si nebyl jistý úspěchem. Tak co, bereš?"

„Co to máš, proboha?" vydechl Kája. „Kde jsi to sebral?"

„Poslyš, Medvěde, já s tebou mluvím opravdu vážně, pochop to už konečně," řekl jsem. „Opravdu jsem přežil katastrofu Persea a ve vesmíru jsem se setkal s myslícími bytostmi. Bez hvězdoletu Bardžanů bych se nikdy nevrátil. Perseus zůstal rozbitý meteory u Epsílonu Eridana. Odtamtud jsem se dostal až do centra Galaktického společenství, žil jsem tam dvanáct let a dokonce jsem vystudoval tamní universitu, ovládám teď i nepozemskou medicínu. Tohle je agisar, můj nový přítel, na něhož nedám dopustit a který tu rakovinu, jak pevně doufám, brzy vyléčí. Povídal jsi prve, že vypadám nějak mladě. Máš pravdu, až na to, že za můj vzhled nemůže relativita. Nějaký rok mi sice ubrala, ale ne moc. Může za to hlavně bardžanská lékařská věda, je mnohem účinnější, než pozemská. Biologicky jsem opravdu mladší než dříve, rozumíš mi? Bardžané tohle všechno dovedou."

„Takže je to pravda," povzdychl si Karel. „Vrátil ses domů - a dokonce mladý jako tenkrát... To jsou mi věci..."

„A ty máš zrovna nepozemskou kliku, že jsem tady," řekl jsem právě tak vážně. „Přijít o pouhý rok později, už bych tě nezastihl naživu. Dej mi ruku, dostaneš hned první dávku léku. Odmítnout nemůžeš, tady jde o život."

„Bohužel, to vím už dlouho."

Přitáhl jsem jeho ruku a položil na ni chapadlo agisaru.

„Teď to bude trochu nepříjemné, ale injekce jsou horší, vydrž!" napomínal jsem Káju.

„Tady máte ten čaj," ozvalo se za námi. „Kájo, vezmi si hned prášky, ano?"

„Ukaž?" natáhl jsem se po bílé pastilce. Trochu jsem ji otřel o chapadlo agisaru a pak jsem si opět položil chapadla na oči. Jiskřičky

psychorezonance mi v hlavě brzy dotvořily obraz o té chemikálii i o jejím rostlinném původu.

„Proboha!“ vykřikla žena. „Co je tohle za příšeru?“

Určitě tím taky mínila agisar.

„Hmm... makovice. Takže morfium,“ mumlal jsem si spíš pro sebe. „Tenhle neřád vyhoď co nejdřív, je úplně na nic.“

„Co to říkáte? Náhodou to Kájovi pomáhá!“ oponovala.

„Snad to může tišit bolesti, ale jinak to neléčí,“ odfrkl jsem. „Jsou v tom alkaloidy - vlastně je to jed.“

„To by měl slyšet náš doktor!“ naježila se žena.

„Jaruš, nech toho,“ řekl Karel mírně. „Já už jsem Vojtovi uvěřil. Vždyť on má pravdu... já už dávno vím, co jsou tyhle prášky zač.“

„Když si je nevezmeš, budeš mít bolesti,“ vzlykla.

„Nebude,“ prohlásil jsem. „Káju teď budu léčit já a žádné bolesti mít nebude.“

„Opravdu se mi zdá, že je mi nějak líp,“ řekl Karel.

„To se ti nezdá, to je pravda,“ ujistil jsem ho. „Agisar ti dal něco na povzbuzení, on dokáže probudit i mrtvého - to myslím naprosto vážně. Nejdůležitější ale je, že začal léčit příčinu. Tvoje nemoc je pěkně zákeřná a navíc je v tobě dost zažraná, ale do měsíce budeš zdráv.“

„A co je tohle?“ ukázala žena štítivě na agisar.

„To jsem si přivezl z vesmíru,“ řekl jsem klidně. „Říkám tomu agisar, důvěrně Ferda. Nebojte se ho, neublíží vám. Umí léčit nemoci a je to úžasný pomocník.“

„Ale čím jste vlastně přiletěl?“ pořád nedůvěřovala žena. „Kdyby se nějaká výprava vrátila z kosmu, byla by toho jistě plná televize...“

„Raketoplán mám kousek odtud U tří křížků,“ opakoval jsem ještě pro ni. „Uvnitř jsou dva mimozemšťané, ale teď hned je nechtějte vidět, jen by vás vylekali.“

„Prosím tě, jak vypadají?“ trochu ožil Kája.

„Jeden je člověk jako my, toho byste se snad nelekli. Ale ten druhý vypadá jako dvoumetrová chobotnice. Kdyby se náhle objevil tady ve dveřích, mohli byste mít z toho smrt.“

„A ty se jich nebojíš?“ vyzvídal opatrně.

„Já se s nimi kamarádím,“ řekl jsem po pravdě. „Člověče, ve vesmíru je bytostí, to teprve budeš koukat! Možná to bude na tvůj vkus trochu moc fantastické, ale skutečnost je ještě neuvěřitelnější,

než si v této chvíli myslíš.“

„A jak se s nimi domlouváš?“

„Umím jejich řeč, to je přece samozřejmé,“ usmál jsem se.

„Pověz mi v té řeči něco,“ poprosil Kája.

„Znažku,“ přikývl jsem, „gic riha eguso nogabih...“

„Dost, dost,“ mával rukou. „Hrozná řeč!“

„Také se ji budeš muset naučit!“ podotkl jsem.

„Já už asi těžko,“ řekl trpce.

„Poslyšte, mladíku, mám dojem, že Káju moc rozrušujete,“ prohlásila žena rezolutně. „A vůbec, Kájo, co je to zač?“

„Promiň, Jaruš,“ pokrčil rameny nemocný. „Už jsem ti to přece říkal. Tak tedy znovu. Tohle je můj spolužák a kamarád z dětství Vojta Karas. Dneska se vrátil z vesmíru. A tady to je moje choť Jaruš, snad by sis na ni mohl vzpomenout, je ze sousední vsi.“

„Ale to nemůže být tvůj spolužák,“ řekla Jaruš umíněně. „Na to je příliš mladý.“

„Jen vypadám mladší, než jsem,“ uklidňoval jsem ji. „Ale jsem to já, kdo s Kájou lezl do jeskyní. Pamatuješ se, jak ses zachytil na Tvrdém Y a roztrhl si kalhoty?“

„Jaruš, tohle je opravdu Vojta!“ řekl Kája přesvědčivě. „Nikdo jiný nemůže znát věci, kde jsme byli jenom my dva! A Vojta to zřejmě ví! Pamatuješ, jak jsme se v zimě klouzali na Mohelňáku?“

„To mě ovšem jen zkoušíš, viď?“ usmál jsem se. „Tam jsme se klouzat nemohli, protože Mohelňák není žádná louže, která by mohla v zimě zamrznout, ale prostřední dub z trojice dubů na Straškově. Doufám, že tam ještě jsou.“

„Máš pravdu,“ zabručel Karel. „Jenomže my jsme mu říkali jinak, vzpomínáš si? To bylo naše společné tajemství, dávat jiná jména.“

„Říkali jsme mu Skoban,“ usmál jsem se. „Podle mých roztržených kalhot, jak jsem tam jednou spadl.“

„Je to Vojta!“ prohlásil Kája s určitostí.

*****

Kosmický letoun jsme ještě téže noci přemístili dál do lesa mezi staré, věčně zelené borovice. Nechtěl jsem, aby ho někdo předčasně objevil shora. Tady by si ho neměl všimnout nikdo, leda náhodní hou-

baři a ti v zimě lesem nechodí.

Karel mi nabídl, abych bydlel v jeho domku. Děti se mu už rozeběhly po světě a v domku bylo teď místa dost. Měl bych pro sebe dva pokoje v podkroví, kde dlouho nikdo nebydlel. Karel i Jaruš nenamítali, když jsem projevil přání ubytovat tam svoje přátele z raketoplánu. S oběma jsem je však musel nejprve seznámit, což ovšem nebylo bez problémů.

Nejprve jsem přivedl Ogogima, kterého oba přijali, i když se srdečností trochu vynucovanou. Zejména Jaruš se přiznala, že takhle si mimozemšťana vůbec nepředstavovala. Ogogim měl na sobě stejnou tmavohnědou kombinézu s kapucí pro agisar, jako já sám. Jakmile si totiž Ogogimův agisar trochu očichal pozemský vzduch, svlékli si skafandry oba už v letounu. Nesl si jen malý vak se suiaki, vynikajícím pastovitým kosmickým koncentrovaným jídlem, v množství zhruba na týden.

„Vždyť vypadá jako docela obyčejný cikán," řekla trochu zklamaně Jaruš.

„Nevěděl jsem, že jste zaujatí proti cikánům," řekl jsem s úsměvem. „Ještě že vám Ogogim nerozumí!"

„Nevadí mi jak vypadá," řekla rychle, „ale nečekala jsem, že bude tak... tak obyčejný..."

„Bardžané jsou přece lidé jako my," usmál jsem se. „Asi jsou trochu citlivější, ale co do inteligence si nemáme co vyčítat. Jejich civilizace je o hodně starší než naše, vždyť v době, kdy se u nás stavěly pyramidy, oni létali do kosmu. Když to chceš vědět, dvě civilizace ve vesmíru už zachránili před katastrofou - Eio a Rhyinkáa."

„To je možné," řekl na to Karel, „ale ty jsi říkal, že ve vesmíru jsou i jiné rozumné bytosti."

„Až přivedu Bghlta, utečete oknem," sliboval jsem.

Ogogim s sebou neměl žádná objemná zavazadla, ubytování bylo proto velmi jednoduché.

„Co tihle... vesmířani jedí?" ptala se Jaruš zvědavě.

„To samé co my," odpověděl jsem.

„Mohla bych v tom případě udělat večeři pro čtyři?"

„Když pozveme i Bghlta, tak rovnou pro šest," usmál jsem se. „Ten toho spořádá za dva."

Oba, Karel i Jaruš, byli na posledního člena naší posádky tak zvědavi, že jsem pro něho musel hned dojít.

„Počkej - ale jak se tady s tím máme zatím domlouvat?“ zajímal se Kája.

„Budeš se muset naučit jeho jazyk, jak už jsem říkal,“ musel jsem se usmát. „No, ale prozatím to jistě půjde i bez řeči Bar. Máš-li tu rádio, gramofon, nebo cokoliv podobného, pusť mu nějakou muziku. Ogogim má ze všech nejradši Smetanu. Bardžané zbožňují hlavně Mozarta, ale poslouchají i Dvořáka, Smetanu a vůbec veškerou naši hudbu. Od vážné po populární.“

„Neuvěřitelné!“ řekl Kája. „Jak to můžeš tvrdit?“

„Nezapomeň, že jsem tam žil přes dvanáct let,“ usmál jsem se. „Za tu dobu se s naší hudbou seznámilo čtyřicet planet, to představuje zhruba sto miliard různých bytostí. Mozarta prohlásili za největšího hudebního skladatele v celém známém vesmíru a mám dojem, že právě Mozart nás zachránil. Když se totiž dozvěděli o Hirošimě, měla u nich Země takové mínus, že si to ani nedovedeš představit.“

„Neuvěřitelné,“ povzdychl si opět Karel.

„Já jsem si zase myslela, že kosmické civilizace budou nebezpečnější,“ řekla Jaruš. „Že budou mít horší zbraně než my a že nás zotročí.“

„A přitom jsou to tak mírumilovní tvorové, že nám bude trvat ještě několik tisíc let, než dosáhneme jejich mravní úrovně - pokud se něco mezitím nezlepší,“ řekl jsem.

Bghlta jsem přivedl až za tmy. Nejprve prohlásil, že by rád zůstal na Zemi co nejdéle inkognito, ale pak si přece jen dal říci. Jak se zdálo, jeho podoba vyvolala větší dojem než jaký vyvolal Ogogim.

„Konečně opravdový mimozemšťan jak se patří!“ řekl Karel a dokonce mu potřásl podávaným chapadlem, ačkoliv bylo znát, že je přece jen trochu vyvedený z míry.

Jaruš se držela mnohem více zpátky, ale neřekla nic.

Večeře byla vynikající, zvlášť když to bylo moje první pozemské jídlo po tak dlouhé době. Pro naše přátele to zase bylo první pozemské jídlo, které ochutnali. Jenom pozemšťané vypadali trochu zaraženě, tomu jsem se nemohl divit. Zatím neměli příležitost stýkat se s nepozemskými bytostmi. Však si časem také zvyknou.

Po večeři jsme s Jaruš odešli ubytovat hosty do podkroví. Karel nám půjčil do místnosti, kde jsme spolu měli bydlet, přehrávač hudby. Vybral jsem pro své přátele něco hezkého, pak jsem se omluvil a vrátil se dolů.

A teprve teď jsme si mohli popovídat.

Potřeboval jsem se co nejdříve přizpůsobit dost změněným poměrům doma. Ledacos se ani za tak dlouhou dobu nezměnilo, jiné skutečnosti mě pořádně překvapily.

Něco se nepochybně změnilo k horšímu. Například mě dost překvapily nekřesťanské ceny všeho, co mělo jakou souvislost s ropou. Karel mi to vysvětloval tím, že státy Jedině pravé víry si mohou diktovat ceny a dělají to tak, že se auta na benzín stala téměř všude na světě přepychem. Bylo by to snad i k něčemu dobré, neboť se díky tomu rozmohly elektromobily, které jsou mnohem čistší a nezamořují tolik ovzduší. Jenomže ty zase potřebují ke své činnosti elektřinu, takže vzduch o to víc zamořují elektrárny, zvláště ty prastaré babičky na obyčejné uhlí. Zaplaťpámbu za atom, bez jaderných elektráren by se svět už podobal kotelně. Ozónu je prý v atmosféře opět o něco míň, takže v některých zemích, především v Africe, se už málem nedá žít. Množí se podivné nemoci, zřejmě mutované ultrafialovými paprsky. Vypadá to na celkovou katastrofu, ale ani nejbohatší státy nedávají žádné peníze, aby se proti tomu něco dělalo. Ostatně - nejbohatší země patří do svazků Jedině pravé víry, jenomže těmhle nějaká věda neříká téměř nic. Postupující ekologická katastrofa planety je podle učení jejich vůdců prostě Kismet a nejenže proti tomu nic nepodnikají, ale zabraňují v tom i jiným, neboť podle jejich víry to jsou nepřípustné zásahy do přírody.

Přitom jsem se také dozvěděl, kdo asi střílel na Šotri. Už jsem věděl, že fotonové zbraně jsou umístěny na několika místech Afriky a Asie. Při sestřelování našich kamuflážních balónků se nám umístění těchto zbraní prozradilo.

Teď jsem k tomu ještě uslyšel, že je mají fanatici Jedině pravé víry, kteří už před mnoha roky prohlásili veškeré lety do kosmu za urážku svých Posvátných knih, neboť tam není nic psáno o existenci rozumných bytostí mimo naši Zemi. Autority jejich víry prohlásily, že co není v Posvátných knihách, je od ďábla a musí být vymýceno. Na jejich území se prý i pouhé pochybování o tomto rozhodnutí trestá smrtí.

Nemají fotomety stejného typu, jako byly naše na Perseu, ale cosi jiného, bohužel účinnějšího.

„Ti barbaři sestřelili i všechny satelity, na které bylo vidět z jejich území," stěžoval si Karel. „Zůstaly satelity nad Amerikou; Japonsko

je ještě může využívat, ale Evropa se musela najednou obejít bez nich.“

„A to si svět nechal líbit?“ podivil jsem se.

„Jim je všechno jedno,“ mávl rukou Karel. „Navíc ovládají ropný trh, nikdo na ně nemůže. Amerikánům sestřelili dokonce raketoplán i s posádkou - a také s nimi nikdo nehnul. To se ví, že to nebylo bez pořádného rámusu, ale co chceš s nimi dělat, když oni všechno poměřují svými Knihami a co se jim do nich nehodí, o tom se prostě nebaví.“

„Uvidíme!“ zabručel jsem. „Teď už si mohou hlídat vesmír jak chtějí, žádný další letoun už nesestřelí.“

„Jen aby!“ pochyboval Karel.

„Nesestřelí, protože ten nejdůležitější propásli. Když se nám povedlo přiletět sem, dalších letadel už nebude třeba.“

Pak jsme se bavili o tom, co musíme udělat v první řadě. Úspěšné proniknutí s raketoplánem na Zem znamenalo poloviční výhru, ale museli jsme co nejdřív postavit stanici vjosuzgu. Potřeboval bych získat nějaké vhodné místo pro stavbu. Chtěl jsem koupit nějaký nevyužitý pozemek, mohl by být i s kusem lesa a nehostinných skal. Peníze pro mě nehrály žádnou roli, v letadle jsem měl k tomuto účelu asi sto kilogramů čistého zlata koupeného na technické planetě Kyoran. Ve Společenství bylo zlato ceněno jen pro své elektrické parametry, ale jako platidlo se nepoužívalo. Poblíž planety Kyoran obíhal měsíc Humt, na němž se zlato dalo těžit bagrem po tunách - a také se těžilo. Podobná ložiska jsou i na jiných místech vesmíru, ale zlato z Kyoranu je tak levné, že se jinde ani nevyplácí zahajovat těžbu.

Na Zemi však zlato pořád platilo za vzácnost a bylo za ně možné koupit co bylo potřeba. Půdu, stroje, ale bohužel také soudce - a třeba i nájemné vrahy.

„Dejme tomu, že pozemek tady najdeš,“ řekl Karel. „K čemu ti bude?“

Objasnil jsem mu, co stanice vjosuzgu znamená pro planety Společenství a co její postavení bude znamenat i pro Zemi. Blesková doprava rázem umožní jakýkoliv pohyb po celé známé části vesmíru. Pak už bude možné zapojit do této akce další lidi a všechno by bylo velice snadné - nebýt toho, že se od nás pozemšťanů budou lidé ze Společenství ještě nějakou dobu odtahovat pro naši barbarskou minulost.

„Dal jsem si úkol připojit ke Galaktickému společenství myslí-

cích bytostí Zemi a ten splním, i kdybych na tom měl dělat pět set let," prohlásil jsem. „Víš Kájo, kosmické lety by měly smysl i v té podobě, jakou jsme předpokládali před startem Persea. Jenom vědecké poznatky nashromážděné na naší cestě by mohly mít obrovský dopad na dění Země. Když jsme ale ve vesmíru potkali spřátelenou civilizaci, navíc mnohem vyspělejší než jsme my, dostalo se všechno do úplně odlišné dimenze. Objevení Ameriky Kryštofem Kolumbem je proti tomu naprosto bezvýznamná epizoda."

„Myslíš?" podíval se na mě nevěřícně.

„Bylo by ale mnohem jednodušší, kdybych našel pár lidí, kteří by se tomu věnovali se mnou. Co bys mi řekl, kdybych tě teď požádal o deset let tvého života?"

„Dal bych ti i víc, ale bohužel to vypadá, že ani tolik mít nebudu," povzdychl si Karel.

„Ale budeš!" prohlásil jsem s určitostí. „Dneska ti dávám nejméně dvacet let a pokud se spojíme s planetou Bardžá, pak ještě víc. Věnuješ mi z toho těch deset?"

„Jestli mluvíš pravdu, i víc - a rád," řekl Karel.

„Když Kájovi pomůžeš, budu ti pomáhat taky," dodala se slzami v očích Jaruš. Museli jsme si na to stisknout ruce.

„Jen jestli něco takového dokážeš," pochybovala.

Naštěstí už jsem si byl jistý výsledkem. Rakovina je jako nemoc na Bardžá neznámá, ale už jsme s Ferdou věděli, jak na ni. Zařadili jsme ji k nemocem, které by bez léčení vedly ke smrti, nic víc a nic méně.

A tak se stalo, že jsem první noc na rodné Zemi šel spát až tak pozdě ráno, že už začalo svítat...

*****

Karel, jak se ukázalo, byl penězi k nezaplacení. Ještě se ani pořádně nevzpamatoval, hned druhého dne ráno mi vyjednal schůzku se synem Mirkem, vystudovaným architektem. Pozval ho domů, ale do telefonu mu víc neřekl. Další, kdo by nám mohl podle jeho mínění pomoci, byl jeho druhý syn Josef. Ani ten nebydlel na vesnici. Studoval práva, ale měl je brzy úspěšně skončit. Ujistil jsem Karla, že architekta i právníka budeme určitě potřebovat.

Mirek se dověděl o naší přítomnosti na Zemi krátce poté, co přijel

za rodiči. Nejprve se totiž hrnul do podkroví, kde dřív bývalo jeho klukovské království. Chtěl tu nepozorovaně ukrýt dárek pro tátu, takže jako velká voda vtrhl do nevelké místnosti, kde se setkal - s Bghltem.

Přítomnost dvoumetrové chobotnice by byla asi šokem i pro mnohem ostřílenější povahy. Další šok Mirek utrpěl, když na něho chobotnice promluvila:

„Dobrý den. Přišli jsme z vesmíru. Nebojte se, jsme vaši přátelé a nikomu neublížíme."

Bghlt jen odříkal těch pár slov, co jsem ho naučil. Bylo to snad míněno dobře, aby mohli moji přátelé oslovit místní lidi, kdyby je náhodou potkali, ale neměl jsem příliš velké iluze o tom, co může udělat člověk, na kterého takový tvor vybafne, byť i mírumilovně. Což o to, tady to dopadlo dobře. Náš architekt sice zalapal po dechu a málem se složil, ale vzpamatoval se brzy. Aspoň jsme nepotřebovali další důkazy, aby nám uvěřil.

Brzy nato s námi podle přání svého otce začal pracovat na stavbě stanice. Jeho počáteční čistě zdvořilá ochota byla brzy vystřídána obrovským nadšením, jakmile jsem ho seznámil s rezonančními tavičkami a s jejich možnostmi. Trochu jsme ho zklamali, když se dozvěděl, že stanici vjosuzgu budeme stavět podle plánů, které už máme.

„Neboj se, Mirku, architekta ještě budeme potřebovat," utěšoval jsem ho. „Jenomže stanici pro mezihvězdnou dopravu musíme postavit přesně stejnou jako tisíce dalších stanic po celém Galaktickém společenství. Uvědom si, že v nich nemusí být obsluha naše, pozemská, ale musí se tu vyznat kdokoliv, kdo má pro obsluhu oprávnění. A kromě toho, nezlob se, budeš se muset ještě moc učit."

„To mi chceš říci, že naše architektura nestojí za nic?" vybuchl Mirek, když jsem se dotkl jeho profesionální cti.

„To neříkám," zavrtěl jsem hlavou. „Ale podívej se, vždyť vůbec nevíš, jak musí vypadat prostory, ve kterých se budou pohybovat jiné bytosti než lidé ze Země. Vezmi si třeba jen obyčejné dveře. Náš přítel Bghlt má v tomhle domě problémy, aby prošel dveřmi. Jsou pro něho příliš malé, z jeho pohledu jsou tak pro trpaslíky. Nikdo zkrátka nepočítal s tím, že by jimi měl vstupovat někdo jiný než člověk. Což o to, Bghlt je dost obratný a ještě se protáhne, ale ještěrovití obyvatelé z Ilooniku jsou mnohem větší a navíc zavalitější než člověk. Ilooničan by takovými dveřmi neprošel, ledaže by je vyvalil i s kusem stěny.

Když budeš chtít, aby se do tvých výtvorů vešly všechny bytosti co jich známe, budeš si muset zvyknout na jiné dimenze. A navíc nemáš ani ponětí, co všechno se dá dělat s rezonančními tavičkami.“

Samozřejmě nemohl ani tušit, o čem to mluvím. Musel jsem s ním dojít k letadlu, vybalit jednu z taviček a předvést mu ji přímo v chodu.

„Člověče, Vojto, tohle by znamenalo úplný převrat v celém stavebnictví!“ zajásal, když jsme zkušebně podle receptur ze Společenství roztavili trochu písku s příměsemi. Výsledkem byla k jeho úžasu kompaktní hmota, pevností mnohonásobně převyšující beton.

„Nejen ve stavebnictví,“ přikývl jsem. „Tahle hračička na všech planetách Společenství dávno vytlačila i veškeré hutě, slévárny, sklárny a ostatní tepelné zpracování materiálu. Tady tomu nebude jinak.“

„A jak se s tím staví?“ zajímal se Mirek dál.

„To uvidíš brzy,“ sliboval jsem mu.

Karel po dvou seancích s agisarem vstal z postele a vůbec nevypadal jako člověk, který má příští měsíc zemřít. Do dvou dnů zmizela nezdravá žlutá barva z obličeje, zmizely všechny bolesti. To už jsem věděl, že nádory, které se doposud volně rozrůstaly tkáněmi, se začínají rozpouštět. Agisar neléčí tak jako většina pozemských prostředků, které chemicky nebo jiným způsobem rozrušují mikroorganismy, nádory a látky tělu cizí. Takové prostředky často poškozují i léčený organismus, ale lékař tím volí menší zlo a spoléhá se, že už se z toho pacient po zlikvidování příčiny nemoci nějak dostane. Agisar má pro léčení úplně jinou metodu. Podle potřeby totiž zvýší obranné a regenerační schopnosti organismu; ten si pak nejen poradí s vetřelci nebo s nádory sám, ale navíc brzy doplní, co bylo předtím narušené. Tak se léčí i mechanická poškození od ran a zhmožděnin přes zlomeniny až po regeneraci zubů. Něco z těchto principů bylo známo i u nás na Zemi. Například akupunktura. Je to typické povzbuzení přirozených schopností organizmu proti nemocem, jenomže jde o mechanické působení. Agisary byly podle mého odhadu nejméně stokrát účinnější než akupunktura - o chemoterapii nemluvím. Další metodou léčení s agisary je umělé vytvoření efernidů, protibakterií, které tělu pomohou a pak se rozloží - jsou prostě tak geneticky nastavené. V krajním případě agisary přímo ve vlastním těle vypěstují i umělé červy, které donutí provést uvnitř těla pacienta požadované operace - ale aby bylo nutné nasadit takové prostředky, to už musí být opravdu vážné.

Na rakovinu stačily efernidy.

Třetího dne od začátku mého léčení se Karel poprvé po tak dlouhé době pořádně a s chutí najedl.

Jeho žaludek tedy překonal nemoc a začal se hojit.

„Mám pocit, jako bych omládl o deset let," prohlásil.

„To je opravdu jenom pocit," usmál jsem se na něho. „Na omlazení si budeš muset dojít k Zoidée."

„A kdo je to vůbec, Zoidée?" zeptal se Mirek. „To jméno slyším od tebe už aspoň po desáté."

Měl jsem u sebe její obrázek a mohl jsem jeho zvědavost okamžitě uspokojit.

„No dobrá, ale kdo je to doopravdy?" opakoval otázku opět Karel, když si obrázek prohlédl.

„No víš, zatímco já jsem odletěl s Perseem, můj největší kamarád Karel se tu oženil s Jaruš a pořídili si i dvě děti, Mirka s Josefem," začal jsem rozvláčně.

„Vojto, k věci!" sepnul Karel ruce prosebně.

„Zkrátka, Zoidée je pro změnu moje žena," řekl jsem.

„Ty sis vzal... Snad ne tuhle!" zajíkla se Jaruš.

„Přesně tak," přikývl jsem. „Tohle je Zoidée Karasová. Až vám budu vyprávět, co všechno jsme spolu prožili, nebudete mi to ani věřit. Je to Bardžanka a tito lidé se nám podobají natolik, že je možný i sňatek. Vzal jsem si ji za ženu před deseti lety přímo na planetě Bardžá."

„A proč nepřiletěla s tebou?" řekl Karel nedůvěřivě.

„Protože někdo musel zůstat doma s dětmi," odvětil jsem podle pravdy.

„Ty máš... Vy máte..." nevěřil ani Mirek.

„Máme, dokonce čtyři," řekl jsem a vytáhl další obrázky.

Zdeňka s robotem MPR a s desetisvíčkovým dortem, pořízeno při oslavách první desítky.

Voikoi, pětiletý andílek s bílou pletí, rarita a miláček planety Bardžá.

A nakonec naše dvojčata, plně zaujatá obědem, s pusami upatlanými od ovoce pimuag.

„Pozvu vás všechny k nám na planetu Bardžá, jen co tady postavíme stanici vjosuzgu," sliboval jsem.

„Anebo ať všichni přiletí sem," navrhovala Jaruš.

„Nevím, ale sotva," zavrtěl jsem hlavou. „S malými dětmi se obvykle na barbarské planety necestuje."

„No dovol, copak je naše Země nějaká barbarská planeta?" urazil se Karel.

„Je mi líto, Kájo, ale Země si to označení vysloužila," odpověděl jsem mu potichu. „Sestřelením našeho hvězdoletu, pojmy jako Hirošima, koncentrační tábor - i kvůli současným teroristům a Jedině Pravé Víře. A budeme mít moc práce, než tyhle mezihvězdné ostudy smažeme."

*****

Pokusil jsem se spojit se s bývalým světovým střediskem kosmického výzkumu. V době našeho odletu pro každého z nás uložili ve švýcarských bankách slušný obnos, který nám měl po návratu výpravy zabezpečit, jak se tehdy tvrdilo, klidné stáří za naše služby lidstvu.

Kosmický výzkum však byl zastaven a když k Zemi dorazila zpráva o katastrofě, nějaký horlivý úředník všechny vklady stornoval. Věděl sice, že jsem to přežil, ale nikdo tenkrát neočekával, že bych se přece jen vrátil.

Trochu mě zamrzelo, že mě tak klidně odepsali, ale nijak mě to nevyvedlo z míry. Byl jsem teď materiálně zabezpečený z Galaktického společenství, kde jsem měl dostatečný majetek ke všemu, co jsem teď na Zemi potřeboval. Navíc jsem měl od představitelů Společenství příslib, že mě budou podporovat, ale věřil jsem, že této pomoci ani nebudu muset využít. Země byla můj džob a co s ní udělám, záviselo především na mně. Buď se mi podaří změnit současné poměry, aby už pozemšťané nebyli pro Společenství nepřijatelní, nebo pohořím a pak by Země zůstala mimo Společenství. No, v takovém případě bych se asi musel vrátit na Bardžá - jenomže jsem pevně věřil, že budu mít úspěch. To by v tom byl čert...

Koupili jsme pozemek u lesa na Straškově. Nedaleko byly skály nazývané Tvrdé Y a nevelký močál Žabín. Půda tu nebyla úrodná a pozemek byl proto levný, i když by to asi v našem případě nehrálo roli.

Josef nám zprostředkoval výměnu potřebného množství zlata v několika klenotnictvích v Praze. Zlato z planety Kyoran bylo v podobě asi milimetr silného drátu navinuté na cívky, které se daly snadno

vstrčit do kapsy a drát se z nich dal odvinout podle potřeby. Prodávali jsme jej na váhu a brzy jsme měli dost hotových peněz. Část jsme sice utratili za pozemek, ale zůstala nám ještě obrovská částka.

Mirek nakreslil plány na stavbu vily. Vnější obrysy měla shodné s budoucí stanicí vjosuzgu. S těmito plány jsme ihned získali povolení úřadu a mohli začít stavět.

Najatý bagr vyhloubil nezvykle hluboké základy. Nechtěl jsem do všeho předčasně zasvěcovat více lidí a proto jsem chtěl stanici stavět pokud možno jen se svými známými. Mirek mi sice nabízel, že snadno sežene partu zedníků, ale u těch bychom si nikdy nebyli jistí, že v nejbližší hospodě všechno neprozradí. Museli jsme sami odzkoušet tavit hmotu a odlévat ji do forem, přičemž jsme jen jako mimochodem odlili základy stanice, přitavili je ke skále a namontovali na ně tlumiče proti zemětřesení, dovezené z Bardžá i s vnitřním strojovým vybavením. Bardžanské stanice vjosuzgu byly zkonstruované už před desítkami tisíc let a jejich stavba byla podporována prastarými zkušenostmi.

Ukázalo se, že stavbu opravdu zvládneme sami, bez Bghlta, který se nemohl ukazovat na veřejnosti. Pomáhal nám Ogogim, zatímco Bghlt si v podkroví poslouchal hudbu a díval se na pozemskou televizi. Naučil se brzy i česky, takže mohl naši civilizaci zkoumat o to bezprostředněji. Jeho chvíle měla přijít později, ale chtěl být na ni připraven.

Odlili jsme i vrchní kopuli - sahala až k úrovni terénu - a na ní jsme teprve začali stavět klasický dům. Ale i ten nám vyrůstal velmi rychle.

„Tohle bude znamenat radikální změnu ve stavebnictví," chytal se za hlavu Mirek. „Ono se to chová úplně jinak než beton, o cihlách nemluvě!"

„Nejvyšší čas, abys změnil orientaci," souhlasil jsem. „Až bude chvilka klidu, mohl bych tě vzít někam, kde by ses mohl naučit víc."

„Vždyť něco takového neumí nikdo na světě!"

„Náš svět je opravdu malý ve srovnání se všemi světy, co jich má Galaktické společenství," připomenul jsem mu.

„Kdyby tvoje plány aspoň nepoužívaly ty příšerné délkové a váhové jednotky!" bručel po straně.

„Čím dříve se je naučíš používat, tím dříve ti přejdou do krve a tím lépe pro tebe," ujišťoval jsem ho. „V Galaktickém společenství se

s pozemskými metry, kilogramy ani sekundami nikde nesetkáš. A nevidím jediný důvod prosazovat používání našich jednotek na jiných světech. Galaktické jednotky jsou přirozenější, mají vesmírný základ a platí v celém vesmíru."

„Proč vlastně mají právě takovou praštěnou délkovou míru? Proč má jejich zhavae právě jedenadvacet centimetrů? Proč ne dvacet? Pak by byl metr přesně pět zhavae a přepočítávalo by se nám to rozhodně lépe."

„Nám pozemšťanům. Zhavae je mnohem přirozenější jednotka, než náš metr. Metr byl původně definován jako desetimiliontá část kvadrantu Země. Tenkrát to navíc změřili nepřesně a pak tenhle paskvil zafixovali. Desetimiliontá část kvadrantu to není ani na Zemi, natož aby to platilo jinde. Planety jsou rozdílné velikosti, komu chceš takovou definici doporučit? Galaktickému společenství se snadněji přizpůsobí Země, než aby tomu bylo naopak."

„No dobře, ale proč nemá zhavae pětadvacet centimetrů, to by bylo čtvrt metru nebo zhruba deset palců? Proč má zrovna jednadvacet centimetrů?"

„Jednadvacet centimetrů je magická délka, platná v celém vesmíru. Zhavae odpovídá přesně vlnové délce, kterou vysílá nejčastější prvek ve vesmíru, mezihvězdný vodík. Bardžané tenkrát počítali s tím, že je rozumné vzít jako základ měrné soustavy něco, co není závislé na velikosti světů, rozměrech bytostí na nich žijících a proto zavrhli nesmysly, jako jsou palec, stopa, sáh, metr. To byl hlavní důvod k zavedení této délky. Nemysli si, na Bardžá jeho zavedení stálo mnoho úsilí a na ostatních připojených světech jakbysmet. Zato teď je to naprosto přirozená veličina. Můžeme být rádi, že aspoň naše vteřina skoro přesně odpovídá časové jednotce pok a že jako základ byla zvolena desítková číselná soustava, stejná jako máme my. Uxané měli kdysi číselnou soustavu osmičkovou, mají osm ramen a dobře se jim to počítalo. Jenomže oni se raději přizpůsobili, než aby zůstali mimo. K hrubé orientaci můžeš počítat metr za pět zhavae, kilometr za pět tisíc, beztak ve stavebnictví není centimetr žádná míra. Ale dovedeš si vůbec představit, jaký zmatek čeká strojaře? Já už jsem to zažil. Hvězdná loď, která dopravila na Mars první dálkovou stanici, byla zkombinovaná z pozemského raketoplánu a jejich hvězdné lodi. Nepasoval tam jediný šroubek, jediný hřídel. Řeknu ti, pořádně jsme se nad tím vyvztekali."

Mirek nakonec přestal brblat. Stanici jsme postavili jako všude ve vesmíru podle bardžanských plánů. Montování strojů jsme také zvládli bez cizí pomoci a pak už nastoupil Ogogim s oživováním, přičemž jsem mu asistoval. Bghlt nám ani teď pomáhat nemohl, neboť se ve vjosuzgu nevyznal. On ale s námi ani nebyl kvůli stavbě stanice.

A pak se stanicí ozvalo jemné bzučení synchronizace... V řídícím centru jsme v té chvíli byli všichni, já se svými vesmírnými přáteli, Kája s Jaruš, dokonce i Mirek.

„Země-1 volá Mars-1," řekl jsem slavnostně do mikrofonu, připojenému přes modem k synchronizačnímu srdci stanice.

„Tady Mars-1. Jak se vám vede? Potřebujete něco poslat?" ozvalo se ihned jako odpověď.

„Tady je všechno zatím v pořádku. Nic nepotřebujeme, ani z Marsu, ani z Bardžá. Až budeme potřebovat, zavoláme."

„Máme jenom vyřídit vzkaz pro Vojtu ze Země," pokračovala stanice Mars-1. „Celá Bardžá vám přeje úspěch."

„Děkujeme," řekl jsem. „Máme tu první stanici a spoustu přátel, ale také problémy. Zatím nám žádné nebezpečí, jak se zdá, nehrozí. Pozdravujte od nás Bardžá."

„Rozumíme, ale můžete si tam zavolat také přímo, stanice Bardžá-4739 v Cokrezu je vyhrazena pro vás."

„Děkuji ti, Mars-1!" poděkoval jsem a vypnul stanici.

„S kým jsi to mluvil? A o čem? Povídej!" dychtili vědět Kája, Mirek i Jaruš.

„Tohle byla jen malá zkouška," usmíval jsem se. „Mluvili jsme jenom s nejbližší stanicí na Marsu, ta je opravdu co by kamenem dohodil, i když je Mars právě na opačné straně za Sluncem. Příště se budeme bavit s planetou Bardžá - a ta je odtud čtyři sta šedesát světelných let. Už máte načase začít se učit řeč Bar, abyste rozuměli, o čem si povídáme."

„Touhle řečí se mluví na Bardžá?" ptal se Mirek.

„Nejenom na Bardžá," odtušil jsem. „Touhle řečí se mluví v celém Galaktickém společenství. To znamená, že ji umí sto miliard bytostí, lidí i ne-lidí. Myslím si, že pár miliard lidí Země ji zvládne také."

„A to si myslíš, že přestaneme mluvit po našem?"

„Ne, tak jsem to nemyslel," zavrtěl jsem hlavou. „Je dost civilizací, které mluví jak řečí Bar, tak vlastními jazyky. Ale bez jazyku

Bar se nedomluvíte. Vždyť my lidé se pořádně nedomluvíme ani doma, na své vlastní planetě! Vezměte si za příklad Indii. Tam se dnes domluvíte jen anglicky, což také není jejich vlastní řeč, ale Indové by se bez ní nedomluvili ani sami mezi sebou. Jazyk Bar je takovou mezihvězdnou řečí, bez níž to prostě nepůjde. Jak jinak byste se chtěli podívat na jiné světy?“

„Podívat se na jiné světy?“ zeptala se Jaruš udiveně.

„Ode dneška by to mělo být docela dobře možné,“ ujistil jsem všechny. „Ode dneška budeme moci létat na Bardžá i na Mars právě tak snadno, jako do sousedního města.“

V noci jsem zavolal na Bardžá a požádal o propojení domů. Nechtěl jsem volat v době, kdy u nich byla noc, ale nemohl jsem to ani odkládat. Teď tam bylo právě ráno a konečně jsem si mohl opět popovídat se Zoidée. Doma bylo vše v nejlepším pořádku, Zdeňka ve škole prospívala a hned mi do telefonu zazpívala písničku. Bylo to nádherné a mí pozemští přátelé, ačkoliv nerozuměli ani slova, tak poprvé uslyšeli hlas mých nejdražších. Pro mě to ovšem byla další vzpruha.

*****

Okruh našich známých se rychle rozrůstal.

Nejprve přiletělo deset lidí z Bardžá a převzali řízení pozemské stanice vjosuzgu. Stanice byla zatím předána Radě kosmonautiky. Rada ji bude spravovat a zajišťovat až do té doby, než se rozhodne o konečném osudu Země. Zatím byla Země pořád chápaná jako nebezpečná planeta. Až toto nelichotivé hodnocení pomine, převezme tuto stanici a všechny další, co tu vzniknou, komerční společnost Transgalakt. Věděl jsem však dobře, že si na tento okamžik ještě dlouho počkáme.

Kosmonauté měli bydlet, jak bylo pravidlem, přímo uvnitř stanice, mimo jejíž silné zdi neměli vůbec vycházet. Veškeré zásobování stanice převzal Cokrez na Bardžá, takže se očím okolojdoucích jevila stále jen jako poněkud extravagantní, ale jinak tichá vila.

Uvnitř však bylo živo.

Podle rozhodnutí Rady kosmonautiky bylo sice do spodních pater hluboko pod úrovní terénu uloženo několik tun silné trhaviny, aby bylo možné stanici kdykoliv zničit a zabránit krvelačným pozemšťanům násilím vniknout na obydlené planety Společenství, ale zatím se

nezdálo, že bude někdy zapotřebí tuto možnost využít. Rada kosmonautiky naopak velmi ochotně souhlasila s tím, aby se někteří lidé podívali kamkoliv bude třeba, i na Bardžá. Přitom mi ale důrazně připomněli, že za výběr těchto lidí ponesu plnou zodpovědnost a běda, jestli dovolím takovou cestu nějakému vrahovi!

Opět jsem Radu ujistil, že budu obzvláště opatrný, ale hned jsem oznámil, že tuto možnost brzy využiji. A tak se necelého čtvrt roku od přistání na Zemi a pouhý týden od postavení stanice objevili na Bardžá tři lidé z tak exotické planety, jakou byla Země.

Karel a Jaruš dosud neuměli více než několik slovíček, která jsem je z jazyka Bar naučil. Uměli vlastně jen pozdrav a sdělení, že jsou z planety, kde se řečí Bar ještě nemluví. Ale nemínil jsem je nechat na holičkách. Jen jsme opustili stanici vjosuzgu, přivolal jsem taxi (všechny taxíky už byly vybaveny letouny mého vylepšeného typu) a odletěli jsme do našeho domova ve Viouiru.

Tam jsme byli očekáváni. Sotva taxík se šuměním pomocných vrtulí přistál, vyšla z domu Zoidée s Maímó. Obě nesly na rukou po jednom z našich dvojčat; Maímó Vlastičku a Zoidée malou Zirranei. Voikoi vyběhl před ně a Zdeňka se stydlivě schovávala za mámu a tetu.

„Dobré odpoledne," přivítala nás Zoidée. Karel i Jaruš tomuto pozdravu naštěstí rozuměli a opětovali jej. Tím padla první bariéra a děti vyběhly podat návštěvě ruce. Ke mně se pak vrhly, jako kdyby mě chtěly sníst. Ovšemže měly proč. Několik balíčků pravé pozemské čokolády pak změnilo majitele a vzápětí rychle obarvilo papulky našich dvojčat. Voikoi i Zdeňka dali nejprve ochutnat mámě a pak snědli jenom část s tím, že si takovou dobrotu musí šetřit.

„Máš docela hezké děti," řekla Jaruš. „Nejvíc se mi líbí ten kluk."

„To je obrovská rarita," řekl jsem pyšně. „Správně měly být všechny děti tmavé po mámě, ale Voikoi je výjimka."

„Proč by neměly být také po tobě?" podivila se Jaruš.

„Protože bílá barva pleti je dědičně ustupující," řekl jsem. „Časem i na Zemi budou jen lidé jedné barvy. A bude to docela určitě taková, jakou mají lidé Bardžá. Jenže to bude nejdřív tak za deset tisíc let."

„Tebe by měli slyšet naši rasisti!" zasmál se Karel. „Pořád ještě mají plnou hubu čisté rasy."

„Takoví se sem nikdy nedostanou - ani na žádnou planetu ve Společenství," podotkl jsem. „Mám přísně zakázáno takové nesnášen-

livé tvory vpustit mezi slušné lidi.“

Zábava však byla poněkud jednostranná. Buď jsem mluvil se svými pozemskými přáteli, pak jsem zanedbával rodinu, která nerozuměla ani slova. Nebo jsem se bavil se Zoidée, s Maímó a s dětmi, pak zase hleděla nechápavě návštěva.

„Taky jsi mohl aspoň svoje děti naučit mluvit po našem,“ řekla Jaruš rozmrzele.

„Myslíš?“ otázal jsem se.

„Ani se doma nedomluví!“ zdůvodnila to hned.

„To jsi na obrovském omylu,“ řekl jsem na to. „Předně si musíš uvědomit, že nejsou doma na Zemi, ale tady. A tady ani jinou řeč nepotřebují, my spolu se Zoidée mluvíme také jenom v Bar. A kdyby se jim zachtělo podívat se jinam, řečí Bar se dohovoří na dvaačtyřiceti světech Společenství. Mohou se tak bavit i s bytostmi, které se lidem nepodobají. Já si myslím, že se tou řečí brzy domluví i na Zemi. Jen co tam rozjedeme kursy řeči Bar pro pozemšťany.“

„Myslíš, že na Zemi uspěješ?“ nedůvěřoval ani Karel.

„Je to součást mého plánu připojení Země ke Společenství. Ten v první řadě předpokládá společný jazyk. Vždyť právě společná řeč v našem světě citelně chybí. Možná, že bychom se časem shodli na nějakém jazyce, nejspíš na angličtině, na esperantu, jenže jazyk Bar přišel jako na zavolanou.“

Hlavním účelem cesty však nebyla zdvořilostní návštěva. To ostatně jak Zoidée, tak Maímó věděly předem a obě už měly své agisary pohotově. Svěřil jsem přátele jejich péči a všem jsem pomáhal překonávat jazykovou bariéru.

„Ty jsi tady s tím už něco dělal, viď?“ řekla Maímó, když její agisar vyšetřil Karla.

„Myslíš, že jsem něco udělal špatně?“

„Ba ne, jenom vidím, že se tu nedávno něco dělo.“

Chvíli obě sestry zkoumaly, co a jak.

„Ti dva jsou zhruba stejného stáří jako jsi ty, viď?“ řekla nakonec Maímó. „Ale potom ti musím říci, oba už jsou strašně zchátralí. Já jsem sice slyšela, že to je na Zemi normální, ale opravdu jsem nevěděla, že to bude takové...“

„Jak to s nimi vypadá?“ řekl jsem s obavou.

„My ti je trochu dáme dohromady, ale úplně všechno už asi napravit nepůjde,“ řekla Zoidée. „I kdybychom dělaly všechno možné,

tihle dva zemřou předčasně.“

„Tušíš aspoň kdy?“ řekl jsem smutně.

„No, my jim trochu života přidáme, ale bude to nanejvýš dvě stě až tři sta let,“ ujistila mě Maímó. „Omladit je - na to už je pozdě. Možná jim přidáme o trochu víc, ale rozhodně ne o moc.“

„Holky zlaté, víte vůbec, co to na Zemi znamená tři sta let?“ vyskočil jsem a oběma jsem dal pusu. Zoidée samozřejmě větší a delší.

„Přijďte všichni zítra ráno, ono to zase tak jednoduché nebude,“ řekla Maímó.

„Dobrá,“ souhlasil jsem. „Nepůjdeš s námi, Zoidée, aspoň na skok na Zem?“

„Na skok - budiž,“ přivolila. „Ale sama, děti tam zatím brát nebudeme.“

A pak jsme se vrátili na Zem, Zoidée jen na skok, aby se také podívala na můj domov. Zhoupli jsme se přes více než čtyři sta světelných let, opustili jsme uik - a byli jsme na naší staré, dobré Zemi. Prošli jsme chodbou, vystoupili po schodech a stisknutím vypínače jsme otevřeli pancéřové dveře stanice. Ale v přechodové komoře jsme se také nijak dlouho nezdržovali. Poslední těžké dveře - a byli jsme venku před vchodem. Vzduch byl mrazivý a před námi byly sněhové závěje.

Zoidée se zvědavě nadechla - ale vzápětí nato se trochu zaškaredila.

„Jestli je tohle jediná stanice vjosuzgu na Zemi, mohli jste ji postavit jinam,“ řekla po chvilce. „Nemám ráda sopky a vůbec ne tak blízko u důležitých objektů.“

„Široko daleko žádná není,“ ujistil jsem ji.

„A co tu dělá ta síra ve vzduchu?“ opáčila.

„No jo - ale o tom už jsem ti říkal,“ vysvětloval jsem. „Na Zemi máme tak znečištěný vzduch, o tom přece víš.“

„Ale že tolik?“

Podívali jsme se na sebe a pak se Zoidée rozesmála.

„Já vím,“ řekla odevzdaně. „Je vás tu moc a nemáte žádnou technickou planetu. Zkrátka jste si vlastní svět zaneřádili trochu nad míru. Nejvyšší čas s tím něco udělat!“

Prošli jsme se příjemnou procházkou od stanice k domku Karla a Jaruš, kde jsme bydleli, já a moji vesmírní přátelé, dokud se nedostavěla stanice. Pak jsme se přestěhovali do vily, ale Karel ani Jaruš tam

nechtěli za žádnou cenu s námi a zůstali raději ve svém domku. Proto jsme je tam teď ještě doprovodili. Zoidée přijala i pozvání dovnitř, ale dlouho jsme se u nich nezdrželi.

Venku jsem na Zoidée hodil pár sněhových koulí. Ihned mi to oplatila a chvíli jsme se koulovali jako děti.

„Máte tu strašné prostředí," konstatovala ale, když k nám vítr zanesl závan kouře z uhlí, jímž se topilo v domcích.

„Přitom jsme vlastně na venkově," povzdychl jsem si. „Ve městech je to ještě stokrát horší."

Pak jsme se vrátili ke stanici a vystoupili do jejího nejvyššího patra, zařízeného jako obyčejná pozemská vila. Zoidée se tu líbilo, ale pak se přece obrátila k odchodu.

„Přijdeme se na tebe všichni brzy podívat," slíbila. „Ale bude třeba pro to ještě hodně udělat."

Od dnešního dne jsme se mohli téměř denně vídat doma, na Bardžá. Jako všichni kosmonauté jsem i já měl nárok na denní přepravu mezi domovem na Bardžá a Zemí, ostatně doprava mezi Zemí a Galaktickým společenstvím dosud nepatřila pod velení Transgalaktické dopravy, ale měla mi být zcela k dispozici. Mohl bych se tedy denně vracet k dětem a k Zoidée - a také jsem toho práva využíval jak to bylo možné. Ovšem pokud jsem chtěl, aby naše věc tady skutečně postoupila, nemohl jsem se pohybovat jenom v blízkém okolí naší základny.

Stanice Země-1 byla pro nás všechny prvním pevným bodem na Zemi. Potřebovali jsme jej, nesmírně potřebovali, ale sám o sobě byl právě jen tím jediným pevným bodem. Museli jsme pokročit dál.

Zúčastnil jsem se jednoho zasedání Rady kosmonautiky na Bardžá, přesněji řečeno jsem toto zasedání vyvolal. Pokusil jsem se vysvětlit, že stanice na Zemi je umístěna mimo zónu, kde by jí hrozilo nebezpečí teroristického útoku. Teď však bude třeba proniknout dál a pokusit se získat pro spolupráci ještě další lidi Země. Rada nakonec dala svolení, abychom na Zemi jednali podle uvážení a k tomu slib, že nás budou světy Společenství všemožně podporovat.

Náš protivník, kterým byly státy Jedině pravé víry, však měl v současnosti velikou ekonomickou převahu. Radil jsem se o tom s Bghltem. Ten jako odborník na zapomenuté dějiny Uxu nezávisle došel k témuž názoru jako já, že totiž stát, který se bez skrývání zabývá terorismem, musí být nejprve co možná nejvíc oslaben, jinak nám z

jeho strany bude hrozit neustálé nebezpečí. Oba jsme dospěli k názoru, že musíme ekonomicky posílit tu stranu, kde začneme vytvářet síť Strážců.

Karel proto navštívil dalšího svého kamaráda, strojního inženýra Jendu Anděla, zaměstnaného v automobilce. Sjednal mi s ním schůzku a sám jel se mnou, prý abychom se jistěji dohodli.

„Kájo, co je s tebou, člověče?“ přivítal nás hřmotný muž s velikou kulatou hlavou téměř bez vlasů, když jsme se podle předběžné telefonické domluvy sešli na terase jedné místní vinárny.

„No, co by bylo, žiju,“ usmál se Karel.

Jenom on a já jsme ale v té chvíli věděli, co se v těch slovech skrývá.

„Nebudeš mi věřit, ke mně se doneslo, že jsi nějak vážně nemocný,“ hlaholil Jenda.

„To jsi slyšel docela správně, protože jsem tak-tak utekl hrobníkovi z lopaty,“ zvážněl Kája.

„Ale nevypadáš na to, řekl bych, že zrovna kveteš!“ řekl Jenda.

„Až ti budu všechno povídat!“ mávl rukou Karel. „Ale nejsme tu kvůli mně. Nejdříve vás musím představit. Tady je Vojta Karas, kamarád, a tohle Jenda Anděl, taky kamarád.“

„Těší mě,“ řekl Jenda a stiskl mi ruku téměř medvědím stiskem. „Snad bychom si mohli jako kamarádi tykat, ne? Mně říkají Honza.“

„Dobře, Honzo,“ souhlasil jsem. „Známí mi říkají Vojta.“

„Člověče, ty máš ale zajímavé jméno!“ podíval se na mě Honza. „Vojta Karas - tak se přece jmenoval náš kosmonaut ve výpravě Persea. Já jsem to náhodou sledoval... Nejsi s ním nějak z přízně?“

„To jsem já osobně,“ řekl jsem po pravdě.

Honza se trochu zarazil a pak jakoby zesmutněl.

„Heleď, mladej, kamarádi se takhle nehoupou. To by teda nešlo,“ řekl zachmuřeně. „Opravdový kosmonaut Vojta Karas by musel být nejmíň v mém věku. To na mě raději ani nezkoušej.“

„Mohl bych tě přesvědčovat, ale nemám to v této chvíli v úmyslu,“ nedal jsem se. „Budu raději mluvit k věci. Kája mě ujišťoval, že jsi celkem dobrý konstruktér a že děláš na autech. Souhlasí? Potřeboval bych totiž, aby ses podíval na jeden projekt, na kterém mi dost záleží.“

„No dobrá,“ přivolil Honza, ale bez nadšení. Bylo vidět, že mě rázem zařadil mezi ty, kdo ho chtějí jenom otravovat.

„Poslyš, Honzo, tohle je něco, s čím ses zaručeně ještě nesetkal," řekl Kája na mou podporu. „Ty to opravdu ještě nechápeš, ale..."

„Nech ho, Kájo," zarazil jsem přítele. „Odborník to pozná sám a laika stejně nepřesvědčíš."

Rozvinul jsem před Honzou plán vylepšeného gryulu, jakých teď chrlily továrny ve všech planetách Společenství milióny.

„Chtěl bych tu začít vyrábět tohle," řekl jsem.

Honza přelétl očima výkres.

„Prosím tě, co je to za nesmysl?" vybuchl po chvíli. „To má být nějaký výkres? Tady ty nesmyslné značky? A vůbec, co to vlastně má být?"

„Není to nesmysl, ale dopravní prostředek," řekl jsem na to opatrně.

„Vždyť to nemá kola!"

„Nepotřebuje je. Tohle totiž létá," vysvětloval jsem.

„Tak tomu chybí křídla!" trval na svém Honza. „Nebo možná rotor, když už to vypadá tak trochu jako helikoptéra."

Ukázal jsem mu na pomocné vrtulky, používané při startu a přistání.

„Tohle by neuneslo ani dětský kočárek," řekl rázně Honza.

„Však tyhle vrtulky nesou jenom nepatrnou část váhy," přikývl jsem. „Můžeš létat i bez nich. Motory jsou tady."

Ukázal jsem mu všech osm baporgů, rozmístěných symetricky po celém letadélku.

„A to má být - co?" vyjel na mě Honza.

„Baporgy," odpověděl jsem mu podle pravdy. „Bardžanské antigravitační motory."

Chvíli se na mě díval jako na zjevení a jen si přejížděl rukou po pleši.

„O něčem takovém jsem nikdy v životě neslyšel," přiznal po chvilce nejistě. „Už se někdy něco takového vzneslo?"

„Na stovce obydlených a technických planet Galaktického společenství létá takových strojů tolik, že se jejich počet neodvažuji ani odhadnout," ubezpečil jsem ho. „Budou jich miliardy, ale to tě beztak nepřesvědčí. Mám lepší argument. Nechceš se svézt? Jedním takovým letadlem jsme přiletěli, jenomže má kola a vypadá jako obyčejné auto."

Stál, jako kdyby vedle něho udeřil hrom.

„A tyhle značky," ukázal jsem mu ještě na popisy, kterých bylo na výkrese dost a dost, „to je písmo, jenže to je písmo nepozemské civilizace. Je to v řeči Bar, jaká se používá na planetách Společenství."

„Kájo, ty tomu věříš?" obrátil se Honza zoufale na Karla, kterého znal přece jen delší dobu.

„Byl jsem donucen tomu uvěřit," řekl Kája. „Vojta opravdu nedávno přiletěl z vesmíru i s nějakými nepozemšťany. Viděl jsem je a touhle rukou jsem jednomu z nich tiskl chapadlo. Všichni bydlí u nás, přijeď, můžeš je vidět na vlastní oči."

„Ale vždyť se Perseus ještě nevrátil," namítal chabě.

„Perseus se už nevrátí," řekl jsem smutně. „Zůstal úplně rozstřílený meteory u planety Poenaid, poblíž hvězdy Epsílon Eridana. Katastrofu jsem přežil jako jediný a vrátil jsem se díky hvězdoletu Šotri, vyslaného Galaktickým společenstvím."

„To není možný... Ale co tvůj věk?" chytil se Honza už posledního možného argumentu. „Přece mi nebudeš tvrdit, že je ti tolik co mně! Tobě může být nejvýš třicet!"

„Bardžané mají proti nám medicínu na lepší úrovni," musel jsem i tento argument vyvrátit. „Pro ně není nemožné člověka omladit. Je mi opravdu tolik co každému z vás dvou, ačkoliv na to nevypadám."

„To není možný!" opakoval Honza.

„Já to mohu potvrdit," přidal se Kája. „Ty jsi slyšel, že jsem byl vážně nemocný, viď? Pak ti musím povědět všechno. Měl jsem rakovinu a minulý měsíc jsem měl mít pohřeb. Vojta mě vyléčil ani ne za týden. Co ty na to?"

„Teď je toho na mně moc najednou," přiznal Honza. „Snad mi nechceš tvrdit, že on umí stavět letadla a přitom léčit, to přece jaksi nejde k sobě."

„Mohl bych přidat ještě slíbený důkaz," usmál jsem se. „Jestli mi pořád nechceš věřit, pohlaď si tady tohle. Ale opatrně, je to choulostivý tvor," natáhl jsem k němu ruku s agisarem.

„Co to je?" ucukl rukou a couvl o půl metru.

„Neboj se ho, nekouše," usmál jsem se. „Já jenom abys mi uvěřil, že mám něco, co zaručeně nepochází ze Země."

„Proboha!" vydechl Honza jenom. Pak se chvíli díval na agisar, kterému se brzy na mé ruce znelíbilo a hbitě se mi vyšplhal zpátky do kapuce kombinézy.

„A co chceš dělat... s tímhle?“ ukázal na výkres.

„Jak říkám, chci to tu vyrábět,“ opakoval jsem. „Chci to nabídnout buď leteckým továrnám, nebo továrnám na výrobu automobilů. Proto jsem začal u vás.“

„To nebude tak jednoduché,“ řekl po chvilce. „My děláme auta, ne letadla. S tím bys měl jít spíše do nějaké letecké továrny.“

„Tahle letadla budou znamenat konec automobilů na Zemi,“ varoval jsem ho. „Buďto přejdete na jejich výrobu, nebo brzy zkrachujete. Věř mi, vím co mluvím. To není žádná fantazie, to už je na mnoha planetách skutečnost. Nabízím vám něco, co nemá nikdo na Zemi. Antigravitační motory budou znamenat tak velký převrat, jako svého času vynález parního stroje. Uvaž, tyhle stroje byly zkonstruovány dříve než Egyptské pyramidy a ve vesmíru jsou rozšířenější než u nás auta.“

„Jestli je to tak jak říkáš, budeme o tom muset dříve nebo později uvažovat,“ zamyslel se. „Teď jde o to, jestli to létá na benzín nebo na něco jiného... Naše auta jezdí na akumulátory, to je teď jediný pohon, který připadá v úvahu.“

„Souhlasím,“ řekl jsem. „Já mám akumulátory tady,“ ukázal jsem je na výkrese pod podlahou kabiny. „Ale jsou i jiné možnosti, například palivo bevufe, to se dá produkovat téměř kdekoliv. Bardžané jsou i v tomhle směru dál než my.“

„A jaký to má dojezd... vlastně dolet?“

„Asi tak pět set až tisíc kilometrů na jedno nabití. Tady záleží na tom, zda letíš rovnou, nebo se také dlouho vznášíš na jednom místě a také na tom, zda letíš vodorovně, nebo se stoupáním. Přímý vodorovný let odpovídá tisíci kilometrů.“

„A jak dlouho trvá nabíjení?“

„Vyměňujeme akumulátory vcelku. Trvá to obvykle asi půl minuty. Pak na době nabíjení už tolik nezáleží.“

„To by ale chtělo síť nabíjecích nebo spíše vyměňovacích stanic,“ nadhodil Honza.

„Pro elektromobily je potřebuješ také. Tohle navíc nebude potřebovat silnice, mosty, ani dálnice,“ připomněl jsem.

„A co nákladní kamióny?“ pokračoval Honza.

„K čemu?“ odpověděl jsem protiotázkou.

„Na dálkovou dopravu přece,“ vyjel si trochu. „Tam přece žádné akumulátory nestačí.“

„Dálkovou dopravu máme mnohem lepší," řekl jsem. „Místo kamiónů, železnic, lodí a letadel zavedeme mimoprostorovou dopravu. Potřebujeme pokrýt už jenom ty krátké vzdálenosti. A pro tento účel jsou právě takové letouny nejlepší," ukázal jsem na výkres. „Pro lidi i pro náklady."

„A tohleto chceš dát naší továrně?" řekl nedůvěřivě.

„Neřekl jsem darovat! Nabízím vám jen licenci," upřesnil jsem. „Podívej, když ji vaše továrna odmítne, nic se nestane a nabídnu to jinde. A kdyby mě s tím vyhodili všude, musel bych si postavit továrnu sám, ale to by trvalo déle. Jenomže - když mě někde odmítnou, zkrachují, až začnou tahle letadla vytlačovat automobily do muzea. A že to je jisté, to mi snad věříš už teď, ne? Jistě chápeš, že s mimozemskou technologií můžeme změnit svět k nepoznání. A to se stane!"

„Jenomže to není jen tak, tady se jedná o úplnou změnu výroby, to přece nemůže být vůbec jednoduché!"

„To ani netvrdím," opáčil jsem. „A nebude se to týkat jen automobilů. Až tu zavedu všechno co chci, bude Země vypadat úplně jinak než dnes. Vám nabízím jen to, že budete první na řadě. Pochop, že to bude pro vás výhoda. Lepší je být první, než dohánět ostatní."

„A co budeš dělat, když tu licenci koupíme? Nešel bys pak dělat k nám? Budeme určitě potřebovat pomoc, každá rada bude dobrá."

„Pomohu vám trochu do začátku, ale sám budu dělat něco jiného," řekl jsem. „Mám tady jiné starosti. Například chci zavést na Zemi dálkovou dopravu mimoprostorem."

„Chceš nám dělat konkurenci?" podíval se na mě divně.

„Proč?" usmál jsem se. „Vy budete dělat dopravu na krátké vzdálenosti a já na dlouhé. Když říkám dálková doprava, pak to znamená od padesáti kilometrů do sedmi set světelných let napříč celým Galaktickým společenstvím - a pochop, tohle se nedá zavést do každých Horních Kotěhůlek. Na Čechy připadne odhadem pět stanic - zbytek musí vyřešit gryuly. Nebudeme si konkurovat, budeme se doplňovat."

„Ty bys nám klidně i na tu krátkou vzdálenost přenechal monopol?" nechtěl věřit.

„Ani to ne," zavrtěl jsem hlavou. „To by nebylo zdravé. Stejně byste nestačili zásobit celý svět. Nabídnu tu licenci ještě několika dalším automobilkám ve světě a budete se pak muset nějak dohodnout. Snad bych ještě mohl zajistit, aby se pár lidí z vaší továrny podívalo do podobné továrny někde ve Společenství okouknout, jak se to dělá

jinde ve vesmíru. Já vím, nebude to lehké. Jestli ale řeknete, že nemáte zájem, půjdu jinam.“

„Jenže až tohle dostanou ti z Jedině pravé víry, stejně s námi zametou. Mají nejvíc peněz.“

„Těch se obávat nemusíš,“ řekl jsem přesvědčeně. „Právě oni tuhle licenci nedostanou. Oni ji ostatně nechtějí, vždyť přece neuznávají nic co přichází z vesmíru, jak jsem slyšel. Bude to jenom jejich škoda. Cožpak nevidíš, že můj projekt je vysloveně zaměřen proti jejich ropnému monopolu?“

„No pravda... není to na benzín,“ trochu se také usmál Honza. „Ale ještě jsi mi neřekl, kolik na to bude potřeba plastů. Ty jsou také důležité a bez ropy nejdou dělat.“

„To nech na mně,“ řekl jsem. „V případě potřeby bychom mohli cokoliv nakoupit na jiných planetách Společenství.“

„Prima... můžeš mi teď ještě říci, čím budeme platit?“ pochyboval Honza.

„Obchodní stránku nech na mně,“ ujistil jsem ho. „Dobře vím, že nám ruce utrhají za pozemskou elektroniku. Neřekl bys, jakou fušku mi dalo, když jsem měl rozdělit pouhých sto sedmdesát hudebních přehrávačů z Persea na těch sto miliard obyvatel Společenství.“

„Na co oni potřebují přehrávače?“

„Devadesát miliard bytostí zbožňuje Mozarta,“ ujistil jsem ho. „Zbývajících deset miliard asi tak stejně Dvořáka, Smetanu, Bacha, Beethovena... a všechna mláďata, ať už mají nohy nebo chapadla, tam křepčí při Beatles.“

„Dost, vzdávám to,“ řekl Honza.

Naznačil jsem mu pak ještě netušené možnosti rezonančních tavicek při výrobě lehkých, pevných a nerezavějících slitin, což by jeho továrnu udělalo nezávislou na všech železárnách a slévárnách, načež jsme se prozatím zvedli k odchodu. Šel s námi, aby nás doprovodil a hlavně aby si prohlédl ten náš zázrak. Namontovali jsme totiž do Karlova auta osm baporgů. Mohl si aspoň sám vyzkoušet, že nejen opravdu létá, ale není závislé na silnicích a nepotřebuje ani letiště.

Třetího dne poté k nám na vesnici přijela celá delegace z továrny, vedená Honzou. Jednání bylo dlouhé, trvalo skoro dva dny, ale dohodl jsem s nimi podmínky, za nichž továrna obdrží licenci na nový typ mini-letadel. Dohoda obsahovala i předběžnou smlouvu na pobyt vybraných inženýrů v některé obdobné továrně na Bardžá, ale také jednu

velice důležitou podmínku. Továrna nesměla vyrábět pro armádu, ani dodávat tomu, kdo by chtěl letadla použít pro válečné účely. Z toho důvodu bylo ve smlouvě výslovně zakotveno i úplné embargo na státy Jedině pravé víry, dokud se nevzdají svých agresivních choutek a nezničí veškeré fotonové zbraně na svém území.

Nevypadalo to sice, že by si tyto státy měly dělat těžkou hlavu z jedné nevelké automobilky. Ale trval jsem na této klausuli tak, že byla nakonec do dohody přece jen zařazena.

*****

Jednání s panem Jakamoto Himamučim začalo příjemně. Pan Jakamoto zastupoval několik podniků v Japonsku a ke mně se vypravil s úkolem získat licenci na nový typ letadel. Přijel původně za Honzou Andělem, ale od něho se dozvěděl, že se v otázce licencí musí obrátit přímo na mne.

Pan Jakamoto Himamuči měl obchod jen zprostředkovat, nic více. Měl však všechna možná pověření od firem, které u nás zastupoval. A nebylo jich málo. Jakmile se na jedné z mnoha strojírenských výstav objevil první gryul z ověřovací série, byla to samozřejmě bomba. Letadlo s vlastnostmi helikoptéry, ale s pořizovacími i provozními náklady menšími než u auta, to byl okamžitě vynález století. Pochopitelně jsme hned měli spoustu zájemců, ale japonský průmysl jako první rozpoznal, že jde o víc, o něco, co by mohlo změnit tvář světa.

„Moc mě těší, že mám tu čest s vámi tady jednat," začal na mě mluvit pan Jakamoto - bez tlumočníka, česky.

„Odkud znáte naši řeč?" zeptal jsem se překvapeně.

„Já byl jsem dlouho v Praze," usmíval se pan Jakamoto, „tam jsem naučil se. Proto jsem také dostal čest zastupovat naše podniky. Mohl bych rovněž mluvit anglicky, francouzsky a dokonce i rusky."

„Tyhle jazyky jsem už skoro zapomněl," přiznal jsem.

„Nevadí," usmíval se pan Jakamoto. „Myslím si, že česky umím dost."

Nabídl jsem hostu místo a posadili jsme se.

„Dobrá, tak tedy přejdeme hned k věci. Domnívám se, když vás poslal Honza Anděl, že budete mít zájem o letadla."

„Také o letadla," usmíval se pan Jakamoto. „Ale ne jenom o letadla. Dozvěděli jsme se, že používáte i nějaké zvláštní technologie. Máte velice zajímavé slitiny a nezvyklé plasty. My jsme je viděli. To by také velice zajímavé pro nás bylo."

„Tomu docela věřím," řekl jsem.

„Japonsko je země chudá na suroviny," pokračoval pan Jakamoto. „Jak možná víte, za každý gram plastů teď platíme moc draho. Od pana Anděla jsme se dozvěděli, že máte nějaké zajímavé patenty i na

plasty, ale že licence můžeme dostat jedině od vás. Proto jsem tu.“

„Nikdy jsem se netajil tím, že všechno rád předám dalším firmám. Ale pak vám asi také řekl o mé podmínce.“

„Pro nás nebude vaše podmínka žádnou zátěží. Japonsko je už dlouho velice mírová země,“ přikývl hlavou pan Jakamoto. „Mám potěšení slíbit za všechny mé mandanty, že tuto vaši podmínku respektujeme. Japonsko nebude vyrábět pro válku.“

„Jinak bych s vámi ani nejednal,“ řekl jsem klidně a též s úsměvem. „Rád vám poskytnu všechny licence, které budete požadovat a které mám k dispozici, za obdobných podmínek jako svým krajanům. Jim jsem dal výhodu, že byli první, ale neslíbil jsem jim, že budou jediní.“

„Tak nám to už vysvětlovali,“ přikývl pan Jakamoto.

„Ale od vás bych přece jen potřeboval něco navíc,“ řekl jsem. Pan Jakamoto zpozorněl.

„Víme asi oba,“ pokračoval jsem, „že Japonsko je světová elektronická velmoc. Chtěl bych od vás spolupráci i v tomto směru.“

„Zastupuji i největší elektronické firmy Japonska,“ řekl pan Jakamoto. „Můžete mi sdělit svoje požadavky.“

„Našim gryulům přece jen něco chybí,“ začal jsem. „Snad jste o tomto problému jednali, snad ne. Potřeboval bych tato letadla vybavit dokonalejšími navigačními přístroji a lepším počítačovým řízením, aby byla ve vzduchu co nejbezpečnější.“

„Vaši kolegové už něco v tomto směru dohodli,“ řekl pan Jakamoto. „Ale naše firmy jim mohou určitě nabídnout velice dokonalé a spolehlivé přístroje ve velmi krátkém čase. Máme už zkušenosti z letecké dopravy...“

„Byl bych rád, kdybych se na vás mohl spolehnout,“ řekl jsem. „Pro vás to bude určitě dobrý obchod. Potřeboval bych, abyste v tomto směru spolupracovali se všemi, kdo letadla vyrábějí nebo budou v budoucnu vyrábět, abyste tedy poskytli licenci na navigační systémy každému, kdo vás o ni požádá. Nebudu dělat tajemství z letadel. Na druhou stranu nechci, aby někdo jiný dělal tajemství z dalších součástí. Chtěl bych, aby co nejdříve vznikl celosvětový navigační systém, snadno přístupný všem.“

„To není nesplnitelná podmínka. Asi se o ní domluvíme velice snadno. Dokonce se mi to zdá dobrý nápad být.“

„V takovém případě od vás později já odkoupím licenci na tako-

vý systém, případně bych koupil i větší množství těchto navigačních přístrojů pro gryuly, vyrobené jinde.“

„Gryuly už vyrábí někdo další?“ zbystřil pozornost pan Jakamoto. „To mi nikdo nepověděl.“

„Ano, o tom jste dosud nemohl slyšet,“ informoval jsem ho ochotně. „Mohu vás ale ujistit, že gryuly, o kterých mluvím, rozhodně nebudou konkurovat nikomu na tomto světě. Přesto bych chtěl, abyste nám s navigačním systémem pomohli. Budeme potřebovat velký počet přístrojů, snad by to šlo zařídit.“

„Myslím si, že to nebude těžké,“ souhlasil váhavě.

„A pak bych měl ještě jeden problém, který s touto věcí příliš nesouvisí, jedině snad v tom, že by se také jednalo o obchod. Chci koupit veliké množství kvalitních digitálních přehrávačů hudby.“

„Samozřejmě prodáme jakékoliv množství budete přát si,“ pospíšil si Japonec. „I kdybyste chtěli milión kusů, můžeme vám vyhovět.“

„Budu jich potřebovat mnohem více,“ zavrtěl jsem k jeho nebetyčnému údivu hlavou. „Obávám se dokonce, že na tuhle zakázku nebude stačit ani taková elektronická velmoc, jakou je Japonsko. Asi bude nutné postavit několik nových továren. Teď bych od vás potřeboval jen dodání hotových přístrojů. Později budu chtít, abyste mi pomohli postavit nové továrny, dodali zařízení pro výrobu a vyškolili lidi.“

„Pane - Japonsko dnes zásobuje celý svět!“ řekl uraženým tónem pan Jakamoto. „Máte asi špatnou představu o možnostech našeho elektronického průmyslu.“

„O možnostech Japonska mám představu velmi dobrou, ale vy ještě netušíte, oč by šlo. Můžete mi snad letos dodat celou miliardu přehrávačů?“ zeptal jsem se s úsměvem. „Odbyt bude zaručený, ale obávám se, že to už je nad vaše možnosti.“

„Miliardu?“ podíval se na mě udiveně. „Letos? Pokud vím, vaše země nemá ani malý zlomek toho počtu lidí. Miliardu! To je mnohem víc, než kolik spotřebuje celý svět! Nespletl jste se náhodou - o několik nul?“

„Pane Jakamoto, tady skutečně nejde jen o náš svět,“ řekl jsem. „Vy si asi myslíte, že tady přede mnou zastupujete jen své Japonsko a já svou malou zemičku, ale ve skutečnosti teď zastupujete celý svět a já teď naopak mluvím za sto miliard obyvatel Galaktického společenství myslících bytostí. Možná mě v této chvíli považujete za blázna,

ale ujišťuji vás, že mluvím čistou pravdu a mohu vám svá slova kdykoliv dokázat. Dosud jsem o své pravdě přesvědčil každého.“

„Ovšem nezlobte se, to poněkud nezvyklé!“ naprázdno polkl pan Jakamoto. „Mohl byste mi ukázat něco, co mě přesvědčilo? Něco co by vaše slova trochu podpořilo? Já vím, vaše letadla opravdu mohou pocházet z vesmíru - ale nemusí!“

Vytáhl jsem obratem z kapuce agisar a přistrčil jej před pana Jakamoto na stůl.

„Co je to?“ trochu se odtáhl.

„Něco, co pochází z vesmíru,“ pokrčil jsem rameny. „U nás na Zemi se tihle tvorové zatím nevyskytují, ale časem se bez nich také neobejdeme. Pokud vám to nestačí jako důkaz, mohl bych sem pozvat některého z mimozemšťanů, který se nám lidem vůbec nepodobá. Ovšem - toho byste se mohl také vyděsit.“

„Bylo by to tak asi lepší,“ přikývl pan Jakamoto. „Víte, nejsem biolog a nevím, kteří tvorové v moři žijí a kteří ne. Šupinatou chobotnici jsem ještě neviděl, ale kdoví... Třeba někde na Zemi takový druh přece jen existuje.“

Nemělo smyslu mu vysvětlovat, že agisar není chobotnice, už proto, že má jen šest chapadel. Musel jsem proto požádat Bghlta, aby ke mně přišel a pomohl mi nedůvěřivého Japonce přesvědčit. Předem jsem sice pana Jakamoto upozornil na to, co uvidí, ale on i tak strnul a promluvil až když Bghlt zase odešel. Dvoumetrová, vzpřímeně se pohybující a navíc česky mluvící chobotnice se samozřejmě nikde na Zemi nevyskytuje. Další pochyby byly tedy vyloučené.

„Děkuji, přesvědčil jste mě,“ řekl vážně. Pak se chvíli zamyslil, než pokračoval: „To ovšem úplně mění situaci. Mohu se vás na něco zeptat?“

„Prosím,“ pokrčil jsem rameny. „Ptejte se.“

„Říkáte, že zastupujete jakési Galaktické společenství,“ pokračoval pomalu. „Co je to za Společenství? Nemají s námi mimozemšťané nějaké nekalé plány? Proč nevystoupí veřejně? A vy - jste vy vůbec člověk? Nebo jste také - mimozemšťan?“

„Odpovím vám, ale trochu v jiném pořadí,“ usmál jsem se. „Předně: jsem skutečně člověk, původem ze Země, bát se mě rozhodně nemusíte, ani mých vesmírných přátel. Galaktické společenství představuje velikou skupinu světů, obydlených různými bytostmi, lidmi i ne-lidmi, například jako je právě ta bytost, kterou jste viděl

teď. Tyto bytosti nepoužívají násilí, nemají ani zbraně, zatímco u nás na Zemi je obojího až přespříliš. Naopak, oni jsou velice opatrní vůči Zemi, bojí se nás - a právem. Snad by nás mezi sebe přijali, ale když se dozvěděli o Hirošimě... Dost dlouho mi trvalo, než jsem je přemluvil, aby si vůbec něco se Zemí začali.“

„To je ovšem pravda,“ připustil pan Jakamoto. „Já atomové zbraně považuji za hanbu lidstva. A jistě nejsem sám.“

„Pak vás ani nemusím přesvědčovat,“ řekl jsem. „Ujišťuji vás, že Společenství pro Zemi nejen neznamená ohrožení, ale naopak, mohlo by nám velice pomoci. Ovšem pouze tehdy, pokud se s ním podaří navázat lepší vztahy než dosud.“

„Je-li tomu skutečně tak, pak se Japonsko bude snažit. My jsme velice mírumilovná země.“

„O vaší zemi nesmýšlím v současné době jinak než jako o dobré a mírné zemi,“ také jsem se trochu uklonil. „I když ještě nedávno nebylo Japonsko tak mírumilovné jako dnes a i když se v Japonsku stále ještě vyskytují zločinci, kteří nikdy nebudou mít možnost navštívit ostatní obydlené planety Galaktického společenství. Naneštěstí ale nejsou na Zemi jen takové mírné země, jako je současné Japonsko. Před necelými dvěma roky někdo v blízkosti Země sestřelil fotonovou zbraní mezihvězdný letoun Galaktického společenství. Japonsko to nebylo, ale jistě pochopíte, že to je pádný důvod, proč jsem své kosmické přátele až dosud skrýval. Řeknu vám, že stát, z jehož území bylo střídeno, se ještě hodně dlouho nedostane na seznam zemí, s nimiž budeme jednat tak, jako s vámi.“

„Je to fantastické - ale budu vám věřit,“ řekl po chvíli pan Jakamoto. „Pak mě ovšem zajímá spousta dalších otázek. Jak si představujete vyrovnávání vzájemných pohledávek? Jak bychom mohli například platit - mezi různými světy?“

„Jak je obvyklé,“ pokrčil jsem rameny. „Společenství sice nemá dolary ani jinou známou pozemskou měnu, může platit jen zlatem, zbožím, službami - i licence mohou hrát svou roli. Mezi světy Galaktického společenství jsou i takové obchody běžné. Bylo by ovšem výhodnější zapojit se do jejich systému společné měny, nazývané pugya. Já společnou měnu považuji za velmi výhodnou a bude záležet na lidech Země, zdali ji budou přijímat, nebo zda ji odmítnou. Občas se používá i bezplatná pomoc, zejména při rozsáhlých katastrofách, nebo když je potřeba dostat některé nevyvinuté světy na úroveň ostatních.

Země však už není typicky tento případ.“

„A co si vy sám představujete pod tím, jak jste to řekl, přijetím do Společenství? Myslíte si, že by to bylo pro Zemi výhodné? Pochopte, opatrnost není nic špatného.“

„Pane Jakamoto, tady se spojilo už několik civilizací,“ řekl jsem přesvědčivě. „Tyto světy jsou i nadále samostatné, jen některé záležitosti řeší společně. Vždy mají společné: jednotnou řeč, informace a zpravodajství, kosmonautiku spolu s dopravou na větší vzdálenosti, měnu, meziplanetární obchod a daně z něho. Vyžaduje se, aby uznávaly společné zákony, nebo aby jejich zákony, pokud trvají na vlastních, nebyly se společnými zákony v protikladu. Ale mohu vám říci, že světy Galaktického společenství mají s meziplanetární spoluprací dobré zkušenosti už několik desítek tisíc let a to je mnohem déle, než trvá celá pozemská civilizace.“

„A co vojenské otázky?“ vyhrkl.

„Bohužel, vojenské otázky představují problém největší,“ potřásl jsem hlavou. „Světy Galaktického společenství totiž nemají armády ani vojáky. Všechno se řeší bez násilí. Bude nutné, aby se jim Země přizpůsobila - a zrušila své armády. Myslící bytosti přece nebudou kvůli nám zbrojit!“

„Říkáte, je jich sto miliard. A přece se nás bojí? Na tom se mi něco nezdá!“

Bylo vidět, že přemýšlí na plné obrátky.

„Uvědomte si, že lidé i ostatní bytosti Společenství jsou jiné povahy, než lidé Země. V jejich světě neznají násilné činy, neznají vraždy, žijí spolu v dobrém - a teď se náhle setkali se světem, kde se denně stane několik tisíc vražd, ostatní krutosti ani nepočítám. My pro ty lidi představujeme obrovský šok, jaký si možná ani nedovedete představit. Zatím jsem je přemluvil, aby mým prostřednictvím zkusili se Zemí jednat. Můžeme spolu pro začátek obchodovat, navzájem si pomáhat, vyměňovat si licence, ale to všechno pořád nestačí. Připojení Země ke Společenství nebude pro nás jednoduchou záležitostí. Rád bych se toho ale dožil.“

„To tam opravdu nemají zbraně?“ ubezpečoval se.

„Jediné zbraně, které jsem tam kdy viděl, byly pušky pro kosmonauty,“ řekl jsem s úsměvem. „U Kosmického průzkumu to jinak nejde. Na některých divokých planetách totiž žijí dravá zvířata. Na takového tyrannosaura může být i výbušná střela slabá, věřte mi, pár jsem

jich už zastřelil. Byl jsem dost daleko ve vesmíru a setkal jsem se i s těmito obludami. Ani sebevětší pacifista snad neodmítne vzít do ruky pušku, když má vstoupit do lesa, v němž řádí tygr-lidožrout. Jinak ale žádné zbraně v celém Společenství nenajdete."

„Takže oni neznají armády," uvažoval pan Jakamoto. „To by možná dobré znamení bylo. Jakým způsobem jste se vlastně do kontaktu s touto civilizací dostal?"

„Vzpomeňte si - expedice Perseus," připomněl jsem mu.

„Nedávno dorazila k Zemi zpráva, že všichni zahynuli při nějaké katastrofě?" řekl pan Jakamoto neurčitě.

„Tu zprávu musel někdo poslat, nemyslíte?"

„Ach ano, jeden člověk to prý přežil o něco déle."

„Ten jeden teď sedí před vámi," řekl jsem. „Díky přátelům z planety Bardžá vypadám poněkud mladší než opravdu jsem, ale jsem tu a ačkoliv na to nemám žádné oficiální pověření, střídavě zastupuji buď lidi Země, nebo bytosti Galaktického Společenství. Už jsem zprostředkoval dost kontaktů a mnohem víc jich mám v plánu. Země získá možnosti, o jakých se dosud nikomu ani nezdálo."

Díval se na mě velice udiveně.

„A - můžete mi ještě prozradit, kde se to Společenství nachází?"

„Podíváte-li se na oblohu, většina světů je soustředěna do souhvězdí Býka," usmál jsem se na něho. „Společenství je ovšem mnohem rozsáhlejší než odpovídá této oblasti, takže se spousta světů nachází i v sousedních souhvězdích: Blíženci, Vozka, Perseus, Beran, Velryba, Eridan a Orion, některé světy jsou i v Malém voze. Z pozemského pohledu je to skoro sedmina oblohy. Možná víte, že Perseus ztroskotal u hvězdy Epsílon Eridana. Právě tam jsem se setkal s Bardžany. Jejich říše sahá v současné době skoro až k nám a v dohledné době by nás objevili tak jako tak."

„To by ovšem bylo výborné," řekl pan Jakamoto. „Ale teď by mě zajímalo, jak si představujete dopravu zboží mezi Zemí a těmi světy? Jak jsem porozuměl, Společenství má asi nějaké hvězdné lodi. Myslíte, mohly by přistávat přímo v Japonsku? Využívat dosavadní letiště... to víte, Japonsko - moc hustě osídlená země... Nebo se tak děje na pouštích?"

Bylo vidět, že už se s existencí mimozemšťanů smířil a že ho teď začaly zajímat technické detaily. Jakmile obchodník projeví zájem o kšeft, je to v suchu.

„Společenství má mnohem lepší druh dopravy než kosmická letadla," řekl jsem. „Nepotřebuje letiště pro kosmické lodi. Všechno se dopravuje v osobních nebo nákladních kontejnerech uik - vypadají jako velký železniční vagón. Doprava se děje mimoprostorem, zabezpečují ji pouhé dopravní stanice. Chtěl bych nějaké postavit i u vás, budou se hodit i na dopravu po Japonsku. Lety pomocí mezihvězdných letadel provozuje pouze instituce Kosmický průzkum a jen do míst, kde stanice dosud nejsou. Jakmile je na nově objevené planetě postavena první stanice, pro další kosmické lety už není důvod."

„Jak vypadá taková mimoprostorová stanice? Co si mám pod tím představovat?"

„Nepříliš velkou budovu, menší než železniční nádraží; dá se postavit skoro všude. Nemusíte se obávat, nezabere mnoho místa. Na každém světě Společenství už stojí tisíce takových stanic. Spojují nejen jednotlivé světy, ale i větší města. Jejich výhody poznáte, až jich bude na Zemi více. Přeprava sama je totiž věcí okamžiku."

„Zajímavé. A vy už je na Zemi máte?" zeptal se zvědavě pan Jakamoto.

„Jednu takovou stanici máme přímo pod podlahou, občas sem přivážíme nějaký materiál, například plasty," řekl jsem. „Dá se tvrdit, že už ji občas využíváme. Ale pravé využití, to teprve nastane."

„Takže vy už jste některé státy... připojil?"

„Nepřipojují se státy, ale jedině celé světy," řekl jsem. „Planeta se může připojit jedině jako jednotný svět. Zatím se mohu do zemí Společenství podívat jen já a několik lidí, za které se zaručím. Ke skutečnému připojení toho musíme na Zemi ještě hodně změnit."

„Pokud je tomu tak, jak říkáte, pak se vynasnažím, aby se i Japonsko zasloužilo o dobré vztahy s tím... Galaktickým společenstvím."

A měl jsem ho tam, kde bylo potřeba. Rozhodl jsem se kout železo, dokud je žhavé.

„K tomu budeme potřebovat, aby se nejprve dohodli všichni lidé na celé Zemi," řekl jsem. „Teprve až se dohodneme mezi sebou, budeme se moci snažit o připojení ke Společenství. A kdybyste tomu chtěl opravdu pomoci, mohl byste v Japonsku propagovat šíření společné řeči. Bylo by to velice užitečné. Společnou řeč budeme potřebovat jako sůl. Myslím si, že bude lepší, když s myšlenkou společné řeči přijde taková velmoc, jakou je Japonsko, než naše malá zemička."

„Jakou společnou řeč myslíte? Angličtinu? Tou už se přece mluví po celém světě všude.“

„Nebyl by to žádný z pozemských jazyků,“ řekl jsem. „Mám na mysli Bar, řeč stomiliardového Společenství. Je velice snadná na zapamatování, ale přitom dost bohatá na možnosti vyjadřování. Některé světy se už úplně vzdaly svých jazyků a mluví se na nich pouze řečí Bar, jinde se jazykem místních obyvatel mluví dál, ale řeč Bar i tam musí ovládat každý. My se na Zemi přece potřebujeme domluvit i navzájem mezi sebou - a jazyk Bar je k tomu jako stvořený. Žádný národ na světě by se necítil ukřivděný, že má být jako společná řeč právě řeč jeho souseda. I to se mi zamlouvá.“

„To není špatná myšlenka,“ řekl pan Jakamoto vážně.

„Jazyk Bar je přitom mnohem starší než všechny současné pozemské jazyky,“ pokračoval jsem ještě. „V dobách, kdy se na Zemi stavěly pyramidy, mluvilo se jazykem Bar už na mnoha planetách ve vesmíru. Jazyk Bar má neměnná pravidla už mnoho desítek tisíc let - a o jednotnost se stará celý velký ústav na planetě Bardžá. Proto se s ním dnes bezpečně domluvíte na kterémkoliv světě Společenství.“

„Máte nějakou učebnici?“

„Mám učebnici i slovníky. Dokonce jsou uložené v našich počítačích, takže distribuce nebude představovat problém.“

„Myslím, že nebude těžké s vámi spolupracovat,“ řekl pan Jakamoto, než se rozloučil. „Vaše podmínky jako by byly i mé vlastní a nechcete po mně nic, co bych nemohl splnit i podle mého přesvědčení. Mohu se zeptat, co v plánu pro nejbližší dobu máte? Není-li to ovšem tajemství.“

„V nejbližší době jenom předám lidem Země, co nám budou moci ze Společenství poskytnout. Vy máte zájem zatím jen na menší části toho, co jsem přivezl. Mám toho víc a jsem si jist, že po vás a vaší zemi jistě přijdou další ze všech končin světa. Pane Jakamoto, vám nemusím zdůrazňovat, že tu jde o pokrok, jaký bychom na Zemi kdovíjak dlouho vymýšleli. Až na to přijdou i ostatní, dveře se tu netrhnou. A řekl bych, že to bude brzy.“

„My jsme přišli mezi prvními, nebo ne?“

„Jste první, kdo přišli sami, protože svým krajanům jsem tohle všechno v podstatě vnutil. Víte, rozhodl jsem se poskytnout výhody všem stejně. Budu se tím řídit - až na pár výjimek. Některé státy nedostanou nic.“

„Nechtěl bych být tou výjimkou," řekl pan Jakamoto jemně. „Ale výjimky byste dělat neměl. Nebude to dobré."

„Odmítnu každého, kdo odmítne mír," řekl jsem rozhodně. „Rozumní lidé se přece zdráhat nebudou."

„To - je pravda," řekl pan Jakamoto. „Pak ovšem přestávám závidět státům Jedině pravé víry i tu jejich naftu. Jestli budou trvat na svém..."

„Jenomže už jenom oni hrozí válkou - ostatní si drží své armády vlastně kvůli nim. Ať změní stanovisko - budou pak mít všechno, tak jako ostatní."

„Potom s vámi souhlasím," obrátil pan Jakamoto. „Takové výjimky nejsou špatné výjimky."

Brzy poté jsem podepsal smlouvy, kterými několik velkých japonských firem přistoupilo na moje pacifistické podmínky. Umožnilo to rozjet v Japonsku nejprve výrobu gryulů, později i dalších provozů. Brzy jsem mohl zařídit stavbu stanice vjosuzgu přímo uprostřed Tokia a vzápětí i v dalších městech Japonska. Stanice tam byly z důvodů častějších zemětřesení stavěny masívnější než obvykle, i když uvnitř pořád všechno souhlasilo. Také nálože trhavin do nich byly stále ještě montovány a kromě toho byl ještě více oddělen úsek strojový a ovládací od transportní haly a od všech míst, kam měli přístup lidé Země. Pořád bylo třeba plnit můj slib ohledně znemožnění zneužití stanic na Zemi.

Po Japoncích ovšem začali brzy přicházet další.

Jedna malá zemička by neudělala takový rozruch ve světové technice. Kdybych nakrásně chodil od jedné továrny ke druhé, mohl bych se dočkat také jen posměchu. Ale když mě začali brát vážně Japonci, vzalo to najednou obrat!

Automobily, ani od těch nejznámějších firem, neměly šanci konkurovat lepším a přitom levnějším gryulům. Nové japonské navigační systémy jim zajistily takovou letovou bezpečnost, jaké auta na silnicích nemohou nikdy dosáhnout. Satelitní naváděcí systém zpočátku pracoval jen nad Japonskem, potom nad Amerikou, ale brzy se podařilo vyrobit navigační satelit tak malých rozměrů, že mohl být umístěn i nad Evropou, aniž by se jej fanatikům z Jedině pravé víry podařilo vypátrat a sestřelit. Hlavní roli přitom sehrálo, že se dostal na oběžnou dráhu pomocí vlastních antigravitačních motorů, bez nápadné rakety.

Letecké společnosti světa musely brzy po vzoru japonských vy-

měnit dosavadní nemotorná letadla za gryuly - a nakonec doslova splynuly s bývalými autodopravci. Brzy se přestalo rozlišovat, zda se dopravují lidé nebo náklady a zda je to mezistátní přeprava nebo doprava na pouhých pár kilometrů. Japonské antibusy byly tak levné, že si je mohl pořídit každý zdatnější podnikatel. Hlavně - nepotřebovaly letiště. K přistání jim stačila plocha nepatrně větší než jejich půdorys - aby se tam vešly a bylo kam vystoupit. Skončila éra obřích letadel a letišť, vzdálených od městských center. Stanice vjosuzgu jsme stavěli přímo v centrech měst a další dopravu potom obstarávaly gryuly.

Všechny strojírenské podniky se houfně vybavovaly našimi rezonančními tavičkami, zatímco klasické hutě jedna po druhé krachovaly, nebo se také urychleně přizpůsobovaly. Kdo trval na starých metodách, neměl šanci. Kromě obrovského usnadnění práce s kovy přineslo rezonanční zpracování i další výhody. Bylo teď jednoduché spojovat navzájem kovy, které se ohněm spojovat nedařilo. Místo rezavějících uhlíkatých ocelí se všude začaly ve velkém používat slitiny, kterým neškodila povětrnost, ale které teď byly tak levné, že se vyplácelo je používat místo obyčejných ocelí. Svět si naštěstí rychle uvědomil, že si nemůže dovolit zaostat za Japonskem, které opět získalo náskok a nemínilo se zastavit. Někteří lidé mi vyčítali, že jsem měl Japonce odmítnout, ale tyto hlasy jsem odrazil tím, že jsem začal u nás, v Evropě. Ostatně - naše malá zemička na tom zdaleka nebyla nejhůř. Nové technologie u nás naštěstí zdomácněly velice rychle. A nejen ty, které už měl kdekdo. I u nás mnoho lidí pochopilo, že právě nastal čas obrovských přeměn a snažilo se nové možnosti uplatnit i tam, kde je ve světech Společenství nevyužívali a proto jsem je ani nenabízel.

Ale ještě jedno pan Jakamoto splnil do písmene. Japonsko jako první země světa přišlo s novou módní vlnou.

„Naučme se jazyku Bar, jazyku porozumění vesmíru!“ bylo heslo, které se stalo hitem číslo jedna na všech ostrovech Japonska. Tehdy se poprvé před celým světem přiznalo, že Bar není původem ze Země.

Japonci opět trochu předběhli všechny ostatní země světa. Ale jejich příklad začal působit. Jazyku Bar bylo naštěstí tak snadné se naučit, že zájem o učebnice a slovníky brzy přesáhl hranice jednoho státu, pak kontinentu a vkrátkosti módní vlna nového jazyka obešla celý svět. Mimo jiné se tak stalo v době, kdy jsem začal nábor studentů biologie v akci lékaři pro Zemi a kdy už jsem netajil její mimozemský

směr.

Naše země tentokrát první nebyla. Ale i u nás se zavedlo vyučování jazyku Bar do všech škol a brzy se rozjely tisíce kursů i pro dospělé. Měli jsme v něčem proti ostatním velkou výhodu. První slovník byl přece mezi jazykem naším a Bar.

Neuplynulo ani pět let od doby, kdy Honza Anděl vedení svého podniku přesvědčil, že bude výhodné vyrábět místo aut gryuly. Zdálo se, že většina lidí světa bude brzy schopná domluvit se navzájem právě jazykem Bar, navzdory tomu, že náboženští vůdci Jedině pravé víry tuto řeč i se mnou dali do klatby, na mou hlavu vypsali odměnu a tomu z věřících, kdo mě zabije, po smrti zaručovali ráj. Podle nich bytosti, které vydáváme za bytosti z hvězd, jsou obyčejní ďáblové. Na ně se pochopitelně kletba vztahovala také.

Museli jsme proto podniknout nějaká opatření, aby k nám nepronikl některý z fanatiků, ale v našem okolí byl prozatím každý cizinec příliš nápadný, než aby se k nám nepozorovaně přiblížil. Kromě toho byla naše vila vlastně pevnost, takže jsem se sabotérů příliš neobával. Brzy poté jsme ostatně získali možnosti, které nejen fanatikům, ale i ostatním podobným existencím pořádně zamíchaly kartami.

V té době už i naše země měla většinu továren vybavenou rezonančními tavičkami. Zmizely vysoké pece i jiné čadivé provozy. Nové elektrárny byly vybaveny bio-elektrickými generátory ze Společenství, využívajícími B-paliva, staré byly zrušeny. Ostatně - odstraněním pecí rapidně poklesla spotřeba elektřiny, tak jako nahrazením žárovek a výbojek účinnějšími bio-lumi-lampami z Bardžá. Některé jsme dostali zdarma jako ekologickou pomoc barbarské planetě, ale brzy je vyrábělo i několik továren po celém světě. B-palivo jsme sice museli zpočátku dovážet, ale brzy jsme si s dodanou technologií postavili i svoje výrobny. B-palivo se vyrábí buď z pěstované biomasy, nebo z odpadů. Kanalizace se rázem staly z obtížného problému vítaným zdrojem a místo čističek teď rostly u měst stovky malých továren na B-palivo.

Několik továren na bio-plasty nakonec úplně odstranilo v každé zemi nutnost dovozu ropy. Naše země nebyla v tomto úsilí ojedinělá, neboť bio-technologie a B-palivo ovládlo v krátké době celý svět. Ve světě tak zmizel zájem o ropu a nikdo ji nechtěl, ačkoliv její cena poklesla na zlomek ceny před nedávnem. Státy, donedávna závislé na jejím dovozu, se najednou díky B-technologii staly nezávislé. Tuto

výhodu si ve všech zemích uvědomili a nikdo se už nemínil k ropě vracet, ačkoliv odborníci z Bardžá tvrdili, že ropa je výhodná surovina a je hřích ponechávat ji bez využití.

Státy Jedině pravé víry však stále odmítaly uznat, že by ve vesmíru mohly být jiné rozumné bytosti než lidé Země. Odmítly tím všechno, co pro ně podle mých podmínek muselo zůstat nedostupné. Měly dost peněz z dob, kdy byl celý svět závislý na ropných polích, ale nemohly si za ně koupit ani embargované gryuly, ani jiné mimozemské technologie. Měly jenom haldy donedávna luxusních aut, jinde ve světě už dávno neprodejných, která teď pro ně vyrábělo jen pár továren.

Jejich fotonové zbraně sice i nadále hrozily do vesmíru, ale na Zemi už bylo několik desítek stanic vjosuzgu. Zatím sice nespojovaly Zemi se Společenstvím, ale alespoň velká pozemská centra mezi sebou. Přinášely zkázu velkým loďařským společnostem a následně i loděnicím, ale právě tak zmizely i veliké ocelárny a na jejich místě vznikly rezonanční hutě. I letecké továrny se musely urychleně přeorientovat na naše gryuly. Ty znamenaly ukončení automobilové, lodní i klasické letecké éry. Přestaly být stavěné nové dálnice i železniční tratě, mnohde rezignovali i na údržbu a některé dálnice, železniční tratě a přístavy byly zrušeny. První velká trať, na níž byl provoz ukončen skoro slavnostně, byla svého času proslulá Hokkaido-Line, nahrazená řetězcem stanic vjosuzgu. Podle japonského příkladu pak následovala lavina dalších.

Trochu jsem tento proces sledoval, v mnoha případech jsem mu i napomáhal, ale to už moje hlavní činnost na Zemi byla zaměřena jiným směrem.

*****

Stalo se to brzy po mém příletu na Zemi, v době, kdy jsem se snažil vyléčit svého přítele Karla. Karel se sice přestal obracet na svého dosavadního lékaře, ale ten se nepřestal zajímat o svého pacienta a sám Karla navštívil.

Nejprve zastavila před domem sanitka. Jakmile jsem uviděl její příjezd, došlo mi, že budou nepříjemnosti. Nemýlil jsem se. První nastala, jakmile doktor vstoupil a pacienta místo na lůžku objevil sedět u stolu. Doktor byl postarší, v bílém plášti, s brýlemi a s lékařskou braš-

nou v ruce.

„Pane Růžička, copak nám to děláte?“ spustil žoviálně.

„Co bych dělal, pane doktore, pořád ještě žiju!“ odvětil Karel.

„Ale měl byste snad ležet, ne?“ opáčil doktor.

„Vždyť je poledne!“ podivil se naoko Karel.

„Víte přece, jak to myslím,“ nenechal se vyvést z míry lékař. „A co prášky, užíváte pravidelně?“

Nedalo se nic dělat, musel jsem Karla ochránit.

„Mohl bych si s vámi pohovořit, pane kolego?“ zvedl jsem se v té chvíli ze židle. „Bude to pro vás velmi zajímavé.“

„Nejprve se musím starat o nemocného,“ nafoukl se doktor.

„To nemusíte, je už skoro zdráv,“ ujistil jsem ho klidně. „Vaši péči v této chvíli nutně nepotřebuje.“

„Tohle mám ze všeho nejraději,“ nakohoutil se lékař. „Na to, abyste mě poučoval, jste poněkud mladý, chlapče. A proč mi říkáte kolego? Jste snad také lékař?“

Přisvědčil jsem.

„Tím jste se ale u mě hned zpočátku těžce blamoval, pane kolego,“ zafuněl. „Protože prohlásit o tomhle případu, že je zdráv, je úplný nesmysl. Měl byste si příště lépe rozmyslet, než něco takového plácnete.“

„Podívejte se raději nejprve na pacienta, pane kolego,“ opáčil jsem. „Vycházíte zřejmě ze situace, kterou jste viděl naposledy, jenomže mezitím se cosi změnilo, račte si laskavě povšimnout.“

Doktor si s vrčením Karla prohlédl.

„Pojedete se mnou na rentgen,“ rozhodl nakonec, ale už nevypadal tak sebejistě. „Tohle musím vidět na snímku.“

„Vezmete mě s sebou?“ požádal jsem zdvořile.

„Vy nejste nemocný,“ vyštěkl doktor.

„Zato vám mohu přesně povědět, co uvidíte na tom vašem rentgenu,“ řekl jsem klidně. „Nádor na žaludku je už skoro rozpuštěný, zbývá malá oblast, asi tak velikosti desetníku. Druhá taková oblast je ještě na játrech. Všechno ostatní je téměř zahojeno a pochybuji, že vůbec něco najdete. Dále: na starších snímcích byste mohl objevit malou kuličku vápníku v levém dolním plicním laloku. Ta už tam také není, protože jsem ji rozpustil. Karle, nech se vyšetřit, ale pak se vrať zpátky. A neber žádné léky, kdyby ti nějaké dávali. Můžeš vypít kontrastní látku kvůli rentgenu, ale žádné prášky!“

„To už přestává všechno!“ rozkřikl se doktor. „Nesnáším, když se mi někdo plete do léčení! Pane Růžička, budete-li poslouchat tady toho blázna, za nic vám neručím!“

„Vy byste stejně za nic ručit nemohl, pane kolego,“ řekl jsem mírně. „Vy už jste měl pro něho jenom morfium.“

Nemohl jsem se více strefit do živého.

Doktor s Karlem odjeli sanitkou a Jaruš se do mě pustila.

„Vojto, proč si to chceš mermomocí rozházet u našeho pana doktora?“ začala mi vyčítat.

„Poslyš, Jaruš, ty chceš, aby Káju zase začal léčit on? Ještě není docela vyhráno a když nebudu pokračovat já, zase by se všechno mohlo vrátit!“

To zabralo, Jaruš ihned přestala. Během dvou hodin však byl Karel zpátky i s doktorem.

„Pane kolego, já se vám omlouvám,“ řekl doktor ve dveřích sklesle. „Měl jste pravdu, všechno je jak jste říkal. Jen by mě zajímalo, jak jste to mohl poznat - bez rentgenu?“

K jeho cti jsem připočítal, že dokázal přiznat chybu.

„Já nepotřebuji rentgen, abych se dozvěděl to, s čím vy musíte jezdit až do města,“ usmál jsem se.

„A jak to tedy, k čertu, víte?“ vybuchl doktor.

„Já jsem totiž vystudoval medicínu na jiné univerzitě než vy, pane kolego,“ řekl jsem smířlivě. „Proto možná znám věci o kterých se vám ani nezdá a naopak neumím to, co vy. Neumím například ani slovo latinsky, to tam na té universitě neumí nikdo, zato umím léčit rakovinu. Prosím vás, věřte mi.“

„Co to může být za univerzitu, kde nikdo neumí latinsky? Takovou nenajdete na celém světě!“ nedal se doktor.

„I v tom máte pravdu, kolego,“ odvětil jsem. „Bardžanská univerzita je od našeho světa dosti vzdálená. Více než čtyři sta šedesát světelných let.“

„Co je tohle za nesmysl?“ zarazil se.

„Žádný nesmysl, pane kolego,“ opáčil jsem. „Vyučil jsem se zkrátka a dobře nepozemskou medicínu na planetě Bardžá, daleko odtud ve vesmíru.“

„Nepozemská medicína?“ Doktor se na mě podíval jako na blázna. „Mohl byste mi to něčím dokázat?“

„Beze všeho,“ řekl jsem. „Posaďte se, půjčte mi ruku a na chvilku

zavřete oči. Nebojte se, nebude to bolet.“

Ke cti doktora musím říci, že mi ruku podal ochotně. Ale oči pořádně nezavřel, takže když jsem vytáhl agisar, ucukl rukou tak rychle, že málem spadl.

„No tak se tedy dívejte,“ řekl jsem klidně. „Ale tu ruku mi dejte, nic vám s ní neprovedu.“

„Co to máte?“ zeptal se rychle.

„Bardžanský biologický pomocník agisar,“ řekl jsem po pravdě. „Víte, medicína, jak ji znají na Bardžá, skoro nezná přístroje, jaké používáme na Zemi. Používá mnohem výhodnější biologické pomocníky. S jeho pomocí vidím do pacienta lépe, než tomografem, sondami, rentgenem i ultrazvukem dohromady. Nahradí mi laboratoř, všechny zdlouhavé testy a v neposlední řadě i lékárnu, protože hned na místě podle potřeby vytváří léky. Rozumíte mi?“

Pak už šlo všechno jako po másle.

„Pane kolego,“ řekl jsem po chvilce, když jsem si sundal chapadla agisaru s očí, „s vámi to není dobré: nedávno jste měl infarkt, že? Jak vidím, přežil jste ho celkem dobře. Ale ten druhý, ke kterému se u vás schyluje teď, byste nepřežil. Pokud vám to nebude vadit, ujmu se vás. Bude mi to trvat asi dva měsíce a pak budete zcela zdráv. Při té příležitosti bych vám mohl spravit i žlučník, což je sice ve srovnání s prvním problémem maličkost, ale jinak je to nepříjemné, to jistě znáte sám. Mohl bych vám ještě vyměnit zuby, odstranit krátkozrakost a pokud budete chtít, vrátím vám opět na hlavu vlasy. Přijdete mi sem celkem dvanáctkrát, nejprve pět dní po sobě a zbytek pokaždé po týdnu. Vezmu vás jen výjimečně. Chcete?“

„Já ode dneška nebudu moci dělat lékaře,“ zachrčel.

„Proč ne?“ pokrčil jsem rameny.

„Proti vám nemám šanci,“ přiznal doktor. „Vždyť vy jste to za minutu zjistil úplně přesně!“

„Pane kolego, z toho si nic nedělejte,“ řekl jsem na to smířlivě. „Vy jste zkrátka studoval to, co bylo možné. Přece nemůžete za to, že někde daleko odtud ve vesmíru jsou na tom doktoři lépe.“

„Ale vedle vás si připadám jako břídil.“

„Mě se bát nemusíte,“ řekl jsem. „Já si tady nehodlám otevřít praxi, protože pak bych nemohl dělat nic jiného.“

„Ale vy byste si tu měl otevřít praxi!“ naléhal doktor. „Víte, kolika lidem byste mohl zachránit život?“

„Já vím," řekl jsem smutně. „Ale já mám něco ještě mnohem důležitějšího."

„Proboha, co může být důležitější než zachraňovat lidi?"

„Zachraňovat lidi je jistě záslužné, ale po jednom to jde pomalu, zatímco jinde lidé umírají po stovkách. Můj úkol na Zemi je zastavit války a to snad je víc."

Podíval se na mě udiveně, ale nedal se jen tak odbýt.

„To chápu, ale přece jen... Lékař nemůže zůstat mimo svět a když člověk umírá, nemůže se jen tak dívat..."

Měl pravdu. Nezbylo mi než slevit a ustoupit.

„Mohl bych vám nabídnout jen takovou malou službu. Když si s pacientem nebudete vědět rady, pošlete ho ke mně. Ale dohodneme se tak, že mi nebudete posílat kdejakou rýmu. Já sice umím léčit i tu, ale tím bych se tady opravdu nemohl zdržovat. Chcete?"

„I to by bylo dobré," rozjasnil se doktor. „Ale nejde mi z hlavy univerzita, kterou jste vystudoval. Nebylo by možné, aby tam vystudoval i někdo další?"

„Vy byste chtěl na Bardžá?"

„Já už jsem na to asi starý," přiznal doktor. „Ale mám syna, studuje druhým rokem medicínu a když si představím, že by měl jednou dopadnout jako já..."

Chvíli jsem přemýšlel. On to vlastně nebyl špatný nápad. Dostat na Bardžá vybranou stovku nebo raději tisícovku lidí, to by mohlo jedině prospět. Samozřejmě především lidem Země, ale mohlo by to udělat dobrý dojem i ve vesmíru. Mělo mě to napadnout samotného - a dřív.

„Dobrá, podívám se, co by se dalo udělat," slíbil jsem. „Ale má to několik háčků. Učení na Bardžá trvá dvakrát pět let. Já mám teprve první stupeň, takže mohu léčit, třeba i tu rakovinu, ale nemohu si troufat na všechno. Dále si každý uchazeč musí uvědomit, že během těch pěti let možná neuvidí domov, protože univerzita na Bardžá nezná prázdniny, jako naše školy. Za třetí se nejprve musí bezpodmínečně naučit řeč, jakou se mluví na Bardžá."

„Proboha - kde se to dá naučit?" zděsil se doktor.

„Učebnice mohu dodat, bude-li mít někdo zájem," řekl jsem. „Jenže to není všechno. Poslední podmínka je nejtěžší. Na Bardžá nikdo nesmí používat násilí. Obyčejná hospodská rvačka, jakých je na Zemi všude dost a dost, bude znamenat okamžitě letenku zpět k Zemi

- bez vyučení.“

„Já za vámi pošlu syna,“ řekl doktor rychle.

„Dobře - a teď mi půjčte ještě jednou ruku, tentokrát to bude trochu nepříjemnější,“ řekl jsem rezolutně. Doktor ke mně odevzdaně natáhl ruku.

„Řekl bych, že injekce jsou mnohem horší,“ oddychl si, když jsem skončil.

„Já si to myslím také,“ přikývl jsem. „Ale jsou lidé, kteří si pořád nemohou zvyknout.“

Nedalo se nic dělat, musel jsem na Bardžá za Zoidée.

„Můžeš pro mě něco udělat?“ zeptal jsem se jí ve dveřích.

„Když tě slyším tohle říkat, tak to určitě není pro tebe samotného, že je to tak?“ usmívala se.

„Máš jako vždycky pravdu,“ řekl jsem. A vysypal jsem jí hned, že bych chtěl poslat ze Země na Bardžá velkou skupinu studentů, aby se mohli naučit pracovat s agisary.

„Takových bude na Zemi hrozně třeba,“ zdůvodňoval jsem.

„Na jednu stranu máš pravdu,“ povzdychla si, „je mi také jasné, že Země potřebuje biology, ale na druhou stranu, bude to znamenat vpustit na Bardžá několik tisíc pozemšťanů. Ani nevím, zdali to projde. Lidé se vás pořád bojí.“

„Vždyť jsi sama říkala, kdo se spřátelí s agisarem, ten ani nemůže být špatný,“ přemlouval jsem ji.

„Vždyť víš, já tě podpořím, ale musíš je vybrat tak, aby ani jeden z nich nedokázal provést něco, co by pak poškodilo všechny ostatní.“

Ještě ten den odletěla do univerzity. Druhého dne za mnou přiletěla na Zem i s výsledkem svého snažení.

„Něco jsem vymohla,“ řekla spokojeně. „Univerzita tu věc pochopila jako nezištnou pomoc barbarské planetě a uvolnila pět tisíc míst. Učitelé jsou připraveni, agisary budou dány do líhní, takže bys mohl shánět studenty. Zatím se mi ale nepodařilo sehnat pro všechny ubytování. Získat pět tisíc bytů najednou právě v Cokrezu je trochu moc. Ledaže by se prozatím spokojili jednou velikou společnou budovou, kde by měl každý svůj malý pokojík. Ta by byla k mání třeba hned. Mohli bychom si koupit parcelu a postavit na ní ubytovnu, to snad ještě půjde. Jinak to nevidím dobře.“

„A víš, jak bydlí studenti na Zemi? Právě tak, jenomže je jich obvykle na tom pokoji více,“ chytil jsem Zoidée v pase a zatočil se s ní

po místnosti, ačkoliv byla větší než já a navíc jsem na Zemi trochu odvykl zdejší gravitaci.

„Budeme ale muset ještě zajistit pro tolik lidí jídlo. A to po celých deset let. Předpokládám, že ti tvoji studenti nebudou umět vařit a ostatně nebudou mít kde, protože nebude možné najednou vybavit tolik kuchyní. Biolog si sice vystačí s málem, ale jak víš, na vaření nebudou mít čas. S tímhle se navíc Univerzita zabývat nemůže, to už budeme muset zařídit sami," podotkla.

„Ke studentům přibereme nějaký pomocný personál, kuchaře, uklízečky a podobně. Jídlo se dá připravovat hromadně, půjde jen o suroviny. V nejhorším budeme vozit potraviny ze Země."

„Pěkně děkuji!" ušklíbla se. „To by tak hrálo, vozit vaše jedy až k nám na Bardžá. Neboj se, potraviny se dají snadno a levně nakoupit na místě, jenomže nebudou zadarmo. Na jídlo nám už nikdo další finance nedá."

„Máme výtěžek z licencí," řekl jsem.

„To nebude stačit," odvětila. „Už jsem to spočítala. Bude to málo. Musíme vymyslet ještě něco jiného."

„Objednal jsem na Zemi pár miliónů přehrávačů," napadlo mě. „Původně jsem jenom myslel na to, že budeme na planety Společenství dovážet hudbu. Jak vidím, přijde to právě vhod. Mám dojem, že by nám to pomohlo."

„Dobrá - ale já si koupím první," řekla. „Nebudu mít čas chodit na koncerty. Doma jsem si předtím mohla pustit, co jsem chtěla a hned."

A tak jsme se dohodli.

Pět tisíc studentů se nedalo pochopitelně najít na jedné škole, dokonce ani ne v jedné zemi. Musel jsem do této akce zapojit ještě další země světa, ale nakonec jsem studenty, ochotné podvolit se i předem ohlášené řeholi, našel. Nejvíce od nás a z Japonska, ačkoliv z každého kontinentu jich bylo dost. Trochu se mi tetelilo srdce, když jsem je ještě před odletem všechny shromáždil v Praze na pronajatém stadiónu. Ale když i tato akce proběhla bez jediného incidentu, začal jsem věřit, že to dopadne dobře.

Trvalo to více než rok a půl od chvíle, kdy jsem našemu doktoru slíbil, že se něco pokusím udělat. Rok měli zájemci na rozmyšlenou a na to, aby se naučili jazyk Bar. Učebnice a informační knížky v mnoha světových jazycích jsme posílali každému kdo projevil zájem. Byl

jsem rozhodnut odmítnout jen zájemce ze států Jedině pravé víry, neboť bych u nich nemohl zaručit, že se přihlásili s upřímnými úmysly. Ale z těchto zemí se neukázal nikdo. Syn našeho doktora byl mezi prvními přihlášenými a pak ještě pomáhal dávat dohromady potřebné náležitosti. Nešlo totiž všude všechno hladce.

„Vy ty lidi klamete," vyhrožovali mi na jedné univerzitě, kde jsem přijel nabízet volná místa. „Vždyť z těchhle lidí nebudou lékaři, nebudou-li mít diplom, uznávaný u nás."

„Nebudou mít možná diplom z uznávané světové university, zato budou mít takové znalosti, že budou moci dělat hotové zázraky," tvrdil jsem. „Ve vesmíru je tomu naopak. Tam zase neplatí pozemské tituly. A právem, protože pozemské znalosti biologie jsou, nezlobte se, strašně ubohé."

A když jeden z profesorů nepřestal rýpat a osočovat mě, vyzval jsem ho dokonce na souboj. Navrhl jsem mu, ať si sám zvolí zbraně jaké chce a pokusí se vyléčit pět beznadějných případů z nejbližší nemocnice. Já si vezmu na starost pět jiných. Dokonce jsem navrhl, aby nemocné pro mne vybíral on a jen takové, co podle něho uzdravit nepůjdou, kdežto pro něho by pacienty vybrala nějaká nestranná lékařská komise.

První veřejný souboj dvou lékařů se smrtí ovšem přilákal popularitu takovou, že se o tom mluvilo nejen v této zemi a nejen mezi odborníky. Nemohl jsem přijít na lepší reklamu pro tento podnik.

Výsledek byl vyhlášen za necelý měsíc. Mých pět nemocných opouštělo v té době nemocnici uzdraveno, kdežto stav druhých pěti byl jasně horší. Samozřejmě - rakovina už pro mě a mého Ferdu nepředstavovala nic obtížného. Potom mi ovšem nezbylo nic jiného, než se zdržet ještě další měsíc a vyprázdnit onkologická oddělení všech místních nemocnic. Můj protivník sice svou prohru nepřiznal a rýpal dál, ale jeho kolegové výsledky našeho souboje nazvali zázraky medicíny.

„Jeden doktor ale nemůže napravit všechny nemoci světa," řekl jsem na závěrečné tiskové konferenci. „Ani kdyby byl zázračný. Já chci, aby na tento svět přišlo aspoň pět tisíc lékařů, které mám možnost podpořit. Ale tahle akce je zatím výjimečná. Až se lidé zbaví násilí, armád a nenávisti, pak bude moci být každý lékař takový, jako jsou lékaři z Bardžá. A pak teprve bude na světě lépe."

*****

Nejprve jsem začal zasahovat do pozemské ekonomiky, pak i do medicíny. V obou těchto oborech jsem měl úspěchy, ale ani jeden nebyl tím, na který jsem se těšil nejvíc. Musel jsem ovšem začít ekonomikou, abych se mohl věnovat tomu hlavnímu. Naštěstí jsem v obou oborech musel vystupovat jen v roli iniciátora, protože obojí, jakmile se rozběhlo, se už živilo a rozrůstalo samo.

Zpočátku za mnou jezdily různé osobnosti z celého světa a pořád jsem musel s někým vyjednávat, ale brzy jsem si mohl otevřít kanceláře po celém světě, zaměstnat několik desítek šikovných lidí a sám se věnovat tomu nejdůležitějšímu.

Za první sídlo Strážců jsme zvolili Prahu.

Prostřednictvím druhého Karlova syna, právníka Josefa, který právě ukončil studia, jsme zakoupili vhodný pozemek a začali stavět.

Na pozemku nestál žádný dům. Architekt Mirek nakreslil plány a pak ještě opatřil mechanismy i lidi. Nejprve jsme dali vyhloubit nezvykle velikou a hlubokou stavební jámu. V ní jsme v nejnižších podlažích postavili kompletní stanici vjosuzgu a nad ní, pořád ještě pod úrovní terénu, vlastní Centrum. Pak následovaly tři masivní jednolité pancíře a až nahoře nad terénem byl postaven dům téměř obvyklého vzhledu, kde se všechno shodovalo s plány, které jsme předali úřadům.

Bghltovi přišlo zařízení přímo z planety Ux. Spolu se dvanácti bednami přišli i tři další Strážci a stejně jako on se hned dali do díla. V krátkosti bylo zařízení smontováno a všichni čtyři Uxané je začali oživovat.

„Hotovo," řekl mi Bghlt čtvrtého dne od chvíle kdy zásilka z Uxu dorazila.

Chtěl jsem samozřejmě ihned vědět, jak zařízení funguje, ale Bghlt mě zarazil.

„Budeš se muset rozhodnout, jako každý z nás. Nikdo ze Strážců nesmí znát tajemství vcelku, to je jeden ze zákonů, podle nichž se musí řídit i Strážci."

„Mohl bych se seznámit nejprve s těmito zákony?" domyslel jsem se.

„Jen s jednou částí," řekl Bghlt. „Teď je právě chvíle, kdy se musíš rozhodnout. Strážci jsou trojího druhu. Každá skupina má svoje

zákony a každá má jiná práva a povinnosti. Spojením všech těchto skupin však vzniká strašlivá moc, proto to musí být vždy tímto způsobem rozdělené.

První skupina je neustále mezi lidmi. Tito Strážci mají především shromažďovat a shánět informace. To oni obvykle nacházejí stopy zločinů, ale nikdy se od nich neočekává víc než zjištění, že se pravděpodobně stal zločin. Není jejich úkolem zločiny vyšetřovat, ale jenom je co nejdříve předávat druhé skupině. A naopak, u prokázaných zločinů jsou to oni, kdo jsou pověřeni vykonáváním spravedlnosti. Nesmějí to však nikdy činit o své vůli, ale jedině podle pověření. V našem světě se jim dřív říkávalo kmyx, ve vašem světě tomu slovu odpovídá strážník či policista.

Druhá a třetí skupina Strážců nevychází mezi lidi jinak, než jako obyčejní lidé. O těchto se obvykle neví, co jsou zač a jakou práci mají. Nechodí do terénu a nepřicházejí do styku se zločinem. Nemají právo zasahovat - kromě případů, kdy nemají jiného východiska.

Druhá skupina jsou ti, kteří pracují s Očima Uxu, čili s uxiony. U nás se jim říkalo čidmur, na Zemi tomu slovu odpovídá detektiv. Tito Strážci jsou pověřeni vyhledáváním všech informací o zločinu a jako jediní mohou všechno vidět na vlastní oči. Jejich práce však není záviděníhodná. To oni vždy musí prohlížet všechny vraždy, které vyšetřují a kterým nikdy nemohou zabránit, protože se již odehrály. Jejich údělem je vidět, ale nesmějí, ani nemohou konat.

Třetí skupinou jsou jate, na Zemi se říká soudci. Tito Strážci se seznamují až s vyřešenými případy. Jejich úkolem je rozhodnout, jak zabránit dalším zločinům. Tito Strážci vynášejí i rozsudky, ale nikdy je nesmí sami vykonávat. Tuto funkci mají opět kmyxové, u nichž se kruh kolem zločinů takto uzavírá.

Jen detektivové, čidmurové, bývají ve styku s přístroji uxiony. Mohou jedině zjišťovat, jak se který čin odehrál, nesmějí nikdy zasahovat. Je to, pravda, nejtěžší úděl.

I když tuším, pro který obor ses už asi rozhodl, musím ti teď dát na vybranou. Chceš být kmyx, čidmur, nebo jate?“

Dlouho jsem nepřemýšlel.

„Raději bych chtěl být detektivem,“ řekl jsem. „Ale bude tady problém. Nemáme žádné policisty ani soudce.“

„To není problém,“ řekl Bghlt. „Kdybychom včas nesehnali vhodné lidi - a to není věru lehký úkol, můžeme si aspoň na nějaký

čas pozvat tyto Strážce z Uxu. Teď ale poslouchej. Já jsem rovněž čidmur a proto tě slavnostně vítám mezi nás, Strážce čidmury. Budeme tedy pracovat spolu. A teď teprve máš právo vidět, s čím doopravdy pracujeme."

Sešli jsme do Centra a Bghlt mě zavedl ke stroji.

„Máme tu k dispozici zatím jen uxion s osmi obrazovkami. Osm nás tedy může současně vyhodnocovat. Je to sice málo, ale aspoň pro začátek to musí stačit. Až budeme potřebovat, objednáme další stroje, možná i větší typy. Časem budeš i ty nucen seznámit se podrobně s tímto přístrojem, teď ti jenom řeknu, co je jeho princip a jak pracuje.

Podle teorie fyzika Junsata, zakladatele Strážců, má čas podobu spirál. Čas není jednoduchá spirála, ale je kroucená několikanásobně. A tak, zatímco právě jdeš po svém časovém vláknu, můžeš být na dosah od téhož vlákna, kterým jsi procházel před chvilkou, o kousek dál je vlákno, po němž jsi šel před dvěma hodinami a tak podobně. Jestliže budeš mít přístroj, který umožní pohlédnout z jednoho vlákna spirály na druhé, můžeš vidět, co se dělo před pěti minutami, nebo také před třemi lety.

Není to pochopitelně tak jednoduché, jak to teď vykládám. Ve skutečnosti se čas nepodobá vláknu, to by měl vlastně jen jeden rozměr - a on je čtyřrozměrný a další dva rozměry potřebuješ k tomu, abys mohl prohlédnout z jednoho času do druhého. Matematickou teorii, budeš-li mít o ni zájem, ti vysvětlí někdo jiný, já tomu nerozumím. Mně stačí, když vím, k čemu se to dá využít.

Má to pak samozřejmě i určitá omezení.

Neumožňuje to vidět, co se ještě nestalo, to znamená do budoucnosti. Nejbližší okamžik, který se dá ještě spatřit, leží asi tři minuty v minulosti. Čím dál do minulosti, tím jsou tyto obrazy nezřetelnější. Můžeš tak vidět nejvýš o osm roků dozadu. Starší zločiny jsou už nevypátratelné. Právě tak jsou uxiony omezené do dálky. Můžeš vidět jen události, jejichž světlo by k tobě mohlo dorazit. Budeš-li se dívat na planety u hvězdy čtyři světelné roky vzdálené, spatříš jen to, co se odehrálo před čtyřmi až osmi lety, protože čtyři roky potřebuje světlo na cestu k tobě a dále než o osm let přístroj neuvidí.

Nemůžeš do minulosti ani žádným způsobem zasahovat. Můžeš si však minulost osvítit a vidět tak to, co bylo v té době potmě, ale i když pak uvidíš všechno jako na dlani, nikdo v minulosti nevidí ani jiskřičku. Je to zkrátka jednosměrné.

A konečně - můžeš vidět pouze obrazy. Zvuk je spojen se chvěním, proto je sám neviditelný.

A teď záleží už jenom na tobě, jak budeš postupovat. Máš chuť vidět teď hned něco, co tě zvlášť zajímá?“

„Ano, zajímá mě, kdo a odkud střílel po našem hvězdném letounu Šotri. Bylo to už před delší dobou, ale myslím si, že ne zase tak dlouhou, aby se to nedalo poznat.“

„Mě to zajímá také,“ řekl Bghlt. „Zkusíme si to čistě z cvičných důvodů vyhodnotit. Je to i náš první úkol.“

Pozoroval jsem Bghlta, jak se uvelebil v mohutném křesle. Dvěma chapadly uchopil ovládací páčky a zapnul obrazovku.

Obrazovka vypadala jako veliké okno, za nímž bylo vidět, co je venku. Měl jsem ale klamný pocit, že letím v letounu nad planetou, protože za oknem byla Země.

„Tady vidíš datum a čas,“ ukázal mi Bghlt na levém dolním okraji obrazovky. „Kdykoliv stiskneš toto tlačítko, pořídíš obrázek toho, co tu je vidět. Ale zatímco vy jste tu stavěli vjosuzgu, zabývali se vším možným, díval jsem se na některé pozemské prostředky a myslím si, že budeme moci Oči Uxu v mnohém vylepšit. Podle prospektů máte možnost zaznamenávat nejen fotografie, ale i pohyblivé obrazy. Zvláště ta nová televize s velkým rozlišením bude pro nás zajímavá...“

Obraz se pohnul kolem dokola, až zahlédl jakousi jasnou hvězdu.

„To je Šotri, jak brzdí ještě atomovými motory,“ řekl Bghlt. „Čas v tomhle obraze vždy plyne stejně rychle, jako u nás. Nemůžeš ho zastavit, můžeš si jen pořídit fotografii něčeho zajímavého. Můžeš však sklouznout z jednoho vlákna spirály na jiné a pak se můžeš po čase pohybovat vpřed i vzad po skocích různé délky. Přístroj přitom sám sleduje předmět, který sis předem zvolil. Podívej se!“

Několika skoky se hvězdolet přesunul na dosah. A najednou jsem viděl, jak letoun letí na plný tah pryč.

„Přejeli jsme to!“ vykřikl jsem.

„Nevadí, vrátíme se o čtvrt hodiny,“ řekl klidně Bghlt.

Zase jsem viděl, jak se Šotri blíží. Vtom se dole na Zemi zablýsklo a na letounu vyrazil obrovský plamen.

„Tady to bylo!“ řekl Bghlt. „Zaznamenal jsem přesný čas činu a můžeme se do tohoto okamžiku kdykoliv vrátit, i když třeba na opačném konci světa.“

Nevšímal si už našeho hvězdného letadla a zamířil obraz dolů.

Prudce klesl skoro až k povrchu planety, do písčité pouště. Všiml jsem si ale, že časové údaje se vrátily skoro o půl minuty nazpět.

A opět další záblesk. Tentokrát Bghlt zachytil obrázek odkrytého předmětu s tupou hlavní, mířící vzhůru. Lidé zde nebyli, ale Bghlt brzy vysledoval svazek kabelů, vycházející z přístroje. Putoval po něm a brzy nalezl hluboký betonový kryt v poušti. Obraz prošel silnou stěnou jako duch - a byli jsme uvnitř.

„A teď si všímej, co kdo z těchto lidí dělá," řekl Bghlt. „Ve chvíli, kdy se to stalo, obraz trochu blikne. Dívej se dobře."

V místnosti bylo několik vojáků a důstojníků. Viděl jsem několik obrazovek radarů, jiné zase byly spíše dalekohledy. Soustředil jsem se na dva muže u obrazovek. Najednou se v místnosti zablesklo, jako kdyby někdo odpálil fotografický blesk. Díval jsem se na své muže dobře, ale nezdálo se mi, že by se některý z nich sebeméně pohnul.

„Už ho mám, vraha," řekl Bghlt skoro spokojeně. „Tady je, podívej se!"

Obraz se opět vrátil a já jsem teď sledoval důstojníka, na kterého mě Bghlt upozornil. Když se zablýsklo, tento muž právě stiskl jakýsi červený knoflík před sebou.

„To byl jenom ten, kdo skutečně odpálil fotomet," řekl jsem nespokojeně.

„Já vím, on asi jednal podle něčího rozkazu, to budeme muset také zjistit," řekl Bghlt. „Ale to na věci nic nemění. Tento voják zabíjel. Je to vrah, dokonce dvojnásobný."

„Dobrá, ale co budeme dělat dál?" otázal jsem se.

„My? Nic, naše úloha tím skončila," řekl Bghlt. „Případ musíme předat soudcům a ti už rozhodnou, co bude dál. Než začneme vyhodnocovat další případy, budeme muset najít další Strážce pro funkce policistů a soudců. Soudcům pak předáme všechny obrázky, které jsem zaznamenal. Ti nás mohou ještě požádat, abychom zjistili další podrobnosti či abychom našli současný pobyt tohoto muže, ale to už je jednoduché. To Oči Uxu dovedou skoro samy."

„My to už nemůžeme ovlivnit?" zeptal jsem se.

„To nejen nemůžeme, ale ani nesmíme," řekl Bghlt. „Naše úloha spočívá v tom, že přesně zjistíme, co se doopravdy stalo, kdo je na vině a kdo je ještě do tohoto případu nějak zapletený, případně komu byl tento čin k užitku, zda měl možnost ovlivnit, co se stalo. Já vím, je to nesmírně těžké vědět, co se stalo, znát vraha a nesmět proti tomu

udělat vůbec nic, ale to jsi přece věděl předem, když sis vybral druh Strážců, kterým chceš být.“

„To máš pravdu,“ řekl jsem pomalu.

„Mám pro tebe jednu útěchu,“ řekl ještě Bghlt. „Můžeš si být jistý, že žádný vrah ani násilník, kterého my zjistíme, nezůstane na pokoji.“

„A co se s takovým stane?“ chtěl jsem vědět.

„Budeš-li chtít, budeš si to moci zjistit,“ řekl Bghlt. „Nevím sám, podle jakých pravidel budou Soudci rozhodovat. Nejprve to budou soudci od nás, z Uxu. Ti pak vyškolí další, tentokrát už ze Země. Ale nemyslím, že by ses měl obávat, že se stane nějaká nespravedlnost. Princip oko za oko neplatí už dávno ani na Uxu, natož tady...“

*****

Zjištěním důstojníka, který svým výstřelem definitivně zavraždil dva muže z posádky hvězdoletu Šotri jsme nic nezískali. Bylo jasné, že tento voják plnil čísi rozkaz. „Měli bychom už začít doopravdy,“ naléhal jsem na Bghlta.

„Musíme vytvořit dostatečnou síť Strážců-policistů a Strážců-soudců,“ trval na svém Bghlt.

„Co kdybychom využili již existující policii a soudy?“ navrhl jsem.

Bghlt sice nejprve protestoval, ale po poradě se svými krajany prohlásil, že bychom to na téhle planetě snad mohli vyzkoušet.

„Na Uxu to nebylo možné, protože jak policie, tak soudy byly přímo prolezlé profesionálními zločinci,“ řekl. „No aspoň uvidíme, zda to na Zemi bude jiné. Ale v tom případě musíme něco udělat, aby se nespolehliví policisté a soudci nemohli obrátit proti ostatním Strážcům.“

Karlův syn Josef si v Praze otevřel Detektivní kancelář Růžička a začal se zabývat detektivní činností. Jako motto naší činnosti jsme zvolili heslo „Boží mlýny melou pomalu, ale jistě“ a toto heslo se brzy skvělo proti dveřím Josefovy kanceláře. Protože složil Slib Strážce a měl tedy oprávnění platná pro Strážce-policistu, začal nám brzy přinášet první případy.

Naštěstí jsme se včas domluvili, že bude odmítat všechna sledování milenců a nevěrných partnerů, ale jen skutečné případy. A tak

nám brzy předal k řešení první krádeže aut, vloupání do bytů, dokonce i loupežná přepadení.

Vlastní akce už Josef nepodnikal. Vyřešené případy vždy předával skutečné policii, což bylo sice proti zásadám Strážců na Uxu, ale tady se to velmi osvědčilo.

Úspěšnost policie rázem stoupla. Policisté byli rádi, že jsme vlastně za ně vyřešili množství případů. Pak už chodili na rozum k Josefovi sami, kdykoliv měli na krku nějaký ne dost od začátku jasný případ - a nakonec už se ani příliš nenamáhali a rovnou chodili k Josefovi se vším.

A tak se k nám dostávaly i složitější záležitosti.

Přiznám se, že se mi trochu klepaly ruce, když jsem měl objevit pachatele první vraždy a viděl jsem pěkně zblízka, jak vrah svou oběť masakruje. Navíc se to stalo pouze před několika hodinami, takže jsem věděl, že oběť, jakási stará paní, ještě dnes žila. Vražda sama byla přitom velice dobře promyšlená, podezření mělo padnout na jiného člověka - a asi by padlo, jenže jsme předali policii tak jasnou zprávu, že vraha k jeho nesmírnému překvapení zatkla ještě dříve, než se zbavil všech důkazů. Vražedný nástroj policisté najisto vytáhli zpod sedadla vrahova auta a to byla kapka, kterou přetekla míra. Vrah se raději přiznal ke všemu.

Brzy Josefa navštívili ostří hoši od kriminálky. Chtěli po něm zdroj jeho přesných informací. Josef jim ovšem nesměl nic říci, odbyl je s tím, že svoje zdroje prozradit nemůže a vlastně ani nemusí, ale zato jim slíbil, že za ně zdarma vyřeší, cokoliv mu přinesou.

Chlapi od mord-party tedy udělali pokus a předali nám nejprve tři starší, nevyřešené případy a pak, když jsme je za pár hodin objasnili, nám přinesli celý archiv pomníčků, nad nimiž sami museli dávno mávnout rukou.

Zjistil jsem, že maniak, který vraždil skoro pravidelně, se na očekávaném místě neobjevil ne proto, že by odhalil nastraženou policejní past, ale proto, že už týden předtím náhle zemřel na infarkt.

Kostru jednoho nezvěstného zloděje objevili podle mého označení v městské kanalizaci nedaleko od Prahy. Výtečník si ukrýval lup do bezpečné skrýše, ale uklouzla mu noha, zlomil si ji a už se z podzemí nedostal.

Vraha, který si už skoro pět let užíval peněz, získaných tak hroznou cestou, odvedli přímo z oslavy jeho narozenin, což bylo nutné

pozvaným hostům dokumentovat fotografií, na níž stál, celý od krve, nad svou obětí. Právě ta fotografie způsobila, že se ani nesnažil zapírat.

Mnohem lepší než objasňování těchto starých případů, kde jsme nemohli dělat nic než trestat za skutky dávno spáchané, bylo to, že k nám začali nosit i případy docela čerstvé.

Začalo to hledáním ztraceného dítěte. Policista zavolal Josefovi, že jsou u něho zoufalí rodiče malého školáčka, který nepřišel domů. To bylo před pouhými dvěma hodinami, takže jsem rychle našel okamžik, kdy chlapec opouštěl školu. Zjistil jsem přitom, že chlapce odlákal jakýsi neznámý chlap do své vily, kde jej zavřel do sklepa. Jaké bylo překvapení únosce, když k němu vtrhli policisté a našli ho, jak právě pracně slepuje z novinových písmenek vyděračský dopis...

Pak už jsme hledali všechny ztracené osoby, zejména děti, i když se už nejednalo o tak dramatické případy. Většinou šlo o děti, které si udělaly výlet a zabloudily, ale právě z těchto případů jsem měl obvykle největší radost. Nalezení ztracených dětí bylo teď otázkou několika minut, spíše jen dopravy zachránců do označeného místa.

Bghlt proti takovým akcím nikdy nic nenamítal. Také na planetě Ux se Strážci často podíleli na záchraně osob, což byla ostatně v posledních staletích jediná příležitost, jak uxiony uplatnit.

Vloupání do bytů přestávala být pro zloděje zajímavá. Často teď bývala taková parta překvapena dřív, než stačila naloupené věci prodat nebo ukrýt. Také zloději aut přestali mít lehký život. Pokud auto použili jen k projížďce, přišla jim brzy draho. Když chtěli ukradený vůz prodat, byli často dopadeni dřív, než mohli začít s přebarvením karosérie.

Maskování vandalů se najednou stalo naprosto neúčinnou ochranou před dopadením. Každý lupič s punčochou byl stejně objeven, jako kdyby na místě činu zanechal svou legitimaci.

Z ulic zmizely houfy prostitutek a jejich pasáků i osoby, které dříve přepadávaly noční chodce. Procházky městem po setmění se teď staly oblíbenou kratochvílí starších lidí, kteří dlouho nemohli usnout, ale dříve by se neodvážili tou dobou vystrčit na ulici ani nos.

S naším přispěním policie úspěšně rozprášila několik band mezinárodních pašeráků drog a vzápětí poté zlikvidovala i celou síť překupníků. Tato akce proběhla současně na více místech a spolupracovala při ní policie několika států. Výsledků jsem si dost cenil a také

Bghlt ji označil jako dobrá práce.

To už nás bylo o něco víc a také jsme neměli jen jedno Centrum s pouhými osmi obrazovkami. Brzy jsem našel další důvěryhodné lidi a založili jsme další Centrum, tentokrát v Ostravě, která je obzvlášť potřebovala. Tam jsme teď měli obrazovek deset a v Praze čtrnáct. Známí policisté už nám ani neříkali „Detektivní kancelář Růžička“ ale familiérněji - Boží mlýny.

Za rok a půl u nás klesla zločinnost na nepatrný zlomek. Lupiči, zloději, pašeráci drog i překupníci se brzy sešli ve vězení a kdo z nich se vrátil na svobodu a opět začal žít postaru, ocitl se velmi rychle tam, kde seděl předtím. Já jsem se kromě toho snažil prostřednictvím Josefových známých právníků působit i na změny v zákonech, tak aby nikdo nemohl nad rozsudkem mávnout rukou. Ve vězení si všichni povídali celé báje o tajemném způsobu, jakým se který z nich za mříže dostal. A někteří, řekl bych ti chytřejší, se dokonce dali slyšet, že toho raději nechají.

Najednou jsme měli co činit už jenom s pouhými amatéry, kteří kradli poprvé, nebo kteří někomu ublížili na zdraví čistě v afektu. Kdo měl čas si svůj čin promyslet, ten jej raději vůbec neudělal. Všem lidem začala být povědomá hlavní zásada Strážců, že už žádný zločin nesmí zůstat bez trestu. Heslo nade dveřmi Detektivní kanceláře Růžička hlásalo, že „Boží mlýny melou pomalu, ale jistě“. Teď se ale z tohoto úsloví začalo vytrácet slovo pomalu.

A tehdy se to stalo.

Josef dostal podivný balíček. Naštěstí ho včas napadlo, že je to vlastně také záhada, protože nic neočekával. Chvíli jsem na jeho popud sledoval dráhu balíčku v čase trochu zpět a zjistil jsem, kdo balíček posílal a krátce předtím balil. Uvnitř byl kilogram trhaviny, baterie, spínač a rozbuška. Stačilo by rozvázat provaz, víko krabice by v té chvíli odlétlo, pružina by sepnula kontakt...

„To je teprve začátek,“ řekl Bghlt a protáhl si chapadla. „Vždycky se najde někdo chytřejší než ostatní, kdo pochopí, odkud hrozí nebezpečí a pokusí se kousnout. Tenhle se dostal jen k Josefovi a nerozeznal, že to není konec řetězu.“

„Co jste dělali na Uxu v takových případech?“ zajímal jsem se.

„V prvních dobách jsme každý pokus o spuštění vraždících mechanismů považovali za vraždu, i když se šťastnou náhodou nikomu nic nestalo. Podobné věci jsme pak vraceli zpátky tomu kdo je udělal

a odesílal - jenže jsme mu je nechávali vybuchnout v chapadlech. Později jsme, jak víš, neopláceli stejné stejným. Ovšem bez trestu jsme takové jednání nikdy nechat nemohli.“

Poslali jsme tedy neotevřený balíček zpět, přebalený do většího. Dovnitř jsme vložili dopis, v němž jsme odesílateli pohrozili, že teď mu sice ještě neublížíme, ale příště bude proti němu použito tvrdší opatření, jestliže v této činnosti okamžitě nepřestane.

Naštěstí jsme ho ale sledovali dál, takže jsme pouhé tři minuty poté věděli, co dělá a kde se nachází. Tak jsme včas objevili, že chlapík s ostře nabitou pistolí míří přímo do Detektivní kanceláře Růžička.

Josef dostal ode mne telefonem zprávu, co se to na něho žene. Měl právě uvnitř v kanceláři dva policisty, byli tam sice jen kvůli nějakému ukradenému autu, ale opravdu jako na objednávku. Hned je na oplátku požádal, aby se postavili za vstupní dveře a chopili se chlapa, který za chvíli vrazí dovnitř s pistolí. Policisté byli sice nesmírně překvapení, jak může něco takového vědět předem, ale poslechli a dobře udělali. Chlap, naivně maskovaný punčochou, vtrhl dovnitř s pistolí namířenou na Josefa. Byl vzápětí šokován, když mu jeden policista zezadu vyrazil zbraň a druhý nasadil pouta. Bránil se sice chvíli jako lev, ale nebylo mu to nic platné. Byli na něho dva a měli lepší průpravu.

Takový případ byl ovšem perlou pro kriminalisty. A tak za Josefem opět přišli pánové od kriminálky a naléhali na něho, aby jim prozradil zdroj tak přesných informací.

Věděl jsem o té návštěvě i o tom, jak do Josefa ti chlapi hučeli. Raději jsme se proto s Bghltem a dalšími dvěma Uxany rozhodli, že těmto třem řekneme aspoň něco, aby nám nedělali v budoucnu potíže.

Když jsem vstoupil do Josefovy kanceláře, byl asi nejvíce překvapen on sám.

„Vojto, co že ty tady?“ vyhrkl.

„Budu muset tady ty pány trochu pacifikovat,“ řekl jsem a jen jsem se usmál, když po těch slovech dva z nich zajeli rukama pod kabát. „Domnívám se, že bychom mohli získat buďto dobré spojence, nebo naopak velice nepříjemné nepřátele. Byl bych jistě raději, kdyby se nám podařilo to první.“

Pistole detektivů tedy zůstaly na místě. Josef zazvonil na svou sekretářku, aby nám připravila kávu a zajistila, že nás nikdo nebude rušit, pokud nepůjde o hledání ztracených dětí. Pak jsme se posadili

proti sobě.

„Půjdeme rovnou k věci," začal jsem. „Jmenuji se Vojta Karas a mohu vám odpovědět na mnohé otázky, které vás budou zajímat. Smím se na oplátku dozvědět, s kým mám tu čest?"

„Major Němec," představil se náčelník detektivů.

„Praporčík Jirňák."

„Poručík Král," představili se ostatní.

„Pánové od kriminálky už asi vědí, že naše kancelář jim vždycky ochotně pomáhala a že jsme pro policii vyřešili už stovky případů, z nichž mnohé by možná ani nebyly objasněny, kdybychom neměli poněkud... speciální metody."

„A to nás právě zajímá," přikývl major Němec, náčelník detektivů.

„O tom nepochybuji," odvětil jsem. „Jenomže tady jde o něco úplně jiného, než tušíte. Neřeknu jistě nic nového, když prozradím, že naše detektivní kancelář je jenom malinký vrcholek ledovce, jehož větší část není vidět. Nemáme však v úmyslu všechno sveřepě tajit. Ale než vám řeknu víc, chtěl bych od vás oplátkou dvě laskavosti. Předně by mě zajímalo, co si o nás opravdu myslíte. Možná své představy pozměníte, ale to už nebude tak zajímavé. Dále od vás potřebuji slib, že nic z toho, co se tu dozvíte, nebudete zbytečně vykládat dalším lidem. Zdůrazňuji slovo zbytečně, ale jeho význam už nechám na vás. Kriminalistům jistě nemusím vysvětlovat, proč musíme mít zájem na určitém utajení. Každý detektiv si musí zdroje informací chránit před pomstou postižených, zejména když je dobře známo, o koho jde. Prosím, máte teď slovo..."

„Takže jste ochotni vyložit karty na stůl, pochopil jsem dobře?" kývl major Němec.

„Tak nějak," souhlasil jsem.

„Dobrá," svolil. „My o vás víme zatím tohle. Existuje pro nás dosud záhadná detektivní kancelář, která se nezabývá špehováním nevěrných paniček, jak tomu u podobných kanceláří bývá zvykem, ale zaměřila se na to, co je spíš věcí policie, dokonce i na vraždy, což už vůbec obvyklé není. Ale budiž, povolení na to máte. Měl bych vlastně uvítat, že tak ochotně přivádíte policii na stopu všech možných deliktů, hledáte ztracené děti a pomáháte nám víc, než bychom mohli očekávat. Nedivím se, že nechcete prozradit zdroje svých informací. Podivné je spíš to, že to ve většině případů děláte zadarmo. Je vaše sta-

rost, co za to, nic bych proti vám neměl. Jenomže vaše činnost je tak rozsáhlá, že těch pár detektivů, které naoko zaměstnáváte, na to prostě nemůže stačit. Podle našich odhadů potřebujete aparát tří až pěti tisíc lidí, kteří pro vás tajně pracují. Nejsme proti tomu, abyste nám i nadále pomáhali, naopak. Ale přece jen nás znepokojuje, že nemáme sílu, jakou ten váš ledovec představuje, aspoň trochu pod kontrolou. Kdyby se tato síla postavila proti nám, mohli bychom se najednou ocitnout v kůži kapitána Titaniku."

„Líbí se mi, že jste upřímní," řekl jsem. „Přiznám se, že jsem takovou upřímnost od vás ani nečekal. Ale budiž, bude to tak lepší pro obě strany. Teď musím být ale upřímný i já. Ovšem připomínám, že nejprve chci, abyste mi slíbili, že co se teď dozvíte, nebudete nikam zbytečně šířit."

Detektivové váhavě slíbili.

„Budu muset začít vyprávět trochu z dálky, ale doufám, že vás nebudu nudit," začal jsem rozvláčně. „Všechno to začalo nesmírně daleko odtud. Byl jsem účastníkem první pozemské mezihvězdné expedice Perseus. Sírius, Epsílon Eridana, pak jsme měli letět k Tau Ceti..."

Vyprávěl jsem jim, jako už po tisící, historii své cesty od Poenaid, k Bardžá a zase zpět k Zemi.

„...jenže pak nastal nepříjemný zlom. Bardžané jsou totiž tak mírní, že u nich neexistuje násilí, války, vraždy, ale ani krádeže a jiné zločiny, kterých je Země pořád plná. Když se tito lidé dozvěděli, jaké špatnosti se na Zemi vyskytují, prohlásili, že se Zemí nechtějí nic mít a že nás budou muset ponechat mimo oblast svého zájmu. Přesvědčil jsem je, že se lidé Země zlepšují, atomové války už Zemi nehrozí a všechny státy světa si lépe rozumí než kdysi. A když se mi podařilo přemluvit je, aby přece jen poslali svůj hvězdolet k Zemi, nějací fanatici ho tady sestřelili fotonovou zbraní."

„To byli určitě z Jedině pravé víry!" řekl Jirňák, druhý z detektivů.

„To už víme. Bohužel, byli to především lidé Země," usmál jsem se kysele. „Představte si mou pozici. Já jsem tam pořád tvrdil, že planeta Země není obydlená krvelačnými obludami - a někdo vzápětí udělá přesně to, co by udělaly snad jedině obludy. To byla rána pod pás, zrovna když jí bylo nejméně zapotřebí."

„Já pořád tvrdím, že s fanatiky se nedá jednat," řekl poručík Král.

„To mi řekli v Radě Galaktického společenství," řekl jsem smutně. „Jenže oni tím mysleli všechny lidi našeho světa."

„O jaké Galaktické společenství vlastně jde?" zeptal se major.

„Galaktické společenství - to je v současnosti více než čtyřicet obydlených světů nedaleko od Sluneční soustavy," musel jsem jim aspoň trochu přiblížit situaci. „Ty světy jsou obydlené různými bytostmi, z větší části lidské podoby, ale i takovými, kteří se lidem ani nepodobají. Všechny světy jsou velké asi jako naše Země. Jejich obyvatelé spolu žijí v míru a jejich soužití je pro všechny výhodné. I pro Zemi by připojení ke Společenství bylo dobré, to mi můžete věřit. Má to však jednu podmínku. Země se musí zbavit zločinnosti. Jinak se s námi nikdo ze Společenství nebude vůbec bavit.

A proto jsme tu založili tuto detektivní kancelář. Vy jste celkem správně pochopili, že nám nejde o peníze, spíše o pomoc policii. Nemáme zájem o honoráře a nesnížili jsme se nikdy k pouhému špehování nevěrných paniček. Nevšímáme si vůbec toho, co nepovažujeme za zločin. Nepátráme po lidech, kteří se ničím neprovinili, snad kromě těch ztracených dětí, ale tuto výjimku děláme čistě z humánních důvodů, jak také jistě pochopíte."

„To jste si ale vzali úkol, o kterém bych řekl, že je nad lidské síly," zamyslel se major Němec.

„Myslíte si, že jsme bez úspěchů?" usmál jsem se.

„No - to nechci tvrdit," pokrčil rameny detektiv. „V naší zemi skutečně zločinnost klesla; málem nemáme co na práci. Ale naše země je malinká a okolo ní ve světě ještě zločin bují, že se vám o tom nezdá! Nám jste pomohli, ale co dál?"

„Naše země byla první vlaštovkou," řekl jsem. „Právě vy, když do toho vidíte lépe než ostatní, můžete posoudit, zdali jsme byli úspěšní nebo ne. Pochopitelně se jednalo o první pokus, ale myslím si, že šlo o pokus klíčový. Zejména proto, že se ho kromě policie, se kterou se nám zatím spolupracuje docela dobře, účastní tady v Praze jenom čtrnáct členů naší společnosti."

„Vás je jenom čtrnáct?" vyskočili detektivové.

„Neuvěřitelné, což?" usmál jsem se. „Lichotí nám, že jste nás odhadli na pět tisíc, ale v současné době má společnost Boží mlýny celkem čtrnáct členů. Je ovšem možné, že vydáme více než za těch pět tisíc lidí. Máme totiž před zločinci obrovskou výhodu: nic nám nemůže zůstat utajeno. Několik členů naší společnosti jsou mimozemské

bytosti. Díky jejich pomoci se můžeme dozvědět prakticky cokoliv, co si přejeme. Nebudu vám říkat podrobnosti, ale ujišťuji vás, že máme vždy naprosto spolehlivé a přesné informace.“

„Dobře, ale proč se tedy nedáte k nám?“ namítal mi major Němec. „U policie bychom vás vzali všechny.“

„Podívejte se, nás čtrnáct má všechny možné informace, ale nemáme prakticky žádnou moc a ani po ní netoužíme. Vy zase máte výkonnou moc, ale občas nemáte všechny informace. Kdybychom to dali dohromady, představovalo by to sílu, která by už něco znamenala. Jenomže čím větší síla, tím větší je nebezpečí jejího zneužití. Vám může už zítra někdo z vašich nadřízených poručit, abyste začali pronásledovat lidi, kteří se ničím neprovinili a zatýkali nevinné místo zločinců. Pak by naše informace představovaly nebezpečí strašlivé křivdy. Nemůžete říci, že to možné není, takových případů už tu bylo dost a dost. Jediná možná obrana proti zneužití je zůstat oddělení. My nebudeme dělat nic než objasňovat pravdu, vy budete s našimi informacemi lépe potírat zlo, ale zneužít toho nebude moci nikdo. A o to nám jde.“

„A co kdybychom se proti vám postavili?“ nadhodil major. „Co když se rozhodneme, že ten váš zdroj informací objevíme za každou cenu a použijeme ho pro sebe?“

„Nemáte nejmenší naděje,“ zavrtěl jsem hlavou. „I kdyby se vám podařilo zlikvidovat naši špičku ledovce, určitě pak narazíte na naše přátele. A to jsou nepozemské bytosti.“

„A kdybychom přemohli i je?“

„Mělo by to velice nepříjemné následky pro celou Zemi,“ řekl jsem.

„Myslíte tím, že by k nám potom ti mimozemšťané vtrhli?“ řekl poručík Král opatrně.

„To nepřichází v úvahu,“ usmál jsem se. „Udělali by pravý opak. Odešli by odtud, spálili by za sebou mosty, zničili by všechno co spojuje Zemi s planetami Společenství a ponechali by Zemi jejímu osudu.“

„A jste si jist, že by to byla pro Zemi škoda? Nebylo by to tak nakonec lepší?“ řekl major Němec.

„Podívejte se, tohle už jedna civilizace udělala,“ řekl jsem trochu naštvaně. „Pak jsme byli rádi, když jsme z toho pekla zachránili sotva dvacet tisíc posledních obyvatel.“

„Co se tam stalo?“ zarazil se detektiv.

„Naházeli si navzájem na hlavy atomové rakety a zničili si planetu tak, že je teď naprosto neobyvatelná,“ řekl jsem trpce. „A předtím prý měla skoro stejně obyvatel, jako jich má Země teď. Já jsem tam byl, nebylo to nic krásného.“

Tohle ovšem byla informace, na kterou všichni potřebovali hodnou chvíli, aby ji strávili.

„Říkal jste něco o připojení Země ke Společenství,“ začal poručík Král. „Myslíte si, že by to bylo pro Zemi výhodné?“

„Výhodné by to asi bylo pro obě strany, protože i Země by mohla pro Společenství mnoho dobrého udělat,“ řekl jsem. „Ale myslím si, že by Země získala mnohem více, než kolik by dala. Ve Společenství lidé proti nám žijí skoro jako v ráji. Bez válek, bez násilí, ve větší hojnosti a hlavně v pohodě. Bardžanští biologové tvrdí, že by lidé Země mohli dosahovat stejného průměrného věku jako dosahují oni - a to je kolem sedmi set let, špičkově až tisíc! A víte, že už se jednalo, aby Země mohla dostat neobydlenou planetu ke kolonizaci? To by snížilo tíživé přelidnění v mnohých místech Země.“

„Opravdu?“ řekl major Němec velice nedůvěřivě. Ale ani ostatní nevypadali příliš přesvědčeně.

„Jednu planetu už jsme měli slíbenou,“ řekl jsem. „Jenže pak ji dostali lidé z Rhyinkáa, protože přišli o svůj svět. Ale Společenství už znovu vyslalo svoje lodi do vesmíru, aby objevily další světy. Je jen otázka času, kdy nějaké najdou. Pokud ovšem mezitím Společenství nezpřetrhá všechno, co je spojuje se Zemí. V tom případě by Země zůstala taková, jak je teď. Ubohá barbarská planeta na pokraji zkázy.“

„No, tak zle na tom snad nejsme,“ řekl major.

„To můžete říkat jen proto, že jste nikdy nebyli na žádné z planet Společenství,“ řekl jsem. „Já jsem tam žil deset let - a viděl jsem věci, o kterých se vám nezdá. Mimo jiného jsem tam vystudoval i biologii. A mohu vám potvrdit názory některých pozemských ekologů, že matička Země bude mít brzy naší libovůle dost a mohla by se nás velice rychle zbavit. Mám zkušenosti i z vesmíru a dobře vidím, že řeči o hrozící ekologické katastrofě nejsou pouhým strašením.“

„Proč jste se tedy vracel?“ zahučel poručík Král.

„Proč? Protože jsem člověk ze Země,“ vybuchl jsem. „Mohl bych si tam žít docela dobře, mám tam překrásnou ženu, čtyři nádherné děti, ale pořád by mě hryzalo svědomí, že jsem tady nechal miliardy

svých krajanů v hrozném světě, jakým Země je. Já jsem svůj návrat vzal jako svou povinnost a budu se snažit Zemi změnit, i kdybych to měl dělat tři sta let.“

„Tři sta let?“ opakoval po mně major Němec.

„Nezapomeňte, že už jsem prošel úpravou, kterou dovedou biologové z planety Bardžá a která prodlužuje lidský věk,“ řekl jsem. „Uvědomte si, kdy asi odlétala výprava Perseus! Podle pozemských měřítek je mi přes šedesát let a měl bych snad podle toho vypadat! Nepozemšťané mi prodloužili život, jak je to u nich obvyklé, jenom proto vypadám jako mladík. Ostatně - podle měřítek platných na Bardžá mě tam opravdu považují za mladického nadšence. Ale uvědomte si, že stejnou možnost by mohli dostat všichni lidé Země! Proto se snažím, aby se Země z dosavadního barbarství pozvedla. Naštěstí mám spojence, někteří se sice lidem Země vůbec nepodobají, ale rozumějí nám a také chtějí, aby se lidé Země stali lepšími. A naštěstí jsem už i na Zemi našel lidi, kteří jsou ochotní věnovat tomuto poslání všechny své síly. A teď se zeptám vás, páni detektivové! Chcete s námi spolupracovat jako dosud?“

„Kdyby to byla pravda, bylo by to krásné,“ řekl major Němec opatrně.

„Je to pravda a mohu vám podat důkazy,“ řekl jsem. „Ale chtěl bych od vás slyšet, zda budete ochotni pokračovat s námi v tom, co už tady tak slibně začalo.“

„Pokud je to tak, pak máte moji ruku,“ řekl po krátkém rozmýšlení major Němec. „Ale jen v tom případě, když je to skutečná pravda.“

„Kdyby tomu tak nebylo, nejste ničím vázáni,“ řekl jsem. „Můžete všechno považovat za dohodu džentlmenů, která by neplatila, kdyby některá strana chtěla druhou podvést.“

„Za této podmínky bych se k vám přidal i já,“ řekl také praporčík Jirňák.

„Já nevím,“ řekl poručík Král. „Kdyby to byla pravda, jsem pro. Jenomže já si myslím, že jen tak uvěřit nemůžeme. Ostatně, co bychom pro tu vaši společnost měli dělat?“

„To co děláte dosud,“ usmál jsem se. „Budete nám dodávat případy na vyřešení a přebírat vyřešené. Jestli nám budete i nadále něco předávat nebo ne, záleží na vás. Nám jde o to, aby žádný zločin nezůstal nepotrestán. Pak všichni lidé na Zemi poznají, že to jde i bez násI-

lí a zločinů a svět bude lepší než teď. Moji přátelé z civilizace Ux tvrdí, že u nich to trvalo pět set let. Já věřím, že se dočkáme chvíle, kdy se nás bytosti Společenství přestanou bát a svolí k tomu, aby se k nim Země připojila jako rovnocenná planeta. Tohle jsem si, pánové, dal za úkol už na planetě Bardžá. A věřím, že spolu se všemi mými přáteli jsme schopní jej splnit."

„My si to ještě rozmyslíme," uzavřel major Němec. Bylo zřejmé, že jsme ho ještě zcela nepřesvědčili.

„Dobrá, nebudu naléhat," ustoupil jsem. „Konec konců, vy také máte nějaké možnosti, jak si moje slova ověřit. Ale pak bych měl pro vás námět na zamyšlení. Zkuste najít, zda jsme někdy udělali cokoliv, co by někoho z lidí poškodilo, nebo někoho, komu bychom ublížili. Zjistíte, že si na nás mohou stěžovat jen ti, kterým jsme překazili něco špatného. A to by snad také mělo mít svou váhu, nemyslíte?"

Nevypadalo to, že bych právě tyto tři přesvědčil. Ale po jejich odchodu se nic podstatného nezměnilo. Policie dál chodila k Božím mlýnům pro rady a naše upozornění brala vážně, jen nás přestali přemlouvat, abychom jim prozradili naše tajemství. Možná, že to tak bylo i správné. Aspoň Bghlt neměl nic proti tomu, jak se situace vyvinula.

*****

Musel jsem opět využít svých známostí s panem Jakamoto a při příležitosti jedné pracovní návštěvy Japonska jsem s ním promluvil o plánu na potírání zločinu. Ukázalo se, že pan Jakamoto patří ke starému samurajskému rodu a můj boj proti zločinu si převedl do své roviny cítění přesvědčeného samuraje. Uznal, že potření zločinců by bylo ke prospěchu Japonska - a nemohl jsem nalézt lepšího spojence. Brzy za mnou poslal pět svých krajanů. Ukázalo se, že všichni mladí muži jsou samurajové, oddaní Japonsku. Všichni už byli panem Jakamoto trochu zasvěceni do existence Strážců. Když nejen slíbili, ale dokonce na svou samurajskou čest přísahali, že budou věrni v boji proti zločinu, rozhodl jsem, že dostanou příležitost. Na předměstí Tokia vyrostl brzy dům, podobný ostatním a přece zcela jiný. I v jeho podzemí byla stanice vjosuzgu a dále Centrum, vybavené přístroji Oči Uxu. Pět mladých samurajů se pod vedením dalších dvou bytostí z Uxu naučilo ovládat uxiony. Díky panu Jakamoto už všichni uměli jazyk Bar a s Uxany se docela slušně domluvili. Našli si další spolupracovníky a ve

spolupráci s japonskou policií způsobili brzy strašnou spoušť a paniku v podsvětí Japonska.

Přitom přišli na docela zajímavé věci.

Bghlt tvrdil, že zvuk nelze uxionem zachytit, protože je to pouhé chvění, které se nedá tímto přístrojem přenášet.

Japonci však brzy přišli s optickým snímačem. Přinesli ho i k nám do Prahy a hned nám předvedli pokus. Namířili před námi přístroj do obrazovky uxionu - a sám Bghlt oněměl úžasem. Z přístroje se ozvaly zvuky, dokonce byly slyšet i jasně srozumitelné hlasy.

„Zvuk je sice jen chvění, které tento přístroj nemůže přenést," vysvětlovali svůj nápad, „Ale zvuk přece působí na předměty, které rozechvívá. Obraz chvějícího se předmětu se dá opticky sejmout a slabounké výchylky se převedou nejprve na impulsy a pak na zvuk."

„V tom případě se vám podařilo objevit něco, nač jsme my, Strážci Uxu, nepřišli za tisíce let," huhlal Bghlt. Ale ani on neprotestoval, když jsme pouhé obrazové sledování spojili se záznamem zvuků.

„Bude to samozřejmě průkaznější," souhlasil.

Dvě tak odlišné krajiny a národy a tak podobný výsledek, to bylo velice povzbuzující. Třetí stanice s uxiony byla mezitím postavena v americkém Detroitu, díky krajanům, se kterými navázal kontakt Kája.

Další vylepšení, které navrhli pro změnu chlapci z Centra v Detroitu, spočívalo v tom, že na jednu obrazovku uxionu připojili počítač. Sestavit program, který jim dovoloval přenechat sledování pohybu osob počítači, nebylo těžké. Brzy pak dokázal počítač jedinou obrazovkou vysledovat i několik desítek podezřelých najednou. Pochopitelně jsme už neměli k dispozici jen přístroje s pouhými osmi obrazovkami, ale pro některá Centra jsme stavěli i několik Očí Uxu v jednom sále. Díky počítačům to představovalo tak hustou síť, že nám neunikla ani myš.

Karel sám se sice přímo do naší detektivní kanceláře neangažoval, ale o to pilněji navazoval další kontakty. Ze zničeného a na smrt nemocného člověka se stal činorodým mužem a spolu se svou stejně mládnoucí ženou Jaruš se dal do zprostředkování všeho, co jsme potřebovali. Genetický zásah, který na obou udělaly Zoidée a Maímó, jim nedokázal vrátit mládí tak, jak se to povedlo se mnou, ale i tak bylo vidět, jak oba rychle ožívají. Zoidée, Maímó a pár dalších biologů z Bardžá po těchto prvních zákrocích udělali na Zemi ještě mnoho

dobrého. Nebylo myslitelné, aby předělali všechny ty miliardy lidí, ale i když jsme nemohli pomoci všem, mohli jsme pomoci aspoň několika stovkám vybraných.

V té době jsme zaznamenali první přímý útok ze strany států Jedině pravé víry. Jeden z jejich diplomatů přijel za mnou, aby naoko vyjednával o odstranění embarga. Měl však s sebou ostře nabitou pistoli a nejspíš byl odhodlán použít ji jinak než jen k sebeobraně, jak potom urputně tvrdil. Měl ovšem smůlu, protože nás včas napadlo neznámého prohlédnout uxionem. Pistoli jsme objevili ihned a při zpětném zkoumání času jsme našli i dva jeho kumpány, kteří měli dokončit jeho úkol, kdyby byl náhodou neúspěšný. Všichni tři se tedy brzy setkali v policejní cele - ovšem policisté je brzy museli opět propustit. Nejen proto, že dosud nic nespáchali, ale zejména proto, že všechny tři kumpány chránila diplomatická imunita a tu jsme museli prozatím respektovat, i když Bghlt tvrdil, že takovéhle dohody musí být v budoucnu revidovány. Na Uxu platilo pravidlo, že i pouhá vážně míněná příprava na zločin je trestná jako zločin již vykonaný. To ovšem na Zemi neplatilo a za současného stavu se takové zákony nedaly ani prosazovat, protože hrozilo nebezpečí zneužití - třeba jako nechvalně známý „zločin schvalování atentátu“. Diplomaty nebylo možné zatknout; zatím nám stačilo, že byli všichni prohlášeni za nežádoucí osoby a vypovězeni ze země.

Pro mě to znamenalo omezit na co nejmenší míru návštěvy jiných států na Zemi, protože nikde jinde nemohli zaručit, že budu v bezpečí před fanatiky. Nebyl problém řídit všechno z Prahy nebo dokonce od nás z Vysočiny. Pokud jsem musel cestovat jinam, používal jsem po Evropě pancéřovaný osobní gryul a mimo evropské země dálkovou dopravu vjosuzgu. Nikde jsem se ale nesměl zdržovat déle než to bylo nezbytně nutné. V bezpečí jsem se cítil jenom doma v Čechách - a samozřejmě u své rodiny na Bardžá.

Ale pak nastal v tomto stavu první zlom.

Po pěti letech se na Zem vrátilo z planety Bardžá skoro třináct set studentů. Byli to ti, kteří neměli dost odvahy a vytrvalosti zůstat ještě dalších pět let na druhý stupeň univerzity. Akce lékaři pro Zemi byla i tak velice úspěšná. Za pět let se jen dva studenti provinili proti pravidlům nenásilí a jen tito dva byli vráceni na Zem. K mému smutku byl jeden z nich z Prahy. Ostatní ale úspěšně ukončili celé pětileté studium, získali vlastní agisary a více než dvě třetiny se rozhodlo ihned

pokračovat druhým stupněm studia. Třetina se jich však přece jen rozhodla k návratu. Nevadilo to, naopak. Místo nich jsem okamžitě na Bardžá poslal jiné, kteří měli zájem vystudovat a pomáhat pak lidem na Zemi.

Třináct set zázračných lékařů bylo pro Zemi něčím přímo neskutečným. Pravda, některým z nich jsem musel pomáhat dál i na Zemi. Lidé nebyli na něco takového připraveni. Zpočátku se často stávalo, že starší lékaři mladé a ke všemu kdovíkde a kdovíjak vystudované kolegy pomlouvali a nejraději by je odsunuli někam na vedlejší místo. Měli k tomu, bohužel, dost dobrých důvodů. Noví lékaři pro ně představovali konkurenci, jaké se oni nemohli postavit. Nejdříve splakali nad výdělkem dentisté. Kdo by si nechal spravovat zuby od nich, když moji chráněnci bezbolestně regenerovali nejen zuby poškozené, ale i zcela chybějící? Noví lékaři postupně převzali dosavadním lékařům celou jejich klientelu. Kdo z pacientů by dobrovolně podstupoval nepříjemné léčení, navíc s nejistým výsledkem, když ho kterýkoliv lékař s agisarem vyléčí bez bolesti, dřív a navíc spolehlivě?

V některých zemích však měli bývalí lékaři příliš velkou váhu na veřejnosti. Objevily se tu snahy bardžanské lékaře obviňovat a diskreditovat. Ačkoliv bylo brzy známo, že kde neuspěje lékař s agisarem, je snaha konzervativních lékařů vždy marná, stalo se několikrát, že příbuzní v případě smrti pacienta podávali na naše chráněnce žaloby, navíc zpravidla s nehorázně přemrštěnými požadavky na náhradu milionových škod. V některých zemích se našim vlivným odpůrcům podařilo alespoň nakrátko prosadit i diskriminující zákony; někde jen daňové, jinde i v oblasti trestního práva.

Kde se tak stalo, okamžitě jsem se proti tomu postavil a svých chráněnců se zastal. Vždyť proti nim nikdo nemohl vznést ani sebemenší obvinění, týkající se jejich odbornosti na poli mediciny. Vycházel jsem z toho, že se proti novým lékařům nikdo nemohl postavit bez postranních cílů. Stačilo tedy zaměřit sem pozornost Strážců. U všech těchto snah se vždycky brzy prokázalo, jaké pozadí se za nimi skrývalo. Sám jsem sice uznával, že i politikové patří k životu pozemské společnosti, ale nesnášel jsem takové, kteří jednali jen ve svém vlastním zájmu a ne ve prospěch všech. Kdykoli se někde objevily snahy znemožnit nové lékaře, jednalo se skoro vždy o úplatky nebo o nemístnou ochranu blízkých příbuzných.

Naštěstí měli naši protivníci vždycky dostatek másla na hlavách.

Moje taktika proti nim byla jednoduchá, ale přitom velice účinná. Nikdy jsem neváhal zdiskreditovat je před očima veřejnosti tak důkladně, že z politiky odešli sami, nebo je brzy ostatní lidé s velkou ostudou z jejich postů odstranili. Vysloužil jsem si tím sice přezdívku „Mistr Skandál“, ale to mi nebránilo pokračovat v prosazování mých cílů. Nejednalo se přece o nic méně než o ozdravení našeho světa, pozemské civilizace, tak prorostlé korupcí, zločinem a neřádem všeho druhu. Že kvůli mně přišla spousta politiků o křesla? Kdyby se starali jen o blaho všech, nikdy bych se proti nim nepostavil a naopak bych je podporoval, jako mnoho jiných. Říkali, že se v politice nikdo aspoň občas neubrání nepravostem a že bych si neměl plést politiky s anděly. Na to jsem většinou s úsměvem odpovídal, že tím méně by se měli do politiky míchat ďáblové.

Zejména jsem byl pevně rozhodnut, že se všichni lékaři s agisary musí hned od začátku dostat na místa, která jim podle jejich schopností náleží. Nebylo k tomu třeba mnoho. Často stačilo pomoci jim se zařízením ordinace a výsledky se brzy dostavily. Přístroje tito lékaři nepotřebovali, měli přece své agisary. Brzy odsunuli i věhlasné světové lékařské kapacity kamsi do role outsiderů a dalo by se říci, že je elegantně smetli se stolu. Spolu s lékaři zkrachovaly rovněž i všechny lékařské univerzity a nemocnice. Dříve se úroveň zemí mohla měřit počtem a vybavením nemocnic. I když byly dnes tyto nemocnice drahým vybavením přeplněné, musely být jedna po druhé uzavírány - právě pro nedostatek pacientů. Vyčítali mi, že tím Země přišla o součást své vzdělanosti, ale oponenty jsem upozornil, že lékařská věda nepříliš dávno právě tak zatočila s kmenovými šamany a kouzelníky, byť tím lidstvo přišlo o jistou část své vzdělanosti - zejména na poli přírodních znalostí.

Stylizovaná kresbička agisaru se stala stejně známá jako dříve červený kříž. Lékař s agisarem stačil uzdravit tolik pacientů, jako dříve dvacet lékařů - jenže mnohem důkladněji a lépe. A nejen to. Noví lékaři přinášeli dosud neuvěřitelné zvěsti o genetických úpravách, které mohou lidem významně, mnohdy i desetinásobně prodloužit život. Sami na ně zatím nestačili; na genetické úpravy se mohli odvážit jen dvojitě promovaní biologové, což znamenalo plných deset let studia - tak dlouho zatím nikdo z pozemšťanů nestudoval. Pozemšťané si však zajistili pomoc biologů z Bardžá. Několik stovek Bardžanů se odvážilo vyslyšet prosby svých mladých kolegů, navštívit rozporu-

plnou planetu barbarů a poskytnout pomoc těmto podivným lidem.

Bardžané se však odvažovali jen do měst, za která se jim jejich pozemští kolegové plně zaručili. A to mohla být jenom města kontrolovaná Strážci a zbavená zločinů. Jenže to samo o sobě nestačilo. Bardžanští lékaři se neodvažovali vstoupit na půdu států, které do svých zákonů nezahrnuly absolutní zákaz držení zbraní. Samozřejmě, nešlo to prosadit všude. Armády bylo nutné udržovat alespoň symbolické a policejní sbory musely být zpočátku rovněž ozbrojené. V některých krajích bylo rozumné ponechat lovecké zbraně, ale veškeré ostatní zbraně měly být považovány pro soukromé osoby za nelegální.

Tenhle zákon byl samozřejmě přijímán snad na celém světě s největším odporem. Ve zbraních se vždycky točily největší peníze a lobby výrobců zbraní měly všude velkou váhu. Kdyby se schvalování tohoto zákonu ponechalo na bedrech parlamentů jednotlivých států, našlo by se sotva deset zemí, kde by jej přijali. Však také mi výrobci zbraní vzkazovali, že s tímhle nemohu uspět, protože nikde na světě si lidé nedají sáhnout na právo nosit zbraň.

Jenomže nepočítali s tím, že lidé pochopí, co bude pro ně a pro jejich děti znamenat, když se právě jejich země ocitne na seznamu států, kam se Bardžané neodváží. V zemích, kde parlament zákon o absolutním zákazu zbraní zamítl, propukly obrovské demonstrace. Měly zpravidla za následek předčasné volby, ve kterých uspěli jen ti, kdo se proti novému zákonu nestavěli. Největší váhu přitom nehrála možnost genetického prodloužení života, ale vidina genetické úpravy zajišťující bezbolestný porod a blokáda měsíčních cyklů žen. Kde o novém zákonu vypsali rozumně referendum, bylo předem rozhodnuto.

Věnoval jsem dost peněz na propagaci myšlenek Nenásilí, ale nebyl jsem na to už zdaleka sám.

Všichni noví lékaři se vrátili plní obdivu k civilizacím Galaktického Společenství a zejména k Bardžá, kde studovali. Všichni byli přesvědčeni o ideálech Nenásilí a měli jasné představy o tom, jak by měla vypadat Země, aby se mohla co nejdříve připojit k ostatním světům Společenství. Všichni už také věděli, co se na Zemi děje ve věci boje proti zločinu. Pro pozemské studenty jsme po dobu jejich pobytu na Bardžá zajišťovali - kromě jiného - aspoň stručné zpravodajství ze Země. I když jsme jenom přebírali relace světových tiskových agentur, většina si brzy všimla zpráv o rozprášení podsvětí v některých zemích. Někteří z nich se s prosbou o vysvětlení obrátili na Zoidée,

která jim dělala prostředníka; jiní chodili rovnou za mnou, neboť i já jsem teď často pobýval na Bardžá. Dozvěděli se o existenci Strážců, což pro ně nemělo být tajemstvím. Doufal jsem, že tito vybraní mladí lidé, tak dlouho intenzívně vychovávaní k lidskosti, pochopí správně naše snažení a mohou nám v něm být užiteční. A brzy poté, co se po návratu zabydleli doma na Zemi, mě někteří skutečně začali navštěvovat i tam.

„Potřebujeme u nás také Centrum Strážců," přesvědčovali mě ti, v jejichž zemích ještě takové Centrum nepůsobilo. A hned sami začali shánět vhodné umístění a dobrovolníky. Někteří se dokonce sami nabízeli za Strážce, ale já jsem jim řekl, že mezi Strážce nevezmeme žádného lékaře vyučeného na Bardžá, protože všichni budou potřební především jako lékaři a pro roli Strážců nám mohou nanejvýš doporučit někoho ze svých přátel. Musí si však být jistí, že nás nezklame.

Ukázalo se, že právě tito lékaři nám dokázali doporučit ty nejlepší, jaké jsme potřebovali. Každý znal na Zemi pár přátel o nichž věděl, že by byli nejvhodnější. Zatímco já a moji přátelé jsme dokázali postavit za pět let jen osmnáct Center Očí Uxu, lékaři, kteří se vrátili z Bardžá, jich brzy poté navrhli a s naší pomocí postavili skoro dvě stě - po všech zemích světa, kromě států Jedině pravé víry. Upřímně řečeno, o tyto státy jsem neměl ze začátku zájem - a později jsem měl příležitost toho aspoň na krátkou dobu litovat...

Síť Strážců se rozrůstala a houstla. Nějakou dobu jsem se tím zabýval i osobně, ale pak jsem uznal, že se musím více než detektivní činností zabývat organizováním. Detektivů teď bylo dost a většina pracovala s nesmírným zaujetím, jejich vliv proto všude stále rostl. Brzy se to začalo projevovat i v celosvětovém měřítku.

Darebáci, kteří nějak poznali, že by mohli pokračovat v dosavadním způsobu života, když se vystěhují mimo dosah našich Center Očí Uxu, neměli teď kam odjet. Najednou nebylo pro zločince místo nikde na celém světě. Itálie brzy přišla o svou tradiční Mafii, v zemích, kde se dříve pěstovaly ve velkém drogy, se nedala sehnat ani špetka, v jiných zemích právě tak najednou vyhynuli teroristé. I dnes by bylo snadné sestavit časovanou nálož a umístit ji tak, aby zabila hodně lidí, ale každý takový čin teď skončil vynesením přísného rozsudku v soudní síni. Také známí a přátelé odsouzených, kteří by možná dříve dostali chuť pomstít své kamarády, si teď uvědomili, že totéž se určitě stane i jim, jestliže svou pomstu provedou.

Našli se sice pořád ještě fanatici, ochotní za svoji věc i zemřít, ale rychle jich ubývalo. Zejména proto, že jsme už snadno vypátrali nejen kdejakého vraha, ale i ty, kdo sice sami nezabíjeli, ale dávali k zabíjení pokyny, umožňovali je, prodávali drogy a poťouchle naváděli lidi ke zločinům. Znamenalo to mimo jiné i neslavný konec mnoha politických stran a jednotlivých politiků. Podle mě jich nebyla žádná velká škoda.

Souběžně jsme se pokoušeli měnit veřejné mínění a jeho prostřednictvím strukturu zákonů. Velkou polemiku například vyvolal návrh zákona o přísné kontrole porodnosti. Zpočátku nás proklínali jako kacíře, že se vůbec opovažujeme omezovat nejsvatější lidské právo mít děti podle vlastního rozhodnutí a možností. Nepomáhaly ani přesvědčivé výpočty, podle nichž žádná planeta neunese katastrofální přemnožení kteréhokoliv živočišného druhu, člověka nevyjímaje. Bez přísné kontroly porodnosti by vlivem prodloužení průměrné délky života až na desetinásobek stouplo přelidnění Země tak, že by znenadání musela živit až třicetkrát více lidí. Zkušenosti vesmírných bytostí, především Bardžanů, byly sice přesvědčivé, ale ani ty nebyly přijímány bez odporu a protestů.

Zvláště někteří novináři vytáhli s vlajícími prapory do boje za tato „odvěká, přirozená lidská práva“. Právě tak, jako nedávno horovali za právo zabíjet, považovali teď za největší pošlapání lidské důstojnosti omezování porodnosti. Zejména proto, že zákony byly formulovány shodně se zvyky na Bardžany osídlených světech. Každá žena měla mít ve svém životě právo na dva porody. Nemluvilo se ani o tom, kdo bude otcem. Při věrnosti Bardžanek to byl vždycky právoplatný manžel. Na Zemi to představovalo mnohem větší problém a muži se, ať už oprávněně nebo ne, cítili vyšachováni ze hry. Mělo záležet čistě na ženách, kdy se rozhodnou nechat si zrušit trvale působící blokádu a pořídit si dítě. Panovaly obavy, že této možnosti budou některé ženy zneužívat. Blokádu by však museli rušit lékaři s agisary a ti vždycky bezpečně poznali, kolik měla která žena dětí a odmítli by podvádět.

Nakonec jsme museli opět přistoupit k tomu, aby rozhodl každý sám za sebe. Buďto přistoupit na kontrolu porodnosti, nebo se vzdát prodloužení života. Takto položená volba ovšem vyzněla jednoznačně, i když několik tisícovek lidí odmítlo získat dlouhý život za tuto - podle nich přemrštěnou - cenu a raději setrvali při starém. Litoval

jsem je, ale jejich jednání by nakonec vedlo ke katastrofě a každý soudný člověk to pochopil.

Nebylo to ostatně nijak hrůzyplné, jak se snažili lidem namluvit naši protivníci. Každé ženě se během genetických úprav aktivovala blokáda měsíčních cyklů. Tato úprava byla nakonec přijímána jako veliká vymoženost, neboť se snížily veškeré nepříjemnosti, spojené s těmito cykly u poloviček populace. Pokud se rodina rozhodla pořídit si dítě, musela se tato blokáda vyřazovat, zpravidla do narození dítěte. Vzhledem ke značnému přelidnění Země by bylo nutné, aby se zejména v některých oblastech každá žena omezila na jediný nebo žádný porod v první stovce let jejího života. I potom se očekával prudký vzrůst počtu obyvatel, daný především tím, že místo tří až čtyř generací bude vedle sebe žít generací deset i více.

Opět jsem byl v mnoha zemích v tisku napadán a označen za nelidského tyrana. Omezovat počet obyvatel Země válkami nebo potraty, či nechat lidi přemnožit a pak zahynout hladomorem by však bylo podle mě mnohem horší. Pravda, biologické vědy z Bardžá by ještě mohly zmnohanásobit zemědělskou produkci a výrobu potravin, ale ani tyto zdroje nejsou neomezené a na jejich hranice by se brzy narazilo.

Dostalo se mi, i když až poněkud později, nečekané pomoci z míst, odkud jsem ji upřímně řečeno ani nečekal. Ale to se stalo až po mnoha letech od začátku mého působení na Zemi.

Kájův syn Josef svou detektivní kancelář přenechal mladým detektivům a sám se vrhl na politiku. Měl jasný cíl. Snažil se dosáhnout sjednocení světa v oblasti zákonů, zejména těch na ochranu osobnosti. Byla to součást naší snahy o potlačení násilí ve světě. Nesmělo se stávat, abychom vypátrali vraha, ale nejbližší soudce ho ihned propustil na svobodu. Takového soudce jsme okamžitě začali podezřívat ze spoluviny, pokud ne rovnou ze zločinu. Nebývalo to plané podezírání. Obvykle jsme v jeho vlastní minulosti objevili nějaké máslo na hlavě a to často stačilo k jeho zkáze.

A bylo to znát čím dál více.

Země se za pouhých deset let viditelně změnila k lepšímu, k velkému ale radostnému údivu pozorovatelů ze Společenství. Jedněmi z nejvíce překvapených byli Strážci z planety Ux, ačkoliv s námi od samého začátku tyto změny k lepšímu vyvolávali a pomáhali nám.

„Nám to trvalo pět set let, ale na Zemi bude možná stačit pade-

sát," řekl mi jednoho dne Bghlt. „A to není jen mínění moje. Měli jsme nedávno u nás na Uxu veliké shromáždění Strážců, věnované právě Zemi. Shodli jsme se, že jste možná ovlivnili výsledky i vylepšením Očí Uxu o snímání zvuku a počítačové řízení, ale že Země přece jen musela mít lepší výchozí podmínky. Na Zemi muselo být více Dobra než na Uxu."

„Jsi tedy spokojen?" usmál jsem se na něho.

„Myslím si, že můžeme být spokojeni všichni," řekl Bghlt. „Teď už to vypadá tak, že se to nemůže vrátit nazpět. Proto jsme se rozhodli, že naše skupina Zemi opustí. Teď už nás tu nepotřebujete a my se můžeme vrátit domů."

„Co budete dělat doma?" zeptal jsem se ho.

„Na Uxu budeme pokračovat v tom, co tady," řekl Bghlt. „Jsme přece Strážci! Díky Zemi jsme i naše uxiony doplnili o zvukové snímače a naučili se s nimi zacházet. Uxiony jsou i u nás velmi užitečné. Když ne na potírání zla, tak třeba k vyhledávání těch, kdo potřebují pomoc v nouzi."

„Ale na Zemi jsme ještě zdaleka neskončili!" připomenul jsem mu. Oba jsme dobře věděli, že i když se poměry změnily k lepšímu, pořád jsem si nedovolil bezstarostně cestovat po zahraničí. Vždycky se tam mohl najít fanatik chtivý ráje, do něhož se dostane výměnou za mou hlavu.

„Já vím - ale teď už je to všechno v silách lidí Země," odpověděl. „Nás tu přímo nepotřebujeme. Ale my se přece ani neloučíme. Doufám, že se brzy budeme navštěvovat naprosto volně a veřejně, až budou zrušena všechna omezení mezi Zemí a Společenstvím."

„Myslíš - až bude Země připojena?"

„Ano, tak jsem to myslel. My z planety Ux budeme lidi Země podporovat i nadále. Třeba až se bude v Radě hlasovat o připojení ke Společenství, však si myslím, že to může být dost brzy."

Brzy nato jsem ho navštívil na planetě Ux, tentokrát čistě jako svého známého. Pozval mě, Zoidée i naše děti na dovolenou vykoupat se do moře na Uxu a my jsme tuto jeho nabídku s radostí přijali. Moře na planetě Ux jsou velice teplá, i když slunce tady nesvítí tak, jako na Zemi, neboť obloha je tu všude neustále pokryta mraky. Koupání je zde příjemné, ovšem bytosti Uxu k sobě nezvou návštěvy příliš často. My jsme však byli výjimkou. Pravda, teď už jsme jako rodina byli pohromadě, vracel jsem se denně domů na Bardžá, ale neměli jsme

dost času ke společnému cestování po všech světech, jako většina ostatních rodin.

A zatímco se naše děti nemohly nabažit dovádění v teplé vodě spolu s mladými chobotnicemi, obývajícími mělká moře na Uxu, já Zoidée a Bghlt jsme se dál bavili o Bardžá, o Zemi a o Společenství.

„Pamatujete se, co jsem vám dvěma říkal o svědomí, když jsme se poprvé setkali?“ řekl Bghlt vážně. „V tom je totiž příčina, proč se Strážcům na Zemi tak daří. Svědomí se dá někdy dlouho potlačovat, ale pokud dostane správný impuls, opět se obnoví a takový tvor se pak přece jenom polepší. Na Zemi je rozhodně daleko méně těch, kteří své svědomí úplně potlačili, než kolik jich bývalo na Uxu. A to je dobře, lidé ze Země i z Bardžá...“

*****

Zdeňce se zalíbilo v Praze.

Začalo to docela nevinně. Z čisté zvědavosti se začala mámy vyptávat, kde že je táta celou dobu, co není doma. Když jí Zoidée řekla, že jsem na barbarské planetě, chtěla se tam ihned jít podívat. Dostalo se jí vysvětlení, že děti nesmějí navštěvovat nebezpečné světy, kde by se jim mohlo něco zlého přihodit. Zoidée pak vytáhla knihy a staré záznamy, pořízené ještě na Poenaid, kde byli zachyceni v plné slávě a lesku ještěři této planety. Když dvanáctiletá Zdeňka uslyšela, že tyhle obludy mámě na Poenaid sežraly kamarády a málem i ji samotnou, už se s tím spokojila. Přestála pak i několik nocí s hrůzostrašnými sny z bujných představ a už nepátrala co se děje na Zemi. Noční můry díky Zoidée brzy zmizely a zas bylo všechno v pořádku.

Co jí stačilo jako dvanáctileté dívence, nestačilo jí už v osmnácti letech. V té době se Zdeňka od kamarádů dověděla, že Poenaid je dávno kolonizovaná, že tam ti ohromní ještěři sice jsou, ale už jen v třetinové rezervaci, kdežto ostatní pevniny pomalu osídlují ještěrkovití lidé ze světa Rhyinkáa. A navíc, Poenaid se vůbec nedá srovnávat se Zemí, kde žijí lidé celé tisíce let a obludy z Poenaid tam nejsou a nikdy nebyly. Nebylo to přesné, ale holá pravda, že podobné obludy na Zemi už dávno vyhynuly, vypadala nastejno.

„Co je na té Zemi tak nebezpečného?“ ptala se teď Zdeňka.

Zoidée jí přinesla seznam všech nebezpečných pozemských zvířat. Lvi, tygři, medvědi a jedovatí hadi Zdeňku velice zajímali, ale brzy se ukázalo, že ani na Zemi se tyhle menší obludy nevyskytují všude a že na většině povrchu planety nejsou vůbec k vidění. A že nejnebezpeční tvorové na Zemi jsou - lidé. Tak to Zdeňce vysvětlovali spolužáci ve škole.

„Že to není pravda, viď, mami?“ přišla se slzami v očích za Zoidée. „To by musel být táta taky takový - a on takový určitě není!“

„To víš, že to není pravda,“ těšila ji Zoidée. „Všichni lidé Země nejsou zlí. Tátu přece znáš. Ale na druhé straně - opravdu tam jsou lidé, kteří dokážou druhého člověka bez výčitek svědomí zabít.“

Při mém nejbližším návratu domů si mě Zdeňka po chvilce oddě-

lila od ostatních a když jsme byli sami, znenadání na mě tvrdě udeřila. Co vím o nebezpečí, které hrozí od lidí Země, proč jsem jí o tom nikdy nic neřekl a proč na tu Zemi vůbec létám, když je tam tak zle.

Netušil jsem v té chvíli, kam míří. V domnění, že ji asi vystrašili její vrstevníci, jsem se jí pokoušel vysvětlit, že naprostá většina lidí na Zemi vůbec nebezpečná není, že těch opravdu zlých je pořád méně a méně a já že jsem na Zemi právě proto, aby se polepšovali.

„Dobře," řekla na to Zdeňka klidně. „Zítra mě tam vezmeš s sebou. Chci se na vlastní oči přesvědčit, jaké to na Zemi doopravdy je."

Možná bych ji mohl ještě odmítnout. Ale když jsem se jí podíval do očí, uviděl jsem v nich takové odhodlání, že jsem najednou přikývl a slíbil jí malý výlet na Zemi.

„Ale jen na jeden den, jen do jednoho města a celou dobu, co tam budeme, mě budeš poslouchat na slovo a budeš se mě držet jako na provázku," položil jsem si podmínku.

„Beru, tati!" plácla mě do ruky.

Teprve pak jsem se od Zoidée dozvěděl, že celý ten dlouhý úvod nebyl určen k tomu, abych ji vyváděl z představ o zlých pozemšťanech. Chtěla ze mě hlavně vymámit to pozvání na Zem, což se jí podařilo.

„Chtěla jsem, aby se tam podívala, ale až později," řekla mi na to nesouhlasně Zoidée. „Teď bych se tam možná bála jet sama - natož když tam chce takové kotě."

„Já na ni dám pozor," slíbil jsem jí.

Pak jsem ovšem poslal Zdeňku dřív spát, abychom mohli časně ráno vyrazit. Bardžá se otáčí kolem své osy pomaleji než Země, její den trvá šestadvacet pozemských hodin, což znamená, že mezi dnem na Bardžá a na Zemi není žádný pevný vztah. Občas se dny téměř kryjí, ale většinou jsou vůči sobě posunuté. Při přechodu z jednoho časového rytmu do druhého dochází ke stresům, které se dají pomocí agisaru vyrovnávat, ale bez kompenzace dochází k různým poruchám. Tentokrát jsme měli výhodu, neboť rozdíly byly právě minimální a doufal jsem, že se to obejde bez potíží.

Zoidée nás vypravila jako na dalekou výpravu. Její dárky jsme však zanechali v mém pražském bytě. Bydlel jsem přímo nad stanicí vjosuzgu a střediskem Strážců, byl tu ostatně postaven docela normální dům.

V Praze bylo deset hodin dopoledne, když jsme se objevili na

rampě Muzea a prohlíželi si dlouhé náměstí. Socha koně Zdeňku zaujala tak, že jsme se na ni museli podívat zblízka.

„To víš," vysvětloval jsem jí, „dříve na Zemi lidé často jezdili na hřbetě zvířat."

„Dnes už nejezdí?"

„Také, ale už jen ze sportu," odpověděl jsem.

„Co je to ze sportu?" chtěla hned vědět.

„To znamená, že to není nutné, ale přesto jezdíš, protože tě to baví a je to zdravé."

„Jen jestli to také baví ty koně!"

„Zdá se, že ano," ujistil jsem ji. „Koně spolu docela rádi závodí. Lidé a koně jsou v tomhle směru přátelé."

Pak jsem jí musel slíbit, že se někdy podíváme, kde by mohla vidět jízdu na opravdových koních, ale pro dnešek jsem kategoricky prohlásil, že koně nemůžeme stihnout.

Vltavu jsme přešli po Karlově mostě, kde Zdeňka zvědavě okukovala zejména staré sochy. Nebyla sama, návštěvníků je v létě v Praze vždycky dost a dost. Také panoráma Hradu se jí líbilo a uvnitř chrámu se nezdržela slov uznání. Mluvili jsme spolu řečí Bar, ale jenom polohlasem, abychom nerušili velebný klid gotických prostor. Teprve když jsme vyšli ven, zeptala se mě, k čemu tahle stavba slouží.

Než jsem jí to mohl začít vysvětlovat, přitočila se k nám jakási paní a promluvila na nás rovněž řečí Bar. Sama začala Zdeňce vysvětlovat, co to jsou chrámy, kdy byly postaveny a k čemu sloužily. Nakonec jsem jí poděkoval za výklad.

„Směla bych se vás zeptat, kde jste se tak naučili Jazyk porozumění?" zeptala se nás ještě. „Hovoříte velice plynně. Nejste z Prahy, že?"

Ujistil jsem ji česky, že tu bydlím.

„Pak byste se k nám mohli občas podívat," pozvala nás. „Máme tu klub, všichni tam mluvíme jazykem Bar a pořád se ho učíme. Také byste se mohli přijít zdokonalit, chcete-li."

Ujistil jsem paní, že se možná přijdeme podívat, i když možná jen tak, protože zdokonalovat se v tomhle jazyce nijak nepotřebujeme.

„Tohle ani neříkejte!" zamračila se trochu. „Máte takový divný přízvuk, měli byste si ho vylepšit!"

Podívali jsme se na sebe a Zdeňka se začala smát. Paní se na nás podívala pohoršeně a zdálo se, že míní odejít.

„Nezlobte se," usmíval jsem se. „Ona je tu poprvé, ale co rozhodně nečekala, že ji, rodilou Bardžanku, tady někdo bude chtět učit její vlastní řeči."

„Slečna je opravdu z Bardžá?" rozevřela oči údivem naše průvodkyně. „Ona není ze Země? To je ale překvapení! Přitom se nám tak podobá... a co vy?"

„Já jsem Čech," přiznal jsem.

„A kde jste přišel k takové vzácné návštěvě? Já už jsem slyšela, že k nám z té daleké civilizace přiletělo několik lékařů, ale v televizi je ukazovali jenom zběžně. Pravda, ti se nám také tak podobali. Slečna je lékařka?"

„Zatím se sem moc lidí z Bardžá nedostalo," řekl jsem vyhýbavě. „Dnes máme zkrátka štěstí. Tahle dívka je tu na krátké návštěvě, dalo by se říci turistické. Není lékařka, ještě ani nezačala studovat."

„A přijdete k nám do klubu?" opakovala pozvání. „Jestli je to tak, pak ona jistě mluví správně a ten špatný přízvuk máme my - no to by bylo nadělení!"

Ujistil jsem ji, že se nikdo ve vesmíru nebude nad jejím přízvukem pozastavovat, protože jazykem Bar tam mluví kdekdo tak, jak mu dovolí jeho hlasové orgány. Přízvuk u jazyka Bar naštěstí nerozhoduje. Zapsal jsem si adresu klubu a slíbil jsem, že se někdy brzy přijdu podívat - a možná, že přijdu i s někým, s kým by si mohli všichni popovídat v jazyce Bar. Napadlo mě totiž, že bych mohl přijít společně se Zoidée. Co by Pražané řekli na neobvyklý večer, kde by Zoidé zazpívala prastaré bardžanské písně, písně mnohem starší než pyramidy, Bible i než epos o Gilgamešovi? Bardžané měli nesmírnou úctu k pozemské hudbě, ale ani jejich písně nebyly bez půvabu. Pražané by je mohli ocenit! Navrhl jsem proto naší obětavé propagátorce, že se opět v brzké době sejdeme a rozloučili jsme se už skoro jako dobří přátelé.

„Lidé Země jsou přece docela hodní," celá se rozplývala Zdeňka, když jsme pak spolu scházeli na Malou Stranu.

Pak jsme šli do ZOO, kde jsme viděli spoustu pozemských zvířat. Zdeňka je ovšem litovala.

„V třetinových rezervacích je původním zvířatům určitě lépe," kritizovala klece, v nichž zvířata viděla.

„Země nemá žádnou třetinovou rezervaci," ujistil jsem ji. „Všude žijí lidé už od samého začátku. Země přece není nově kolonizovaná planeta."

Projeli jsme se starodávnou podzemní dráhou a vystoupili až na Staroměstském náměstí.

„Tady všude je tolik lidí!“ podivovala se Zdeňka. Měla se čemu divit. Města na Bardžá jsou menší a ne tak přeplněná.

Prošli jsme se některými úzkými uličkami. V jednom krámku jsem Zdeňce koupil pozemský oblek; džínové kalhoty a hezkou červenou blůzku, kterou si sama vybrala. Hned na místě se přestrojila aby vypadala jako pozemšťanka a šli jsme dál. Prošli jsme klikatými úzkými uličkami a skončili jsme zase na Václavském náměstí pod sochou knížete na koni.

„Dáme si zmrzlinu, chceš?“ navrhl jsem.

Nevěděla sice oč jde, ale souhlasila. Zakoupil jsem dvě velké porce, postavili jsme se na rampu Musea a dívali se na náměstí. Bylo tu ticho. U Musea byla zóna klidu, nesměly tu létat ani gravitaxíky. Ostatně, od nástupu tichých gryulů se města stala mnohem klidnější než jak tomu bývalo dříve, když tu všude hlučely stovky automobilů.

„Je to docela dobrota, tati, ale trnou mi od toho zuby,“ sdělovala své dojmy ze zmrzliny.

„Zmrzlina se totiž nekouše, ale musíš ji jen pomalounku lízat,“ musel jsem ji poučit.

A v té chvíli se stalo to, čeho jsem se obával. Do Zdeňky najednou vrazil jakýsi mladík tak neurvale, až jí vyletěla zmrzlina z ruky. Zdeňka se udiveně ohlédla, ale stále ještě nechápala, že šlo o jasný úmysl a plná zmatku se mu začala omlouvat. Samozřejmě v řeči Bar - vždyť česky neuměla.

„Tyhlety cigošky sou drzý jako vopice,“ zavrčel mladík. „Tahle taky potřebuje pár slíznout!“

Vzal jsem Zdeňku za ruku a posunul ji tak, že jsem stál mezi ní a mladíkem.

„I když jí nerozumíte, pane, ani ona vám, měl byste se jí omluvit,“ řekl jsem pořád ještě klidně.

„Ty se koukej dekovat, než ti šlápnu do úsměvu,“ kasal se mladík - mohlo mu být tak dvacet let. „Že se ti chce tahat se s takovou černou hubou! Já bych na to neměl žaludek!“

„Já zase nemám žaludek na to, abych jen tak sledoval, jak se někdo neumí chovat,“ řekl jsem.

„Že se s ním bavíš, vraž mu rovnou jednu,“ vložil se do našeho sporu další. „Parchantovi zatracenýmu!“

V té chvíli jsem spatřil, že se blíží ještě třetí. Tohle začalo být vážnější. Utěšoval jsem se, že tady mezi lidmi si snad na nás nikdo netroufne. Přesto jsem začal uvažovat, zda bychom neměli se Zdeňkou raději vyklidit pole. Nešlo o mne, ale o ni. Pořád ještě nic nechápala. Snad by se ani nedala na útěk, natož aby se bránila! Podle vzhledu i pražského nářečí byli všichni Češi, nevypadali na agenty Jedině pravé víry, takže jsem byl prozatím klidný. Přesto by mohli Zdeňce ublížit a způsobit jí třeba šok - vždyť se nikdy nesetkala s násilím. Na Bardžá se u dětí tělesné tresty nepoužívaly, dokonce ani v podobě neškodného naplácání na zadeček.

„Zdeni, zrovna tihle jsou barbaři, co proti jiným lidem používají násilí," řekl jsem jí rychle jazykem Bar. „Víš co? Já je zdržím a ty zatím uteč do podchodu, ano?"

„Bacha, chtějí nám zdrhnout!" vykřikl druhý mladík. Buďto rozuměl co jsem říkal, anebo to prostě uhodl.

V té chvíli jsem bez jakéhokoliv varování dostal pěstí pod pás, až jsem se bolestí ohnul. Vzápětí jsem dostal ránu do hlavy. Zdeňka také vykřikla, neboť ji jeden z těch tří nečekaně udeřil do obličeje...

V životě jsem neměl příležitost uplatnit karate, které jsem se učil za mlada, jinak než jako sportovní disciplínu. Až teď, když šlo o mou dceru.

Útočníci měli výhodu překvapení a první rány, ale z toho jsem se ještě vzpamatoval. Nejprve jsem prudce udeřil vpravo dozadu malíkovou hranou ruky, naslepo, jen s matným tušením polohy protivníka. Skoro současně jsem kopl před sebe, také nemířeně. Kupodivu obě rány sedly jako přišité. Dva útočníci šli k zemi, ale třetí mi ze strany dal pěstí strašnou ránu přímo do obličeje, až mi v očích poskočily jiskřičky.

„Zdeňko, uteč!" vykřikl jsem. Skrz hvězdičky v očích jsem ale zpozoroval, že ji drží dva další výrostci za ruce. Třetí ji začal zepředu bít pěstmi do obličeje. Křičela, ale víc by proti nim nesvedla, zvláště když na obranu ani nepomyslela.

Parta byla na jednoho člověka příliš početná.

Okolní lidé se rozprchli na všechny strany a se Zdeňkou jsem také nemohl počítat. Jeden mladík mě náhle objal zezadu a pevně držel, zatímco druhý mě začal zepředu bít pěstmi. To by se nedalo moc dlouho vydržet, musel jsem se z toho dostat co nejrychleji a použil jsem proto nebezpečnější kop, jaký bych si jinak rozmýšlel. Útočník

po něm zůstal bezvládně ležet na zemi a umožnil mi na chvíli vydechnout. Toho, co mě zezadu objímal, jsem se však nezbavil a už se na mě chystal další z party.

V té chvíli se však do rvačky přece jen vložili i další aktéři, pro změnu v náš prospěch. Na rukou dvou útočníků najednou krátce zaklapla pouta a spojila je do nedobrovolné dvojice. Další pouta rychle přikurtovala ruku jednoho z nich ke stojanu lucerny a jiná zacvakla na rukou jednoho z těch, kteří pořád ještě drželi Zdeňku a trhali z ní lehounkou červenou blůzku.

„Policie, pryč!“ vykřikl mladík, který mě dosud svíral. Otočil se a chtěl se obrátit na útěk. Já jsem ho ale nemínil nechat utéci jen tak. Popadl jsem ho za ruku a zkroutil mu ji za záda. Vzhledem k tomu, že jiu-jitsu neovládal a byl už proti mně sám, byl prakticky vyřízen.

Jakmile Zdeňka viděla, že je proti ní už jenom poslední mladík, popadla ho za obě ruce - a už ho nepustila; nedbala naštěstí ani na to, že není řádně oblečená. Neovládala sice jako já jiu-jitsu, ale svého protivníka si čistě intuitivně otočila, takže ji nemohl kopnout, ani jí jinak ublížit.

Gravitace je na Bardžá zhruba o pět procent větší než na Zemi. Někdy to člověk ani nepozná. Když ale někdo v takové gravitaci žije po celý život, je zvyklý vydávat větší sílu. Osmnáctiletá dívenka proto dokázala udržet kulturistu, který proti ní vypadal jako Herkules. Objala ho zezadu, jako jeho kamarád před chvilkou držel mě, a držela ho rukama jako v kleštích tak dlouho, než si ho od ní přebrali policisté.

„Vojto, co ty tady děláš?“ uslyšel jsem za sebou.

„Objevili jste se jako na zavolanou, hoši,“ oddechoval jsem námahou. „Kdo vás sem poslal?“

„Kdo by nás poslal? Přece Boží mlýny! My si už pro tyhle grázlíky jdeme najisto, už jsme na tříminutovém rozdílu,“ oznamoval mi můj starý známý, teď už major Král. Byl mezi všemi policisty jediný v civilu. „Tihle toho mají za sebou až až, tady to byla maličkost, jen nám umožnila, abychom je konečně dostihli.“

„Někteří ptáčkové si zkrátka nedají pokoj a nedají,“ řekl policista v uniformě a ukazoval na toho, který si sice celý incident nezačal, zato ale první nabádal k násilí.

„Sotva se vrátí z kriminálu - hned druhý den má na triku dvě vraždy a dvojí ublížení na zdraví, vlastně, jak vidím, už toho zase bude víc... Moc brzy se postěhuješ zpátky do basy, Jiříčku!“

„Nic mi nedokážete!“ prskl oslovený. Jednu ruku měl stále připoutanou ke svému spolubanditovi, druhou k lucerně.

„Smůla, Jiříčku!“ řekl Král. „Zrovna teď to bylo přímo při činu - a na to ostatní máme tak perfektní důkazy, že tě z toho maminka nevytáhne, to si piš.“

„Jeho matka je advokátka, ta nebude mít radost,“ řekl na vysvětlenou přihlížejícím. „Místo aby synáčkovi včas jednu vrazila, tahala za něho kaštany z ohně. Nejdříve ho vrátili z Bardžá, popral se tam s jiným studentem. Meziplanetární ostuda mu nevadila, spíš to, že z něj nebude pan doktor. Tak si tady vyléval vztek na lidech, co mu nic neudělali. Ale už minule měl smůlu a dnes jsme ho chytili dřív a navíc to bude mnohem mastnější. A ti další? Co se dá dělat, spolu mlátili, spolu budou sedět. Před týdnem byl vydán nový trestní zákon, to se budou chlapci divit, kolik tentokrát vyfasují! Pod dva roky to rozhodně nebude. Vlastně, zmlátili i tady tu slečnu, takže pět let kriminálu bude minimum za pouhou účast v téhle partě.“

„Cože?“ vykřikl jiný zadržený. „Takovou paletu? To už člověk nesmí rozbít hubu ani zlodějskýmu cigošovi?“

„On ti někdo něco ukradl?“ podíval se na něho policista. Nedalo se poznat, jestli pobaveně nebo znechuceně.

„Každý přece ví, že cigoši jsou banda zlodějská!“

„Až na to, že tahle slečna není Cikánka, ale Bardžanka,“ odpověděl mu s despektem Král. „Bardžané jsou starý kulturní národ, kterému nesaháme ani po paty. Zmlátit Bardžana přitom není nic než zbabělost, oni se nikdy nebrání. Takže máte na krku i další meziplanetární ostudu. Jenže Bardžané jsou tady na Zemi pod diplomatickou ochranou a jejich napadení je tedy trestáno zvlášť přísně. No, máte se na co těšit.“

„Ale to jsme nemohli vědět!“ zaúpěl další z party.

Nikdo z přihlížejících je ani nepolitoval.

„Tohle že je ten, kdo se popral na Bardžá?“ podíval jsem se na Jiříčka pozorněji. „Hochu, hochu, ty jsi přece dostal takovou šanci - a zahodil jsi ji! Vždyť mě přece musíš znát, nebo si na mě nepamatuješ?“

„Bodejť, ty svatoušku,“ zavrčel mladík. „Jen si nehraj na spasitele, ty sis tam pořádně nahrabal, to se ti to káže. Ty jsi to beztoho lidem Země ukradl. Podle mě mělo být všechno spravedlivě rozdělené všem! Víte vy všichni, že tomu dědkovi už je přes osmdesát let? Vypadá

mladší a prát se umí, nikdo by to od něho nečekal, ale je to starý dědek! Ale já bych si rozhodně nedokázal vzít za ženu takovou černou hubu jako on, já určitě ne!“

„Máme zkrátka každý jiná měřítka na to, co je dobré a co není,“ povzdychl jsem si. „Mně se Zoidée líbí, ale nebudu tě nutit, aby se ti líbila také, to je čistě věc tvého vkusu. Mně se zase z duše protiví, když někdo ubližuje druhým; pak jsi mi ovšem hluboce nesympatický ty. Co se týče využívání vymožeností z Galaktického společenství, mám ke tvému názoru dvě připomínky. Jednak, že jsme odletěli do vesmíru, abychom přinesli lidem na Zem nové vědomosti - a tenkrát nikdo z nás netušil, jaké budou. Vědělo se jen to, že na to bude potřeba obětovat skoro celý život. Za druhé jsem tam vytvořil o Zemi mnohem lepší mínění, než si velká část lidstva - včetně tebe - zasluhuje. To také není málo. I ty jsi dostal jako jeden z prvních příležitost získat část těch vymožeností. Měl jsi to mnohem jednodušší; nemusel bys obětoval celý život, jenom svou hloupou panovačnost. Ty jsi ji ale potlačit nedokázal - a zrovna ty mi chceš vyčítat nespravedlnost? Nechápu, jak mohl sobec a násilník jako ty projít testy, ve kterých byl dáván největší důraz právě na schopnost soucítění? Ty ses tam musel dostat jedině podvodem a zbytečně jsi zabral místo na univerzitě, kde mohl vystudovat někdo lepší!“

V té chvíli se zasyčením přistál přímo na rampě policejní gryul. Vystoupili další dva policisté v uniformě a postupně začali nakládat všechny spoutané rváče.

„Stejně sis tam nahrabal nejvíc!“ vztekal se Jiříček.

„Také jsem nejvíc obětoval. To těžko popřeš. Barbaři jako ty to Zemi jenom kazí. Když se hvězdolet z Bardžá dostal do blízkosti Země, stříleli po něm. Naštěstí mě v Galaktickém společenství znají, dnes dokážu vyžehlit i takové incidenty. Ne úplně a ne pro všechny, ale uvěřili mi, když jsem se pak zaručil aspoň za těch pár pozemšťanů, aby mohli vystudovat. A jakou zásluhu máš ty? Vyvolal jsi na Bardžá nesmyslnou rvačku, která mohla znamenat katastrofu nejen pro tebe, ale i pro ostatní studenty. Opět jsem to musel vysvětlovat, opět mi uvěřili, ale nikdo mi nemůže vyčítat, že jsem nezachránil také tebe. Lidé jako ty zkrátka do vesmíru nepatří - a to je jedině spravedlivé.“

„Nic není spravedlivé. A ty jsi sprostý zloděj, jenže ti v Galaktickém společenství všichni zobou z ruky. To se ví, je to taky pěkná sebranka!“

„Prosím tě, co se s ním hádáš?“ zasáhl mezi nás major Král. „On si bude mlít svou, stejně ho nepřesvědčíš.“

„Všichni jste jedna banda!“ vykřikoval Jiříček. Mezitím mu sice odepli ruku od lucerny, ale spoutali ho a vstrčili mezi ostatní do policejního letadla.

Nedalo mi to a naklonil jsem se k otevřenému okénku.

„Musím ti s radostí povědět ještě něco. Tvoje překrásná bílá kůže bude v dlouhodobé rovině dědičně ustupující, takže tvoji potomci budou jednou přesně tak čokoládově hnědí, jako se ti teď protiví. A ke všemu se za tebe budou stydět!“

„To se radši postarám, abych žádného takového parchanta neudělal!“ prskal vzteky.

„Taky dobře,“ přikývl jsem. „Možná k tomu ani nebudeš mít příležitost, pokud budeš stále zavřený. Mrzí mě jenom, že na Bardžá všem studentům hned na začátku geneticky prodlužovali život, zatímco na spoustu lidí se ještě dlouho nedostane. Není mi jasné, nač právě tobě bude, budeš-li žít sedm nebo osm set let a budeš vypadat pořád tak mladě, když větší část života prožiješ v kriminále. Co se dá dělat, rozhoduješ se sám, nejsi malé dítě. Pamatuj si ale, že takovým jako jsi ty rozhodně nebude na Zemi lehko. Ani v tom kriminále. Jen si uvědom, že do kriminálu mezi takové násilníky žádného lékaře z Bardžá nedostaneme a o prodloužení života takovýchto lidí nebude rozhodně v tomto století zájem. Lidí je moc a většina si prodloužení života zaslouží mnohem víc.“

„To mi může být fuk! Já už tu proceduru mám za sebou.“

„Ono ti to přestane být fuk, až budeš zavřený mezi lidmi, kteří o tuhle možnost vlastní vinou přišli. Počkej a uvidíš, co dokáže lidská závist, až se tvoji spoluvězni dozvědí, čím se od nich odlišuješ. Jak říkám, nebude ti lehko.“

Měl jsem dojem, že se při těchto slovech přece jen trochu zarazil.

„Pojďte s námi, sepíšeme to,“ řekl policista. „A také se budete muset trochu umýt, jste oba od krve. Ještě že jste je zdrželi, kdoví co by mohli provést.“

Zdeňce mezitím přestala téci krev z rozbitého nosu, zato jí začalo otékat modrající oko a novou blůzičku měla celou roztrhanou. Všimla si, jak ji okolostojící čumilové okukují, rychle její zbytky zvedla ze země a držela je stydlivě před sebou. Půjčil jsem jí raději svou košili - byla sice bez rukávu a trochu i od krve, ale přece jen ji zakrývala lépe.

„Vědět, že jste volavky, měli jste oba kudly v břiše," vykřikoval ještě Jiříček vztekle.

„Však by to nebylo poprvé, co?" řekl major Král. „Máš už na krku za včerejšek dvě úkladné vraždy, z toho ti nekouká jenom dvouletý chládek, jako minule."

„Copak to něco bylo?" odfrkl si. „Pro doktora s agisarem je to prkotina!"

„Jenomže ten agisar se nepočítá," řekl detektiv. „To sis asi nepřečetl, ale žádný vražedný útok se neposuzuje podle toho jak dopadl s použitím veškerých lékařských prostředků, ale jak by dopadl bez nich. Nic na věci nemění, že všechny vaše oběti zachránili. Můžete si to teď spočítat sami: dvě úmyslná smrtelná zranění, čili dvojnásobná vražda, za to je trest vězení od patnácti let výš; spáchali to jako členové organizované bandy, čili přitěžující okolnost a automaticky o dvacet procent víc. Ty jsi navíc šéf bandy, což se snadno prokáže, čili dalších čtyřicet procent navíc. A jak se zdá, ještě jsi neslyšel o koeficientech pro recidivisty."

„Ne, co je to za pitomost?"

„Nic víc a nic méně než to, že kdo nějaký trestný čin spáchá vícekrát po sobě, dostane za stejný hřích pokaždé o něco víc. Podruhé o deset procent víc než poprvé, potřetí ještě víc a tak dále. Za pouhé vandalství potom můžeš dostat i pár let kriminálu, natož za násilné činy, ty se dnes nijak shovívavě neposuzují. Hochu, jestli se nemýlím, tentokrát to číslo bude mít zaručeně dvě cifry a máti bude mít moc práce, aby začínalo jenom dvojkou. Ačkoliv - dnes na obhajobě téměř nezáleží. Obhájce je u soudu jen ze setrvačnosti, v podstatě nemá žádnou šanci svého klienta vysekat. Holografické důkazy z časoprojektorů se zpochybnit nedají a výsledné sazby jsou kontrolovány automaticky. Dnes je všechno jiné. Ať se viník kajícně přizná, nebo tvrdě zapírá, má to nastejno; přiznání není důkaz ani polehčující okolnost. Jedinou váhu může mít, když mu doktor prokáže, že se jednalo o nepříčetné chování. Takoví nepřijdou do kriminálu, ale na léčení. Rozhoduje však posudek doktora s agisarem - a ten se ošidit nedá."

„To ale minule nebylo!" vybuchl Jiříček.

„Minule - to bylo před dvěma lety, chlapče. Zatímco jsi seděl v chládku, změnily se zákony - z tvého hlediska určitě k horšímu. Dnes už ti maminka nepomůže, jako minule. Takový už je život! Až budeš sedět pětadvacet let ve vězení, budeš mít jistě dost času studovat nové

zákony, aby ses příště tak nespletl.“

„To jsem ale nemohl vědět!“ zbledl trochu Jiříček.

„Neznalost zákona neomlouvá,“ řekl detektiv. „Zákon byl vydán tiskem, měl jsi možnost pročíst si, co tě čeká. Kdybys místo terorizování lidí dělal něco užitečného, nemohlo by se ti stát vůbec nic. Takových případů máme pořád méně, většina grázlů si to teď raději včas rozmyslí, ale kdo toho nenechá, bude dostávat čím dál větší palety. Jednou to násilí přece musí přestat! A to máš štěstí, že jsme tě chytili už dnes. Tento týden se projednává celosvětový zákon, podle kterého se budou lidem s prodlouženým životem automaticky zvyšovat tresty za násilí na pětinásobek. Za vraždu už nebude raubíře čekat pětadvacet, ale stopětadvacet let kriminálu. Máš velké štěstí, že zákon nemůže platit zpětně, ale až se dáš příště na teror, budeš muset opět počítat s kriminálem - a příště to bude pětkrát mastnější než dnes.“

„To jsi taky určitě spískal ty!“ obořil se Jiříček na mě.

„Samozřejmě,“ přikývl jsem. „Většinu dnešních trestních zákonů mám na svědomí já. Nemám proč se stydět, má to dobré výsledky. Kriminalita na celém světě utěšeně klesá. Možná mě někteří lidé proklínají - hlavně Američané mi pořád nemohou odpustit zrušení jejich starého práva na zbraň, ale bez toho zákona bych k nim nikdy nedostal žádného Bardžanského lékaře a nenašlo by se pro ně ani místo na univerzitě v Cokrezu. V Americe je další problém. Spousta lidí si zbraně navzdory novému zákonu ponechala. Jen kvůli nim pořád platí amnestie pro ty, kdo si to přece jenom rozmyslí a zbraň odevzdají. Za nepovolené držení zbraně je trestní sazba jako za přípravu k vraždě a to je jen o málo nižší než za vraždu dokonanou. Jenomže oni si své kolty schovávají čistě ze vzdoru - i když je to podle mě hloupost. Zločinci nemají šanci a poctiví se tím pádem nemusí ozbrojovat.“

„Ale slyšel jsem, že minulý týden v Londýně přece někdo vyloupil banku, dokonce s pistolí v ruce,“ vzpomněl si dost škodolibě Jiříček.

„No, to je pravda,“ pokrčil rameny policista. „Byl to ale psychopat, tomu to vůbec normálně nemyslelo. Měl u sebe pět rukojmí, proto mu nijak nebránili. Dokonce mu po vyhrůžkách, že někomu ublíží, dali gryul, aby mohl uletět. Samozřejmě mu to nevyšlo. Neměl kam utéci.“

„To už ho chytili?“ zajímal se zklamaně Jiříček.

„Nám nikdo neunikne, každého brzy dopadneme,“ ušklíbl se po-

licista. „Jakmile dosáhneme toho tříminutového rozdílu, je každý vedle i kdyby si myslel, bůhvíjak není chytrý. Stejně to dopadlo i s tím v Londýně. Utíkal sotva den, k ránu už ho měli. Nikdo totiž nevydrží nespat. Jakmile usnul, dva chlapi ho odzbrojili a pak už neměl nejmenší šanci. Soud bude mít, tuším ještě tento týden. A taky to nebude mít levné, i když má výhodu poněkud snížené příčetnosti. Slyšel jsem, že už ho vyšetřili - a nepřiznali mu, že by nevěděl co dělá. Takže ho nejprve vyléčí, ale pak si trest odsedí, i když je možné, že v kratší délce.“

Na stanici jsme sepsali svědeckou výpověď, což byla pouhá formální záležitost, protože soud dostane mnohem přesnější popis událostí od Strážců. Menší komplikace nastaly, když se ukázalo, že Zdeňka neumí česky. Tvrdil jsem sice, že dokážu mezi češtinou a řečí Bar překládat, ale odmítli mě pravdivou připomínkou, že jsem jakožto blízký příbuzný zaujatý. Rychle ale sehnali tlumočníka a zapsali její výpověď i v řeči Bar.

Pak nás trochu ošetřili a my jsme se mohli vrátit do mého bytu. Teprve tam jsme si pomohli mnohem důkladněji agisarem. Během dvaceti minut se nám zahojily všechny drobné ranky, Zdeňce zmizel i krásný monokl pod okem a kdyby nelitovala roztrhanou novou blůzku, byli bychom opět v dobré náladě.

„Viděla jsi to sama,“ řekl jsem. „Chtěla jsi něco zažít na vlastní kůži, což se ti povedlo. Teď aspoň víš, co si máš představovat pod pojmem barbarská planeta a už také víš, proč Zemi nechtějí ostatní světy mezi sebe.“

„Vždyť jsem těm lidem nerozuměla ani slovo,“ vyčetla mi místo odpovědi. „Už dávno jsi nás měl naučit zdejší řeč, tím spíš, když je to tvoje rodná. Cožpak máme být ve tvém světě cizinci?! My sem přece také patříme - nejméně napůl!“

„Možná se tu brzy domluvíš řečí Bar,“ sliboval jsem jí.

„To nevadí. A co bude s těmi kluky?“ chtěla vědět.

„Budou nějakou dobu zavření,“ pokrčil jsem rameny. „Jsou tu takové domy s mřížemi, odkud násilníci nemohou utéci. Tam žijí nějakou dobu, aby byl od nich pokoj. Pak je zase pustí, ale když se nepolepší, budou příště zavření znovu a déle.“

„Jako ta zvířata v ZOO?“ otřásla se Zdeňka.

„Tak nějak,“ pokrčil jsem rameny.

„To vědět, nechala bych ho utéci,“ řekla smutně.

„A on by ti příště ublížil mnohem víc," řekl jsem. „Nebo někomu jinému. Případně by mohl někoho zabít úplně. Víš, co to znamená, když někdo někomu zapíchne nůž do břicha? Stává se pořád, že se na takové vraždy přijde pozdě a nepomůže ani agisar. Takový člověk umře definitivně, rozumíš? To bys snad nechtěla zavinit, nebo ano?"

„Já vím, ale sedět jako zvíře v kleci... brr!"

„Kdyby nikoho nemlátil a nebodal, nemusel by trpět," řekl jsem. „Já vím, obojí je zlo, ale podle mě je vězení menší zlo než vražda. Ostatně lidí, kteří tu ještě bijí jiné, pořád ubývá. Od doby, co dokážeme chytit každého zločince, většina jich předem uvažuje, zda to stojí za to. Podívej se, nejde o to, jak vysoký trest dostanou, ale my musíme zavřít do vězení každého, kdo se proviní; to už je princip. Jedině neodvratnost trestu drží některé krobiány při rozumu. A pak také zvyšující se sazby. Lumpové mívali heslo: do pěti let beru všechno. Ale pětadvacet let kriminálu už je trochu moc i na ty nejotrlejší."

„Jestli se tu ale zabýváš zrovna tímhle, pak ti opravdu nezávidím," otřásla se Zdeňka.

„Vidíš děvče, a právě to je moje práce na Zemi," vzdychl jsem si. „Kdybych neviděl, jak těch zločinů ubývá, asi bych to nemohl dělat."

„A mámě se nedivím, že sem nechce jezdit," přisadila si ještě Zdeňka.

„Ty už si také dáš pokoj, že?" usmál jsem se smutně.

„Až mi ukážeš, jak spolu závodí opravdoví koně," usmála se šibalsky. „Co takhle abychom se vrátili ke knížeti Václavovi a koupili si ještě jednu zmrzlinu? Ani jsem si ji pořádně neužila! Vždyť přece pořád není večer! A koupíš mi jinou blůzičku, viď? Byla taková... taková hezká!"

*****

Nestávalo se mi často, abych jednal přímo s oficiálními představiteli kterékoliv z pozemských vlád. Ne že by se mnou nikdo z nich jednat nechtěl, naopak, pozvání jsem dostával dost, ale většinou jsem je zdvořile odmítal. Nechtěl jsem ztrácet čas jednáními, která by nejspíš k ničemu nebyla. Pokud jsem jednal s oficiálními činiteli, pak jen s celými parlamenty různých zemí. Naučil jsem se důležité dovednosti - jak oslovit tato různorodá shromáždění a přimět je, aby přijali moji věc za svou.

Jedno oficiální pozvání k rozhovoru jsem však odmítnout nemohl. Všechny ty ministerské předsedy, presidenty, dokonce i krále jsem odmítnout mohl a také jsem to dělal, i když mi někteří ze známých domlouvali, abych se aspoň občas překonal a vyhověl jim. Nevím proč, neměl jsem k těmto lidem důvěru. Možná to bylo dáno dosavadní historií Země, kde se až na pár čestných výjimek z poslední doby většina představitelů národů a států zapsala jako krutí tyrani.

Když mě však v Praze navštívil vyslanec z Vatikánu, jemu jsem pozvání neodmítl.

Dostavil jsem se ke slyšení; nejprve k oficiální části, ale po jejím skončení ještě k soukromému rozhovoru. Byl to skutečně rozhovor jen mezi čtyřma očima a mluvili jsme spolu bez oficiálního tlumočníka. Velice mě překvapilo, když Svatý Otec, hlava katolické církve, nejvlivnější instituce světa, promluvil jazykem Bar, jazykem nepozemského původu, ale brzy jsem musel uznat, že tento jazyk ovládá zcela plynně.

„Jste velmi zajímavý člověk," začal úvodem. „Jste vůbec první, kdo se prokazatelně vrátil z jiného světa."

„První - ale už ne jediný," přikývl jsem.

„Váš návrat pro náš svět přinesl velmi mnoho," pokračoval přátelským tónem. „Ještě nikomu se nepodařilo pro vzájemné porozumění mezi národy světa tolik udělat. Překvapilo mě, že jste odmítl převzít Nobelovu cenu míru. Kdo jiný než vy by si ji více zasloužil?"

„Nešlo o cenu jako takovou," pokrčil jsem rameny. „Měl jsem vážné důvody ji odmítnout."

„Mohu se je dozvědět?"

„Neodmítl bych podobnou cenu za fyziku, lékařství, nebo za literaturu - kdybych si ji opravdu zasloužil," povzdychl jsem si. „Cenu míru však dostalo příliš mnoho lidí, kteří si ji nezasloužili - a do takové společnosti se dostat nechci."

„Zajímavý důvod," usmál se.

„A kromě toho - v Bibli přece stojí psáno, nebrat odměnu za své skutky ihned."

„Znáte Bibli?"

„Četl jsem ji, dokonce několikrát."

„Co myslíte, bylo by možné šířit slovo Boží i na jiných světech?" zeptal se mě přímo.

„To považuji za vyloučené," zavrtěl jsem hlavou.

Podíval se na mě udiveně a nesouhlasně pokrčil obočí.

„Nejsem proti víře jako takové," pokračoval jsem rychle. „Bible je ale čistě pozemská záležitost a mimochodem - dost krvavá. Už tím je pro většinu bytostí nepřijatelná. Mohu si například představit misionáře vykládat Bibli na Bardžá, ale hned si představím fiasko, jaké by tam utrpěl. Dostal by se nejdále k okamžiku, kdy Kain zabil Abela. Pak by se všichni jeho posluchači zvedli, možná by se jen otřásli hrůzou, spíš by asi začali zvracet - a víc by je neuviděl. Naše barbarské dějiny těžko najdou ve vesmíru přívržence."

„Už jsem o tom slyšel i z jiných úst," přikývl. „Ale což třeba Ježíš Kristus?"

„Pokud jde o jeho zásady, Bardžané by s nimi určitě vřele souhlasili," přikývl jsem. „Problém bude v tom, že pozemské zázraky jsou u nich něčím docela běžným. Každý lékař dovede vyléčit malomocenství během velice krátké doby - to ostatně dovedu i já. Věřte mi nebo ne, byl jsem už několik dní mrtvý a přece mě oživili. I jejich biologické úspěchy jsou podobné zázraku s nasycením zástupů pěti chleby a dvěma rybami."

„A přesto trvají na kontrole porodnosti," podotkl.

„Ano, trvají," souhlasil jsem. „Ale nesouhlasí s potraty a jinými barbarskými metodami. Když se zamyslíte, zjistíte, že dabyrgy není nepřirozená metoda. Je to uměle vyvolávaná neplodnost, jakou dnes na Zemi trpí statisíce žen. Na Bardžá to není nemoc, ale přirozený stav. Dovedou ji vyvolat, právě tak jako vyléčit. Tak dovedou využívat i jiné, pro nás dosud ne zcela známé jevy, například zimní spánek nebo regeneraci. Všechno je podle nich jen probuzením normálních přírodních vlastností. Vlastností, které jsou ve všech lidech skryté. Bardžané mají mnohem důkladnější znalosti o přírodě. Proto žijí nesrovnatelně delší život, neznají nemoci a na jejich světech neuvidíte ani jednoho mrzáka nebo slepce."

„Slyšel jsem, že to jsou bytosti velice mírné," přikývl. „Ale je mi to podivné. Cožpak je možné, že by vůbec neprošli stadiem barbarství? Že by na jejich světě nikdy v historii nebyly vraždy?"

Na okamžik jsem se zamyslel.

„Historie Bardžá je příliš stará," pokrčil jsem rameny. „Nejstarší dokumenty mají už více než padesát tisíc let. Je možné, že v šedivém dávnověku probíhaly dějiny této planety podobně jako u nás. Potíž je v tom, že se jim z těch dob nic nezachovalo. Oni na své barbarské

počátky nepamatují - pokud jimi vůbec kdy prošli. Ale uvedl bych jiný příklad, ten by pro nás mohl mít větší význam," rozhodl jsem se podělit se s ním o své poznatky z vesmíru.

„Povídejte!"

„Jedná se o jinou planetu. Býval to svět velice podobný naší barbarské Zemi. Také na něm bývalo mnoho násilí - a to poměrně nedávno. A také zde se násilí dokázali zbavit."

„Myslíte planetu Ux?" usmál se papež.

„Jak o ní víte?" zarazil jsem se.

„Zajímal jsem se o ni," připustil. „Dokonce tak, že jsem se sám osobně setkal s jedním z jejich Strážců. Jmenoval se téměř nevyslovitelně - Bghlt."

Tím mě na okamžik uzemnil. Představa papeže rokujícího s nepozemskou inteligentní chobotnicí byla značně neobvyklá. Ale jak se zdá, domluvili se. Tím lépe!

„Netušil jsem, že by se někdo z mých nepozemských přátel odvážil až sem," odtušil jsem zaraženě.

„Nemusel sem chodit," zavrtěl hlavou s úsměvem. „Já sám jsem navštívil Prahu a domluvil jsem si setkání ve spodních patrech vašeho domu."

Tím mě ovšem překvapil ještě víc. Mít pod střechou svého domu papeže a nevědět o tom... Proboha!

„Bylo to velmi zajímavé setkání," pokračoval papež k mému pokračujícímu zděšení. „Zajímavé - a poučné. Kdoví, zdali se opravdu na Zemi Bardžané neobjevili už dříve. Byli by to pro naše předky bytosti z jiného světa - něco jako andělé."

„Pokud vím, něco takového mohu téměř určitě vyloučit," ujistil jsem ho. „Galaktické společenství se rozšiřuje jen zvolna a Země je daleko od jeho středu, takže se těžko mohlo stát, že by sem dorazila i zbloudilá hvězdná loď Bardžanů."

„A co jiné, dosud neznámé světy? Bardžá představuje svět dobra, ale nemůže někde na opačné straně vesmíru ležet jiný svět, patřící ďáblům?"

„Slyšel jste o Rhyinkáa?" zeptal jsem se ho.

„Ano," přikývl. „Svět zkázy, podobný peklu. Slyšel jsem také, že jste tam byl - a všichni dnes žijící Rhyinčané vám vděčí za svou existenci."

„O to nejde," řekl jsem. „Možná by se dalo říci, že svět Rhyinkáa

ovládli ďáblové. Jednoho vládce jsem osobně poznal - a byla to právě tak bezmocná ještěrka, jako všichni. Jenže ten jeden dal rozkaz zahájit atomovou zkázu vlastního světa. Jak málo chybělo a podobný osud mohl potkat i lidi Země. To by byla Apokalypsa, věřte mi. S tím rozdílem, že by se tady nenašlo několik desítek dobrovolníků, kteří by dokázali skrz jedinou nadprostorovou propust odvézt všechny zbylé živé. To by byl opravdový konec světa. Na Rhyinkáa podle mne nepřežil nikdo, kdo tam zůstal.“

„O tom už vím, to mi Bghlt vyprávěl. Byla to velmi poučná historie. Bghlt se zřejmě hodně zabýval pozemšťany a osobou jednoho nejmenovaného pilota obzvláště. Dozvěděl jsem se od něho mnoho zajímavého. Dokonce jsem od něho dostal i dárek. Nesmírně zajímavý dárek.“

V jeho ruce se najednou objevila kniha bardžanského typu. V podstatě to byla krychlička sestavená z polykrystalických lístků, schopných ve své struktuře podle potřeby uchovávat obrázky a samozřejmě i písmo. Jak jsem věděl, bylo to něco na způsob pozemských tekutých krystalů. Bardžanská knížka v rukou Svatého Otce však nepocházela z Bardžá. Vložil ji do nevelké promítačky, abych si mohl přečíst její titulní list - a zkoprněl jsem ještě víc.

Historie Nového Zákona - pravdivý příběh vykupitele Civye Tmuzgi a jeho zásad Lásky.

„O kom to je?“ zeptal jsem se.

„To byl Ježíš Kristus planety Ux,“ odtušil klidně papež. „Jména se sice liší, ale historie sama je tak podobná, že to bije do očí. Na planetě Ux nebyl symbolem kříž, ale osmicípá hvězdice, na níž byl Civye Tmuzgi přibit na vysoké hoře, aby tam na slunci zemřel suchem.“

„Proboha!“ uklouzlo mi.

„Reagoval jsem podobně,“ přiznal Svatý Otec. „Na planetě Ux byla ta historie uložena mezi rekvizity Strážců a vlastně odsouzena k zapomenutí. Kdoví, třeba byl kdosi podobný také na planetě Bardžá, avšak příliš dávno - Bardžanům se nejspíš podařilo na svou minulost dokonale zapomenout.“

„Nebo nikdy nic takového nepoznali,“ namítl jsem. „Pokud vím, nikdo z Bardžanů nedokáže ublížit jiné myslící bytosti - a to ani když se nám či jim vůbec nepodobá. U nich je to prostě úcta k rozumu.“

Netušil jsem, že se jednou setkám i s Bardžany, přesněji s jejich potomky na zapomenuté planetární kolonii, kteří se budou mezi sebou

navzájem vraždit stejně ukrutně, jako lidé Země - ale to jsem v této chvíli rozhodně nemohl tušit.

„Kdoví," pokrčil rameny papež. „Případ Civye Tmuzgi na planetě Ux je velice zajímavý, ne? Nemyslíte, že existence druhého Krista na zcela jiném světě není jen podivná, ale že to může být nepřehlédnutelné znamení? Co si o tom myslíte?"

„Přiznám se, dosud jsem o tom nevěděl," připustil jsem.

„Jeden člověk ani nemůže vědět všechno," dostalo se mi pochopení. „Vy jste kosmonaut a zajímal jste se o odlišné stránky nepozemských civilizací. Já jsem věnoval pozornost spíš těmto tématům. Ukázalo se, že rovněž ne bez úspěchu."

„To by mohlo znamenat velice mnoho," zamyslel jsem se. „Pokud nejde o podobnost vyplývající z podobné situace. Bytosti na Uxu žily v podobném krutém světě a mohly podobné situace řešit shodně jako lidé Země, ale o tom bych musel ještě dlouho uvažovat. Nechtěl bych soudit uspěchaně."

„S tím souhlasím - a nejsem sám," přikývl. „Uspěchanost není dobrá vlastnost. Ovšem podobnost tu není jen nahodilá, vždyť souhlasí i způsob smrti. Na Uxu používali mnoho druhů poprav, proč použili právě - ukřižování? Poslyšte, Vojtěchu, jste křesťan, neříkejte, že ne. Řekněte mi, proč jste se po svém návratu z hvězd věnoval především tomu, co děláte? Mohl jste kontaktů s těmito nesporně vyššími civilizacemi využít čistě pro sebe - místo toho jste se vrhl na nadlidský zápas proti lidské zlobě a nenávisti. Není vám to divné? Řeknu vám to ještě jinak - neměl jste nikdy pocit, který by bylo možné nazvat vnuknutím?"

„Ne," zavrtěl jsem hlavou. „Nikdy jsem nepocítil žádné vnuknutí a pokud se angažuji proti násilí, poslouchám jenom hlas svého svědomí a svých přátel, nikoho jiného. Přiznávám, nejsem ani takovým správným křesťanem podle vašich představ. Nehledám útěchu v kostelích a pro církev jsem nic pořádného dosud neudělal. Jsem docela obyčejný člověk, jenom jsem měl v životě více štěstí než jiní. Vždyť nás ke hvězdám odletělo sto osmdesát - a přežil jsem jediný."

„Proč tedy nepřežili ti ostatní?"

„Protože jsem byl jediným, komu zkoumaná planeta poskytla štít proti ostřelování meteory, ale na tom není nic divného. Bylo to prostě štěstí. Nebýt nepatrného zdržení, byl bych odstartoval jako moji kamarádi - a zahynul bych jako oni."

„Možná jde opravdu jen o náhodu," připustil Svatý Otec. „Možná to ale taková náhoda nebyla. V každém případě jste se postavil na správnou stranu. Vaše svědomí způsobilo, že jste dnes lepším křesťanem než spousta farizeů, kteří pravidelně chodí do kostela, ale v srdci mají místo lásky faleš."

„To mi říkal už Bghlt," řekl jsem zamyšleně. „Také dával svědomí nad jiné vlastnosti."

„A z toho vyplývá i ostatní," řekl Svatý Otec. „Vnuknutí může být silnou motivací, ale ne každé vnuknutí bývá dobré. A naopak. Dobro může člověk konat i bez toho, že by mu hlas shůry něco přikazoval. Kdoví, možná bylo takové vnuknutí to, že jste navštívil svět podobný ráji. Také historie planety Ux je v mnohém poučná. Nejen tím, že se tu opakuje něco, co jsme měli za naši čistě pozemskou záležitost."

Chvíli jsme oba mlčeli.

„Mohl bych možná pro církev něco udělat," začal jsem po chvíli. „Mohl bych se zaručit za několik desítek lidí, kteří by se opravdu vážně zajímali o Civye Tmuzgiho - a možná též o jiné podobné historie. Věřím, že máte takových lidí více a že nám neudělají mezihvězdnou ostudu, když se vypraví ke vzdáleným světům zkoumat pravdu. Půjde ovšem spíš o studijní pobyt než o misionářskou cestu - není asi možné posílat na planety Galaktického společenství misionáře, aby tam kázali Bibli. Jak jsem říkal před chvílí, skončilo by to fiaskem."

„Velmi pozoruhodná nabídka," souhlasil Svatý Otec. „Mimo jiné i tím, že jsem o ni chtěl právě požádat."

„Nenabízím vám nic nemožného," řekl jsem. „Přiznávám, mám ve světech Galaktického společenství určitý vliv. Použít jej pro dobré účely mi nebude proti mysli. Jen proboha nechtějme kázat lásku Bardžanům; mají jí mnohem více než my - a vůbec ne podle Bible, kde se to hemží násilím, vraždami, krvavými oběťmi, podlostí a zabíjením. Kdysi jsem pro svou ženu, rozenou Bardžanku, vybíral z knihoven Persea pozemské knihy. Nechal jsem z nich programově vyřadit všechny, ve kterých se vyskytovalo násilí a zabíjení lidí. Zůstalo jich pak opravdu velice málo. Ani si neumíte představit, jak mě mrzelo, že Bible byla mezi těmi vyřazenými."

„Také si nemyslím, že máme morální právo poučovat bytosti které jsou mnohem výše než my," přikývl Svatý Otec. „Budeme muset ještě mnoho poznat, mnoho pochopit, o čem se nám dosud ani nezdá.

Smířil jsem se s tím, že je Země jedním z mnoha světů a pochopil bych, že je Bible skutečně určena především lidem Země. Dobrá - světů je ve vesmíru velké množství. Ale kdoví, každý z nich může být jiným experimentem Páně.“

„Ani to se neodvážím posuzovat,“ řekl jsem. „Přiznám se, přemýšlel jsem o tom už vícekrát, ale necítím se k takovým soudům dost odpovědný.“

„To bych se neodvážil posuzovat ani já,“ řekl Svatý Otec. „Je ještě mnoho tajemného ve vesmíru. Ale jsem velmi rád, že jsem se seznámil s člověkem jako jste vy. Přeji vám i sobě, aby ovoce vašeho snažení bylo dobré, protože podle něj vás budou posuzovat jiní.“

„Budu se snažit,“ slíbil jsem. „Ne proto, aby ovoce mého snažení někdo posuzoval. Já jsem opravdu poznal svět, kde se žije jako v biblickém ráji. Nežije tam jen jediný pár, Adam a Eva, nýbrž miliony. A moc dobře vím, že uskutečnit takový ráj není nic nemožného.“

„Budu se modlit, aby to byla pravda a aby se nám podařilo takovou společnost ustanovit i na Zemi. Kdoví, možná plníte vůli Páně, ani si to nepřipouštíte. Proroctví přece říká, že lidem Země budou vládnout lidé, kteří přijdou zvenčí. Vím, všechno tady nehraje do puntíku, ale proroctví a podobenství obsažená v Bibli nejsou mnohdy dostatečně jasná ani těm, kdo nad nimi podle svého nejlepšího svědomí hloubají celé věky.“

Odcházel jsem z tohoto rozhovoru poněkud zmatený. Nijak jsem si ani teď nepřipouštěl, že bych měl být nějak odlišný od milionů lidí Země. Že bych byl vyvolený? To bych o sobě tvrdit nikomu ani nedovolil. Že bych měl plnit nějaké vyšší poslání? Jen jsem jednal tak, jak mi přikazovalo svědomí, nepřemýšlel jsem, kdo a kdy to bude posuzovat.

Nakonec jsem se uklidnil. Poslání, vnuknutí, proroctví či podobenství, to všechno mohu směle hodit za hlavu. Budu dál postupovat tak, aby se Země mohla jednoho dne směle připojit ke světům Galaktického společenství. Možná se toho dožiji, díky obrovské dlouhověkosti Bardžanů je to pravděpodobné. Co budu dělat potom? Slíbil jsem si, že této činnosti zanechám, předám všechno jiným a sám se pak budu věnovat něčemu úplně odlišnému. Možná ještě vystuduji druhou část studia biologie - pořád jsem měl v tomto směru co dohánět. Anebo se věnuji propojování pozemské vědy a techniky s technikou obvyklou ve Společenství. Tady bude pole působnosti rozsáhlejší,

než co mohou obsáhnout celé týmy vědců. Můj dosavadní hlavní úkol byl jasný, ale stále se nacházel kdesi na obzoru. Bude třeba vykonat ještě mnoho kroků, než se mi podaří naplnit všechno, co jsem si kdysi na Bardžá předsevzal.

Ještě téhož dne jsem oznámil Radě kosmonautiky, že hodlám poslat na každou obydlenou planetu trojici pozemšťanů, aby tam studovali zvláštnosti historie různých světů. Požádal jsem zástupce jednotlivých planet, aby byli mým chráněncům co nejvíce nápomocni.

Rada kosmonautiky mi už druhého dne oznámila, že moje doporučení pro tyto lidi přijímá a že každá planeta bude tyto lidi očekávat. Rozhodla, že studijní pobyty patří mezi pomoc barbarské planetě a pobyt těchto lidí tedy bude hradit Galaktické společenství. Nic víc jsem pro ně nemohl učinit. Jen jsem všem před odletem připomněl, že se na ně budou na všech planetách dívat jako na vyslance barbarského světa a je na nich, aby tuto počáteční nedůvěru co nejdříve uvedli do lepšího světla.

*****

Planeta Auraeia byla na opačném konci Společenství než Poenaid a Země. To při spojení mimoprostorovými stanicemi vjosuzgu samosebou nehrálo žádnou roli. Vzdálenosti nijak nebránily tomu, aby na Auraeiu každoročně necestovaly celé miliardy turistů. Planeta Auraeia totiž měla nejkrásnější klima ze všech planet Společenství, čehož její obyvatelé dovedli jaksepatří využívat.

Auraeia se nacházela v systému dvojhvězdy. Kolem jedné obíhala jako každá jiná, zatímco druhá ji osvětlovala jaksi navíc a vytvářela překvapivě krásné efekty, zejména na noční polovině. V určitých obdobích roku nebyla druhá hvězda vidět a všechno by bylo normální. Jakmile se však Auraeia dostala do míst, kde byla druhá hvězda vidět, začalo všechno vypadat jinak.

Hlavní hvězda planety Auraeia, Giara, byla stejného typu, jako pozemské Slunce. Stejná velikost, stejná barva a jen o málo větší vzdálenost jí dávaly zhruba stejné účinky, jaké mělo Slunce na Zemi. Druhá hvězda, Guissa, byla o něco dál, takže se jevila menší, ale měla i zcela jinou barvu. Byla zelená, což bylo dáno vyšší povrchovou teplotou. Když tato hvězda vyšla nad obzorem, zalila svým jasným světlem povrch planety a všechno bylo osvětleno téměř jako ve dne, jenže

se světle zeleným odstínem. Paprsky zelené hvězdy hřály stejně jako sluneční, ale v mracích vznikaly duhové okraje, podle nichž ostatně planeta dostala při svém objevení jméno, neboť raei znamená v jazyce Bar duha.

Planeta byla objevena nedávno, před tisíci pěti sty lety. Měla vlastní život, který tu musel být jako všude na jedné třetině povrchu zachován, což nebylo tak těžké splnit. Jedna z pevnin byla vyhlášena rezervací, byla od ostatních pevnin oddělena umělými průlivy a byly na ní postaveny sledovací stanice genetiků, kteří měli dbát nad jejím životem. Toho života na ní nebylo tolik; na pevninách rostlo jen nevelké množství druhů rostlin a několik set druhů jakéhosi hmyzu, většinou příliš křehkého a neohrabaného, než aby sám obstál proti mnohem agresivnějším formám z divočejších světů.

Auraeiu osídlili brzy po objevení lidé B-typu, převážně z planety Wuiteona, která sama byla kdysi dávno kolonizována lidmi z Bardžá. Planeta Wuiteona nebyla pro osídlení tak vhodná, většinu jejího povrchu pokrývalo moře, v němž žily dravé ryby s vražednými elektrickými orgány. Obyvatelé Wuiteony se proto ani nemohli koupat v moři, to by tam bylo smrtelně nebezpečné. Když musela být navíc ponechána třetina pevnin v původním stavu, dosáhl přiměřený počet obyvatelstva brzy hranici snesitelnosti, kterou odhadli na pouhých sto až stopadesát milionů. Proto se při objevení Auraeie rozhodlo přestěhovat část obyvatel z Wuiteony na nové místo.

Obyvatelé Auraeie však brzy zjistili, že druhá hvězda, Guissa, má zvláštní vlastnosti. Její paprsky nesálaly tolik jako paprsky jiných sluncí, zato měly na lidi B-typu účinky, které se nepodařilo vysvětlit ani s pomocí agisarů.

Dvojhvězdy jsou obecně méně příznivé pro vznik života na svých planetách, to jsem ostatně poznal sám na planetách u Síria. Auraeia sice neměla radioaktivní povrch a nebyla zmítána geologickými bouřemi, nebyla však obyčejná a její záludnosti byly brzy statisticky jasně prokazatelné.

Průměrný věk obyvatel Auraeie brzy stoupl až o sto let oproti ostatním planetám, obývaným lidmi B-typu. Nebyli zde výjimkou ani tisíciletí a počet těch, kdo dosáhli devíti set let, tu brzy přesahoval průměr na ostatních světech, kde už takový věk znamenal čestnou výjimku. To by možná brzy vedlo k přeplnění planety, jistě by se sem chtěli stěhovat ostatní lidé, ale současně se zjistila druhá strana této

mince.

Prodloužení života pomocí paprsků hvězdy Guissy nebylo docela v pořádku. Dědičná úprava prodlužovala u lidí B-typu především mládí, takže lidé na Bardžá ještě v šesti stech letech vypadají jako na Zemi lidé do třiceti let. Pak teprve se začne organismus měnit, přibývá vrásek, šedivějí vlasy, až nakonec není možné udržet v chodu všechny životní funkce a přichází smrt, nevyhnutelná u všech živých tvorů. Paprsky hvězdy Guissy však prodlužovaly především stáří a co bylo horší, lidé tu začínali stárnout mnohem dříve než jinde. Už ve třech stech letech začínali šedivět, objevovaly se u nich vrásky a zmenšovala se pružnost kůže i celého organismu. Tento stav pak sice trval mnohem déle než na jiných světech, ale i když tu lidé často dosahovali tisíce let věku, ostatní jim to nezáviděli. Když se navíc zjistilo, že se na Auraeii u lidí dříve ztrácí i schopnost přivádět na svět děti a při návratu na obyčejné planety lidé umírají sotva po dosažení čtyř set let, bylo rozhodnuto. Auraeia byla opět vysídlena a obyvatelé se buď vrátili na Wuiteonu, nebo se rozptýlili po jiných planetách, kde také žili lidé B-typu. Na Auraeii zůstali jen ti, kteří již jevili známky stáří. Ti měli pořád naději na dlouhý věk, kdežto všude jinde jim hrozila brzká smrt. Planetě Auraeii se začalo říkat planeta Starců a po několik staletí se jí všichni vyhýbali, zejména když se brzy ukázalo, že paprsky Guissy působí vysloveně vražedně na lidi E-typu a také ne-lidem ze světů Ux a Ullhettl přinášejí dost nepříjemné zdravotní komplikace.

Planeta Aureia byla zkrátka - kosmická past.

Těm, kdo na planetě Auraeii takto uvázli, to však nedalo a dali se do výzkumů vyloženě sveřepě. Naštěstí se rychlejší stárnutí netýkalo jejich duševních schopností, ale trvalo to i tak skoro pět set let, než objevili, jak záření Guissy na lidi působí. A přitom zjistili něco velice zajímavého.

Krátkodobý pobyt na planetě v období, kdy byla ozařována oběma slunci, lidem B-typu přece jen prospíval. Podle vědců z Auraeii by se opakovaným pobytem mohl prodloužit lidský věk, ne jenom období stáří, ale právě mládí, snad o několik staletí. Tito lidé by ale nesměli zůstat na Auraeii v období kdy byla Guissa schovaná za Giarou, protože pak se účinky jejího záření projevovaly právě naopak, rychlým stárnutím. Podle vědců Auraeii za to nemohly účinky samotné Guissy, ale výhradně interference Guissy a Giary. Ať tak či onak, brzy byla Auraeia opět plně zabydlena miliardami lidí, jenomže už ne celoročně,

ale jen po tu část roku, kdy byla interference záření obou hvězd příznivá.

Maně mě při tomto výkladu napadlo, jak staří astrologové na Zemi věřili na příznivé a nepříznivé postavení hvězd a na jejich vliv na lidské životy. Nu, tady na planetě Auraeii to skutečně dávalo smysl.

Na ty, kdo už zestárli, nemělo nepříznivé postavení hvězd další špatný vliv a u nich se projevovalo prodloužení života i v tomto období. Starousedlíci Planety Starců tedy žili dál na tomto světě a stále jich přibývalo, neboť mnoho lidí se až ve vysokém věku rozhodlo dožít život ve velice příjemném prostředí planety Auraeia.

V době příznivé konstelace byla tedy Auraeia plná turistů všeho věku ze všech planet Společenství, obydlených lidmi B-typu. Po celý zbytek roku tu žilo mnohem klidnější život jen několik miliard Starců. Mimo jiné tu udržovali všechny atrakce pro turisty, kteří sem opět zavítají až na počátku příznivého období.

Tento koloběh se na Auraeii vytvořil vlastně nedávno, před pouhými pěti sty léty. Auraeia byla plně soběstačná a díky zájmu turistů také velmi bohatá. Její obyvatelé se pochopitelně brzy seznámili i s čarovnou hudbou z podivné barbarské planety, zvané Země...

Na Auraeiu se přestěhovaly ze zásob Persea pouhé čtyři přehrávače s odpovídajícím množstvím nahrávek. Víc jich pro Starce nevyšlo, neboť byly rozděleny tak, aby se spravedlivě a rovnoměrně dostalo na všechny obydlené světy Společenství. Starci z Auraeie sice na všech planetách nabízeli za každý přehrávač milióny, ale tentokrát jim jejich bohatství nebylo nic platné. Nikdo se nechtěl vzdát pozemské hudby - ani za několik milionů.

Brzy po svém návratu na Zem jsem však u japonských firem objednal miliardu přehrávačů. Jak jsem správně předpokládal, bylo to příliš velké sousto i pro Japonsko. První milion byl sice dodán a rozprodán po planetách Společenství do roka od objednání, ale tím byly sklady vyprázdněny a na další bylo nutné počkat. Přehrávače byly opět rozdělovány spravedlivě, to znamená tak, aby se dostalo na všechna větší města každé planety. Na Auraeiu jich namísto dosavadních čtyř kusů náhle připadlo skoro padesát tisíc - ale vzápětí poté se na Bardžá objevila neodbytná delegace z Planety Starců a požadovala, aby další milion přístrojů připadl pro Auraeiu celý. S tím, že Starci zaplatí i desetinásobek dosavadní ceny.

Bylo z toho mimořádné zasedání Velké rady Společenství. Všichni zástupci ostatních planet okamžitě protestovali, ale nakonec rozhodla jednoduchá logika. Dostane-li se brzy na všechny, proč závidět Starcům, když budou na řadě o trochu dříve než ostatní? Starci z Auraeii nám ochotně zaplatili i takovou cenu, jakou by si na jiných planetách přece jenom rozmýšleli. My jsme potřebovali peníze, abychom mohli zvýšit počet míst ke studiu pozemšťanů na univerzitě na Bardžá. Díky Auraeii jsme mohli zdvojnásobit počet studentů a to už bylo na Zemi znát. Když ostatní bytosti Společenství viděly, na jaké účely potřebujeme tolik peněz, přestaly protesty, že nepostupujeme spravedlivě.

A právě na Auraeii jsme přistoupili k první velké akci - pomoci Země planetám Společenství.

Japonci přece jenom museli přiznat, že zásobovat rozsáhlé Galaktické Společenství je nad síly jednoho národa. Proto jsme se rozhodli postavit další továrny i jinde ve vesmíru. Největší zájem měli pochopitelně na Auraeii, ale bohužel se ukázalo, že interference hvězd má neblahý vliv na chybovost při výrobě jemných struktur pozemských integrovaných obvodů. Továrna na výrobu obvodů musela být tedy odstěhována jinam. V úvahu připadalo hned několik planet a prvenství nakonec získala Bardžá, která měla nejpříznivější podmínky. Ostatní planety, kde by také bylo možné postavit obdobné továrny, měly být vybaveny postupně - ostatně jich mělo být postaveno tolik, kolik bude třeba pro stomiliardové Společenství.

Auraeia však nakonec nepřišla zkrátka. Místo prvovýroby jemných integrovaných obvodů se v jedné její továrně začaly vyrábět tolik žádané přehrávače, ke kterým nebyl problém ze Země či odjinud potřebné množství obvodů dovézt.

Počítali jsme, že podobných továren postavíme ve všech světech tolik, aby výpadek jedné z planet nezpůsobil výpadek pro všechny. Ale továrna na Auraeii byla první, takže jsem nemohl ani já, ani experti z Japonska odmítnout pozvání na slavnostní otevření. Starcům dokonce, díky jejich smyslu pro pohostinnost, nebylo proti mysli zvát si na planetu neznámé a jinde ještě obávané barbary.

Sláva to byla obrovská. Na Auraeii bylo právě příznivé období, ale pro tuto akci se našlo dost míst i v nejlepších hotelích. Ani Japonci se svou tradiční pohostinností nemohli popřít, že uvítání bylo velkolepé. Noční osvětlení zeleným světlem Guissy působilo slavnostně, k

tomu ještě nezvyklá jídla i nepozemské nápoje, nakonec veliký barevný ohňostroj, pro změnu dovezený ze Země, všechno to bylo velmi slavnostní a přátelské.

Připíjeli jsme si na další spolupráci, ze které budou mít jistě užitek všechny národy lidí ve vesmíru. V Japonsku už působily stovky lékařů s agisary, začínaly se tu ve velkém pěstovat nezvyklé, ale velmi žádané nepozemské stromy, na nichž rostlo lahodné ovoce, na Zem jsme dováželi i spoustu jiných užitečných věcí. Lidé na Zemi si už zvykli jako na samozřejmost i na stanice vjosuzgu, na gryuly, které rychle nahrazovaly automobily a kterých už bylo na Zemi dostatek, i na B-elektrárny, které odstranily nutnost dovozu energie. To všechno už přinesla lidem Země spolupráce s planetami Společenství, i když stále platilo, že se na jiné planety mohla ze Země dostat jen hrstka pozvaných.

Byli jsme tu se Zoidée i se všemi našimi dětmi. Sledovali jsme právě společně s ostatními vrchol večera - koncert pod širým nebem. Auraejci velice brzy pochopili taje pozemské akustiky a dovedli rozmístit dovezené reproduktory tak, aby se jejich účinek sčítal. Koncert pozemské chrámové hudby byl proto nezapomenutelný a všichni, lidé Země i nepozemšťané, poslouchali slavnostní tóny, nesoucí se nad ztichlým městem, kde se v této chvíli zastavil i vítr.

Napadlo mě, že by bylo výborné pozvat na planetu Starců při podobných příležitostech orchestr živých hudebníků ze Země. Opravdoví umělci by tu byli zaplaceni jako nikde jinde ve vesmíru. Hned jsem si umínil, že tenhle nápad co nejdřív sdělím těm, kdo měli hlavní slovo v Radě planety Auraeia. Byl to stejný nápad jako když jsem pozval do pražského klubu Porozumění Zoidée, aby tam něco zazpívala. Zoidée se na mě trochu zlobila, že ji tím odvádím od důležitější práce doma na Bardžá, ale nakonec si dala říci a měla takový úspěch, že brzy potém musela podstoupit několik koncertů - nejprve ve starodávné Lucerně a pak i na stadiónech, aby se dostalo na všechny dychtivé zájemce. Pak přišla další pozvání do jiných měst světa, jenomže Zoidée nijak nelákala představa kariéry profesionální zpěvačky. Nazpívala proto jen několik desítek písní na disky a stáhla se do ústraní. I tak zřejmě přispěla k porozumění mezi lidmi Země a Bardžá - a řekl bych, že více než stovky jiných. Její nahrávky byly brzy rozšířené na celé Zemi, byly přibalované i k učebnicím jazyka Bar a dokonce se zpětně vyvážely i na Bardžá a na ostatní světy Společenství, což ovšem zase

prospělo Zemi. Zoidée všechny honoráře dávala jako příspěvek do kolejí pro pozemské studenty.

Za těchto úvah jsem však zpozoroval jakýsi rychlý pohyb stranou. Jeden z pořadatelů, důstojný stařec s bílými vlasy, běžel rovnou ke mně. Než jsem mu mohl také vykročit vstříc, byl tu a bez ohledu na hudbu, jen nepatrně ztlumeným hlasem, mi sdělil něco, co mě okamžitě vymrštilo na nohy.

„Pozemšťan Vojta Karas? Máte okamžitě přerušit návštěvu našeho světa, jde o životy lidí! Budete muset cestovat přes Mars-1, veškeré přímé spojení se Zemí bylo přerušeno. Nevím proč, ale centrum kosmonautiky na Bardžá zakázalo další lety kromě této jediné stanice."

„Co se stalo?" vyskočil jsem s trochu sevřeným hrdlem.

„Někdo ze Země, nějaký... Karel Ružíčka... vám vzkazuje, že na Zemi je... moment, je to takové podivné slovo, já jsem si to musel napsat... prý - válka!"

*****

Armády zemí Jedině pravé víry zahájily přesně o půlnoci drtivý útok na celé frontě, tisíce kilometrů dlouhé.

Svatá válka! Jako by mohlo být něco svatého na tisících rozstřílených lidech, zničených vesnicích a městech, na utrpení těch, kdo přežili, ale přišli o své blízké...

Naše centra pro potírání zločinu doposud do zemí Jedině pravé víry nezasahovala. Vlády těchto zemí neustále urputně odmítaly jakékoliv naše návrhy. Mysleli jsme si, že je snad zlomí ekonomická blokáda, ale nestalo se tak. Největší zlatý důl jim pominul, ropu už dlouho nikdo nechtěl. Pro zatvrzelý odpor náboženských vůdců se do jejich zemí nedostali lékaři vychovávaní na Bardžá, B-technologie, gryuly.

Měli však fotonové zbraně.

Věděli jsme hlavně o těch velkých, jimiž smetli všechny družice nad svým územím. Ale oni vyráběli i malé fotomety, podobné těm, jež jsme měli na Perseu. Oni je však neváhali použít proti lidem - proti nám...

Každého dne války postupovaly jejich armády o více než padesát kilometrů. Fanatičtí vojáci stříleli všechno co se jim stavělo do cesty, ať už to bylo vojenské nebo ne. Armády sousedních států byly přepa-

dené nečekaně a byly rozprášeny během dvou dnů. Zastaralé samopaly nepředstavovaly proti fotometům rovnocenné zbraně a primitivní helikoptéry, ovšem vyzbrojené fotomety, byly najednou strašlivými zbraněmi. Prastaré, ale přezbrojené tanky se díky fotometům vysmívaly i samonaváděcím raketám a tak hned v prvních dnech útočníci obsadili čtyři nejbližší státy úplně.

Od uprchlíků jsme se dozvídali otřesné zvěsti.

O hromadných popravách, mučení zajatců, ale i civilistů, žen a dokonce i dětí. O popravách diplomatů, nacházejících se na území obsazených států. O marném útěku milionů lidí, masakrování kolon uprchlíků, systematickém vraždění těch, kdo se před fanatickou ozbrojenou lůzou pokoušeli ukrýt ve všech možných úkrytech. Zkusili jsme ověřit si tyto zprávy pomocí našich uxionů - ale ujistili jsme se jenom, že nikdo z uprchlíků zřejmě nelhal. To, co se dělo na okupovaných územích, bylo skutečně otřesné.

K večeru druhého dne jsme museli opustit i první stanici vjosuzgu. Stanice pracovala do poslední chvíle. Uiky se míhaly oběma směry. Uprchlíci byli nakládáni bez zavazadel, jen aby se jich do kapsle vešlo co nejvíc. Vypadalo to, že jsme stihli evakuovat celé město, ale už ne vojáky, kteří se alespoň na některých místech pokoušeli zadržet fanatického nepřítele. A pak najednou se objevili nepřátelé i v ulici, kde byla stanice a hnali se k ní.

Spustili jsme pancéřová vrata, ale ta nemohla zastavit lidi, vyzbrojené fotomety. Všichni uvnitř se proto vtěsnali do poslední kapsle; byla odeslaná už jen počítačem. Pak jsme zkusili navázat s opuštěnou stanicí spojení mimoprostorem, ale televizní kamera v hlavní řídící kabině zachytila jenom vítězstvím opilé vojáky, jak s fotomety v rukou ničí vše, co vidí. Pak obraz zhasl a mimoprostorové spojení se přerušilo.

Byl jsem po celou tu dobu v Praze. Pražské Oči Uxu byly jediné, které dovolovaly sledovat cokoliv po celém světě. Ostatní měly v programech prozatímní blokádu, znemožňující sledování lidí mimo svěřené teritorium. Tato pojistka měla původně zabránit zneužití uxionů, ale teď se ukázala velice nešikovná. Jeden přístroj opravdu nemohl sledovat všechno, co se teď dělo v zemích Jedině pravé víry.

„Jestli teď budeme každou vraždu v téhle válce vyšetřovat zvlášť, máme na osm let co dělat," podotkl Slávek Majerek, sedící u jedné z obrazovek pražského střediska Oči Uxu.

Zkontroloval jsem hlavně, zdali přerušení spojení se stanicí vjosuzgu, kterou jsme právě museli vyklidit, bylo spojeno s automaty pod podlahou stanice, které měly vyslat elektrické jiskry do roznětek s několika tunami brizantní výbušniny. Stanice se nesměla dostat do nepovolaných rukou provozuschopná. Naštěstí tomu tak nebylo. S nejmenším možným časovým zpožděním tří minut jsme uviděli obrovský záblesk, který vyrazil z hlavního vchodu stanice i z kopule; ta se protrhla směrem ven a zasypala své okolí tunami úlomků. Stanici to roztrhalo na kusy - i se všemi uvnitř.

Generální štáby všech armád zbytku světa horečně jednaly. Jediné, v čem vojáci zaznamenali menší úspěch, bylo hromadné kladení všech možných minových polí ve směru postupu vojsk Jedině pravé víry. To však mohlo jejich postup jen zpomalit, ale ne zastavit, protože ti největší fanatici si výbuchů min ani příliš nevšímali. Generálové požadovali okamžitě vyrobit několik milionů fotometů a napadnout tak nepřítele stejnými zbraněmi. Což bylo v této chvíli zhola nemožné, navíc by to znamenalo strašlivý masakr na obou stranách.

„Jestli nezastaví útok, použijeme na ně atomové zbraně," navrhovali Američané.

„Sestřelí je," namítali ostatní.

„Když jejich radary oslepíme miliony klamných cílů, aspoň některé rakety doletí," navrhovali odborníci.

Nakonec se dohodli, že se pokusí nepřítele zastrašit a na podporu svého ultimata požádají naši Správu mimoprostorových stanic, aby přepravila co nejblíž k bojišti několik desítek atomových raket a letky k vypouštění klamných cílů.

Věděli jsme o tom požadavku pouhé tři minuty poté, co byl odhlasován generály. Oficiálně jsme jej obdrželi za pouhých dvacet minut. Ke svému nesmírnému zděšení dostali generálové téměř okamžitě - zápornou odpověď.

Správa mimoprostorových stanic nedovolila, aby stanice vjosuzgu přepravovaly nejen atomové rakety, ale ani jiné zbraně.

„Strážci ujišťují pozemské armády, že válka bude ukončena do tří dnů úplnou porážkou armád Jedině pravé víry," poslali jsme odpověď spojenému štábu armád světa. „Důvěřujte našim informacím. Žádáme všechny vojáky, aby si zachovali úctu k lidským životům, až budou poražené nepřátele odzbrojovat. Pamatujte, že všechny válečné zločiny vyjdou najevo a budou odsouzeny, ať se stanou na jedné nebo na

druhé straně.“

Nepotřebovali jsme ani sledovat, jakou toto prohlášení vyvolalo reakci. Situace na frontě vypadala jako před úplným zhroucením všech armád světa, armády protivníka postupovaly denně už více než o stovku kilometrů - a nějací Strážci za této situace vydávají prohlášení o naprosté porážce dosud jasně vítězících armád!

Nevěděli však, co jsme v té chvíli už věděli my. Pouhých osm minut předtím jsem naštěstí dostal do Prahy telefonní rozhovor z centrální Afriky, přímo z dějiště války. Byl to nesmírně důležitý hovor, při němž mi spadl kámen se srdce.

Ještě čtvrtého dne války většina vojáků vítězících armád uléhala v noci ke krátkému spánku, než k ránu opět vyběhnou do dalších vítězných bitev.

Ráno ale spali všichni velmi dlouho.

Spaly i hlídky.

Několik helikoptér se v noci zřítilo. Piloti usnuli za řízením a stroje bez automatických pilotů neuměly samostatně přistát. To však byli jediní mrtví této noci. Na tisíci kilometrech fronty nastal nejprve podivný klid. Potom, když se pořád nic nedělo, se někteří vojáci se samopaly pokusili tiše a opatrně přiblížit k nepřátelským vojákům. Zjistili, že všichni spí, dodali si odvahy, bez hluku na ně zaútočili a bez jediného výstřelu je přemohli. Sebrali jim zbraně, svázali je a postupovali dál s jejich fotomety proti dalším sledům. Spáči se kupodivu neprobudili, ani když byli hrubým způsobem svazováni. I dál od fronty všichni spali a byli proto odzbrojováni bez nejmenšího odporu.

Několikamilionová armáda této noci usnula a ani ve dne už se neprobudila. Gryuly nestačily odvážet spící zajatce ke stanicím vjosuzgu, odkud byli dopravováni do zajateckých táborů, narychlo zřizovaných na opačné straně světa; až na okrajích australské pouště. Tábory byly opatřeny strážemi i ploty z ostnatého drátu, ale jen proto, aby z nich zajatci neutíkali do pouště, kde by jim hrozila smrt.

Bezvládná těla spících zajatců byla ukládána na palandy. Mezi nimi procházeli lékaři s agisary a zajatci se jeden po druhém rychle probouzeli. K jejich překvapení je nečekala další vítězná bitva, ale strohé oznámení, že jsou zajati. Dozvěděli se rovněž, že ti kdo v této válce zabíjeli, budou postaveni před soud, jakmile se všechno vyšetří. Ostatní pak musí počkat, protože hromadný zločin, jakým je válka, bude zřejmě vyšetřován dlouho.

V území, obsazeném armádami Jedině Pravých Vojáků, teď spalo všechno. Vojáci i civilisté, dokonce i zvířata. Jenom několik málo uprchlíků, zalezlých na nepřístupná místa, bylo vzhůru. Armády světa teď postupovaly úplně bez odporu a ani propůjčené civilní gryuly nestačily odvážet zajatce.

Místní obyvatelé byli probouzeni tam, co prve usínali.

S postupujícími armádami sem přicházely i tisíce lékařů s agisary. Ti velice snadno probouzeli spící. Odváženi byli nejen vojáci, ale i civilisté, patřící k armádám. Vojska tak brzy dorazila k bývalým hranicím států Jedině pravé víry, ale ani tam se situace nezměnila. Hranice byly překonávány bez výstřelu a zajatci byli sbíráni i na území států, které válku vyvolaly. Tady však už nebyli civilisté probouzeni, aby se mohli věnovat zachraňování. Byli odváženi všichni, vojáci i civilisté.

Pouhé dva dny byly zapotřebí na úplné zlikvidování armád, které si už byly jisté slavným vítězstvím. Ale ani to nebylo všechno. Jak jsme věděli, v hlubokých bunkrech štábů zůstali velící důstojníci armád Jedině pravé víry. Ti jako jediní neusnuli, ale neměli zprávy od svých armád a nevěděli, co se děje venku. Nicméně pořád ještě měli v rukou moc nad dálkově řízenými fotomety - a jak se později ukázalo, dokonce i nad několika pokoutně vyrobenými atomovými střelami.

Počítačem řízené uxiony však nezklamaly. Pro ně nebylo nemožné jít podél podzemních kabelů až tam, kde se nacházely smrtonosné střely, připravené ke startu. Obsluha spala, ale střely samy by mohly být odpálené i na dálku.

Komando výsadkářů však rychle přesekalo řídící kabely a tím jsme odřízli osádky podzemních bunkrů od posledních možností škodit. Od několika spících stanovišť na povrchu jsme pak poslali do bunkrů strohé ultimatum. Všichni měli vyjít na povrch s rukama nad hlavou a beze zbraní.

„Kdo se může opovažovat?“ vztekal se hlas důstojníka na druhém konci telefonního drátu.

„Odzbrojujeme vaše poslední vojáčky, excelence,“ nemohli si odpustit jízlivost výsadkáři. „Za chvilku vám zbude jen těch pár pucfleků, které máte u sebe v bunkru. Ti vás ale rozhodně nezachrání.“

„Není přece myslitelné, aby nepřemožitelná armáda Jedině pravé víry...“ křičel důstojník.

„Vaše nepřemožitelná armáda se teď nachází v zajateckých tábo-

rech v Austrálii, Excelence," šklebili se výsadkáři.

„To přece není možné! Osud to nedovolí!"

„Něco takového si myslel naposledy Áda Hitler... Ale už tenkrát se ukázalo, že osud lumpům nepřeje."

Na druhé straně telefonního drátu se ozval výstřel.

*****

„Povídejte, jak jste na to přišli?"

Stáli přede mnou dva mladíci. Nedávno ukončili druhý díl studií na Bardžá a vrátili se domů. Dva lékaři, kteří právě porazili miliónové armády Jedině pravé víry. Oba původem z Centrální Afriky, oba z jednoho kmene, oba černé pleti - a oba navýsost spokojení.

„Měli jsme práci se spavou nemocí," vysvětloval Modíbo. „Já jsem chtěl ty bakterie prostě zlikvidovat, ale kamarád Nkwama řekl, že by si chtěl s nimi ještě trochu pohrát."

„Jenže jsem je nakonec geneticky úplně předělal," řekl s úsměvem Nkwama. „Vymyslel jsem si, že budou mít inkubační dobu přesně tři dny, že budou samovolně hynout po týdnu, že naopak přežijí mimo hostitele i několik hodin, takže nebudou potřebovat mouchy, budou se šířit i vzduchem."

„Kluci - vždyť právě tohle je ideální pro vznik epidemie, jakou svět neviděl od dob středověkých morů!"

„Ale on je opravdu nemínil použít," obhajoval kamaráda Modíbo. „On si s nimi prostě pořád jenom hrál a měl je plně pod kontrolou. Když jsme se ale dozvěděli, že vypukla válka a že prohráváme, Nkwama se najednou zamyslil a prohlásil, že právě šlechtěné bakterie jsou to, co porazí ty fanatiky."

„A jak jste to provedli?"

„Vypěstovali jsme jich za den skoro pět litrů. Pak jsme v noci zaletěli ke frontě a pár kilometrů před útočícími vojsky jsme je rozprašovali z gryulu. Stačili jsme přeletět celou frontu a všechno v pásu širokém dva až pět kilometrů zamořit spavou nemocí, ať už šlo o přátele, nebo nepřátele. Když jsme to měli hotové, vzali jsme to při zpáteční cestě přímo přes jejich území a nasypali jsme na ně zbytek. Ráno, jak jsme předpokládali, nepřátelé vtrhli do námi zamořeného území. Tam to bylo prostě všude, kdo tím prošel, nemohl se nenakazit. A pak si to sami mezi sebou předávali dál a dál, ani o tom nevěděli."

„Nebylo to ale nebezpečné? Co kdyby se ta nemoc rozšířila víc, než byste zvládli?“ řekl jsem přísně. „Vždyť by taková epidemie mohla ohrozit životy miliónů lidí na celém světě! To byste si vzali na svědomí?“

„Především - moje spavá nemoc nezabíjí,“ řekl Nkwama s určitostí. „Jediné, co může způsobit, je spánek dlouhý asi tak pět dní, pak se všechny bakterie samy rozloží a tělo si zároveň proti nim vytvoří imunitu - mimochodem tato imunita pak platí aspoň rok i na obyčejnou spavou nemoc. Kromě toho - první člověk s agisarem pozná během půl minuty o co jde a tyhle bakterie snadno zničí. A i kdyby to doktoři nechali být, epidemie by se do deseti dnů vyřádila sama.“

„My jsme v té době nevěděli, že oni mají i helikoptéry,“ zatvářil se Modíbo trochu zkroušeně. „Mysleli jsme si, že se jim nemůže nic stát, když nemají gryuly. Předpokládali jsme, že řidiči tanků vždycky stačí před usnutím tanky zastavit a pěšáci se prostě někam natáhnou a usnou, což se ve většině případů také stalo. Navíc jsme to načasovali na večer, aby všichni usnuli přirozeně. Naštěstí oni neměli ani jednoho člověka s agisarem. Když se probudili, bylo po válce.“

„Já si myslím, že se za to stydět nemusíme,“ řekl Nkwama. „Oni stříleli do lidí fotomety, zabíjeli všechny na potkání, nešetřili ani děti - zato my jsme je vyřídili bez výstřelu a skoro bez obětí. Při tom jsme se ještě snažili ublížit jim co nejméně. Připravili jsme je jedině o oslavu vítězství v té špinavé válce, ale neděláme si proto žádné výčitky. To vítězství by bylo moc krvavé.“

„Ještě že vás ale napadlo zavolat mi,“ řekl jsem nakonec smířlivěji. „Jednak jsem ještě stačil upozornit naše vojáky, aby zůstali lidmi, až tamti usnou. A druhá věc, stihl jsem zabránit, aby se do toho vložily atomové rakety. Přišli jste s tím opravdu na poslední chvíli.“

„Dříve to nešlo,“ řekl Modíbo. „Nejprve jsme se museli dostat ke známým Strážcům; v našem okolí jich je pořád málo. A ty jsme museli přesvědčit, že máme pravdu. Pak už to bylo jednoduché.“

„Ale, mezi námi, udělali jste to senzačně,“ přiznal jsem. „Použít ve válce agisar mě opravdu nenapadlo. Ale použít ho tak, aby se nikomu nezkřivil vlas, to je tedy paráda. Jen si nedovedu představit, jaký šok to bude pro Bardžany. Když si vzpomenu, jak mi vyčítali, že fotomety jsou zbraně. Že budou dva agisary mocnější zbraní než pětadvacet milionů fotometů, to by nikoho nenapadlo ani v nejdivočejším snu.“

„Kdo umí zacházet s agisarem, ten přece ani nemůže být špatný," odtušil Modíbo. „My jsme to udělali podle svého nejlepšího svědomí."

„Nás by teď ale zajímalo něco jiného," žadonil Nkwama. „Bylo by možné, aby konec Jedině pravé znamenal rychlejší připojení Země ke Společenství?"

„Kdyby tomu tak bylo, oběma vám přijdu políbit ruce," řekl jsem. „Pak bych vás ale oba prosil, abyste si je hned šli umýt, abyste na nich neměli spavou nemoc. Ne že by se mi nechtělo spát, ale pět dní je přece jen trochu moc."

*****

„Ahoj, tati!" vtrhl do mého pražského pokoje mladý muž, vlasatý jako Tarzan. Opálený, oblečený do džínů a pruhované košile, s tmavými brýlemi, tak jak právě přiletěl z Poenaid, kde pomáhal stavět další pozemskou továrnu.

„Ahoj, Voikoi," usmál jsem se na něho. „Co se stalo?"

„Měl by ses dnes podívat domů," řekl syn. „Oslavujeme a moc bys nám chyběl."

„Vždyť, pokud vím, žádné výročí nemáme?" podivil jsem se. „Máma slavila stoleté narozeniny už dávno a na moje si ještě hodně dlouho počkáte."

„Copak to musí být výročí?" usmál se Voikoi. „Jenom si vzpomeň, co se asi tak může chystat!"

Chvíli jsem přemýšlel. Ale ještě než jsem si vzpomněl, otevřely se dveře a dovnitř se vevalila jako velká voda naše dvojčata, Vlasta a Zirranei. A dnes tu s nimi byla i Zdeňka. Všechna děvčata byla oblečena do slušivých pozemských šatů, namísto do overallů, obvyklých na Bardžá. Naše princezny si za občasných návštěv Země přičichly k pozemské módě a docela pochopitelně jí propadly. Nadýchané šaty jim opravdu velice slušely. Zdeňka byla celá v bílém, Vlasta v okrově žlutém a Zirranei měla na sobě šaty bleděmodré.

„Já už vím!" vzpomněl jsem si. „Tak co, děvčata, jak jste dopadla?"

„Cožpak nemáš oči, tati?" zářila pyšně dvojčata Vlasta a Zirranei. Oběma na krku seděl krásný, žlutohnědý agisar, což znamenalo, že právě úspěšně skončila první část studia na univerzitě v Cokrezu.

„A já mám pro tebe také novinku," řekla Zoidée, sotva za nimi vstoupila. Jediná byla oblečená do overallu, ale i ona měla na sobě slavnostní, sešívaný z barevných plíšků. Pořád vypadala na pětadvacetiletou dívenku, ačkoliv jí bylo více než sto let a byla matkou čtyř dětí, z nichž i nejmladším bylo zmíněných pětadvacet. Usmívala se pořád nepřekonatelným úsměvem, který jsem zbožňoval. Líbila se mi čím dál tím víc a nedovedl jsem si představit, že bych mohl milovat jinou. Už jsem si párkrát říkal, že budu muset nechat práce na Zemi a zůstat u ní na Bardžá. Byli jsme i v poslední době často rozděleni a to se mi nelíbilo, ale po poslední zprávě Uxanů, přednesené v Radě Galaktického společenství, Zoidée navrhla, že se přestěhuje ona ke mně, abychom byli více spolu. Jistě se tu pro ni najde užitečná práce, biology potřebujeme jako sůl. Proti tomu návrhu jsem ovšem neměl nejmenší námitky. Ukázalo se, že Zoidé mezi Pražany nádherně zapadla. Začalo to zpíváním v klubu Porozumění, potom z toho byly i veliké koncerty a nakonec kulturní večery, kde Zoidée recitovala prastaré i novější vrcholky bardžanské poezie. Nakonec se naučila zpívat i české písně a mluvila česky jako já. Také všechny naše děti brzy mluvily mou rodnou řečí. Ostatně se na mnoha světech dodnes tvrdí, že dvojjazyčnost přispívá ke zvyšování inteligence nejen jednotlivců, ale celých národů. Nevím - naše děti zvládly hladce i univerzitu.

Zoidina novinka však už pro mě novinkou nebyla.

„Hádej, můžeš třikrát... Ale to bys asi neuhodl, to ti budu muset prozradit," prohlásila tajemně.

„Schválně," řekl jsem. „Budu hádat jen jednou. Hvězdolet Hilloe-i?"

„Jak to víš?" trochu zesmutněla Zoidée. „Tebe překvapit, to je vážně umění."

„To víš, děvče," řekl jsem s úsměvem, „mimoprostorové tamtamy mám o několik pater pod podlahou a i když sám nemám čas sledovat všechno, vždycky se najde někdo ochotný, kdo takovou zprávu roznese, dřív než sem přiletí první uik."

„Takže víš i o Fosonbi?" dotazovala se opatrně Zoidée.

„Vím jen, že kosmonauté z Hilloe-i objevili nějakou velmi pěknou planetu, postavili na ní vjosuzgu a vrátili se," řekl jsem. „V mimoprostorovém zpravodajství nic víc nebylo. Víš snad něco dalšího?"

„Viděla jsem už celou zprávu," ožila Zoidée. „Viděla jsem mapu celé planety, obrázky z oběžné dráhy i z povrchu."

„Je tam prý také nějaký život," řekl jsem.

„Většinou jen v mořích," řekla Zoidée. „Na pevninách je živočichů málo. Jsou tam lesy, ale především obrovské pláně trávy. Husté, zelené trávy..."

„A jaké jsou základní principy toho života?" zeptal jsem se zvědavě.

„Snášenlivé s životem na Bardžá - a tedy i se Zemí."

„Domníváš se, že Fosonbi bude vhodná ke kolonizaci?" oťukával jsem.

„Vypadá to, že právě Fosonbi je ze všech dosud objevených planet nejvhodnější ke kolonizaci lidmi B-typu," řekla věcně Zoidée. „Ale budete se muset snažit, ještě to moc neumíte."

„Kdo má být vy?" trochu jsem zvážněl.

„No přece vy, lidé Země!" řekla Zoidée, jako kdyby ji moje otázka urazila. „Cožpak si nepamatuješ, proč hvězdolet Hilloe-i odlétal do vesmíru? Nebo si myslíš, že jsme už zapomněli na slib, že první vhodnou planetu dostane Země ke kolonizaci?"

„Pokud vím, ještě o tom nejednalo žádné zasedání Velké rady, to bychom už snad museli vědět, ne?" vyskočil jsem.

„To už jsi zkrátka zapomněl," řekla Zoidée s úsměvem. „Tohle zasedání se konalo přece bez tebe, v době, kdy jsi létal nad sněžnými pláněmi Rhyinkáa a stěhoval ještěrčí lidi na Poenaid. Tenkrát přece Velká rada rozhodla dát Poenaid lidem z Rhyinkáa, ale také okamžitě vyslat několik hvězdných letadel hledat jinou vhodnou planetu pro lidi Země. Takové sliby mohou platit i několik tisíc let, vzpomeň na Eio-2!"

„Ale vždyť Země ještě nebyla přijata do Společenství," řekl jsem najednou zase vážně.

„Podle všech pravidel sice ještě ne, ale ve skutečnosti už dávno," řekla Zoidée. „To když jsme poznali, že lidi Země prostě nemůžeme nechat stranou."

„Kdo my?" zeptal jsem se.

„Teď mluvím za lidi z Bardžá a ostatních světů," řekla Zoidée. „My jsme se vás lidí Země nejdřív báli, pravda. Pak jsme ale zjistili, že nejste všichni zlí a že s některými z vás můžeme docela dobře vycházet. A že někteří jsou možná lepší, než my sami. No a nakonec jsme si vás zamilovali. Mně na to stačila půlhodina, jiným to trvalo dvacet let."

„Nebo to dokázali aspoň velmi úspěšně tajit," řekl jsem. „Jako ty celou tu dobu, co jsme byli spolu sami dva na pusté planetě..."

„Myslíš na Poenaid?" řekla Zdeňka.

„Kde jinde?" řekl Voikoi. „Ale tam je to dnes úplně jiné. A víte, že tam pořád uchovávají v původním stavu máminu Trosečnickou jeskyni a tři tátovy raketoplány? Jenže jsem slyšel, že už nejsou schopné letu. A taky se vůbec neozývá Perseus, prý dostal další ránu a je definitivně po něm. Je tam pořád moc meteorů, každý druhý rok musí umisťovat nové meteorologické družice, protože ty staré něco sestřelí."

„...a někde tam ve vesmíru ještě obíhá sto padesát mých kamarádů," řekl jsem tiše.

„Já vím, tati," řekl Voikoi. „Ale také tam máš strašnou spoustu kamarádů jiných. Víš, jak na Poenaid působí jméno Karas? Já jsem to zažil, pak už jsem se musel představovat jen jako Voikoi. Předháněli se, kdo mi donese modré z nebe. Mimochodem - mám ti připomenout, pamatuješ-li se na jméno Daugel? Ten má dětí pět a všichni se prý letos jedou podívat do Prahy za tebou."

„Daugel? Copak bych někdy v životě mohl zapomenout na to ještěrčí dítě? Jak se mu daří?"

„Já bych neřekl, že to je dítě," řekl Voikoi. „Oni sice lidé na Poenaid jsou poněkud drobnější než my, ale Daugel rozhodně nepatří mezi nejmenší. Mezi svými je pěkně velký!"

„To víš, já si ho nejvíce pamatuji jako malé dítě," řekl jsem. „Jenže to jsi ty ještě nebyl na světě a Zdeňka se toho roku narodila."

„Já vím," řekl Voikoi. „Ti mi toho navyprávěli!"

„Podle mě ale není spravedlivé, že Poenaid byla připojena ke Společenství, zatímco Země ještě ne," brblala Zirranei. „Já si myslím, že lidi z Poenaid byli horší než lidi z toho pitomého pozemského náboženství. Vždyť si dokázali zničit celou planetu!"

„Ale podle zpráv z kontrolního hvězdoletu se už zase na Rhyinkáa oteplilo," řekla Zdeňka. „Na rovníku už zase rostou rostliny a ledovce se vrátily do polárních oblastí. Třeba se tam budou moci lidé z Poenaid vrátit."

„Pořád tam muselo zůstat dost radioaktivity," potřásla hlavou Zoidée. „Zatím platí rozhodnutí Rady kosmonautiky, že další inspekce lidí bude až za sto let od katastrofy, dříve nemá cenu riskovat."

„Nevím," řekl jsem potichu. „Možná že bychom se tam měli po-

dívat. Kdo ví, jak je tam na tom Qintyr. Jestli je ještě naživu...“

„Já se obávám, že ta Qintyrova banda na Rhyinkáa dopadla stejně, jako vrchní velení armád Jedině Pravé Víry na Zemi. Všichni to byli fanatici. Než by se vzdali a přiznali si, že jejich takzvané svaté učení bylo nesmyslné, raději se sami pozabíjeli,“ bručela Zirranei.

Byla to pravda. Dodnes by pro mě bylo rizikem odvážit se navštívit některou ze zemí Jedině pravé víry. Tam jsem musel stále počítat s možností nějakého zoufalého atentátu. Pořád tam bylo nejvíce vražd, vydírání a násilí. Ačkoliv si i tam museli všichni zvyknout na existenci Strážců, na náboženské fanatiky neplatila ani logika, ani svědomí. Obojí měli jiné, než se dá u slušných lidí očekávat.

Zavřel jsem byt a vyrazili jsme do města.

„Půjdeme se podívat na koně?“ žadonila Vlasta.

„Na které?“ usmál jsem se. „Na koně krále Václava, nebo na dostihy do Chuchle?“

„Na oboje - ale teď na krále Václava,“ rozhodovala Zdeňka za všechny.

„Já vím,“ mávl rukou Voikoi. „Nejprve půjdem jako vždycky na dort, pak na zmrzlinu a ještě na jinou zmrzlinu...“

„Co máš proti zmrzlině?“ naježila se Vlasta.

„Já? Nic - leda to, že na Bardžá máme i jiné, také docela přijatelné mlsoty.“

„Ale na zmrzlinu je nejlépe zaskočit si do Prahy,“ řekla Zoidée s pochopením.

*****

Slovník některých důležitých výrazů z jazyka BAR

AGISAR - inteligentní živočich, původem z planety Bardžá. Původně parazit, nyní žije s lidmi v symbióze. Neocenitelný biologický pomocník. Podobá se malé chobotnici (vejde se do dlaní) s jemně šupinatou kůží tmavohnědé barvy, na vnitřní části chapadel nažloutlé. První písemné záznamy o soužití agisarů s lidmi jsou na planetě Bardžá datovány z doby před 50.000 léty.

BAPO - silové pole, odstiňující gravitaci. Poprvé využito na planetě Bardžá před 40.000 léty.

BAPORG - antigravitační motory, objevené na planetě Bardžá před 40 000 léty. Letadla jimi vybavená měla uvnitř po dobu letu beztížný stav. (Později je nahradily motory bez této nepříjemné vlastnosti - girrigy).

BAR - oficiální jednotný jazyk, původem z planety Bardžá, používaný nyní na všech planetách GSMB. Ujal se i u bytostí, jejichž řeč je pro humanoidy nevyslovitelná.

BARAŠ - nepříjemný vedlejší efekt antigravitačních motorů na organizmy. Může způsobit i dočasné ochrnutí, které naštěstí agisar eliminuje téměř okamžitě.

BARBAR - bytosti schopné navzájem si škodit až do usmrcení. Galaktické společenství své obyvatele před barbary chrání zpravidla izolací a postupnou výchovou barbarů.

BARDŽÁ - centrální planeta Společenství GSMB. První ze všech světů pronikla do vesmíru a propojila stanicemi vjosuzgu více planet do Společenství. Po celá tisíciletí byla jediná, která vysílala hvězdné lodi do vesmíru. Rovněž proslula i úrovní lékařství a biologie (viz agisar).

BEVUFE - též B-palivo. Biologická hmota s vysokým obsahem energie, snadno uvolňované rozkladem v katalyzačních vacích isún. Produktem je elektrický proud nebo teplo, odpadem voda a oxid uhlíku. Může být i spalována ve speciálních hořácích. Vynalezena na Bardžá před 45 000 lety.

BIFARNA - vodní rostlina, produkující sladké, slabě nakyslé

plody (zpravidla koule o průměru až 1 m), s vysokým obsahem bílkovin a vitamínů. Pěstuje se téměř ve všech světech GSMB.

ČASOPROJEKTORY (viz Uxiony).

DABYRGY - Lékařský zásah (proveditelný pouze u lidí typů A, B, E). Podstatně zpomaluje určité biorytmy, některé zcela zastavuje, např. měsíční. Znemožňuje se tím sice rozmnožování, ale pomáhá to prodloužit život jedince. Tento stav je možné přerušit (a to na libovolnou dobu, v případě potřeby i na několik let) a později obnovit. (Viz agisar).

EFERNID - geneticky mutovaná baktérie, programově vytvářená k vykonání určitých úkonů. Vytváří je zpravidla agisar pod vedením biologa-lékaře.

ENZOD - druh efernidů, vytvořený jako útočné bakterie. Tyto druhy byly úmyslně vyvinuty jako obrana proti dravé zvěři, zvláště při průzkumu neznámých planet.

ELEKTRONIKA - věda pojednávající o miniaturních elektrických prvcích, jejichž kombinace mohou vytvářet podivuhodné stroje, jako jsou navigační přístroje JAPAN (atd. viz např. robot). Původem z planety Země.

ÉRA - zvlášť charakteristické období ve vývoji Galaktického společenství:

První éra: Trvala přibližně 20000 let, počátky nejsou přesně zaznamenány. Zhruba před 40.000 léty odlétala první mezihvězdná výprava z planety Bardžá. Byla úspěšná, objevila planetu Aiool s vlastním životem. Ten nebyl nijak agresívní, takže šlo o svět vhodný ke kolonizaci. Byla postavena první stanice vjosuzgu, tím byla planeta fakticky připojena k nově založenému Společenství Bardžanských světů. Během první éry bylo Bardžany kolonizováno několik planet. První éra končila objevem planety Askaris, již obydlené přátelskými myslícími bytostmi. Skončilo tím osamocení civilizace Bardžá, což bylo také vyjádřeno přejmenováním Společenství Bardžanských světů na Galaktické společenství myslících bytostí.

Druhá éra: (11915 let) charakterizovaných bouřlivou expanzí Galaktického společenství, objevy a kolonizací světů vhodných pro život. Éra skončila dočasnou stagnací. Ve všech směrech bylo tenkrát dosaženo přírodní hranice Společenství. Tehdejší kosmická letadla nedokázala kvůli neúnosné spotřebě energie a zejména zásob pro posádku překonat vzdálenosti nad 30 světelných let. Koncem Druhé éry byly

realizované i první projekty úpravy planet, což umožnilo kolonizaci světů dosud pro život nevhodných. Takto byly osídleny například planety Moniír a Vedeta, kde původně nebyl ani život, ani dýchatelná atmosféra. Úprava dýchatelného ovzduší trvala zpočátku čtyři až pět století, ale výsledkem byla planeta mnohem vhodnější pro kolonizaci, než planeta s původním životem.

Třetí éra: (trvá 8750 let). Zvýšením účinnosti isúnů, bardžanských generátorů energie a také praktickým zvládnutím zimního spánku posádky byla konečně umožněna stavba nových typů hvězdných lodí a další expanze Společenství. Třetí éra přinesla další významné objevy. Společenství objevilo mnoho dalších civilizací, mezi nimi takovou, která se stejně jako Bardžá odvážila vysílat své hvězdné lodi do vesmíru (Země). Okamžik tohoto kontaktu byl dokonce jistou dobu chápán jako začátek Čtvrté éry, ale jeho význam byl krátce poté zatlačen do pozadí setkáním s civilizací Aigurou a teprve to se stalo skutečným mezníkem Čtvrté galaktické éry.

Aigurské nadsvětelné hvězdné lodi, pro které vzdálenosti nehrají velkou roli, znamenaly největší skok v rozšiřování Galaktického společenství myslících bytostí od počátku dějin kosmického průzkumu.

FOTOMET - vysoce energetický rezonanční laser, použitelný i jako zbraň. Vznikl na Zemi v barbarských dobách. Smí být používán výhradně u Kosmického Průzkumu.

GALAXIE - námi obývaná oblast vesmíru.

GEA - oficiální název planety Země. Velice pozoruhodná, na první pohled rozporná planeta, zčásti dosud obydlená barbary. V některých oborech vědy (biologie) nesmírně zaostalá, v jiných naopak tak pokročilá, že v celém

GSMB v nich nikdo jiný nepracuje (například robotika, nukleonika, elektronika). Ačkoliv se bez těchto oborů světy Společenství dříve obešly, jsou dnes od běžného života neodmyslitelné. Gea je proslulá i nejkrásnější hudbou ve známém vesmíru a její hudebníci jsou proto všude nesmírně ceněni.

GRYUL - malá osobní letadla, obvykle čtyřmístná, poháněná akumulátory nebo B-palivem. Používána k dopravě na krátké vzdálenosti a k rekreačním letům.

GSMB - Galaktické společenství myslících bytostí je oblast v Galaxii, obsahující stovky hvězd a planet. Největší vzdálenost mezi planetami je 780 světelných let mezi světy Gea a Kyoran. Oblast je osíd-

lena 100 miliardami myslících bytostí, z toho je převaha (cca 75 miliard) lidí. Jednotlivé světy jsou samostatné, uznávají však společná Základní pravidla. O záležitostech společného charakteru rozhodují prostřednictvím Sněmu, který je v případě potřeby svoláván tradičně na planetu Bardžá. Kromě dopravy stanicemi vjosuzgu Společenství používá mezihvězdné lodi, byť jen u Kosmického průzkumu.

GI = Genetický Index - příbuznost či odlišnost dvou jedinců. Toto číslo nikdy není větší než 1 (1 znamená absolutní totožnost). Čím jsou dva tvorové odlišnější, tím menší index mají navzájem. (Viz agisary).

HATÁDA - regenerační schopnost živých organizmů, krátkodobě zvětšená lékařským zákrokem s pomocí agisaru. Umožňuje rychle zhojit zranění, doplnit chybějící orgány apod.

HEKTEŠ - operační červ. Až 1 cm dlouhý nižší živočich, celý programovaně vytvořený agisarem ke splnění speciálního lékařského zákroku. Jeho dědičnost ho vede naprosto slepě. Po splnění úkolu hyne.

HIVKUL - slabé vlnění, vyzařující z mozku. Jeho elektrická složka se dá měřit, např. encefalografy. Agisar dokáže jeho pomocí číst obsah paměti živočichů (včetně lidí) a využít ji pro sebe.

HUDCHYT - technická planeta, nevhodná pro život myslících bytostí nechráněných skafandrem, ale důležitá jiným způsobem (např. doly na suroviny, výroba koncentrované energie, nebezpečné provozy těžké chemie apod.). Proto všechny technické planety odedávna obhospodařuje Rada kosmonautiky, i když jsou vlastnictvím jednotlivých planet, které je využívají pro svoji potřebu.

INITH - hyperprostor, používaný k teleportu předmětů pomocí stanic vjosuzgu. Objeven před 40 000 lety na planetě Bardžá. Bez této možnosti by Galaktické společenství pravděpodobně nikdy nevzniklo.

ISÚN - katalyzační vak s bio-elektrodami, užívaný k přeměně B-paliva (viz bevufe) na elektrickou energii nebo na teplo. Vykazuje účinnost až 98%.

JAPAN - původně souostroví na planetě Zemi, přeneseně pak dokonalé elektronické přístroje, zejména navigační, na Zemi vyráběné.

KUÍST - obilí, hojně pěstované zejména v suchých oblastech planet, ale i chléb z něho připravovaný. Pochází jako mnoho jiných plodin z planety Bardžá.

LKÓKÁ - licence na nové výrobky.

MÍR - Na barbarských planetách opak války. Na civilizovaných planetách se tohoto slova zpravidla nepoužívá.

NERETE - pikantně upravené rybí maso s rosolovitou omáčkou.

PUGYA - peníze platné na všech planetách.

ROBOT - neživý stroj, částečně vybavený inteligencí. Roboty pocházejí jako většina elektroniky z planety Gea.

SOMUNI - kosmonaut, ten, kdo se zabývá průzkumnými lety nebo prací na technických planetách (viz hudchyt) a je tam nucen používat skafandr.

SPEKTROMETR - přístroj, který z vyzařovaného, odraženého či procházejícího světla může zjistit složení vzdáleného předmětu nebo plynu. Na Zemi je používán již v dávných dobách.

STRÁŽCI - občanská policie GSMB, díky uxionům téměř neomylná - má neocenitelný význam na barbarských planetách.

SUIAKI - rosolovitá sladká hmota, vytvářená kvasinkami. Má svůj původ z Bardžá. Obsahuje většinu látek potřebných k životu. Proto ani jednotvárná strava složená výlučně ze Suiaki nezpůsobuje avitaminózy, ani jiné poruchy. Hojně je používaná na všech planetách, jedinečná je zvláště při delších kosmických cestách.

SVĚTELNÝ ROK - jednotka vzdálenosti, jakou urazí světlo za 1 pozemský rok. Jedná se o pozůstatek z pozemské měrné soustavy. Dosud se používá v Kosmickém průzkumu a také v astronomii při určování vzdáleností hvězd. Praktický význam mimo tyto obory nemá.

UIK - osobní nebo nákladní kontejner, používaný pro přepravu hyperprostorovými stanicemi vjosuzgu.

UX - planeta obývaná myslícími bytostmi U-typu. Podobají se dvoumetrovým chobotnicím, ale na rozdíl od většiny chobotnic mohou žít i na souši stejně dobře jako ve vodě. Uxané vynalezli rezonanční tavičky a zejména uxiony, přístroje pro vidění minulosti.

UXION - přístroj pro sledování dějů v minulosti. Umožnuje zobrazit děje v časovém rozmezí od -8 let do -3 minut (přesněji 3 minuty, 4,85 sekundy).

VÁLKA - častá zábava barbarů v méně civilizovaných světech. Přináší předčasnou smrt mnoha myslícím bytostem, takže pro civilizované myslící bytosti není zpravidla vůbec pochopitelná. Aktivní účast ve válce je chápána jako čin hodný odsouzení.

VJOSUZGU - dopravní prostředek, využívající hyperprostoru Inith. Dopravní kontejnery Uik teleportuje okamžitě na libovolnou

vzdálenost, vyžaduje ovšem ke své činnosti spolupráci dvou stanic, vysílací a přijímací. Stanice se daří uvést do provozu pouze na dostatečně velikých planetách. Veškerá doprava GSMB je zajišťována těmito stanicemi. V poslední době mohou přepravovat i binárně kódované zprávy.

ZEMĚ - viz Gea.

ZHAVAE - jednotka délky, platná v Galaktickém Společenství. Odvozena od vlnové délky mezihvězdného vodíku. (Má 21 pozemských centimetrů, přibližně 1 m = 5 zhavae).

Vybráno z Naučného slovníku jazyka BAR, 126.vydání,
roku 8737 3. galaktické éry.

(C) vydavatelství Aixil, Cokrez, planeta Bardžá, GSMB

*****

Seznam planet Galaktického Společenství

(stav koncem 3. galaktické éry)

Obsahuje jen trvale obydlené planety. Prvotní planety mají typ (*), kolonie jsou označeny typem svých obyvatel.

	Typ	Jméno	Osídlena	Charakter
1	(B)	Aiool	-32684	Průmyslová (kovovýroba)
2	(A)	Aliané	-545	Stepi a polopouště
3	(B)	Amalírie	-5688	Vyspělá zemědělská
4	(*)	Askaris		ne-lidé A-typu (klokanovití)
5	(I)	Attchia	-3450	Polopouštní
6	(B)	Auraeia	-2144	**Planeta starců** u dvojhvězdy
7	(I)	Azozsáa	-687	Pro lidi B-typu jedovatá
8	(*)	Bajíír		ne-lidé J-typu
9	(*)	Bardžá		**Kolébka Společenství**
10	(S)	Cilsané	-854	Obtížně kolonizovatelná, pouště
11	(B)	Ebóiá	-11342	Vyspělé vodní zemědělství
12	(*)	Eio		modří lidé E-typu, ledová planeta
13	(B)	Esteio	-7841	1/2 planety džungle, zemědělská
14	(B)	Eukranie	-19890	Rychlejší rotace (15 hod)
15	(B)	Fekepaia	-17563	Rozvinuté zemědělství i průmysl
16	(B)	Galirhen	-21236	**Dvojník Bardžá**
17	(U)	Harxid	-6744	Ostrovní svět
18	(B)	Hruíané	-265	Pancéřnaté rostliny
19	(*)	Iloonik		ne-lidé I-typu (ještěrovití)
20	(B)	Kimopetuí	-1621	planeta s převahou hmyzu
21	(B)	Lyngartha	-568	Tisíce ostrovů, mírné podnebí

22	(B)	Momoroi	-328	Obří lišejníkové lesy
23	(B)	Moniír	-8254	Planeta tří měsíců
24	(H)	Neiroi	-254	Moře, pouze několik ostrovů
25	(I)	Peatkinei	-824	Džungle
26	(U)	Rbor	-395	Převaha moří (98%)
27	(B)	Rikiri	-45	V počátcích kolonizace
28	(B)	Sinthareia	-894	Džungle a sopky
29	(A)	Sirmie	-1289	Nepřívětivá moře (pahvězdice)
30	(*)	Sirraea		ne-lidé S-typu (měniví)
31	(B)	Sišak	-11163	Jedovatá údolí s kyanidy
32	(U)	Solg	-5622	Typické modrobílé rostliny
33	(B)	Tagavalon	-17438	Průmysl (zemědělské stroje)
34	(*)	Ullhettl		ne-lidé H-typu. Jen 2 ostrovy
35	(*)	Ux		ne-lidé U-typu (chobotnice).
36	(B)	Vaehlna	-21748	Vyspělá planeta techniků
37	(B)	Vedeta	-8472	Monopolní dodavatel diamantů
38	(B)	Wuiteona	-28560	Malý podíl pevnin (23%)
39	(B)	Xinth	-14603	Vyšší gravitace (2,1)
40	(B)	Zirial	-27134	Bohatá biologická planeta

Vybráno z Galaktické encyklopedie, 88.vydání,
roku 8737 3. galaktické éry.

(C) vydavatelství Aixil, Cokrez, planeta Bardžá, GSMB

Poznámka:

O světech, popisovaných v příběhu Vojty Karase (Rhyinkáa, Poenaid, Fosonbi a především Země) se zmiňuje až 91. vydání Galaktické encyklopedie, vydané po objevení planety Aigura s lidmi G-typu. Aigurské nadprostorové hvězdné letouny pro nás znamenaly tak převratný mezník v Kosmickém průzkumu, že se od prvního kontaktu

Galaktického společenství myslících bytostí s civilizací Aigura začala počítat Čtvrtá galaktická éra. Tehdy se také začal odvíjet příběh záhadné telepatické bytosti Gurroa, mezi jejíž schopnosti patří přemísťovat celé planety. To však je již jiný příběh...

Původně plánovaná cesta hvězdoletu Perseus

Délka letu	Od Slunce	Pozemské označení hvězdy (typ,souhvězdí,hvězda)	Celková trasa
8.67	8.67	A1 CMA alfa (Sirius)	8.67
8.02	10.76	K2 ERI epsilon	16.69
5.44	11.85	G8 CET tau	22.13
11.29	11.44	K5 IND epsilon	33.42
9.31	4.32	K1 CEN alfa-A (Toliman)	42.73
0.01	4.31	G2 CEN alfa-B	42.74
0.05	4.27	K0 CEN Proxima	42.79
4.27	0	Slunce+Země	47.06

Nad hvězdnou mapou

Pokud se po přečtení příběhů pozemského kosmonauta Vojty Karase, jeho půvabné mimozemské paní, vzhledu zajisté trochu exotického (pro Evropany, ne však pro Indy a konec konců ani pro Cikány), podíváte na noční oblohu, případně na obrazovku počítačového programu z rodiny SkyGlobe, může vás zajímat, kde se vlastně tyto příběhy odehrávají.

Jistě by bylo jednodušší použít oblíbenou frázi o jakési nesmírně vzdálené planetě a ještě vzdálenější galaxii... ale to by bylo příliš jednoduché. Příběhy odehrávající se sice v budoucnosti, ale ne zas tak vzdálené, navíc na Zemi, přímo v Praze, kterou zná v dnešní podobě kdekdo, mohou být jistě zajímavější, neboť jeho hrdiny můžeme mnohem lépe pochopit. V dobách, kdy se tyto příběhy četly v samizdatové podobě, mi pozornější čtenáři opakovaně pokládali otázku: „Kde můžeme na obloze najít hvězdu planety Bardžá?“

Bylo by snadné na to odpovědět: vždyť je přece vymyšlená. Zastávám ale názor, že když vymýšlet, pak by to mělo být co nejvěrohodněji. Kdysi jsem si čistě z hecu vypočítal, jakých rychlostí se dá dosáhnout při únosném zrychlení, jaké jevy je možné očekávat při nárazu stopadesátitunového meteoru do hvězdné lodi dané hmotnosti, jak se může během letu vysokými rychlostmi projevovat Dopplerův efekt. Jistě to jsou celkově podružné detaily, hlavní je příběh a jeho věrohodnost má být především v lidech, ale nebyly mi příjemné výčitky, že píšu čisté bludy a nesmysly. Science fiction je sice od principu smyšlenka, ale tou jsou vlastně všechny romány, včetně těch psaných „podle skutečnosti“. Babička Boženy Němcové je přece také v podstatě fikce, vždyť ve skutečnosti tomu bylo jinak. I smyšlenka by (určitě) měla vypadat věrohodně.

Jako pomůcku jsem si postavil trojrozměrný model blízkého vesmíru, mohl jsem tedy přiřadit planetám konkrétní hvězdy. Pokud by to někoho zajímalo, údaje jsem přebíral z Bečvářova Atlasu Coeli. Model pochopitelně nezasahuje daleko od Slunce a jen nejbližší hvězdy jsou v něm zaneseny přesně. Přesněji to určit nešlo. Pozemská astronomie není zase tak dokonalá, vzdálenosti se měří pomocí paralaxy, což jsou velmi nepatrné úhly. Proto v hvězdném atlase najdete mnoho hvězd vzdálených zhruba 456 světelných let - stejně jako Bardžá. Ně-

které jsou jistě blíž, jiné dál, ale přesněji to prostě nezměříme, není to vůbec tak jednoduché. A čím jsou hvězdy vzdálenější, tím se nepřesnost pochopitelně zvyšuje.

Vidíme na obloze galaxie vzdálené celé miliony let - ale objekty pouhých šest set světelných let od nás už mohou být zakryté, zejména ve směru k centru Galaxie. Její žhavé jádro ostatně ani nevidíme, neboť světlo na cestě k nám spolehlivě pohlcuje množství kosmického prachu.

A právě tímto směrem se nachází Galaktické společenství. Jeho vzdálenější hvězdy jsou zakryté prachovými oblaky, což nevadí, aspoň měl jsem možnost uplatnit i vlastní fantazii. Ostatně - kdo nevěří, ať tam běží.

Nicméně - některé planety jsem si umístil přesně. Dokonce tak přesně, že je mohu s klidným svědomím ukázat. Některé na obloze, jiné aspoň v hvězdném atlase.

Nebudu vás ale již napínat. Planeta Bardžá, tato kolébka Galaktického společenství, obíhá kolem nevýrazné hvězdičky třídy G5 (stejného typu jako naše Slunce) 465 světelných let od nás vzdálené, v našich hvězdných atlasech označené jako CMA mí v souhvězdí Velkého Psa. Triedrem ji však najdete jen stěží, je totiž páté hvězdné velikosti a ke všemu ji určitě přesvítí bližší a výraznější hvězda Sírius - první zastávka hvězdoletu Perseus. Hvězda planety Bardžá je od nás bohužel viditelná jenom dalekohledy a právě tak obtížné bude spatřit z planety Bardžá i naše Slunce, rovněž málo zřetelné a také tak přesvícené jasnějším Síriem.

Nejbližší planeta Galaktického společenství je naopak na obloze viditelná dobře - samozřejmě jen hvězda, planeta sama je příliš nepatrná, než aby se dala pozorovat. Připomenu, že jde o hvězdu označenou jako CET tau v souhvězdí Velryby a od nás ji dělí maličkost, pouhých jedenáct světelných let.

A co ostatní obydlené planety Galaktického společenství? Umístil jsem je všechny, ale v tomto malém zamyšlení by snad bylo příliš troufalé vypočítávat je, stačí uvést jen některé z nich, aby měl čtenář představu o tom, jak velkou část naší oblohy Galaktické společenství zaujímá. V příběhu to ostatně vysvětloval kosmonaut Vojta panu Jakamotovi.

Podíváte-li se do hvězdného atlasu, najdete je v několika souhvězdích. Nezapomeňte však, že se tady jedná tak trochu o optický

klam. Uspořádání hvězd do souhvězdí je naše čistě pozemská záležitost. Ve skutečnosti jsou si leckteré hvězdy z opticky vůbec nesouvisejících souhvězdí bližší, než hvězdy pozorované na obloze téměř vedle sebe.

Malý příklad: mezi první a druhou hvězdou výpravy Persea, Síriem (CMA alfa) a Epsílonem Eridana je vzdálenost pouhých osmi světelných let. Ve hvězdném měřítku je to velice těsné sousedství - a přitom obě hvězdy patří do jiných souhvězdí, navíc zdánlivě oddělených souhvězdím Zajíce, jehož nejbližší hvězda, LEP gama, je vzdálená celých sedmadvacet světelných let od Slunce a je tedy úplně mimo naši oblast. Stačí?

Následuje přehled některých zajímavých hvězd, uspořádaný podle souhvězdí. U každé hvězdy je zde uvedeno její pozemské označení, u některých i jméno pod kterým ji známe, následuje v závorce vzdálenost od Země a jméno planety.

Auriga (Vozka):

AUR kapa (203) Ux AUR 65 (155) Ulhettl

Cetus (Velryba):

CET tau (12) Rikiri

Canis major (Velký pes):

CMA iota (407) Zirial CMA mí (465) Bardžá CMA ní-3 (465) Aiool

Eridan:

ERI epsílon (11) Poenaid ERI ksí (465) Iloonik ERI 60 (192) Lyngartha

Lepus (Zajíc):

LEP beta Nihal (180) Aliané

Monoceros (Jednorožec):

MON beta B (470) Wuiteona

Orion:

ORI fí-2 (125) Momoroi ORI chí-1 (33) Rhyinkáa ORI omíkron-1 (652) Askaris ORI 29 (543) Eio

Taurus (Býk):

TAU delta Hyades (172) Azozsáa TAU zeta (540) Vaehlna TAU 37 (220) Vedeta TAU 47 (155) Peatkinei TAU 64 (203) Kimopetuí TAU 66 (652) Galirhen TAU 5 (217) Sirmie TAU 111 (51) Neikoi TAU 104 (57) Hruíané

Plejády (v souhvězdí Býka):

TAU 27 Atlas (300) Bajíir TAU 23 Merope (300) Esteio TAU 19 Taygetta (300) Harxid TAU 17 Elektra (205) Cilsané

Neviditelné ze Země:

Ebóiá (682), Eukranie (Askaris+28), Fekepaia (685), Amalírie (780), Sinthareia (700), Sirraea (720), Tagavalon (768), Aureia (planeta starců) (763).

Hvězdokupa Eggoi (692):

Attchie, Moniír, Rbor, Sišak, Solg, Xinthú

*****

Písek 1969, Praha 1990

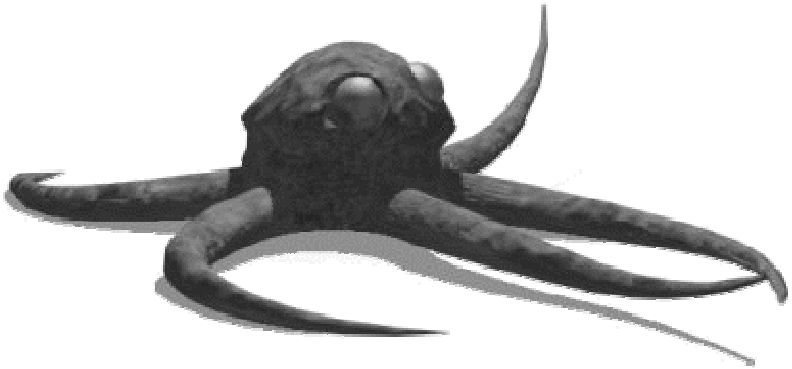
Jak jsme dělali ilustrace k Zoidée

Také by se to mohlo nadepsat: Jak ilustrovat sci-fi knihu bez malíře a bez výtvarníka. Zatímco knihu Kerré nám ilustroval malíř-legenda Theodor Rotrekl, první knihu ze skupiny GSMB (Galaktické Společenství Myslících Bytostí) Zoidée jsme vybavili ilustracemi plně vytvořenými počítačem (viz titulní strana). Vlastní výroba obrázků byla zpočátku z nouze ctnost. Rotrekl se nám omluvil, že už nic malovat nebude, jiného malíře jsme nesehnali, ale obrázky kupodivu nedopadly nejhůř a naši mladí výtvarníci se za ně nemusejí stydět. Posuďte sami, jak se jim to podařilo, uvedu jen pár ukázek:

Pro ty, kdo knihu nesehnali (nebo shánět nechtějí, nemusí se líbit všem), krátký popis: Vojtův raketoplán dohání na oběžné dráze kolem planety ***Tozuré*** hvězdnou loď Perseus (popis viz dále).

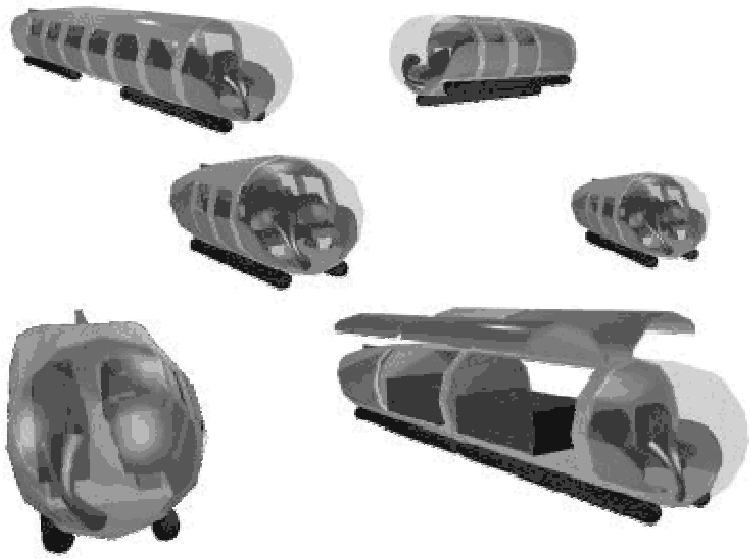

A nyní slíbené obrázky:

Největším přítelem Bardžanů není pes, ale agisar. Je to trochu inteligentní chobotnička, tak do dlaní, plně závislá na svém páníčkovi, který ji živí (beztak se to tam dočtete) vlastní krví. Agisar je totiž parazit, ale velice úspěšný parazit, protože na něho páníčkové (či paničky) nedají dopustit, neboť by bez něj byli jako bez ruky. Ba co víc, oni by raději obětovali tu ruku než nechat ublížit agisaru.

Dopravními prostředky na planetě Bardžá jsou antigravitační letadélka gryuly. Zde je jedno jako taxi.

Tady jich je - celý výrobní program automobilky Škoda Mladá

Boleslav (poté, co se na ně přeorientovala z aut). Osobní, nákladní, malé, větší, autobus - všehochuť.

Tohle je zase stanice dálkové nadprostorové dopravy "vjosuzgu" (kdo v názvu vidí ruské slovo, je vedle, ale nebudu tady prozrazovat tajemství vzniku jednotlivých názvů). Tahle stanice je trochu zčernalá a jen pár stínů na ní ukazuje, co se tu asi stalo. Však je to také na planetě Rhyinkáa z kapitoly "Dantovo peklo".

A takhle dopadl přílet Bardžanů k Zemi (třínožka vpředu se bardžansky řekne "Šotri", česky "verpánek"). Vznikla namontováním tří pozemských raketoplánů (z Persea) na bardžanskou hvězdnou loď - spojením atomového pohonu a antigravitačních motorů se stalo něco, co vyvádělo z míry Bardžany i Vojtu Karase (jinak zvyklého na ledacos).

Obrázků je v knížce víc, tohle je jen jako ukázka. Třeba tu knížku ještě seženete, pokud se nenecháte ovlivnit recenzí, uvedenou v Neviditelném psu - abyste ji nemuseli hledat, je tady zkopírovaná.

